Organizátoři: Správa Pražského hradu · ARCHITECTURE WEEK · Under the patronage of UNESCO

www.hrad.cz | www.architectureweek.cz

architectureweek 2013

architectureweek Praha 2013

7. ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu
7th international festival of architecture and urbanism

Architektonické dědictví & současná architektura
Architectural heritage & contemporary architecture

Praha 23. 9. – 20. 10. 2013

Klášter Svatého Jiří, Pražský Hrad/Convent of St. George, Prague Castle

Prezident České republiky

Miloš Zeman

uděluje

ZÁŠTITU

7. ročníku mezinárodního festivalu
architektury a urbanismu
„Czech Architecture Week“
ve dnech 23. září – 20. října 2013
v Klášteře sv. Jiří na Pražském hradě

v Praze dne 3. května 2013

Ivana Kyzourová

PhDr. Ivana Kyzourová
Ředitelka, Odbor památkové péče/Director, Heritage Conservation Department

Pražský hrad/Prague Castle
Kancelář prezidenta republiky/Office of the President of the Republic
119 08 Praha 1 – Hrad/Prague 1 – Castle
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 373 691
e-mail: Ivana.Kyzourova@hrad.cz
www.hrad.cz

Pražský hrad: současnost versus *genius loci*
Prague Castle: The Present Day versus the *Genius Loci*

Na Pražském hradě se prolínají snad všechny stavební slohy. Z doby Karla IV. tu zůstala katedrála sv. Víta i Starý královský palác. Vladislav Jagellonský po sobě zanechal Vladislavský sál a Rudolf II. Sál španělský. Marie Terezie postavila ústav pro zchudlé šlechtičny, konec 19. století přinesl dostavbu katedrály sv. Víta. Od začátku 20. století lze stavební vývoj Hradu považovat za uzavřený, přesto i tady můžeme zkoumat vztah staré a současné architektury.

Po vzniku samostatné republiky v roce 1918 se Hrad stal sídlem prvního prezidenta T. G. Masaryka. Pro jeho přeměnu si Masaryk vybral slovinského architekta Jože Plečnika. Jedním z prvních Plečnikových úkolů byla úprava jižních zahrad. Navrhl podobu Masarykova bytu, který zaujímal bezmála třicet místností ve druhém patře Nového paláce. Na III. nádvoří velkoformátovými žulovými dlaždicemi zastřešil archeologické nálezy, v kontrastu k věžím katedrály sv. Víta vztyčil žulový monolit, do jihovýchodního koutu vložil baldachýn schodiště vedoucího do jižních zahrad a na osu vstupu do prezidentské kanceláře umístil sochu sv. Jiří. Plečnikovy projekty na Hradě realizoval Otto Rothmayer, který krom toho postavil schodišťový

sál navazující na Plečnikovu Sloupovou síň a dále terasu na Tereziánském křídle Starého královského paláce, sníženém o nejvyšší podlaží ve 30. letech. Posledním architektem Pražského hradu před rokem 1948 byl Pavel Janák: projektoval dostavbu rezidence v Královské zahradě a rekonstrukci Míčovny či Jízdárny. V období komunistické vlády pokračovaly práce na technických sítích a proběhla řada stavebních adaptací: Nejvyšší purkrabství bylo přestavěno na Dům čsl. dětí (otevřen 1963), klášter sv. Jiří byl upraven pro expozici starého umění Národní galerie (otevřena 1976). Problémem těchto akcí bylo to, že jim padlo za oběť množství historických konstrukcí.

Po roce 1989 byla zpřístupněna Královská zahrada a Jelení příkop a byly zahájeny rozsáhlé renovační práce. Prostor byl dán i současným architektům: vznikla Oranžérie v Královské zahradě, průchod valem Prašného mostu a do fasád II. nádvoří byly vloženy nové vstupy.

Na počátku 21. století se uskutečnila řada restaurátorských zásahů, z nichž nejvýznamnější byly renovace Jízdárny, Ústavu šlechtičen, Královského letohrádku nebo kaple sv. Kříže. Role současných architektů byla při nich nepostradatelná. Jejich práce ovšem spočívala především v co nejharmoničtějším souznění s mimořádně silným geniem loci, jímž se Hrad bezesporu vyznačuje.

The Prague Castle complex has buildings in virtually every style of architecture. St. Vitus Cathedral and the Old Royal Palace date back to the reign of Charles IV. Vladislav Hall bears witness to the rule of Vladislaus II Jagiello and the Spanish Hall to Emperor Rudolf II's era. Maria Theresa founded the Institute for Impoverished Noblewomen and the late 19th century brought with it St. Vitus Cathedral's completion. By the onset of the 20th century, Prague Castle's building activities were practically terminated, yet even then there was a compelling interaction between architecture of the past and present.

After the establishment of the independent Czechoslovak Republic in 1918, Prague Castle was converted into the seat of the first Czechoslovak president Thomas Garrigue Masaryk. Masaryk commissioned the Slovenian architect Jože Plečnik with remodelling the Castle. One of Plečnik's first assignments was to renovate the gardens spread out over the southern slope of Prague Castle. He designed the interiors of Masaryk's apartment that comprised nearly thirty rooms on the New Palace's second floor. In the Prague Castle's Third Courtyard, the architect used large-size granite tiles to shelter the area of the archaeological finds, erected a granite monolith in distinct visual contrast to the towers of St. Vitus Cathedral, placed a bronze canopy over the exterior staircase at the courtyard's south-east corner that provides access to the Castle's Southern Gardens and situated an equestrian statue of St. George Fighting the Dragon in direct line of sight of the entrance to the presidential offices.

Later on, architect Otto Rothmayer carried out Plečnik's projects at Prague Castle and also built a grand staircase hall that leads to the Plečnik Hall of Columns and further on to the terrace of the Old Royal Palace's Theresian Wing, brought down in height by the removal of its highest story in the 1930s. Pavel Janák, the last Castle architect before 1948, authored the plans for the completion of the Presidents' Residence, and the restoration of the Ball Game Room and the Riding School in the Royal Garden.

Under the Communist regime, work continued on the renovation of utility networks and numerous structural modifications took place that included the conversion of the Supreme Burgrave's Palace into the Czechoslovak Children's House (opened in 1963) and modifications of St. George's Convent to house the Collection of Old Masters of the National Gallery in Prague (opened in 1976). These projects took a toll on a great many historic structural elements.

After 1989, the Royal Garden and the Stag Moat opened to the public and extensive restoration work was initiated on the Castle premises. Contemporary architects were invited to collaborate, resulting in the Orangerie being built in the Royal Garden, a pedestrian tunnel bored into the Powder Bridge and new entrances cut into the Second Courtyard's façades.

In the early years of the 21st century, many restoration projects were undertaken at Prague Castle. The most important renovation work was performed on the buildings of the Riding School, the Institute for Noblewomen, the Royal Summer Palace and the Chapel of the Holy Rood. An indispensable role in these renovation activities was played by contemporary architects whose creative input harmoniously blends with the extremely powerful genius loci that pervade Prague Castle.

| 2 | 3
1 | | 4

1 – Platforma před severním vstupem do Pražského hradu s heraldickým lvem Vincence Makovského vznikla podle projektu Marka Štěpána (2007–2009). Foto © SPH, Jan Gloc/The platform at the north entrance to Prague Castle, featuring a heraldic lion statue on a pillar by Vincenc Makovský, was executed after the design of Marek Štěpán (2007–2009). Photo © Prague Castle, Jan Gloc

2 – Ústav šlechtičen, do jehož stavby byl začleněn renesanční Rožmberský palác, nechala v pol. 18. století postavit Marie Terezie. Během rekonstrukce, která proběhla podle projektu Petra Malinského v letech 1996–2007, byla obnovena domácí kaple Ústavu šlechtičen, renesanční klenutý v přízemí Rožmberského paláce a vnitřní nádvoří. Foto © SPH, Jan Gloc /The Institute for Noblewomen, with the Renaissance Rožmberk Palace incorporated into the structure, was built in the mid-18th century on the instructions of Empress Maria Theresa. During the 1996–2007 restoration project based on the designs of Petr Malinský, renovation work was performed on the Institute´s interior chapel, the Rožmberk Palace´s Renaissance valuted hall on the ground floor and the inner courtyard. Foto © Prague Castle, Jan Gloc.

3 – Vstupní část expozice Svatovítského pokladu v kapli sv. Kříže na II. nádvoří Pražského hradu. Stavební obnova kaple a řešení expozice se uskutečnily podle projektu Petra Franty v letech 2009–2011. Foto © SPH, Jan Gloc/The entrance area of the Treasure of St. Vitus Cathedral exhibition housed in the Chapel of the Holy Rood on Prague Castle's Second Courtyard. The chapel´s renovation and exhibition installation were performed after a design by Petr Franta in 2009–2011. Photo © Prague Castle, Jan Gloc

4 – Jízdárna navržená J. B. Matheyem koncem 17. století byla po 2. světové válce adaptována Pavlem Janákem na výstavní síň. Rekonstrukce provedená podle projektu Ladislava Lábuse (1998–2007) respektovala obě tyto historické vrstvy. Foto: Tomáš Balej/After World War II, the Riding School, designed by J. B. Mathey in the late 17th century, was adapted by architect Pavel Janák for use as an exhibition hall. The restoration project conducted after a design by Ladislav Lábus (1998–2007) respected both of these historical periods. Photo: Tomáš Balej

Francesco Bandarin

Francesco Bandarin
Asistent UNESCO generálního ředitele pro kulturu/UNESCO Assistant Director-General for Culture

WHC UNESCO
7, place de Fontenoy 75352
Paris 07 SP, Francie/France
http://whc.unesco.org/

Je mi potěšením vyjádřit svou podporu sedmému ročníku Architecture Week Praha 2013. Od roku 2007 předvádí každoroční festival projekty renomovaných místních i zahraničních architektů širokému publiku. Propojování historických měst, nové architektury a urbanismu má pro UNESCO velký význam, a to zejména v souvislosti s kroky, které podniká v otázkách kulturního dědictví. UNESCO iniciuje výzvy k zachovávání ekologické rovnováhy, sociální identity a kulturního dědictví urbánních komunit a současně pomáhá rozvoji měst, v nichž spatřuje předvoj kreativity, inovace a udržitelného humánního vývoje. Za tím účelem realizuje programy zakotvené v komplexním souboru nástrojů včetně sedmi úmluv a celé řady doporučení, zaměřených na kulturu. Seznam světového kulturního dědictví založený roku 1972 díky Ústavě o světovém dědictví zahrnuje nyní 240 historických měst a vydává tím svědectví o důležitosti tohoto světového fenoménu.

Městské plánování není ovšem až nedávný proces. Před více než 60 lety publikoval velký kunsthistorik Bruno Zevi knihu Saper Vedere la Città (Jak rozumět městu), která se zabývala vlivem renesančního architekta Biagia Rosettiho na Ferraru a vzájemným ovlivňováním architektury, urbánní struktury, ekonomiky, historie a politiky. Podává nám přehled městského plánování od prehistorických dob až do doby po 2. světové válce. Bruno Zevi se rovněž proslavil knihou Saper vedere l'architettura (Jak se dívat na architekturu). Obě publikace jsou základem k porozumění výzev, kterým dnes města čelí, od plánování přes infrastrukturu bydlení, řízení zdrojů a životní prostředí. Dnešní rychlá a nebývalá urbanizace je nesmírně důležitou celosvětovou výzvou a vytváří tlak na města, v nichž dnes žije polovina světové populace.

UNESCO se v první řadě snaží o sladění památkové ochrany a urbánního rozvoje, a to zejména prostřednictvím Doporučení k historické městské krajině, přijatém v roce 2011. Přístup UNESCO k zachování historických městských krajin je holistický; začleňuje cíle zachování urbánního dědictví do celkového sociálního a ekonomického rozvoje. Tento přístup považuje urbánní dědictví za přínos a vektor rozvoje měst k dosažení udržitelnosti. Přesahuje snahu o uchování stávajícího stavebního fundusu a bere v úvahu celou složitost humánních souvislostí s hmatatelnými a nehmatatelnými projevy a společensko-ekonomickými rozměry. Řada měst investuje do kultury a dědictví, aby zlepšila svou image, přilákala návštěvníky a investory a podnítila urbánní rozvoj a sociální soudržnost. Kulturní vitalita měst podporuje jejich ekonomický a sociální rozvoj a je živnou půdou inovací.

Ale kulturní dědictví je křehké a jeho zachování vyžaduje schopnost neustále se vypořádávat s přicházejícími hrozbami a reagovat na změny. Složitost výzev, kterým dnes města čelí – zrychlující se urbanizace, masová turistika a vliv klimatu – volá po integrovanějších formách řízení měst, které berou v úvahu historické, společenské a ekonomické aspekty spolu s otázkami spojenými se životním prostředím.

Historická města jsou unikátními laboratořemi a přirozenými centry různorodosti a inovace. Porozumění této různorodosti, pozitivní vztah mezi minulostí a současností, při zajištění co nejvyšší přístupnosti a poskytnutí možností pro všechny, jsou jednou z nejnaléhavějších výzev naší doby.

Ústava o světovém dědictví nepodporuje jen aktivity spojené s rozpoznáním a označováním dědictví a jeho ochranu, ale sehrává i aktivní roli ve strategii plánování. Rozumné městské plánování a architektura nemohou být izolovány od svého prostředí. Architektura a urbánní projekty nemohou být omezovány pouze na značky a marketing. Architektura a plánování přesahují záměry krátkodobých investic a nablýskaných architektonických časopisů. Architektura a města musí neustále přehodnocovat urbánní strukturu a jsou ztělesněním vzájemné interakce mezi rozhodujícími činiteli a obcemi.

Architecture Week Praha 2013 nabízí platformu, jak plně ‚porozumět městu' a jak se ‚dívat na architekturu', jak se podílet na projevu různorodosti měst a propojení minulosti s budoucností. Může rovněž nabídnout inovativní příklady, jak rozvíjet budoucí historické urbánní krajiny světa zítřka.

Odkazy minulosti nám připomínají dřívější doby; ale jsou i silnou pobídkou do budoucnosti. Nesmíme zapomínat, že v příštích generacích bude žít a pracovat 70 % světové populace v městských centrech. Je naší společnou výzvou zvládnout jejich rozvoj a zajistit sociální, ekonomický, ekologický a kulturní přínos pro všechny. UNESCO bude pokračovat v práci směrem k tomuto cíli.

It is a pleasure to support the seventh edition of Architecture Week Prague. Since 2007 the annual festival has continued to showcase projects from renowned local and international architects to a wide-ranging public. Linking historic cities, new architecture and urbanism is of great importance to UNESCO, and of particular relevance to its actions in heritage. UNESCO is committed to addressing the challenges of preserving the ecological balance, social identity and cultural heritage of urban communities, while at the same time fostering cities as the vanguard of creativity, innovation and sustainable human development. To this end, UNESCO implements programmes anchored in its comprehensive set of standard-setting instruments, including seven conventions and several recommendations dedicated to culture. The World Heritage List, established under the 1972 World Heritage Convention, now includes more than 240 historic cities and towns, thereby offering a testimony to the importance of this world phenomenon.

Urban planning, however, is not a recent process. More than 60 years ago, the great art historian Bruno Zevi published the book, Saper Vedere la Città (‘How to Understand the City'), which examined the influence of the Renaissance architect Biagio Rossetti on the city of Ferrara, and the interaction between architecture, urban fabric, economics, history and politics. It gives an overview of the history of urban planning from prehistoric times to the post-Second World War era. Zevi is also famous for his book, Saper vedere l'architettura (‘How to look at Architecture').

Both are major books on how to understand the challenges that cities face, from planning to infrastructure housing, resources management and the environment. Today, rapid and unprecedented urbanization constitutes a global challenge of paramount importance, putting pressure on cities, where half the world's population now lives.

Reconciling conservation and urban development is what UNESCO is championing, notably through the Recommendation on the Historic Urban Landscape adopted in 2011. UNESCO's approach to managing historic urban landscapes is holistic; it integrates the goals of urban heritage conservation with those of social and economic development. This approach sees urban heritage as an asset and vector for the development of cities and to achieving sustainability. It goes beyond the preservation of the built environment to take into account the entire complexity of the human context with its tangible and intangible expressions and socio-economic dimensions. Many cities invest in culture and heritage to improve their image, attract visitors and investors, and stimulate urban development and social cohesion. The cultural vitality of cities is a driver of its economic and social development and a lever for innovation.

However, cultural heritage is fragile. Its conservation requires continuous adaptation to threats and change. The complexity of challenges that cities face – accelerating urbanization, mass tourism and climatic impacts – call for more integrated forms of urban management that take into account historic, social, economic and environmental aspects.
Historic cities are unique laboratories. They are, by their very nature, centres of diversity and innovation. Understanding this diversity, the positive link between the past and the present while ensuring that cities are as inclusive as possible and able to provide opportunities for all is one of the most pressing challenges of our time.

The World Heritage Convention not only advocates for the identification of heritage and its conservation, but also gives an active role and function to heritage in planning policies. Sound urban planning and architecture cannot be isolated from their setting. Architecture and urban projects cannot be limited to branding and marketing. Architecture and planning extend beyond short-term investment and glossy architecture journals. Architecture and cities embody the perpetual reinterpretation of the urban fabric and the interaction between its decision-makers and communities.

Architecture Week Prague 2013 offers a platform to fully ‘understand the city' and to ‘look at architecture', to participate in expressing the diversity of cities and to link the past with the future. It can also offer innovative examples by which to develop the future historic urban landscapes of tomorrow's world.
Heritage not only reminds us of the past; it is a force for the future. We must not forget that in the next generation, 70% of the world population will be living and working in urban centres. Managing their development and ensuring social, economic, environmental and cultural benefits for all is our shared challenge. UNESCO will continue to work toward that objective.

Michal Hašek

JUDr. Michal Hašek
Předseda AKČR/Chairman of the Association of Regions of the Czech Republic

Asociace krajů České republiky/Association of Regions of the Czech Republic
Magistrát hl. m. Prahy
Mariánské náměstí 2
110 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 236 003 481
e-mail: indrova@asociacekraju.cz
www.asociacekraju.cz

Význam a cíl mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013 je nepopiratelný. Spojit ryze odborný pohled architektů a odborné veřejnosti se zájmem laických zájemců o architekturu považuji za mimořádně záslužný a také náročný cíl.

Prospěch, který tato akce přináší architektům, architektonickým studiím a kancelářím na jedné straně a na té druhé laické veřejnosti, studentům architektury, případně zájemcům ze státní správy a samosprávy je podle mého především v zefektivnění přenosu informací a soustředění veškerého dynamického dění na jedno místo v reálném čase.

Vzniká tak prostředí, které umožňuje všem zúčastněným pochopit sdělení, které architektura vnáší do našich životů, které nám z hloubky historie přináší jako poselství o prolínání lidské dovednosti se smyslem pro funkci a krásu.

Jako jihomoravský hejtman mám velmi blízko ke stopám, které v našem kraji zanechala architektura, například v podobě Lednicko-valtického areálu, který je nejrozsáhlejším krajinným celkem v Evropě a od roku 1996 je zapsán jako součást světového a kulturního dědictví UNESCO. Je považován za nejrozsáhlejší člověkem vymodelované území v Evropě a často se symbolicky označuje jako zahrada Evropy. Náročnost a schopnost udržovat toto dědictví, tento odkaz doby dávno minulé, je zároveň základním předpokladem k vytváření pokorné úcty a respektu k architektuře jako komplexnímu oboru lidského umění a zároveň úcty k vlastní historii a kulturnímu odkazu spojenému s přetrvávající hodnotu tohoto překrásného díla.

Vklad, který tento architektonický skvost přináší regionu jižní Moravy, je nedocenitelný. Atraktivita tohoto skvostu je významnou hnací silou pro rozvoj turistického ruchu Jihomoravského kraje, je významným centrem kulturního a společenského života kraje a ve své komplexnosti tak doslova staví pomník architektuře, která významně ovlivňuje historii a podobu regionu a i dnes ovlivňuje jeho každodenní život, prosperitu a hospodářství. Jako předseda Asociace krajů České republiky mám možnost vnímat spojení a vliv architektury s regiony v celé České republice a ve všech jejích krajích. Neexistuje v republice region, kde by se architektura pozitivně nepodepsala, ať už v historickém kontextu, tak v nové, dynamické podobě, spojené s rozvojem a moderním životem v krajích.

Vnímání historie architektury a respekt k hodnotám, které přináší do lidského života, je zároveň zavazujícím motivem pro současné a budoucí generace architektů. Je zavazujícím i pro nároky a kritéria, která na architekturu klademe jako na užitnou hodnotu, spojenou s tvorbou podoby krajiny, měst a obcí. Z tohoto pohledu znovu oceňuji Architecture Week Praha 2013 jako nezbytný evoluční článek v rozvoji naší architektury.

Olomouc

V minulém roce dostalo město Olomouc vůbec poprvé šanci zúčastnit se výstavy Architecture Week, na které se představený projekt výstavby nové tramvajové trati setkal s poměrně nečekaným úspěchem. Nejen kladné ohlasy, ale také samotná možnost na známé výstavě prezentovat záměry rozvoje města pro nás znamená určitou prestiž a šanci rovnat se se světovými architektonickými počiny.
Letos tuto možnost dostáváme znovu a já doufám, že i tentokrát se předložené projekty setkají s podobně kladnou odezvou. Pravdou je, že letošní téma památek je pro Olomouc, jakožto vrcholně historické město, jako stvořené. Dva články, které jsme se tentokrát rozhodli prezentovat, představují nejen pohled do historie, ale také její propojení se současností. V letošním roce jsme se na Architecture Week rozhodli jeho návštěvníkům představit Sloup Nejsvětější Trojice, zapsaný na seznam UNESCO, a chystaný projekt opětovného zapojení Olomouckého hradu do života města.

Olomouc je bezesporu místem se spoustou významných historických odkazů, které zanechaly své stopy nejen v architektuře, ale i ve vnímání a životě celého města. Díky těmto momentům se nyní můžeme pyšnit jedním z nejkompaktnějších historických center v republice a spoustou důležitých památek, za kterými jezdí turisté z celého světa. Jednoznačného ocenění se dočkal v roce 2000 Sloup Nejsvětější Trojice, který se toho roku stal součástí světového kulturního dědictví UNESCO. Dílo Václava Rendera zdobí olomoucké Horní náměstí již od roku 1754 a v životě Olomoučanů, kteří jsou na něj náležitě hrdí, hraje stále velkou roli.

Zatímco však za jedinou památkou UNESCO ve městě jezdí do Olomouce stále více návštěvníků od nás i ze zahraničí, historicky pravděpodobně ještě významnější místo zůstává turistům poněkud nepřístupné. Mimořádně cenná lokalita Dómského neboli Václavského návrší s katedrálou, kapitulním děkanstvím a pozůstatky středověkého hradu je nepochybně částí historického centra, která stojí za pozornost. Právě toto místo, kde už v polovině 11. století sídlil olomoucký přemyslovský kníže, je totiž podle odborníků srovnatelné co do historického významu i složitosti architektonického vývoje a propojení funkcí s mnohem slavnějším Pražským hradem. Problémem Dómského návrší však je zatím jeho ne úplně snadná dostupnost. Na Václavské náměstí můžeme totiž vystoupat pouze od centra města, nikoli však z parku pod hradbami, odkud je pohled na katedrálu sv. Václava a Přemyslovský palác nejimpozantnější. Několik let připravovaný projekt propojení Olomouckého hradu s malými parky pod hradbami, tak jako tomu bylo v minulosti, i přeměny nedalekého letního kina se proto snad brzy podaří uvést v život. Jsem moc rád, že jsme zvládli sladit naše záměry s podmínkami památkářů a stanoviskem olomoucké kapituly. Bez tohoto důležitého kroku bychom ambiciózní projekt totiž nikdy nemohli naplnit. Nyní máme navíc možnost podstatnou část nákladů pokrýt z dotací, proto doufám, že již třeba příští či přespříští rok se budou moci Olomoučané i návštěvníci města projít parkem pod katedrálou, vystoupat na hradby a po průchodu přes kultivovaný amfiteátr se ocitnou na místě, kudy před skoro tisícem let chodili tehdejší vládci i církevní představitelé. Olomouc tak k již velmi bohaté nabídce turistických zajímavostí z historie města snad brzy získá další, velice významné lákadlo. Odkazů minulosti si v našem městě nesmírně vážíme a já doufám, že se nám i nadále bude dařit je nejen chránit, ale citlivým propojením se současností také zapojit do běžného života.

Jiří Zimola

Mgr. Jiří Zimola
Hejtman Jihočeského kraje/President of the South Bohemian Region

Jihočeský kraj/South Bohemian Region
U Zimního stadionu 1952/2, 370 76 České Budějovice
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 386 720 111
e-mail: posta@kraj-jihocesky.cz
www.kraj-jihocesky.cz

Každé z posledních deseti století se výrazně zapsalo svou architekturou do tváře Jihočeského kraje. Dnes tak před námi stojí pozoruhodný soubor architektonického dědictví, v němž se středověké klášterní areály a kostely mísí se zámky renesančních velmožů a městskými soubory renesanční architektury, originálními architekturami barokních poutních areálů, romantickými přestavbami šlechtických sídel a zcela neopakovatelnou lidovou architekturou. O šíři a kvalitě architektonického dědictví a památkového fondu kraje ostatně vypovídá velké množství prohlášených kulturních památek a památkově chráněných území, o uznání těchto hodnot na mezinárodním poli svědčí zápis historického jádra Českého Krumlova a vesnické památkové rezervace Holašovice na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO.

Je naší morální povinností toto bohatství zanechané předchozími generacemi ochránit a zachovat pro generace budoucí. Tyto nezměrné architektonické hodnoty spoluutváří identitu kraje, podílejí se na řadě oblastí kultury, nezpochybnitelný je dnes také jejich přínos ekonomický. Na druhou stranu si péče o architektonické dědictví vyžaduje nezbytné osobní odhodlání, značné finanční prostředky, vysoké odborné nároky. Tento zdánlivý nesoulad mezi přínosy architektonického dědictví a požadavky nutnými pro jeho záchranu nás staví před nové problémy a nové výzvy. Péče o památkový fond s sebou kromě stránky stavební stále více přináší také úsilí o nalezení vhodného způsobu využití v kombinaci s nalezením dlouhodobě udržitelného systému financování. Palčivým problémem je rovněž hledání rovnováhy mezi současnými požadavky na využívání objektů včetně aplikace moderních technologií a možnostmi, které poskytuje zákonná ochrana památkových hodnot historického objektu. Krajský úřad Jihočeského kraje se snaží k řešení všech těchto problémů nemalým dílem přispět prostřednictvím své grantové politiky v oblasti památkové péče. Bylo by však chybou setrvávat pouze u nostalgického zhlížení se v architektonickém dědictví kraje a neusilovat také o vytvoření architektonických hodnot nových, vycházejících ze současných potřeb člověka a poznatků vědy. Ani na tomto poli nezůstává Jihočeský kraj pozadu a jistě řada současných architektonických realizací, prověřena časem, pevně zakotví v již tak bohaté mozaice architektonického dědictví kraje.

Festival Architecture Week Praha 2013 se svým letošním tématem „Architektonické dědictví a současná architektura" vnímám jako vítanou příležitost nahlédnout na tuto problematiku z globálního hlediska s širokou paletou různých pohledů, názorů, představ a vizí, které s sebou takováto akce jistě přináší. Věřím rovněž, že tento festival nám všem pomůže hledat odpovědi, inspirace a náměty, ať v oblasti péče o architektonické dědictví, tak i v hledání toho „správného" proudu v záplavě soudobé architektury.

Each of the last ten centuries has left a significant architectural mark in the face of the South Bohemian Region. Nowadays, we can admire a remarkable collection of architectural heritage, in which the medieval monastery complexes and churches mingle with castles of Renaissance noblemen and city complexes of Renaissance architecture, original architectures of Baroque pilgrimage sites, romantic reconstructions of aristocratic residences and an absolutely unique folk architecture. After all, the range and quality of the architectural heritage and historical treasures of the region are reflected in a large number of declared cultural monuments and protected areas. In recognition of these values from the international point of view, the historical centre of Český Krumlov and the Historical Village Reservation in Holašovice were inscribed in the UNESCO World Heritage Site List.

It is our moral duty to protect this wealth left by previous generations and to preserve it for future generations. These immense architectural values have involved in shaping the identity of the region, they are a part of cultural heritage, and also their economic contribution is undeniable today. On the other hand, the care of architectural heritage requires an inevitable personal commitment, considerable financial resources, and high professional standards. This apparent discrepancy between the benefits of architectural heritage and the requirements necessary for its preservation is leading us to face new problems and new challenges. Along with the constructional aspect, caring for the heritage treasures also brings more and more efforts to find a suitable way of their use in combination with finding a sustainable funding system. A pressing problem is also the search for a balance between the current requirements for the use of buildings, including an application of modern technologies and capabilities that are provided by legal protection of heritage values of the historic building. The South Bohemian Regional Authority is trying to contribute to solving all these problems through its grant policy in the field of preservation of monuments. However, it would be a mistake only to keep nostalgically admiring the architectural heritage of the region and not to attempt to create new architectural values based on the current needs of a man and on scientific knowledge. Even in this field the South Bohemian Region is not falling behind and many contemporary time-proven architectural works will certainly get firmly anchored in the already rich mosaic of architectural heritage of the region.

With this year's theme „Architectural Heritage and Contemporary Architecture", I perceive the Festival Architecture Week Prague 2013 as a welcome opportunity to look at this issue from a global perspective with a wide variety of different perspectives, opinions, ideas and visions that will be brought by such an event. I also believe this festival will help us all to look for answers, inspirations and ideas, both in the field of caring of the architectural heritage and in finding the „right" direction in the deluge of contemporary architecture.

Miroslav Novák

Miroslav Novák
Hejtman Moravskoslezského kraje/President of the Moravian-Silesian Region

Moravskoslezský kraj/Moravian-Silesian Region
28. října 117
702 18 Ostrava
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 595 622 173
e-mail: miroslav.novak@kr-moravskoslezsky.cz
www.kr-moravskoslezsky.cz

Krajina jako domov jejích obyvatel

V Moravskoslezském kraji žiji po celý život, a proto jsem měl a mám tu možnost „dotýkat se" jej už od dětství. Právě od té doby jsem mohl poznávat a obdivovat naše hrady a zámky, stát v úžasu před chrámy a historickými centry měst, obdivovat přírodní krásy a zároveň vnímat to, co do jeho obrazu vepsala technika v době, kdy se měnil původní přírodou utvářený obraz do podoby krajiny přetvořené hospodářským rozvojem postaveným na uhlí a oceli.
Od nejstarších dob byl náš kraj úzce spojen s okolním světem a vším, co se v něm odehrávalo. Procházela jím Jantarová stezka spojující pobřeží severního Baltského moře s klimaticky vlídnějšími oblastmi Středomoří, v němž byly kladeny základy moderní evropské kultury a civilizace. Svými zásahy do přírody jako bychom používali v celé Evropě společný rukopis.

Náš region, jehož je Moravskoslezský kraj právem hrdým nástupcem a dědicem, patřil vždy mezi místa, v nichž se rodí lidé s tvrdými obyčeji, ale s vlídnou, přátelskou a pohostinnou povahou. Dali jsme světové kultuře velikány rozměru Janáčka i Freuda, v architektuře potom Bauera. Ovlivňovali jsme více než po století ekonomiku nejméně střední Evropy nejen v těžbě uhlí, ale také ve strojírenství, hutnictví a navazujících oborech.

V dnešních časech stojíme na křižovatce, na níž chceme a budeme hledat pokračování své cesty tak, abychom byli důstojnými nástupci předchozích generací. Ostatně od nástupců se vždy očekává, že nejen zachovají, ale pokud možno také rozmnoží dědictví, které dostali do vínku.

Proměna mého osobního vztahu k rodnému kraji od prosté fascinace, lásky i okouzlení k nalezení pocitu spoluzodpovědnosti za jeho budoucnost se rodila a naplňovala přirozenou cestou. Zde jsem vyrostl a studoval, zde jsem se v řadách sociální demokracie zapojil do politiky, kterou budu vždy považovat za cestu služby a nikoli cestu osobního prospěchu.
V této pozici pokračuji v příspěvku svých předchůdců na poli architektury trvalou podporou soutěže Stavba Moravskoslezského kraje, která si již vydobyla své místo v kalendáři krajských aktivit.

Jsem rád, že spolu se svými kolegy v krajské radě a nikoli jen s koalicí v zastupitelstvu, jsme našli společnou řeč v tom smyslu, že bez ohledu na těžkosti dnešní doby nebudeme hledat výmluvy, ale naopak řešení, která pomohou našim spoluobčanům naplnit dříve nebo později představu šťastného domova pro všechny, kteří se nebojí pomáhat sobě i ostatním prací vlastních rukou i hlavy. Do služeb této myšlenky jsme zapojili i oblast mezinárodních vztahů, které chceme a budeme chápat jako účinný nástroj ekonomické diplomacie k naplnění myšlenky, kterou jsem použil i pro název svého příspěvku.
V tomto smyslu jsem spolu s ostatními členy vedení Moravskoslezského kraje přivítal myšlenku účasti na již 7. ročníku mezinárodního festivalu architektury v Praze.

Country as the home of its inhabitants

I have been living in the Moravian-Silesian Region all my life, and so I have had the opportunity to „touch" it from my childhood. Since then I could discover and admire our castles and chateaus, stand in amazement in front of the temples and historical city centres, get astonished by natural beauties, and also perceive what the technique inscribed in their image at the time, when the original natural appearance was changing into the landscape reshaped by economic development based on coal and steel.

Since the ancient times our region has been closely connected with the surrounding world and everything what was happening therein. It was crossed by the Amber Trail linking the northern coast of the Baltic Sea with a milder climate Mediterranean region, where the foundations of modern European culture and civilization were laid. The interventions into the nature seem to have a common character throughout the whole Europe.

Our region, of which the Moravian-Silesian Region is rightly a proud successor and heir, has always been among the places where people were born with hard customs, but with a friendly, welcoming and hospitable character. Janáček and Freud, the great names of the world culture, as well as a famous architect Bauer came from our region. Over the centuries we have influenced the economy at least in the Central Europe, not only in mining but also in engineering, metallurgy and related fields.

Now we are standing at the crossroads, where we want and we will seek the continuation of our journey so as to be a worthy successor to previous generations. Indeed, the successors are always expected to not only maintain, but preferably also multiply the heritage they were endowed with.

The transformation of my personal relationship to my homeland from a simple fascination, love and enchantment to finding the feeling of a co-responsibility for its future was born and has developed naturally. Here I grew up and studied, here I involved in politics within the social democracy, which I will always consider a service path and not a path of personal gain.
In this position, I am continuing in contribution of my predecessors in the field of architecture by supporting the competition Construction of the Moravian-Silesian Region, which has already found its place in the calendar of regional activities.

I am glad that together with my colleagues in the regional board, and not just with the coalition in the council, we have found the common ground in the sense that regardless of the difficulties of today will not be looking for excuses but rather for solutions that will sooner or later help our fellow citizens to meet the picture of a happy home for all who are not afraid to help themselves and others by employing their own hands and brains. To implement this idea, I have also engaged the field of international relations, that we want and we will perceive as an effective tool of economic diplomacy, to meet the thoughts that I used in the title of this foreword.

In this sense, together with other members of the regional Moravian-Silesian board I welcomed the idea of participating in the 7th International Festival of Architecture in Prague.

Jiří Běhounek

MUDr. Jiří Běhounek
Hejtman Kraje Vysočina/President of the Vysočina Region

Kraj Vysočina/Vysočina Region
Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 602 481 434
e-mail: behounek.j@kr-vysocina.cz
www.kr-vysocina.cz

Uplynulá staletí zanechala i v našem malebném Kraji Vysočina řadu hradů, zámků, klášterů i památek lidového stavitelství. Památky tvoří významnou součást nejen národního, ale i světového kulturního dědictví a svým půvabem nám připomínají léta minulá. Hned tři z dvanácti památek, zapsaných na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO v České republice, se nacházejí na Vysočině. Historické jádro města Telč spolu s renesančním zámkem, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře ve Žďáru nad Sázavou a unikátně zachovalá židovská čtvrť spolu s románsko-gotickou bazilikou sv. Prokopa v Třebíči tvoří pomyslný trojúhelník. Díky vzdálenosti několika málo desítek kilometrů je lze pohodlně všechny navštívit během jediného víkendu.

Totožnou intenzitu zájmu si zaslouží i dění v současné moderní architektuře. Vždyť i ona může pro budoucnost znamenat významné připomenutí naší současnosti. Velmi si cením aktivity organizátorů již 7. ročníku mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013, která je příležitostí pro setkání odborníků s laiky, přibližuje jim nové trendy, i vychovává širokou veřejnost k zodpovědnosti za své okolí a životní prostředí. Studenti architektury mají jedinečnou příležitost se zde na jednom místě seznámit s širokou architektonickou tvorbou. Festival nezapomíná ani děti, které v rámci celorepublikového výtvarného projektu nejen změří síly při ztvárnění architektonických památek ze svého okolí, ale hlavně přístupnou formou zjistí, proč je třeba památky chránit a pečovat o ně.

Rád bych poděkoval všem, kteří se na organizaci této zajímavé aktivity podílejí. Návštěvníkům přeji příjemné zážitky. Všechny si Vás pak dovoluji srdečně pozvat k návštěvě Kraje Vysočina i všech jeho památek.

The past centuries have left us with many castles, chateaux, monasteries and folk architecture sites throughout the picturesque Vysočina Region. These sites are an important part of both national and world cultural heritage and their charm and beauty remind us of a time since passed. Three out of the twelve Czech sites registered in the UNESCO World Heritage List can be found in the Vysočina Region. These include the historic centre of Telč together with its Renaissance chateau, the Pilgrimage Church of Saint John of Nepomuk at Zelená Hora in Žďár nad Sázavou, and Třebíč's unique preserved Jewish town with the Romanesque-Gothic St Procopius Basilica. The three of them form an imaginary triangular. Because they are not far one form one another, you can easily visit them in one weekend.

Contemporary modern architecture deserves the same amount of attention. After all, one day it will be an important reminder of our existence. I truly appreciate all the work that the organizers of the 7th international architecture festival, Architecture Week Prague 2013, have done.
The festival is an event where experts and laymen can meet; it outlines new trends and educates the general public about their responsibility for their surroundings and living environment. Architecture students have the unique opportunity to encounter broad architectural design and works in one place. The festival also appeals to children, who can showcase their knowledge when portraying architectural sites from around their neighbourhood, but more importantly, it shows them why it is important to protect and care for the sites.

I would like to thank everybody who has participated in organizing this interesting event. I hope all festival visitors will have a great time. And last but not least, I would like to invite all of you to visit the Vysočina Region and all its sites.

Marek Maďarič

Mgr. Marek Maďarič
Minister kultúry Slovenskej republiky/Minister of Culture of the Slovak Republic

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky/Ministry of Culture of the Slovak Republic
Nám. SNP č. 33
813 31 Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 2 20482 105
e-mail: marek.madaric@culture.gov.sk, minister@culture.gov.sk
www.mksr.sk

Vážení návštevníci festivalu Architecture Week Praha 2013, dovoľte mi prihovoriť sa Vám pri príležitosti prezentácie významnej časti slovenskej architektúry a kultúrneho dedičstva na stránkach tohto odborného časopisu a to najmä v súvislosti s konaním výstavy Kultúrne dedičstvo. Výstava je súčasťou renomovaného medzinárodného architektonického festivalu Architecture Week Praha 2013, ktorý po úspešných predchádzajúcich ročníkoch vytvoril opäť miesto pre prezentáciu projektov, výmenu skúseností a vzájomne obohacujúcich stretnutí.

Kultúrne dedičstvo Slovenskej republiky je nositeľom cenného autentického odkazu minulosti. Je súčasťou našej kultúrnej a národnej identity, predstavuje priamy odkaz našich predkov. Zachovanie a prezentovanie všetkých týchto hodnôt, ktorých nositeľom sú najmä architektonické diela a národné kultúrne pamiatky, je hlavnou úlohou súčasnej generácie.

Výnimočným typom kultúrneho dedičstva na slovenskom území je drevená sakrálna architektúra. Predstavuje jedinečnú hodnotu, ktorá presahuje národné hranice a je dôležitá pre súčasné i budúce generácie celého ľudstva. Môžem s hrdosťou skonštatovať, že Slovenská republika dosiahla úspech v roku 2008 zapísaním Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Tento úspech umožnila ratifikácia Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva Slovenskou republikou s platnosťou od roku 1991, pretože každý členský štát dohovoru má právo navrhnúť na zápis svojej kultúrnej pamiatky výnimočnej hodnoty do tohto zoznamu. Slovenská republika tak získala možnosť prezentovať umelecké i remeselné majstrovstvo ich tvorcov s ich základnými kultúrnymi a estetickými postulátmi.

Samozrejme, že s týmto prestížnym ocenením úzko súvisí zabezpečenie náležitej právnej ochrany a mechanizmov na jej zabezpečenie zo strany štátu. Súčasne však zviditeľnenie sa na svetovej scéne kultúrneho dedičstva, je významným prvkom ekonomického rozvoja. Stáva sa tak podstatnou zložkou cestovného ruchu a zdrojom ekonomického rozvoja regiónov.

Verím, že toto významné medzinárodné podujatie obohacujúce svojou rôznorodosťou bude príležitosťou pre podnetné diskusie a stretnutia. Želám mu veľa zainteresovaných návštevníkov a vnímavých poslucháčov.

Dear visitors of Architecture Week Prague 2013, allow me to take this opportunity to say a few words on the occasion of the presentation of a significant part of Slovak architectural and cultural heritage on the pages of this journal and in connection with the Cultural Heritage exhibition. This exhibition is part of the renowned international architectural festival, Architecture Week Prague 2013, which similar to the previous successful years, has again created space for project presentations, experience exchange and mutually beneficial meetings.

The cultural heritage of the Slovak Republic carries valuable and authentic messages of the past. It is part of our cultural and national identity and represents the direct legacy of our predecessors. The preservation and presentation of these values which are borne by the works of architecture and national cultural monuments are the main tasks of this generation.

Wooden sacral architecture is a unique type of cultural heritage on the territory of Slovakia. It represents values which transcend national borders and are important for present and future generations of mankind. I can proudly state that the Slovak Republic achieved great success in 2008 by entering the Wooden Churches in the Slovak Carpathian Arc on the UNESCO World Heritage List. The Slovak Republic's ratification of the Convention for the Protection of World Cultural and Natural Heritage, valid as of 1991, enabled this success, as every member state of this Convention is entitled to nominate a cultural monument of exceptional value for entry to this list. Thus the Slovak Republic was given the possibility to present the artistic mastery and craftsmanship of their creators with their fundamental cultural and aesthetic postulates.

Naturally, ensuring proper legal protection and the mechanisms for such protection by the state is closely related to this prestigious acknowledgement. However, appearing on the world cultural heritage scene is also a significant element of economic development. It becomes a crucial component for tourism and a source of regional economic development.

I believe that this important international event, enriching in its diversity, will offer an opportunity for fruitful discussions and meetings. May it have many involved visitors and attentive listeners.

S finanční podporou:

Bogdan Zdrojewski

Bogdan Zdrojewski
Ministr/Minister

Ministerstvo kultury a národního dědictví Polské republiky
The Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland

Ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
00 071 Varšava/Warsaw
Polsko/Poland
tel.: +48 22 42 10 240
e-mail: rzecznik@mkidn.gov.pl
www.mkidn.gov.pl

Velmi mne těší skutečnost, že se v letošním roce festival Architecture Week, který si získává stále větší uznání odborníků i široké veřejnosti, uskuteční již posedmé. Opět mám tu čest převzít patronát nad touto událostí jako ministr kultury Polské republiky.

Architektura zemí Visegradské skupiny – Česka, Polska, Slovenska a Maďarska – se intenzivně rozvíjí a investoři i architekti se snaží zvyšovat úroveň zejména ve dvou oblastech: vizuální a funkční (např. snaha o zajištění bezbariérových přístupů a městské infrastruktury). Dynamický vývoj současné architektury a její proměny a výzvy vedou k úzké spolupráci a dialogu nejen o budoucnosti městských organismů, ale i krajinné architektury. Zůstaneme-li součástí Visegradské skupiny a budeme-li realizovat společné projekty v jejím rámci, samozřejmě i ty, které zohledňují národní kulturní bohatství, máme potenciál stvořit na mapě Evropy i světa obraz kulturně významného regionu.

Naše vysoké školy vychovávají nové zástupy skvělých urbanistů, architektů a designérů, jejichž nápady získávají obdiv a uznání, a kteří připravují projekty oceňované v soutěžích a na přehlídkách nejen v Polsku, ale i v Evropě a ve světě. Úspěchy mladých, schopných a ambiciózních lidí spoluutvářejí obraz našich zemí a zlepšují také kvalitu našeho každodenního života. Efektem jsou viditelné výsledky v oblasti kultury i v dalších sférách veřejného života. Jsme si vědomi toho, že úsilí vložené do kulturního vzdělání a rozvoj kompetencí vede ke stále lepším řešením měnícím charakter míst, v nichž žijeme. Citlivost k estetickým otázkám rodí stále krásnější architektonické perly oživující naše města.

Jako každoročně je pražský Architecture Week příležitostí zamyslet se nad konkrétními řešeními umožňujícími spojit „staré" s „novým": udržovat památky nebo zdynamizovat turistický ruch spojený s architekturou. Druhým důležitým tématem zůstává „kulturní architektura", která významně zvyšuje atraktivitu prezentovaných regionů. Doufám, že účast na festivalu se stane impulsem k větším a odvážnějším změnám našeho okolí. V rámci prezentace architektonických děl Visegradské skupiny, v níž polská architektura zaujímá významné místo, bude představeno několik důležitých polských projektů. Patří mezi ně expozice Gdaňsku (Evropské centrum Solidarity, Muzeum 2. světové války), Gdyně (Muzeum emigrace), Vratislavi (Hala století, Afrikárium) nebo Varšavy (Muzeum dějin polských Židů). Polsko připravilo rovněž výstavy fotografií a vernisáž jedné z nich – Modernistická Varšava – bude spojena s projekcí 3D filmu Warszawa 1935. Jsem velmi rád, že se s polskými díly budou moci seznámit nejen znalci a experti, ale také mnoho jiných zájemců.

Děkuji organizátorům za další ročník Architecture Week a mým kolegům, ministrům kultury Česka a Slovenska, za zapojení do tohoto projektu. Všem návštěvníkům přeji pozitivní zážitky.

I am very pleased that this is already the seventh year of the Architecture Week festival that has been receiving more and more recognition from the experts and the public alike. Yet again, as the Culture Minister of Poland, I have the honour of holding the patronage over this event.

Architecture in the Visegrád countries – the Czech Republic, Poland, Slovakia and Hungary – has been undergoing intensive development and the investors and architects are attempting to increase its level mainly in two spheres: visual and functional (for example, the attempt of securing wheelchair access and urban infrastructure). Dynamic development of contemporary architecture and its changes and challenges lead to close cooperation and dialogue not only about the future of the urban organisms but also of landscape architecture. If we remain part of the Visegrád Four and carry out projects together taking into account national cultural richness, we will have a great potential to create an image of a culturally significant region on the map of Europe.

Our universities are bringing up new crowds of great urbanists, architects and designers whose ideas will gain admiration and recognition and who prepare award-winning projects not only in Poland but also in Europe and the world. The success of the young, capable and ambitious people helps create the image of our countries and also improves the quality of our everyday life. The effect of all this become visible results in the cultural sphere, as well as, other spheres of public life. We are aware of the fact that the efforts invested in cultural education and development of competencies lead to constant improvement of solutions that change the characters of places, in which we live. Sensitivity to aesthetic questions creates still more beautiful architectural pearls that enliven our cities.

As every year, the Prague Architecture week presents an opportunity to consider the concrete solutions enabling the connection between the „old" and the „new": to maintain the historical monuments and boost architectural tourism. „Cultural architecture" that significantly increases attractiveness of presented regions, remains its second most important topic. I hope that participation in this festival will become an impulse to greater and bolder changes in our surroundings.

As part of the presentation of the architectural works of the Visegrád Four, among which the Polish architecture holds a prominent place, a number of important Polish projects will be introduced. Among them, the exposition of Gdańsk (European centre of Solidarity, Museum of WWII), Gdynia (Museum of emigration), Wrocław (Century Hall, Africarium) and Warsaw (Museum of History of Polish Jews). Poland has also prepared photographic exhibitions and the opening of one of them – Modernist Warsaw – will also offer the projection of a 3D film Warszawa 1935. I am very glad that the Polish works will be made available to experts and also to many other interested parties.

I would like to thank the organisers for yet another Architecture Week and my colleagues, Culture Ministers of the Czech Republic and Slovakia for taking part in this project.
I also wish all the visitors positive experience.

Petr Ivanov

Ing. Petr Ivanov
Organizátor Architecture Week Praha 2013
Organizer of Architecture Week Prague 2013

Architecture Week Praha
Veletržní palác/Trade-Fair Palace
Dukelských hrdinů 47, Praha 7/Prague 7
Česká republika/Czech Republic
info@architectureweek.cz
www.architectureweek.cz

Jak již bylo mnohokrát zde zmiňováno, tématem letošního, 7. ročníku, mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013 je architektonické dědictví a současná architektura. Předchozí ročníky se totiž většinou věnovaly architektuře moderní a nové a téma památek ponechávaly poněkud stranou. V tomto roce jsme se rozhodli zaměřit na historii architektury, architektonické dědictví doma i ve světě a "načít" také téma péče o památky, jejich opravy a restaurování. V prostorách Jiřského kláštera na Pražském hradě se sešlo (pokud jste to sami nepočítali) celkem 218 architektonických modelů z 36 států světa. Navštívili jsme spoustu míst, propátrali hodně depozitářů a muzeí a díky tomu se nám podařilo objevit, zapůjčit a přivézt mnoho opravdu vzácných historických maket - některé majitele jsme museli opravdu dlouho přemlouvat a přesvědčovat, než se rozhodli své poklady našim návštěvníkům představit a některé modely (například model Skalice a Holašovic) vznikly právě u příležitosti tohoto festivalu. Velmi nás těšila spolupráce s českými městy, která se do příprav letošního festivalu aktivně zapojila.

Na tomto místě bych velmi rád poděkoval Správě Pražského hradu, která nám vyšla opravdu maximálně vstříc a pro prezentaci této výstavy nám poskytla vlastně největší výstavní prostor, který má na Pražském hradě k dispozici, úžasný Jiřský klášter. Podmínkou pana Velíška, ředitele Správy Pražského hradu, však bylo, že připravíme tu nejlepší akci, jakou jsme, za dobu naší tříleté spolupráce, dosud pořádali. Jsem přesvědčen, že se nám to, díky podpoře a spolupráci neuvěřitelného množství lidí a organizací, skutečně podařilo.

Poděkovat bych chtěl za záštitu pana prezidenta České republiky a také za záštitu Centra světového dědictví WHC UNESCO, poskytnutou paní generální ředitelkou WHC UNESCO, paní Irinou Bokovou, obě tyto poskytnuté záštity považuji za obrovské uznání a podporu činnosti, kterou se snažíme už sedm let propagovat a vychovávat veřejnost k zodpovědnému vnímání okolního prostředí, rozvíjení poznatků o architektuře a vzájemného setkávání odborníků i laické veřejnosti na platformě festivalu.

Festival dostal také řadu dalších velmi důležitých záštit nejen z České republiky, ale i ze Slovenské a Polské republiky, za něž jsme velmi vděční, protože vypovídají o vzrůstajícím významu tohoto festivalu a svátku architektury.

Mimořádně mne potěšilo, že velvyslanectví a kulturní instituty jednotlivých států, kterých se v tomto roce zúčastnil opravdu rekordní počet, již nezvou pouze jednoho architekta na přednášku nebo neprezentují jednu architektonickou kancelář, ale zodpovědně připravují celé vlastní prezentace – Ony architektury jednotlivých zemí – například Brazílie, Itálie, Dánsko – a již tradičně velmi silná byla prezentace Polska. Samozřejmě chci poděkovat všem, více než 36 zemím, jejich velvyslanectvím, zastoupením a kulturním institutům, které nás v letošním roce svou účastí podpořily.

Podařilo se nám připravit v rámci festivalu také odbornou konferenci, věnovanou památkám – zájem o ni byl tak velký, že nás to přesvědčilo o důležitosti a významu tématu ochrany památek, způsobu jejich využití a zachování, proto se mu budeme věnovat i v některém z následujících ročníků festivalu.

Nakonec bych chtěl také zmínit dvě letošní novinky, a to Ony měst v Praze a projekt Hravý architekt.

V rámci příprav na festival jsme navštívili mnoho českých, slovenských a polských měst a při těchto cestách jsme pochopili, že architekturu je třeba vnímat v kontextu, ne pouze jako objekt umístěný v určitém prostoru, ale jako objekt, vytvořený lidmi, kteří v tom daném prostoru žijí – tedy, že architektura obvykle odráží charakter oblasti, zvyky a názory místních lidí a že proto musíme do Prahy přivézt i co nejvíce z identity daného města. A tak vznikly Ony měst, na kterých se představila města i jiným způsobem – gastronomií, ukázkami řemesel, hudbou, tancem a dalšími specifiky, typickými pro danou oblast. Ve stanu na náměstí Republiky se představilo přes 13 měst a já bych chtěl vyjádřit velké poděkování panu starostovi Prahy 1, panu Oldřichu Lomeckému, který se stal aktivním hostitelem a celý projekt úžasným způsobem podpořil.

Festival Architecture Week pořádáme také proto, abychom jednak představili studentům architektury zahraniční osobnosti a architekturu jiných zemí, jednak představujeme tvorbu studentů architektury veřejnosti. Letos jsme však zašli ještě dál: k účasti na festivalu jsme přizvali děti z dvaceti základních škol dvaceti českých měst a vytvořili jsme pro ně výtvarný projekt s názvem Hravý architekt, kterému poskytla záštitu paní Ivana Zemanová. Děti měly za úkol výtvarně ztvárnit architektonické památky svého města. Nejlepší obrázky jsou vystaveny v Jiřském klášteře – – a musím říct, že je na co se dívat. Zároveň však bylo záměrem a cílem tohoto projektu poučit děti o práci architekta, o historickém dědictví, které je třeba zachovat pro další generace, o tom, že není jedno, v jakém prostředí vyrůstají a žijí. Děti dostaly příležitost pohovořit s odborníky, poznávat a malovat architekturu, vyzkoušet si navrhnout architektonické nebo urbanistické řešení a podívat se díky tomu na své okolí novýma očima, novým způsobem vnímat a také přemýšlet o prostředí, které je obklopuje.

Mé díky patří také všem zaměstnancům Správy Pražského hradu, kteří trpělivě snášeli, regulovali a nakonec statečně pomáhali realizovat mé nápady, výmysly a požadavky. A na závěr tohoto úvodníku bych chtěl poděkovat těm, bez nichž by tato akce nemohla existovat: svému malému, ale nesmírně výkonnému a obětavému týmu, který letos předvedl nadlidský výkon a věnoval více než maximum svého času, nervů a zdraví, aby se vše povedlo a festival fungoval a proběhl přesně podle mých představ.

Děkuji!

Všem návštěvníkům a čtenářům přeji příjemný zážitek a těším se na setkání v příštím roce.

Radomíra Sedláková

Doc. Ing. arch Radomíra Sedláková, CSc.

Památky v našem životě/Heritage in our life

Ochraňovat historické objekty považuje každá vyspělá společnost za důležité. Důvody k tomu jsou různé. Na prvním místě asi obecně společenské – historické objekty jsou svědky života našich předků, jsou připomínkou toho, jak se život společnosti vyvíjel, co kdy bylo důležité, co kdy lidé uměli, čeho si vážili. Jsou svědky našeho kulturního, technického, technologického a ještě mnohého jiného pokroku. A zároveň nám připomínají, že společnost se nevyvíjí jen po přímé linii, kdy všechno nové je automaticky lepší, než to minulé – ba často zjišťujeme, že se nám vše jakoby vrací, samozřejmě po každé v jiné pozici, snad jakoby po spirále. A něco se nevrací, neboť dosáhlo dávno takové dokonalosti, kterou již nešlo rozvíjet a nejde opakovat. Jsme často v ustrnutí nad samozřejmou krásou starých domů, a to bez ohledu na to, zda nám slouží jen k pohledovému potěšení, či zda nám slouží doopravdy.
Památky nás zajímají i z důvodů ekonomických. Několikerého druhu – máme-li starý fungující dům, nemusíme utrácet peníze za stavbu nového. Přitom máme zaručenu originalitu, která se dnes mezi ekonomické kategorie počítá. Nebo jinak –
– na krásné staré stavby (tedy vůbec většinou na staré stavby) se lidé jezdí s potěšením dívat. Rádi si představují, jak by žili na zámku, někde se zasní nad skromnou chaloupkou knoflíkáře nebo nad vesele působícím mlýnem, s úctou vskutku nábožnou i poslední bezvěrci rádi vstupují do tajuplných chrámů či do veselých útulných venkovských kostelíků. A všichni jsou ochotni za to platit, a pak si někde v okolí dát dobrý oběd, je-li to daleko, rádi zaplatí za to, že je tam někdo doveze, i za to, že se tam někde mohou ubytovat –
– to už je ryzí turistický průmysl, který z památek utěšeně žije. To už je čistě ekonomická kategorie. Mnohé země právě ze svých památek žijí.
A my jsme ochotni překonat velké dálky, jen abychom se na nějakou památku podívali, aniž si umíme z obrázků představit, co v nás vyvolá, co nám přinese. Plánujeme si, kdy uvidíme pyramidy a kdy Alhambru nebo Monasteiro de Batalha a nebo kostel sv. Jana Nepomuckého u Žďáru nad Sázavou a jsme ochotni přeletět půl světa, jen abychom viděli Borobudur. Může být, že památka není taková, jakou jsme si představovali a že nás i zklame. A jiná, třeba dosud neznámá, nás nadchne, aniž bychom jí rozuměli, něčím nás prostě osloví, a my, bez ohledu na to, z jaké je doby, z jaké je civilizace, ji zařadíme do svého života. A tam se pevně usadí, i když už se k ní nikdy nevrátíme, zbude jen vzpomínka. Která však už napořád zůstane zakotvena v našem hodnotovém systému.
To jsou „velké" památky, které zná a obdivuje celý svět (skoro), ať už okolnostem jejich vzniku rozumí či ne. Dost často z té doby a z toho místa nezbylo nic než ona stavba – a my, promítajíce si svou současnou zkušenost, ale taky své sny, určujeme, k čemu sloužila a jak vznikla. A jen málokdo si přizná, že to mohlo být úplně jinak ... Historické stavby, to jsou velké hlavolamy, které si každá doba umí vysvětlovat docela odlišně.
A pak jsou „malé" památky, kterých je nespočetné množství. Jsme-li v Česku, tak v každé vsi na nějakou narazíme. Kostel, kostelík, kaplička, zámek, zámeček, panský dům, mlýn, ale i továrna ... svědkové naší minulosti. Máme jich tolik, že si až zoufáme, že nedokážeme udržet všechny při životě. Při aktivním životě. A přesto právě tyto malé památky jsou někdy pro svoje místo důležitější než památky „velké". Teď ne v rovině oné ekonomické kategorie, v níž velká památka je schopna vydělat velké peníze. Jde spíš o tu rovinu, v níž jsou památky nenahraditelné, rovinu morální, etickou ... Památka, která pamatuje a tím nám dovoluje se s místem identifikovat. Uvědomit si, co znamenalo, ne možná ve slavných dějinách, ale v životě lidí tady, v jejich vlastních lidských dějinách. Památka, která mi dovoluje potvrdit si, kam patřím.
Možná si postupně uvědomujeme, jak tyto neokázalé památky jsou pro nás důležité. Poutník po kraji zajišťuje, jak ve vsích postupně obnovují kapličky, že i kostelíky dávno zmizelých obcí najednou svítí do kraje jako sebevědomé připomínky lepších časů daného místa, že malé panské usedlosti, možná až zámky se mění na místa kulturního života obce, kde každá dokáže najít, čím byla – a tedy už napořád je. A pak si můžeme říkat, co se asi v tomto kraji dálo, že byl tak bohatý třeba stavbami 12. století, co asi zapříčinilo, že kostelíky v kraji tvoří ojedinělou krajinářsky důležitou soustavu, či proč někde kdysi bylo soustředěno tolik výrobních objektů určitého typu – a zkoumat si, co se stalo, že už je to jen minulost ...
Památky vůbec nejsou jen němými svědky minulosti. Památky jsou hodně živými vypravěči o minulosti – a stejně tak o nás. A památky jsou pro nás i jakýmsi mementem - toto nám odkázala minulost - a co my odkazujeme budoucnosti?

Every civilized society considers preservation of historical objects to be important. The reasons are varied. On the first place, perhaps generally social reasons – historical objects are witnesses of our ancestors' life, they are a reminder of how the society evolved, what was important and when, what could people do and when, what did they appreciate. They are witnesses of our cultural, technical, technological and other progress. They also remind us that the society doesn't evolve linearly, when the new is automatically better than the old – in fact, we often realize that everything seems to come back on us, each time on different position, like on a spiral. And something does not come back because it has reached such perfection that cannot be repeated or developed. We are often astonished by the obvious beauty of old buildings, regardless their function.
Another reason is economical. If we have an old, yet functional house, we don't need to spend money on a new one. While originality is guaranteed being today an economical category itself. Or – people like to visit beautiful old buildings. They like to imagine living in a castle, contemplate over a rural cottage or a merry mill, even infidels enter mysterious churches with religious respect. And all of them are willing to pay for that and have a good lunch somewhere near, they will pay someone to drive them there as well as for an accommodation – but that's tourism, making a living on heritage. And that is solely economical category. Many countries thus live off their heritage.
And we are willing to travel long distances just to see a monument without being able to imagine what it might evoke or bring us. We plan when we're going to see the pyramids, or Alhambra, or Monasteiro de Batalha, or the Church of St. Jan Nepomucký in Žďár nad Sázavou, and we fly over half of the globe just to see Borobudur. It can happen that the monument is not as we imagined it, it might even disappoint us. And other, maybe so far unknown, might enchant us without understanding it, it just speaks to us and we include it in our life without regard to the time or civilization it comes from. It sticks in our life even though we won't come back again, just a memory remains. But this memory is forever grounded in our value system.
Those are the "great" monuments the whole world (almost) knows and admires, understanding the circumstances of their creation or not. Quite often, the monument is the only thing remaining from that time and place - and projecting our present experience and dreams we decide what was its purpose and origin. Not many people admit that it could have been different... Historical buildings are great puzzles and each era explains them differently.
And then there are "small" monuments, plenty of them. Being in the Czech Republic, we find some in every village. Church, chapel, castle, mansion, mill, or factory... witnesses of our past. We have so many that we are desperate because we're not able to keep them all alive. Actively alive. And yet these small monuments are sometimes more important for their location than the „great" ones. Not on the level of the economical category where the monument is capable to earn big money. It's more about the level where monuments are irreplaceable; moral, ethical level...
A monument that remembers and thus allows us to identify with the location. To realize what it meant, maybe not in the glorious history but in the life of local people, their own human history. A monument that allows me to reassure where I belong.
We might gradually realize these humble monuments are important to us. Travelling through the country one registers that chapels are being gradually renovated, that churches in long forgotten villages suddenly shine like strong reminders of better times, that small mansions are transforming into cultural hubs of the village, where each one can find what it used to be - and will be forever.
Monuments are not silent witnesses of the past. Monuments are very lively narrators about the past – and about us. And monuments are also a memento for us – the past has left this to us – and what are we leaving to the future?

CzechRepublic
Land of Stories

If you only knew

that there is an oasis of Baroque art in the Czech Republic, you could already be exploring it.

Kuks

Church of Holy Trinity

The Hospital

Baroque sculptures of Virtues and Vices

stories.czechtourism.com

Naděžda Goryczková

Ing. arch. Naděžda Goryczková
Generální ředitelka/General Director

Národní památkový ústav/National Heritage Institute
Valdštejnské náměstí 3/162
118 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 010 166
e-mail: goryczkova@up.npu.cz
www.npu.cz

Mezinárodní festival Architecture Week Praha zvolil pro letošní ročník mimořádně významné téma věnované Světovému přírodnímu a kulturnímu dědictví UNESCO. Téma, které v loňském roce rezonovalo napříč všemi kontinenty, jelikož právě v roce 2012 jsme si připomínali 40. výročí od přijetí Úmluvy o ochraně světového přírodního a kulturního dědictví. Ani Česká republika nezůstala stranou, nicméně zatímco loňské oslavy se soustředily především na české zástupce a 20. výročí od přistoupení k Úmluvě České republiky v roce 1992, festival AWP přináší komplexnější pohled na světové památky. Jsem proto velmi potěšena, že jsem mohla nad letošním ročníkem převzít záštitu.
Základní myšlenkou Úmluvy je ochrana kulturních a přírodních památek, jež mají ze světového hlediska mimořádnou celosvětovou hodnotu, kterou je potřebné chránit, vysvětlovat a hlavně předat dalším generacím. Za tímto účelem je na základě Úmluvy sestavován Seznam světového dědictví, který v současné době zahrnuje 981 světových památek, z nichž 12 se nachází na území České republiky. Ačkoliv se Seznam světového dědictví skládá z památek kulturních a přírodních, v České republice jsou na tomto seznamu prestižních míst světa „pouze" lokality kulturní.
Národní památkový ústav má v procesu ochrany světových památek na území České republiky významné postavení. Především zajišťuje odborný památkový dohled nad jejich obnovou a současně je pověřen jejich sledováním v rámci celosvětově nastaveného systému monitoringu. Ze strany NPÚ se hodnocení soustřeďuje především na vytipování faktorů ohrožujících nadefinovanou mimořádnou hodnotu. Nejsme však pouze odbornými garanty, ale i správci několika světových památek ve vlastnictví státu. Patří mezi ně již uvedené zámecké areály a Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře.
Není náhodou, že českými prvními úspěchy na Seznamu světového dědictví byla skutečně mimořádná historická města – Praha, Český Krumlov, Telč. Ochrana historických sídel má totiž v České republice dlouholetou tradici a od samého počátku patří k pilířům české památkové péče, založené na poznání a ochraně nejen jednotlivých památek, ale i celých urbanistických souborů. Díky tomu zaujímáme v ochraně historických sídel v rámci Evropy výjimečné postavení a bez nadsázky lze říci, že u nás aplikovaný systém ochrany historických měst patří k těm nejpropracovanějším.
Zápis na Seznam světového dědictví je zcela jistě velkým vyznamenáním a především přiznáním kvality v nezávislém odborném expertním řízení. Právě složitost procesu, na základě kterého se některá památka dostane na Seznam, signalizuje jejich kvalitu a ta přirozeně generuje zájem mezinárodního turismu a s ním související ekonomický přínos. Současně je to však velký závazek dostát příslibům, ke kterým se dobrovolnou nominací svého statku země zavázala. V poslední době velmi dobře vnímáme, jak se s postupným naplňováním seznamu proces zápisu stává zejména pro evropské země stále obtížnější – o to více bychom si měli vážit každé jednotlivé památky z těch 12, kterou na tomto Seznamu již máme.

Velmi vítám iniciativu AWP 2013 přiblížit veřejnosti nejen české, ale i světové kulturní a přírodní dědictví, seznámit návštěvníky letošního ročníku s vybranými světovými památkami v konfrontaci s těmi českými a umožnit vám všem neopakovatelný inspirující zážitek.

This year the International Festival Architecture Week Prague is focused on a particularly significant topic dedicated to the UNESCO World Cultural and Natural Heritage. Last year this topic resonated across all continents, as in 2012 we commemorated the 40th anniversary of the adoption of the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage. The Czech Republic did not stay aside, but while last year's celebration concentrated mainly on the Czech representatives and the 20th anniversary of the accession of the Czech Republic to the Convention in 1992, the festival AWP provides a complex view of the world heritage. I am therefore very pleased that I could take over this year's patronage.
The basic idea of the Convention is the protection, from the global point of view, of cultural and natural heritage of exceptional worldwide values, which are necessary to defend, explain, and especially pass on to future generations. To this end, the World Heritage List is drawn up on the basis of the Convention, currently including 981 worldwide sites, of which 12 are located in the Czech Republic. Although the World Heritage List consists of cultural and natural heritage sites, in the Czech Republic this list of prestigious places of the world comprises „only" cultural sites.
The National Heritage Institute has an important role in the process of protection of world heritage in the Czech Republic. It primarily provides a professional heritage supervision of their restoration and simultaneously it is charged with their monitoring within the global monitoring system.
On the part of the NHI, the assessment is focused on identifying the factors affecting the defined exceptional value. We are not only the professional guarantors, but also the administrators of several world heritage sites in the state ownership. These include the already mentioned castle grounds and the Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk at Zelená Hora.
Not unexpectedly, the first Czech successes in the World Heritage List were truly extraordinary historical cities – Prague, Český Krumlov and Telč. Protection of historical sites has a long tradition in the Czech Republic and from the very beginning it is one of the pillars of the Czech heritage care, based on the recognition and protection of not only the individual sites, but also of the whole urban complexes. Thanks to this, we are occupying an exceptional position in the protection of historical sites within Europe, and it can be said without any exaggeration that our system of protection of historical cities is among the most elaborated ones.
Recordal in the World Heritage List is certainly a great honor and especially recognition of quality within an independent professional expert process. It is the complexity of this process, on the grounds of which some of the sites are admitted to the list, indicating their quality, which naturally generates an interest of international tourism and related economic benefits. At the same time however, it is a big commitment to fulfill the promises to which the country had obliged by voluntary nomination for its values. Recently we are noticing how increasingly difficult, particularly for European countries, it is becoming to pass the recordal process, due increasing number of entries in the list – the more we should appreciate each of the 12 monuments that we already have on this list.

I very much welcome the initiative of AWP 2013 to make the public aware not only of the Czech but also of the world cultural and natural heritage, to familiarize the visitors of this year's festival with the selected world sites in confrontation with the Czech ones and to provide us all with a unique and inspiring experience.

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV
ÚSTŘEDNÍ PRACOVIŠTĚ

Památky světového dědictví v ČR. Proměny za posledních 20 let.
World Heritage Monuments in the CR. Changes in the last 20 years.

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad/Convent of St. George, Prague Castle
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: Národní památkový ústav ČR/National Heritage Institute

Česká republika má na Seznamu světového dědictví UNESCO zapsáno dvanáct statků, přičemž všechny mají povahu kulturního dědictví. Zapsání památky nebo lokality na Seznam světového dědictví je pro každý členský stát Úmluvy prestižní záležitostí. Neméně důležitá je však další péče o tyto lokality. Každá památka je díky své mimořádné hodnotě složitým organismem, o který je třeba se trvale odborně starat. Památky světového dědictví jsou nazývány vlajkovými loděmi péče o dědictví každého státu a právem je na ně upírána pozornost domácích i zahraničních návštěvníků, neboť jde o statky, jejichž kvalita byla nezávisle expertně vyhodnocena a je i průběžně sledována mezinárodním společenstvím.
Tato výstava má napomoci ohlédnout se v čase a ukázat, jak se v České republice daří naplňovat péči o památky, jež mají být uchovány ve jménu budoucích pokolení celého světa. Přináší pohled na vybrané stavební a restaurátorské obnovy, které se na našich světových památkách uskutečnily od doby jejich zápisu, včetně koncepčních úprav urbanistických celků, které status světového dědictví nesou. Rekapituluje práci řady odborníků, kteří se do procesu zapojili. Zvláštní poděkování patří spolupracujícím a vstřícným vlastníkům a správcům památek, pracovníkům státní správy a samosprávy, kteří v procesu obnovy a restaurování odvedli svůj podíl práce.

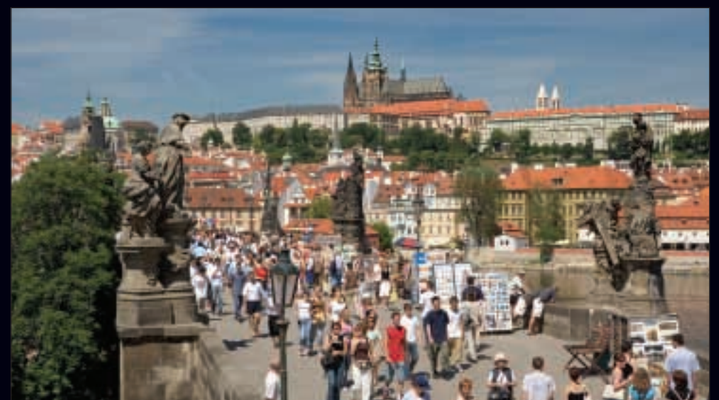

The Czech Republic has 12 properties listed as the World Heritage UNESCO and all of them have a status of cultural heritage. To have a property or a locality entered in the World Heritage List is a prestigious thing for each country of the Convention. Further care for these properties is no less important. Thanks to its extraordinary value, each property is a complex organism that needs to be permanently professionally maintained. The world heritage properties are called the flagships of heritage preservation and the attention of domestic as well as foreign visitors is well deserved because these are properties quality of which has been independently evaluated by experts and is continuously monitored by the international community.
This exhibition should help to look back in time and show how the Czech Republic maintains its monuments that have to be preserved for the future generations of the whole world.
It shows constructional and restoration works that have been done since their listing including conceptual modifications of urban complexes having the status of world heritage. It sums up work of many experts that were involved in the process. Special thanks belongs to cooperating and helpful owners and administrators of the monuments, state and local administration representatives who have had their share in the process of renovation and restoration.

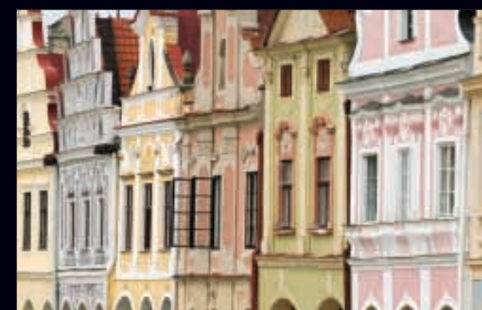

Michaela Severová

Ing. Michaela Severová
Výkonná ředitelka svazku obcí České dědictví UNESCO
Executive Manager – UNESCO Czech Heritage Association of Municipalities

České dědictví UNESCO/Czech Heritage UNESCO
Bří Šťastných 1000
570 01 Litomyšl
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 461 653 311
e-mail: unesco@litomysl.cz
www.unesco-czech.cz

České dědictví UNESCO je sdružení obcí a měst České republiky, na jejichž území se nachází památka zapsaná na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví. Označení památky emblémem Světového dědictví je aktem, kterým celé světové společenství prohlašuje: „Ano, toto je cosi, co je na celém světě výjimečné a jedinečné, je to cosi, co je našim společným dědictvím, je to něco, co se zavazujeme chránit jeden pro druhého a v zájmu nás všech – národů světa." S trochou nadsázky můžeme říci, že památky UNESCO jsou příkladem extrémně dobré architektury. Jsou dědictvím, které nám zde zanechaly minulé generace a naší povinností je, abychom se o ně dobře postarali. Ale opravdu to stačí? Neměli by představitelé měst k získanému dědictví přidávat i něco nového? Jistě mi dáte za pravdu, že ano. Úloha místních samospráv ve městech UNESCO není jednoduchá. Jde o umění správného propojení historického dědictví a kvalitní soudobé architektury. Tedy jeden z nejtěžších, ale zároveň nejkrásnějších úkolů pro profesionální architekty. Jde o velkou odvahu a nekonečné konzultace s mnoha dotčenými subjekty. Proto jsme rádi, že velká část letošního ročníku festivalu architektury a urbanismu Architecture Week bude srovnávat české i světové památky UNESCO s vybranými realizacemi soudobé architektury. Věříme, že se budeme moci poučit i z dobrých příkladů ze světa. Vítáme také odbornou konferenci s možností předání informací a zkušeností.

České dědictví UNESCO je poctěno tím, že může být v roli spoluorganizátora celého festivalu. Děkujeme Správě Pražského hradu za zapůjčení zcela výjimečných prostor a firmě Czech Architecture Week za oslovení a možnost spolupracovat na tomto krásném projektu. Nadšeni jsme i z propracovaného dětského programu.

Stejně tak, jako je současná architektura důležitá pro budoucí generace, jsou žáčci ze základních škol důležití pro budoucnost architektury. Je jen dobře, když si ke kvalitní architektuře vybudují vztah již dnes.

UNESCO Czech Heritage is an association of towns and municipalities of the Czech Republic, having on their territories a sight listed on UNESCO World Heritage. By attributing the UNESCO symbol to a sight, the entire world community is announcing: „Yes, this is something that is exceptional and unique in the world; it's something that we undertake to protect for each other and in the interest of us all – the nations of the world." With some exaggeration we can say that UNESCO sights are examples of extremely good architecture. They are legacy left to us by previous generations and it is our duty to take good care of them. But is that really enough? Shouldn't leaders of the cities add something new to the obtained heritage? I am sure you will agree with me on that. The role of local authorities in UNESCO towns is far from easy. It is an art of linking correctly the historical legacy with top-quality contemporary architecture. This is one of the most difficult but also most beautiful tasks for professional architects. A great deal of courage is needed, as well as endless discussions with many involved entities. That is why we are glad to see that a major part of this year's Architecture Week festival of architecture and urbanism will compare Czech and global UNESCO sights with selected contemporary architecture projects. We believe we'll be able to learn our lessons from good examples worldwide. We also welcome the specialized conference with a possibility of exchanging information and experience.

UNESCO Czech Heritage is honoured to be a co-organizer of the whole festival. Our thanks: to the Prague Castle Administration for the loan of truly exceptional rooms, and to the company Czech Architecture Week for addressing us and giving us a chance to collaborate on this beautiful project. We are also enthusiastic about the sophisticated children's program.

Contemporary architecture is just as important for future generations as the grammar school pupils are important for the future of architecture. It is good for them to build a good attitude towards architecture now.

Sloh se nepíše, na sloh se kouká./Style is not to be written. Style is to be looked at.

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad, Praha/Convent of St. George, Prague Castle, Prague
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: České dědictví UNESCO/UNESCO Czech Heritage

Na jednotlivých českých a moravských památkách UNESCO ukazuje České dědictví UNESCO charakteristické znaky stavebních slohů. Románský sloh reprezentuje vstupní portál třebíčské baziliky, věž kostela sv. Ducha v Telči či rotunda sv. Martina na Vyšehradě. Gotika je zastoupena Chrámem sv. Barbory v Kutné Hoře či Vladislavským sálem. Znaky renesance jsou patrné na příkladech zámků v Telči, Litomyšli či Českém Krumlově. Baroko reprezentuje Zelená hora ve Žďáře nad Sázavou, synagoga v Třebíči, sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci či zámek v Kroměříži. Slohy 19. století jsou představeny na příkladech zámku v Lednici, Národního divadla či holešovické návsi./At various Czech and Moravian UNESCO monuments organizers shows the characteristics of architectural styles. The Romanesque style is represented by the entry portal of Basilica in Třebíč, the tower of the Holy Spirit Church in Telč, or the Rotunda of St. Martin at Vyšehrad. The Gothic style is represented by the Church of St. Barbara in Kutná Hora and the Vladislav

Hall. The features of Renaissance are evident for example at castles in Telč, Litomyšl, or Český Krumlov. The Baroque style is represented by Zelená Hora in Žďár nad Sázavou, the Synagogue in Třebíč, the Holy Trinity Column in Olomouc, or the Castle in Kroměříž. The 19th century styles can be seen for example at the Castle in Lednice, the National Theatre, and the village square in Holešovice.

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6

1 – Olomouc
2 – Žďár nad Sázavou
3 – Telč
4 – Třebíč
5 – Kutná Hora
6 – Litomyšl

České dědictví UNESCO
UNESCO Czech Heritage

České dědictví UNESCO je svazek obcí a měst České republiky, na jejichž území se nacházejí památky zapsané na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Zakladatelská listina Sdružení České dědictví UNESCO byla podepsána 29. června 2001. Sdružení hájí zájmy „unescových měst", důležitá je také oblast společné propagace i osvětový a vzdělávací cíl. Zapsání památky na Seznam

UNESCO je jednak vysoce prestižní záležitostí, ale jde i o záruku kvality a motivaci k návštěvě. Památky UNESCO jsou velkou učebnicí dějin kultury, jsou důkazem nádherné rozmanitosti a vlajkovými loďmi péče o kulturní dědictví./UNESCO Czech Heritage is a voluntary association of towns and cities in the Czech Republic on whose territory there is a monument inscribed in the World Cultural and Natural Heritage List. The Deed of Foundation

of the UNESCO Czech Heritage Association was signed on 29 June 2001. The Association aims to be a lobby group standing up for the interests of the „UNESCO cities", and in this respect joint publicity is important, as is education and training. The inscription of a monument in the UNESCO List is highly prestigious, guaranteeing a certain level of quality for tourists and provides them with a motivation to visit. UNESCO monuments also form a great textbook for the history of culture, provide evidence of a beautiful diversity and they are flagships for the care of cultural heritage.

Bazilika sv. Prokopa, Třebíč – románský sloh /Basilica of St. Procopius, Třebíč – Romanesque
Chrám sv. Barbory, Kutná Hora – pozdní gotika /St. Barbara's Cathedral, Kutná Hora Late Gothic
Vladislavský sál, Praha – vladislavská gotika /Vladislav Hall, Prague – Vladislav Gothic
Zámek, Telč – renesance/Chateau, Telč – Renaissance
Zámek, Litomyšl – renesance/Castle, Litomyšl – Renaissance
Květná zahrada, Kroměříž – rané baroko/Flower Garden, Kroměříž – Early Baroque
Sloup Nejsvětější Trojice, Olomouc – vrcholné baroko/Holy Trinity Column, Olomouc – High Baroque
Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, Žďár nad Sázavou – barokní gotika /Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk at Zelená Hora, Žďár nad Sázavou – Baroque Gothic
Zámek, Český Krumlov – klasicismus/Castle, Český Krumlov – Classicism
Zámek Lednice, Lednicko-valtický areál – tudorská gotika/Lednice Castle – Tudor Gothic
Vesnická rezervace, Holašovice – selské baroko /Village Conservation Area, Holašovice – Folk Baroque
Vila Tugendhat, Brno – funkcionalismus/Villa Tugendhat, Brno – Functionalism

Tomáš Hudeček

RNDr. Tomáš Hudeček, PhD.
Primátor/Mayor

Magistrát hl. města Prahy/Municipality of the City of Prague
Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: 12 444
e-mail: info@praha.eu
www.praha.eu; www.praguewelcome.cz

Tváří v tvář přehlídce evropského architektonického dědictví, jež je prezentována v této bezesporu zdařilé publikaci, si jako primátor české metropole připadám poněkud v rozpacích.

Jistě bych zde mohl pojednat o tom, že pro návštěvníky Prahy je jedinečným zážitkem procházka po Karlově mostu a pohled na vitráže Svatovítského chrámu či stropní fresky Strahovské knihovny. Proč tedy ony rozpaky?

V porovnání s evropskými sourozenci, jako je Vídeň či Berlín, působí totiž současná kulturní architektura Prahy jako Popelka. Česká metropole se nemůže pochlubit žádným Wienerberg City či Potsdamplatz, o něčem takovém, jako je Památník holokaustu v sousedství Braniborské brány, nemluvě. Čím to? Nesporně zde sehrál roli průběh obou světových válek na českém území. Praha ani většina českých a moravských měst nepoznala to, co Paříž, Amiens, Lutych či Ypres za Velké války. Nepotkal ji ani osud Varšavy, Rotterdamu, Lipska, Budapešti či Berlína za druhé světové války. A právě proto je poněkud obtížné pokoušet se vtisknout novou tvář městu, které ji na rozdíl od většiny evropských metropolí během světových válek neztratilo.

Smyslem památkové péče ani urbanistického rozvoje jistě nemá být snaha učinit z Prahy barokní a novogotický skanzen s občasnými odstíny tu kubismu, onde funkcionalismu. Pohlédneme-li však na počet v posledních letech vypsaných architektonických soutěží i osobitost vítězných návrhů, seznáme, že jejich úroveň konvenuje konzervativnějšímu vkusu. Jakoby Češi ve vztahu k architektonické tradici usnuli v šípkovém sadu. Osud projektu Kaplického Národní knihovny bohužel představuje memento jak veřejné diskuse, tak i politické úrovně zacházení s přetvářením veřejného kulturního prostoru. Je jistě pravda, že co do revitalizace zejména menších českých měst u nás vzniklo mnoho zajímavých počinů. Přiznejme si ale, že v porovnání s organickými, avšak tvůrčími zásahy do městské aglomerace, jak je shledáváme v Nizozemí, Skandinávii či třeba ve Slovinsku, Česká republika jakoby postrádala odvahu k výraznějším projektům.

Věřím však, že právě události, jako je Architecture Week Praha, nejenom nabízejí prostor k rozlišení a ke kritické reflexi, ale především mohou přispět k oživení snah o to, aby se v urbanistickém plánu českých měst začaly prosazovat odvážné, kvalitní a nepřehuštěné projekty veřejných kulturních a polyfunkčních budov. Je ovšem třeba se zasazovat o to, aby se tak mohlo dít za podmínek, které budou co do otevřenosti a transparentnosti srovnatelné s tím, jak se rodí zajímavá urbánní architektura v zemích, ke kterým dosud vzhlížíme s jistou závistí.

Jsem přesvědčen, že tato publikace bude pro čtenáře i tvůrce v řečeném smyslu inspirací.

As a mayor of the Czech metropolis I feel somewhat embarrassed when standing face to face with the exhibition of European architectural heritage, which is presented in this undoubtedly successful publication.

Here I could certainly give an exposition on unique experiences for Prague visitors of walking across the Charles Bridge and of the view at stained glass windows of St. Vitus Cathedral or ceiling frescoes of the Strahov Library. Why I am embarrassed then?

Compared with its European siblings, such as Vienna or Berlin, the contemporary cultural architecture of Prague gives the impression of a Cinderella. The Czech capital cannot boast any Wienerberg City or Potsdamplatz, not to mention anything like the Holocaust Memorial in the neighbourhood of the Brandenburg Gate. What is the reason? Undoubtedly, the course of two world wars on the Czech territory played the role. Prague and most of the Czech and Moravian towns did not experience what Paris, Amiens, Liege and Ypres did during the Great War. It did not suffer the same fate as Warsaw, Rotterdam, Leipzig, Budapest or Berlin during the Second World War. And therefore it is somewhat difficult to try to give a new face to the city that did not lose it during the world wars, unlike most European cities.

Preservation of monuments or urban development certainly should not be aimed at making Prague the baroque and neogothic open air museum with some shades of cubism or functionalism. However, when looking at the number of organized architectural competitions in recent years, as well as the originality of the winning projects, we will find out that their level conforms to a more conservative taste. It seems that in relation to the architectural tradition, the Czechs have fallen asleep in the rose garden. The fate of Kaplický's National Library project unfortunately represents a memento of public debate and of political level of dealing with reshaping the public cultural space. It is certainly true that in terms of revitalizing of especially smaller Czech towns, many interesting achievements have appeared in our country. Nevertheless, we should face the fact in comparison with organic, but creative interventions into urban areas, as can be found in the Netherlands, Scandinavia or in Slovenia, the Czech Republic as if lacked the courage to distinctive projects.

However, I believe that such events as the Architecture Week not only offer the space for differentiation and critical reflection, but primarily they can contribute to recovering the efforts in implementing more courageous, high-quality and not overcrowded projects of public cultural and multifunctional buildings. Yet it is necessary to strive that this could happen in conditions characterized by openness and transparency comparable to those that are common for the birth of interesting urban architecture in the countries to which we are still looking up with some envy.

I am convinced that in the above mentioned sense this publication will be an inspiration for its readers and creators.

Historické jádro Prahy na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO

Historické jádro Prahy bylo zapsáno na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO v prosinci 1992 na 16. zasedání Výboru pro světové dědictví v Santa Fe (USA).
Je největším a nejvýznamnějším památkově chráněným územím České republiky. Svým rozsahem je totožné s oblastí, která byla již v roce 1971 prohlášena vládou Památkovou rezervací v hlavním městě Praze (nejčastěji se užívá kratšího názvu Pražská památková rezervace). Tato rezervace zahrnuje unikátní urbanistický celek Pražského hradu a Hradčan, Malé Strany včetně Karlova mostu, Starého Města s Josefovem (dochovaná část bývalého Židovského Města), Nového Města, Vyšehradu i jejich jednotlivých památek včetně cenných archeologických terénů a reliktů. Rozsáhle založené Nové Město v návaznosti na pozdější přestavby v nových stavebních slozích svědčí o umělecko-společenském a kulturním vlivu Prahy od středověku do současnosti. Hranice rezervace sleduje linii místy ještě dochovaných historických hradeb Starého a Nového Města, jejíž součástí jsou i nejcennější sídla českých panovníků – Pražský hrad a Vyšehrad.

Pražské památkové rezervaci bylo rozhodnutím tehdejšího Národního výboru hlavního města Prahy v roce 1981 stanoveno ochranné pásmo. Účelem ochranného pásma rezervace je zabezpečit její kulturně historické, urbanistické a architektonické hodnoty před rušivými vlivy vyvolanými stavebními či jinými změnami v jejím okolí.

Praha i její dominanta, Pražský hrad, jsou svým stavebně historickým a umělecko-architektonickým vývojem řazeny mezi nejvýznamnější památky Evropy. Tvoří unikátní soubor nejrůznějších stavebních slohů. Od svého založení v raném středověku byly centrem světské i církevní moci, sídlem českých panovníků a posléze prezidentů. Za dlouhou dobu své existence se staly místy, která vždy vyjadřovala potřeby i vkus svých obyvatel.

V historickém centru města se také nacházejí cenné, dosud neprozkoumané archeologické terény i dochované části středověkých i pozdějších staveb. Řada staveb (kostelů i obytných domů) má v suterénech zachované

originální středověké prostory. Původně se jednalo o přízemní partie, postupným zvyšováním úrovně terénu se tyto části postupně ocitly v podzemí.
Praha se řadí do skupiny historických měst s dosud výrazně zjevnou vývojovou strukturou.

1 | | 2 | |
| | | 3

1 - Chrám sv. Mikuláše/St Nicholas Church
2 - Staronová synagoga/Old-New Synagogue
3 - Malá Strana a Karlův most z věže chrámu sv. Víta/Lesser Townd and Charles Bridge as seen from the tower of St Vitus Cathedral

Její jádro má charakter městského sídla rostlého ve složitém vývoji a zachovalého přitom ve své konfiguraci, v půdorysné struktuře i prostorové skladbě postupných fází svých proměn a růstu. Zjev historického jádra města, jasně ohraničeného na obou březích Vltavy, pronikavě převažuje nad přilehlou zástavbou převážně z 20. století. Praha je jedním z nejvýznamnějších evropských reprezentantů urbanistického a architektonického vývoje v průběhu 1100 let své existence.

The historical heart of Prague on the list of World Cultural and Natural Heritage sites

In November 1992, at the 16th meeting of the UNESCO World Heritage Committee in Santa Fe (USA), the historical heart of Prague was added to the list of World Cultural and Natural Heritage sites. This exact area, which is the largest and most important protected area in the Czech Republic had already been proclaimed a historic district by the Czech government, (and is commonly known as The Prague Historic Centre). Included in the area are the unique architectural complex of the Prague Castle and the area of Hradčany, the Lesser Town, including Charles Bridge, the Old Town and Josefov (the preserved part of the former Jewish Town), the New Town, Vyšehrad and all the included historic monuments, precious archaeological sites and remains. The spaciously laid-out New Town lent itself to later developments in the following centuries and was partly reconstructed and changed as new styles flourished. It bears witness to the wide artistic, social and cultural spirit of Prague from the middle Ages to the present day.

The boundaries of the heritage area follow the line of the, in places still existing, walls of the New Town, and includes the most precious seats of Czech rulers (Vyšehrad and the Prague

Castle). These boundaries were defined by the Prague Town Administration (Národní Výbor) in 1981, with the object of protecting the town's cultural, historic and architectural treasures from disruption by construction and other changes in its vicinity.

Prague and its dominant castle area, encompassing historic and artistic architecture, thus take its place among the most important

landmarks in Europe. It encompasses a unique grouping of a wide variety of building styles which, from the early middle Ages, have served as centres of church and state power, the seat of Czech rulers and later presidents. In their long history they have come to express the needs and tastes of their occupants.
In the historic centre of the city, valuable and as yet unexcavated archaeological sites

and preserved remnants of medieval and later buildings can still be found. Beneath the floors of a number of buildings (churches and private houses) there are original medieval areas. These were previously at ground level but now find themselves underground due to the gradual rise of the surrounding terrain.
Prague belongs among the historic cities where a clearly recognizable developmental structure can still be distinguished. Its centre has the character of a town seat which, whilst undergoing a complex development, kept its inner configuration, its structural layout and spatial composition through all subsequent phases and growth. On both sides of the river the outline of the historic city is clearly apparent, quite separate from the surrounding construction, which mostly dates from the 20th century. Prague is thus one of the most significant examples of urban and architectural development through the 1100 years of its existence.

4 | | 5
6 | | 7

4 – Týnský chrám/Church of Our Lady Before Týn (Týn Church)
5 – Prašná brána a Obecní dům/Powder Tower with Municipal House
6 – Staroměstská radnice s orlojem/Old Town Hall with the Astronomical Clock
7 – Pražské mosty/Bridges in Prague

Historické jádro Prahy
The Historic Heart of Prague

Historické jádro Prahy, fenomén Vltavy a městská krajina
The Historic Heart of Prague, the Phenomenon of the Vltava and the Town Landscape

Městská krajina jako předmět památkové ochrany/The town landscape as part of the Heritage Preservation

Svým rozsahem 866 hektarů je historické jádro Prahy po italských Benátkách druhou největší památkovou rezervací v Evropě. Důvody, proč bylo v hranicích svých středověkých hradeb prohlášeno v roce 1992 památkou světového kulturního (a přírodního) dědictví, netkví v množství nebo stáří jeho jednotlivých památek. V této disciplíně může Praha těžko soupeřit s kdekterým středomořským městečkem či vesnicí. Jedinečnost pražské památky světového dědictví spočívá především v souvisle zachovalém půdorysu středověkého města a jeho souladu s krajinným reliéfem, kterým je obklopeno. V Praze jsou díky součinnosti a souladu lidského díla s dílem přírody dodnes čitelné okolnosti zrození města i jeho tisíciletý historický vývoj.

Založení mnohých měst obestírají dramatické legendy. Ve všech případech hrála ovšem podmiňující roli geografická a topografická předurčenost místa. Polohu hlavnímu městu českých zemí předurčila Vltava. Řeka a její přítoky promodelovaly krajinu pražské kotliny do takové podoby, že žádné jiné příhodnější místo pro vznik metropole nelze najít nikde v celé české kotlině. Stejně jako byly Benátky zrozené Jaderským mořem, Prahu zrodila řeka – Vltava.

With its 866 hectares, the Historic Centre of Prague is the second largest Heritage Reservation in Europe; only Venice is bigger. The reason for proclaiming, in 1992, the area within the Medieval city-walls a World Cultural and Natural Heritage Preserve is due not only to the quantity or age of individual monuments, to which many a small Mediterranean town or village would offer serious competition, the uniqueness of Prague's claim lies mainly in the coherently preserved ground plan of a medieval town and the harmony with which it conforms to the surrounding topology. In Prague, thanks to the compliance and concord of human handicraft and the work of nature, we can still read the circumstances and conditions of the town's birth and its thousand- year development.

The founding of many towns is veiled in dramatic legend. But in all cases the geographic and topological conditions have also played a role. The positioning of the capital was determined by the Vltava. The river and its tributaries moulded the Prague basin in such a way that no better place to site a metropolis can be found in the whole basin area. Just as the Adriatic Sea gave rise to Venice, Prague arose from a river, the Vltava.

V měřítku globální geologické historie protékalo Prahou dokonce několik řek, a to různými směry. V třetihorách (65 až 2 miliony let před Kristem) proudila například mohutná řeka po dobu dvaceti milionů let od východu k západu, a sice „nad" pražskou kotlinou (tak jak ji dnes známe) asi v úrovni dnešních Střešovic. Zásobovala vodou moře ležící v oblasti dnešní severočeské hnědouhelné pánve. Tehdy vznikalo také České Středohoří, krajinný šperk České kotliny, jehož sopečné kužely korunují při dobré viditelnosti severozápadní výhledy z města.
Křížící se sedimentační a erozní činnost několika řek a jejich přítoků uložila v oblasti pražské kotliny různorodé geologické vrstvy, různě tvrdé a různě propustné. Zatímco mnoho desítek kilometrů nad Prahou i pod Prahou vyhloubil tok Vltavy v homogenních tvrdých horninách hluboký a úzký kaňon bez možnosti řeku překročit, v pražské kotlině nabídla krajina hned několik pohodlných brodů. Řeka rozlitá do šíře s „prahy" mělkých mírných peřejí v místech tvrdších geologických vrstev dala místu a později městu i jeho jméno – Praha.

In geological history several rivers ran, in various directions, through what is now Prague. For example in the Tertiary period (65 to 2 million years ago) for some twenty million years a mighty river ran from east to west, admittedly a little higher than the Prague basin as we now know it, about where Střešovice now lies. It ran into a sea lying in what is now the northern Czech lignite (brown coal) basin. The Czech Středohoří area, jewel of the Prague basin, was also formed at this time. On days when visibility is good, the old volcanic cones crown the north-west view from the town.

As various rivers and their tributaries intersected in the Prague basin, their sediment flows and water erosion formed diverse geological layers of different porosity and hardness. Whilst dozens of kilometres upstream as well as downstream, the flow of the Vltava eroded the hard homogenous rock, carving out deep, narrow canyons, and making it virtually impossible to cross, in the Prague basin the terrain offered quite a few convenient fords. The river relaxes and widens with 'thresholds' of shallow, gentle, rapids in places where the geological layers are harder, offering a name for the place, and later the town, Prague (which means threshold)

Geologická různorodost místa vytvořila nejenom zajímavou krajinu, ale připravila i řadu praktických pobídek k trvalému osídlení. Nepropustné vrstvy obnažené erozí řeky a jejích přítoků poskytly pramenitou pitnou vodu vyvěrající na mnoha místech přímo na povrch. Pražská kotlina se brzy stala přirozenou obchodní křižovatkou. Petrská čtvrť a Ungelt (celnice) byly prvními obchodními stanicemi. Lokální prameny pitné vody přeměněné postupně na spádové vodovody stačily zásobovat Prahu pitnou vodou až do konce 19. století. Břevnovský i Strahovský klášter používají svoji pramennou vodu dodnes.

Bizarní geologie pražské kotliny nenabízela ovšem jenom pitnou vodu. Těžilo se tu několik druhů kvalitního stavebního kamene, především pískovec, opuka a vápenec. Vápno pálené z podolského vápence bylo tak kvalitní, že se vyváželo i do Benátek. Pro místní potřebu se těžilo na Petříně i hnědé uhlí.

Historické jádro Prahy
The Historic Heart of Prague

V trase pozdějšího Karlova mostu se nacházel jeden ze tří nejdůležitějších pražských brodů. Brod byl doplňován dřevěnou lávkou, kterou pravidelně ničily povodně. Král Vladislav II. proto nechal v letech 1148–1153 zbudovat první pražský kamenný most. Protože byla jeho stavba financována především z věna královny Judity Duryňské, nesl později její jméno. Juditin most byl ve své době významné inženýrské dílo a po Rezně a Drážďanech byl teprve třetím kamenným mostem v zaalpské části Evropy.

I Juditin most byl ale mnohokrát vážně poškozen povodněmi. Při jedné výjimečně ničivé se most 3. února 1342 na několika místech zřítil. Císař Karel IV. zadal 9. července roku 1357 stavbu nového mohutnějšího kamenného mostu Petru Parléřovi, staviteli katedrály sv. Víta. Trasa Karlova mostu byla posunuta o několik málo metrů proti proudu, aby materiál bouraného Juditina mostu mohl být snadno recyklován. Nový most byl pokřtěn stejně jako katedrála po sv. Vítu. Dokud nepřibyly v 19. století další pražské mosty, nazýval se ale prostě „kamenný most"

Dalším důležitým inženýrským dílem souvisejícím s řekou byly jezy. Jako nejstarší energetický zdroj byly součástí Starého Města a Malé Strany od samého počátku osídlení pražské kotliny. Kolem nich se stavěly vodní mlýny, pily, kovárny a později i vodárny. I když už dnes tyto vodárny dávno neplní svůj účel, vděčíme robustní konstrukci jejich kamenných věží, že vodárenské dominanty vroubí jako milníky levé i pravé nábřeží dodnes. Vodní energie v nich byla pomocí lopatkového kola tak jako ve mlýnech převedena na čerpání říční vody do cisterny ve vrcholu věže. Užitková říční voda pak byla samospádem rozváděna kamenným potrubím po okolních kašnách a šetřila městu pramenné zdroje pitné vody.

Onešní Staroměstský jez mezi Novotného lávkou a Sovovými mlýny měl navíc důležitou funkci obrannou. Vzedmutím hladiny řeky napájel vodou obranný příkop pravobřežní části města (Starého Města).

The geological variety created not only an interesting landscape, but also provided many advantageous conditions for settlement. An impermeable layer, uncovered by the erosion of the river and its tributaries, offered drinkable water which, in many places, sprang forth at ground level.

The Prague Basin soon became a natural crossroad for trade routes. The Peter's Quarter and the Ungelt (customs) were the first trade stations. The local springs of drinkable water, were gradually guided into stone gravity-flow water-pipes, supplying the city of Prague with drinking water until the end of the 19th century. The Břevnov and Strahov monasteries use their own spring water to this day.

The unusual geology of the Prague basin didn't only offer drinking water. It also rejoiced in the presence of several types of quality building stone, especially sandstone, marl and limestone. The quicklime, burnt from Podolsky limestone was of such good quality that it was exported to Venice. Even brown coal, for local use, was to be had from Petřín.

The Charles Bridge now stands at what was one of the three most important fords. A wooden footbridge was provided, but this was regularly swept away by high-water. Therefore, at the command of King Vladislav II, the first of Prague's stone bridges was constructed, between the years 1148–1153. Because it was financed largely by the dowry of the queen, Judith of Thuringia, it was known by her name, Judith's Bridge. It was an outstanding engineering feet in its time, and following Regensberg and Dresden, was the third stone bridge to be built in Transalpine Europe.

But even the Judith Bridge was often seriously damaged by floods. On February 3, 1342 a devastating deluge caused several parts of the bridge to collapse. King Charles IV, on the 9th of June, 1357 assigned the construction of a new, more robust stone bridge to Peter Parléř, the builder of St. Vitus cathedral. The new bridge was constructed just a few meters upstream, so that the building material from the demolished Judith's bridge could easily be reused. Like the Cathedral, this new bridge was given the name of Saint Vitus. However, until the 19th century, when more Prague bridges were built, this one was called simply „The Stone Bridge'.

Other important engineering projects relating to the river were the weirs. As the earliest sources of energy, weirs were part of the Old Town and Lesser Quarter from the beginning of the settlement in the Prague basin. They served as millraces and to power sawmills, forges and, in later times, water towers. Although these water towers have long ceased serving their original purpose, thanks to the robust construction of their stone walls these stately towers line the banks of the Vltava, like milestones, to the present day. The paddle wheel, propelled by water energy, was used to pump the water from the river to tanks at the top of towers. Water was then distributed to the fountains in the neighbouring areas by stone gravity-flow water-pipes, taking the load off the natural springs as sources of drinking water.

Today's Old town weir, which stands between Novotného Lávka Street and the Sovovy Mlýny, had an additional defensive role. By means of the rise in the water level, it could supply the defensive moat of the city's right-bank (Old Town) with water.

Když Císař Karel posunul v roce 1348 obrannou linii Prahy na hranici nově vytyčeného Nového Města, byl staroměstský příkop postupně zasypán. Ulice Na příkopě nese ale dodnes jeho jméno a připomíná, že i tudy tekla po dlouhou dobu vltavská voda.

Nejvyšším pražským jezem je před ostrovem Štvanice jez Helmovský. Nahradil na počátku 20. století několik menších jezů mezi Štvanicí a Novými mlýny u dolní části staroměstského hradebního okruhu. Získal tak dostatečný rozdíl hladin, aby na něm mohla být zbudována v letech 1913–14 moderní turbínová elektrárna. Je dodnes funkční a byla prohlášena za technickou kulturní památku.

Energetický význam ostatních pražských jezů pro život města zanikl. Přetrvává nicméně jejich funkce plavební. Koncem 19. a začátkem 20. století byla spolu s nábřežními zdmi dobudována u všech jezů dokonalá soustava plavebních komor. Praha je tak napojena na evropský systém nákladní i rekreační lodní dopravy. Bohužel toho nevyužívá adekvátním způsobem tak jako ostatní evropská města. Jezy mají pro město ještě jeden vedlejší, ale důležitý efekt. A protože impulz k jejich stavbě dali mlynáři, můžeme s jistou nadsázkou říci: Pražským mlynářům vděčíme za to, že se město může tak dramaticky krásně zrcadlit na hladké vodní hladině. Změnili totiž původně volně plynoucí bystřinu v soustavu „rybníků".

When, in 1348, Charles IV moved the city's defence line to the borders of the newly delineated New Town, the Old Town moat was gradually backfilled. To the present day, the street Na Příkopě („on the moat") bears its name, reminding us that the Vltava once flowed here.

The highest Prague weir is the Helmovský, right beside Štvanice Island. In the early 20th century, it replaced several smaller weirs between Štvanice and Nové Mlýny in the lower part of the Old Town castle circuit. It thereby attained a sufficient difference in river level to enable the construction of a modern turbine power station in the years 1913–14. This is still in use and was listed as a part of the Czech Cultural and Technical Heritage.

Although the other Prague weirs no longer serve as energy sources, they have preserved their role in shipping. At the turn of the 20th century, all Prague weirs were provided with a technically superb system of lock chambers, which linked Prague to the European water transportation system, well for both commerce and recreation. It is rather unfortunate that Prague does not make use of this infrastructure nearly as much as some other European cities.

The weirs changed the city in yet another important way. Since it was millers who initiated their building, it would hardly be exaggerating to say: We have Prague millers to thank for the beautiful way the city is mirrored in its waters. They transformed an unbridled swift stream into a system of 'ponds'.

Za dobové energetické využití řeky lze považovat bez pochyby také „ledování", neboli uskladňování ledových kvádrů těžených v zimě v klidných snadno zamrzajících zátokách řeky pro potřeby celoročního chlazení pivovarů, pivních sklepů, jatečních provozů, řeznických a rybích krámů a mnoha dalších potravinářských provozů. Dokonce i první lednice v domácnostech používaly toto přirozené vltavské chladící medium. Ledové kvádry byly zprvu uskladňovány v takzvaných „čapadlech". Jsou to podzemní klenuté prostory zbudované přímo v kamenných nábřežních zdech. V letech 1909 až 1911 byla vybudována známá secesní Branická ledárna – kapacitní a dostatečně tepelně izolovaný sklad ledu postačujícího pro potřeby celé půlmilionové metropole. Je prohlášena technickou kulturní památkou stejně jako štvanická elektrárna. Na rozdíl od ní ale, coby poloviční ruina, čeká stále na svou důstojnou revitalizaci.

Historické jádro Prahy
The Historic Heart of Prague

Celoročně dostupná zmrzlá vltavská voda byla použita jako chladící medium například pro sofistikovaný vzduchotechnický systém známé secesní budovy Obecní dům. Koncertní a společenské sály, restaurace a kavárna mohly být již v roce 1905 tímto způsobem plně klimatizovány. Podobně také o něco starší neorenesanční budovy Národního divadla a Rudolfina používaly původně pro své větrací systémy přirozený chlad řeky. Protože stojí přímo na nábřeží, čerpaly čerstvý a (i v letních měsících) chladný vzduch otvory v nábřežních zdech těsně nad hladinou Vltavy.

Vraťme se ale ke krajinnému rámci pražského historického jádra. Má pro jeho památkovou hodnotu zásadní význam. V pražské kotlině je totiž díky jejímu krajinnému reliéfu vše na svém místě, podobně jako v pohádkách.

Another energy source from the river came from the harvesting of ice. Taken from calm coves where the water froze easily, blocks were cut and used to keep breweries, beer cellars, slaughterhouses, butchers, grocers and fishmongers cool through the whole year. When refrigerators first appeared in private households, they too were cooled by ice from the Vltava. The blocks of ice were first stored in vaulted underground areas built into the stone waterfront walls. The well-known Art Nouveau Braník Icehouse was built between years 1909–11. Well isolated and of sufficient size, it met the needs of the whole, half million strong, city. Like the Štvanice power station, it is listed as a part of the Czech Cultural and Technical Heritage. It, however, lies in ruins, still waiting for the renovation it deserves.

The year-round supply of frozen river water was also used as a cooling agent in the sophisticated air-conditioning system of the Obecní dům (Municipal House) The concert and social halls, as well as the restaurant and café, were fully air-conditioned as early as 1905. Similarly, the ventilation systems of the slightly older Neo-Renaissance buildings of the National Theatre and Rudolfinum, situated right on the riverbank, drew air, cold even during the summer months, through pipes coming from water-front walls just above the surface of the Vltava.

Let us again turn our attention to the role of landscape in the Historic Centre of Prague, as it is of such importance to its historic value. Thanks to the composition of the landscape, everything in the Prague basin appears to sit, fairy-tale like, in the right place.

Vltava vstupuje do města branou mezi vyšehradskou a děvínskou skálou. Město půlí na břeh královský a břeh měšťanský. Před městem i za městem proudí mezi skalami a kdysi hlubokými lesy. Teprve ve městě se rozlije do šíře, do mnoha ramen a meandrů, aby se nechala snadno přebrodit a aby se v ní město mohlo zrcadlit. Pražskou kotlinu pak řeka opouští druhou kamennou branou mezi Velkou Skálou a Žalovem. Jejich prehistorie je stejně záhadná jako ta vyšehradská a děvínská.
Levý – královský břeh je břehem dominance. Mezi dva přírodní masivy Petřína a Letné je vkomponována zdaleka viditelná kamenná dominanta Hradčan – symbol státu.
Pravý – měšťanský břeh je břehem pospolitosti. Je plochý, ale nikoliv monotónní. Byl pracně vydobyt na bažině a připomíná jednohlasý chorál. Jeho téměř skrytou dominantou je Staroměstské náměstí – symbol města.
Když císař František Josef I. 30. října 1866 povolil odprodej pozemků fortifikačního pásma a začala demolice tereziánského opevnění, rozlilo se město do volné krajiny. S výjimkou Karlína se rozvoj města do té doby odehrával pouze na půdorysu vytyčeném lokátory císaře Karla v roce 1348. Je to také hranice, ve které bylo pražské historické jádro zapsané v roce 1992 do Seznamu památek světového dědictví UNESCO.

Na pravém – východním – břehu byla topografie terénu pro novou obytnou výstavbu mnohem příznivější než na levém – západním. Nová zástavba pokryla volnou krajinu za hradbami „civilizačním kobercem", který přesně kopíruje původní terén.

The Vltava River enters the city through the gate-like cliffs of Vyšehrad and Děvín. It cuts the city into two parts, Royal and Burghers. Both on entering and on leaving the city it flows through rocks and what was once deep forest. Only in the city does it spread out, meandering and forming branches, convenient places for bridges and a calm water surface for the city to be mirrored. It leaves the Prague basin through another stone gate, between Velká skála and Žalov. Their early history is just as enigmatic as that of Vyšehrad and Děvín.
The left, royal bank represents dominance. Between two natural landmasses, Petřín and Letná the stone walls of Hradčany, dominate – symbolizing the state.

The right, the burgers bank, represents solidarity and community. It is flat, but it is by no means dull. The marsh was laboriously made liveable and gained the harmony of a unison choral. Its most important landmark, all but hidden from view, is the Old Town Square, symbol of the city.

When, on October 30th, 1866 the Emperor Frans Joseph gave permission for the land forming the fortification zone to be sold and the Terezian fortifications demolished, the town spilled over into the countryside. Until then, the expansion of the town, had, with the exception of Karlín, taken place only on the land marked out by Charles IV in 1348. This is also the area defined as The Heart of Prague and listed by UNESCO in 1992.

On the right – east bank, the land was much more accommodating for settlers than the left – west bank. The new development covered the countryside beyond the city walls like a 'carpet of civilization', exactly reflecting the terrain beneath.

Výška hlavní (korunní) římsy nové výstavby byla stavebními úřady regulována tak, aby nechala vyniknout místnímu kostelu, nebo případně radnici, jak to bylo odjakživa zvykem.
Od Karlínské klasicistní regulace hlavní římsy z roku 1845 ve výšce 21,5 metru (plus střecha) až k funkcionalistické regulaci z roku 1930 ve výšce 24–25 metrů (plus střecha nebo ustupující patro) se hlavní římsa zvýšila jen o výšku jednoho patra.

Na fotografii Žižkova z vrchu Parukářka vyčnívá o několik pater nad okolní střechy slavný Všeobecný penzijní ústav od architektů Karla Honzíka a Josefa Havlíčka z roku 1934. Jako solitér a manifest heroické éry českého funkcionalismu je tato budova ozdobou své čtvrti i celkového kontextu Pražské památkové rezervace. Sériově zopakovaný, jak předpokládal tehdejší urbanistický koncept mladých autorů, by byl ale pro své okolí podobnou pohromou, jako panelové bloky ze 70. normalizačních let na levé straně snímku, nebo na druhé straně mezi Vítkovem a Parukářkou.
Levý – západní – vltavský břeh je strmější a je rozbrázděn úzkými údolími tří potoků. Několik obtížně zastavitelných kopců a svahů zůstalo proto dodnes zelených. Zvláště při pohledu z historického centra tak zachovaly městu jeho původní (středověký) zelený horizont.

In keeping with long tradition, building regulations insured that the height of the crowning ledges of the new buildings did not surpass that of any neighbouring church or Town Hall. From the classicist 1845 Karlín regulation of 21.5 m (plus roof) to the functionalist regulation of 24–25 metres (plus roof or recessed floor) the height of the top ledge was only increased by one floor.

In the photograph of Žižkov, taken from the top of Parukářka, the roof of the famous Všeobecný Pension Office, built in 1934, the work of architects Karel Honzík and Josef Havlíček, is seen rising a few metres above the surrounding roofs. Like a lone manifestation of the heroic era of Czech Functionalism, this building ornaments its neighbourhood and the whole context of the Prague Heritage Site. The planned serial repetition which was currently fashionable among young designers, would have been, in its surroundings, as shocking as the panel blocks erected in the 1970s 'Normalisation' years, which are visible on the left of the picture, and also between Vítkov and Parukářka.

The left, west, bank is steeper and carved out by the narrow valleys of three small rivers. Some hard-to-build-on hills and slopes have thus remained green, so that, seen from the Historic Centre, the town's old (medieval) green background is preserved.

Obojí, jak monotónní pravobřežní koberec většinou červených pálených taškových střech Karlína, Žižkova, Vinohrad, Pankráce atd., tak dramatická levobřežní hradba zelených kopců na obzoru jsou nenahraditelné urbanistické hodnoty, které podmiňují vizuální integritu historického jádra Prahy a jsou součástí jeho „výjimečné a všeobecně uznané hodnoty" coby památky světového dědictví.
Z památkového i obecně estetického hlediska jsou ovšem důležité nejenom výhledy z historického centra k periferii, ale také pohledy z periferie k centru. Stojí za povšimnutí, kolik dnešních hlavních komunikačních tras míří na výškovou dominantu Hradčan. Jsou to například Budějovická a Pankrácká ulice na Pankráci, Ruská a Francouzská ulice na Vinohradech, Seifertova na Žižkově, Nádražní a Štefánikova na Smíchově, Bělohorská v Břevnově a určitě i mnohé další.
Je poměrně snadné představit si „prvního poutníka" na holém pankráckém, vinohradském, nebo bělohorském návrší, kterak po namáhavém výstupu od Kačerova respektive od Vršovic nebo Ruzyně zamíří přímo k věži katedrály přirozeně přitahován jejím krajinným úběžníkem na obzoru. „Vyšlapanými pěšinami prvních poutníků" chodíme rádi dodnes. Ulice, které mají ve svém úběžníku siluetu Hradčan, fungují jako spony s historickou pamětí našeho města. Jít po nich je svého druhu svátek.

Both the monotonous right bank carpet, consisting mostly of the burnt red tiled rooftops of Karlín, Žižkov, Vinohrady, Pankrác etc. and the dramatic left bank rampart of green hills against the horizon, are of irreplaceable urban value which sustain the visual integrity of the historic centre, and are therefore part of the 'exceptional and recognised value' of an UNESCO Heritage Site.

From the heritage as well as the public/general aesthetic point of view, the view from the periphery into the centre is just as important as from the centre out. It is worth noticing how many present day main thoroughfares run towards the dominating heights of Hradčany. For example Budějovická and Pankrácká street in Pankrác, Ruská and Francouzská streets in Vinohrady, Seifertova in Žižkov, Nádražní and Štefánikova in Smíchov, Bělohorská in Břevnov and many more.
It is quite easy to imagine early pilgrims on the, then bare, terrain of Pankrác, Vinohrady or Bělohrad, which, after the strenuous slopes of Kačerov, Vršovice or Ruzyně, lead straight to the cathedral, its spire incitingly visible on the horizon.

Those foot-worn paths of the pilgrims are still walked today. The streets where the silhouette of Hradčany is seen in the distance, tie us to a historical memory which can make walking them something of a celebration.

[V. Králíček, Kancelář památky světového dědictví HMP/Department of World Heritage Preservation of the City of Prague)

1 – Panoramatická fotografie z převozní lodě /Panoramic photo of ferryboat © Jan Vrabec 2009
2 – Panoramatická fotografie z Branické skály /Panoramic photograph from the Braník cliffs © Jan Vrabec 2009
3 – Panoramatická fotografie z vorové propusti Staroměstského jezu/Panoramic photo of raft gate of Old town weir © Václav Králíček 2009
4 – Panoramatická fotografie z bastionu Kramářovy vily/Panoramic photography taken from Kramářova villa © Jan Vrabec 2009
5 – Panoramatická fotografie z katedrály sv. Víta /Panoramic photograph of Saint Vitus Cathedral © Jan Vrabec 2009
6 – Panoramatická fotografie Žižkova z Parukářky /Panoramic photograph of Žižkov taken from Parukářka © Jan Vrabec 2009
7 – Panoramatická fotografie od Žvahova/Panoramic photograph from Žvahov © Jan Vrabec 2009

Milan Ceeh

Milan Ceeh
ředitel úseku FSS

divize Siemens Building Technologies
Siemensova 1, Praha 13
Česká republika
tel.: +420 233 031 111
e-mail: siemens.cz@siemens.com
www.cee.siemens.com

Čím se zabývá divize Siemens Building Technologies a jakou pozici zaujímá v rámci koncernu Siemens AG?

Společnost Siemens AG založila divizi Building Technologies v r. 1998, a to spojením několika švýcarských společností. Jednalo se o společnosti Landis & Gyr, Staefa control systems a Cerberus. Jak už název napovídá, naše divize se zabývá téměř vším, co se týká provozu budov. Základem je měření a regulace, další součást naší činnosti tvoří požární a bezpečnostní systémy. Dodáváme produkty a systémy na klíč, jak pro koncové klienty, tak pro naše partnery – instalační firmy. Nabízíme řadu produktů a systémů, které vyvíjíme, vyrábíme a kde uplatňujeme naše zkušenosti z celosvětové působnosti. Je tedy naším prvořadým cílem dodávat na trh inovativní a moderní technologie tak, abychom zákazníka uspokojili ve všech ohledech. Od návrhu technologie, její instalaci, až po servis. Z mého pohledu divize technologie budov tvoří pevný pilíř v rámci dlouhodobé strategie společnosti Siemens.

Pod značkou Siemens si laik zpravidla představí elektrospotřebiče, lokomotivy či jiné strojírenské výrobky, ale nikoliv elektroniku. Jakou roli zaujímá elektronika v rámci produkce společnosti Siemens?

Jistě, koncový zákazník spojuje značku Siemens hlavně s technologiemi a výrobky, se kterými se dennodenně setkává, nebo je na ně cíleně upozorňováno v masmédiích. Určitě velká většina z nás používá některé z řady výrobků bílé techniky Siemens, jako jsou pračky, myčky, varné konvice atd. Také jsme zaznamenali velmi pozitivní reakce na nasazení vlaků Siemens (Railjet) na české koleje. K tomu však disponujeme několika divizemi, které se zabývají elektronikou. Příkladem může být právě naše divize, kde v oblasti protipožárních systémů, jsme celosvětovým leaderem na trhu. Koncový zákazník si nemusí všimnout drobných detektorů na stropě, teplotních čidel nebo kamer. Přesto věřte, že tam, kde jsou nainstalovány naše technologie, jsou lidé v bezpečí. Elektronika je tedy důležitou součástí naší technologie, díky ní se snažíme dělat svět bezpečnějším. Chráníme lidi, majetek a data před požáry i kriminalitou.

Vyvíjíte nové technologie také v ČR, nebo se zde zabýváte především aplikací těchto systémů?

Společnost Siemens, s.r.o. má několik vývojových center v České republice, což nám umožňuje bližší spolupráci se zákazníkem. Přímo naše divize technologie budov u nás vývojové centrum nemá, naši pracovníci ale úzce spolupracují s vývojovou centrálou ve Švýcarsku, Německu a dalších zemích a společně vytvářejí tak produkty a systémy přímo podle aktuálních požadavků zákazníků a to i zákazníků z České republiky. Samozřejmostí pak je, že naše systémy „mluví" česky.

Jaké jsou současné trendy v oblasti ochrany budov?

Elektronika zabezpečovacích a kamerových systémů jde velmi rychle kupředu. Hlavním trendem je maximální uživatelský komfort pro koncového zákazníka. Klient dnes chce ovládat systém na dálku, přes internet, chytrý telefon a další mobilní zařízení. Snažíme se zdokonalit technologie tak, abychom například vyloučili falešné poplachy, což býval v minulosti velký problém. Poskytujeme až pětiletou záruku na naše systémy a v některých případech garantujeme provoz bez falešných poplachů. Dalším významným trendem je integrace bezpečnostních systémů. Dnes již málokdo chce jeden autonomní systém. Snažíme se zákazníkům nabídnout celou soustavu navzájem spolupracujících systémů v oblasti bezpečnosti, požární ochrany včetně hašení, měření a regulace a dalších navazujících. Začíná to již ve fázi vývoje – jednotlivé technologie nevznikají izolovaně, ale od počátku je navrhujeme a budujeme tak, aby navzájem komunikovaly. Důležitým produktem jsou proto také integrační softwary, které zákazníkovi jednoduchou formou sdělují, co se v systému děje a jak řešit případné problémy či nenadálé události.

Co vás vedlo k zabezpečování památkově chráněných objektů? Jsou něčím specifické?

Jedná se o oblast s velmi specifickými požadavky, například v řadě historický objektů není možné zasahovat do omítek či konstrukcí, nelze instalovat kabelové rozvody a další zařízení. Zabezpečovací systémy nesmí být vidět a navíc musí vyhovět poměrně náročným provozním podmínkám, proto se hodně používají bezdrátové technologie. Samozřejmě při každém návrhu velmi úzce spolupracujeme s památkáři. V některých památkových objektech jsem byl sám překvapen, když jsem viděl naše detektory například ve zlaté barvě, přesně dle barvy stropu.

Můžete nás seznámit s nějakými zajímavými projekty, které jste v ČR realizovali?

Je jich celá řada. Z těch nejvýznamnějších památkových objektů, chráněných naším systémem EPS, bych jmenoval například kouzelný zámek Holešov, Státní hrad Karlštejn, Baťův mrakodrap ve Zlíně, Státní operu Praha, Klementinum. Ceníme si také instalace v Obecním domě v Praze, ale i například velké instalace plynového hašení pro Vojenský historický ústav v Lešanech. V oblasti MaR je to například Divadlo na Vinohradech nebo Schwarzenberský palác a mnoho dalších.

Požární ochrana je vzhledem ke snižování veřejných rozpočtů a rušení hasičských záchranných sborů čím dál aktuálnější téma. Co zajímavého nabízíte?

Požární ochranu považujeme za jednu z našich nejvýznamnějších priorit. Již v roce 1941 naše společnost patentovala první opravdový požární detektor. Od této doby se snažíme nabídnout ucelené a kompletní portfolio požárních systémů včetně plynového hašení. Naším cílem je detekovat požár co nejrychleji, a tím snížit riziko dopadu na lidské zdraví a hmotných škod. Vnímáme přitom rostoucí tlak na snižování nákladů a snažíme se vybalancovat potřebnou technickou náročnost a optimální cenu. Jak jsem již zmínil, trend směřuje k bezdrátovým technologiím, které umožňují snižovat náklady na materiál i instalaci systému. Dalším z pohledů může být návratnost investice. O naše technologie se staráme tak, aby měl zákazník vždy možnost modernizovat systém na novější verze, tj. nové systémy mají vždy zaručenu zpětnou kompatibilitu. Pro informaci uvádím, že v současné době stále spravujeme systémy, které bezproblémově fungují i přes 20 let.

Když vyvíjíte ochranné systémy, která hlediska jsou nejdůležitější – je to jejich citlivost, schopnost rychle reagovat, komfort uživatele, úspornost, ...?

Jedná se o vyrovnanou kombinaci všech hledisek, hlavní je rychlé a správné vyhodnocení rizika požáru. Velmi citlivý detektor může reagovat okamžitě, ale procento falešných poplachů je větší. My používáme plně inteligentní detektory s technologií ASA, kde každý detektor má v sobě implementovánu rozsáhlou databázi možných příčin vzniků požáru, tedy jakési algoritmy. Detektor tedy „jednoduše" porovná nastalou situaci s vlastní databází a dokáže tak správně a hlavně velmi rychle vyhodnotit nejrůznější situace, rozpozná například průmyslovou svářečku stejně jako hořící cigaretu.

Jaké novinky pro příští období připravujete?

K hlavním novinkám patří inteligentní bezdrátové detektory pod označením Swing. Dále hasicí systémy se speciálními druhy hasiva, které nepoškodí žádné elektronické zařízení. Již v současné době běžně nabízíme a dodáváme plynový hasicí systém se specielními tryskami s tzv. řízeným vypouštěním hasiva, které eliminují počáteční tlakovou vlnu při spuštění systému. Ta totiž díky síle i přes 100 dB dokáže nenávratně poškodit veškeré HD.
Velký pokrok nastává v kamerových systémech, neustále se zvyšuje citlivost kamer a jejich dosah a záznamy jsou kvalitnější. V zabezpečovacích systémech se běžně používají kruhové linky – jednotlivé linky se spojují do kruhu tak, aby při poruše kabelu systém fungoval bez problémů i nadále.

1 | | 3 | 4
| 2 | | 5

2 – Hrad Karlštejn
3 – Hradec nad Moravicí
1 – Baťův mrakodrap
4 – Slovanský dům
5 – Státní opera Praha

Jiří Černý

Ing. Jiří Černý
Ředitel společnosti Artechnic–Schréder a.s.

Artechnic – Schréder a.s.
Vinohradská 74
130 00 Praha 3
Česká republika
tel.: +420 222 522 930
e–mail: info@artechnic–schreder.cz
www.artechnic–schreder.cz

Jakými obory činnosti se vaše společnost zabývá?

Zabýváme se třemi obory: veřejným osvětlením, slavnostním osvětlením, vývojem a výrobou svítidel, především moderních typů s úspornými LED zdroji. V oblasti veřejného osvětlení naše činnost zahrnuje také veškeré služby a servis, tzn. zjištění stávajícího stavu, změření veličin stávající osvětlovací soustavy, návrh osvětlovací soustavy, její ekonomické zhodnocení ve srovnání s původním osvětlením a realizaci návrhu. Pokud jde o slavnostní osvětlení, věnujeme se jak historické, tak moderní architektuře, ale i výstavním expozicím, muzeím, interiérům i exteriérům. Svítidla vyrábíme ve vlastním výrobním závodě v Benešově u Prahy, některá montujeme z dovezených komponentů. Vyvíjíme a vyrábíme řídicí systémy pro osvětlování nejen v architektuře, ale i pro výstavy, divadla a společenské prostory.

Z jakých zásad vycházíte ve vztahu k architektuře? Považujete za dominantní estetická hlediska, nebo vyváženost krásy a úspornosti?

Realizace optimálního osvětlení historického nebo moderního objektu není snadný úkol, je vždy tvůrčím řešením světelného designéra, který vytvoří podle vlastní umělecké vize principielní osvětlovací návrh. Umělecké řešení musí zajistit co nejlepší vizuální vjem osvětlovaného objektu, ale také ho musí začlenit do úrovně okolních osvětlovaných objektů. Správný návrh umí eliminovat přesvětlení, nebo naopak nízkou osvětlovací hladinu, a to nejen absolutně, ale i ve vztahu k rozdílné vzdálenosti pozorování. Výsledkem by mělo být zdůraznění architektonických i stavebních detailů, které nejsou obvykle denním světlem akcentovány. Neméně důležitým aspektem návrhu je respektování architektonického slohu, který je definován charakteristickými znaky, například tvarem sloupů, jejich hlavic nebo ornamentů. Důležitým následným krokem je návrh optimálních osvětlovacích systémů, které umí zohlednit nejen umělecký záměr, ale i hledisko životnosti, ceny úspory energie a samozřejmě i dobré možnosti údržby.

Liší se osvětlování moderních a historických objektů?

Osvětlení moderních a historických objektů se částečně liší. Zatímco na historických stavbách se z velké míry uplatňuje symbolika, tvar hvězdy, slunce, měsíce, hořících plamenů, fasády jsou velmi členité a bohatě plastické, moderní budovy se vyznačují spíše jednoduchou elementární geometrií. U historických staveb musíme pochopit jejich význam a použité symboly a při návrhu osvětlení z nich vycházet. Například velké chrámy se nasvěcují do výšky, abychom zvýraznili jejich monumentalitu. U moderních objektů se architekt vyjadřuje

prostřednictvím geometrie a tomu musíme přizpůsobit i osvětlení. Světlo by nemělo potlačit ani měnit architektonický výraz. U historických památek se setkáváme i s takovými problémy, jako je požadavek skrýt reflektory, hmyz, který nalétává na dobře osvětlená místa, znečišťuje svítidla i stavbu. Dalším neméně důležitým aspektem je UV záření, které znehodnocuje barvy plastik a barevných fasádních elementů.

Co považujete za své nejúspěšnější realizace v České republice?

K našim nejúspěšnějším realizacím patří osvětlení významných historických objektů v Praze, jako je Karlův most, Národní divadlo, Vyšehrad, Petřínská rozhledna, Schwarzenberský palác, Černínský palác, Anežský klášter, kostel Sv. Ludmily, žižkovská rozhledna a další historické a moderní stavby.

1 – Národní divadlo
2 – Kostel sv. Ludmily

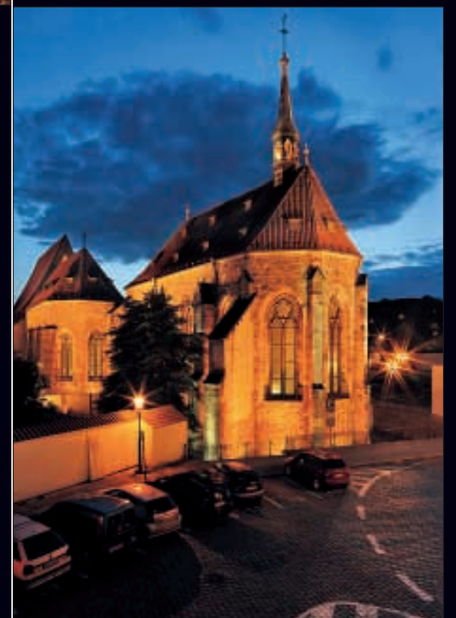

Jakou roli ve vašich projektech hrají úspory energie a ochrana životního prostředí?

Jak již bylo řečeno, úspora energie by neměla potlačit kvalitu osvětlení, snížit estetickou ani kulturní hodnotu architektury. Cíle se však musíme snažit dosáhnout co nejekonomičtějším způsobem. Je třeba oddělit koncept, tedy cíl, a způsob jeho realizace, a ve fázi realizace usilovat o optimální investiční a provozní náklady. Energeticky nejúspornější technologie bývají nejdražší, takže kombinaci estetiky a úspor je třeba vždy pečlivě vyvážit. Ekologické aspekty nepředstavuje jen vlastní spotřeba elektrické energie, je jich celá řada. Jde o typ a množství materiálů použitých na výrobu svítidla a také velikost a hmotnost svítidla v poměru k jeho výkonu. Plná recyklace svítidla je po uplynutí jeho ekonomického života základním požadavkem doby. Dnes se setkáváme s velkým světelným znečištěním – svítidlo by mělo svítit jen tam, kde je to žádoucí, nezářit zbytečně do oblohy, což je také plýtvání energií. K zbytečnému zatěžování životního prostředí dochází i při dovozu výrobků ze vzdálených zemí – používejme ty, které se vyrábějí u nás.

Můžete nám popsat systém OWLET telemanagement?

Jedná se o řídicí systém, který reguluje osvětlovací úroveň veřejného osvětlení, v době nočního provozu umožňuje snížit intenzitu osvětlení v ulicích a tím snížit spotřebu energie. Ovládání probíhá bezdrátově, prostřednictvím internetu, a lze regulovat každé svítidlo samostatně. Pomocí tohoto systému můžeme také optimálně nastavit světelné pozadí kolem osvětlené budovy, tak aby prostředí nebylo přesvětleno a neoslňovalo chodce nebo řidiče.

Ve vaší nabídce se objevují svítidla s označením The Green Light. Co toto označení znamená?

Základní myšlenka iniciativy Green Light spočívá ve snaze snížit negativní dopady osvětlení na životní prostředí. Společnost Schréder si ekologické aspekty rozdělila do 4 oblastí. Jsou to spotřeba energie, světelné vlastnosti svítidel, materiály použité na svítidla a způsob výroby svítidel. V každé této oblasti musí výrobek nesoucí označení The Green Light splňovat 7 povinných kritérií, které jsme si nastavili, případně další 2–3 kritéria. V oblasti spotřeby energie se jedná o energeticky úsporné zdroje s definovanou minimální účinností, svítidlo by mělo být vybaveno dobrým krytím optické části, aby nedocházelo ke znečištění a nesnižovala se účinnost. Dalším požadavkem je možnost regulace spotřeby energie a možnost světelného nastavení (nevyzařovat do horního poloprostoru). K výrobě svítidel, ohleduplných k životnímu prostředí, se doporučuje používat recyklovatelné materiály a minimalizovat použití rtuti. Kvalitu výrobního procesu stanovuje mezinárodní norma EN ISO. Naše společnost vyrábí 80 % své produkce v České republice a nedoporučujeme osvětlovací systémy z dalekých zemí, kde je jejich transport nejen neekonomický, ale i z hlediska zatížení planety neodpovídá požadavkům definovaným sloganem Green Light.

3 – Anežský klášter
4 – Schwarnzenberský palác
5 – Vyšehrad

Co zajímavého připravujete v nejbližší budoucnosti?

Soustřeďujeme se na vývoj a výrobu svítidel, která využívají úsporné LED zdroje.

Vila Tugendhat
Villa Tugendhat

Vila Tugendhat – rodinná vila Grety a Fritze Tugendhatových
Villa Tugendhat – a family home of Greta and Fritz Tugendhat

Brněnská realizace Ludwiga Miese van der Rohe/Ludwig Mies van der Rohe´s Commission in Brno

www.tugendhat.eu

„Účel stavby jí dává vlastní smysl. (...) Obytný dům má sloužit pouze bydlení. Místo stavby, poloha ke slunci, prostorové rozvržení a stavební materiály jsou podstatné faktory pro tvorbu obytného domu. Z těchto podmínek je třeba skloubit stavební organismus."/„The purpose of the building gives it its own meaning. (...) The building is only to be used for housing. Its location, orientation, spatial layout and building materials are essential factors for building a house. A structural organism should be constructed from these conditions."
Ludwig Mies van der Rohe, 1924

Vila Tugendhat je unikátním uměleckým dílem představujícím novátorské řešení ve smyslu konstrukce, prostorového uspořádání, interiérového vybavení, technického zázemí a začlenění stavby do přírodního rámce. Poprvé v dějinách architektury zde byla v privátním domě užita ocelová nosná konstrukce v podobě subtilních sloupů na půdorysu kříže. Autorem návrhu z let 1928–1929 je německý architekt Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969), od roku 1938 žijící v USA. Jeho výrok „méně je více" je příznačný pro čisté formy a práci s materiálem. Sklo, ocel a beton jsou atributy Miesova „internacionálního stylu", který ovlivňuje architekturu až do současnosti.

Na návrzích nábytku, koberců a textilií (barevnost, materiály) se podílela Miesova spolupracovnice, designérka Lilly Reichová. Sedací nábytek je převážně z trubkové pásové oceli (křesla a židle typu Tugendhat, Barcelona, Brno a MR 20). Autorem řady skic k nábytku a interiérům byl Sergius Ruegenberg, který s Miesem spolupracoval také na návrhu barcelonského pavilonu. Vestavěný nábytek a část volného mobiliáře vyrobila brněnská firma Standard bytová společnost architekta Jana Vaňka. Výjimečné bylo také technické zázemí domu, jako například kombinace teplovzdušného vytápění a chlazení, elektrické spouštění velkoplošných oken či fotobuňka u vstupu. V interiérech jsou užity vzácné a exotické materiály. Onyx byl vytěžen v pohoří Atlas v severním Maroku, travertin v Itálii. Exkluzivní exotické dřeviny pocházejí z jihovýchodní Asie (palisandr, zebrano, makassarský eben). Nosné sloupy jsou z německé oceli. Na terasách mají mosazný kryt patinovaný do bronzu v barvě mědi, v hlavním obytném prostoru a v ložnicích je položeno smetanově bílé linoleum DLW (Deutsche Linoleum Werke). Sklo vyrobila sklárna v Chudeřicích v severních Čechách. Keramické dlažby a obklady značky RAKO byly rovněž československé výroby.
Parcela byla součástí pozemku za secesní vilou rodičů paní Grety, který měl podobu anglického parku. Zahrada vily Tugendhat se spodní zahradou Löw-Beerovy vily tvořila vždy územní, i když nikoliv architektonický celek. Jejím atributem je velká travnatá louka koncipovaná v duchu tzv. zdůrazněné prázdnoty. Cestní síť ještě z 19. století a některé dřeviny zůstaly zachovány. Určující je vztah domu k jednotlivým pohledům na stavební dominanty města. Rostliny na fasádách evokovaly optické „zmizení" jeho hmoty v zeleni. K interiéru patří zimní zahrada.
Na návrhu zahrady spolupracovala s Miesem brněnská architektka Markéta Roderová-Müllerová.
Vila Tugendhat je nejlépe dochovaná a současně nejvýchodněji položená stavba architekta Miese van der Rohe na evropském kontinentu. V letech 2010–2012 prošla náročnou památkovou obnovou. Díky přístupu města Brna jako vlastníka a finančním dotacím Integrovaného operačního programu EU mohl být objekt znovu uveden do stavu, v jakém se nacházel, když jej obývala rodina Tugendhatových.
Profesionální kvalita, s jakou proběhlo restaurování objektu, je v současnosti odborníky hodnocena jako jedinečný příklad mezioborového multiprofesního přístupu.
Vila byla v rámci památkové rekonstrukce nově vybavena přesnými replikami do té doby chybějícího volně stojícího nábytku a kompletní renovací prošlo také celé technické zázemí objektu.

The Tugendhat Villa is a unique work of art representing an innovative design, layout, interior equipment, technical support and integration of the building into a natural framework. For the first time in the history of architecture a steel structure was used in a private house in the form of subtle columns on a cross-shaped footprint. The architect was the German Ludwig Mies van der Rohe (1886–1969). His statement less is more is characteristic of the purity of form and materials used. Glass, steel and concrete are attributes of Mies´ „international style", which influences architecture to the present day.

Mies´s collaborator, the designer Lilly Reich, worked on the furniture, carpet and textile design. The furniture is of tubular and strip steel (Tugendhat, Barcelona, Brno and MR 20 type). The author of a series of sketches for furniture and interiors was Sergius Ruegenberg, who collaborated with Mies on the design of the Barcelona Pavilion. The built-in furniture and free-standing furniture were manufactured by the Standard furniture company. Also unique was the technology, such as the combination of warm-air heating and cooling, electric windows and the photocell at the entrance. Rare and exotic materials are used inside. Onyx was brought from the Atlas Mountains in Morocco, and travertine from Italy. Exclusive exotic woods came from Southeast Asia (rosewood, zebrawood, macassar ebony). The supporting pillars are of German steel. On the patios their brass caps are patinated to a cooper colour, in the main living area they are cased in high-gloss chromed brass. The floors in the main living area and bedrooms are laid with cream DLW (Deutsche Linoleum Werke) linoleum. The glass was produced in Chudeřice in northern Bohemia. The RAKO tiles are also Czechoslovak-manufactured.

The plot was part of the land behind Greta´s parent´s villa in the English park style. The garden of the Tugendhat Villa and the lower garden of the Löw-Beer Villa always formed a unit, although not architecturally. Its main feature is the large lawn designed in the spirit of „accentuated void". The 19th century path network includes trees from that period. The relationship between the house and each view over the city is pivotal. The wall-climbing plants evoke an optical „disappearance" of the villa into the vegetation. There is a winter garden in the interior. The Brno architect Margaret Roder-Müller worked with Mies on the garden design.

The Tugendhat Villa is the best authentically preserved and also the easternmost buildings of the architect Mies van der Rohe on the European continent. The house underwent extensive historical restoration in 2010–2012.
Thank to approach of the City of Brno, who owned property, and to financial subsidies from the Integrated Operational Programme of the EU, the building was able to once again be restored to the condition in which it was when it was inhabited by the Tugendhat family.
The professional quality with which it the building restoration took place is currently being by experts as a unique example of a multi-interdisciplinary approach.
During its historic restoration the villa was newly fitted out with exact replicas of the missing free-standing furniture while the technical facilities also underwent a complete renovation throughout.

Juraj Thoma

Mgr. Juraj Thoma
Primátor/Mayor

Statutární město České Budějovice/Statutory City of České Budějovice
Nám. Přemysla Otakara II. č. 1, 2
370 92 České Budějovice
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 386 802 901
e-mail: thomaj@c-budejovice.cz
www.c-budejovice.cz

Architektonické dědictví a současná architektura v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu, což je letošní téma festivalu, má společného jmenovatele v podobě turisty, návštěvníka, historika i současníka. A město, které může a umí nabídnout své zajímavosti či jedinečnosti, získává své obdivovatele. Zatímco o architektonické dědictví jsme se nijak nezasloužili a téměř všichni jej obdivují, na současnou architekturu pohlížíme někdy i s rozpaky. A právě její díla by měla mít ambici ohromovat či zaujmout v tom nejlepším slova smyslu a město by mělo o taková díla na svém území usilovat.

České Budějovice mají z hlediska historických památek bohatou nabídku a snaží se o jejich obnovu. Za posledních pět let na ni věnovalo z Programu regenerace městských památkových rezervací a zón téměř 17 milionů korun, ale podpora státu byla za stejné období pouhých 3,5 milionu, což je smutná realita.

Současná architektura by měla um šikovných předků vhodně doplňovat a respektovat. Na druhou stranu a zcela přirozeně v sobě nese znaky své doby a je pokroková. Optimální by bylo, kdyby ji třeba za sto let lidé obdivovali stejně, jako tu, která je dnes v kategorii architektonického dědictví.

České Budějovice budou na festivalu prezentovat své nejzajímavější stavby a stavební slohy prostřednictvím fotografií a videa. Návštěvníky možná zaujme i model zaniklé synagogy. Tuto ušlechtilou stavbu vídeňského architekta Maxe Fleischera z červených neomítaných cihel postavil pražský stavitel Alfons Werthmüller. Dne 5. 9. 1888 byla otevřena pro věřící. Hlavní loď, vybavená dřevěnými lavicemi, byla vysoká 11 m, dlouhá 26 m a široká 11 m, pod podlahou se nacházela krypta. Nejen v rámci Českých Budějovic představoval tento objekt jedinečnou památku, jejíž odstřel 5. 7. 1942 se stal barbarským činem, který město ochudil o jednu z jeho nesporných dominant. Stavební suť po odstřelu zůstala na místě ještě po r. 1945. Dodnes se ze synagogy zachovalo několik fragmentů ve sbírkách Jihočeského muzea. Na místě samém stojí od r. 1992 pomník obětem holokaustu.

Architectural heritage and contemporary architecture in relation with the development of tourism, the theme of this year's festival, have a common denominator of a tourist, visitor, historian, and modern person. A city that can offer its interesting and unique features attracts its admirers. While the architectural heritage is not our merit yet everyone is admiring it, we might sometimes be a little bit confused when looking at the contemporary architecture.

But these works should have the ambition to amaze or capture us and the city should strive to have such pieces on its territory.

The city of České Budějovice has a rich offer of historical monuments and tries to renew them. The city has paid almost 17 million CZK in the last few years for regeneration of the heritage zones and reservations, even though the state subsidy was only 3.5 million CZK which is a sad reality.
The contemporary architecture should conveniently complete and respect the skills of our ancestors. On the other side, it naturally bears signs of its time and is progressive. In an ideal case, people will be admiring it in a hundred years from now the same way we admire architectural heritage today.

The city of České Budějovice will be presenting the most interesting buildings on photographs and videos at the festival. The visitors might be interested in a model of former synagogue. This noble building designed by Max Fleischer from Vienna made of bare red bricks was built by Alfons Werthmüller, a constructor from Prague. It was opened for the believers on September 5, 1888. The main nave with wooden benches was 11 meters high, 26 meters long and 11 meters wide, with a vault under the floor. This object was a unique monument not only within the city and its destruction on July 5, 1942 was a barbarian act that took away one of the city's highlights. Today, we have only few fragments of the synagogue in the South Bohemian Museum. At the site of the synagogue, there is a memorial of the holocaust built in 1992.

1 – Náměstí Přemysla Otakara II./Přemysl Otakar II. Square

Z bohaté minulosti města

Soutok velkých jihočeských řek Vltavy a Malše si v roce 1265 zvolil český král Přemysl Otakar II. k založení města Českých Budějovic, aby tak upevnil své mocenské postavení v jižních Čechách. Pravidelný půdorys nově zakládaného královského města, jehož střed tvoří rozlehlé čtvercové náměstí, patří k vrcholům středověkého urbanismu v českých zemích.

České Budějovice se díky panovníkově přízni a výhodné poloze na dálkových obchodních cestách hospodářsky vzmáhaly, takže již kolem přelomu 13. a 14. století tu byly dokončeny dva skvostné chrámy a město obepínaly pevné hradby. Za obydlí posloužily obyvatelům zpočátku skromné, převážně dřevěné domy, které však záhy začaly nahrazovat stavby kamenné.

Za věrnost královské koruně se čeští panovníci Budějovickým bohatě odměňovali udílením četných výsad zaručujících hospodářskou prosperitu a čilý obchodní ruch. Mezi nejvýznamnější patřilo například privilegium Karla IV. z roku 1351, které nařizovalo kupcům projíždět Budějovicemi a nabídnout zde své zboží, ale zakazovalo také provozování určitých druhů řemesel do okruhu jedné míle od města. V průběhu neklidného 15. století představovalo katolicky orientované město pevnou oporu proti husitství. Středověké České Budějovice zůstávaly městem uzavřeným v prstenci hradeb a na jejich předměstí bylo roztroušeno jen několik dvorů a zahrad. Se svými téměř 4.000 obyvateli však patřily k největším a nejvýznamnějším městům Českého království. Zhruba dvě třetiny z tohoto počtu představovalo německy mluvící obyvatelstvo, třetinu Češi a od poloviny 14. století tu bylo usazeno rovněž několik židovských rodin. Roku 1506 však došlo k vyhnání Židů z města a zabavení jejich majetku.

Šestnácté století přineslo Českým Budějovicím nebývalý rozkvět. Značné zisky plynuly do městské pokladny zejména z těžby stříbra v okolních dolech, ale také z vaření piva, z rybničního hospodaření a obchodu se solí. Nahromaděné prostředky užila městská obec mimo jiné k okázalé reprezentaci: vznikla nová budova radnice, byly přestavovány hradby a městská rada dospěla k rozhodnutí vystavět vysokou věž, které se dnes říká „Černá". Protože také měšťané zkrášlovali své domy, získaly České Budějovice původnou renesanční tvář. Roku 1569 zde byla zřízena mincovna, která zpracovávala stříbro vytěžené v důlních revírech kolem dnešního Rudolfova. Samotné horní město Rudolfov se však jako útočiště příslušníků luteránské víry stalo trnem v oku katolicky orientovaným českobudějovickým měšťanům.

Během stavovského povstání a následující třicetileté války zůstaly České Budějovice opět na straně císaře a odolaly útokům stavovské armády. Moderní opevnění učinilo z města strategicky důležitou pevnost, kam během války ve 30. letech 17. století několikrát přesídlili nejvyšší zemští úředníci a zdejší kostel tehdy krátce ukrýval české korunovační klenoty. Zatímco vlastní válečné události mnoho škod nezpůsobily, zničení více než poloviny domů zapříčinil rozsáhlý požár v červenci 1641. Obnova města trvala několik desetiletí. Barokní éra opět pronikavě změnila podobu veřejných budov i soukromých domů ve městě, obohatila České Budějovice o řadu církevních památek a mimo jiné též o jeden ze symbolů města – Samsonovu kašnu. Budějovičtí si oblíbili poutě k blízkému léčivému prameni na Dobré Vodě, kde právě v této době vznikl skvostný barokní chrám.

Tereziánské reformy po polovině 18. století učinily z Českých Budějovic sídlo nově vytvořeného kraje. Ke kulturnímu významu města přispěl řád piaristů, který se tu usadil v roce 1762 a zřídil zde latinské gymnázium. Do stejné doby spadá i vznik městského divadla. Za Josefa II. bylo roku 1785 založeno českobudějovické biskupství a o necelé dvě desítky let později začal působit zdejší kněžský seminář a filozofický ústav.

Devatenácté století vstoupilo do života města jednak převratným technickým pokrokem a jednak vývojem moderní občanské společnosti. Koněspřežní železnice, postavená mezi lety 1825–1832 jako první na evropském kontinentě, spojila České Budějovice s hornorakouským Lincem, a společně s vltavskou plavbou, kterou provozoval Vojtěch Lanna, urychlila přepravu zboží v severojižním směru. Tato skutečnost samozřejmě podnítila rozvoj obchodu a průmyslu. Několik velkých průmyslových podniků začalo do města přitahovat množství pracovních sil a rychlý růst počtu obyvatel se již nedal zastavit. Úměrně tomu se rozrůstala i obytná zástavba.

Počátkem 70. let 19. století definitivně dosloužila koněspřežka, jíž nahradila výstavba tratí parní železnice do Plzně, Prahy a Vídně mezi lety 1868–1874. Město se stalo důležitým železničním uzlem a střediskem obchodu mezi rakouskými a českými zeměmi. Českobudějovická společnost se v této době začala stále výrazněji dělit na českou a německou, vznikaly národnostně odlišené spolky, školy a v neposlední řadě průmyslové podniky. Ve městě působila celá řada uměleckých osobností české, německé, ale také židovské národnosti.

Dvacáté století přineslo od prvních desetiletí dalekosáhlé změny ve všech oblastech života města. Město se rozrůstalo a díky tomu také dnes najdeme nemálo příkladů moderní architektury 20. a 30. let; za některými z těchto staveb stojí jména předních českých architektů.

České Budějovice vyrostly ve skutečnou hospodářskou i kulturní metropoli jižních Čech a v roce 1949 se staly sídlem nově utvořeného Českobudějovického kraje. Roku 1948 zde byl založen Pedagogický institut, dnešní Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity. Od 50. let zaznamenalo město značný územní a populační rozvoj, počet obyvatel se zdvojnásobil a v současné době se pohybuje těsně pod stotisícovou hranicí. V roce 1991 za spoluúčasti ústavů Akademie věd ČR vznikla Jihočeská univerzita s několika fakultami. České Budějovice byly prohlášeny statutárním městem v čele s primátorem a staly se sídlem nově ustaveného Jihočeského kraje.

K českobudějovickým podnikům s významnými tradicemi patří zejména světoznámý pivovar Budějovický Budvar, Jihočeské mlékárny, pivovar Samson, strojírenské podniky skupiny Motor Jikov a Robert Bosch, tužkárny Koh-i-noor Hardtmuth, GAMA Group nebo smaltovny Sfinx a Bellis.

Centrum kultury a cestovního ruchu

Věhlasnou gastronomii a možnosti ubytování v mnoha atraktivních částech metropole jižních Čech provází široký výběr z nabídky kulturních, společenských a sportovních akcí či zařízení. Hudební zážitky přináší návštěva koncertní síně Otakara Jeremiáše, sídla Jihočeské komorní filharmonie. Své stálé místo zde mají populární Hudební slavnosti Emy Destinnové s účastí osobností světového významu, stejně jako absolventské koncerty posluchačů českobudějovické konzervatoře. Ve městě působí řada oblíbených lidových hudebních a tanečních souborů, rozmanitý koncertní a taneční program přinášejí jednotlivé kulturní domy, kluby a zábavní podniky.

Historie městského divadla sahá až do 18. století. Českobudějovická stálá scéna Jihočeského divadla v současnosti pořádá také vyhledávaná letní představení na otáčivém hledišti v Českém Krumlově. České Budějovice pravidelně hostí řadu dalších profesionálních a amatérských souborů. Náladu v centru města příležitostně dotváří pouliční divadlo během konání trhů nebo Slavností města, stejně jako tradiční studentské kostýmované průvody.

Za prohlédnutí stojí bohaté umělecké, národopisné a přírodovědné sbírky Jihočeského muzea, k němuž náleží také drobná expozice přibližující dějiny koněspřežné železnice. Od roku 1999 je v Českých Budějovicích otevřeno soukromé museum historických motocyklů. Zájemci o výtvarné umění mohou navštívit některou ze zdejších výstavních síní, například Alšovu jihočeskou galerii nebo Dům umění. Sochařská symposia pořádaná ve Stromovce na levém břehu Vltavy postupně proměnila tento lesopark v originální přírodní galerii. Zajímavé výstavy se konají též v prostorách Jihočeské vědecké knihovny nebo Státního okresního archivu na Rudolfovské třídě.
Několik veletrhů a desítek doprovodných akcí každoročně pořádá Výstaviště České Budějovice v areálu za Dlouhým mostem, z nichž nejvýznamnější je celostátní zemědělská výstava Země živitelka.

K příjemnému pobytu v Českých Budějovicích nepochybně patří posezení v některé ze zdejších stylových hospůdek, restaurací, vináren či kaváren. V teplém počasí je rozšiřují zahrádky s výhledem na malebná místa, přinášející do ulic živou atmosférou. Apartmá i prostý nocleh nabízí celá řada hotelů nebo ubytoven ve vnitřním městě a na předměstích.

K přednostem patří i rozlehlé plochy zeleně, lákající k procházkám a odpočinku, ať již zmíněný lesopark Stromovka u Dlouhé louky nebo třeba unikátní přírodní rezervace Vrbenské rybníky. České Budějovice mají výhodnou středovou polohu a jsou východiskem pro cestování prakticky po celých jižních Čechách. Dostatek vhodných příležitostí k aktivnímu sportu poskytuje přímo ve městě zimní stadion, letní i zimní plovárna a další sportovní a rekreační zařízení.

1 | | 3 | |
| 2 | | 4

1 – Náměstí Přemysla Otakara II./Přemysl Otakar II. Square
2 – Černá věž a katedrála sv. Mikuláše/Black Tower and St. Nicholas Church
3 – Radnice a Samsonova kašna/City Hall and Samson's Fountain
6 – Plavecký stadion a Dlouhá lávka/Swimming pool and Long Footbridge

České Budějovice
City of České Budějovice

From the rich history of the city

In 1265 the Czech King Přemysl Otakar II chose the confluence of major South Bohemian Rivers Vltava and Malše for establishment of the City of České Budějovice, in order to strengthen his position of power in Southern Bohemia. A regular ground plan of the newly established royal city, having a large square in its centre, is one of the highlights of the medieval urbanism in the Czech lands.

Thanks to the king's favour and an advantageous location on long-distance trade routes České Budějovice flourished economically, and at around the turn of the 13th and 14th century two magnificent cathedrals were completed here and the town was surrounded by strong walls. Mostly wooden, modest houses as the first dwellings for residents were soon replaced by stone buildings.

For loyalty to the royal crown, the Czech rulers richly rewarded České Budějovice with numerous privileges guaranteeing economic prosperity and lively business. Among the most important was the privilege of Charles IV of 1351, which decreed that merchants must pass through České Budějovice and offer their goods here, but it also banned certain types of crafts within one mile from the city.

During the turbulent 15th century, the Catholic city represented a firm support against the Hussite movement. Medieval České Budějovice remained closed within the ring of its walls and only a few yards and gardens were scattered throughout its outskirts. With its almost 4,000 inhabitants, however, it was among the largest and most important cities of the Czech Kingdom. About two-thirds of the population were German-speaking, a third of it was the Czechs and from the middle of the 14th century there were also several Jewish families settled here. However, in 1506 the Jews were driven out of the city and their property was confiscated.

The sixteenth century brought an unprecedented prosperity to České Budějovice. Substantial profits flowed into the city coffer particularly from silver mining in the nearby mines, as well as from beer brewing, fish farming and salt trade. Much of the accumulated means was enjoyed by an urban community for an imposing prestige promotion: a new City Hall, rebuilding of the walls, and the city council decided to build a high tower, which is now called „The Black". Because also the burghers decorated their houses, České Budějovice got a charming Renaissance appearance. In 1569 a mint, which processed silver extracted in the mining areas around today's Rudolfov, was established here. However, the mining town of Rudolfov, as the refuge of the Lutheran faith members, has become a thorn in the side of the Catholic bourgeoisie in České Budějovice.

During the uprising of the Estates and the following Thirty Years' War České Budějovice remained again on the emperor's side and resisted the attacks of the estates' army. Modern fortification made the city an important strategic stronghold, where top provincial officials moved several times during the Thirty Years' War in the 17th century and those days the local church served to hide the Czech crown jewels for a short time. While the war events themselves did not cause much damage, it was a great fire in July 1641 which destroyed more than half of the houses. Restoration of the city lasted for several decades. The Baroque era again substantially changed the appearance of public buildings and private houses in the city, enriched České Budějovice with a number of religious monuments and also with one of the symbols of the city – the Samson's Fountain.
The inhabitants of Budějovice like pilgrimages to the nearby curative spring in Dobrá Voda, where a beautiful Baroque church was built at that time.

Theresian reforms after the middle of the 18th century made České Budějovice the seat of the newly created region. The cultural importance of the city was increased also due to the Piarist Order, which settled here in 1762 and established the Latin Grammar School.
The City Theater was founded at the same time, too. Under Joseph II the Diocese of České Budějovice was established in 1785 and almost two decades later a local seminary and a philosophical institute was founded here.

The nineteenth century entered the city life with a revolutionary technical progress as well as the development of a modern civil society. A horse-drawn railway built in 1825–1832, as the first railway of this kind on the European

continent, joined České Budějovice with the Upper Austrian city of Linz, and together with the Vltava waterway operated by Vojtěch Lanna it accelerated the transport of goods in the north-south direction. This of course prompted the development of trade and industry. Several large industrial enterprises began to attract a large amount of labour forces and a rapid population growth could not be stopped anymore. Proportionately to that, a living area was growing wider.

The horse-drawn railway, which definitely served out in the early seventies of the 19th century, was replaced by the steam railway to Pilsen, Prague and Vienna constructed between 1868 and 1874. The city became an important railway junction and the center of trade between the Austrian and Czech lands. At that time, the population of České Budějovice became more distinctly divided into the Czech and German one, and nationally differentiated societies, schools and also industrial enterprises were established. A number of art personalities of Czech, German as well as Jewish nationality lived and worked in the city.
The first decades of the twentieth century brought far-reaching changes in all spheres of life. The city grew and thanks to this we can find many examples of modern architecture of the twenties and the thirties here; some of these buildings being designed by the leading Czech architects.

České Budějovice grew into a true economic and cultural capital of South Bohemia and in 1949 it became the seat of the newly created České Budějovice Region. In 1948 the Pedagogical Institute, today's Pedagogical Faculty of the University of South Bohemia, was established here. Since the fifties, the city has experienced a considerable territorial and population growth, the population has doubled and is now just under one hundred thousand. In 1991, with the participation of the Academy of Sciences of the Czech Republic, the South Bohemian University with several faculties was founded. České Budějovice was declared a statutory city headed by the mayor and it became the seat of the newly established South Bohemian Region.

České Budějovice is the seat of several enterprises with significant traditions, including the world-famous Budweiser Budvar, South Bohemian Dairies, the Samson Brewery, engineering companies of the Motor Jikov, and Robert Bosch groups, Koh-i-noor Hardtmuth pencil manufacturer, GAMA Group or Sphinx and Bellis enamel works.

Centre of Culture and Tourism

A renowned gastronomy and accommodation options in many attractive parts of the South Bohemian metropolis are accompanied by a wide selection of cultural, social and sporting events and facilities.

Musical performances can be experienced by visiting the Concert Hall of Otakar Jeremiáš, a seat of the South Bohemian Chamber Philharmony. A permanent place is occupied here by a popular Emma Destinn Music Festival with the participation of world-famous personalities, as well as graduation concerts of students of the Conservatory in České Budějovice.
The city has a number of popular folk music and dance groups, and a diverse music and dance program is offered by various cultural centers, clubs and entertainment facilities.
A history of the city theatre dates back to the 18th century. The South Bohemian Theatre based in České Budějovice currently holds popular summer performances in the revolving auditorium in Český Krumlov. České Budějovice regularly hosts a number of other professional and amateur ensembles.
The atmosphere of the city centre is occasionally completed by a street theatre during the fairs or the City Festival, as well as traditional students' costume parades.

It is also worth to see the rich art, ethnographic and natural history collections of the South Bohemian Museum, which also has a small exposure focusing on a horse-drawn railway history. Since 1999, there is a private museum of antique motorcycles in České Budějovice.

Those interested in art can visit one of the local exhibition halls, such as the Aleš South Bohemian Gallery or the Art House. Sculpture symposia held in Stromovka on the left bank of the Vltava River gradually changed this forest park in the original natural gallery. There are also interesting exhibitions held in the premises of the South Bohemian Research Library or the State District Archives in Rudolfovská Street.
Several fairs and dozens of accompanying events are organized annually by the company Výstaviště České Budějovice in the exhibition grounds behind the Long Bridge, the most important of which being the national agricultural exhibition Bread Basket.

For a pleasant stay in České Budějovice one can have a sit in one of the many stylish pubs, restaurants, wine bars and cafes – in warm weather people enjoy the gardens overlooking the picturesque sites, bringing a lively atmosphere to the streets. A variety of hotels and hostels in the city centre and in the suburbs offer both the apartments and a simple accommodation.

The advantages include large areas of greenery, ideal for walks and rest, namely the above-mentioned forest park Stromovka at Dlouhá Louka or a unique nature reserve Vrbenské ponds. České Budějovice have an advantageous central location and are a starting point for travelling practically throughout the whole Southern Bohemia. Plenty of opportunities for active sports is provided directly in the city by an ice arena, outdoor and indoor swimming pool and other sporting and recreational facilities.

5 | | **7** | |
| **6** | | **8**

5 – Železná panna/Iron Maiden
6 – Festival Pouličních divadel/Street Theatre Festival
7 – Náměstí Přemysla Otakara II./Přemysl Otakar II. Square
8 – Detail/Detail

Dalibor Carda

Mgr. Dalibor Carda
Starosta/Mayor

Město Český Krumlov/City of Český Krumlov
Náměstí Svornosti 1
381 01 Český Krumlov
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 380 766 100
e-mail: dalibor.carda@mu.ckrumlov.cz
www.ckrumlov.cz

Značka UNESCO slouží Českému Krumlovu už dvacet let. Když byl Český Krumlov v roce 1992 zapsán na Seznam světového přírodního a kulturního dědictví UNESCO, šlo bezesporu o zlomový okamžik v jeho novodobé historii. Díky komplexu nicím nenarušené historické zástavby se Český Krumlov – společně s Prahou a Telčí – dostal pod ochranná křídla této organizace. Sám akt zapsání města na Seznam UNESCO byl významným signálem celému kulturnímu světu o tom, že se na jihu Čech nachází jedinečný památkový skvost.

Zápisem získalo město Český Krumlov nový a výrazný podnět pro svůj rozvoj a pro formování nového obrazu města. Zápis na prestižní světový seznam podnítil aktivitu jak kreativních občanů ve městě, tak i velké řady osobností politického, odborného, společenského a kulturního života. Málo známé, nostalgicky přežívající a zanedbané město se proměnilo během krátkého období na mimořádně atraktivní turistickou destinaci.

Začátkem 90. let 20. století byl Krumlov na spadnutí a před vedením města stál velký úkol – cennou památku zachránit. Ten úkol přetrvává dodnes. I když by se mohlo zdát, že máme hotovo, není tomu tak. Rozhodli jsme se pro soustavnou záchranu a péči, a přitom se stále musíme učit zachráněné dědictví také smysluplně využívat. Naplnit město a jeho domy opravdovým životem, aby se Krumlov nestal jen atraktivním obalem pro prázdnou schránku. Během uplynulých dvaceti let investoval stát, město i soukromí vlastníci zhruba tři miliardy korun na zhodnocení památky, vybudování infrastruktury, podmínek pro bydlení a podnikání, úpravy veřejného prostranství a podobně. Také proto turisté Český Krumlov neustále vyhledávají; zvláště ti zahraniční totiž velice rychle vycítí, že se jedná o živoucí, tepající organismus. Podle statistik přiláká malé jihočeské město ročně zhruba milion návštěvníků. Největší atraktivitou města a bezesporu nejnavštěvovanějším objektem je státní hrad a zámek, jehož návštěvnost dosahuje ročně přes 300 tisíc lidí.

Dvacetiletí v prestižním světovém společenství znamenalo spoustu práce a uběhlo jako voda. Český Krumlov chce však v elitním klubu zůstat ještě mnoho dalších dvacetiletí. Práce na takové památce nikdy nekončí. Máme smělé plány, jak veřejnosti zpřístupnit další území historického města. V letošním roce 2013 jsme otevřeli zrekonstruovanou synagogu, v příštím roce bude veřejnosti zpřístupněn ateliér malíře Egona Schieleho. Nejpozději v roce 2015 chceme završit náročnou revitalizaci klášterů, a dát tak smysluplnou náplň další významné památce v samotném centru města. Budoucím generacím chceme předat město ve velmi slušném stavu s prestižní značkou v záhlaví.

Český Krumlov – proudly bearing the UNESCO symbol for twenty years. When Český Krumlov was inscribed on the UNESCO List of World Cultural and Natural Heritage in 1992, there was no doubt that this was a milestone in the town's modern history. It was its complex of undisturbed historical buildings that put Český Krumlov, together with Prague and Telč, under this organization's protective wing. The act of inscribing the town on the UNESCO List itself was an important signal to the entire global cultural community that there is a unique heritage jewel to be discovered in South Bohemia.

This was a new and bold impulse for Český Krumlov to develop, to form the town in a new image. The involvement in prestigious world list initiated activities from both the town's more creative inhabitants as well as for a great number of political, professional, social, and cultural figures from other areas. A not well known, obscure, nostalgic, and neglected town was transformed into an extraordinarily attractive tourist destination.

At the beginning of the 90ies, Krumlov was in a state of collapse and the town's leadership was faced with an enormous task – rescuing this valuable monument. The work continues even now, even though it might look like we're finished. We decided to perform a systematic rescue and we have to learn to use well this rescued heritage. We want fill the town and its buildings with actual life, so that Krumlov doesn't simply become an attractive package for an empty box.

Over the past twenty years, the state, municipality, and private owners have invested roughly three billion Czech crowns into renovating the monuments, rebuilding the infrastructure, improving conditions for living and doing business, transforming public areas, and the like. This is another reason why Český Krumlov is becoming even more sought after as a destination; international tourists are especially sensitive to Český Krumlov as a living and pulsing organism. Statistics show that this small South Bohemian town attracts about a million visitors every year. The town's biggest attraction, and doubtlessly the most visited, is the state castle; it received more than 300 thousand visitors last year.

These twenty years on the prestigious World Heritage List have been a lot of work, but they've passed like water under the bridge. All the same, Český Krumlov wishes to remain in this elite club for many more decades to come. Work on such an important property is never finished. We have bold plans on how to open other important areas of the historical old town to the public. The year 2013 has seen the opening of the reconstructed synagogue and the studio of the painter Egon Schiele will be opened for the public in the next year. In the year 2015 at the latest, we'd like to complete the difficult job of revitalizing the monastery and convent, which will add a meaningful element to another important monument in the heart of the old town. We want to pass this town to the next generation in a very decent condition, with the prestigious symbol still attached.

Český Krumlov a Kláštery Klarisek a Minoritů – jak minulost ovlivňuje budoucnost a také příležitost k dalšímu vylepšení.

Kdo viděl stav města na počátku 90. let, nemůže zapomenout na nostalgii a všudypřítomnou poezii. Dnes si, my staromilci, stále ještě zvykáme na tep obnoveného centra i zástupy turistů. Ale znamená to, že jsme bez poezie? Že báje, pověsti, duchové nejsou a ztratili na svém tajemství a životnosti?

Ale kdepak! Alespoň to tvrdí moje děti, které jsem naučil kdejaké hlouposti a duchy vidí i ve vzduchotechnice. A já zase vidím cihly pod omítkou, cesty pod cestami a stromy tam, kde dnes stojí domy a sny a modlitby lidí vtisknuté v tom všem. Kde? Například Latrán. Kláštery.

Vymření jedné větve Vítkovců a převzetí vlády nad spojeným panstvím nabízí velkou příležitost Petrovi I. z Rožmberka. Snaží se být blízko tomu nejvýkonnějšímu a nejmocnějšímu, co má před očima. Je vychován u nejúspěšnější nadnárodní firmy – církve a je veden panovnickou ambicí. Oponuje i přebírá řadu modelů vládnoucích dynastií – Přemyslovců i Lucemburků. A jako Rožmberk buduje a staví.
V deštích rozblácená a za slunce tvrdá a udusaná musela být stezka od Budějovic, vedoucí uvnitř hradeb přes Latrán, mezi domy dvořanstva i panstva k mostu a domům rodícího se města na druhé straně řeky. Všude se staví. Petr si může dovolit umění i symboliku a moc dobře ví, jak je symbolika důležitá. I nedávno korunovaný král buduje svou vládu symboly jako marketingovým nástrojem moci. Rožmberský rod už klášter má: ve Vyšším Brodě, ale ten je daleko a je jiný. Město by klášter potřebovalo a móda se mění. Vždyť i sám král věnoval před sto lety své sestře klášter. Je tu tedy i vzor a rodí se nápad.
Doklady mluví o založení kláštera Klarisek po roce 1350, ale datace konstrukcí je o pár let starší. I stavba sama nemohla vzniknout ze dne na den. Vše muselo být odstartováno podstatně dříve. Za zdmi hradeb, hned před branou panského sídla, se rodí nový klášter. A musí být vidět od vody i z cesty od Budějovic. Další z krumlovských věží se stane věž kostela Božího těla.

Klášter vzniká na úzkém předpolí hradeb, které si sklepy a opěrnými konstrukcemi rozšiřuje. Shlíží na řeku i nivy položené kolem ní. Snad sady, či louka? Prolamuje hradby hned na několika místech, aby se spojil s Latránem a postupně a pomalu roste. Architektonicky významnější částí je klášter Minoritů – přece jen mužští. Ženy mají výrazný vzor chudoby, Anežku. Ačkoliv se jedná o členky rodu, žijí skromně. Husitské války výstavbu prakticky zastavují a z podkladů je zřejmé, že byl klášter pobořen. Další rozvoj nastává až koncem 15. a v průběhu

1 | **2**

1 – Panorama historického centra a zámku, Český Krumlov/Panoramic view of the old Down and castle, Český Krumlov © Město Český Krumlov/City of Český Krumlov, foto/photo: Libor Sváček

2 – Klášter Minoritů – velký konvent, Český Krumlov/Covent of Minorities' Monastery, Český Krumlov © Město Český Krumlov/City of Český Krumlov, foto/photo: Ladislav Pouzar

16. století, kdy se rodu, opět šikovnými kličkami, daří. Staví se stále s vizí bohaté historie a kultury, za zdmi kláštera chudých. Klášter už není s rodem svázán tak úzce.

Koncem 16. století žije rod Rožmberků z rezerv a na dluh. S nástupem renesance zaniká rod a s ním končí i rozvoj kláštera. Ten však žije dál, a to po celá staletí. Opravuje se, udržuje, nerozvíjí se, ale žije. Až do roku 1872, kdy byl jako klášter zrušen a převzali jej vojáci a úředníci. Pro budovu pak přestává být důležité, jestli je rok 1848, nebo 1948.

Historie pramenů je symbolická. Do roku 1872 se píše o změnách, pak již jen o záchranách. Ale právě v takových rozpadajících se zdech rostou pověsti a vzniká poezie. Zde se daří příběhům a duchům. Zůstává sláva minulosti a nejsou finanční prostředky na to zastřít ji stavební obnovou. Až do dnešních dnů.

Na Rožmberky nemáme, to by nám musela vládnout pevná ruka. A na obnovu nám půjčí Evropa. Nu, buďme rádi. Stejně jsou to naše peníze.
Jen té urbánní souvislosti je mi líto. Klášter stál nad řekou, díval se dolů, do města se chodilo branou. Dnes do města jezdíme na parkoviště na břehu řeky a nahoru chodíme udýchaní dírou, kudy směly dříve jen ženy z kláštera a jejich služebné.

A že nejsou duchové a sláva? Ale ano.
Rekonstrukce vymění okna a opraví omítky, turista projde a uvidí tento zlomek. Uvidí však jen povrch. A v lednu nebo únoru turista netuší, oč přichází, to právě nastává rej. Hospody jsou sice zavřené, zato ve zdech domů straší!

Ing. Arch. Jakub Masák, zhotovitel projektové dokumentace opravy a rekonstrukce areálu klášterů Český Krumlov – část areál bývalého kláštera řádu sv. Kláry

Projekt „Revitalizace areálu klášterů Český Krumlov", registrační číslo CZ.1.06/5.1.00/01.06132, je realizován a financován v rámci Integrovaného operačního programu, Oblasti intervence 5.1 prostředky ze Strukturálních fondů Evropské Unie. Doba realizace započala 2. května 2010 a má být ukončena 30. dubna 2014, přičemž doba ukončení realizační fáze projektu se může prodloužit do roku 2015.

Celkovým záměrem je vytvoření moderního kulturně vzdělávacího centra, uchování, dokumentace a prezentace kulturního dědictví uprostřed historického jádra města s celoroční nabídkou atraktivních služeb pro různé cílové skupiny odborné a laické veřejnosti z Českého Krumlova i odjinud.

Český Krumlov – the Convent of the Poor Clares and the Minorites Monastery – how the past influences the future and opportunities for further improvement

Anyone who visited the town of Český Krumlov at the beginning of the 90s will not forget the nostalgia and omnipresent poetry. We, lovers of ancient times, have got used to the pulse of the restored centre as well as to the tourist hordes. However, does this mean that we are lacking in poetry? That there are no myths, tales or ghosts and that they have lost their mystery and justifiability.

By no means! At least, let children say this: I taught them a load of bull and now they also see ghosts in the air-conditioning. And I see the brick beneath the plaster, the path beneath the pathway and the trees where houses stand today, as well as the prayers of those people who left their imprint on all of these.

Where? For example, Latrán. Convent and Monastery.

One of the Vítkov (Witigonen) branches died out; the take-over of the government of the property is a great opportunity for Peter I of Rožmberk. He tries to get close to the most effective and most powerful entities before his eyes. He was educated by the most successful multinational company – the Church – and he has the ambition to be a ruler. He opposes and simultaneously takes over a number of examples of the ruling Přemyslid and Luxembourg dynasties. And as a Rožmberk, he constructs and develops.

The path from Budějovice was probably muddy during the rains and hard and compacted in the sunshine. It leads along the inner side of the ramparts through Latrán, between the courtiers' and nobles' houses, across the bridge and to the houses built on the other side of the river. Building activities can be seen everywhere. Peter can afford the art as well as the symbolism and knows very well how important symbols are. Also the King crowned a short time ago is building his government on symbols as a marketing tool of power. The Rožmberk family owns the monastery in Vyšší Brod, but it is far away and it is different. The town needs a monastery and fashions are changing. The King, a century earlier, also donated a convent to his sister. The model is here and the idea is born.

3 | | **4** |
| | | **5**

3 – Klášter Minoritů – Rajská zahrada, Český Krumlov/Minorities' Monastery – Paradise Garden, Český Krumlov © Město Český Krumlov/City of Český Krumlov, foto/photo: Ladislav Pouzar

4 – Klášter Minoritů, kaple sv. Wolfganga, Český Krumlov/Minorites Monastery, Chapel of St. Wolfgang, Český Krumlov © Město Český Krumlov/City of Český Krumlov, foto/photo: Ladislav Pouzar

5 – Klášter Klarisek – konvent, Český Krumlov/Convent of the poor Clares, Český Krumlov © Město Český Krumlov/City of Český Krumlov, foto/photo: Ladislav Pouzar

Documents mention the foundation of the Poor Clares Convent after 1350, but the date of construction is a few years earlier. The building itself could not have come into being from one day to the next. Construction must have commenced much earlier. A new cloister (Convent + Monastery) came into being behind the rampart walls and in front of the Castle gate (seat of the nobility). And it was visible from the water as well as from the route to Budějovice. Another Krumlov spire was to be that of the Corpus Christi Church.

The Convent comes into being on the narrow strip in front of the ramparts, extended by cellars and supporting structures. It looks down on the river as well as over the surrounding meadows. Orchard or meadow? It breaks through the ramparts in several places to connect to Latrán and extends gradually and slowly. The more important part, from the architectural viewpoint, is the Minorites Monastery – where the men assert themselves. The women follow Agnes, the remarkable model of poverty. The female members of noble families also live modestly.

The Hussite wars practically halt the construction. It follows clearly from written sources that the cloister is partly damaged. Its development continues at the end of the 15th and during the 16th centuries, when the family prospers, thanks to an adroit policy. Behind the walls of the Monastery of the poor, construction activities take place continuously with the vision of a rich history and culture.

The cloister is not connected so closely with the family any more.

At the end of the 16th century, the Rožmberk family lives from their reserves and on credit. This family dies out with the Renaissance and, with it, also the development of the cloister. However, it has survived for centuries.

It is reconstructed, maintained; it does not develop further, but exists until 1872, when it is abolished and soldiers and officers take it over. It is no longer important for the building whether it is 1848 or 1948.

The history of the sources is symbolic. Up until 1872, changes are recorded, and, later on, „restoral". But legends and poetry thrives best even within such walls. This is a good milieu for tales and ghosts. The fame of the past remains here up to the present time and it cannot be disguised by reconstruction and renewal.

We are no match for the Rožmberks; we have no government as solid as a rock governing according to strict laws. And Europe lends us money for renewal. We are pleased and grateful (this money is our money anyway).

I only regret the urban connection.
The Monastery stood above the river, looking down, and the people entered the town through the gate. Today, we arrive at the parking area on the river bank and we ascend through the hole which only women from the Convent and their housemaids were allowed to use.

And somebody says that there are no ghosts or fame? There are. During the reconstruction, the windows are exchanged and the plaster repaired. Tourists pass by and see a little part, but only the surface. And in January and February, the tourist does not know what he is missing by not being here; then there is hustle and bustle. The pubs are closed, but there are ghosts in the walls of the houses!

Ing. Arch. Jakub Masák, originator of the design documentation for the renewal and reconstruction of the cloister in Český Krumlov – a part of the premises of the former Convent of the Order of St. Clare.

The project of the „Revitalisation of the premises of the Český Krumlov cloister", registration number CZ.1.06/5.1.00/01.06132, is implemented and financed within the scope of the Integrated Operational Programme, Areas of Intervention 5.1 – by financial means from the Structural Funds of the European Union. The time of implementation commenced on 2nd May, 2010 and shall be completed by 30th April, 2014. The time of completion of the implementation project stage may be extended to 2015.

The total intention is the creation of a modern cultural and educational centre, to preserve, document and present the cultural heritage within the historical core of the town, with year-round service to various target groups of the professional and lay public from Český Krumlov and anywhere else.

Jan Jílek

Ing. Jan Jílek
Starosta/Mayor

Obec Jankov/Jankov Community
Jankov 42, 373 84 pošta Dubné
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 387 982 133
e-mail: jan.jilek@popron.cz
www.jankovcb.cz
www.holasovice.eu

O důležitosti, významu, důrazu a věcnosti úvodního slova takovéto krásné, inspirující a významné památce jako jsou Holašovice lze vést určitě dlouhou debatu. Je to jako s člověkem, jehož charakter poznáte až tehdy, když nahlédnete dovnitř za jeho vnější obal. Stejně jako nelze z pouhého pozdravu usuzovat, jaký člověk opravdu je, ale musíte jej více poznat, poznat jej zevnitř. I proto bylo velmi nesnadné napsat k této – z mého pohledu výjimečné – výstavě Czech Architecture Week, pořádané na majestátním místě a prostorách Pražského hradu úvodní slovo. Zařazení vesnice Holašovice na seznam světového kulturního dědictví UNESCO byl historický milník v novodobých dějinách této mimořádné vesnice. Při zápisu si většina z nás, kteří v Holašovicích žijeme, kladla otázku, kterou nám i dnes pokládá řada politiků, starostů, novinářů, podnikatelů a dalších občanů: „Co máte z toho, že se Holašovice staly součástí světového dědictví? Dostáváte peníze u Fondu světového dědictví na ochranu statků, na jejich zvelebování a údržbu, na obnovu a rozvoj infrastruktury, anebo jde pouze o prestiž?" Často slýchávám ještě dnes po více než deseti letech po zápisu od svých spoluobčanů: Světové dědictví u nás nechceme. Jsou s tím jenom starosti a my jenom odkrýváme světu, jak se vlastně (ne)umíme starat o naše kulturní a přírodní hodnoty a bohatství. V podstatě tím a těmito tvrzeními odkrýváme naši nekulturnost, neuvědomělost a neušlechtilost. Avšak málokdo si dnes v tomto globálním a kyberneticky propojeném světě uvědomí, že jde o všeobecně uznávané hodnoty místního, regionálního, až světového významu, které obohacují našeho ducha, dělají nás moudřejšími, lepšími, kulturnějšími a ušlechtilejšími, způsobují radost každému, kdo je dokáže vnímat. Jsou naším dědictvím, a naším posláním je jejich uchování pro naše vnuky. Už tím, že byly hodnoty této památky uznány jako výjimečné, jim bylo přisouzeno významné postavení v našem životě a prostředí, ve kterém se nachází, vlastně se společně nacházíme. Stali jsme se její součástí, bez které upřímně řečeno řada z nás nedokáže žít, zkrátka si to i přes ta všechna příkoří a úskalí nedovedeme představit. Jakmile by tato živá památka totiž hodnotově a lidsky zpustla, proměnila by se na neživé prostředí, které v tomto případě jistojistě zanikne a tím ztratí svůj jedinečný genius loci.

V rámci péče o přírodní a kulturní hodnoty lidstva, jako základní etnické normy, si vyžaduje tu největší, nejcitlivější, nejprioritnější péči všech zúčastněných. Povznést se na to, že památka není pouze občanů, kteří zde žijí, ale že světové kulturní dědictví patří lidem i na jiných kontinentech a že stejně tak to platí i opačně.

Přál bych si, aby péče o NAŠE charakteristicky jihočeské Holašovice, právem nazývané „perla selského baroka", byla i nadále pro nás všechny samozřejmostí, stala se projevem vnímání kulturních hodnot napříč potřebami života v určitém čase. Vždyť je to vizitka nás všech a tak trochu v současnosti i „moje" coby starosty této výjimečné, inspirující a pohádkově okouzlující vesničky.

A long debate could surely be lead over the importance, sense, emphasis and objectivity of introductory words about such a beautiful, inspiring and significant historical site as Holašovice. It is like with a man whose character can be recognized only when you look inside, under the surface. Just as you cannot infer the real character of a man from the mere greeting, but you need to know more, to find what is hidden inside. Therefore, it was not easy to write these introductory words to this – in my view exceptional – Czech Architecture Week exhibition, organized at the majestic location, in the interiors of the Prague Castle. Inclusion of the village of Holašovice in the UNESCO World Heritage List was a historic milestone in the modern history of this extraordinary village. Upon the inscription, most of us who live in Holašovice were asking themselves a question that is even today asked by number of politicians, mayors, journalists, businessmen and other people: "What is your benefit of becoming a part of the world heritage? Do you get money from the World Heritage Fund for the protection of farmsteads, their cultivation and maintenance, for renewal and development of infrastructure, or is it only about the prestige?" Even today, more than ten years after the inscription, I often hear my fellow citizens saying: "We do not want the World Heritage here. It brings nothing but problems and we just reveal to the world, how (un)able we are to take care of our cultural and natural values and wealth". By these words we are in fact uncovering our lack of cultured manners, our unconsciousness and ignobleness. Nevertheless, only a few people today, in our global and cyber-connected world, realize these are generally accepted values of local, regional and even worldwide significance, that enrich our spirit, make us wiser, better, more culture-mannered and nobler, and they bring joy to everyone who is able to perceive. They are our heritage, and our mission is to preserve them for our grandchildren. Already by recognizing the value of these monuments as being exceptional, they were accorded an important role in our lives and the environment where they are located or, actually, where we are located together. We have become a part of them and, frankly, many of us simply cannot imagine living without them, despite all the obstacles and difficulties. If these living monuments lost their value and interest of people, they would turn into an inanimate environment, which in this case would surely disappear and thus lose its unique genius loci. Within preservation of natural and cultural values of a mankind, which is a basic ethical standard, they require the most significant, most sensitive and most preferred care of all involved.

One has to regard that the monuments belong not only to local citizens, but the world cultural heritage belongs also to people of other continents and vise versa. I wish that the care for Holašovice, our typical South Bohemian village, rightly called „the pearl of Folk Baroque", remained to be a natural thing for all of us, and that it became a manifestation of the perception of cultural values across the necessities of life at a particular time. After all, it is a good advert for all of us, at present also a bit of including me, the mayor of this unique, inspiring and fabulously charming village.

Holašovice
City of Holašovice

Holašovice se nacházejí v jižních Čechách, 15 km západně od Českých Budějovic na území CHKO Blanský les. Nyní jsou osadou obce Jankov. Hlavní město regionu, České Budějovice, je vzdálené 150 km od Prahy a 60 km od hranic s Rakouskem.

Tento vesnický komplex byl v roce 1998 zapsán na seznam UNESCO, včetně obytných domů, sýpek, stodol, chlévů a jiných hospodářských budov. Budovy představují souvislý zachovalý obraz středověké vesnice. Předmětem památkové péče je vesnická architektura, která se nazývá „jihočeské" nebo „selské baroko".

Obec byla založena ve 13. století v rámci kolonizace jihočeského pohraničí a až do roku 1848 byla součástí kláštera ve Vyšším Brodě. Původní obyvatelstvo bylo české. V letech 1520 až 1525 zasáhla jižní Čechy morová epidemie a vyhladila téměř celé obyvatelstvo. Oblast byla znovu obydlena německými poddanými, kteří se postupně smísili s lidmi z okolních vesnic.

Významně do života místních obyvatel zasáhla také druhá světová válka. Podpisem Mnichovské dohody byly Holašovice připojeny k Německu a menšina českých obyvatel byla vysídlena do vnitrozemí. Po porážce Německa, v roce 1945, byli naopak odsunuti Němci a Holašovice byly dosídleny českými lidmi z okolí. Po válce nedocházelo k nové výstavbě, lidé spíše opravovali a udržovali domy, které se poté podařilo prohlásit za památku.

Z období středověku se dochoval obdélníkový půdorys návsi o rozměrech 210 x 70 m, na kterou ústí štíty 23 usedlostí. V památkové péči je ale více než 120 budov. Uprostřed návsi se nachází malý rybník, bývalá kovárna a chalupa kováře. Na severním okraji návsi stojí malá kaple zasvěcená Janu Nepomuckému.

Všechny statky na návsi mají podobnou vnitřní dispozici. Na hlavní obytnou budovu navazovaly další prostory – komory, chlévy apod. Na druhé straně dvora stával obvykle výměnek pro rodiče hospodáře. Celý dvůr byl uzavřen stodolou, za kterou ležely zahrady obehnané kamennou zídkou. Ve větších statcích stávala sýpka na skladování obilí. Štíty obou obytných částí směřují na náves a jsou spojeny uprostřed stojící bránou se vstupní brankou. Před domem byla malá zahrádka nebo dřevěná pístová pumpa.

Vznik selského baroka je datován mezi lety 1840 až 1880. Hlavním impulzem pro jeho vznik byla snaha ukázat rostoucí bohatství a blahobyt selského stavu. Významnou roli hrál také počet nadaných místních zedníků, kteří znali prvky od renesance až po klasicismus a použili je společně s lidovými ornamenty, a to novým

1 | 2
3 | 4

1 - Holašovice – panorama
2 - Funkční dřevěná pístová pumpa/Wooden piston pump
3 - Selské baroko/Folk Baroque
4 - Selské slavnosti/Old-time country fair

a jedinečným způsobem. Tato architektura je typická pro celou oblast jižních Čech, nikde se ale nedochovaly památky tak komplexně a v takovém množství jako právě v Holašovicích. Každoročně na konci července se zde konají Selské slavnosti – staročeský lidový jarmark s bohatým kulturním programem.

Holašovice lies in the south of Bohemia, 15 km west of České Budějovice in a protected landscape area called „Blanský les". Today this village is administratively part of Jankov. The regional capital, České Budějovice, is 150 km from Prague and 60 km from the border with Austria.

This village complex was listed by UNESCO in 1998, including the dwelling houses, granaries, barns, woodsheds, cowsheds and other agricultural buildings. The buildings present us with a coherently preserved picture of a medieval village. Its heritage is village architecture described as „the south bohemian" or „rustic baroque".

The village was founded in 13th century, in a time that is now called the inner

colonization of the Czech land and was part of monastery in Vyšší Brod until 1848. Original population was Czech nationality. Between 1520–1525 the southern bohemian region was hit with a plague epidemic which almost wiped out the whole population. Then this region was resettled (depopulated) with new German speaking settlers, who mixed with people from the surrounding villages.

The ground plan of the village remains medieval to this day. Its historical foundation is the village square which is of a rectangular shape approximately 210 m x 70 m. Around the square are built homesteads with baroque style painted gables. The village complex is formed of 23 rural homesteads and 120 other buildings.

Every house in the square is of similar design. First there is the main house which was the dwelling of the housekeeper .This is connected to a second space housing the storage room, cowshed etc. Then, on the other side of the yard, there is usually a dwelling house for the housekeeper's parents. The yard was closed with a barn and behind it was a large garden. A dwarf stone wall ran around all the gardens and so formed the border of the village. The gables of both the dwelling houses and the granaries face the square and are connected with the gate and the entrance wickets make a single architectural unit.
In the larger yards there are granaries which served for the storage of corn. In front of the houses were little gardens or wells with a wooden piston pump.

The emergence of the folk baroque style in Holašovice can be dated to the period 1840–1880. The main impulse for the change

came from a desire to show growing affluence. The important role played also the number of talented local builders, who adopted expressions and styles from Renaissance up to Classicism and used them together with the folk ornaments in a new and unique way. This architecture is typical of many South Bohemia villages, but there have not been preserved monuments in such numbers and so complex as right here.

At the end of July, the well-known festival takes place here – it's traditional old-time country fair with a varied folklore program.

5 | | **7**
6 | | **8**

5 – Holašovická náves s rybníkem/Village square with pond
6 – Portrétka Natálky/Portrait of Natálka
7 – Selské slavnosti/Old-time country fair
8 – Selské baroko/Folk Baroque

Daniela Hebnarová

Mgr. Daniela Hebnarová
Starostka/Mayor

Město Kroměříž/City of Kroměříž
Velké náměstí 115
767 01 Kroměříž
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 573 321 151
e-mail: daniela.hebnarova@mesto-kromeriz.cz
www.mesto-kromeriz.cz

Pokud jste osobně zatím nenavštívili Kroměříž, bude mi ctí vás inspirovat k cestě do krásného města v samotném geografickém srdci Moravy. S velkou mírou pravděpodobnosti už nyní vím, že Kroměříž budete mít na první, druhý i třetí pohled rádi. A ona vás ještě víc.

Ten první pohled vyryla do půdorysu města sama historie a dílo se podařilo velkolepě. Kroměříž již od svého založení ve 13. století čerpala z přízně osudu. Vznikala a dotvářela se v ony šťastné okamžiky, kdy múzy nemlčely. Byla budována s citem pro krásu a s touhou okouzlit svého návštěvníka. Biskupové a později olomoučtí arcibiskupové již od středověku hýčkali Kroměříž, aby byla skutečným reprezentačním letním sídlem. Upřímná snaha o zvelebení města v závěru 17. století se odráží v historické tváři Kroměříže dodnes. Komplex zahrad a Arcibiskupského zámku v Kroměříži pro svou architektonickou jedinečnost a udržovanost právem patří mezi dvanáct českých památek zapsaných na Seznam přírodního a kulturního dědictví UNESCO. Nejzachovalejší raně barokní zahrada na světě – kdysi Libosad, dnes Květná zahrada, parkovou úpravou i architektonickými dominantami: čtvrt kilometru dlouhé kolonády a nádherné barokní rotundy, dokáže přenést klid a harmonii na své návštěvníky i po třech a půl století od založení. Zámek s přilehlou Podzámeckou zahradou vytváří zase přirozenou relaxační zónu přímo v centru města s řadou rafinovaných zastávek v romanticky laděné parkové úpravě o rozloze necelých 50 hektarů. Co jiná města ve snaze zlepšit přístup obyvatel k zeleni a přirozenému prostředí pro oddech složitě vymýšlejí a projektují, nabízí Kroměříž jako historické dědictví v té nejvyšší estetické kvalitě a účelnosti. A mnohé další historické dominanty sakrální architektury, zbytky středověkého opevnění či architektonicky cenné domy na Velkém náměstí potvrzují, že Kroměříž po staletí rostla do krásy.
Druhý pohled na Kroměříž vám odhalí, že město má přesně to správné měřítko pro objevování a poznávání. Nátura rychlá ho pojme během jednoho dne a povaha citlivá se v něm může romanticky potulovat i týdny a stejně vždy objeví cosi nečekaného. Kroměříž zrála a dotvářela se několik století, nese stopy desítek generací, které postupně s citem přidávaly svůj díl do mozaiky. Město dnes není ani malé ani velké.

Kromě udržovaného historického centra nabízí poměrně kvalitní komfort pro bydlení v okrajových částech, solidní dostupnost služeb a infrastrukturu. Zkrátka dva v jednom – kus historie a prostor pro současné potřeby života ve městě navazující na sebe.
Při třetím pohledu už pravděpodobně ucítíte, jak je Kroměříž vašemu srdci milá a začnete zkoumat i její budoucnost. A opět městu přeje osud, protože po odchodu vojsk se uvolnily velké plochy nejen pro novou výstavbu domů a bytů. Nedávno otevřené výstaviště Floria je ukázkou moderní architektury, která oživuje atmosféru města a láká návštěvníky ze širokého okolí. Další velký projekt sportovně relaxační zóny se nyní připravuje k realizaci, abychom v duchu stavitelského umu předchozích staletí přidali i svůj díl.

Kroměříž je neobyčejně fotogenická dáma v barokních šatech v barvách zeleně, dozdobená dalšími perlami stavebních slohů a stylů a usazená v přívětivé krajině s moderními okrajovými částmi. A při každém pohledu na vás jemně mrkne na důkaz, že ví, jak se vám líbí.

If you have not visited Kroměříž yet, I would like to inspire you to come to a beautiful town right in the geographical heart of Moravia. I am quite certain that you will fall in love at first (and even second and third) sight; and Kroměříž will love you even more.

At first sight you will recognize how history has etched itself into the plan of the town and how well it was done. Kroměříž, since its foundation in the 13th century, has drawn from the favors of its fortune. It was formed and created in those blissful moments when muses were not silent. It was created with a sense for beauty and with desire to charm its visitors. Bishops and later archbishops (from Olomouc) have continually nursed the town since the Middle Ages to create a very exquisite summer abode. The real effort to improve the town at the end of the 17th century can be seen in the historical visage of Kroměříž today. The chateau and garden complex belong among the 12 Czech sites listed as UNESCO landmarks for their architectural uniqueness and importance. The most preserved early-Baroque garden in the world, formerly Libosad, today the Flower Garden, with its landscape and architectural dominants: a 250 meter Colonade, and a marvelous Baroque rotunda which can bring peace and harmony to their visitors even 350 years after their foundation. The chateau with its English park creates a natural zone of relaxation right in the town centre. The almost 50 hectare area hosts a number of refined sites and the park is arranged for those romantically inclined. In comparison to other towns trying to improve access to green areas and nature for relaxation, Kroměříž offers a lot pertaining to historical heritage of the highest aesthetic quality and purpose. There are plenty of historical landmarks of religious architecture, remains of medieval ramparts, or houses with great architectural value on the main square that show that Kroměříž has been growing for centuries. A second look at Kroměříž will reveal that the town has just the right criteria for discovery and knowledge. People can quickly get to know it during a day or they can take their time and idle here romantically for weeks and find something unexpected. Kroměříž grew and matured for several centuries, and it has the traits of dozens of generations which step by step added their pieces of the mosaic. The town today is neither small nor big. Apart from the well- preserved historical centre, it offers good living in residential quarters and easily accessible services and infrastructure. In short, "two in one" – a piece of history and a space for contemporary needs. In Kroměříž the two join together.
A third look and you will probably discover that Kroměříž is close to your heart and you will try to explore its future. Thanks to good destiny once again there are currently large areas available for new housing development after the closure of an army base. The recently opened Floria Exposition is an example of modern architecture which enlivens the town atmosphere and attracts visitors from faraway places. Another project, a sport- relaxation zone, is being prepared now to add something new from our generation.
Kroměříž is an extremely photogenic lady in a green baroque robe embellished with many pearls of architectural styles and set in welcoming scenery with modern suburbs. At every look the „lady" will wink at you in the knowledge that you have come to love her.

Kroměříž
City of Kroměříž

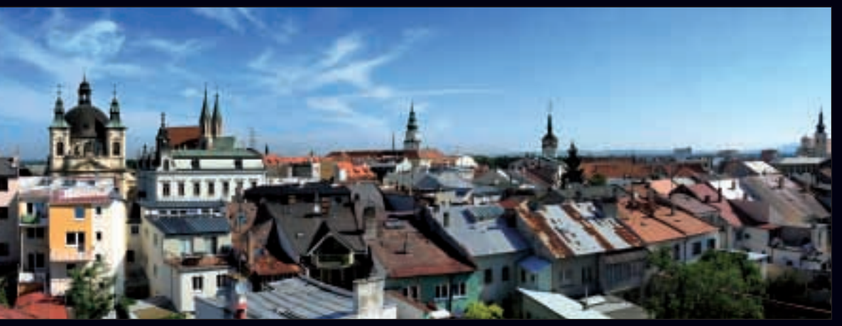

Kroměříž

Zavítáte-li do Kroměříže, očekáváte zážitky spojené s Arcibiskupským zámkem, s obrazárnou, s návštěvou Podzámecké nebo Květné zahrady. A pak objevíte, že všechna ta nádhera je propojená ještě navíc kroměřížskými uličkami, náměstími, kostely, je prosycená kulturou a uměním a vytváří tak jeden celek.

UNESCO

Arcibiskupský zámek a zahrady patří mezi nejatraktivnější místa České republiky a ročně je navštíví více jak 100.000 návštěvníků. Unikátní komplex se dočkal v roce 1998 nejvyššího ocenění v podobě zápisu na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Historie

Kroměříž vlastnili od první čtvrtiny 12. století olomoučtí biskupové, později arcibiskupové. Kroměřížský zámek a zahrady využívali především jako letní rezidenci. Velmi významně se do historie zapsal biskup Karel z Lichtensteinu-Castelcorna (1624–1695), který ve městě zpustošeném třicetiletou válkou dal v druhé polovině 17. století vystavět honosnou, raně barokní rezidenci v italském stylu.

Arcibiskupský zámek

Cenný mobiliář, desetitisíce svazků zámecké knihovny i jedinečné poklady obrazárny patří k tomu nejvýznamnějšímu u nás. Mezi 40 pokoji a sály je i nejkrásnější rokokový sál v České republice – tzv. Sněmovní. Dnešní název získal v roce 1848, kdy sem bylo z Vídně na několik měsíců přeneseno zasedání ústavodárného rakouského Říšského sněmu.
Vzácná sbírka hudebních rukopisů zahrnuje také díla W. A. Mozarta nebo L. van Beethovena.
Vstupní prostor do zámku z Podzámecké zahrady – – Sala terrena se pyšní sochami faunů, bohatými štukaturami i bizarními umělými jeskyněmi.

Podzámecká zahrada

Podzámecká zahrada byla založena v roce 1509 a během několika století byla rozšířena na rozlohu 64 hektarů. Z původně zelinářské a ovocnářské zahrady byla v 17. století přebudována na zahradu barokní, v 19. století na stylový krajinářský park. Dnes je zde vysázeno přes 200 druhů stromů z různých částí světa. Skloubení vodních prvků – potoků a rybníků s botanickou skladbou lučních porostů a vzácných stromů je umocněno romantickými stavbami. Podzámecká zahrada je parkem, který slouží k zastavení, vnímání krásy i k oddechu. Zahrada je volně přístupná.

Květná zahrada

Květná zahrada je výjimečným dílem, patří mezi nejvýznamnější zahradní díla v celosvětovém měřítku. Byla založena v roce 1665 na půdorysu o rozměrech 300 x 485 metrů s množstvím geometricky stříhané zeleně. K architektonickým dominantám osově řešené zahrady patří rotunda,

jejíž sochařská a malířská výzdoba čerpá náměty z antické mytologie. Zajímavostí rotundy je Foucaultovo kyvadlo, které dokazuje otáčení Země kolem své osy jako jedno ze čtyř kyvadel tohoto druhu na světě. Další dominantou Květné zahrady je 244 m dlouhá kolonáda se sochařskou výzdobou. Květná zahrada v Kroměříži si vás získá podmanivou krásou spojení zahradní architektury, stavitelského a sochařského umění.

What to see

When you pay your first visit to Kroměříž after visiting the flat Haná region, you expect experiences connected to the Archbishop Chateau, the picture gallery, visiting the Chateau and Flower Gardens. You discover that all this beauty is interconnected with Kroměříž alleys, squares, churches; it is saturated with culture and arts and creates one whole piece – the town of Kroměříž.

UNESCO

The Archbishop Chateau and gardens belong among the most attractive places in the Czech

1 | | 2
3 | |

1 – Panorama – střechy Kroměříže/Panorama – Roofs of Kroměříž
2-3 – Arcibiskupský zámek/Archbishop Chateau

Republic which are annually visited by more than one hundred thousand visitors. The uniqueness of Kroměříž monuments, especially Kroměříž Chateau, the Flower and Chateau Gardens, were confirmed in 1998 by the entry into the World Cultural and Natural Heritage list of UNESCO.

History

Kroměříž was owned by bishops, later by archbishops of Olomouc from the first quarter of the 12th century. They used Kroměříž chateau and gardens mainly as their summer residence to present their aristocratic rank. The bishop, who went down in history very significantly, was Karel of Lichtenstein-Castelcorn (1624–1695) who, in the town devastated by the Thirty Years' War when the original gothic–renaissance palace was destroyed by a Swedish army, had a new magnificent early-baroque princely residence built in the second half of the 17th century.

Archbishop chateau

You can admire the beauty connected with the stories and events of individual rooms and halls, e.g. the Manx Hall, the Tsarist Room, the Pink Salon, the Advisory Hall, the Throne Hall and the Hunting Hall. There are almost 40 halls and the largest of them, and apparently the most beautiful rococo hall in the Czech Republic, is the Advisory hall. It got its name in the stormy year of 1848 when the session of the Constituent Austrian Reichstag was brought from Vienna to Kroměříž for a few months.

The chateau library belongs amongst the most precious historical book collections in the Czech Republic. The collection of music manuscripts is also very unique; it includes works by W. A. Mozart or L. van Beethoven.

The entrance to the chateau from the Chateau Garden – Sala Terrena – is decorated by statues of fauna, rich stucco ornaments and two bizarre artificial caves, where for example you can see the design of ore mining of Episcopal estates.

Chateau Garden

The Chateau Garden was founded in 1509 and it was extended into an impressive area of 64 ha during several centuries. Its content and look has changed since it was founded. In the 17th century, it was rebuilt from a vegetable and fruit garden into a baroque garden. In the 19th century it was rebuilt again this time into a stylish landscape park and today there are more than 200 kinds of rare trees from various parts of Europe, America and Asia. The bringing together of elements of water (creeks and ponds) with botanic compositions of meadow vegetation and rare trees is intensified by romantic buildings such as the Colloredo Colonnade, the Pompeian Colonnade, the China pavilion and the Fisherman Pavilion. The Chateau Garden is a park which is used as a place for stopping, admiring beauty, drawing new strength, refreshments and relaxation.

Flower Garden

The Flower garden is an exceptional work which belongs among the most significant garden works of art in the world. The Flower Garden is an axial garden, founded in 1665 on the ground plan of an elongated rectangle with dimensions of 300 x 485 metres with a great number of geometrically trimmed trees and bushes. There are two buildings which make up the architectonic dominants of the garden. The first of them is a rotunda, which sculptural and painting decoration draws its theme from classical mythology. In the middle of the rotunda there is a Foucault's pendulum, which demonstrates the Earth's rotation around its axis

and it is one of only four pendulums of its kind in the world. The second dominant of the garden is a 244-metre-long colonnade. There is a breathtaking view from its gallery. The Flower Garden in Kroměříž will attract you by its bewitching beauty combining landscaping, architectural and sculptural arts.

4 | | |
5 | | 6

4 – Velké náměstí, Kroměříž/Big Square, Kroměříž
5 – Květná zahrada – Rotunda/Flower garden – Rotunda
6 – Radnice/City Hall

kutná hora

Ivo Šanc

RNDr. Ivo Šanc, CSc.
Starosta/Mayor

Město Kutná Hora/City of Kutná Hora
Havlíčkovo náměstí 552
284 01 Kutná Hora
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 327 710 100
e-mail: starosta@mu.kutnahora.cz
www.kutnahora.cz; www.mu.kutnahora.cz

Kutná Hora, jedno z nejkrásnějších českých měst, je opravdovou knihou historie, i když v Čechách nepatří k nejstarším. Od ostatních měst se zásadně liší způsobem svého vzniku. Kutná Hora nebyla založena panovnickým rozhodnutím či výnosem. Město vzniklo živelně na místě velkého nálezu stříbrných rud ve středověku.

Těžba stříbrných rud se podepsala i na podobě města. Zdánlivě nelogický a nepochopitelný půdorys, který v jiných městech nemá obdoby, je dodnes dán právě polohou šachet. Ve městě a jeho okolí lze i dnes nalézt spoustu připomínek stříbrné historie. A nejedná se pouze o historické památky. Ten, kdo umí číst v krajině, snadno objeví rozsáhlé zbytky hald hlušiny, které zbyly po těžbě. Nejvíc jich lze nalézt na území bývalé hornické osady – dnes městské části Kaňk. Haldy zarostlé vegetací se objevují i ve středu města. Na pravém břehu potoka Vrchlice jihozápadně od centra na území, kde se dodnes říká V Hutích, lze pro změnu nalézt haldy strusky vzniklé při tavení rud. Hornická historie zaznívá i z názvů kutnohorských uliček. Podle hašplířů, tedy horníků obsluhujících důlní výtahy (vrátky neboli hašply), byla nazvána ulice Hašplířská. Ulice Na Náměti je zase pojmenována podle toho, že po ukončení trhů s rudou se zde její zbytky zametaly, aby ani kousek nepřišel nazmar.

Díky bohatství pocházejícímu z těžby stříbra byla v Kutné Hoře vystavěna řada architektonických skvostů a staveb spojených jak se životem duchovním, tak světským a s podnikáním. Historické jádro Kutné Hory společně s chrámem svaté Barbory a se sedleckou katedrálou Nanebevzetí Panny Marie bylo v roce 1995 zařazeno na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Největším klenotem a skvostným symbolem Kutné Hory je chrám svaté Barbory. Stavba byla už ve své době výjimečná. Výjimečná nejen nádherou pilířů, fiál a chrličů, ale i svojí polohou stranou středu města na skalním ostrohu nad údolím říčky Vrchlice. Projektovali ji a práce řídili nejlepší stavitelé a kameníci své doby: Petr Parléř, Matyáš Rejsek a Benedikt Reit. Stavba byla komplikovaná, ztěžovala ji nestabilita skalního podloží a potýkala se i s finančními potížemi. Proto trvala od konce čtrnáctého století vlastně až do konce století devatenáctého.

Stavební památky historického jádra Kutné Hory i Sedlce jsou všeobecně známy a upoutají návštěvníka v kterémkoli ročním období. Za pozornost i za trochu pátrání jistě stojí i dodnes patrné stopy po hornické a hutnické aktivitě, které zásadně ovlivnily i dnešní podobu města.

Kutná Hora, one of the most beautiful Czech towns, is a real history textbook, although it does not rank among the oldest cities in Bohemia. It differs from other cities substantially by the manner of its origin. Kutná Hora was not founded by a royal decision or decree. The town sprang up spontaneously on the site of a large silver ore discovery in the Middle Ages.

Silver ore mining left its signature on the look of the town as well. Its seemingly illogical and incomprehensible plan, which has no parallel in other towns and cities, has been determined by the mine location until now. The town and its surroundings still offer many reminders of its silver history. And these include more than just historical monuments. Anyone who can read the landscape easily recognizes large mine waste heaps left by the mining operations. Most of them can be found in the former mining village – now the district of Kaňk. Mine dumps covered by vegetation can even be found in the downtown area. On the right bank of the Vrchlice creek, southwest from the downtown, in the area called V Hutích, heaps of slag from the smelting of the ores can be found. The mining history resounds from the names of Kutná Hora streets. Miners serving mine hoists (winches or hoisters) gave the name to the Hašplířská street. The Na Náměti Street obtained its name due to the fact that after the ore marketplace closed, the remains of ore were swept to save every little piece of it.

Thanks to the wealth derived from the silver mining, many architectural treasures and buildings associated with both spiritual and secular life and business were built in Kutná Hora. The historic center of Kutná Hora, together with the Cathedral of Saint Barbara and the Cathedral of the Assumption of Our Lady at Sedlec, was included in the UNESCO World Heritage List in 1995. This book walks you through the most important monuments of Kutná Hora.

The largest gem and an exquisite symbol of Kutná Hora is the Cathedral of St. Barbara. The building was extraordinary at its days already. Outstanding – not only due to splendid pillars, pinnacles and gargoyles, but also thanks to its location in the downtown area, on a rock promontory above the Vrchlice creek valley. It was designed and the work coordinated by the best builders and stonemasons of that time: Petr Parléř, Matyáš Rejsek and Benedikt Reit. The construction was complicated, hampered by unstable bedrock, and facing financial difficulties as well. Therefore, it lasted from the end of the fourteenth century practically until the end of the 19th century.

Architectonic monuments of historic center of Kutná Hora and Sedlec are widely known. They draw the attention of visitors during the whole year. However, recently observable traces of mining and metallurgic activities also deserve our attention and a bit of investigation. Those activities significantly affected today´s shape of the town.

Letecký pohled na Kutnou Horu/Aerial View of Kutná Hora

Kutná Hora
City of Kutná Hora

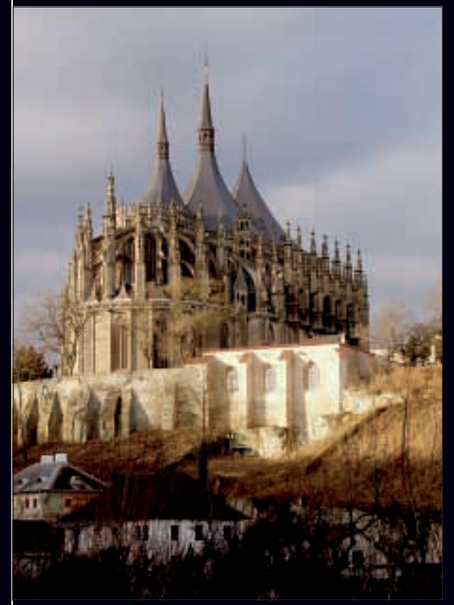

Královské horní město Kutná Hora, město dvou katedrál

Město Kutná Hora považuje péči o hmotné dědictví UNESCO za významný nástroj uchování paměti národa. Kutná Hora se svým historickým a památkovým potenciálem se v devadesátých letech 20. století musela probrat z ochromení trvajícího mnohá desetiletí. Teprve poslední ze zásadních společenských změn přinesla podstatnou změnu v přístupu vlastníků. Nejde o to, že by lidé do té doby historii svého města neznali nebo si jí nevážili, oni však dostali po dlouhé době možnost osobně se podílet na obnově společného kulturního dědictví. Samozřejmě, že nic není samospasitelné, objem finančních prostředků se průběžně nenápadně snižuje, ale pro Kutnou Horu znamenal počátek 90. let zcela jistě znovuzrození. Nejrozsáhlejší obnovy byly: restaurování kamenného krajkoví chrámu sv. Barbory, obnova jesuitské koleje (GASK) a obnova katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci. Nesmíme ovšem opomenout

restaurování desítek barokních soch. Kromě výše uvedených obnovených monumentů Kutné Hory došlo v období 1995–2013 k obnově desítek dalších objektů, i když ještě mnoho domů zde čeká zejména na náplň! Co se týká nové architektury, je to vždy velký úkol začlenit nový tvůrčí projev do historicky nepoměrně staršího prostředí. Má jít o novou „památku" nebo o architekturu či dílo vskutku současného designu? Počet návštěvníků po zápisu na Seznam UNESCO vzrostl, ale milionových davů se Kutná Hora asi nikdy nedočká. Praga mater urbium je bez diskuse pro prstenec středních

1 | | 2 |
— — — —
3 | | | 4

1 – Chrám sv. Barbory/Cathedral of St Barbara
2 – Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci/Cathedral of the Assumption of Our Lady and St John the Baptist at Sedlec
3 – Chrám sv. Barbory a Jezuitská kolej/Cathedral of St Barbara and Jesuit College
2 – Kostel sv. Jakuba/Church of St James

Čech magnetem ve všech směrech. A možná, že je to i dobře, protože by se tím mohl smazat genius loci dnes trochu ospalého, kdysi však druhého středověkého města hned po Praze. Osobitou kapitolou jsou technologie obnov zejména restaurování, které byly vyvinuty v úzké spolupráci s odbornými pracovišti. Šlo především o to, že kutnohorský „mušlák" – vápenec (chceme-li též pískovec) nemá již dnes v Čechách obdoby. V Kutné Hoře byly též restaurovány desítky nástěnných fresek včetně barokních vedut v jesuitské koleji. Jiným téměř neznámým kutnohorským fenoménem jsou do pater měšťanských domů vložené gotické

5 | | |
6 | | 7

5 – Kaple Božího těla/Chapel of Corpus Christi
6 – Kostel sv. Jana Nepomuckého – interiér/Church of St John of Nepomuk – interior
7 – Jezuitská kolej/Jesuit College

srubové konstrukce. Jde o desítky takových srubů, samozřejmě zachovaných v různém rozsahu. Dendrochronologicky je prokázáno, že jde o těžbu dřeva z let 1437–1498. Město Kutná Hora má na svém území dvě katedrály, dva románské a pět gotických kostelů, tři kláštery, dvě gotické patrové kaple a stovky měšťanských domů zapsaných jako památky. Čeká nás ještě mnoho práce.

Autor: Mgr. Ondřej Seifert,
vedoucí odboru památkové péče a školství.

The Royal Mining Town of Kutná Hora, the City of Two Cathedrals

The Municipality of Kutná Hora finds the care of the UNESCO heritage an important instrument of preserving the nation´s memory.
In the 1990s Kutná Hora, with its historical potential had to wake up after long decades of deep sleep. The overall changes in the society brought also a crucial change in the owners´ attitudes. The people had known and respected the history of their town before, but just then they were given a chance to play an active role in the reconstruction of the architectural heritage. The early 1990s definitely meant a rebirth of Kutná Hora. The most extensive reconstructions included the renovation of stone laces of St Barbara´s Cathedral, the rebuilding of the Jesuit College and the Cathedral of Assumption of Our Lady and Saint John the Baptist in Sedlec. Dozens of Baroque statues were reconstructed at the same time as well as dozens of other objects which were underwent a complete reconstruction in the years 1995 to 2013. Nevertheless, a lot of other houses are still waiting for their new face and new purpose. After Kutná Hora was recorded into the UNESCO list of world heritage, the number of visitors has increased significantly, although millions of them can hardly be expected, as Prague, the "Mother of Cities", is and will always be the main tourist attraction of the Czech Republic. On the other hand this fact gives Kutná Hora a chance to keep its genius loci of a bit sleepy provincial town, which once was the second in the country. The technologies of reconstructions, which were developed in close co-operation with leading specialists, are a special chapter. That is especially because the limestone of Kutná

Hora has become unique in the whole of Bohemia. Dozens of Baroque frescos have also been reconstructed. Lodge constructions embedded into the upper floors of the citizens´ houses are another phenomenon typical for Kutná Hora. Dozens of them have been preserved until now, of course, in different conditions. The used wood comes from the years 1437 to 1498, which was dendrochronologically proven. In the territory of Kutná Hora there are two cathedrals, two Romanesque churches, five Gothic churches, three monasteries, two Gothic chapels and hundreds of medieval citizens´ houses. There is still a lot to be done.

Author: Mgr. Ondřej Seifert, Head of the Department of Heritage Care and Education

RNDr. Libor Kabát
Starosta/Mayor

Obec Lednice/Lednice Community
Zámecké náměstí 70
691 44 Lednice
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 519 340 330
e-mail: starosta@lednice.cz
www.lednice.cz

Vítejte v našem malebném městečku, bohatém svou historií, památkami a přírodními krásami. Lednice je proslulá především jako součást rozsáhlého krajinářského parku, známého jako Lednicko-valtický areál. Po staletí jej budovali Lichtenštejnové, jeden z nejstarších a nejbohatších rakouských rodů. Vytvořili tak krajinu o rozloze 283,09 km^2, patřící mezi nejrozsáhlejší člověkem vymodelovaná území v Evropě. Tato působivá mozaika parků, zahrad, rybníků, řek a lesů, doplněná řadou soch, zámečků, chrámů, kaplí a kolonád byla v roce 1996 zapsána na seznam Světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO a od roku 2003 je také součástí Biosférické rezervace Dolní Morava.

Spolu se sousedním městem Valtice vytváří přirozené, mimořádně přitažlivé spojenectví. V průběhu staletí prošlo toto významné pohraniční městečko celou řadou přeměn. Jeho převzetí Lichtenštejny a blízkost jejich hlavního sídelního města Valtic vedly k úzkému propojení osudů obou panství. V roce 1715 byla stará cesta z Valtic do Lednice přebudována v nádhernou alej, jež dnes nese jméno po předním moravském básníkovi Petru Bezručovi. Alej protíná soustavu Lednických rybníků. Soustavu tvoří pět rybníků na ploše 552 ha a je národní přírodní rezervací vyhlášenou již v roce 1953. Kolem rezervace vede naučná stezka.
V Lednici postupně vznikl zámek, zahrada a později zámecký park, dnes jeden z nejkrásnějších a největších v České republice, zámek patří mezi pět nejnavštěvovanějších památek České republiky. Stavba byla v průběhu dějin několikrát přestavěna. V devatenáctém století, z kterého pochází i poslední podoba zámku, se Lichtenštejnové věnovali především úpravám krajiny a stavbě oddychových budov v parku a krajině mezi Lednicí, Valticemi a Břeclaví. Z parkových objektů, ležících na katastru obce Lednice, je třeba uvést Minaret (1797–1802), Římský vodovod a umělou jeskyni (1805–1811), Rybniční zámeček (1816–1817) a Obelisk (1789).
Naše městečko je místem s bohatým kulturním i sportovním vyžitím. Okolí je protkáno nespočtem cyklotras, na kterých můžete obdivovat jedinečnost, půvab i historii zdejšího kraje. V místě postupně vzniklo mnoho nových penzionů, hotelů a ubytovacích zařízení, jejichž kapacita se blíží počtu zdejších obyvatel.
V blízkosti zámecké zahrady se nachází moderní lázeňský komplex, který vybízí k relaxaci a odpočinku, a kde můžete načerpat síly k dalším zážitkům.

Welcome to our beautiful town rich in history, sights of interest and natural beauties. Lednice is known primarily as a part of a large landscape park, known as the Lednice-Valtice area. The Lichtensteins, one of the oldest and richest Austrian families, were building it for centuries. They created a land area of 283.09 km^2, one of the largest man-modeled territories in Europe. In 1996, this impressive mosaic of parks, gardens, ponds, rivers and woods full of statues, mansions, temples, chapels and colonnades was entered on the list of the UNESCO World Cultural and Natural Heritage Sites and since 2003 it has also been a part of the Dolní Morava Biosphere Reserve.

Along with the neighboring town of Valtice it forms a natural and extremely attractive alliance.
Over the centuries this important border town has undergone a number of transformations. Its takeover by the Lichtensteins and its proximity to their main residential town of Valtice led to close fusion of development of both manors. In 1715, the old road from Valtice to Lednice was rebuilt into a beautiful tree avenue, which now bears the name of the leading Moravian poet Petr Bezruč. The avenue runs through a complex of the Lednice ponds. The complex consists of five ponds in the area of 552 ha and it is a National Nature Reserve declared as early as in 1953. Around the reserve there is a nature trail.

The Lednice Castle with its garden is one of the five most visited sights in the Czech Republic, and the surrounding park is one of the most beautiful and largest parks in the Czech Republic. The castle was rebuilt several times throughout history.
In the nineteenth century, from which time the final appearance of the castle comes, the Lichtensteins devoted primarily to modifications of the landscape and construction of relaxation buildings in the park and the landscape between Lednice, Valtice and Břeclav. From among the park buildings located near Lednice it is worth to see the Minaret (1797–1802), the Roman Aqueduct and an artificial cave (1805–1811), the Chateau Pond (1816–1817) and the Obelisk (1789).
Our town is a place with rich cultural and sports activities. The surrounding area offers countless bike trails, where you can admire the uniqueness, charm and history of the region. Many new guest houses, hotels and accommodation facilities gradually appeared here with its capacities approaching the number of local inhabitants.
Near the castle garden there is a modern spa complex, where you can relax and have a rest, as well as gain energy for further experiences.

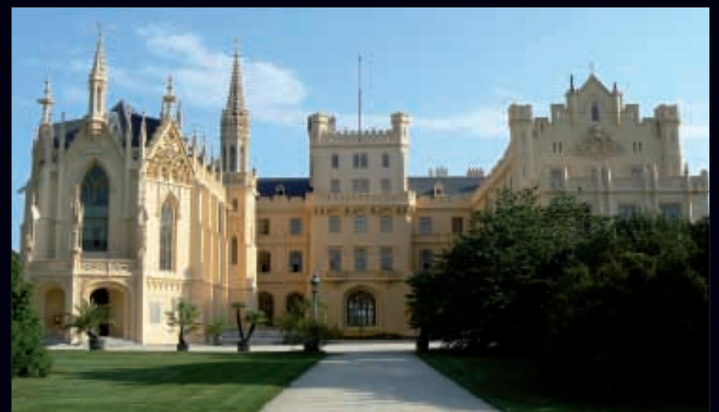

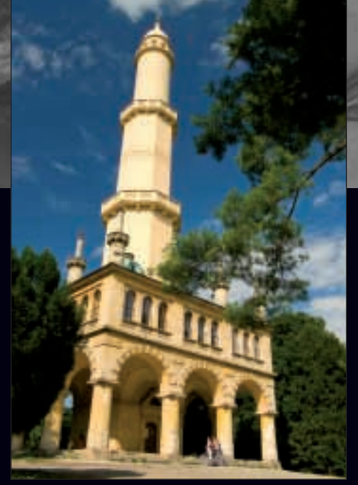

Lednice
City of Lednice

Obec Lednice nazývaná Perla jižní Moravy, leží 9 km od okresního města Břeclav. Rozkládá se na západním okraji vídeňské pánve.

Poprvé se jméno Lednice v latinizující podobě Izgroubi objevuje v písemných pramenech k roku 1222. V roce 1322 přešlo panství do majetku rodiny Lichtenštejnů. V držení Lichtenštejnů zůstala Lednice až do roku 1945. Německy je Lednice nazývaná Eisgrub. Součástí obce je od roku 1966 i blízká osada Nejdek jako její místní část. Nejdek leží asi 3 kilometry severozápadním směrem od Lednice a v minulosti to bylo významné hradiště.

Onešní podoba Lednice je výsledkem novogotické přestavby z let 1846–1858 a je dílem vídeňského architekta Jiřího Wingelmüllera. Při této poslední přestavbě došlo i k velkým úpravám vzhledu obce, k přeložení náměstí a vybudování mnoha novogotických budov – fary, radnice, školy a nádraží.
Dokonalým rámem zámku je francouzská zahrada a rozsáhlý krajinářský park, jeden z největších v České republice. Lichtenštejni přeměnili lednický zámek v „novogotickou perlu" s jedinečným parkovým komplexem s drobnými stavbami (Minaret v maurském slohu, Akvadukt, umělá jeskyně). Panorama krajiny mezi Lednicí a Valticemi dokreslují rybníky a romantické stavby – Apollonův chrám, Tři Grácie, Nový dvůr, Randez-vous, kolonáda, zámeček Belvedér, Hraniční zámeček, Rybniční zámeček, Janův hrad, Lovecký zámeček a Obelisk.

Lednice má dlouholetou tradici a zázemí zahradnického školství. Po založení vyšší ovocnicko-vinařské a zahradnické školy v roce 1895 se zde usídlila Zahradnická fakulta Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

Díky svému kouzlu je Lednice jedním z nejatraktivnějších a nejnavštěvovanějších míst České republiky. Její význam vzrostl v roce 1996 vyhlášením Lednicko-valtického areálu kulturním dědictvím UNESCO.
Od roku 2003 je Lednice a její okolí také součástí Biosférické rezervace Dolní Morava.
6. října 2004 byl Lednici udělen předsedou poslanecké sněmovny znak obce a vlajka obce.
V roce 2007 byly v Lednici otevřeny Léčebné lázně – moderní Lázeňský dům Perla, poskytující léčebné a rehabilitační služby, v roce 2009 získaly statut přírodních léčivých lázní.

The town of Lednice called „the pearl of South Moravia" is situated 9 km from the district town of Břeclav. It lies on the western border of the Vienna Basin.

The name Lednice appears for the first time in the Latin-like form Izgroubi in written sources dating back to 1222. In 1322 the manor passed into the possession of the Lichtenstein family. Lednice remained to be owned by the Liechtensteins until 1945. The German name of Lednice is Eisgrub. The near village of Nejdek has been a part of Lednice since 1966. Nejdek is located about 3 km northwest of Lednice and in the past it was an important fortified settlement.

Today's appearance of Lednice is a result of the neo-Gothic reconstruction in 1846–1858 and it is the work of the Viennese architect George Wingelmüller. During this last reconstruction the appearance of the town changed significantly, the Square was transferred and many neo-Gothic buildings were constructed, such as the presbytery, city hall, school and station.
The castle is perfectly framed by the French garden and a large landscaped park, one of the largest ones in the Czech Republic. The Lichtensteins converted the castle in Lednice into the "neo-Gothic pearl" with a unique park complex with small buildings (Minaret in Moorish style, Aqueduct, artificial cave). The landscape panorama between Lednice and Valtice comes complete with its ponds and romantic buildings – Apollo Temple, Temple of Three Graces, New Court, Rendez-vous, Colonnade, Belvedere Castle, Border Chateau, Pond House, John's Castle, Hunting Lodge and Obelisk.
Lednice has a long tradition and background in horticultural education. After the establishment of the higher fruit and wine growing and gardening school in 1895, the Faculty of Horticulture of the Mendel University of Agriculture and Forestry in Brno was located here.

Thanks to its charm, Lednice is one of the most attractive and most visited places in the Czech Republic. Its importance increased in 1996, when Lednice–Valtice area was declared a cultural heritage of UNESCO.
Since 2003, Lednice and its surroundings has also been a part of the Dolní Morava Biosphere Reserve.
On October 6, 2004, Lednice was awarded the town emblem and the town flag by the Speaker of the Chamber of Deputies.

In 2007, the Curative Spa was opened in Lednice with its modern Perla Spa House, providing curative and rehabilitation services. In 2009, the Spa gained the status of a natural curative spa.

5 | | |
6 | | **9**
7 | | **10**
8 | | **11**

5 – Minaret/Minaret
6 – Pohansko/Pohansko
7 – Rendezvous Dianin Chrám/Temple of Diana
8 – Kolonáda/The Colonnade
9 – Rybniční zámeček/Pond House
10 – Zámek Lednice/Chateau Lednice
11 – Tři Grácie/Temple of the Three Graces

1 | | | **3**
2 | | **4** |

1 – Apollónův chrám/Apollo Temple
2 – Janův hrad/John's Castle
3 – Hraniční zámeček/Border House
4 – Kaple Sv. Huberta/The Chapel of St. Hubert

Pavel Trojan

Ing. Pavel Trojan
Starosta/Mayor

Město Valtice/City of Valtice
Náměstí Svobody 21
691 42 Valtice
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 519 301 000
e-mail: starosta@valtice.eu
www.valtice.eu

Valtice – Hlavní město vína

Valtice jsou jedním z přirozených center tzv. Lednicko-valtického areálu, který byl v prosinci 1996 zapsán jako kulturní krajina na seznam UNESCO. Toto území o rozloze asi 200 km² je považováno za nejrozsáhlejší komponovanou krajinu v Evropě a pravděpodobně i na světě. Těsné sousedství dvou krajinných celků pod ochranou UNESCO (tím druhým je Pálava u Mikulova) je celosvětově naprostým unikátem. Lednicko-valtický areál vznikl za vlády knížecího rodu Lichtenštejnů a je tvořen výstavnými zámeckými sídly ve Valticích a Lednici s okrasnými zahradami, cennými drobnějšími stavebními památkami, které byly citlivě zasazeny do přírody a doplněny vysázenými háji a zakládanými rybníky.
Nejpozoruhodnější architektonickou stavbou ve městě a jednou z jeho dominant je zámek – svým rozsahem jeden z největších v ČR. Zámek je pokládán za jeden z nejvýznamnějších dokladů raně barokní architektury ve střední Evropě. Byl vybudován nedaleko někdejšího středověkého hradu, který byl známým dějištěm rytířských turnajů a soutěží minnesängrů. Zámek byl několikrát přestavován, naposledy v letech 1643–1730 za účasti předních architektů, sochařů a malířů. Místnosti jsou bohatě zdobeny zlacenými štukami a nástropními malbami, je zde také významná sbírka středoevropského barokního malířství. Interiéry prvního patra kdysi sloužily jako reprezentační a svou honosností soupeřily s vybavením císařských rezidencí ve Vídni. V sezóně je zámek přístupný veřejnosti. U zámku byla postupně vybudovaná barokní zahrada v duchu francouzských zahrad doby krále Ludvíka XIV. s přísnou geometrií záhonů. V 19. století však byla změněna na anglický park, z něhož zůstala zachována do dnešní doby jen část o rozloze 20 ha. Park zdobí sochy z antické mytologie, najdeme zde umělou jeskyni Peklo, ale také vzácné dřeviny: např. smrk Schrenkův – jediný na Moravě a jerlín japonský – nejstarší v ČR a unikátní ve střední Evropě.

Druhou historicky nejvýznamnější stavbou ve městě je farní kostel Nanebevzetí Panny Marie. V letech 1631–1671 jej nechal postavit kníže Karel Eusebius z Lichtenštejna. Raně barokní stavba udivuje svou velikostí: délka 48 m, šířka 28 m, výška 34 m, výška věží 60 m. Kostel je zčásti dílem architekta G. G. Tencally, ovšem když se mu zřítila klenba, musel práce zanechat. Stavbu dokončil brněnský stavitel O. Erna.
Na výzdobě interiéru se podíleli italští umělci, pozoruhodná je zejména bohatá nástropní štuka. Obraz Nanebevzetí Panny Marie na hlavním oltáři je kopií obrazu P. P. Rubense. Menší obraz nad ním je však Rubensovým originálem. Představuje Nejsvětější Trojici. V kostele se nacházejí vzácné barokní varhany z poloviny 18. století od tehdejšího nejvýznamnějšího vídeňského varhanáře Johanna Henckeho. Tento jedinečný nástroj byl negativně poznamenán necitlivou rekonstrukcí před více jak sto lety a také pozdějším „zubem času". V roce 1994 byly varhany kompletně zrestaurovány do původního stavu a nově pozlaceny. Od té doby jsou využívány také ke koncertním účelům.

Dalším významným komplexem zdejší barokní architektury je klášter Milosrdných bratří s kostelem sv. Augustina a řádovou nemocnicí. Milosrdní bratři sem přišli z Itálie roku 1605 na pozvání knížete Karla I. z Lichtenštejna, aby zde založili svou první nemocnici na sever od Alp. V 17. století ve Valticích působil jako chirurg a botanik Norbert Boccius. Sestavil celkem 17 unikátních herbářů, které jsou odborníky dodnes velmi ceněny.

Kolonáda (zvaná též Reistna) stojí v těsné blízkosti hraničního přechodu do Rakouska na vyvýšenině zvané Homole (291 m) – – nejvyšším bodě celého Lednicko-valtického areálu. Kníže Jan I. Josef z Lichtenštejna ji nechal postavit jako památník otci a bratrům. Svým vzhledem Kolonáda připomíná známý Gloriet u vídeňského Schönbrunnu. Vyhlídková terasa spočívá na 24 korintských sloupech a je z ní nádherný výhled do širokého okolí.

Dianin chrám (zvaný též Rendez-vous) má podobu triumfálního oblouku, jaký se ve starém Římě stavěl vítězným vojevůdcům. Tento klasicistní zámeček nechal postavit známý vojevůdce z napoleonských válek – kníže Jan I. Josef z Lichtenštejna. Stavba byla symbolicky věnována římské bohyni lovu Dianě, o čemž svědčí latinské nápisy na průčelí. Kníže a jeho hosté využívali zámeček při četných honech jako místo pro občerstvení a odpočinek.

Valtice a víno. Tyto dva pojmy patří nerozlučně k sobě už stovky let. Vinnou révu sem přinesly římské legie císaře Marka Aurelia a po příchodu Slovanů do této oblasti byly vinice již trvalým prvkem v krajině. O pozdější rozmach valtického vinařství se zasloužily vládnoucí rody Seefeldů a Lichtenštejnů.

Vinařskou tradici potvrzuje i střední odborná škola vinařská, jediná v České republice, která byla založena v roce 1873. Škola si v krátké době získala výbornou pověst, o čemž svědčí řada studentů ze zahraničí, např. z Rakouska, bývalé Jugoslávie, ale i z Turecka a Ruska.

Další vinařskou organizací ve Valticích je Národní vinařské centrum. Poskytuje obecně prospěšné služby v oblasti vinařství, vinohradnictví a souvisejících činnostech. Sídlí na zámku, kde má k dispozici školicí místnost a příslušné zázemí. Součástí Národního vinařského centra je Salón vín ČR umístěný v historickém sklepení

1 – Zimní panorama Valtic/Winter panorama of Valtice

Valtice
City of Valtice

pod hlavní budovou zámku. Je zde veřejná degustační expozice, kde je možné ochutnat 100 nejlepších moravských a českých vín – – kolekce je každoročně obnovována.

Valtice – Capital of Wine

One of the dominant features of the town is the château – one of the largest in the Czech Republic. It is considered to be one of the most significant examples of early baroque architecture in Central Europe. It has been renovated a number of times, the last of which occurred in 1643–1730 with the participation of leading architects, sculptors and painters. The rooms are richly decorated with gilded stucco and ceiling frescos and it is home to a significant collection of Central European baroque painting. The château chapel is remarkable – according to experts, it has one of the most beautiful interiors of the Central European baroque. It is richly decorated with stucco and paintings. It is often used for chamber concerts due to its unique acoustics. The second most historically significant building is the parish church of the Assumption

2 – Kolonáda Raistna/Raistna Colonnade
3 – Náměstí s kostelem Nanebevzetí Panny Marie/Square with the Church of Assumption
4 – Valtický zámek/Chateau of Valtice
5 – Neptunova kašna/Neptune fountain

Valtice
City of Valtice

of the Virgin Mary. This early baroque building dating from 1631 to 1671 is remarkable for its size – length: 48 m, width: 28 m, height: 34 m, height of the tower: 60 m. The building was commenced by the Italian architect G. G. Tencalla and completed by O. Erna, an architect from Brno. The painting of the Assumption of the Virgin Mary on the main altar is a copy of a painting by P. P. Rubens, while the smaller painting above it is a Rubens original – it depicts the Holy Trinity. The church houses a rare baroque organ from the mid 18th century by the Viennese organ maker Johann Hencke, who was the most famous organ maker of his day. It is also used for concerts.

The neo-renaissance town hall has a remarkable ceremonial hall decorated with beautiful stuccowork. During the period when the town belonged to Austria, this was the former office of the district court and the tax office.

A further significant complex of local baroque architecture is the Monastery of the Merciful Brothers with the Church of Saint Augustine and the order's hospital. The Merciful Brothers came here from Italy in 1605 at the invitation of Prince Charles I of Liechtenstein in order to establish their first hospital to the north of the Alps. Their arrival meant a great influx of scholarship and progress.

The House of Liechtenstein built some unique romantic buildings in Valtice and its environs:

the Empire-style Belveder château, the lookout Colonnade (known as Reistna), it is reminiscent of the Gloriette at Schönbrunn in Vienna) and the Temple of Diana (Rendez-vous) in the shape of a memorial arch.

Valtice and wine: these two terms have been inseparable for hundreds of years. Grape vines were brought here by the Roman legions of Emperor Marcus Aurelius.
The town's winemaking tradition is confirmed by the existence of the local specialist winemaking secondary school dating from 1873, which is the only one in the Czech Republic. There is also a Wine Academy here, whose aim is to acquaint the wider public with the area of winemaking. It is possible to taste excellent wines in the Salon of the Wines of the Czech Republic (a wine-tasting display of the 100 best wines from the Czech Republic), in the Château cellar dating from 1430 (one of the oldest and largest in Europe) or in the Valtice underground (a system of cellars modified as wine cellars – a leftover from the Minorite monastery dating from the 13th century). Wines of Valtice are offered at the Town cellar (the former Franciscan monastery). The Cross Wine Cellar from 1640 is one of the largest cross cellars in the world. Its cloisters are 120 and 100 m long. A 5 km long wine trail with 19 informative panels leads through Valtice. Valtice is home to famous wine cellars, traditional wine producers, wine-making institutions and attractive wine events: it is the capital city of wine.

Of our many events, we would like to mention at least the Valtice Wine Markets, the Concentus Moraviae International Music Festival of 13 Towns, the International Cat Exhibition, the International Early Music Summer School, Hencke's Baroque Organ Festival, the Valtice Wine Celebrations, the folk costume feasts, the bobtail exhibition, the Valtice New Wine Days and the Valtice Grape Harvest.

6 | | 7
8 | | 9

6 – Valtické věže/Towers of Valtice
7 – Napoleonské vojsko v parku za zámkem /Napoleonic army in the park behind the castle
8 – Křížový sklep ve Valticích/Cross Cellar in Valtice
9 – Dianin chrám/Temple of Diana

Michal Kortyš

Litomyšl
moderní historické město

Michal Kortyš
Starosta/Mayor

Město Litomyšl/City of Litomyšl
Ul. Bří Šťastných 1000
570 20 Litomyšl
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 461 653 300
e-mail: michal.kortys@litomysl.cz
www.litomysl.cz

Jako starosta Litomyšle se neskromně domnívám, že je v České republice jen málo míst, která by se mohla pochlubit tak výraznou symbiózou staré a nové architektury, jako Litomyšl. Snažili jsme se a snažíme nalézat a především vždy správně uchopit genia loci toho kterého místa. Díky tomu zde najdeme na poměrně malé ploše historické objekty v koexistenci s moderní, a přesto nevtíravou architekturou, aniž by docházelo k vzájemné „rivalitě".

Mezi historické přednosti Litomyšle jistě patří nádherné náměstí s pestrou řadou převážně barokních, klasicistních a empírových fasád a se zachovaným podloubím, Smetanův dům, coby mistrovské dílo novorenesanční architektury, nebo renesanční zámek se sgrafitovou výzdobou, který je zapsaný na Seznamu UNESCO. V historickém prostředí však najdeme citlivě zakomponovanou moderní architekturu. Důkazem jsou úpravy historického centra města – rekonstrukce zádlažeb na Smetanově a Toulovcově náměstí i v okolních ulicích či „jezdecké schody" u kostela (vše architekti Burian a Křivinka). Za zdařilé realizace na pozadí starobylé architektury můžeme považovat obnovu Kláštterních zahrad (architekti Babka, Květ a Sendler) i rekonstrukci zámeckého pivovaru (architekt Pleskot). Během posledních dvou desetiletí se našlo místo také na stavbu základní školy se sportovní halou (architekti Burian a Křivinka), bytových domů (architekti Pleskot, V. Rudiš a M. Rudiš), autobusového nádraží (architekti Rusín a Wahla) nebo krytého plaveckého bazénu (architekt Novák z ateliéru ORNH) či Nového kostela Církve bratrské (Zdeněk Fránek). Ve výčtu, který rozhodně není úplný, nelze opomenout ani v současné době probíhající projekt Revitalizace zámeckého návrší, který by za 400 milionů z evropských dotací měl vrátit život takovým objektům, jako je piaristický kostel a kolej, zámecký pivovar s jízdárnou a konírnou i anglickému parku. To vše označují urbanisté a architekti za tzv. „fenomén Litomyšl", a proto právě v Litomyšli vznikla v roce 2012 iniciativa na podporu kvalitní architektury při realizaci veřejných staveb. Přední čeští architekti podepsali Litomyšlskou výzvu, která upozorňuje na nutnost upřednostňovat při výběru veřejných staveb kvalitu nad cenou a volá po zvýšení zájmu politiků o tuto problematiku.

As Litomyšl mayor I immodestly believe there are only a few places like Litomyšl in the Czech Republic that could boast such a strong symbiosis of old and new architecture. We have always tried to find and adequately grasp the genius loci of each particular place. Thanks to that, we find historical sites on a relatively small area in coexistence with modern yet unobtrusive architecture, without causing any mutual "rivalry".

Among the historical advantages of Litomyšl there is certainly its beautiful square with a motley variety of Baroque, Classicist and Empire façades and preserved arcades; the Smetana House, as a masterpiece of Renaissance architecture, and the UNESCO-listed Renaissance castle with fancy sgraffito decorations. Inside the historical environment, however, we find sensitively integrated modern architecture. Proof of this are the improvements of the historical downtown – – reconstruction of pavements on Smetanovo and Toulovcovo Squares and neighbouring streets or the "Riders' Steps" by the church (all by architects Burian and Křivinka). Successfully implemented projects on the background of ancient architecture are the renewed Monastery Gardens (architects Babka, Květ and Sendler) and reconstruction of the Castle Brewery (architect Pleskot). During the last two decades, we also found a place to build a primary school with a sports hall (architects Burian and Křivinka), residential buildings (architects Pleskot, V. Rudiš and M. Rudiš), a coach station (architects Rusín and Wahla), an indoor swimming pool (architect Novák from ORNH studio) and the New Church of the Brethren Church (Zdeněk Fránek). In the list, which is certainly not complete, we cannot skip Castle Hill revitalization project currently in progress that with European subsidies worth approx. €400 million should bring back to life such sights as the Piarist Church and College, the castle brewery with riding school and stables, and the English park. This is what urbanists and architects call „the Litomyšl phenomenon" and therefore an initiative to promote high quality architecture in the construction of public buildings was established in 2012 right here in Litomyšl. Leading Czech architects signed the "Litomyšl Challenge", which highlights the need to put quality above price in the selection of public buildings and calls for increased interest of politicians in this set of issues.

| |
1

1 – Litomyšl, pohled ze střechy zámku/Litomyšl, view from castle roof

Zámek a zámecký areál Litomyšl

Renesanční zámek z druhé poloviny 16. století je významným dokladem arkádového zámku italského typu. Přes úpravy interiéru, především na konci 18. století, si stále uchovává téměř nedotčený vzhled z dob renesance, včetně unikátní sgrafitové výzdoby fasád a štítů. Dochovaly se také mnohé hospodářské budovy a zámecká zahrada. Zápisem tohoto komplexu na Seznam UNESCO mu byl přiznán i jeho světově výjimečný význam. Ve své unikátně dochované celistvosti je dokonalou ukázkou umělecky cenné architektury. Je skvělým dokladem středoevropské šlechtické residence z období renesance, která si uchovala svou jedinečnost i po následných přeměnách ve stylu nových uměleckých směrů.
Na zámku na vás čeká hned několik prohlídkových tras. Základní okruh zahrnuje prohlídku barokního zámeckého divadla a reprezentačních sálů. Velký zámecký okruh je rozšířen ještě o komornější obytné a hostinské pokoje a zámeckou kapli. Dále je možné shlédnout expozici historických klavírů a divadelních kulis z konce 18. století. V zámeckých sklepích stojí za vidění stálá expozice soch Olbrama Zoubka a za ochutnání víno Chateau Litomyšl, které zde v ideálních podmínkách dozrává v lahvích. Výjimečná je i sbírka obrazů v Městské obrazárně, která se nachází ve druhém patře zámku. Prostory přízemí zámku, zámeckého pivovaru i jízdárny jsou vhodné pro pořádání společenských, kulturních i vzdělávacích akcí.

Díky evropským dotacím bude v nejbližších měsících vráceno do života několik objektů, které se nacházejí v areálu zámeckého návrší. Návrhy na revitalizaci zámeckého pivovaru, jízdárny, amfiteátru, konírny, kočárovny, nádvoří, předpolí, piaristického kostela i koleje a regionálního muzea pocházejí z dílen těch nejlepších českých architektů. V areálu zámeckého návrší se tak díky rekonstrukcím objeví i prvky moderní architektury, které citlivě doplní cenné dědictví minulosti.

2 | | 3
4 | |

2 – Zámek – dějiště operního festivalu/The castle hosts an opera festival
3 – Expozice soch Olbrama Zoubka v zámeckých sklepích/Exhibition of Olbram Zoubek's sculptures in castle cellars
4 – Zámecké návrší/Castle hill

The Castle and its Grounds in Litomyšl

This Renaissance Castle from the second half of the 15th century is an example of an Italian-type arcade castle. Despite the interior modifications, especially in the late 18th century, it still retains its almost intact look from the time of the Renaissance, including the unique sgraffito façades and gables.

Well-preserved are also many of its ancillary facilities and the castle garden. By entering this compound on the UNESCO World Heritage List, its globally exceptional importance was recognized. In its uniquely preserved integrity, it is a perfect example of artistically valuable architecture. It is a great example of a Central-European mansion of the Renaissance period, which has retained its uniqueness even after subsequent transformations under new artistic trends. The castle is waiting for you with several guided tours. The basic tour includes viewing of the Baroque castle theatre and ceremonial halls. The large castle tour is expanded to include more intimate residential and guest rooms and the chapel. You can also see an exhibition of historic pianos and theatre scene decorations from the late 18th century. Worth seeing in the cellars of the castle is a permanent exhibition of sculptures by Olbram Zoubek, and worth tasting at the same place is the Chateau Litomyšl wine that matures here in ideal conditions in bottles. Also exceptional is a collection of paintings in the Municipal Gallery, which is located on the second floor of the castle. The ground floor premises, the castle brewery and riding school are suitable for social, cultural and educational functions.

Thanks to European subsidies, several sights lying within the Castle Hill will be brought back to life in the coming months. Designs of revitalization of the castle brewery, riding school, amphitheatre, stables, coach hall, courtyard, foreland, Piarist Church and College and regional museum have come from studios of the best Czech architects. Thanks to reconstruction works, modern architecture features will appear on the castle hill, sensitively complementing the valuable heritage of the past.

5 | | 6
7 | |

5 – Dvorek zámeckého pivovaru/Castle brewery courtyard
6 – Propojení historické a moderní Litomyšle/Linking of Litomyšl historical and modern
7 – Smetanovo náměstí s pomníkem skladatele Bedřicha Smetany/Smetanovo Square with memorial to composer Bedřich Smetana

Martin Novotný

Martin Novotný
Primátor/Mayor

Statutární město Olomouc/Statutory City of Olomouc
Horní náměstí 583
779 11 Olomouc
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 585 513 262
e-mail: martin.novotny@olomouc.eu
www.olomouc.eu

V minulém roce dostalo město Olomouc vůbec poprvé šanci zúčastnit se výstavy Architecture Week Praha, na které se představený projekt výstavby nové tramvajové trati setkal s poměrně nečekaným úspěchem. Nejen kladné ohlasy, ale také samotná možnost na známé výstavě prezentovat záměry rozvoje města pro nás znamená určitou prestiž a šanci rovnat se se světovými architektonickými počiny.

Letos tuto možnost dostáváme znovu a já doufám, že i tentokrát se předložené projekty setkají s podobně kladnou odezvou. Pravdou je, že letošní téma památek je pro Olomouc, jakožto vrcholně historické město, jako stvořené. Dva články, které jsme se tentokrát rozhodli prezentovat, představují nejen pohled do historie, ale také její propojení se současností. V letošním roce jsme se na Architecture Week Praha rozhodli jeho návštěvníkům představit Sloup Nejsvětější Trojice, zapsaný na seznam UNESCO, a chystaný projekt opětovného zapojení Olomouckého hradu do života města.
Olomouc je bezesporu místem se spoustou významných historických odkazů, které zanechaly své stopy nejen v architektuře, ale i ve vnímání a životě celého města. Díky těmto momentům se nyní můžeme pyšnit jedním z nejkompaktnějších historických center v republice a spoustou důležitých památek, za kterými jezdí turisté z celého světa. Jednoznačného ocenění se dočkal v roce 2000 Sloup Nejsvětější Trojice, který se toho roku stal součástí světového kulturního dědictví UNESCO. Dílo Václava Rendera zdobí olomoucké Horní náměstí již od roku 1754 a v životě Olomoučanů, kteří jsou na něj náležitě hrdí, hraje stále velkou roli.
Zatímco však za jedinou památkou UNESCO ve městě jezdí do Olomouce stále více návštěvníků od nás i ze zahraničí, historicky pravděpodobně ještě významnější místo zůstává turistům poněkud nepřístupné. Mimořádně cenná lokalita Dómského neboli Václavského návrší s katedrálou, kapitulním děkanstvím a pozůstatky středověkého hradu je nepochybně částí historického centra, která stojí za pozornost. Právě toto místo, kde už v polovině 11. století sídlil olomoucký přemyslovský kníže, je totiž podle odborníků srovnatelné co do historického významu i složitosti architektonického vývoje a propojení funkcí s mnohem slavnějším Pražským hradem. Problémem Dómského návrší však je zatím jeho ne úplně snadná dostupnost. Na Václavské náměstí můžeme totiž vystoupat pouze od centra města, nikoli však z parku pod hradbami, odkud je pohled na katedrálu sv. Václava a Přemyslovský palác nejimpozantnější. Několik let připravovaný projekt propojení Olomouckého hradu s malými parky pod hradbami, tak jako tomu bylo v minulosti, i přeměny nedalekého letního kina se proto snad brzy podaří uvést v život. Jsem moc rád, že jsme zvládli sladit naše záměry s podmínkami památkářů a stanoviskem olomoucké kapituly. Bez tohoto důležitého kroku bychom ambiciózní projekt totiž nikdy nemohli naplnit. Nyní máme navíc možnost podstatnou část nákladů pokrýt z dotací, proto doufám, že již třeba příští či přespříští rok se budou moci Olomoučané i návštěvníci města projít parkem pod katedrálou, vystoupat na hradby a po průchodu přes kultivovaný amfiteátr se ocitnou na místě, kudy před skoro tisícem let chodili tehdejší vládci i církevní představitelé.

1

1 – Sloup Nejsvětější Trojice – Festival světla v rámci Dnů evropského kulturního dědictví/Holy Trinity Column – "Festival of the Light" Organized as Part of the European Heritage Days

Olomouc tak k již velmi bohaté nabídce turistických zajímavostí z historie města snad brzy získá další, velice významné lákadlo. Odkazů minulosti si v našem městě nesmírně vážíme a já doufám, že se nám i nadále bude dařit je nejen chránit, ale citlivým propojením se současností také zapojit do běžného života.

In the last year, the City of Olomouc got an opportunity to take part in the Architecture Week Prague Exhibition for the first time. The project of the new tramline that we presented on that occasion met with rather unexpected success. The positive reception and, above all, the possibility of promoting our City's development designs at the renowned exhibition is a matter of prestige for us. We also appreciate the chance of comparing our attempts with the best achievements of the world architecture.
This year the opportunity will be repeated and I believe that the projects we are presenting will be once again well received. The theme of historical monuments that is accentuated this year is very tempting for the Olomouc, a city so rich with traditions. Our two projects we are putting forward look back to the history but, at the same time, try to connect it with the present. This year we wish to present to the Architecture Week's visitors the Holy Trinity Column – a UNESCO World Heritage Site – and a project of reviving the area of the so-called Olomouc Castle. Undoubtedly, Olomouc is a location with a rich historical legacy reflected not only in architecture but also in the present life of the City. Thanks to this fact, we boast one of most compact and best-preserved urban conservation areas in the Czech Republic and numerous sights and monuments sought by tourists from all over the world. The Holy Trinity Column, being the most prominent of them, became a UNESCO World Heritage Site in 2000. Designed by Olomouc's stonemason Wenzel Render and erected on the Upper Square, it was completed in 1754 and has played a significant role in the lives of our citizens ever since.
While more and more visitors from the Czech Republic and from abroad come every year to see Olomouc's only UNESCO World Heritage Site, another historical site, probably of even greater importance, is still a bit neglected and not so easily accessible: the Cathedral Hill with St. Wenceslas Cathedral, the Chapter Deanery and remnants of an early medieval castle, a highly valuable historical monument and integral part of the downtown. This location where princes from the Olomouc branch of Premyslids had resided as early as in the mid-1000s, is in the opinion of scholars comparable to the much more celebrated Prague Castle in terms of its historic importance, complexity of its architectural design and development, and union of the profane and sacred. However, the Cathedral Hill seems remote to most visitors due to its relative inaccessibility. Its heart, Wenceslas Square, can be approached from the City centre, but not from the park below the city walls, from which the view of St. Wenceslas Cathedral and Premyslids' Palace is most stunning.
We believe that the project envisaging the connection between the Olomouc Castle with small parks below the city walls (thus restoring the entire area to a past state) and conversion of a nearby open air theatre, which has been prepared for several years, will soon be brought into the life. I am particularly happy that we managed to harmonize our intentions with requirements of heritage preservation authorities and viewpoints of the Olomouc Chapter; otherwise our ambitious project could never have started. Moreover, we can currently cover a substantial part of costs from grants and subsidies. Let me therefore express my hope that in the next year or two the citizens of Olomouc and tourists will be able to walk through the park below the Cathedral, climb the city walls and, passing through the redeveloped open air theatre, reach places where medieval princes and prelates used to walk almost a thousand years ago.

Hopefully, a new major attraction will soon be added to Olomouc's vast portfolio of tourist attractions and historical monuments.
The citizens and fathers of the City keep and hold dear its heritage. I hope that they will succeed in their endeavour to preserve it and give it a new dimension by integrating it into the everyday life of the City.

Sloup Nejsvětější Trojice

Sloup Nejsvětější Trojice je jedinečnou olomouckou památkou, která byla v roce 2000 zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Svými rozměry, rozmanitostí, náročností a vytříbeností sochařské výzdoby nemá toto dílo ve světě obdoby. Sloup je svojí výškou cca 32 metry nejvyšší barokní skulpturou ve střední Evropě. Zcela unikátní je rovněž umístění malé kaple uvnitř spodní části sloupu. Kaple má kruhový půdorys o průměru pouhých 2,37 m a vnitřní výšce 12 m. Je zaklenuta kopulí s lucernou prolomenou šesticí kruhových oken. Návrh Sloupu zpracoval před třemi stoletími místní olomoucký stavební podnikatel a kameník Václav Render (1669–1733), který byl mimo jiné rovněž autorem čtyř olomouckých barokních

2 | | 4
3 | |

2 – Sloup Nejsvětější Trojice – Festival světla v rámci Dnů evropského kulturního dědictví/Holy Trinity Column – "Festival of the Light" Organized as Part of the European Heritage Days
3 – Sloup Nejsvětější Trojice – koncert Moravské filharmonie Olomouc k 10. výročí zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO/Holy Trinity Column – Concert of the Moravian Philharmonic Orchestra of Olomouc on the Occasion of the10th Anniversary of the Inscription on the UNESCO World Cultural Heritage List
4 – Sloup Nejsvětější Trojice a Ariónova kašna /Holy Trinity Column with Arion's Fountain

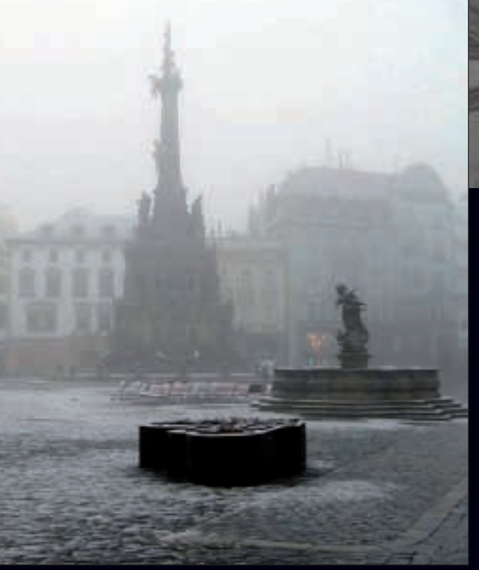

kašen nebo Mariánského sloupu na Dolním náměstí vybudovaného v letech 1715–1723. Olomoucká městská rada schválila Renderův návrh na přelomu let 1715 a 1716. Stavba trojičního monumentu pak trvala 37 let (od r. 1717 do r. 1754). Václav Render vedl stavební práce až do své smrti v roce 1733. Na kamenické výzdobě spodní části sloupu a kaple s Renderem spolupracoval především jeho přítel sochař Filip Sattler (1695–1738). Svobodný a bezdětný Render odkázal v závěti na dobudování sloupu celý svůj majetek. Po krátkém přerušení stavbu převzali kameníci František Thoneck a Jan Václav Rokický a od roku 1737 pokračovali v budování sloupu Rokického syn Jan Ignác a Antonín Schulz. Plastickou výzdobu sloupu, reliéfy apoštolů, sochy světců a světlonošů vytvořil v letech 1745–1752 Ondřej Zahner (1709–1652). Ten je také autorem vrcholové trojiční skupiny, kterou cca v roce 1750 z mědi vytepal a pozlatil Jan Šimon Forstner.
Tělo sloupu zdobí sochy světců rozmístěné do tří pater. Na postamentu vrcholového sloupu jsou v oválných reliéfech personifikované božské Ctnosti: Víra, Naděje a Láska. Na dříku sloupu je umístěna plastická skupina Nanebevzetí Panny Marie ze zlaceného měděného plechu. Sloup ukončuje sousoší Nejsvětější Trojice s archandělem Michaelem, jímž celý monument hmotově a i významově vrcholí.

One 9. září 1754 byl sloup slavnostně posvěcen olomouckým biskupem a kardinálem Troyerem za účasti císařovny Marie Terezie a jejího manžela Františka Lotrinského. Na rozdíl od tradičně koncipovaných morových sloupů (jako například již zmíněného Mariánského sloupu na olomouckém Dolním náměstí), pojednal Václav Render, své životní dílo jako oslavu křesťanské víry s důrazem na rakouský zemský patriotismus. Jde také o nepřehlédnutelnou manifestaci tehdejšího lokálního vlastenectví – na stavbě se podíleli výhradně místní olomoučtí umělci a řemeslníci.

The Holy Trinity Column

The Holy Trinity Column is Olomouc's unique monument that was inscribed on the UNESCO World Cultural Heritage List in 2000. With its size, diversity, and intricate and sophisticated sculptural decoration, the Column is unparalleled in the world. Almost 32 meters high, it is the largest Baroque sculpture in Central Europe. A small chapel housed in the base of the Column is another unique feature: built on a circular ground plan with a diameter of mere 2.37 m, it is 12 m high and its vaulted dome is topped with a lantern with six circular windows.

The Column was designed three centuries ago by Wenzel (Václav) Render (1669–1733), a local building contractor and stonemason and an author of Olomouc's four Baroque fountains, as well as of Our Lady Column erected at the Lower Square between 1715 and 1723. The Olomouc town council approved Render's design at the turn of 1715 and 1716 and the construction itself took 37 years, from 1717 to 1754, with Wenzel Render supervising the works until his death in 1733. Render invited his friend, sculptor Phillip Sattler (1695–1738) to take part in the sculptural decoration of the base of the Column and the inner chapel. Unmarried and childless, Render bequeathed his entire property for the purpose of completing the monument. After a brief interruption, stonemasons Franz Thoneck and Johann Wenzel Rokitzky (Rokický) resumed the construction and, from 1737, Rokitzky's son Johann Ignatz and Anton Schulz continued in the work. The plastic decoration of the Column, relief figures of the Apostles, statues of saints and torchbearers were carried out by Andreas Zahner (1709–1652) between 1745 and 1752, who also modelled the Trinity sculpture on the very top, hammered out of copper and gilded Johann Simon Forstner in 1750.

The body of the Column is decorated with statues of saints laid out in three levels. The Divine virtues of Faith, Hope, and Charity are personified in oval reliefs at the footstall of the topmost and a sculptural group symbolizing the Assumption of Our Lady, made of gilded copper sheet, can be seen on the shaft. The monument is crowned, both in material and spiritual terms, with the sculpture of the Holy Trinity and Archangel Michael. The Column was solemnly consecrated by the Bishop of Olomouc, Ferdinand Julius Cardinal Troyer on 9 September 1754, in the presence of Maria Theresa and her spouse Emperor Francis Stephen of Lorraine. In contrast to a traditional approach to the architecture of plague columns (like the aforesaid Our Lady Column at the Lower Square), Wenzel Render, conceived his life's work as a celebration of the Christian faith, with an emphasis on the Austrian, provincial, and local patriotism of that period, as the monument was erected solely by Olomouc's artists and craftsmen.

5 | | 7
6 | |

5 – Sloup Nejsvětější Trojice a Herkulova kašna /Holy Trinity Column with Hercules' Fountain
6 – Sloup Nejsvětější Trojice – sochy světců se obracejí k radnici/Holy Trinity Column – Statues of Saints facing the City Hall
7 – Sloup Nejsvětější Trojice – zasněžené baroko /Holy Trinity Column – Snow-Covered Baroque

Olomoucký hrad
The Olomouc Castle

Olomoucký hrad – zapojení do veřejného života
The Olomouc Castle – Opening the Space to the Public

Investor: **Statutární město Olomouc/The Statutory City of Olomouc**
Autoři projektu/Designers: **Martin Krčma, Tomáš Lampar, Jan Pospíšil, Pavel Pospíšil, Robert Binar**
Zpracovatel prováděcí dokumentace/Implementing documentation prepared by: **Studio PRAK s. r.o.**
Předpokládaná realizace/Expected implementation: **2014**

Olomoucký hrad

Olomoucký hrad je národní kulturní památkou – symbolem národních, duchovních i morálních hodnot zjevně a hmatatelně vyjádřeným monumentalitou dómského návrší i svědectvím dějin v organismech krajiny, města i církve.

Území Olomouckého hradu hrálo v období raného českého státu rozhodující úlohu v politických, církevních a kulturních dějinách Moravy, a z hlediska historického patří k nejdůležitějším lokalitám na území republiky. Již v polovině 11. století prokazatelně stál na tomto nejvýznamnějším ze tří vrcholků olomouckého kopce hrad olomouckých Přemyslovců, který představoval moravský protějšek pražského královského hradu, a že poté, co zde byla biskupem Jindřichem Zdíkem dokončena katedrála svatého Václava, stalo se území olomouckého kopce duchovním centrem Moravy. Spojením jeho osudu s počátky přemyslovského státu i s počátky moravské církve vznikla tradice, ke které se po několik dalších staletí vztahovala prestiž města, dlouho nazývaného hlavním městem Moravy.

Areál hradu je tvořen katedrálou svatého Václava, Zdíkovým románským palácem, kapitulním děkanstvím – dnes Arcidiecézním muzeem, rezidenčními objekty kapituly situovanými v ústí Mlčochovy ulice, Domem zvoníků, kostelem svaté Anny a kaplí svaté Barbory.

V posledních letech se o posílení významu prostoru Olomouckého hradu zasloužily především instituce stojící mimo organizační strukturu města. Muzeum umění Olomouc dokončilo velkorysou rekonstrukci kapitulního děkanství pro potřeby Arcidiecézního muzea, olomoucká Metropolitní kapitula uskutečnila rekonstrukci katedrály svatého Václava. Významnější investicí města, která souvisí s územím Olomouckého hradu a byla z větší části realizována, je rekonstrukce parku pod dómem na severovýchodním okraji areálu. V současné době se Statutárnímu městu Olomouc naskýtá příležitost navázat na investice státu do této historické části města a s finanční podporou Evropské unie revitalizovat široké území související s dómským návrším, zahrnuté pod společný pojem „Olomoucký hrad".
Konkrétně se jedná o zpřístupnění areálu hradu ze severní strany přes území, které dlouhodobě vyžaduje revitalizaci.
Řešené území revitalizace zahrnuje tyto prostory situované po obvodu hradu: ulici Dobrovského, navazující park pod Locatelliho bastionem, Locatelliho bastion (významný doklad počátku budování bastionové pevnosti v 17. století), Bránu Všech svatých, uzavřenou v 16. století, která je dnes součástí rezidence fary, rezidenční farní zahrada a Mlčochova ulice, „venkovský" prostor ústící na Václavské náměstí.
Cílem projektu je zapojit hrad do veřejného života města spojeného s aktivitami církve i Arcidiecézního muzea při zachování prostoru pro duchovní život i kontemplaci, zajistit prostupnost územím odstraněním urbanistických i architektonických bariér vzniklých předchozím stavebně historickým vývojem, zvýšit míru vnímání přírodní monumentality návrší a navázat na tradici olomouckých parků analogicky s významnými prostorami pražského a brněnského hradu.

Koncepce prostorů jednotlivých lokalit

Současné vnímání monumentální architektury hradu a katedrály z pozice Václavského náměstí, má omezené možnosti. Veškerá zdobnost průčelí budov, je-li zastoupena, je uplatněna povětšinou v pohledu vzhůru. Hmota katedrály, ačkoliv je jedním z atributů monumentality návrší, je pozorovateli skryta, nepřístupnost prostoru „za katedrálou" pak zabraňuje „hmotu" poznat tím nejprostším způsobem – obejitím. Podobně je tomu s možnostmi vnímání katedrály jak z centra města, tak ze severních částí Olomouce. Ze severu je zahalena do hustých porostů vzrostlé, chaoticky vysazené zeleně pod hradbami a na bastionu. Stává se tak „tušenou" nebo jen „z části zahlédnutelnou". Aby byla exponována vertikální struktura návrší i katedrály, která se počíná na odhaleném skalním masívu a vrcholí ve věžích, je nutné ji odkrýt i celé návrší redukcí a přestavbou zeleně. Možnost vystoupat pěší trasou po skále či po hradbách do okrsku katedrály znamená příležitost tuto vertikalitu „zažít" a pochopit formování návrší olomouckého hradu.
Dómské návrší skrývá jistou dávku napětí mezi viditelným a neviditelným, přístupným a uzavřeným, což výrazně vytváří dlouhými věky nabytý „Genius loci". Proto je třeba toto napětí podpořit vytvořením trasy, která provede pozorovatele místy, jež v sobě individuálně skrývají různé kombinace těchto atributů: viditelná ale nepřístupná zásobní parkánová (kapitulní) zahrada u Dómu, rajský dvůr Zdíkova paláce, přístupná a viditelná zahrada na kurtině a baště, otevřený vnitřní prostor bašty, neviditelné a nepřístupné dvory kanovnických domů a farní zahrada. Tyto jednotlivé „prostory na cestě" budou mít svůj individuální režim, respektující vlastnická práva a také odpovídající estetickou a symbolickou hodnotu.

Architektonické, vegetační a technické prostředky k dosažení cílů projektu

Podél ulice Dobrovského budou zřízeny krátkodobé parkovací plochy pro autobusovou dopravu. Zeleň neformálního parku pod bastionem bude redukována a přestavěna. Podél fragmentu sousedního Špitálního bastionu bude

	1

1 – Olomoucký hrad, řešené území v ortofoto /The Olomouc Castle, orthophotomaps

Olomoucký hrad
The Olomouc Castle

umístěno schodiště vedoucí z parku na kurtinu mezi oběma bastiony.
Prostor Locatelliho bašty je vyšším stupněm uspořádání zeleně na cestě ke hradu. Prostory jsou formovány jako komponovaná zahrada kurtiny s tematickými zahradními kabinety, inspirovanými bývalým kartuziánským klášterem, na snížený prostor bašty a na vyvýšenou úroveň středověké hradby s přístupem k bráně Všech svatých.
Na kurtině se předpokládá výhledová možnost umístění letních předzahrádek u navazujícího podlaží Posádkového domu (sklepní prostory bývalé kadetky).
Prostor uvnitř bašty bude snížen na úroveň plánovanou v původních raportních plánech bastionu pevnosti z poloviny 18. století. Prostor bašty včetně úpatí ostrohu bude očištěn od novodobých staveb tak, aby byla navrácena původní podoba doplněná komponovanou zelení ostrohu.
Z vnitřní strany bude k severovýchodní části hradby přistaven objekt občerstvení s možností konání menších produkcí a výstav včetně zázemí.
Plocha uvnitř bašty bude rekonstruovanou branou přístupna z Pekární ulice i bezbariérově z parku pod Dómem tzv. „Cikánkou brankou".
Po obvodu hradební zdi bude podél hradebního válku až k hradnímu ostrohu veden mlatový chodník. Na ostrohu bude rekonstruováno dělostřelecké stanoviště z II. sv. války.
Z hrdla mezi kurtinou a baštou bude podél opěrné stěny veden nový přístupový chodník k nově otevřené bráně Všech svatých.
Na vyvýšeném místě chodníku cca v pozici původní středověké hradby bude umístěno zastavení s vyhlídkou do bašty a na vzdálenější Klášterní Hradisko.
Brána Všech svatých – část nynějšího rezidenčního objektu fary: Nová úprava brány bude přizpůsobena novodobým podmínkám, které vznikly historickým vývojem (do původní brány vestavěný renesanční strop), majetkoprávními vztahy a archeologickým výzkumem paty původní brány.
Veškeré zásahy do objektu brány budou minimalizovány jen do té míry, aby byl respektován renesanční strop, původní nika brány, nalezená pata brány s nákolníky a nutná výšková úroveň prostupu. Ze strany farní zahrady bude objekt brány upraven tak, že bude demolován nehodnotný hospodářský přístavek v úrovni zahrady. Protože je veranda pro činnost fary nutná, bude nahrazena novodobým objektem z dřevěné konstrukce a s přístupem na hradební zeď. Chodník bude pokračovat v zářezu podél hradební zdi, kde zaústí do Mlčochovy ulice. Výškami obou zdí bude zajištěna intimita farní zahrady.
V Mlčochově ulici bude do podzemí přemístěna stávající trafostanice arcidiecézního muzea a v dlažbě budou vyznačeny historické hranice opevnění. Celý průchod z Dobrovského ulice až po ulici Mlčochovu bude časově i provozně regulovatelný pěti brankami (ze spodního parku na kurtinu, „Cikánská branka" k parku pod Dómem, z Pekární, v bráně Všech svatých a na hranici Mlčochovy ulice) které budu vytvářet několik provozních průchozích režimů. V denní době budou všechny branky otevřeny.

Pro vodní turisty bude na pravém břehu Mlýnského potoka v parku pod Dómem zřízeno Přístavní molo umožňující krátkou zastávku provozovatelům vodního sportu i zastávku turistické vodní dopravy. Břeh potoka bude zpevněn kamennými stupni umožňujícími výstup z lodě na břeh a do parku pod Dómem.
Pro potřeby informačního centra a dlouhodobě neřešeného problému absence veřejných WC je navržen ke stavebním úpravám Dům zvoníků na Václavském náměstí. V přízemí bude v západním křídle zřízeno infocentrum s obsluhou, prodejnou a výstavním prostorem. Dvorek domu zůstane zachován.

Koncepce zeleně – pěstební a kompoziční cíle

Park pod bastionem je navržen jako volná krajinářská kompozice smíšených skupin stromů, keřů a květinových podrostů v celistvém trávníku bez komunikací. Prostorové uspořádání skupin bude takové, aby dokreslovalo harmonický pohled na siluetu olomouckého hradu s katedrálou z ulice Dobrovského. Park s pobytovým trávníkem bude lehce přehledný z Dobrovského ulice.
Zahrada na kurtině a bastionu: v prostoru bašty bude vytvořena reprezentativní zahrada, která se bude v zásadě skládat ze tří částí: promenáda, kurtina se zahradními kabinety a travnatá rampa bastionu.

The Olomouc Castle

The Olomouc Castle is a National Cultural Monument, symbol of national, spiritual and moral values, expressing itself in a visible and touchable monumentality of the Cathedral Hill and in the history petrified in organisms of the landscape, city and church.

One of the most important historic locations on the territory of the Czech Republic, the area of the Olomouc Castle played a central role in political, religious and cultural developments of Moravia in the early years of the Czech statehood. It was proved beyond any doubt that a castle of the Olomouc branch of the Premyslids – a Moravian counterpart to the Prague Castle – existed here, on the most prominent of Olomouc's three hills, as early as in the mid-1000s. After Bishop Jindřich Zdík completed St. Wenceslas Cathedral, the Cathedral Hill of Olomouc became a spiritual centre of Moravia. As its fates had been closely linked to the origins of the Premyslids' state and Moravian Church, a tradition and prestige soon developed and the town was to become the capital of Moravia for long centuries.

The area of the Castle includes St. Wenceslas Cathedral, the Romanesque palace of Bishop Zdík, the Chapter Deanery, today housing the Archdiocesan Museum, chapter houses at the mouth of Mlčoch Street, the Bell Ringers' House, St. Anne Church, and Chapel of St. Barbara.

The importance of the Olomouc Castle has recently been emphasized by institutions not directly linked with the City. The Olomouc Museum of Fine Arts completed an extensive reconstruction of the Chapter Deanery, converting it into the Archdiocesan Museum, and the Metropolitan Chapter of Olomouc restored the Cathedral. As for the City itself, it has financed, implemented (and for the most part completed) the reclamation of the park in front of the Cathedral, in the north-eastern corner of the Olomouc Castle area. Currently, the Statutory City of Olomouc wishes to take advantage of the opportunity presented by the fact that the central government has made an investment into this historical part of the City and, using EU funds, revitalize the large territory of what is called "the Olomouc Castle" in the immediate neighbourhood of the Cathedral Hill.
Specifically, the area will be made accessible from the north, through an area of land that has long been neglected and should be extensively reclaimed.
The territory that should be revitalized consists of the following areas located at the outskirts of the Castle: Dobrovský Street, Adjacent park below the Locatelli Bastion, The Locatelli Bastion (an important 17th-century monument dating back to the early period of the construction of the bastion fortress of Olomouc), The Gate of All Saints – blocked in the 16th century, currently part of the parsonage, Residential garden at the parsonage and Mlčoch Street (a "rural neighbourhood" opening to the Wenceslas Square).
The objectives of the project are converting the Castle into a public space used for activities pursued by the Church and Archdiocesan Museum, while preserving its spiritual and contemplative dimension, making the area passable by removing landscape and architectural barriers erected in the past, stressing the natural monumentality of the Hill and Perpetuating the tradition of Olomouc's parks (while drawing a lesson from similar landscaping of the Prague and Brno castles).

The spatial concept of separate locations

Currently, the monumental architecture of the Castle and the Cathedral can only be viewed to a limited extent from the Wenceslas Square. The decoration on facades of all buildings, if any, can mostly be observed "from bottom to top". The enormous mass of the Cathedral, though lending a sense of monumentality to the Hill, is largely obscured to an observer, who cannot measure its enormous dimension by mere walking around, since the area "beyond the Cathedral" is inaccessible. Moreover, the Cathedral is similarly obscured when viewed from the City centre and from its northern districts.
Indeed, the Cathedral can be seen only partly or "intuitively" from the north, as it is concealed from view behind dense shrubs and trees chaotically planted below the City walls and on the Bastion. In order to expose the vertical structure of the Hill and the Cathedral, rising from the uncovered rock base to the top of the spires, the green vegetation should be reduced and its patterns changed. A pedestrian who will be able to climb the rock or City walls to reach the Cathedral site will experience the vertical concept of the Olomouc Castle and comprehend the way in which it was formed.
There is a certain level of tension about the Cathedral Hill, which helps to sustain the age-old Genius Loci – the tension between the visible and invisible, between the reachable and unreachable. This tension should be supported by creating a path that would lead a visitor through places that possess a blend of such attributes: a visible, though unreachable Chapter garden on the barbican nearby the Cathedral; the cloister court garden of Bishop Zdík's palace; a visible garden on the crest of the bastion and curtain; opened inner space of the bastion; invisible and unreachable courtyards of the cannons' residences; and the parsonage garden. These separate "places along the trail" will keep their individual form of organization and management respecting ownership rights as well as their aesthetic and symbolic values.

Attaining the objectives of the project through architecture, technology and vegetation

Short-term parking places for buses will be created along Dobrovský Street. The green vegetation in the impromptu park at the foot of the Locatelli Bastion should be reduced and its patterns changed. A flight of stairs will be installed along the remains of the neighbouring Hospital Bastion, leading from the park to the curtain between the bastions.

The Locatelli Bastion forms a higher level of the greenery composition along the path to the Castle. The general pattern of a carefully disposed garden on the curtain crest follows the layout of the former Carthusian monastery (thematic garden "cabinets"), divided between the lower crest of the bastion and higher top of a medieval town wall from which the Gate of All Saints is accessible.
In the future, outside seating may be installed on the crest of the curtain at the level of cellars of the former Cadet School (today's Garrison House).
The level of the inner space of the Bastion will be lowered in accordance with original rapport plans of the bastion fortress dating from the mid-1700s. Later structures erected on the crest and in the inner space of the Bastion will be removed and their original look restored. Green shrubs will be planted on the edge.
A sandwich bar will be added from inside to the northeastern part of the wall, a possible venue of small-scale exhibitions and performances. (The bar will be equipped with public toilettes, conveniences for performers, furniture storeroom, and a kitchen).
The inner space of the Bastion will be accessible for pedestrians from Pekární Street through a reconstructed gate and for wheelchairs through the "Gipsy Gate" from the park below the Cathedral. A threshing floor pavement will lead along the city wall bank as far as the Castle promontory. A WWII artillery post will be reconstructed on the crest.
A new footpath will lead from the gorge between the curtain and the bastion along a supporting wall to the re-opened Gate of All Saints.
At an elevated spot, roughly in a place where the medieval town wall used to stand, a lookout will be erected from which to see the inside of the bastion as well as the Klášterní Hradisko monastery on the horizon.
The Gate of All Saints – part of today's parsonage residence – will be reconstructed: a manner that will respect its historical development and disposition (e.g. the built-in Renaissance ceiling), current ownership rights, and results of an archaeological research of the foot of the original gate.

Construction alterations will be minimized and major architectural features will be respected, in particular the Renaissance ceiling, original niche of the gate, excavated foot of the gate with bollards, and the necessary clearance of the gate. A later extension erected in the parsonage garden, which is of a low architectural value, will be torn down and replaced with a new timber veranda from which the crest of the city wall will be accessible. The footpath will continue through a gorge along the city wall and lead to Mlčoch Street. Walls on its both sides will protect the intimacy of the parsonage garden. The existing transformer station of the Archdiocesan Museum in Mlčoch Street will be moved underground and the line of historical city walls marked in the paving.

The entire footpath between Dobrovský and Mlčoch Streets will be divided and regulated by five gates (the gate between the lower park and the curtain, Gipsy Gate opening to the park below the Cathedral, Pekární Street Gate, Gate of All Saints, and Mlčoch Street Gate) that will set the rhythm of the entire space. All the gates will be opened during daytime.

In the park below the Cathedral, on the right bank of the Mlýnský Stream, a Landing Stage will be constructed for paddlers and canoeists willing to make a brief stop here. The bank of the stream will be reinforced with stone steps leading to the land and park below the Cathedral.

The Bell Ringers' House at Wenceslas Square will be converted into a tourist information centre (with public toilettes that this part of the City has been lacking for long time). The centre with a front desk, shop and exhibition room will be housed in its western wing. The existing courtyard will be preserved.

Green vegetation – a concept of planting, maintenance and general layout

The Park below the Bastion is devised as a loose landscape design consisting of mixed groups of trees, shrubs, flowerbeds and compact grassy lawns without paths. The separate groups will be laid out in a manner underlining the skyline of the Olomouc Castle and Cathedral viewed from Dobrovský Street. The park with a freely accessible lawn will also be clearly visible from Dobrovský Street.

The garden on the crest of the curtain and bastion – a highly presentable garden will be laid out on the bastion, consisting of three parts: an esplanade, garden "cabinets" on the curtain crest, and a grassy lawn on the bastion crest.

Štěpánka Fraňková

MUDr. Štěpánka Fraňková
Primátorka/Mayor

Statutární město Pardubice/Statutory City of Pardubice
Pernštýnské náměstí 1
530 21 Pardubice
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 466 859 502
e-mail: stepanka.frankova@mmp.cz
www.pardubice.eu

Město na soutoku dvou řek, město s nádherným zámkem, romantickým podzámčím, bohatou zelení a centrem, v němž se setkávají různé architektonické slohy, to jsou Pardubice, jaké mám ráda, jak bych je přála poznat každému návštěvníkovi.

Pardubice jsou městem s více než sedmisetletou historií. Nejstarší dochovaná písemná zmínka o jejich existenci pochází z konce 13. století, městem se staly někdy kolem roku 1340. Tehdy náležely rodu pánů z Pardubic, jehož nejvýznamnější postavou byl Arnošt z Pardubic, první pražský arcibiskup. Do architektury města se nesmazatelně zapsaly zejména dvě historické epochy. Jako laikovi mi Pardubice se svou rozmanitostí stavebních slohů sloužily jako názorná učebnice architektury.

Obdobím největšího rozkvětu byl pro město přelom 15. a 16. století, kdy patřilo rodu Pernštejnů. Vilém z Pernštejna rozhodl o půdorysu a jednotném stylu města, který se zachoval do současnosti, nechal vystavět pozdně gotický kostel sv. Bartoloměje a zdejší vodní hrad přestavět na pozdně gotickou rezidenci. Jeho synové Vojtěch a Jan pak pokračovali v přebudovávání města již v renesančním duchu. Pardubický zámecký komplex s opevněním dnes představuje jeden z mála unikátních přechodů mezi hradem a zámkem, které se na světě dochovaly. Zámek ukrývá řadu uměleckých pokladů, ať je to gotická kaple Tří králů, nebo rytířské sály s impozantními ranně renesančními nástěnnými malbami. Rodu Pernštejnů město vděčí i za své historické centrum s Pernštýnským náměstím, které je od roku 1964 městskou památkovou rezervací. Na Pernštýnském náměstí pozdně gotické a renesanční domy organicky doplňují stavby z pozdějších období. Na starém městě zůstaly zachovány pozoruhodné zbytky pozdně gotických malovaných štítů s figurálními výjevy na původně jednopatrových domech vedle raně renesančních obloučkových štítů a terakotových ostění dvoupatrových domů, či barokní krásy asi nejobdivovanějšího domu U Jonáše na Pernštýnském náměstí.

Dalšího významného rozvoje se Pardubice dočkaly až po čtyřech staletích, s „příchodem" železnice a rozvojem průmyslu. Počátkem 20. století se do tváře města zapsali významní tvůrci moderní architektury. V těsné blízkosti renesančního historického centra vyrostly nové dominanty, například areál Winternitzových mlýnů, které na počátku své kariéry vyprojektoval Josef Gočár, funkcionalistický hotel Grand – největší Gočárova práce pro Pardubice, průmyslové muzeum Karla Řepy ve stejném stylu, ale také secesní městské divadlo Antonína Balšánka, či Machoňova pasáž.

I v současnosti vznikají v Pardubicích krásné a zajímavé stavby, například nový komplex Fakulty chemicko-technologické a tělovýchovná zařízení pardubické univerzity jsou laureáty ceny Grand Prix za architekturu za rok 2009. Ale to je stále otevřená kapitola, jak doufám nikdy nedopsané učebnice architektury Pardubic.

The City on the confluence of two rivers, the City with wonderful castle, romantic settlement around, with rich verdure and the centre in which various architectural styles meet each other, that is the City of Pardubice, which I like, which I wish every visitor can come to know. The City of Pardubice has got more than seven hundred year long history. It has become the City sometimes around the year 1340. That time the City was owned by the family of Lords of Pardubice, Arnošt from Pardubice was the most famous character of the family, the first Prague archbishop. Two architectural epochs are written down inerasably into the architecture of the City. Being a non-expert I always had Pardubice with its variety in architectural styles as an illustrative architectural textbook.

The turn of 15th to 16th century was the period of the biggest development of the City, when it belonged to the Dynasty of Pernštejn. Vilém of Pernštejn decided on layout of the City and on integrated style, which is still preserved till nowadays, he got the late Gothic Church of St. Bartolomew built and the local water castle rebuilt into the late Gothic residence. His sons Vojtěch and Jan then went on the reconstruction of the City already in the Renaissance look. The Chateau with fortification represents nowadays one of few unique conversions from castle to chateau, which are preserved in the world. The Castle hides many artistic treasures, either the Gothic chapel of Three Kings or knightly halls with impressive early Renaissance wall paintings.

The City is grateful to the Lords of Pernštejn for its historic centre with Pernštýnské náměstí (square), which has been declared to be the City Conservation Area in 1964. On the Pernštýnské náměstí the Gothic and Renaissance houses are organically followed by the buildings dated later, in the old town some impressive remainders of Gothic painted gables are preserved with figure motifs on formerly one-floor houses beside early Renaissance arc gables and terracotta moulding in two-floor houses or baroque beauty of the most admirable house U Jonáše on Pernštýnské náměstí.

Not sooner than four further centuries Pardubice waited to see any significant development with "arrival" of railway and industrial development. At the beginning of 20th century famous creators of modern architecture went down the image of the City. In close distance from the historic centre new dominant buildings were set in that time, for example Winternitz's Mills designed by Josef Gočár at the dawn of his carrier, functional hotel Grand – the biggest Gočár´s job for Pardubice, industrial museum by Karel Řepa in the same style, and also Art Deco theatre by Antonín Balšánek or Machoň´s Passage.

At the time being some new buildings occurred in Pardubice as well, for instance the new Faculty of Chemical Technology and Gym Facilities of University of Pardubice is the laureate of Grand Prix of Architects for the year 2009. However, this is still open chapter, I hope, of never finished architectural text book of Pardubice.

Od urbanismu k architektuře

Vedle Gočárova okružního dopravního systému Hradce Králové se jeví Pardubice, založené na kříži hlavní severojižní komunikace a železnice, jako mladší, neposlušný a věčně rebelující sourozenec, vzhlížející ke svému dopravně dokonalejšímu bratrovi.
Východozápadní osou roštového systému urbanismu centra města je spojnice pardubického nádraží a Pernštýnského náměstí. Při vstupu do města pomyslnou branou nestárnoucího skvostu funkcionalistické architektury (Karel Řepa, Karel Kalvoda, Josef Danda, 1958) zůstává stále poněkud utajen na opačném konci městské osy za Zelenou bránou historický šperk pardubické architektury – městská památková rezervace – renesanční Pernštýnské náměstí, zámek. Urbanistický celek, s pokorou opečovávaný, doplňuje současná architektura pouze v nároží náměstí v zadním traktu dostavbou knihovny Zlatý Beránek – Krajská knihovna v Pardubicích architektů Aleše a Magdaleny Pappových z roku 2005. Cestou za Pardubicemi pernštejnskými přece jen plníme MÍSTA ve městě a snad občas i stránky učebnice architektury novými stavbami a pečlivě rekonstruovanými či restaurovanými objekty, které pro účely nejen festivalu architektury Architecture Week 2013 stojí za prozkoumání. Ve vzájemném souznění starého a nového, bez útlaku krásného, byť opotřebenějšího, bez usurpování pozornosti na mladší (ne vždy lepší), bez podlézavého kopírování, bez falešných her na historizující, se i v Pardubicích mísí architektura stará, nová, historická, bezvýznamná, krásná, horší, čistá, komplikovaná, skromná, nabubřelá, pozoruhodná, opomíjená, funkční... atd. Přijměte pozvání průvodce na procházku po stavbách, na které jsme v Pardubicích pyšnější.

From Landscaping to Architecture

Compared with round traffic system of the city of Hradec Králové the city of Pardubice, founded on the intersection of main north-to-south road and railway seems to be the younger for ever ungovernable rebellious sibling, looking up to his (regarding transportation) more perfect brother. Connecting line of Pardubice Main Station and Pernštýnské náměstí (square) is considered to be the East-to-south axis of the city centre grid system structure. Entering the City through the notional/imaginary gateway – the non-ageing masterpiece of functional architecture (Karel Řepa, Karel Kalvoda, Josef Danda, 1958) then the historic jewel of architecture in Pardubice stays somehow concealed on the opposite end of the City axis behind Zelená brána (the Green Gate) – the City Conservation Area – Pernštýnské náměstí, the Castle. The urban complex with humility carefully cared for is completed by contemporary architecture only in the corner of the square in a back tract – completion of the Regional Library – Zlatý beránek by architects Aleš and Magdalena Papp dated 2005. Along the road to discover Pardubice "of the Lords of Pernštějn" after all we fill in the PLACES in the City and time to time perhaps also the pages of architecture text book by new buildings and carefully reconstructed or restored objects, which deserve exploration not only regarding the international festival Architecture Week 2013. In the mutual harmony of old and new, without repression of beautiful but maybe worn out slightly, without occupying the attention for younger (but not always better), without fawning copying or false "like historic" elements also in the City of Pardubice the old architecture mixes with the new one, historic, unimportant, beautiful, worse, pure, complicated, modest with pompous, remarkable, extraordinary, ignored, effective... and so on. Accept, please, our invitation for a walk to see the building, which we are more proud of in Pardubice.

Staré v novém, nové ve starém Winternitzovy mlýny

Winternitzovy mlýny v Pardubicích jsou automatické mlýny vyprojektované Josefem Gočárem pro bratry Egona a Karla Winternitze. Byly postaveny na pravém břehu řeky Chrudimky před jejím soutokem s Labem. Automatické mlýny ukončily po 101 letech provoz, který už nebude obnoven. Areál, zahrnující památkově chráněné budovy z let 1910–1925, jednu z nejvýznamnějších památek moderní architektury v regionu, je na prodej. Budova automatických mlýnů je ikonickou stavbou města. Objevuje se ve většině propagačních materiálů dokumentujících historické jádro města z nadhledu, neboť je jeho výraznou a nedílnou součástí. Objekt ožil v červnu 2013 pestrým programem Kulturní mlýny. Město Pardubice aktivně podporuje nalezení nové náplně a smyslu lokality mlýnů a záchranu významné architektonické hodnoty.

1 | | |
— — —
| | **2**

1 - Winternitzovy mlýny/Winternitz´s Mills
2 - Pasáž/Passage

Old in New, New in Old Winternitz´s Mills

Winternitz´s Mills in Pardubice were designed by Josef Gočár for brothers Egon and Karel Winternitz. They have been built on the right bank of the River Chrudimka near its confluence with the River Elbe.
The Automatic Mills terminated their operation after 101 years and it is not to be restarted again. The whole complex consisting of preserved buildings (historic monument) built in 1910–1925, which are some of the most significant monuments of modern architecture in the region, is for sale. The building of the Automatic Mills is the iconic construction in the City. It appears in promotional information describing the historic core of the City viewed from bird view as, it is it´s integral and strong motive. The complex came alive in June 2013 through the event the Cultural Mills, the City of Pardubice actively supports searching for new function and sense of the mills and rescue of the magnificent architectural value.

Pasáž

Dobový tisk nazval stavbu architekta Ladislava Machoně (1925) na Třídě Míru „velkolepým palácem průchodním". Vyprojektoval ji dle vzoru zejména pařížských pasáží ve stylu art deco. Tato jedinečná kulturní památka vstoupila na začátku dubna 2013 do nové etapy své historie.
Po téměř dvou letech byla ukončena náročná a rozsáhlá rekonstrukce, která navrátila secesní památce původní krásu a zároveň ji přizpůsobila potřebám provozu jedenadvacátého století. Důkladnou rekonstrukcí během dvou let prošly historické prostory, na východní část pasáže navázala nová dostavba s byty a komerčními prostorami. V pasáži je po dostavbě a rekonstrukci sedmatřicet nájemních bytů, jedenáct prodejen, restaurační prostor, další čtyři nebytové prostory, čtyřiašedesát parkovacích míst i veřejné toalety.

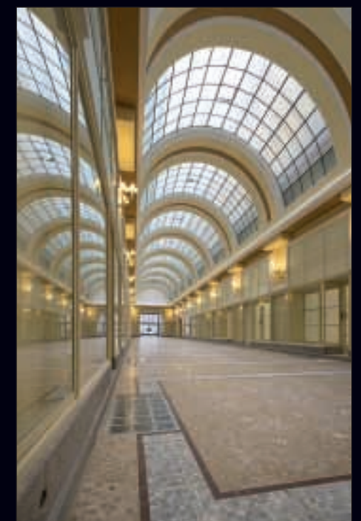

Passage/arcade

Period press called the construction by the architect Ladislav Machoň (1925) situated on Třída Míru to be "grandiose passageway palace". He designed it inspired by Parisian "art deco" passages. This unique cultural monument has entered its new historic phase in April 2013. After nearly two-year hard and extensive reconstruction has been finished, which returned the original beauty to the Art Nouveau monument and in the same time it adapted it for the needs of the 21st century. The historic spaces went through the particular reconstruction in two years, new extension with flats and commercial space were joined on the eastern part of passage. There are 37 flats, 11 shops, restaurant, further four non-residential spaces, and 64 places in car park and public toilets too in passage after reconstruction.

Fakulta chemicko-technologická a Tělovýchovná zařízení Univerzity Pardubice

Pozemek, na němž vznikl objekt Fakulty chemicko-technologické (FChT), se nachází v městské části Pardubice – Polabiny, v areálu pardubické univerzity. Ten navazuje na pozemky s rozvolněnou sídlištní zástavbou, respektuje řád ortogonální výstavby 60. až 80. let, ale přece jen do něj vnáší nový rytmus. Z pohledu člověka-chodce se novou FChT nabízí strohá až drsná, nesmlouvavá architektura. Komplex sestává ze tří staveb. Osou či páteří je dvoupodlažní horizontální stavba, procházející celým územím z jihu na sever. Její dynamická průsvitná hmota vymezuje spolu s budovou knihovny plochu akademického náměstí. Postranní objekty kateder jsou na tuto páteřní stavbu napojeny prosklenými mosty. Jejich první dvě podlaží tvoří horizontální základnu pro několikapodlažní tělesa kateder, která vytvářejí výraznou prostorovou kompozici. Páteřní centrální budova je nástupním objektem fakulty, obsahuje prostory a místnosti společné pro celou stavbu. V přízemí v jižní části je situován děkanát a studijní oddělení, uprostřed vstupní hala se schodištěm a vstupní rampou, v severní části centrální sklady, umývárny a šatny. V patře jsou místnosti poslucháren a seminární místnosti. Stavba získala cenu Grand Prix architektů za rok 2009.

Autoři: Kuba, Pilař – architekti, realizace 2008

Faculty of Chemical Technology and Gym Facilities of University of Pardubice

The site, where the new building of Faculty of Chemical Technology has been created, is situated in the City quarter Pardubice – Polabiny, in the site of Pardubice University. It is touching the area of rather free housing estate urban structure, it respects rectangular grid structures of sixties to eighties, but it brings into it some new rhythm. From a human-pedestrian view the new faculty offers rather reserved, plain, or rough, uncompromising architecture. The complex consists of three buildings. Two-floor building creates the axis which passes through the whole area from the North to the South. Its dynamic and transparent volume defines together with the building of library the area of Academic Plaza. The lateral buildings of departments are connected with the axis by the glass-walled bridges. Their first two floors create the horizontal base for multi-storey units of departments, which make substantial spatial composition. The axial central building is the entrance object of the faculty, it contains the spaces and rooms common for the whole construction. In the first floor the dean´s office and study department are situated, the entrance hall with staircase and ramp in the centre, storages, washrooms and changing rooms in the northern part. On the second floor there are auditoriums and, lecture rooms. The construction has been awarded the prize Grand Prix of Architects for the year 2009.

Authors: Kuba, Pilař – architekti, realization 2008

Vinice – konverze bývalé továrny na administrativní centrum

Na břehu řeky Chrudimky, v klidové části Pardubic, vznikla na místě bývalé strojní továrny s vilou továrníka z třicátých let minulého století kvalitní architektura Administrativního centra, která byla oceněna titulem Stavba roku 2010. Administrativní centrum je souborem administrativních budov, včetně zázemí tvořeného stravovacím a sportovně relaxačním zařízením. Původní rodinná vila v centru staveniště se proměnila na kancelářský objekt. Novou výstavbu tvoří čtyřpodlažní částečně podsklepená bariérová stavba s podélnou osou rovnoběžnou s železničním a silničním koridorem, šikmo orientovaným třípodlažním křídlem a novým dvoupodlažním křídlem na místě původní dřevěné výrobní haly.

Architektonický návrh: Ing. arch. Ilja Coufal, realizace 2009

Vinice – Conversion of Former Factory to Office Building

On the River Chrudimka riverside, in a quiet part of the City of Pardubice on the site of former factory with the factory owner´s villa from the thirties of the last century the Business Centre has been built and its good architecture was awarded the title Stavba roku 2010 /Construction of the year 2010. The Business Centre consists of the set of office buildings including catering facilities and sport and wellness centre. The former family villa in the centre of the site has been changed to the office building. The new building – a four-floor object with cellar in its part – is composed to be a barrier building parallel by its longitudinal axis to the direction of road and railway corridor, then slant three-floor wing and new two-floor wing instead of former wooden production hall.

Architectural design: Ing. arch. Ilja Coufal, realization 2009

3 | | |
— | — | —
| | 4

3 – FChT Univerzita Pardubice/FChT University of Pardubice

4 – Business Centrum Vinice/Business Centre Vinice

Magnum

Pozemek se nachází na místě bývalého hotelu Veselka, asanovaného v roce 1972. Jedná se o mimořádně exponovanou lokalitu v centru města. Historicky Veselka uzavírala Třídu Míru tvořící osu centra. Totéž bylo očekáváno od nového objektu na tomto místě. Polyfunkční dům vznikl jako dominanta pěší zóny. Nový objekt přivírá Tř. Míru, vytváří na ní klidový prostor a zároveň je návštěvník „vtahován" do pěší zóny ubíhajícím obchodním přízemím. Nad obchodními patry se tyčí dominantní administrativní část, která se zužuje směrem k centru a svým dynamickým nakloněním vyzývá k jeho návštěvě. Z Třídy Míru tak vnímáme úzkou vertikálu – jakousi protiváhu Zelené brány a horizontální výlohu vzniklou přivřením Tř. Míru ve II. NP. Objekt je navržen jako vícefunkční s jedním podzemním podlažím (technické zázemí + parking) a dvěma obchodními podlažími, která jsou oddělena technickým mezipatrem od pěti administrativních podlaží.

Autor: Jaromír Walter, realizace 2008

Magnum

There is the site of former hotel Veselka, demolished in the year 1972. Extremely exposed location in the very centre of the City is concerned. In the past Veselka used to close Třída Míru, the axis of the City Centre. The same was expected from the new building at the same place. The multifunctional house has risen as the dominant of the pedestrian zone. The new construction closes somehow Třída Míru, it creates resting space and in the same time the visitor is being drawn inside the zone by the commercial first floor passing by. The dominant part is towering above the commercial floors and it invites to enter by its dynamic sloped shape.
We perceive only a thin vertical shape from Třída Míru – something as counterweight to Zelená brána, and the horizontal screen created by partial closing of Třída Míru on the second floor. The building is designed as multifunctional with one underground storey (technical equipment and car park), with two commercial storeys divided by one technical mezzanine from five office storeys.

Author: Jaromír Walter, realization 2008

Univerzita Náměstí Legií

Historická budova Pardubické univerzity na náměstí Legií se rekonstrukcí změnila hned ve dvou směrech. Zvenku vypadá jako citlivě a se vkusem restaurovaná památka. Uvnitř se změnila v moderní a dobře vybavenou univerzitní budovu s učebnami až pro 400 studentů. Rekonstrukce historické části univerzitního objektu se uskutečnila na ploše 7.000 m² a týkala se více než 190 místností včetně dvorního traktu. Vedle šedesáti místností určených pro výuku a výzkum je to 17 specializovaných laboratoří pro stovku studentů, 9 učeben a studoven a třicet pracoven pro doktorandy a jejich školitele, dále jednací a konferenční místnosti vybavené specializovanými hardwarovými a softwarovými produkty. Objekt na náměstí Čs. legií je kulturní památkou a na zachování jeho památkové hodnoty mají zásluhu i zaměstnanci univerzity. Na restaurování památkově chráněných prvků stavby, štukové a sochařské výzdoby se podíleli i restaurátoři „místní" Fakulty restaurování z Litomyšle.

Autor projektu rekonstrukce: MIXAGE, realizace 2012

University at Náměstí Legií

Historic university building at Náměstí Legií has changed itself by the reconstruction in two directions.
It looks like sensitively and with good taste restored monument from the outside. Inside there is a modern and well equipped university building with lecture halls for up to 400 students. The reconstruction of historic part of university object took part on the area of 7.000 m² and it involves more than 190 rooms including the backyard. Beside 60 rooms dedicated to tuition and research there are 17 specialized labs for 100 students, 9 lecture rooms and study rooms and 30 working rooms for postgraduate students and their tutors, further on also the meeting rooms and conference rooms equipped by particular hardware and software products. The building at Náměstí Legií is the cultural monument and also the university employees themselves contributed to restoration of its conserved architectural elements, stucco and sculptural decoration being restorers of the local Faculty of Restoration from Litomyšl.

Authors of reconstruction project: MIXAGE, realization 2012

5 | | |
— | — | —
| | 6

5 – Magnum/Magnum

6 – Univerzita, Náměstí Legií/University, Náměstí Legii

Pardubice
City of Pardubice

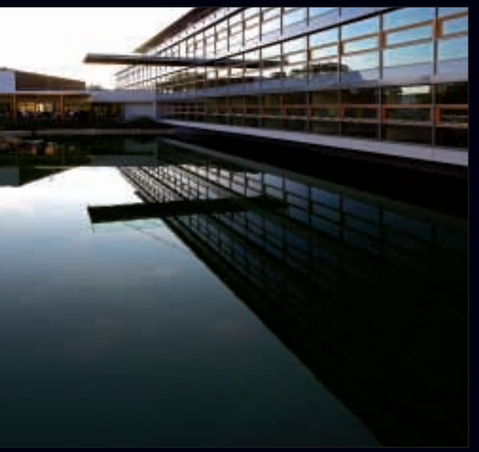

Město na vodě

Pardubice si jako jedno z mála měst v Evropě doposud udržují významný krajinný fenomén. Okolní krajina přímo a spojitě podél řek proniká až do vlastního jádra města. Z historického centra města lze pěšky či na kole dojít k řece, respektive soutoku řek a odsud dál kolem Labe na Kunětickou horu či teoreticky do Hradce Králové, kolem Chrudimky do Chrudimi, Slatiňan a dál. Přírodě blízká území, navazující na říční toky, vytvářejí specifickou formu městského jádra – zámek s Tyršovými sady, doplněný městskými nábřežími (Tyršovo, Vrchlického, Čechovo, Labská ulice), parkovými plochami a zákoutími navazujícími na slepá ramena (Bubeníkovy sady a matiční jezero, parky v Polabinách, Čičák). Rytmus života v těchto územích určuje řeka, jde o typická klidová území.
Toto přírodní bohatství, které vytváří krajinný obraz města, jeho urbánní osnovu, zůstává i přes vývoj města v čase takřka konstantní, pokud se týká zastavitelnosti území. Pokud je učiněn zásadní krok ke koncepčnímu řešení celého problému, lze městskou zeleň povýšit na zásadní městotvorný prvek, který dodá urbanismu města Pardubice evropskou prestiž a úroveň. Rozsáhlé zelené plochy ve městě mají obrovský rekreační potenciál, který, bude-li využit, výrazně zvýší kvalitu životního prostředí obyvatel města i turistickou atraktivnost Pardubic.

The City on Water

Pardubice as one of few cities in Europe maintain significant landscape phenomenon. Surrounding landscape straight and continuously penetrates into the core of the City itself.
It is possible to get by walk or by bike very easily from the historic centre to the confluence of the rivers and further on along the Elbe to Kunětická hora (Kunětická Mountain) or theoretically to Hradec Králové, along The River Chrudimka to Chrudim, Slatiňany and further on. Specific form of city centre is created by the areas close to nature following the rivers – there are Castle with Tyršovy sady (park), embankments (Tyršovo, Vrchlického, Čechovo, Labská street), park areas, secluded places following dead river arms (Bubeníkovy sady and Matiční jezero, parks in Polabiny, Čičák). The river determines the rhythm in these areas, there are typically resting areas.
This natural wealth, which creates the landscape image of the city, its urban grid, stays regardless overall development of the City, constant, as far as build up area is concerned.
If the principal step is made towards the conceptual solution of the whole problem, it is possible to elevate the city greenery/verdure up to principal city creating element, which gives Pardubice town planning European prestige and quality. Huge green areas in the City have great recreation potential, which, if used, will increase strongly both the environmental quality for the citizens and touristic attractiveness of the City of Pardubice.

Město na kole

Díky své již výše zmíněné poloze v krajině bez kopců jsou Pardubice ideálním terénem pro cyklisty. V Pardubicích je všude blízko, jsou městem krátkých vzdáleností. A Pardubáci mají excelentní dopravní chování. Pouze pro 35 procent všech cest využívají osobní automobil, téměř pro pětinu kolo. Na kole se jezdí do práce, na nákupy i za odpočinkem. Více cyklistů a méně aut v ulicích jde ruku v ruce nejen se zlepšením dopravní situace. Zvyšuje se i kvalita vzduchu, ožívají veřejná prostranství a zvětšuje se poptávka po lokálních obchodech a službách.
V červnu 2013 schválilo zastupitelstvo města nový zásadní dokument pro budování infrastruktury pro cyklisty – systém cyklostezek, pruhů, zón tempo 30 a dalších opatření. Plán je podkladem při rekonstrukcích ulic a křižovatek nebo při návrhu nových staveb. Stezky a pruhy by na sebe měly výhledově navazovat, umožňovat bezpečnou a plynulou jízdu. Veřejnosti byla prezentována VIZE 25. Její základní myšlenkou je dosáhnout do roku 2025 toho, aby cyklistická, pěší, městská hromadná i automobilová doprava byly v Pardubicích rozvrstveny rovnoměrně.

The City by Bike

Thanks to the above mentioned position in the landscape without hills, Pardubice is ideal place for cyclists. Everywhere is close in Pardubice, it is the City of short distances. And Pardubice has excellent traffic behaviour. Only 35% of all trips are made by cars, nearly one fifth by bikes. It is used to go to the office by bike, go shopping and for rest as well. More cyclists and fewer cars go hand by hand not only with traffic situation (even small decrease of numbers of cars means big improvement in traffic peak). The air quality is improving; public open space is getting livelier and the demand for local shops and services increases. In June 2013 the City representatives approved new principal document for infrastructure development for cycling – cycle route system, lanes, zones Tempo 30 and further provisions. This plan is the base for reconstructions of streets and crossroads or for new building designs. Routes and lanes should be connected in the future; they should enable safety and continuous ride. VIZE 25 was presented to the public. It´s main idea is to reach within the year 2025 uniform stratification of various means of transport – pedestrians, cyclists, public transport and cars.

Architektonická soutěž

Stojí za zmínku, že v Pardubicích v tomto roce proběhla veřejná výtvarná a architektonická soutěž na zpracování návrhu památníku aviatika Jana Kašpara. Architektonická či výtvarná soutěž (jako princip je známa již po staletí) těží z touhy tvůrců získat zajímavý úkol. Nepřetržitou tradici stálého zdokonalování pak provází tento typ soutěžení přibližně posledních sto šedesát let. Účast odborníků, množství práce a následně i zájem veřejnosti v Pardubicích nám znovu potvrzují význam a přínos profesionálních soutěží, motivují nás k pořádání dalších. Není zdaleka poprvé, kdy Pardubice vybraly autora, výtvarníka, architekta i tým prostřednictvím architektonické soutěže. Považujeme tuto cestu za správnou a věříme, že se s nadšenými tvůrci setkáme v Pardubicích při dalších takových soutěžích.
Přejeme vám úspěšné dny, hodně štěstí, těšíme na shledanou ve městě na soutoku Labe a Chrudimky, v Pardubicích.

Architectural competition

It is worth of mentioning that in this year the architectural and art competition was held in Pardubice to design Jan Kašpar the Aviator Monument. Architectural or art competition is considered (as principle known for centuries) contributes from effort of creators to get interesting assignment. Continuous tradition of improving then accompanies this kind of competitions for last hundred and sixty years. Participation of the professionals and later on also the interest of public confirm to us sense and benefit of professional competitions, it motivates us to organize and manage others. It is not first time at all, when the City of Pardubice chose the author, architect or team through the architectural competition. We consider this way to be right and inevitable and we believe we meet the enthusiastic creators in Pardubice in the future again. Have successful days, good luck, we look forward to meeting you in Pardubice in the City on the confluence of Elbe and Chrudimka rivers.

7 — Business Centrum Vinice, Pardubice

Ondřej Veselý

JUDr. Ondřej Veselý
Starosta/Mayor

Město Písek/City of Písek
Velké náměstí 114/3
397 19 Písek
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 382 330 208
e-mail: ondrej.vesely@mupisek.cz
www.mesto-pisek.cz

Královské město Písek je přirozeným společenským a kulturním centrem severu Jihočeského kraje. Bylo založeno přemyslovskými panovníky v polovině 13. století. První písemná zmínka o městě pochází z r. 1243. Od tohoto roku se tak odvíjí veškeré datování „stáří" Písku a letos tak naše město slaví 770 let.
Vznik a rozvoj města je spojen zejména se jmény dvou přemyslovských vladařů – krále Václava I., který je předpokládaným zakladatelem města, a krále Přemysla Otakara II., který se významným způsobem zasadil o rozvoj tohoto sídla. Právě za jeho panování také zřejmě došlo k vybudování nejvýznamnější písecké památky – Kamenného mostu. Ten je zároveň nejstarším dochovaným mostním dílem na území České republiky (tedy starší než pražský Karlův most) a druhou nejstarší stavbou tohoto typu ve střední Evropě (starší je pouze most v bavorském Řezně). Takováto náročná stavba právě v Písku dosvědčuje, že Přemysl Otakar II. měl s městem velké plány. Uvádí se dokonce, že Písek měl být sídelním městem českého království, pokud by se Praha stala hlavním městem Svaté říše římské. S ohledem na další vývoj událostí a výsledek bitvy na Moravském poli panovníkovy záměry však již nezjistíme.
Ačkoliv je Písek symbolizován především Kamenným mostem, jeho tvář je tvořena celou řadou dalších zajímavých historických i moderních struktur. Za všechny uveďme například gotické stavby Děkanského kostela Narození Panny Marie a královského hradu (dnes sídlo Prácheňského muzea), barokní radnici, dále přírůstky z 2. půle 19. století – městskou vodní elektrárnu (dodnes funkční a spojenou s muzeem osvětlování) a budovu městské sladovny (dnes galerijní prostor) či Zemský hřebčinec vystavěný na počátku 20. století.
I v dnešní době se však úvahy o budování města často točí kolem Kamenného mostu, jeho bezprostředního okolí a užšího historického centra města. Koncem 20. století tak byla realizována bytová zástavba na levém břehu Otavy v blízkosti této starobylé stavby. Mezi léty 2006–2009 byla revitalizována část historického centra města od prostranství Bakaláře u Děkanského kostela přes původní hradní příkop a kolem městské vodní elektrárny promenádou až k mostu. V r. 2012 pak bylo rekonstruováno pravobřeží předpolí Kamenného mostu, kde vznikl nový sociální prostor.
V letošním roce pak dokončujeme druhou část předpolí Kamenného mostu rekonstrukcí ulice Národní svobody směřující k nejstarší části Písku – Václavskému Předměstí. Vyhlásili jsme rovněž architektonickou soutěž na úpravu pravého nábřeží řeky Otavy pod Kamenným mostem. Písek tak stále zůstává místem zásadních architektonických a stavebních výzev, které podtrhují jeho nezaměnitelného genia loci.

1 – Děkanský kostel Narození Panny Marie /Dean´s Church of the Birth of the Virgin Mary

The royal town of Písek is a natural social and cultural centre of the northern part of the South Bohemian Region. It was founded by the kings of the ruling House of Přemyslid in the middle of the 13th century. The first written reference to the town dates back to 1243. This year is therefore regarded as the time of the founding of the town of Písek, which is celebrating 770 years of its existence in 2013.
The origin and development of the town is associated with the names of two rulers of the House of Přemyslid in particular – King Wenceslaus I, who is regarded as the founder of the town, and King Ottokar II, who contributed to the development of the town in a significant manner. The most important monument of Písek – the Stone Bridge – was probably built during the reign of Ottokar II. The bridge is also the oldest preserved bridge in the territory of the Czech Republic (which means that it is older than the Charles Bridge in Prague) and the second oldest work of this type in Central Europe (only the bridge in the town of Regensburg, Bavaria, is older). Such a complicated construction built in Písek indicates that Ottokar II must have had ambitious plans concerning the town. It is said that Písek would have been the seat of the rulers of the Kingdom of Bohemia if Prague had become the capital of the Holy Roman Empire. Considering the turn of events and the result of the Battle on Moravia Field, we cannot ascertain the ruler's intentions.
Although Písek is known in particular for the Stone Bridge, there are many other interesting historical as well as modern architectural structures contributing to its appearance. To give some examples, let us mention the works of Gothic architecture, such as the Dean's Church of the Nativity of the Virgin Mary and the Royal Castle (today the seat of the Prácheň Museum); the Baroque Town Hall; the construction works from the second half of the 19th century – the municipal hydroelectric power plant (still functional and combined with the Lighting Systems Museum) and the building of the municipal Malt house (a gallery today); and the State Stud Farm built at the beginning of the 20th century.
Even nowadays, the ideas concerning the town's development are often associated with the Stone Bridge, its immediate surroundings and the historical centre of the town. At the end of the 20th century, housing development was started on the left bank of the Otava River in the vicinity of this ancient monument. From 2006–2009, part of the historical centre was revitalized, specifically the part stretching from the Bachelor's area next to the Dean's Church over the original castle moat and around the municipal hydroelectric power plant along the promenade as far as the bridge. In 2012, the right embankment zone in front of the Stone Bridge was reconstructed and became a new social space. This year we are completing the other part of the zone in front of the Stone Bridge, the reconstruction of Národní svobody Street heading towards the oldest part of the town of Písek – Václavské Předměstí.
We have also announced an architectural competition for the redevelopment of the right embankment of the Otava River under the Stone Bridge.
Písek has remained a place with important architectural and constructional challenges emphasizing its unique genius loci.

Písek
City of Písek

O historické architektuře města

Historické jádro města Písek je situováno na terénně nerovném prostoru nad pravým břehem řeky Otavy. V jeho středu se rozkládá rozměrná čtverhranná plocha, do níž byly vloženy tři domovní bloky, které tak oddělují a vymezují dvě náměstí, velké na západě a druhé, menší, na jihovýchodě. Základy těchto bloků sahají nejspíše až do 13. století. Na západním okraji města byl zbudován hrad a dominikánský klášter. V nejvyšším bodě jižní strany poblíž hradeb byl založen farní kostel. V poměrně krátkém časovém úseku, v průběhu 50. a 60. let 13. století, vznikl v Písku velký soubor staveb – královský hrad, městský a dominikánský kostel, opevnění a kamenný most přes Otavu. Už v prvních desetiletích existence města vyrůstaly v Písku kamenné domy. Soubor píseckých staveb, jejichž vznik byl bezpochyby podmíněn přízní, které se město těšilo u Přemysla Otakara II., vyniká pozoruhodnou slohovou jednolitostí a čistotou. Lze proto předpokládat, že se v Písku soustřeďovala velká huť, jejímž hlavním úkolem bylo zbudování zdejšího královského hradu. Písek se tak řadí k nejpozoruhodnějším městským celkům z doby Přemysla Otakara II. K dílům písecko-zvíkovské stavební huti patří i velkolepý palác královského hradu Zvíkova.

Kamenný most

Budování velkých kamenných mostů bylo ve středověku pro svou technickou obtížnost a mimořádnou nákladnost velmi vzácné. V našem případě mohlo být základním předpokladem stavby bohatství města založené na těžbě zlata v jeho okolí. Písecký most v době svého vzniku svou monumentalitou patrně vyjadřoval věhlas královského majestátu. Některé kamenické značky užité na kvádrech mostu se objevují i na Zvíkově. Je nejstarším plně dochovaným kamenným mostem v českých zemích, a patří tím pádem k nejvýznačnějším užitkovým stavbám středověku. V roce 1989 byl vyhlášen národní kulturní památkou. Linie mostu je nepatrně vypjata proti proudu řeky. Do půlkruhu vyklenuté oblouky spočívají na pilířích, které mají na jihu, proti otavskému proudu, tvar klínu s ostrým osovým břitem. Některé z pilířů ukončují k mostnímu tělesu přiléhající zdobné prvky s motivem bobule. Most měl původně osm shodných oblouků. Povodeň v roce 1767 strhla dva levobřežní oblouky včetně mostecké věže. Místo nich byl vyklenut jeden segmentový oblouk. V roce 1821 byla z důvodů špatné statiky zbourána věž pravobřežní. Most má nyní 7 oblouků. Na stavbu byly použity kvádry z povltavské žuly. Povodeň v roce 2002 zničila zábradlí v celé jeho délce. Kvádry byly vyzvednuty ze dna řeky a znovu osazeny do zábradlí. 611 je jich původních, 37 nových. Zábradlí mostu zdobí barokní sousoší sv. Jana Nepomuckého, Kalvárie, sv. Anny Samotřetí a sv. Antonína Paduánského. Most je dlouhý 109,75 m, široký 6,25 m a jeho výška nad hladinou činí 6 m.

Hrad

Původně měl hrad podobu pravidelného kastelu na čtverhranném půdorysu se třemi věžemi. Obdélné vnitřní nádvoří s věžemi v jihozápadním a severozápadním nároží a ve východním bloku lemoval patrový arkádový ochoz. Význačným rysem Přemyslova městského hradu v Písku byl velký důraz na reprezentativní a obytnou funkci. Nádhera vnitřních prostor, rozlehlost sálů, jejich vybavení klenbami, rozměrnými okny a náročné keramické podlahy, to jsou znaky hradních prostor z doby Přemysla Otakara II. Zachoval se pouze západní sál s nástěnnými malbami původně z roku 1479. Bohužel jejich dnešní podoba je výsledkem nekvalitního zásahu z roku 1902. Na dlaždicích užitých v píseckém hradě byl uplatněn reliéf dvouocasého lva s výmluvným německým nápisem, který v českém překladu zní: „Lvem mě nazývají, králové české země mě nosívají." Architekturu hradu charakterizuje poněkud strohá a těžkopádná monumentalita. Jejím znakem je např. zachovaná část nádvorní arkády, jejíž oblouky spočívají na masivních osmibokých pilířích. Z arkádového ochozu se zachovalo pouze přízemí západní části nádvoří. Ve zdivu dalších křídel jej dokládají dochované architektonické prvky. Pilíře arkád nádvoří naznačují dnes stromy. S tímto výrazem nádvoří pravděpodobně kontrastoval vznosný a elegantně vytříbený výraz hradní kaple, kde byly užity formy klasické gotiky. Kaple byla situována v patře jižního křídla.

Děkanský kostel Narození Panny Marie

Farní kostel v Písku patří k nejlépe zachovaným architektonickým památkám raně gotického slohu v Čechách. Dosavadní výzkumy ho jednoznačně řadí k dílům velké stavební písecko-zvíkovské huti, která se podílela i na dalších četných stavebních aktivitách krále Přemysla Otakara II. Bazilikální trojlodí pravděpodobně původně završovaly dvě shodné věže umístěné nad západními poli bočních lodí. V původní hmotě se zachovala věž severní. Na místě jižní věže byla v roce 1489 založena věž stávající. Architektura kostela působí neobyčejnou masivností. Spatřujeme zde stlačené klenby, jednoduchá žebra dosedají na prosté konzoly a přípory. Na východě jsou boční lodě uzavřeny přímo, na střední loď navazuje pětiboký uzavřený presbytář. Na jižní straně presbytáře je obdélná sakristie zakončena dvěma křížovými klenbami. V letech 1741–43 byla k jižní lodi přistavěna kaple sv. Jana Nepomuckého a k její jižní straně v roce 1850 výklenková kaplička pro kamennou sochu tohoto světce. Tím nejhodnotnějším, co chrámové zdi ukrývají, jsou pozdně románské a raně gotické nástěnné malby na mezilodních pilířích: Trůnící Madona s Ježíškem korunovaná dvěma anděly (okolo r. 1270), Ukřižování s Pannou Marií a sv. Janem a dvěma přilétajícími anděly (okolo r. 1270), Snímání z kříže s Pannou Marií, sv. Janem Evangelistou, Josefem z Arimatie a Nikodémem (okolo r. 1310) a Bolestný Kristus mezi Pannou Marií a sv. Jakubem, anděly s nástroji umučení a klečícími donátory (okolo r. 1330).

Opevnění města

Opevnění bylo budováno pravděpodobně již na počátku existence města. V konečné podobě měřily hradby zhruba 1.400 m. V počátcích byly vysoké cca 6 m, ale v průběhu let se v etapách zvyšovaly až na konečných téměř 10 m zakončených cimbuřím. Zachovalé části opevnění můžeme vidět v Palackého sadech. Tři brány (Pražská, Budějovická a Putimská) měly podobu hranolových průjezdných věží, před nimiž byly umístěny nízké předbrány. Ani jedna z těchto bran se nedochovala. Kromě hlavní hradby byla na obvodu města vybudována ještě nižší parkánová zeď, příkop a val. Hlavní zeď zesilovaly půlválcové bašty. Zachovaly se dvě, jedna naproti poště a druhá v Budovcově ulici. Mohutný barbakán, chránící kdysi Putimskou bránu, byl vystavěn až v pohusitském období.

Klášterní kostel Povýšení Svatého Kříže

Dobou svého vzniku sahá do druhé poloviny 13. století. V té době zde byl pro komunitu dominikánských řeholníků postaven rozlehlý trojlodní kostel. První zmínka o existenci kláštera pochází z roku 1308. Celý tento komplex včetně převážné části kostela byl však roku 1419, na počátku husitských bouří, zničen. K obnovení kláštera došlo až v rámci pobělohorské rekatolizace, zřejmě roku 1629. Do té doby stála v těchto místech solnice, kterou dodnes připomíná sgrafitová výzdoba východního renesančního průčelí. V roce 1716 došlo ke zvětšení kostela, který byl západním směrem prodloužen o příčnou loď a dnešní presbyterium. V této době byla změněna orientace kostela přenesením hlavního oltáře na západ. Klášter byl roku 1787 v rámci josefínských reforem zrušen. Budovy byly rozprodány, ale bohoslužby v kostele se konaly dále.

Kostel Nejsvětější Trojice

Král Vladislav II. věnoval roku 1515 zahradu, na které dnes kostel stojí, městu Písek. Kostel, od počátku stavěný jako hřbitovní svatyně, byl dokončen v r. 1576 ve slohu doznívající pozdní gotiky s některými patrnými renesančními prvky. Kostel je prostá jednolodní stavba s pětibokým presbytářem, k němuž je na východní straně přistavěna sakristie. Loď je zakončena dvěma poli hvězdicové klenby se štukovými žebry, kněžiště a kruchta křížovou klenbou. Pozoruhodným prvkem je na jižní straně umístěný renesanční portál z bílého vápence. Je tvořen dvěma lizénami s jednoduchým rostlinným vlysem. Lizény nesou římsu, na níž se po stranách nachází dva delfíni vzpírající městský znak lemovaný vavřínovým věncem. V kartuši pod znakem je český nápis o založení hřbitova roku 1549 a postavení kostela roku 1576. Celková délka lodi kostela činí 27,5 m, šířka 10 m. Kostel v současnosti slouží jako koncertní a výstavní síň.

Mariánské morové sousoší

Roku 1713 řádil v Čechách mor. Písečtí učinili slib, že bude-li město od moru uchráněno, postaví morový sloup se sochami Panny Marie a světců, mezi nimiž byl i nový patron města, dominikán, papež sv. Pius V. Práce se ujal plzeňský sochař Christian Widemann. Sloup, balustrádu a schodiště zhotovili horažďovičtí kameníci František Zeber a Jan Bauer. Datum dokončení sousoší, rok 1715, je vytesáno pod plastickým znakem města Písku. V roce 1741 prosili písečtí Matku Boží, aby svou přímluvou ochránila město od válečných útrap. Slíbili, že budou každoročně konat ke sloupu děkovné procesí s bohoslužbou. Tato tradice přetrvala s přestávkami od roku 1743 dodnes.

Domy

Řada domů ve městě stojí na gotických základech anebo jejich současná dispozice ukrývá slohové prvky jejich vzniku. K nejstarším náleží domy na Orlíčově, mající vesměs dvě patra sklepů, z nichž spodní, gotická, jsou vytesána ve skále (lékárna U Matky Boží, dům čp. 153 U Stříbrných denárů, dům čp. 143 U Bílého beránka). Můžete zde spatřit i dům ve Šrámkově ulici čp. 131 (U Koulí) se zbytky renesanční výzdoby fasády a renesanční průčelí domu čp. 1 na Velkém náměstí, v jeho těsném sousedství pak barokní štít čp. 2. Na Velkém náměstí stojí i dům čp. 106 s pozdně barokní fasádou (U Zlaté lodi). K barokním patří i dva sousední domy v Jungmannově ulici čp. 31 a 32 (U Zlatého kříže a U Sv. Jana Nepomuckého). Klasicistní dům stojí v Karlově ulici čp. 3 (U Slona), empírové jsou fasády domů čp. 85 na Alšově náměstí a dům čp. 79 ve Smetanově ulici. Dům čp. 209 na třídě Národní svobody je postaven v novorenesančním slohu podle projektu stavitele Jana Kodla.

2 | | 4 | |
| 3 | | 5

2 – Letecké panorama centra města/Aerial panorama of the town centre
3 – Kamenný most/Stone Bridge
4 – Mariánské sousoší na Alšově náměstí/Marian sculptural group in Alšovo Square
5 – Zemský hřebčinec/Provincial Stud Farm

Na nároží ulic Sedláčkova a Táborská stojí od roku 1899 secesní dům čp. 433 s prvky lidové architektury podle návrhu slovenského architekta Dušana Samuela Jurkoviče. Písek je po Praze druhým městem u nás, kde najdete nejvíce domovních znamení. V současné době jich má Písek devatenáct.

Zemský hřebčinec

Areál byl vystavěn v letech 1901–1902 podle návrhu architekta Františka Skopalíka. Budovy jsou postaveny z režného zdiva se secesními detaily. Stříšky a části štítu jsou obloženy glazovanými zelenými taškami. V areálu se nacházejí čtyři stáje, krytá jízdárna, dva obytné domky a kovárna. Na prvním nádvoří stojí socha koně Arda, který stál modelem Josefu Václavu Myslbekovi při tvorbě sochy sv. Václava na Václavském náměstí v Praze. Areál byl v roce 2010 prohlášen národní kulturní památkou.

Zpracování textu: Jiří Hladký

On the historical architecture of the town

The historical centre of Písek is situated on uneven terrain above the right bank of the Otava River. In its heart a large four-sided space is located, with three blocks of houses outlining and dividing two squares: a large one in the west and a smaller one in the southeast. The foundations of these blocks date back to the 13th century. A castle and Dominican monastery were constructed on the western edge of the town. At the highest point on the southern side, close to the town walls, a parish church was founded. Within a relatively short period, in the 1250s and 1260s, an extensive complex of structures was built in Písek – a royal castle, municipal and Dominican churches, fortifications and a stone bridge across the Otava River. Stone houses were built in the first decades of the town's existence. The complex of structures, founded undoubtedly thanks to the favour of King Ottokar II, stands out with a remarkable purity and consistency of style. Thus it may be assumed that a large masons' yard existed in Písek, its main task being the construction of the royal castle. Písek is one of the most remarkable town complexes of the Ottokar II period. The works

of the masons' yard also include the imposing palace of the royal castle Zvíkov.

Stone Bridge

The construction of large stone bridges in the middle Ages was rather rare due to the technical difficulties and extraordinary expense involved. The basic precondition of the construction of the bridge in Písek might have been the town's wealth, based on gold mining in its surroundings. The monumentality of the bridge in Písek probably expressed the renown of the royal majesty. Some of the stonemasons' marks used on the bridge's cuboids may also be found in Zvíkov Castle. It is the oldest preserved stone bridge in the Czech lands, thus belonging among the most significant medieval utility structures. In 1989 it was declared a national cultural monument. The bridge spans the river at a slight angle from the perpendicular. Semi-circular arches rest on wedge-shaped pillars with sharp axial blades directed against the flow of the river. Some of these pillars are topped with decorative, berry-motif elements closely adjoining the bridge's body. Originally there were eight identical arches. A flood in 1767 tore down two of them on the left bank, including a tower. These were replaced with a single segmental arch. Due to structural weakness a right-bank tower was demolished in 1821. Today, the bridge consists of seven arches. Cuboids of granite from the Vltava area were used for the construction. The 2002 flood destroyed a stone railing along its whole length. The cuboids were removed from the bottom of the river and the railing was restored. There are 611 original cuboids and 37 new ones. The bridge railing is decorated with Baroque sculptural groups of St. John of Nepomuk, Calvary, Madonna and Child with St. Anne, and St. Anthony of Padua. The bridge is 109.75 m long, 6.25 m wide, and rises 6 m above the water level.

Castle

The castle was originally built as a regular--shaped fortress on a four-sided ground plan with three towers. A rectangular courtyard with towers in the south-western and north-western corners and in the eastern block was lined with a double-storey arcade gallery. A significant feature of the Přemyslid town castle was the strong emphasis laid on representative and dwelling functions. The beauty of its interiors, the spaciousness of its halls, their vaults, large windows and elaborated ceramic floors were characteristic features of the Ottokar II period. Only the west hall, with murals from 1479, has survived. However, their present form is the result of poor-quality renovation in 1902. Tiles used in the castle bore the relief of a double-tailed lion with a meaningful inscription in German, saying: "I am called a lion, worn by the kings of Bohemia."
The castle's architecture is characterised by a rather plain and clumsy monumentality. Its features include, for example, the preserved part of the courtyard arcade with arches resting on massive eight-sided pillars. Only the ground level of the western section of the courtyard has survived from the arcade gallery, evidenced in the walls of other wings by preserved architectonic elements. Today, the previous arcade pillars in the courtyard are indicated by trees. The courtyard in its original form probably contrasted with the noble and elegantly refined expression of the castle chapel, which included classic Gothic forms. The chapel was situated on the second floor of the south wing.

Dean´s Church of Virgin Mary´s birth

The parish church in Písek is one of the best preserved early Gothic structures in Bohemia. Based on recent research it is among the works attributed to the local masons' yard, which participated in numerous other construction activities under King Ottokar II. The three naves of the basilica were probably originally topped with two identical spires located above the western fields of the side naves. Only the northern spire has survived in the original form. In the place of the southern spire the present spire was erected in 1489.
The church architecture gives the impression of unusual massiveness. There are flat vaults, simple ribs sitting on plain consoles and engaged columns. On the eastern side, the side naves have a straight end, while the central nave ends with a closed pentagonal presbytery. A rectangular sacristy on the southern side of the presbytery ends with two cross vaults. The Chapel of St. John of Nepomuk was added to the southern nave in 1741–1743, with a little alcove-type chapel added to its southern side in 1850 to hold a stone statue of the saint. The most valuable elements contained within the temple walls are the late-Romanesque and early-Gothic murals on pillars situated between the naves: Madonna Enthroned with Child crowned with two angels (around 1270), Crucifixion with the Virgin and St. John and two angels (around 1270), Deposition of Christ with the Virgin, St. John the Baptist, Joseph of Arimathea, and St. Nicodemus (around 1310), and Suffering Jesus surrounded by the Virgin, St Jacob and angels, with torture instruments and kneeling donators (around 1330).

Town Fortifications

The fortifications were probably built at the beginning of the town's existence. Upon their completion, the town walls were 1,400 m long and 6 m high, but in the course of time they were raised to the present-day 10 m, topped with crenellations. Preserved sections of the fortifications can be seen in the Palackého Gardens. Three gates were constructed in the form of prism-shaped go-through towers, with low pre-gates situated in front of them. None of these gates has survived. Besides the main wall, a lower bailey wall, a moat and embankment were constructed around the town. The main wall was reinforced with semi-circular bastions, two of which have survived; one located opposite the post-office and the other in Budovcova Street. The massive barbican once protecting the Putimská Gate was constructed in the post-Hussite period.

Convent Church of the Exaltation of the Holy Cross

The church's origins date back to the second half of the 13th century, when a large three-nave church was built here for a community of Dominican friars. The first record of the monastery comes from 1308. However, the whole complex, including the larger part of the church, was destroyed in 1419, at the beginning of the Hussite wars.
The monastery was restored during the Catholic counter-reformation following the battle of White Mountain, probably in 1629. Until then, a salt

house used to stand in this place, of which only the sgraffito decoration of the eastern Renaissance facade can be seen today. In 1716 the church was enlarged – extended to the west with a transept and present-day presbytery. At that time the church orientation was changed, with the main altar being transferred to the west. The monastery was closed down in 1787 under the Josephinian reforms and its buildings sold, but services were still conducted in the church.

Holy Trinity Church

In 1515, King Ladislaus Jagiellon donated the garden in which the church stands to the town of Písek. The church, built as a cemetery shrine, was completed in 1576 in the late-Gothic style with apparent Renaissance elements. It is a simple, single-nave structure with a pentagonal presbytery, to the eastern side of which a sacristy was added. The nave is topped with two fields of a stellar vault with stucco ribs; the presbytery and choir are topped with a cross vault.
The southern facade holds a remarkable Renaissance portal made of white limestone. It consists of two lesenes with simple, plant-motif frieze. The lesenes support a cornice with two dolphins holding the town's coat of arms lined with a laurel wreath. A cartouche below the coat of arms bears a Czech inscription related to the foundation of the cemetery in 1549 and the construction of the church in 1576. The nave is 27.5 m long and 10 m wide. At present, the church is used for concerts and exhibitions.

Sculptural Group of Marian Plague Column

In 1713 a plague swept through Bohemia. The town's inhabitants made a promise to build a plague column with the statues of the Virgin Mary and some saints, including the new patron of the town, Pope Pius V, a former Dominican friar, if the town would be saved. The work was commenced by the sculptor Christian Widemann of Pilsen. The column, balustrade, and staircase were made by František Zeber and Jan Bauer, stonemasons from the town of Horažďovice. The date of the sculptural group's completion, 1715, is carved below the relief coat of arms of Písek. In 1741 the town's inhabitants prayed to the Mother of God to protect the town from the suffering caused by war. They made a promise to hold an annual procession of thanks to the column. This tradition has survived, with some breaks, from 1743 to the present time.

Houses

Many houses in the town either stand on Gothic foundations or have stylistic clues to their origins hidden in their layout. Among the oldest houses are those in Drlíčova Street, mostly having two-storey cellars with the lower Gothic storey cut into the rock (the pharmacy The Mother of God, Silver Denarius at no. 153, The White Lamb at no. 143). House no. 131 in Šrámkova Street (The Cannon Balls) has a facade with the remains of Renaissance decoration; house no. 1 in Velké Square has a Renaissance portal; its neighbouring house no. 2 has a Baroque portal. Another house standing in Velké Square, no. 106 (The Golden Ship), has a late-Baroque facade. There are two Baroque houses in Jungmannova Street, no. 31 (The Golden Cross) and no. 32 (St. John of Nepomuk), and a Classicistic house in Karlova Street, no. 3 (The Elephant). Houses no. 85 in Alšovo Square and no. 79 in Smetanova Street have Imperial-style facades. House no. 209 in Třída Národní svobody is built in the neo-Renaissance style, designed by the architect Jan Krodl. On the corner of Sedláčkova and Táborská Streets, the Art-Nouveau house, no. 433, was designed by the Slovak architect Dušan Samuel Jurkovič with folk architectural elements, and has been standing since 1899. Písek has the second highest number of house signs among Czech towns (after Prague), with nineteen altogether.

Provincial Stud Farm

This complex, designed by the architect František Skopalík, was constructed in 1901–1902. Its buildings are made of plaster-less brickwork with Art-Nouveau details. Small roofs and parts of gable walls are fitted with green glazed tiles. The complex consists of four stables, a sheltered riding hall, two houses and a blacksmith's shop. A statue of the horse named Ardo, used by Josef Václav Myslbek as a model in the making of the St. Wenceslas' statue in Wenceslas Square in Prague, stands on the first courtyard. In 2010 the complex was declared a national cultural monument.

6 | | 8 | |
| 7 | | 9

6 – Městské hradby/Town walls
7 – Nádvoří Prácheňského muzea/Prácheň Museum courtyard
8 – Dům U Bílého beránka/The White Lamb house sign
9 – Kostel Nejsvětější Trojice/Church of the Holy Trinity

Prezentace města Písku připravena ve spolupráci s Destinačním managementem Písecko/The town of Písek presentation prepared in cooperation with Písecko Destination Management Office.

Seznam literatury a pramenů/Bibliography:
Kuthan, J. 1994: Česká architektura v době posledních Přemyslovců, Tina, Pasovská 55, Vimperk
Členové Ústavu pro teorii a dějiny umění Československé akademie věd 1958: Gotická nástěnná malba v českých zemích díl I., Československá akademie věd
Adámek J., Sommer J., Všetečková Z. 2001: Středověký kostel Panny Marie v Písku, Prácheňské nakladatelství Písek
Sedláček A. 1996: Hrady zámky a tvrze království českého – díl sedmý, Argo spol. s.r.o., Praha
Sedláček A. 1930: Dějiny města Písku – díl I., nakladatel F. Podhajský, Písek
Adámek J., Fröhlich J., Čížek J. 2004: Písek historický průvodce, Prácheňské nakladatelství Písek
Soukup J. 1910: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu píseckém, Nakladatelství archeologické kommisse při české akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, Praha
Hladký J. 2005: Kamenný most v Písku, město Písek

Hotel Biograf

Certifikovaný 4* (First Class) hotel
Certified 4* (First Class) Hotel
45 pokojů/45 rooms
3 suit/3 suites
Nekuřácká restaurace/Non- smoking restaurant
Kavárna/Café
Letní terasa/Summer terrace
Sauna a masáže/Sauna and massages
Konferenční prostory/Conference rooms

Je moderní image hotel v samém centru královského města Písku. Nachází se v bezprostřední blízkosti Děkanského kostela a renovovaných gotických Parkánů. Historii lokality umocňuje jedinečný archeologický nález ve střední Evropě – mohyly z doby bronzové. Budova tohoto čtyřhvězdičkového hotelu byla architektem navržena v dokonalém propojení moderního designu a historie objektu. Již počátkem dvacátého století zde existovalo stálé kino – biograf, první v jihočeském Písku. Ubytování v hotelu Biograf nabízí vše, co současný náročný host potřebuje: dostupnost, bezbariérový přístup, komfort, pohodlí, vzdušnost a to vše v hotelu rodinného typu. Stavba byla dokonce v roce 2006 oceněna prestižní cenou.

The Biograf Hotel is a modern image hotel right in the centre of the royal town of Písek. It is located in the immediate proximity of the Dean's Church and the renovated Gothic castle moat Parkan. The history of this location is enhanced by a unique archaeological discovery within Central Europe – the Bronze Age burial tumuli. The building of this four-star hotel has been designed by the architect in such a way that its modern design and the history of this building object have connected in an ideal way. As early as at the beginning of the twentieth century the building housed the permanent cinema – first in the South-Bohemian town of Písek. Despite this fact, the hotel accommodation offers everything a demanding guest needs: accessibility, access adapted for wheelchairs, comfort, convenience, airiness – all this in a family-type hotel. It has to be pointed out that in 2006 the construction was awarded a prestigious prize.

Zvláštní poděkování...

kudyznudy.cz
CzechTourism

Kdybyste věděli,
že v Česku i domy tančí, už jste v zajetí jejich rytmu.

Ne nadarmo se o Praze hovoří jako o učebnici architektury. Tisíc let vývoje dalo městu cenné památky, vystavěné v nejrůznějších stavebních slozích od románského až po moderní. Narazíte na ně doslova na každém rohu. Vydejte se například tajuplnými uličkami ze starobylého centra přes Karlův most až na sídlo panovníků na Pražský hrad. Každý dům, každá budova vám bude cestou vyprávět svůj příběh. Třeba o Kafkovi, Mozartovi, Faustovi nebo o slavném páru Ginger a Fred. A protože je Praha samozřejmě i moderním městem se vším všudy, můžete zde v současném tanečním rytmu prožít svůj vlastní pražský příběh.

Praha

www.kudyznudy.cz

Oldřich Lomecký

Ing. Oldřich Lomecký
Starosta/Mayor

Městská část Praha 1/Municipal District of Prague 1
Vodičkova 18
115 68 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 221 097 223
e-mail: oldrich.lomecky@praha1.cz
www.praha1.cz

Dovolte, abych vás jménem Městské části Praha 1 co nejsrdečněji přivítal a popřál vám v rámci mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013 co nejvíce inspirativních zážitků.
Pro naši městskou část je ctí, že může tuto vysoce kvalitní a prestižní událost hostit, a pro mě samotného bylo odměnou, že jsem byl požádán, abych festivalu udělil svoji záštitu.
Praha a krása architektury k sobě neoddělitelně patří od samotného počátku existence našeho hlavního města. I proto k nám přijíždějí milovníci jedinečných architektonických skvostů a turisté z celého světa. Obdivují nádherné památky, vybudované našimi předky v průběhu dlouhých staletí a reprezentující to nejlepší, co nabídly jednotlivé stavební slohy a umělecké směry.
Téma letošního už sedmého ročníku Architecture Week Praha – architektonické dědictví a současná architektura v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu – je problematikou, která nás v Praze 1 hluboce oslovuje, protože je náplní našeho každodenního „boje". Naše pozice je totiž značně odlišná od měst a městských částí, které rostou a rozšiřují se na dosud „zelených plochách". Uchování historického dědictví a architektonických památek, koexistence rostoucího turistického ruchu a požadavků na klidné moderní bydlení a zejména pak zklidnění dopravní zátěže a její odvedení mimo historické centrum – to jsou naše mantinely a kritéria spokojenosti našich občanů. A to jsou rovněž úkoly, před nimiž stojí architekti, urbanisté a stavitelé, kteří se rozhodnou vstoupit na „horkou" půdu centra hlavního města České republiky.
Přeji festivalu hodně zdaru a spokojených účastníků a spolu s jeho hosty a návštěvníky se těším na tradičně velmi zajímavé výstavy, prezentace, diskuse, filmové projekce, vycházky a další akce. Doufám také, že i Městská část Praha 1 přispěje spolu se svou architekturou k podnětnosti celé akce.

Please let me welcome you cordially on behalf of Prague 1 Municipal District and wish you a lot of inspiring experiences during Architecture Week Prague 2013, the International Festival of Architecture and Urbanism.
Our municipal district is honored to host this highly valuable and prestigious event, and I myself took it for a reward when I was asked to assume patronage of the festival.
Prague and beauty of architecture are inseparably associated with each other from the very beginning of existence of our capital. This is also why lovers of unique architectural treasures and tourists from all over the world come to our city. They admire magnificent monuments built by our ancestors over the centuries, which represent the best of individual architectural styles and artistic movements.
A theme of this year's Prague Architecture Week, architectural heritage and contemporary architecture in relation to development of tourism, is a very touching issue for Prague 1, because it is reflecting our everyday "struggle".
It is because our position is quite different from that of the cities and municipal districts growing and spreading in hitherto "green areas". Preservation of historical heritage and architectural monuments, coexistence of a growing tourism and requirements for a quiet modern living, and particularly calming of traffic and its diverting outside the historical center are our limits and our criteria for satisfaction of our citizens. These are also the challenges faced by our architects, city planners and builders, who choose to enter the "hot" land of the capital city of the Czech Republic.
I wish the festival every success and many satisfied participants, and together with its guests and visitors I look forward to traditionally very interesting exhibitions, presentations, discussions, film screenings, walks and other events. I also hope the Municipal District of Prague 1 together with its architecture will contribute to inspiring of this event.

1

1 – Staroměstské náměstí, Praha/Old Town Square, Prague

Architektonický časopis Stavba přináší čtyřikrát ročně aktuální novinky ze světa architektury a stavění. Jednotlivá čísla jsou většinou tematicky uspořádána, přičemž stěžejní a pravidelně se vracející témata jsou věnována otázkám rozvoje měst, bydlení a rekonstrukcím. Časopis je určen nejen architektům a studentům architektury, ale i projektantům a stavebním technikům.

Vydává Business Media CZ, Nádražní 32, 150 00 Praha 5,
předplatné je možné objednat na telefonu 840 306 090 nebo e-mailem predplatne@predplatne.cz

Vladislava Hujová

Ing. Vladislava Hujová
Starosta/Mayor

Městská část Praha 3/Municipal District of Prague 3
Havlíčkovo náměstí 9
130 00 Praha 3/Prague 3
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 222 116 111
e-mail: hujova.vladislava@praha3.cz
www.praha3.cz

Žižkov a vinohradská část Prahy 3 vznikly v druhé polovině 19. století zastavěním krajiny pod vrchem Vítkovem mezi dolním Novým Městem Pražským a Olšanskými hřbitovy. Původně se celé toto území nazývalo Vinohrady, neboť ve středověku zde byly vinice.

Dějiny Vinohrad a Žižkova jsou především dějinami vinic a zemědělských usedlostí. Doklady o vinařství v těchto částech Prahy pocházejí již z dob před dekretem Karla IV. Velkorysá koncepce Prahy založená právě Karlem IV. postačovala až do poloviny 19. století. Rozvoj předměstí za pražskými hradbami nastal zejména po prohlášení Prahy otevřeným městem v šedesátých letech 19. století. V té době se předměstská pole a vinice rychle přeměnily ve stavební parcely.
Urbanistická koncepce Žižkova na rozdíl od pravoúhlého schématu dnešních Vinohrad je založena jako síť protínajících se trojúhelníků, které jsou tvořeny ulicemi ve velmi svažitém terénu. Pitoreskní výsledného obrazu dotváří velké množství pavlačových domů. Vstoupíme-li dovnitř domů, překvapí nás svět řemesla konce 19. století: leptané sklo, litinové zábradlí, dřevěné detaily oken, dlažby a obklady. Městský prostor je doplněn zajímavými průchody, případně schodišti, dotvářejícími intimní ráz místa. Zástavba Žižkova má podobu krystalické struktury. Zároveň je neustále přítomna vazba s historickou částí Prahy, například dálkovými průhledy na Svatovítskou katedrálu. Jedná se o jakýsi zrcadlový obraz Malé Strany, což je patrné zejména je při pohledech z Vítkova.
Na území městské části Praha 3 se nachází značné množství historických a kulturních památek. Jedná se jak o sakrální stavby (kostel sv. Prokopa, Betlémská kaple, kostel sv. Rocha, dále sochařskou výzdobu na Olšanských hřbitovech a Nových židovských hřbitovech), tak i o stavby civilní zejména ze třicátých let 20. století, jako je Národní památník na Vítkově, administrativní budova Všeobecného penzijního ústavu či Nákladové nádraží Žižkov.
Mezi nejvýznamnější památky patří kostel Nejsvětějšího Srdce Páně. Tento kostel je v celoevropském kontextu pokládán za jednu z nejzajímavějších sakrálních staveb 20. století. V roce 2010 byl kostel prohlášen za národní kulturní památku ČR. V současné době se kostel Nejsvětějšího Srdce Páně připravuje na zapsání do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Úsilí městské části Praha 3 se soustřeďuje nejen na udržování památek, ale na zachování celkového historického a kulturního obrazu Prahy 3. Příkladem toho je i zpracovaný Program regenerace městské části Praha 3, který byl v letošním roce vyhlášen ministerstvem kultury ČR jako nejlepší realizace tohoto programu v Praze.

Žižkov and the Vinohrady part of Prague 3 originated in the second half of the 19th century by building up the landscape under the Vítkov Hill between the lower New Town of Prague and the Olšany Cemetery. Originally, this entire area was called Vinohrady, as in the middle Ages there were vineyards here.
The history of Vinohrady and Žižkov is primarily the history of the vineyards and farms.
The evidences of winemaking in these parts of Prague date back to the time before the decree of Charles IV. A generous concept of Prague founded by Charles IV was sufficient until the mid 19th century. Development of the suburbs outside the Prague walls proceeded mainly after Prague was declared an open city in the sixties of the 19th century. At that time, the suburban fields and vineyards quickly turned into building plots.
The urban concept of Žižkov, unlike rectangular scheme of today's Vinohrady, was established as a network of intersecting triangles that are formed by streets in a very steep terrain.
The resulting picturesque image is enhanced by many houses with courtyard balconies. When entering the house, we will get surprised by the world of the 19th century craft: etched glass, cast iron railings, wooden details of windows, floor and wall tiling. The urban space is complemented by interesting passages or stairs contributing to an intimate character of the place. The built-up area of Žižkov takes the form of a crystalline structure. At the same time, the link with the historical part of Prague is constantly present, such as long-distance vistas of St. Vitus Cathedral. It is a kind of a mirror image of Malá Strana, which is especially noticeable when viewed from Vítkov.
On the territory of Prague 3 there is a large number of historical and cultural monuments. These are both religious buildings (St. Procopius Church, Bethlehem Chapel, St. Roch Church, sculptural decoration of the Olšany Cemetery and the New Jewish Cemetery) and civil buildings mainly from the thirties of the 20th century, such as the National Monument at the Vítkov Hill, the administrative building of the General Pension Institute and the Freight Station Žižkov.
The most important monuments include the Church of the Sacred Heart. In the European context, this church is considered one of the most interesting religious buildings 20th century. In 2010 the church was declared a national cultural monument. Currently, the Church of the Sacred Heart is expected to be inscribed into the UNESCO World Cultural Heritage List.
The efforts of the municipal district of Prague 3, focus not only on preservation of monuments, but also on keeping the overall historical and cultural image of Prague 3. An example of this effort is the Program of regeneration of the municipal district of Prague 3, which was declared this year by the Ministry of Culture as the best implementation of this program in Prague.

1 – Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, zvonice/Church of the Sacred Heart of Jesus on George of Poděbrady Square, Bell tower

Architektura Prahy 3

Městskou část Praha 3 si většina návštěvníků Prahy ale i jejích rezidentů spojuje především s významným nehmotným kulturním dědictvím. Především s typickou lidovou atmosférou Žižkova a případně elegantními a noblesními Vinohrady. Proto si při zmínce o „trojce" většina asi nejspíše vybaví některou žižkovskou hospodu (je jich zde více než tři sta), někdo si vzpomene na spisovatele Jaroslava Haška a jeho dobrého vojáka Švejka a někdo na Žižkovské divadlo Járy Cimrmana. Praha 3 se ale může pochlubit rozsáhlou, a především i velmi pestrou, sbírkou historických památek, které jsou nejen velmi krásné, cenné a unikátní, ale, stejně jako celá městská část, mají zcela neopakovatelného a svébytného genia loci.

Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad

Památkou, která na tomto dlouhém pomyslném seznamu stojí na prvním místě, je kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, který byl v roce 2010 vyhlášen národní kulturní památkou a aspiruje na zápis na prestižní seznam UNESCO.
Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně je mimořádným dílem slovinského architekta Josipa Plečnika. Jeho projekt vznikal postupně v několika variantách v letech 1922–1927, jeho výstavba pak proběhla mezi lety 1928–1932.
V kontextu autorovy tvorby představuje toto zralé dílo monumentální syntézu rané moderny a neoklasicistní orientace, předznamenávající postmoderní myšlení. Promyšlená situace chrámu představuje urbanistický fenomén a velkorysý základ a těžiště nově budované městské čtvrti. Vytváří novodobou dominantu náměstí a obohacuje siluetu Prahy ve vazbě na historické panorama Pražského hradu a Vyšehradu. Novátorská je i půdorysná dispozice, jejímž základem je schéma starověké syrské baziliky. Pojetí proporčně dokonale vyváženého a rovnoměrně osvětleného interiéru na základech posvátné geometrie představuje zcela revoluční koncepci liturgického prostoru ve své době ultramoderní sakrální stavby. Minimalistický až puristický způsob vrstvení hmot dělá z této stavby osobité dílo mimo hranice slohů a stylů. Ryze výtvarné pojetí doplňuje i promyšlené technické řešení, patrné zejména v případě krypty či v prostoru zavěšené komunikační rampy nahrazující věžové schodiště.

Nákladové nádraží Žižkov

Ve stejném historickém období vznikla další významná a velmi ceněná stavba ležící na území Prahy 3, a to Nákladové nádraží Žižkov, které bylo v březnu letošního roku vyhlášeno kulturní památkou.
Budovy nádraží v roce 1930 společně projektovali Dr. Ing. Karel Caivas a Ing. arch. Vladimír Weiss. Výstavba skladišť, ramp a později i správní budovy probíhala v letech 1931–1934 a do provozu bylo nádraží uvedeno v roce 1936. Rozloha celého areálu je asi 33 hektarů. Soubor objektů se skládá z administrativní budovy a dvou kolmo připojených budov skladišť. Budovy tak společně tvoří jeden celek ve tvaru U, který je vzájemně propojen systémem ocelových konstrukcí lávek a výtahů sloužících k přesunu materiálu.
Jedná se o velmi sofistikovanou funkcionalistickou průmyslovou stavbu z počátku 30. let v Praze, která byla ve své době provozně nejmodernějším nádražím v Evropě. Novinkou byly například patrové objekty skladišť, propojené výtahy s propojujícími tunely v suterénu.

Nový židovský hřbitov

V přímém sousedství areálu nákladového nádraží je jiná jedinečná památka Prahy 3 – Nový židovský hřbitov. Tento hřbitov byl založen v roce 1890, kdy se přestalo pohřbívat na Starém hřbitově v dnešních Mahlerových sadech. Mezi kulturní památky České republiky byl zařazen v roce 1958.
Hřbitov byl již v počátku rozparcelován na přesná pole a stal se tak postupem času výjimečně přehlednou ukázkou uměleckého vývoje v sepulchrální architektuře. Najdeme zde díla od doby založení, tedy novorenesanční a novogotická, přes práce pražské i vídeňské secese, až po purismus a konstruktivismus. Obřadní síň s důstojnou modlitebnou, dům očisty pro pohřební obřady, i budovy správní a pomocné byly zbudovány v tehdy vládnoucím slohu, neorenesanci. V roce 1933 přibyla i další obřadní síň a urnový háj. Na hřbitově je mnoho zajímavých náhrobků, často od předních československých a českých umělců, např. Památník československých židů, holokaustu a odboje od architekta Vladimíra Stehlíka a sochaře Zdeňka Vodičky. Najdeme zde i díla od J. Kotěry, J. Fanty, J. V. Myslbeka, A. Balšánka, J. Zasche, Č. Vosmíka a dalších. Často navštěvovaný je pomník Franze Kafky a jeho rodičů od L. Ehrmanna. Pohřbeni jsou zde například i Ota Pavel, Jiří Orten a Arnošt Lustig.

Národní památník na Vítkově

Ve stejném roce jako Nový židovský hřbitov byla mezi kulturní památky zapsána další stavba, která je v kontextu pražského panoramatu neomylně spojována se Žižkovem. Jedná se o Národní památník na Vítkově, který vznikl podle projektu Jana Zázvorky v letech 1929–1933 ve stylu funkcionalismu. Hlavním účelem bylo uctění památky československých legionářů a československého odboje v období 1. světové války. Ones jsou v památníku uloženy ostatky neznámého vojína z bitvy u Zborova a z dukelské operace. Zároveň byla v památníku instalována expozice věnovaná významným momentům české a československé státnosti.

Architecture of Prague 3

By the majority of its visitors and residents, the municipal district of Prague 3 is associated mainly with significant intangible cultural heritage, in particular with a typical folk atmosphere of Žižkov or an elegant an stylish Vinohrady. Therefore, when referring to "Prague three", most people will probably think of some of the Žižkov pubs (there are more than three hundred), others will recall the writer Jaroslav Hašek and his Good Soldier Švejk or Jára Cimrman Theatre at Žižkov. But Prague 3 also boasts an extensive and mainly a very diverse collection of historical monuments, which are not only very beautiful, valuable and unique, but just as the whole district, they have their unforgettable and peculiar genius loci.

Church of the Sacred Heart of Jesus on George of Poděbrady Square (Jiřího z Poděbrad)

The monument, which is on top of the imaginary list, is the Church of the Sacred Heart of Jesus on George of Poděbrady Square, which was declared a national monument in 2010 and soon it is expected to be inscribed into the prestigious UNESCO List.
The Church of the Sacred Heart is an extraordinary work of the Slovenian architect Josip Plečnik. His project originated in several versions in the years 1922–1927 and its construction was realized between 1928 and 1932.
In the context of the artist's work this mature project represents a monumental synthesis

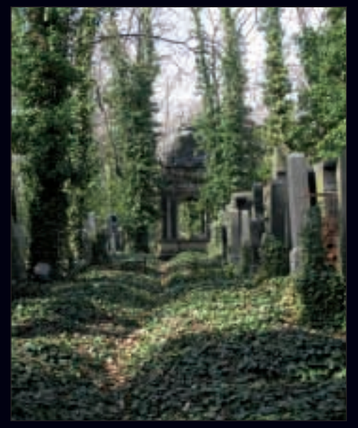

of early modernism and Neo-Classical orientation, foreshadowing the postmodern thinking. A sophisticated situation of the temple represents an urban phenomenon and a generous base and centre of the newly built district. It creates a modern landmark of the square and it enriches the silhouette of Prague in relation to the historical panorama of the Prague Castle and Vyšehrad. The ground plan, based on the scheme of an ancient Syrian basilica, is innovative, too. The conception of a proportional perfectly balanced and evenly lit interior on the basis of the sacred geometry is an absolutely revolutionary concept of liturgical space of a religious building, being ultra-modern at that time.
A minimalist and nearly puristic way of layering the materials makes this building a distinctive work of an unclassifiable style. A purely artistic concept is complemented by sophisticated technical solutions, noticeable especially in the crypt or in space of the suspended communication platform replacing the tower stairs.

Freight Station Žižkov

Originated in the same historical period, another significant and highly valued building located in Prague 3, the Freight Station Žižkov, was declared a cultural monument in March of this year.

The station building was designed by Dr. Ing. Karel Caivas and Ing. Arch. Vladimír Weiss in 1930. Construction of warehouses, ramps and later the administrative buildings was taking place between 1931–1934 and the station was put in service in 1936. The whole area has about 33 hectares.
A complex of buildings comprises an administrative building and two vertically connected buildings of warehouses. Thus, the buildings together form a U-shaped complex, which is interconnected by a system of steel structures of bridges and elevators for transportation of material.
It is a very sophisticated functionalist industrial building from the early thirties in Prague and it was the most modern station in Europe at that time. The innovations included multi-storey warehouses and elevators connected with linking tunnels in the basement.

New Jewish Cemetery

In the close vicinity of the freight station there is another unique landmark of Prague 3 – the New Jewish Cemetery. This cemetery was established in 1890, when the Old Cemetery in today's Mahler Gardens fell into disuse. It was included among the cultural monuments of the Czech Republic in 1958.
Already in the beginning the cemetery was precisely parceled out to individual fields and over time it became an exceptionally clear example of artistic development in sepulchral architecture. We can find here the works from the period of its foundation, i.e. Neo-Renaissance and Neo-Gothic, as well as the works of Prague and Vienna Secession, and of purism and constructivism.
The ceremonial hall with a decent prayer room, the purgation house for funeral ceremonies,

as well as administrative and associated buildings were built in the Neo-Renaissance style, a prevailing style of that time. In 1933 another ceremonial hall and the columbarium was added. In the cemetery there are many interesting gravestones made by leading Czechoslovak and Czech artists, such as the Memorial of Czechoslovak Jews, Holocaust and Resistance Movement by the architect Vladimír Stehlík and the sculptor Zdeněk Vodička. There are also works by J. Kotěra, J. Fanta, J. V. Myslbek, A. Balšánek, J. Zasche, Č. Vosmík and others. Also, the monument of Franz Kafka and his parents by L. Ehrmann is frequently visited. Ota Pavel, Jiří Orten and Arnost Lustig are buried here, too.

National Monument at Vítkov

In the same year as the New Jewish Cemetery, another building, which is unmistakably associated with Žižkov in the context of the Prague skyline, was declared a cultural monument. It is a National Monument at Vítkov, designed by Jan Zázvorka in 1929–1933 in the functionalist style. The main purpose of the monument was to commemorate the Czechoslovak legionaries and the Czechoslovak resistance movement during the World War I. In the monument, there are now the remains of the Unknown Soldier from the battle at Zborov and from Dukla operation, as well as an exhibition dedicated to important moments of the Czech and Czechoslovak statehood.

	1		4		3
2					5

1 – Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, interiér/Church of the Sacred Heart of Jesus on George of Poděbrady Square, interior

2 – Kostel Nejsvětějšího Srdce Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad, krypta/Church of the Sacred Heart of Jesus on George of Poděbrady Square, Crypt

3 – Nákladové nádraží Žižkov, interiér/Freight Station Žižkov, interior

4 – Nový židovský hřbitov/New Jewish Cemetery

5 – Národní památník na Vítkově/National Monument at Vítkov

Ing. Marie Kousalíková
Starostka/Mayor

Městská část Praha 6/City district of Prague 6
Čs. armády 23
160 52 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech republic
tel.: +420 220 189 111
e-mail: podatelna@praha6.cz
www.praha6.cz

Městská část Praha 6 zde na festivalu detailně přibližuje unikátní pražskou vilovou zástavbu „Osadu Baba" v pražských Dejvicích. Tato čtvrť letos slaví už 81. výročí svého vzniku a právem se řadí ke klenotům architektury.

Proč a čím je osada na Babě tak zajímavá a jedinečná?

Její řešení je dílem vyhlášeného českého architekta Pavla Janáka. Třiatřicet domů navrhli architekti tří generací a společně s Janákem jsou mezi nimi taktéž zvučná jména domácí architektury, jako třeba Josef Gočár, František Kavalír či Ladislav Žák. Zahraniční architekty zde zastupuje jediný, Nizozemec Mart Stam.

Když se v roce 1932 dokončila první etapa výstavby, mohli lidé přijít, domky si prohlédnout a sami pak oslovit architekty k další spolupráci. Výstavba na rozdíl od podobných akcí v ostatních zemích nebyla financována státem, městem ani jinou organizací, ale hradili ji soukromí stavebníci.

Osada Baba je jako celek památkově chráněna. Přestože se na ní podepisuje zub času a ne zrovna nejšetrnější stavební zásahy, stále platí, že tento soubor třiatřiceti domů stavěných v jednotném stylu, v krátké době a na jednom z nejatraktivnějších míst nabízí neopakovatelný výhled na Prahu a nemá u nás obdoby.

Věřím, že Vám výstava přinese, stejně tak jako mně, vedle potěšení i poučení ze skvostu, kterým se právem Praha 6 chlubí nejen doma, ale i po celém světě.

Here at the festival, the City District of Prague 6 is presenting a unique Prague villa complex called the "Baba Colony" in Dejvice. This year the complex is celebrating its 81st anniversary and it deserves to be ranked with the jewels of architecture.
What makes the Baba Colony so interesting and unique?

Its design was created by a renowned Czech architect Pavel Hanák. Thirty-three houses were designed by architects of three generations: in addition to Janák they include big names of our architecture, such as Josef Gočár, František Kavalír and Ladislav Žák. Foreign architects were represented only by Mart Stam from the Netherlands.

In 1932, when the first phase of construction was finished, people could come, view the houses and then approach the architects to further cooperation. Unlike similar events in other countries, this action was not funded by the state, city or another company, but it was covered by private entrepreneurs.

As a whole, the Baba Colony is a conservation area. Although it is already marked by ravages of time and by not very considerate building interventions, it is still true that this complex of thirty-three houses built in a uniform style within a short time and in one of the most attractive localities offers a unique view of the city and it is the only one of its kind in our country.

I believe that like to me, the exhibition will bring you not only the pleasure, but also a new knowledge of the treasure, on which Prague 6 deservedly prides itself not only at home, but also around the whole world.

1

1 – Výstava osada Baba, Jiřský klášter, Pražský hrad 2013/Exhibition Residential Complex Baba, Convent of St. George, Prague Castle 2013, foto/photo: Iveta Kopicová

Osada BABA – Výstava bydlení 1932
Residential Complex BABA – Exhibition of the Union of Czechoslovak Artwork in 1932–1936

Osada BABA – – Výstava bydlení 1932

O pražské akci Svazu československého díla (SČSD) vybudovat po vzoru zahraničních a úspěšných akcí nového bydlení (Stuttgart, Vídeň, Wroclaw) se rozhodlo 2. listopadu 1928, kdy se předsednictvo svazu *„usneslo organizovat výstavu bydlení v Praze vybudováním skupiny radinných domů"* a to na pozemku, na který upozornili E. Moelzer, jako tehdejší předseda Státní regulační komise společně s vrchním stavebním radou J. Zlatníkem a Ing. A. Novým. Celkem více než tři roky pak trvala příprava a realizace, způsobená také tím, že projekt, jak napsal Pavel Janák *„měl však také své úhlavní nepřátele, kteří se zasloužili o jeho pozdní uskutečnění, nemohli jej však znemožnit."*[1]

Tato výstava byla cele v rukou soukromých stavebníků, kteří projevili významné pochopení pro deklaraci a manifestaci nových myšlenek především funkcionalistické očistné estetiky. SČSD zde hrál roli organizace, který celou akci zaštítil. Stavebníkem byli členové Svazu, kteří si nechali vypracovat projekt od jiného člena – – architekta. Nezbytným předpokladem úspěšnosti celé výstavy byla jinak dosti vzácná souhra architekta a stavebníka. Přesto celá řada kompromisů musela nutně vzniknout. Nebyly ale nikdy takového rázu, aby zcela narušili estetickou celistvost, která i dnes, s odstupem více než sedmdesáti let, i po mnoha nevhodných a brutálních zásazích, udivuje.

Po rozhodnutí umístit na Babě výstavu bydlení, byla úprava existujícího regulačního plánu svěřena architektu Pavlu Janákovi.
Pavel Janák vyšel z původně vytvořené regulace, schvalované Státní regulační komisí. Upravil původní velký blok, přičemž vznikly menší spíše podélné parcely.
Janák na vymezeném území provedl úpravu umístění jednotlivých, izolovaných vil, formou rytmického střídání (cik cak), s jižní terasovou orientací.
Počátkem roku 1930 byl zhotoven propagační model, nazvaný ideální, neboť plně neodpovídal následné a konečné realizaci.

Širší regulace celého území Dejvic a Bubenče, předložená a schválená Státní regulační komisí v roce 1938 (28. srpna) již jenom potvrdila realizovanou osadu Baba a přiléhající území.

Výstava

Pod záštitou tehdejšího primátora hlavního města Prahy, JUDr. Karla Baxy byl ustaven výstavní výbor, jehož úkolem bylo celou akci zorganizovat[2]. K výstavě byl vydán katalog, který redigoval Pavel Janák. Celkově se v roce 1932 podařilo zrealizovat dvacet domů, ostatní až v následujících letech do roku 1936. Původní představy o některých společných zařízení nedokázal nakonec volný svazek stavebníků uvést v život (společné vytápění, vybavenost a minimum prováděcích firem). Jiné se podařily (chodníky a ploty).
Jelikož jednotliví stavebníci měli dosti rozdílné představy, architekti je většinou nedokázali přesvědčit o výhodnosti nových konstrukcí.
František Kerhart ve své zprávě v katalogu (Baba v konstrukci) k tomu napsal: *„Volba stavebních konstrukcí při budování osady Baba nebyla vždy rozhodnuta jenom ideovým stanoviskem projektanta. Byl zde ještě stavebník, jehož nedůvěra k statickým, tepelným, ba i akustickým schopnostem lehké skeletové stavby často znemožnila jí použít.... Ze skeletových konstrukcí pro velkou nedůvěru stavebníků i pro malý zájem a snahu našich firem nebylo použito ani ukázkově skeletu železného..."*[3] Konstrukce stropů všech domů byla železobetonová, někde křížem armované desky (u menších rozponů), jinde bedničkové stropy se ztraceným bedněním, nebo cihelnými

[1] Pavel Janák, Osada na Babě – čtyři léta práce Svazu československého díla, z katalogu výstavy 1932, nestránkováno
[2] Výstavní výbor fungoval ve složení: Pavel Janák, předseda a členové: Karel Balling, Adolf Cink, Otakar Fierlinger, Otakar Fischel, Josef Gočár, Karel Herain, Antonín Heythum, František Kavalír, František Kerhart, Jaromír Krejcar, Hana Kučerová-Záveská, Václav Letošník, Ladislav Machoň, Josef Matějovec, Václav Maule, Marie Mojžíšová, František Munk, Otakar Novotný, Jiří Palička, Miloslav Prokop, Oldřich Starý, Ladislav Sutnar, Josef Štěpánek, Ladislav Žák.
[3] Katalog výstavy Baba, 1932, kapitola Baba v konstrukci (František Kerhart), s. 11
[4] Jednalo se o speciální reflektory na sloupech z ocelových trubek (20–25m vysokých) umístěných na důležitých místech křižovatek a ulic, s větším počtem reflektorů, celkem 16, které by osvětlily efektně celý prostor jako výstavu.
[5] Katalog výstavy Baba, 1932, kapitola Úprava zeleně a zahrad, s. 13–14

keramickými vložkami. Požadavek typizace se podařilo realizovat pouze u dveří, které byly ve dvaceti výstavních případech v pěti velikostech, v principu dřevěné v ocelových zárubních. U oken se taková typizace nepodařila. I topení v jednotlivých domech bylo rozdílné, od centrálního, přes teplovzdušné až po lokální. Navrhované uliční osvětlení Miloslava Prokopa a Františka Kerharta[4] se rovněž nepodařilo realizovat, i když zkušenost z teras Barrandova (v jiné části Prahy) tu již byla. Nakonec byl užit standardní typ dřevěných sloupů s malými žárovkami.

Součástí celkové koncepce se stala také úprava jednotlivých zahrad, které fungovaly jako *„pokračování obydlí navenek"*, stejně jako komponování celku do přírodního rámce. *„Souladem hladkých ploch moderních architektur budovaných obydlí s trávníkovými plochami, liniemi teras silně zvrstveného a proto výrazně formovaného terénu, ukázněným osázením rostlinného materiálu a květinové výzdoby, oživením vodními plochami včleněnými do celkové kompozice účelově a esteticky, lze vytvořiti na poměrně malých prostorách největších účinků,"*[5] píše Otakar Fierlinger ve zprávě katalogu. Otakar Fierlinger byl také autorem celé řady pozoruhodných zahradních úprav v osadě, z nichž většina se nedochovala. Součástí výstavy byly rovněž dva domky ze dřeva, vystavěné podle projektu Františka Kavalíra jako provizorium na volném prostranství zeleného pásu v blízkosti prvního domu Františka Munka od Josefa Fuchse.

Architekti domů a jejich majitelé

Na výstavě se měli podílet i architekti, jejichž projekty realizovány nebyly, patřili k nim např. Otakar Novotný, Jan E. Koula, Jaromír Krejcar, Josef Havlíček, Karel Honzík nebo Bohuslav Fuchs.
Z těch, kteří své domy realizovali, připomeňme Josefa Fuchse, Josef Gočára, Pavla Janáka, Hanu Kučerovou – Záveskou, Evžena Linharta, Ladislava Machoně, Oldřicha Starého, Františka Zelenku nebo Ladislava Žáka. Jediným zahraničním architektem na výstavě byl Holanďan Mart Stam.
Z významných stavebníků osady je třeba jmenovat umělce Cyrila Boudu a Ladislava Sutnara, dále například Jana Koštála – prvního poválečného rektora ČVUT, Jana Bělehrádka – – rektora University Karlovy, či Stanislava Mojžíše – Loma, ředitele Národního divadla v Praze a Františka Munka, ředitele Pražských vzorkových veletrhů.

Petr Urlich

Residential Complex BABA – – Exhibition of the Union of Czechoslovak Artwork in 1932–1936 (Summary)

Following an example of European exhibitions of new forms of residential housing, organized by unions of artwork (Werkbund) in Germany, Austria and Switzerland, the Union of Czechoslovak Artwork (UCSA), immediately after the exhibition of the contemporary culture in Brno in 1928, decided to organize a similar event in Prague. It was implemented on the plot Na Babě in Prague 6 (formerly Prague XIX), at the location predetermined for housing development of the existing regulatory plan.

In 1929, an architect Pavel Janák presented a redesign of the regulatory plan, which was finally accepted, following intensive negotiations. In this new concept, shorter and smaller parcels were applied, with an intention of alternate arrangement of longitudinal houses, wherein on the south side the houses were maximally opened, with big and wide windows. This allowed not only for the most possible brightening of apartments, but also excellent views.

Unlike similar events in other countries, this action was not funded by the city or another company, but it was entrusted to independent entrepreneurs, responsible for its implementation and execution. The builders were members of the UCSA, who had the project be worked out by an architect – again a member of the UCSA.

(Petr Urlich)

ARCHITEKT

ČASOPIS ROKU 2011 UNIE VYDAVATELŮ

ČASOPIS ROKU 2012 UNIE VYDAVATELŮ

Bylo to opravdu radostné překvapení, když jsem byl coby dvojjediný šéfredaktor a vydavatel vyvolán na podium divadla Komedie, abych zde přijal, druhý rok po sobě, ocenění ČASOPIS ROKU v kategorii odborný tisk (B2B), cenu, kterou každoročně uděluje v deseti kategoriích „papírovým" časopisům Unie vydavatelů. Náš časopis se rovněž dostal mezi pět nominovaných na cenu v kategorii Obálka roku. ARCHITEKT, respektive Vydavatelství KABINET, se tak zařadily do špičky hodně silného pelotonu, v němž se už nacházejí jen velcí jezdci – vydavatelství Ekonomia, Mladá fronta, Bauer media, Burda, Mladá fronta a další. Šéfredaktoři nebo ředitelé z těchto velkých vydavatelských domů ve svých projevech neděkovali se slzou v oku za ocenění v různých kategoriích svým maminkám, babičkám a celým rodinám, jak tomu bývá třeba při udílení Oskarů. Vesměs děkovali především svým početným managementům, mediálním analytikům a expertům, svým ředitelům a podřízeným a především šéfům obchodních oddělení, kteří jejich titulům dodávají sil přísunem inzerce.

Působil jsem mezi těmito sebevědomými muži a ženami, stejně jako při loňském ocenění, jako exot a svým projevem jsem vzbudil oživení v sále. Stoje u mikrofonu, ztělesňoval jsem v ten moment polovinu „managementu" vydavatelství, polovinu redakce časopisu ARCHITEKT, polovinu obchodního oddělení, polovinu produkce. V projevu jsem proto neděkoval ani manažerům, ani strategickým týmům – ale druhým padesáti procentům redakčního kolektivu, tedy své kolegyni, která se nemohla účastnit večera – byla v práci, neb probíhala uzávěrka.

Děkoval jsem pak především všem, kdo s námi spolupracovali – architektům a novinářům a také všem obchodním partnerům, kteří ve formě inzerce dodávají časopisu do kapaček životodárný roztok. Zvlášť jsem pak poděkoval – a také zde děkujeme všem, kdo si nás kupují a čtou. Bez čtenářů by samozřejmě naše práce postrádala smysl. Děkujeme.

Julius Macháček, šéfredaktor

Praha haptická
Haptic Prague

Praha haptická/Haptic Prague
Modely architektonických ikon Prahy pro nevidomé
Architectural models of the Prague icons for the blind

Výstavu připravila Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze jako Součást projektu CZ.2.17/3.1.00/33304 Operační program Praha Adaptabilita./The exhibition was organized by the Faculty of Architecture of the Czech Technical University in Prague with the support of Prague Adaptability Operational Programme (project number CZ.2.17/3.1.00/33304).

Jsme zvyklí vnímat architekturu zrakem. Když si chceme prohlédnout nějakou zajímavou budovu, obejdeme ji nejdříve zvenku a díváme se. Sledujeme celkový vzhled a uspořádání hmot, všímáme si detailů. Poté vstoupíme dovnitř, procházíme jednotlivými místnostmi a utváříme si představu o jejich rozmístění. Pokud není objekt příliš komplikovaný či nepřehledný, dokážeme nalézt souvislosti mezi organizací vnitřního prostoru a vnějším vzhledem. Přestože zrak i uvnitř dominuje, svou roli zde hrají i další smysly: sluch, hmat a částečně i čich.

Vnější vzhled domu se však dá prozkoumat téměř výhradně zrakem. Většinou je sice možné sáhnout si na omítku nebo na některé nízko položené detaily jako je například ostění dveří, ale celkové uspořádání hmot stejně jako podstatná část detailů objektu, které se nacházejí výše než zhruba dva metry nad zemí, zůstává pro nevidomé zcela nepřístupná.

Projekt Praha haptická, který vznikal na půdě Fakulty architektury ČVUT v Praze od října 2012 do května 2013, přináší nevidomým možnost poznat vybrané architektonické skvosty Prahy. „Vlastníma rukama" mohou prozkoumat právě vnější vzhled, který jiným způsobem poznat nemohou. Výběr objektů odpovídá požadavku na reprezentaci různých období a na výjimečnost každé budovy. Pod vedením Matúše Dully, Evy Bortelové a Kláry Mergerové zpracovávali vybraní studenti prvního ročníku nejprve koncepci ztvárnění jednotlivých objektů tak, aby byly nevidomým představeny jejich podstatné rysy a zároveň aby byly modely dobře srozumitelné. Poté probíhala příprava podkladů pro vyřezání modelů, které musely být vzhledem k použití CNC frézky v digitální podobě. Jako materiál byla zvolena MDF (Medium Density Fibreboard – středně hustá vláknitá deska). Tyto desky jsou příjemné na dotek, dostatečně pevné a dobře se zpracovávají. Po slepení byly modely pro větší odolnost natřeny vodou ředitelnou černou barvou, která je netoxická a používá se například na dřevěné hračky. Jednotlivé fáze byly konzultovány s nevidomými ze Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR (SONS). Modely mají popisky v latince (česky a anglicky) a v Braillově písmu (pouze česky). Technické problémy při výrobě modelů konzultoval Vratislav Polívka.

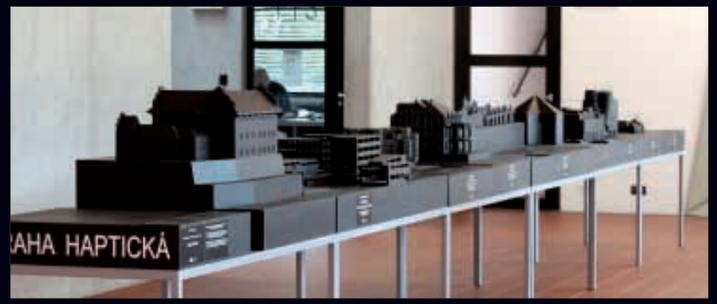

Nevidomý člověk je schopen utvořit si určitou představu o uspořádání interiéru. Na základě sluchových vjemů (dozvuk, echo) dokáže zhruba odhadnout velikost prostoru i akustické vlastnosti povrchů. Došlápnutí na podlahu prozradí její tvrdost a hladkost. Nevidomý sahá na kliky dveří i na madla zábradlí a pomocí své hole zkoumá ohraničení prostoru, ve kterém se nachází. Starý kamenný sklep je většinou možné poznat i čichem – podle chladného vlhkého vzduchu.

You are used to perceive architecture by sight. If you want to examine an interesting building, you go round it first watching the overall look and the layout, noticing the details. Then you enter, go through the different rooms and form an idea of the interior layout. If the building is not too complicated or confusing, you can find a link between the organization of the interior space and the exterior appearance. Although vision dominates inside as well, a role by other senses such as hearing, touch and partially smell is also played.
A blind person is able to form an idea of the interior layout. The amount of space and acoustic properties of the surfaces can be estimated on the basis of auditory sensations (reverberation, echo). Walking on the floor reveals its hardness and smoothness. The blind touches door handles, the banister rails and using his white stick explores the border of the area in which he is located. An old stone cellar mostly can be identified by the smell of cold damp air.

However, the external appearance of the building can be explored almost exclusively through the eye. Although you can touch the plaster or some low-lying details such as the door jamb, the overall arrangement as well as a substantial part of the house details that are situated higher than about two meters above the ground, remains completely inaccessible to the blind.

The Haptic Prague project, which took place at the Faculty of Architecture of the Czech Technical University in Prague from October 2012 to May 2013, brought an opportunity to meet chosen landmarks of Prague to the blind people. They can use their own hands to explore the appearance of the buildings, which otherwise cannot be identified by the blind. Building selection meets the need for uniqueness of each one and the representation of different architectural styles. Selected first-year students, led by Matúš Dulla, Eva Bortelová and Klára Mergerová, worked on the concept of the rendition of individual buildings first so that the blind could understand their essential character. This was followed by the preparation of the plans for cutting the parts of the models. The plans had to be in digital form due to use of the CNC milling machine. It was decided to make models from MDF (Medium Density Fibreboard). This material is pleasant to the touch, strong enough and well being processed. Taped together the models were painted with an acrylic black paint that is non toxic and is used for wooden toys. The phases were consulted with the blind of the United Organization of the Blind and Visually Impaired Czech Republic (SONS). The models have labels in Roman alphabet (Czech and English) and Braille (Czech only). The technical problems in the model production were consulted with Vratislav Polívka.

Celkem vzniklo čtrnáct modelů/Finally, fourteen models were completed:

(V závorce jsou jména studentů, kteří model vytvořili/In brackets there are the names of the students who created the model.)
Panorama Hradčan/Prague Castle panorama (Martin Cibulka, Lucia Cyprianová)

Klášter sv. Anežky České/Convent of St Agnes of Bohemia (Jan Hunal, Adéla Chmelová)
Letohrádek královny Anny/Royal Summer Palace (Anna Cisariková, Barbora Lagová)
Schwarzenberský palác/Schwarzenberg Palace (Filip Lišňák)

Letohrádek Hvězda/Star Summer Palace (Gabriela Zámborská, Karolína Zelníčková)
Národní divadlo/National Theatre (Ondřej Ondráček, Magdaléna Přečková)
Národní divadlo, Nová scéna/New Stage of National Theatre (Zuzana Včeláková, Viola Vopalecká)
Kubistická vila pod Vyšehradem/Cubist villa below Vyšehrad (Martina Požárová, Zuzana Prášková, Kateřina Průchová)
Veletržní palác/Trade Fair Palace (Marie Chodúrová, Vojtěch Janda)
Müllerova vila/Villa Müller (Tereza Dejdarová, Marie Delongová)
Základní a mateřská škola Bílá/Bílá Nursery and Primary School (Veronika Balounová, Tomáš Bolf)
Obchodní dům Kotva/Kotva Department Store (Barunka Strelcová, Veronika Ščerbanovská)
Tančící dům/Dancing House (Petr Srogončík, Petr Žilev)
Nová budova ČVUT v Praze/New Building of the Czech (Tomáš Kubelka, Aleš Kuželka)

K výstavě vyšel český katalog v latince a Braillově písmu (Matúš Dulla – Eva Bortelová – Klára Mergerová, Praha haptická, Praha 2013, ISBN 978-80-01-05276-1)./The exhibition catalogue was published in Roman alphabet and Braille, both Czech only (Matúš Dulla – Eva Bortelová – Klára Mergerová, Praha haptická, Praha 2013, ISBN 978-80-01-05276-1).

1 | **2** |
3 |

1 – Celkový pohled/Panorama, foto/photo: Eva Bortelová
2 – Panorama Hradčan/Prague Castle panorama, foto/photo: Eva Bortelová
3 – Tančící dům/Dancing House, foto/photo: Eva Bortelová

4 | | **5**
6 | |

4 – Schwarzenberský palác/Schwarzenberg Palace, foto/photo: Eva Bortelová
5 – Vernisáž na Fakultě architektury ČVUT/Exhibition opening in the Faculty of Architecture CTU, foto/photo: Eva Bortelová
6 – Vernisáž na Fakultě architektury ČVUT/Exhibition opening in the Faculty of Architecture, foto/photo: Eva Bortelová

Jiří Lajtoch

Ing. Jiří Lajtoch
Primátor/Mayor

Statutární město Přerov/Statutory City of Přerov
Nám. T. G. Masaryka 2
750 11 Přerov
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 581 268 111
e-mail: primator@prerov.eu
www.prerov.eu

Přerov je mou srdeční záležitostí. Je to rodné město mé, mých předků i potomků. Ať už se vracím odkudkoliv, cedule s nápisem Přerov je pro mne synonymem slova domov. V Přerově je krásně... Nevěříte? Pozvu vás na malou procházku městem, vezmu vás do míst, která mám rád.

Pojďte se mnou do Michalova... Parku, v němž nacházeli při procházkách sílu a odpočinek lidé už před mnoha lety – zrovna v příštím roce si připomeneme 110. výročí od jeho založení. Je to jedinečné místo plné zeleně, vzácných stromů a rostlin. Dokonce tu máme i skleník s exotickými rostlinami, do kterého můžete kdykoliv a zdarma nahlédnout. V parku, který je kulturní památkou České republiky, můžete posedět, dát si kávu v jedné z restaurací, zatímco vaše děti si mohou hrát na hřišti... Pozvu vás i do oblasti lagun – do míst s překrásnou přírodní scenérií, kde se zrcadlí voda a na dohled je národní přírodní rezervace Žebračka, zřízena k ochraně pozůstatku lužního lesa.

Mám rád historii, svědectví z dob dávno minulých, památky, které nám ho připomínají. Přijměte proto pozvánku do centra města – na Horní náměstí, které je perlou města. Genius loci, který je zde cítit z každého zákoutí, vás určitě nenechá v klidu. A není divu, vždyť právě tudy procházel Učitel národů Jan Amos Komenský, své žáky tu učil i káral také Jan Blahoslav... Horní náměstí je naším klenotem – – v roce 1992 bylo dokonce prohlášeno městskou památkovou zónou. Měšťanské domy, které tu stojí už několik staletí, mají své zajímavé příběhy, v jednom z nich dokonce byla radnice. Vás ale jistě nejvíce zaujme zámek. No jistě... Té dominantní stavby si nejde nevšimnout. Původně tu stál gotický hrad, který si na konci patnáctého století nechali postavit Pernštejnové. Na přelomu šestnáctého a sedmnáctého století zámek získal Karel starší ze Žerotína, který mu vtiskl renesanční podobu. Historické sídlo dnes už neuchovává staré komnaty jako vzpomínku na život šlechty, ale využívá je k muzejním účelům. Muzeum Komenského to návštěvníkům nabízí expozice starých tříd, ale i výjimečné sbírky entomologie či mineralogie. Velmi zajímavá je i archeologická expozice, která je připomínkou nejstarší historie města. Když už jsme u ní, rád bych vás vzal do Předmostí – – do okrajové části Přerova, kde to vlastně „všechno začalo".
Můžete navštívit pomník lovců mamutů, který je připomínkou začátků lidské existence. Předmostí je totiž jedním z nejvýznamnějších archeologických nalezišť v Evropě, proslulo hlavně paleolitickými vykopávkami velkého množství mamutích kostí – ještě před sto lety je místní lidé nacházeli běžně ve svých zahradách. Naše město se proto prezentuje výstižným heslem – Moderní město s mamutí historií.
Ovšem nejen historií město žije – Přerov, to je také synonymum jazzu, tedy toho nejlepšího jazzu. Každoročně na podzim tu v secesním Městském domě, který stojí na Masarykově náměstí, pořádáme mezinárodní jazzový festival. Když budete mít čas a chuť, přijeďte se k nám od 16. do 19. října zaposlouchat se do tónů skvělého jazzu. Jsem si jist, že vás tahle hudební ochutnávka, stejně jako procházka Přerovem, nezklame.

Přerov is my matter of the heart. This is my hometown as well as hometown of my ancestors and my children. No matter where I am coming from the sign with inscription Přerov is the synonym of the word home for me. In Přerov is very nice... Don´t you believe me? I am going to show you round this town, I will take you to my favourite places.

Come to Michalov with me... Park where people used to find rest and energy many years ago, next year we will commemorate 110 anniversary of its foundation. It is unique place full of greenery, rare trees and plants. We have there even a greenhouse with exotic plants, which you can visit anytime free of charge. In park, that is a cultural monument of the Czech Republic, you can sit on the bench, drink coffee in one of its restaurants while your children can play in the playground. I would like to invite you to the area of lagoons – to place with astonishing scenery where water is reflecting and not far from here you can see the National natural reservation Žebračka, established in order to protect the remains of floodplain forest.

I like history, testimony from past times that commemorates it. Let me invite you to the centre of town to Upper Square which is the pearl of town. Genius loci that could be felt from each corner never lets you in calm. It is not surprising because exactly here J. A. Comenius, the Teacher of Nations was walking there as well as Jan Blahoslav taught and chastened his students. Upper Square is the jewel of our town – in 1992 it was declared the urban conservation area. The townhouses that have been here for many years have their interesting stories, in one of them even used to be a town hall. I am sure you will be attracted by the castle most of all. It is impossible not to notice this spectacular dominant. Originally there used to be a gothic castle, which was built for the Pernštejns. At the turn of 16th and 17th century, Charles Elder of Žerotín got this castle and rebuilt it in renaissance style. Nowadays there are no old rooms commemorating the life of nobility but it is used for the museum purposes.
Museum of Comenius offers expositions of old classrooms but also exceptional collections of entomology and mineralogy.
The archaeological exposition is very interesting it commemorates the oldest history of town. When we stopped in history I would like to invite you to Předmostí – suburb of Přerov, where "everything started".

You can visit the Mammoth hunters' monument that reminds us the beginning of human civilization. Předmostí is one of the most important archaeological sites in Europe, mainly due to Palaeolithic excavations of mammoth bones – more than hundred years ago people could find these bones in their gardens. That is why our town Přerov is presented by the password Modern town with Mammoth history.

But Přerov doesn't live only by history. Přerov is the synonym of jazz, the best jazz. We organize here an international jazz festival which takes place in Art Nouveau building of Municipal House in Masaryk Square. If you have time and like jazz, come to Municipal House from 16 to 19 October to listen to tones of excellent jazz. I am sure you won't be disappointed by this music tasting as well as by walk through town Přerov.

Přerov
City of Přerov

Architektura města Přerova

Město Přerov se nachází v Olomouckém kraji – – v srdci Moravy – rozkládá se po obou březích řeky Bečvy. Je společenským, administrativním a kulturním centrem přerovského okresu. Jeho osídlení sahá až do pravěku – nejstarší údobí spadá do starší doby kamenné – tedy paleolitu. Z tohoto období bylo nalezeno několik stop především v Předmostí, v okolí takzvaného Hradiska. Celosvětovou proslulost Předmostí zajistily nálezy z období „lovců mamutů", kteří tu pobývali. Pozůstatky mamutů patří dodnes k významným muzeálním exponátům.

Rozvoj osídlení města vymezovala zejména výhodná poloha skalního návrší nad řekou Bečvou, kde v pozdější době vzniklo důležité společenské a kulturní centrum – Horní náměstí. Toto náměstí s domy z 15. století dodnes tvoří významné historické jádro města. Své místo tu má už několik staletí i zámek, který je jediným celoročně zpřístupněným zámkem v turistické lokalitě Přerovsko.

Zámek, který je perlou náměstí, stojí na místě původního hradu. Ten byl vybudován pravděpodobně v polovině 11. století. Jako zeměpanský majetek sloužil za jedno ze šesti sídel hradské správy na Moravě. Od počátku plnil i strážní a obrannou funkci důležité křižovatky obchodních cest a brodu přes řeku Bečvu. K závažným stavebním úpravám, jimiž zámek získal dnešní renesanční podobu, došlo v letech 1612–1615 za Karla staršího ze Žerotína.

Poslední majitelé zámku – Magnisové – souhlasili s využíváním objektu jako sídla městských úřadů. V roce 1918 ho prodali městu, o deset let později započala generální oprava celého objektu a byly v něm umístěny sbírky Městského muzea a Muzea Komenského. V současnosti v zámku sídlí Muzeum Komenského, které bylo založeno v roce 1888. Uchovává vzácné exponáty ve sbírkách mineralogie a entomologie, dále pak dokumenty, vážící se k životu a dílu J. A. Komenského, zajímavé jsou i dobové rekonstrukce školních tříd. V zámku se nalézá i expozice archeologie – – ta byla nově instalována v roce 2000 v sedmi místnostech pozdně gotických sklepů. Významné archeologické lokality regionu, včetně světoznámého naleziště v Předmostí, prezentují autentické nálezy, fotografie a trojrozměrné rekonstrukce. Samostatný oddíl expozice představuje rekonstrukce hradní černé kuchyně z období raného novověku (16. až 17. století). Od roku 1999 je zámek postupně rekonstruován.

V centru města stojí Městský dům, architektonicky významná budova z roku 1897. Budova v novorenesančním slohu s bohatou štukovou výzdobou a prvky secese byla postavena podle návrhu Karla Hugo Kepky a Aloise Čenského. Tento bývalý Záloženský dům je zapsán v Ústředním seznamu nemovitých kulturních památek.

Na přelomu 19. a 20. století docházelo v Přerově k rozšiřování průmyslové výroby a s tím jsou spojené i průmyslové stavby. Mezi ty můžeme zařadit objekty elektrárny, optických závodů, závodu na výrobu kufrů a rovněž areál nemocnice, který byl vystavěn podle návrhu arch. J. Veselského.

V období první republiky rostla potřeba vzniku nových bytových domů, které se začaly stavět například na náměstí Svobody – bytové družstvo Lešetín, dále pak v ulicích Smetanova, Čechova a dalších.

Rozvíjející se město potřebovalo přesný zastavovací plán. V roce 1920 proto bylo odsouhlaseno zadání regulačního plánu architektům Josefu Šejnovi a Vladimírovi Zákrejsovi. Ti do něj zahrnuli především dopravní řešení města jako je nadjezd v Předmostí, spojnice Palackého ulice s Velkou Dlážkou, spojení města s nádražím. Dále pak doporučovali zachování původní historické zástavby na Horním náměstí s rekonstrukcí zámku a hradeb.

S nárůstem počtu obyvatel a měnící se urbanistickou strukturou Přerova se rozvíjela i krajinářská architektura. Zástupcem této tvorby se stal městský park Michalov. Byl založený z iniciativy Okrašlovacího spolku v roce 1904 – – a to přeměnou bývalého lužního lesa. Na základě plánů významného zahradního architekta Františka Thomayera byla realizována hlavní kompoziční osa – široká promenáda, procházející celým parkem a navazující na Máchovu ulici. Tu pak křížila druhá osa se sníženým květinovým parterem. Součástí byla i drobná architektura – jako například dodnes využívaný hudební altán. Park prošel v následujících letech složitým vývojem – a po období určité devastace došlo na začátku

1 | | |
— — —
| | **2**

1 – Budova společnosti Olympus/Olympus company building, foto/photo: Gabriela Veselá
2 – Budova Základní umělecké školy Bedřicha Kozánka/Bedřich Kozánek´s Arts School buiding, foto/photo: Gabriela Veselá

nového tisíciletí k jeho úspěšné rekonstrukci podle původních plánů.
Ve 20. letech byla, opět díky Okrašlovacímu spolku, provedena i sadová úprava náměstí Svobody s umístěním hudebního pavilonu, podporu měla i výstavba stadionu SK Přerov s krytou tribunou.
Na počátku třicátých let se i Přerov řadil mezi města, která byla ovlivněna vlnou funkcionalismu. Mezi první ukázku patří světelný palác SME na Nádražní třídě (dnes Husova ulice), který vznikl podle návrhu brněnského architekta Bohuslava Fuchse. Další architektonická zajímavost je datována rokem 1931, kdy architekt Josef Polášek postavil pro svého bratra Jana dvoupodlažní objekt „Kamenictví Polášek – – Urban" v ulici Svislé, číslo 18. Strohý kubický objem budovy členil Polášek na tři trakty, přičemž ve střední vybudoval industriálně vyhlížející ocelové schodiště. K východní straně s pásovými okny, rozmístěnými v pravidelném rytmu, umístil kanceláře a hlavní obytné místnosti. Západní fasáda, obrácená do zahrady a k dílnám kamenictví, skrývá menší pokoje a obslužné prostory. Oblíbené nautické motivy rané funkcionalistické architektury změkčují přísný výraz domu. Jde o balkon se skleněným zábradlím, který jako kapitánský můstek vybíhá před průčelí domu.

Další architektonický skvost stojí v těsné blízkosti parku Michalov, kde v roce 1936 vybudoval architekt Alois Pilc rodinnou vilu právníka Jindřicha Lančíka. Na protáhlou svažitou parcelu umístil dva kvádry o různých výškách, protínající se v diagonále nároží. Do průniku umístil hlavní komunikační prostor třípodlažní stavby. V současné době tuto stavbu využívá Základní umělecká škola Bedřicha Kozánka. Ve stejné lokalitě vznikla v roce 1940 luxusní vila přerovské podnikatelky Marie Andráškové – postavena byla podle návrhu architekta Lubomíra Šlapety a dodnes vypadá obdivuhodně. Do strohého funkcionalismu vložil architekt šikmé a organické linie, které obohatily dispoziční řešení.
V poválečném období v Přerově vznikla řada sídlišť takzvaného socialistického realismu. Tento umělecký směr měl za cíl především spojit propagandu s uměleckými prvky. Mezi zástupce tohoto směru můžeme zařadit například bytové domy v Želatovské ulici (včetně školy) či na třídě generála Janouška. Tyto budovy v současné době procházejí rekonstrukcemi, které jsou často necitlivé k historickému členění fasád a původní tvář tak mizí pod vrstvou polystyrenu.
Od počátku 60. let až do konce 80. let dvacátého století došlo, tak jako i v jiných městech, k masivní výstavbě bytových domů panelovou technologií. Tato výstavba bohužel způsobila několik nezvratných přeměn města, a to jak výškového, tak i urbanistického. Tato výstavba byla završena stavbou panelového sídliště v Předmostí. Nenávratnou změnu se město snaží napravit alespoň ve formě regenerace právě tohoto panelového sídliště, která úspěšně probíhá už desátým rokem. Sídliště je obohaceno o nové náměstí, vznikly tu nové stezky pro pěší i pro cyklisty, byla doplněna dětská hřiště, veřejná zeleň, parkoviště. Původně „šedivou lokalitu" se podařilo upravit, dovybavit a celkově polidštit.
Určitý předěl pro architekturu města znamenal i rok 1989: původně průmyslovému městu se změnila tvář k lepšímu. Vznikly nové budovy, stavěné již soukromými subjekty, v ulicích „vyrostly" nové bytové a rodinné domy, ale také průmyslové objekty – například budova společnosti Olympus v ulici Teličkova v Přerově – Předmostí. V oblasti dopravy patřilo k největším změnám vybudování několika kruhových objezdů, které přispěly k plynulejší a bezpečnější dopravě, vznikla také řada praktických a lidmi hojně využívaných cyklostezek. Kladně byly hodnoceny i nové chodníky na Žerotínově náměstí a také předlažba náměstí TGM s novu kašnou. Byla vybudována řada nových, barevných dětských hřišť.

Mezi zajímavé objekty lze zařadit polyfunkční dům na nábřeží PFB, který dotvořil chybějící nábřežní zástavbu a poskytl nové byty přímo v centru. Za zmínku stojí i rozsáhlá přestavba bývalého objektu základní školy na domov důchodců. Ten patří ke zdařilým počinům architektury, která se vyznačuje pozoruhodnou materiálovou i barevnou kombinací.
Malým, avšak velmi významným, je i objekt Památníku lovců mamutů, který stojí přímo v místě nálezů – v Předmostí. Zpřístupňuje autentické kulturní vrstvy včetně zbytků koster mamutů a dalších zvířat doby ledové. Tento objekt maximálně využil svažitého terénu podél hřbitovní zdi a jednoduchým tvarem vytvořil tuto terénní prezentaci.

Také řada panelových domů prochází postupně rozsáhlou rekonstrukcí – jejich majitelé a nájemníci však, ve snaze zbavit se nudné šedi, volí někdy až příliš kontrastní barevnost.

Z hlediska „mladších dějin" není možné nezmínit, že po roce 1989 bylo v Přerově vyhlášeno několik architektonických soutěží. Konkrétně na novou podobu náměstí TGM, včetně nové kašny, novou radnici a Tyršův most. Právě poslední zmiňovaný počin dosáhl po své realizaci řady úspěchů a ocenění. Autorem nové podoby Tyršova mostu je architektka Alena Šrámková a autorkou sochařské výzdoby je její snacha Ivana Šrámková.
Most bodoval v soutěži Stavba roku 2012, v níž získal čestné ocenění. Dále získal Cenu Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury,

Přerov
City of Přerov

a to za výjimečný počin v oblasti umění. Autorský tým zpracovatelů projektové dokumentace byl slavnostně vyznamenán Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků. Dominantu tohoto nevšedního mostu tvoří bronzová monumentální figura zubra, který se nachází také v městském erbu a je památkou na vládu Pernštejnů. Energickému zvířeti dělá společnost socha ptáka, který má symbolizovat volnost a svobodu. Neméně zajímavé jsou sochy tří stromů z armovaného betonu, které jsou kotvené přímo do povrchu stavby. Most je dlouhý 74 m, široký 12,5 m a slouží nejen pěším, ale i cyklistům a motoristům.
A jak to vypadá, stran architektury Přerova, na poli rodinné výstavby? Tam, bohužel, převládají spíše „katalogové objekty", ovládající konzumní společnost. I zde však můžeme najít pár vlaštovek moderní soudobé architektury, které se nestydí odchýlit od tradičně pojaté formy. Jsou jimi například vily v ulici Durychova, Za mlýnem či v ulici Krátká v místní části Přerova, ve Vinarech.

Architecture of town Přerov

Town Přerov is situated in Olomouc Region, in the heart of Moravia on both banks of the river Bečva. It is a social, administrative and cultural centre of district of Přerov.
Its settlement goes back to the prehistory period – the oldest period goes back to the older Stone Age – Palaeolithic period. Several tracks were found from this period especially in Předmostí and around so-called Fort. Worldwide region of Předmostí ensured the findings from period of mammoth hunters who lived there.
The mammoth remains belong to the significant museum exhibits.
The development of town settlement defined convenient position on the rocky hill above the river Bečva, where an important social and cultural centre – Upper Square – was established. This square with houses from 15th century still forms an important historical core of the town. The castle which is situated here for several years is the only one open to public year-round in tourist area of Přerov.

The castle which is considered to be the pearl of square stands on the site of original castle. This was built probably in the 11th century.
As a lordly estate it served as one of six seats of castle administration in Moravia. It had a guard as well as protective function of important crossroad of trade routes and ford across the river Bečva from the beginning.
The major construction works which resulted in current Renaissance appearance were done in 1612 to 1615 under the reign of Charles Elder of Žerotín. Last owners of castle the Magnis agreed that castle is used as the seat of municipal authorities. In 1918 they sold it to town, ten years later the general reconstruction of the whole building started and collections of Town Museum and Museum of Comenius were placed here. Nowadays the Museum of Comenius which was found in 1888 is situated in the castle. It keeps valuable exhibits of mineralogy and entomology as well as documents connected with the life and work of J. A. Comenius, quite interesting is the period reconstruction of classrooms.
In the castle there is also an exposition of archaeology, this was newly installed in year 2000 in seven room's of late gothic cellars.
The important archaeological sites of region included World famous site Předmostí represent original findings, photos and 3-D models.
The separate section of exposition represents renovation of castle´s "black kitchen" of early Modern Period (16th, 17th centuries). The castle has been continuously under the reconstruction since 1999.

In the centre of town there is situated Municipal House, very important architectural building from 1897. The Neo-Renaissance style building with rich stuccoed decorations and the features of Art Nouveau was built by the Charles Hugo Kepka and Alois Čenský plans. This former Saving bank house is inscribed on Central list of real estate cultural sight.
At the turn of 19th and 20th century there was expanding manufacturing and this is connected with industrial constructions. Among these buildings we rank power station, optical works, factory, producing suit-cases as well as the hospital, which was built by the plan of architect J. Veselý.
During the First republic there appeared the growing need of apartment buildings and they started to be built in the Freedom Square – housing association called Lešetín, later on in Smetana Street, Čech Street and others.
The emerging city needed an accurate building plan. That is why in 1920 the assignment of regulation plan was approved to architects Josef Šejn and Vladimír Zákrejs. They comprised there mainly transport solution in town like overpass in Předmostí, connection of Palacký Street with Velká Dlážka Street, connection of town with railway station. They also recommended maintaining the original historic buildings in the Upper Square with reconstruction of castle and town walls.
With population growth and changing urban structure of Přerov the landscape architecture has developed. The main representative of this creation has become park Michalov.
Its foundation was initiated by Beautification Association in 1904 by the change of floodplain forest. The main compositional axis – wide promenade leading through the whole park up to Máchova Street was realized by the plans of important landscape architect František Thomayer. Máchova Street was crossed by the second axis with reduced flower partier.
An important part was also small architecture, like for example music summer-house which is still used for concerts. Park had to face

3 | **4** | **5** | **7**

3 – Dětské hřiště Jasínkova/Children`s playground Jasínkova, foto/photo: Dominik Bachůrek
4 – Domov pro seniory/Retirement Home, foto/photo: Dominik Bachůrek
5 – Městský dům/Town House, foto/photo: Gabriela Veselá
6 – Městský park Michalov/The Michalov Park, foto archiv města Přerova/photo archiv of City of Přerov
7 – Památník lovců mamutů/The Memorial of Mammoth Hunters, foto/photo: Dominik Bachůrek

Přerov
City of Přerov

complicated development in the coming years and after the period of devastation its successful restoration according to original plans was done at the beginning of new Millennium.

In 1920´s the landscaping of Freedom Square with music pavilion installation was done again thanks to Beautification Association.
The construction of stadium-roofed was supported.
In 1930´s Přerov ranked among the towns that were influenced by functionalism style. The first example is "Light Palace" SME in the Station Avenue (today Street Husitská), which was built by the plan of an architect Bohuslav Fuchs. Next architectonic interest goes back to 1931 when architect Joseph Poláček built two-storey house called "Kamenictví Polášek – Urban" in street Svislá No. 18. The austere cubic volume of construction he divided into three tracts and in the middle one he built a steel staircase of industrial look. To the east part with strip windows he placed offices and main living rooms. Western façade facing to the garden and to the stonework mint contains smaller rooms and service spaces. Favourite nautical motifs of early functionalism style make stern expression of the house milder. This is a balcony with glass railing, which juts out from front of home as a captain bridge.
Next architectural masterpiece can be found near the park Michalov, where in 1936 architect Alois Pilc built the family house for lawyer Jindřich Lančík. He placed 2 blocks of different heights intersecting in corner diagonal.
He placed the main communicative area of three-storey house into the penetration.
Nowadays this building serves to Art School of Bedřich Kozánek. In 1940, the luxurious villa of Přerov business woman Marie Andrašková was built in the same area by the plans of architect Lubomír Šlapeta and it still looks admirably. The architect inserted oblique and organic lines into austere functionalism, which enriched layout.
In post-war period many housing estates of so-called social realism were built. This art direction aimed first of all into the connection of propaganda and artistic elements.
Among some representatives of this style we can rank for example apartment houses in street Želatovská or General Janoušek Avenue. These buildings are being under reconstruction nowadays, but they are not familiar to the facades and the original face of these buildings disappears under the polystyrene layer.

The massive construction of apartment buildings occurred from the beginning of 1960´ies till the end of 1980´ies. This construction unfortunately caused many irreversible changes in town – both height and urban one. This construction finished by building housing estate in Předmostí. Our town tries to correct this irreversible change by regeneration of this housing estate which is being done more than 10 years so far. This housing estate is enriched with new square, new footpaths as well as new cycling routes have appeared there, the children´s playgrounds were innovated and new trees were planted there. An important fact is that many parking places were built there. Former "grey area" was furnished, adjusted and humanized.
A turning point for the architecture of town was year 1989 – the former industrial town changed for the better. New buildings have been built but by private entity, new houses, family houses but industrial buildings as well – for example the building of Olympus in Předmostí, Street Teličkova.

Concerning the transport in our town, great changes have been done, especially construction of several roundabouts which made transport more fluent and safer, many cycling trails were built for the citizens who like use them a lot. New pavements in Žerotín Square were positively valued as well as repaving of Square T. G. M with a new fountain. Many new colourful playgrounds were constructed in several housing estates. An interesting building which is worth writing about is multi-purpose house on PFB embankment which completed missing development of embankment and also provided new flats directly in the centre of town. It is necessary to mention the large reconstruction of former elementary school that was rebuilt into a retirement home. This house belongs to successful architectural achievement which features by interesting combination of materials and colours. Small, but very important construction is Memorial of mammoth´s hunters, which is situated in Předmostí, the exact place of findings. It provides access to authentic cultural waves including the skeletons of mammoths and other animals of Ice Age. This building utilized the sloping terrain along the cemetery wall and it formed by this easy shape the terrain presentation. Several blocks of flats are being reconstructed – but their owners and lodgers sometimes choose too contrasting colour in order to get rid of boring gray.
From the perspective of "younger history" it is impossible not to mention that several architectural competitions were announced. Specifically competition for the new look of square T. G. M., including new fountain, a new town hall and Bridge of Tyrš. Just last mentioned object, bridge, achieved big success and many awards. The author of new look of the bridge of Tyrš is an architect Alena Šrámková and the author of sculptural decoration is her daughter-in-law Ivana Šrámková.
The bridge scored in competition "The construction of the year 2012", where it won a honorary award. Furthermore it gained Prize of Olomouc Region for contribution in the field of culture – for the exceptional achievement in art. Team of authors of design documentation was ceremonially honoured by the Czech Chamber of authorized engineers and technicians. The dominant feature of this remarkable bridge is a monumental bronze figure of bison that can be also found in the town coat of arms and it commemorates the reign of the Pernštejn´s. Equally interesting are statues of three trees made of reinforced concrete, which are fixed just into construction surface. The bridge is 74 m long, 12.5 m wide and it serves not only to pedestrians, but also to cyclist and motorcyclist.

And what about architecture of Přerov in the field of family construction? Unfortunately, the "catalogue buildings" controlled by consumer society are prevailing. Here we can find just several "swallows" of modern contemporary architecture which aren´t afraid to deviate from traditional form. These are for example houses in street Durych, Za Mlýnem, or in street Krátká or several houses in Přerov – Vinary.

8 | | |
— | — | —
| | **9**

8 – Polyfunkční dům nábřeží PBF/multifunctional building on PFB riverbank, foto/photo: Gabriela Veselá
9 – Tyršův most/Tyrš Bridge, foto/photo: David Paulus

Jiří Fišer

Ing. Jiří Fišer
Starosta/Mayor

Městský úřad Tábor/The Town of Tábor
Žižkovo náměstí 2
390 15 Tábor
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 381 486 130
e-mail: jiri.fiser@mutabor.cz
www.taborcz.eu

Historie i současnost. Příroda i památky. Kultura i sport. Klid i aktivní život. To vše je v Táboře ve vzájemné a unikátní symbióze.

Zrod města je spjat se jménem Jana Husa, reformátora katolické církve. Jeho stoupenci, vedeni hejtmanem Janem Žižkou, založili Tábor roku 1420 jako mocenské centrum husitství. Myšlenka samostatné táborské republiky s sebou nesla celou řadu bouřlivých událostí a vliv jejich aktérů poznamenal evropský dějinný prostor.

Jedinečný systém zástavby a množství zachovalých památek vedl k vyhlášení historického jádra památkovou rezervací. Zbytky rozsáhlého opevnění a zákoutí Starého města připomínají bohatou minulost, stejně jako Žižkovo náměstí s dominantním pomníkem slavného vojevůdce či s pozdně gotickou budovou staré radnice a jejím nádherným gotickým sálem.

Ve výzdobě měšťanských domů se harmonicky mísí stavební slohy – pozdní gotika s renesancí, barokem i rokokem. Mnozí návštěvníci ani netuší, že prakticky v celém středu Starého města byly na počátku 16. století vyhloubeny sklepy, jejichž propojením vznikl unikátní labyrint chodeb, přístupný veřejnosti. Z věže původního hradu Kotnov můžete nad romantickým údolím řeky Lužnice spatřit nedaleký barokní chrám v Klokotech. V samotném centru města pak Jordán, nejstarší údolní nádrž ve střední Evropě.

Tábor nese i otisk moderní architektury. Jmenujme budovy novobarokního divadla a neorenesanční kulturní dům Střelnice z konce 19. století či funkcionalistické administrativní budovy, secesní Vilu Marii Františka Bílka nebo konstruktivistický Sbor božích bojovníků ze století dvacátého.

Urbanismus města – nového i starého – není nedotknutelný. Bydlí se zde i podniká, ve stínu historických dominant má své místo kultura i sport, hrají si děti. Symbióza časových epoch vepsaná do architektonické tváře města je v Táboře skvělá a provokující.

Kulturní aktivity často vycházejí z odkazu historie – například mohutný středověký festival Táborská setkání. „Potkáte" zde ale i jazzový, divadelní či literární festival, klubové akce, gastronomické slavnosti nebo vrcholné události sportovní.
Město očekává výročí zásadního významu. Napřesrok 600 let památné cesty Mistra Jana Husa do Kostnice, následovat bude pak výročí jeho smrti, historicky-vědecká událost evropského rozměru.
Přeji si, aby Tábor byl živým městem, atraktivním pro domácí i příchozí. Ať zde i nadále nacházejí prostor tvůrčí osobnosti, vznikají zajímavé aktivity v oblasti cestovního ruchu a díky zde bydlícím zahraničním umělcům a jejich přátelům ať město zůstane vítaně kosmopolitním. Rád tomu otevřu všechna okna i dveře dokořán.

The past and present. Nature and historic sights. Culture and sport. Serenity and active lifestyle. You can find all of this in Tábor in unique harmony.
The establishment of the municipality is connected with the name of John Hus, a reformer of the Catholic Church. His adherents, led by Commander Jan Žižka established Tábor in 1420 as a centre of Hussite power. The idea of an independent Tábor republic led to a number of stormy events that have influenced European history.

Thanks to its unique construction and numerous surviving monuments, the centre of the town has been named a historic monument reserve. The remains of the once mighty fortifications of the Old Town recall the town's rich history, as do Žižka Square with its monument to the famous warrior and the late Gothic old town hall and its magnificent Gothic hall.

The decorations of the burgher houses are a harmonious mixture of architectural styles – late-Gothic with Renaissance, Baroque and Rococo. Many visitors don't realize that there is a network of cellars beneath virtually the whole centre of the Old Town. Created in the early 16th century, it is a unique labyrinth of corridors that has been made accessible to the public. The tower of the original Kotnov Castle overlooks the romantic Lužnice River valley and offers a view of the nearby Baroque cathedral at Klokoty. In centre of town there is the Jordán, the oldest valley water reservoir in Central Europe.

Tábor also bears the imprint of modern architecture. For example, the Neo-Baroque theatre and the Neo-Renaissance house of culture called Střelnice (Shooting Ring) dating to the late 19th century or the functionalist office buildings, the art nouveau Villa Maria by sculptor František Bílek or the 20th century constructivist Congregation of Divine Warriors.

The urban development of the new and old towns obviously does not exist in a bubble. People live and do business here.
In the shadows of the historic monuments people pursue their cultural and sporting interests and children play. Historic events have clearly left their mark on the architecture of Tábor and have inspired much debate as well.

Cultural activities are often grounded in historic heritage, such as the grand mediaeval festival entitled Tábor Encounters. But you can also find jazz, theatre and literary festivals, club events, food festivals and top sporting events.

The town is looking forward to a significant anniversary. Next year is the 600th anniversary of the memorial journey of John Hus to Konstanz, followed by the anniversary of his death, a historic event of European-wide significance.

I would like Tábor to be a living town, attractive for locals as well as visitors. Let creative personalities continue to find space here for their creations; let interesting tourist activities develop here; and thanks to foreign artists and their friends living here, let the town remain a welcoming cosmopolitan centre. I will be happy to explore every avenue for this development.

Historie města Tábor

Ať se přibližujeme k Táboru z kterékoli strany, už zdaleka se před námi rýsuje jeho výrazná silueta. Je dobře patrná od severu, ze svahů České Sibiře či z pahorkatiny obklopující Tábor na východě a západě, majestátně se tyčí nad údolím řeky Lužnice i nad hladinou nádrže Jordán, vzniklé přehrazením Tismenického potoka, obepínajícího město ze severu. Málokteré české město mělo tak pohnutou historii.

Strategicky významná poloha táborské ostražny byla vyhledávána již v pravěku, jak dokládají archeologické nálezy, ale vlastní historie města se začala psát ve 13. století, v době, kdy tuto oblast ovládal mohutný jihočeský šlechtický rod Vítkovců. Z písemných zpráv víme, že na tomto místě, nazývaném Hradiště, jsou již od roku 1267 uváděni jako zdejší páni bratři Hněvek a Konrád. V této době už zde stál hrad a pod ním kostel svatého Filipa a Jakuba. Vítkovci však museli toto sídlo opustit po sporu s českým králem Přemyslem Otakarem II., který zde záhy, nejspíše mezi lety 1270–1272, založil město. Rozvoj města však brzy skončil po panovníkově smrti roku 1278, a patrně až do založení husitské obce nebyly plochy přemyslovského města osídleny. Známo je pouze to, že v roce 1370 vlastnili hrad a jeho nejbližší okolí páni z Ústí.

Zrod táborské obce je spjat se jménem mistra Jana Husa, velkého reformátora katolické církve. Stoupenci jeho myšlenek – husité – místo zaniklého města Hradiště na jaře roku 1420 obsadili a založili zde vojenské ležení, které se stalo mocenským centrem husitství. Brzy si do svého čela zvolili čtyři správce, hejtmany, z nichž největší proslulosti dosáhl Jan Žižka z Trocnova, neporažený vojevůdce husitské revoluce.

Tábor ve středověku

Zvláštní podmínky vzniku a příliv obyvatel z okolních vesnic se v prvním období života města odrazil i v jeho výstavbě. Kde se kdo usadil, zřídil si dřevěné nebo hrázděné přízemní stavení a kolem něho dvorec, jako doma na vesnici. Cesty se mezi dvorci složitě proplétaly, jen ty hlavní držely přímější směry. Teprve postupným zahušťováním zástavby se dvorce proměňovaly v uzavřené domovní bloky. S využitím starého hradu se budovalo hlavně městské opevnění se složitým systémem bran, forten, barbakánem a dělovými baštami. Uprostřed města vznikal prostor náměstí, na němž pak pomalu vyrůstaly stavby kostela a radnice a z něhož se paprskovitě rozvíjela síť ulic prostoupená uličkami souběžnými s okružím hradeb. Půdorysná kompozice Tábora je tak složitější než u většiny jiných středověkých měst v českých zemích. Proto nejsou v Táboře geometricky vyměřené a rozparcelované bloky, ale naopak jsou zde nepravidelné skupiny domů. Tím je předurčen půvab táborských uliček a zákoutí.

Tábor na přelomu středověku a novověku

Po porážce radikálního křídla husitů v bitvě u Lipan získal Tábor roku 1437 z rukou císaře a českého krále Zikmunda Lucemburského privilegium, které obci udělovalo statut královského města. Následující klidnější léta se nesla ve znamení prosperity a velkého budování. Velkou úlohu v hospodářské prosperitě Tábora ve druhé polovině 15. století měl rozsáhlý pozemkový majetek, jeden z největších mezi královskými městy v Čechách. Hospodářská moc města se opírala rovněž o několik desítek vzkvétajících řemesel, zejména soukenictví.

Na samém počátku 16. století vznikala po etapách městská radnice, náležející k nejvýznamnějším dílům pozdně gotického profánního umění v celých Čechách. Její velká síň se síťovou klenbou je připisována mistru Staňkovi, který v roce 1512 zaklenul i trojlodí chrámu Proměnění Páně na hoře Tábor. Síťové klenby radnice a kostela pak ovlivňovaly i úpravy interiérů měšťanských domů. V roce 1492 přistoupila obec k vybudování vodní nádrže Jordán, ze které mistr Jan přiváděl s pomocí čerpadla vodu až do středu města. Přestavby v historickém jádru pokračovaly i v 16. století, kdy velké požáry, zejména v letech 1532 a 1559, zničily většinu měšťanských domů, často ještě dřevěných. Tehdy se Tábor definitivně změnil v kamenné město a fasády měšťanských domů pokryly četné variace obloučkových štítů a sgrafitové výzdoby, tolik typické pro renesanci. Pod domy byl také dokončován systém podzemních chodeb. Předzvěstí hospodářského a politického poklesu Tábora byla konfiskace obecního majetku a vysoká peněžitá pokuta jako trest za odepření pomoci králi Ferdinandovi I. v boji proti protestantským stavům v Německu v roce 1547. Podle úředních zpráv, pořízených po jejím skončení, bylo hospodářství Tábora úplně zruinováno. Téměř polovina táborských domů byla zpustlá a podstatně se snížil počet obyvatel. Řemeslná výroba, odkázaná na místní trhy a svázaná cechovními omezeními, stagnovala. Ruku v ruce s rekatolizací pronikala do českých zemí barokní kultura. Oporou protireformace v Táboře se stal augustiniánský klášter, založený v roce 1640 a na počátku 18. století vyrostl v sousedství města poutní kostel v Klokotech, projektovaný patrně Janem Blažejem Santini-Aichlem, čelným evropským představitelem barokní architektury. Tábor nadále byl centrem řemeslnické výroby – největší

zastoupení tu měli soukeníci, krejčí, ševci a koželuzi. Současně se stal vojenskou pevností, na niž byla v 17. a 18. století vynakládána značná část finančních prostředků města, přesto se stal poměrně snadnou kořistí válčících armád, neboť jej dobyli roku 1741 Francouzi a Bavoři a roku 1744 Prusové.

Novověký Tábor

Osvícenské reformy, probíhající od druhé poloviny 18. století, otevřely prostor nejen průmyslové revoluci, ale také procesu českého národního obrození. Rozvoj národního života se odrazil i v novém vzestupu kulturního významu Tábora. Město se proti Habsburkům postavilo i během třicetileté války. V 60. letech 19. století byly postaveny dvě rozsáhlé budovy v neorenesančním slohu – reálné gymnázium a zemská vyšší hospodářská škola s botanickou zahradou. V roce 1878 bylo založeno městské muzeum, jež svou činností pomáhalo rozvíjet oživený zájem o husitskou epochu v českých dějinách i v historii města. Mezi významnými aktivitami jmenujme také založení neorenesanční stavby městského divadla z roku 1887, budovu Střelnice z roku 1895, či budovu sokolovny z roku 1905. Až do poloviny 19. století zůstávala nejvýznamnějším řemeslnickým odvětvím soukenická výroba, která se však obtížně přizpůsobovala požadavkům novodobého technického rozvoje. V širším zemědělském zázemí měly oporu táborské potravinářské podniky, hlavně měšťanský pivovar, budovaný od roku 1865 na místě původního hradu Hradiště, a mlýny na řece Lužnici. Rozvoj továrního průmyslu v Táboře byl omezován nedostatkem kapitálu, takže největším průmyslovým podnikem se stala státní tabáková továrna, postavená v letech 1881–82.
Na přelomu 19. a 20. století vznikaly nové

průmyslové podniky, mj. slévárna, pletárna, mlékárna, konzervárna aj., nicméně až do roku 1938 převažovala v Táboře malovýroba. V letech 1902–03 byla postavena podle projektu ing. Františka Křižíka z Tábora do Bechyně meziměstská elektrická dráha. Další hospodářský rozvoj města zbrzdily, stejně jako v celé zemi, obě světové války. Do nové Československé republiky vstupoval Tábor s modernizací staršího bytového fondu a výstavbou nejenom desítek dalších nájemních domů, ale i vilovou čtvrtí pod hradem Kotnov se symbolistickou vilou Maria od sochaře Františka Bílka, která je ukázkou vlivu bruselsko-pařížského secesního stylu Art Nouveau na ranou českou modernu. Známý secesní umělec je také autorem pomníku mistra Jana Husa, který byl odhalen roku 1928.
K významným veřejným investicím 30. let se řadí např. i výstavba moderní okresní nemocnice na předměstí. Historické jádro města již dávno nestačilo modernímu životu sídelní aglomerace. Osou obchodního ruchu a společenského života se stala Nádražní třída, dnešní třída 9. května. Žižkovo náměstí s novou budovou okresního úřadu zůstalo převážně jen administrativním centrem. Za to, že se Staré město nestalo městskou periferií, vděčí především novému železobetonovému mostu přes Lužnici z roku 1935. Za nacistické okupace, která Tábor výrazně postihla, se symbolickou událostí stalo otevření nově vybudovaného puristického kostela sboru Božích bojovníků na Novém městě, které Církev československá husitská připravila na 6. července 1939, výroční den upálení mistra Jana Husa. Událostmi druhé světové války byl Tábor jen málo poškozen, ale v prvních poválečných letech nebyly příznivé podmínky pro rozsáhlejší stavební činnost. Osvobození Československa v květnu 1945 předznamenalo i pro Tábor zcela novou a zcela odlišnou etapu vývoje. S výstavbou nových panelových sídlišť a s rostoucím počtem obyvatel byla doplňována občanská vybavenost jako obchodní a kulturní zařízení, učňovská střediska, nový pavilon nemocnice, hotel Palcát, most přes Jordán. Bouřlivý rozvoj prodělal i znárodněný táborský průmysl. Přes veškeré změny v životě města v druhé polovině 20. století se Tábor i v tomto období dokázal přihlásit ke své slavné minulosti. V roce 1961 bylo historické jádro města prohlášeno městskou památkovou rezervací a o rok později jako celek a jako jediné v republice národní kulturní památkou. Po roce 1990 však tento statut působil problémy především v oblasti majetkoprávní, a proto zůstaly jako národní kulturní památky zachovány jenom nejvýznamnější stavby – areál hradu

1 | | | 3
| 2 | 4 |

1 – Tábor, historické jádro od západu/Tábor, historical centre from the west
2 – Tábor, pomník Jana Žižky z Trocnova, Kostel Proměnění Páně na hoře Tábor/Tábor, statue of Jan Žižka of Trocnov, church of the Lord's Conversion on Mount Tabor
3 – Tábor, rytina M. Meriana ze 17. století/Tábor, engraving by M. Merian from 17th century
4 – Táborský hrad, Bechyňská brána a věž Kotnov/Tábor castle, Bechyně gate and Kotnov tower

Kotnov s bývalým pivovarem a stará radnice, zatímco historické centrum Tábora se jako celek stalo městskou památkovou rezervací.

The History of Tábor

Tábor's distinctive skyline is visible from whichever side you approach. It is well defined from the north, from the slopes of Czech Siberia or from the hills surrounding the town to the east and west. Tábor majestically dominates the Lužnice River valley as well as the Jordán reservoir behind the dam of the Tismenický stream surrounding the town on the north. No Czech town has such a troubled history.

The strategic position of the Tábor promontory was already highly sought in ancient times, as is documented by archaeological findings; but the actual history of the settlement only began in the 13th century when the area was controlled by the mighty South Bohemian Vítkovec family. The first written mentions of 1267 reveal that in this place, called Hradiště (Hill Fort), the local governors were brothers Hněvek and Konrád. At that time a castle was erected in this place with the Church of St. Philip and St. Jacob below it. The Vítkovec family, however, had to leave after their dispute with Bohemian King Přemysl Otakar II, who founded a town here soon afterwards, probably between the years 1270–1272. The development of the town ended with the death of the King in 1278 and until the Hussite settlement the area of the Přemysl family town was probably not settled at all. We only know that the castle and its immediate surroundings were owned by the Lords of Ústí in 1370.
The establishment of the Tábor municipality is connected with the name of Jan Hus, a great reformer of the Catholic Church. The adherents of his doctrines – the Hussites – occupied the location of the former town of Hradiště in spring 1420 and founded a military camp which became the centre of Hussite power. Soon after the new settlement was founded the Hussites of Tábor elected four mayors, governors, the most illustrious of whom later became Jan Žižka of Trocnov, the never defeated leader of the Hussite revolution.

Tábor in the Middle Ages

The special circumstances of the town's establishment and the inflow of local inhabitants from the surrounding villages in the first period of the town's existence are reflected in its housing style. Wherever a family settled, a wooden or timber-framed single-storey house was built with a surrounding yard, just like in the settler's home village. The paths between the yards were complexly interwoven with only the main streets going in a straight line.
As the housing density increased, the yards were transformed into closed blocks. The old castle was used to build the town walls with a complex system of gates, fortifications and cannon bastions. In the middle of the town a square space defined the town square where the church and the town hall were later built together with a star-structured system of streets branched by numerous lanes parallel to the town walls. Therefore Tábor's ground plan is more complex than most mediaeval Bohemian towns. That is why Tábor does not consist of geometrically drawn plots with blocks of houses, but irregularly scattered groups of houses. This is the origin of Tábor's charming lanes and corners.

Tábor at the turn of the Middle Ages and the Modern Age

After the defeat of the radical wing of Hussites in the Battle of Lipany, Tábor received a privilege in 1437 from the Emperor and the Czech King Sigmund of Luxembourg, which granted the status of a royal town to the municipality. The following quieter years were marked by prosperity and large-scale development. The economic prosperity of Tábor in the latter half of the 15th century is largely due to extensive land holdings, one of the largest among the Bohemian royal towns. The town's economic power was also supported by several dozen flourishing crafts, especially cloth work. In the early 16th century the town hall was built in stages and became one of the most significant Late Gothic monuments in Bohemia. Its great hall with reticulated vaulting is ascribed to Master Staněk, who in 1512 also built the vaulting of the triple-nave church of the Conversion of the Lord on Tábor Mountain. The net vaults of the town hall and the church then affected the arrangements of the interiors of the local burgher houses.
In 1492 the municipal representatives decided to build the Jordán water reservoir, from which Master John pumped water right to the town centre. Reconstructions in the historic town centre continued until the 16th century, when large fires, especially in the years 1532 and 1559, destroyed most of the burgher houses, often still made of timber. At that time, Tábor was finally transformed into a town made of stone and the facades of the burgher houses were covered with numerous variations of the arched gables and sgraffito decorations, typical of the Renaissance period. A system of underground corridors was built under the houses. The political and economic decline of Tábor was foreshadowed by the confiscation of municipal property and a high monetary fine as punishment for the refusal to help King Ferdinand I in his struggle against the Protestant estates in Germany in 1547. According to official reports, after the confiscation the Tábor economy was ruined. Nearly half of the Tábor houses were deserted and the town's population decreased significantly. Craftwork, depending on the local markets and restricted by various guild limitations, stagnated. Together with the restoration of the Catholic faith, Baroque

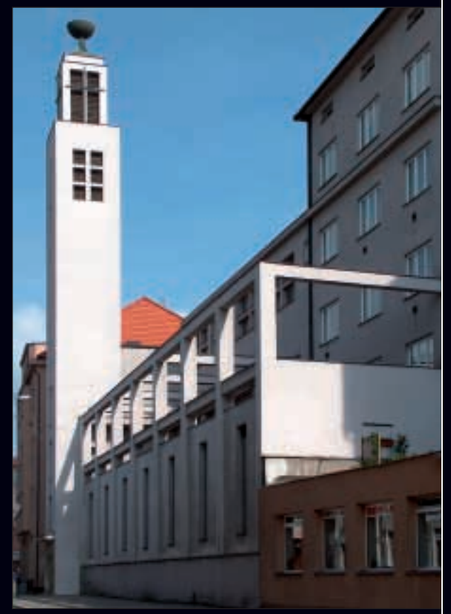

culture entered the Czech lands.
The counterreformation in Tábor was supported by the Augustinian monastery, founded in 1640, and by the pilgrimage church in Klokoty, built in the early 18th century and probably designed by Architect Jan Blažej Santini-Aichl, a leading European representative of Baroque architecture. Tábor continued to be a centre of craftwork, with the largest proportion of cloth-makers, tailors, shoemakers and leather tanners. At the same time, the town became a military fortress, investing heavily in its fortifications in the 17th and 18th centuries. Nevertheless, the town was easily plundered, conquered in 1741 by the French and the Bavarians and in 1744 by the Prussians.

Tábor in the New Age

The reforms of the Enlightenment, implemented since the latter half of the 18th century, opened the door not only to the industrial revolution, but also to the process of the Czech national revival. The development of nationalism was reflected in the growth of cultural significance of Tábor. The town also opposed the Habsburg conquers in the Thirty Years´ War. In the 1860s, two large buildings were built in the town in the Neo--Renaissance style: the Realschule and the Regional Higher Educational Institute with a botany garden. In 1878 the town museum was established to help cater for the revived interest in the Hussite epoch, the history of the Czech lands in general, and the town of Tábor in particular. Major construction activities, including the foundation of the Neo-Renaissance building of the town theatre in 1887, the building of the Shooting Ring of 1895 or the building of the Sokol gym in 1905. Until the mid 19th century the most significant craft was cloth-making, which had a difficult time adapting to modern technological developments. Extensive agricultural production in the region around the town supported the food processing plants in Tábor, especially the burgher brewery, built in 1865 at the site of the original castle, and the mills on the Lužnice River. The development of factory production in Tábor was limited by lack of capital. Therefore, the largest industrial plant built in the town was the tobacco factory, developed in 1881–82. At the turn of the 19th and 20th centuries, new industrial plants were built, including a foundry, a knitting factory, a dairy, a canning factory, etc. but until 1938 small manufactures still prevailed in the town. In 1902–03, an electrical railway was built between Tábor and Bechyně according to the design by Ing. František Křižík. The further economic progress of the town and the country as a whole was slowed down by both World Wars. With the dawn of the new Czechoslovak Republic, Tábor modernised older housing and built new apartment buildings, as well as a villa quarter below the Kotnov Castle with the symbolist Villa Maria by sculptor František Bílek, a nice example of the influence of the Brussels-Parisian art nouveau style on early Czech modernist art. The well-known art nouveau artist is also the author of the memorial to John Hus, unveiled in 1928. Major public investments of the 1930s also included the construction of a modern district hospital at the outskirts of the town. The historic centre long ceased to satisfy the modern developments of the agglomeration. A new business and social centre was developed in Nádražní Avenue, now 9. května avenue. Žižka Square with the new building of the district council remained an administrative centre.
Despite the new reinforced concrete bridge over the Lužnice River built in 1935, the Old Town did not become merely a periphery of the new town development. In the period of Nazi occupation, which significantly affected the town of Tábor, the opening of the newly built purist church of Divine Warriors in the New Town became a symbolic event prepared by the Czechoslovak Hussite Church for 6 July 1939, the anniversary of the burning of John Hus. Tábor was only slightly damaged in the Second World War, but in the first post-war years the conditions for extensive housing development were poor.
The liberation of Czechoslovakia in May 1945 marked a new and completely different period of development for the town of Tábor.
The construction of new housing estates and the growing numbers of inhabitants required improvements in social facilities and cultural and shopping centres, vocational schools, a new hospital pavilion, the Palcát Hotel and a bridge over the Jordán Reservoir were built.
The nationalised industry of Tábor also underwent intense development. In spite of all the changes affecting the life of the town in the second half of the 20th century, Tábor managed to preserve its famous history.
In 1961, the historic centre of the town was declared an urban conservation area and the whole town was declared a national cultural heritage a year later (the only whole town in the country to receive this designation). However, this status brought about problems after 1990, mainly in the area of property law. Therefore, only the most important buildings retained the status of national cultural heritage sites (the Kotnov Castle with the former brewery and the old town hall), while the rest of the historic centre returned to the status

1 | | 3 | |
| 2 | | 4

3 – Tábor, měšťanský dům č. p. 210/Tábor, burgher house no. 210
13 – Tábor, gotická síň, tzv. Palác, ve staré radnici/Tábor, Gothic hall, so called "Palace" in the old town hall
17 – Tábor, Střelnice/Tábor, building of Střelnice
19 – Tábor, Sbor božích bojovníků/Tábor, church of God's warriors

Roman Fabeš

Mgr. Roman Fabeš
Starosta/Mayor

Město Telč/The City of Telč
náměstí Zachariáše z Hradce 10
588 56 Telč
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 567 112 407– 8
e-mail: roman.fabes@telc.eu
www.telc.eu

„Moravské Benátky", „perla Vysočiny", „jezerní růže", „kamenná báseň", všechny tyto příměry právem patří Telči – šestitisícovému městu ležícímu na pomezí Čech a Moravy, městu, které si Vás zcela určitě podmaní svou krásou.

Telč vyrostla pravděpodobně v polovině 13. století na křižovatce dvou zemských cest. Datum založení města je neznámé, ovšem již z počátku 13. století pochází nejstarší památka města, pozdně románská věž sv. Ducha. V roce 1339 přešlo telčské panství z královských rukou na pány z Hradce. Ti přetvořili Telč na středověkou vodní pevnost, chráněnou rybníky, vodními příkopy, hradbami a branami.

Renesanční pečeť vtiskl Telči Zachariáš z Hradce, nejvýznamnější osobnost její historie. Původní gotický hrad se proměnil v impozantní renesanční sídlo s bohatým, dodnes dochovaným, interiérem a s překrásným arkádovým nádvořím. Povolaní italští umělci pomohli přetvořit gotické příbytky v úhledné domy se štíty a podloubím.

Barokní dotvoření města se realizuje za Slavatů a Lichtenštejnů – Kastelkornů. V 17. a 18. století v Telči sídlil jezuitský řád, který svými stavebními aktivitami rovněž přispěl k dnešnímu vzhledu města. Historické jádro Telče bylo architektonicky uzavřeno a nová výstavba v 19. století se již realizovala za jeho hranicemi.

V posledním století se ve městě rozproudil nový kulturní i hospodářský život. Telč ožila a rostla. Uvnitř mezi rybníky a branami si však podržela půvabnou tvář Zachariášových časů. To je také důvod, proč bylo historické jádro města zapsáno v roce 1992 na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

"Moravian Venice", "pearl of uplands", "lake rose" or "poem in stone" – all these parables have been rightfully used for Telč (population of 6,000), the town of irresistible beauty situated at the Czech – Moravian frontier.

Telč appeared approximately in the middle of the 13th century at an intersection of two country´s routes. Although its founding date is unknown, the oldest historical monument in Telč, the late Romanesque tower Sv. Ducha, comes from the early 13th century. In 1339 the dominion of Telč passed from the royal family to the lords of Hradec who turned it into a medieval water stronghold, protected by ponds, moats, town walls and gates.

Telč acquired its Renaissance appearance thanks to Zachariáš of Hradec, the most significant personality in the town´s history. During his reign the originally Gothic castle was rebuilt into a grand Renaissance residence with lavishly decorated interiors and beautiful arcades in the courtyard, all of which has been preserved up to now. Many Italian artists were invited then to Telč to remodel originally Gothic houses in the Renaissance style.

Baroque buildings appeared in Telč when it was held by the Slavata and Lichtenstein – – Kastelkorn families. In the 17th and 18th centuries the town hosted the Jesuitical order which also contributed to the look of Telč as we know it today while construction activities in the 19th century went on only outside the town´s centre.

In this century Telč has been a growing and lively centre of cultural and economic activities. Still, inside its centre between the ponds and behind its gates, it has retained its grace from Zachariáš´s times. For this reason the historical centre of Telč has been included into the UNESCO list of world´s cultural heritage.

1 – Náměstí Zachariáše z Hradce, letecký pohled/Square of Zacharias of Hradec, aerial view

Telč
City of Telč

Telč

Telč – na první pohled nenápadné šestitisícové město, ležící přesně na polovině cesty z Vídně do Prahy, představuje jedinečně zachovaný architektonický komplex, jemuž dominuje renesanční zámek a náměstí. Datum založení města je neznámé, nejstarší dochovaná zmínka o Telči pochází z období let 1333–1335. Od roku 1339 vlastnil město rod pánů z Hradce, druhý nejmocnější rod 16. století na pomezí Čech a Moravy. Jeho zásluhou, především pak zásluhou Zachariáše z Hradce, se původně vodní pevnost s gotickým hradem změnila v půvabné renesanční město.
S počátkem 17. století přechází Telč do vlastnictví rodu Slavatů, v té době zaznamenáváme příchod jezuitů, následně pak Lichtensteinů – Kastelkornů a od 60. let 18. století až do roku 1945 spravuje zámek a město rod Podstatských – Lichtensteinů.

Jádro města je Městskou památkovou rezervací a v roce 1992 byla Telč zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Prolínají se zde stavební skvosty z prostředí církevního, měšťanského a šlechtického, památky gotické, renesanční i barokní, ale i románské či klasicistní. Impozantní náměstí zesiluje Mariánský sloup, kašny, barokní sochy, městské brány a konečný ráz telčskému náměstí dodává podloubí otevřené půlkruhovými arkádami spočívajícími na pilířích.
Právem je Telč každoročně cílem návštěvníků z celého světa.

Nejvýznamnější památky

Státní zámek – původní gotický hrad přestavěný v 2. polovině 16. století v renesanční zámek. Tuto podobu si zachoval i ve většině svých

2 – Náměstí Zachariáše z Hradce z věže sv. Jakuba /Square of Zachariáš of Hradec from the tower of St. James
3 – Průčelí měšťanských domů/Fronts of burgher houses
4 – Měšťanský dům s arkýřem/Burgher house with oriel

Telč
City of Telč

interiérů s dobovým vybavením dodnes. Věž sv. Ducha, 49 m vysoká, pozdně románská věž z 1. poloviny 13. století je nejstarší dochovanou stavební památkou ve městě. Byla postavena jako věž strážná. Její hranolové těleso je vybudováno z poměrně velkých kvádrů, přízemí věže je přístupné portálem s kamenným ostěním.
Kostel sv. Ducha – gotický, původně románský kostel patřící k zeměpanskému dvorci, sídlu královského správce. Později kostel sloužil jako kaple starého špitálu, od roku 1922 patří českobratrské církvi evangelické.
Kostel sv. Jakuba – založen současně s městem, r. 1386 vyhořel. Dnešní dvoulodní podoba je z poloviny 15. století. Na 60 m vysoké věži přiléhající ke kostelu jsou dochovány dva zvony, Jakub a Marie. Na konci Křížové chodby u kostela, pocházející z roku 1737, nalezneme pamětní desky věnované obětem I. a II. světové války.
Kostel Jména Ježíš, původně jezuitský kostel, dokončený v roce 1679. Barokní podoba zachována, atypická je orientace boční fasády směrem do náměstí.
Jezuitská kolej byla postavena v letech 1651–1655.

Telč

Telč is situated in the southwest corner of Bohemian-Moravian highlands. At first sight Telč is an inconspicuous town of 6,000 inhabitants near an ancient provincial route lead from Vienna to Prague – exactly at the midpoint. Telč appeared approximately in the middle of the 13th century at an intersection of two country's routes. Although it's founding data is unknown, but the oldest reliable information about Telč is dated back to the period 1333–1335. Since 1339 the Telč dominion belonged to the Lords of Hradec. The family of Hradec played an important role in transforming of original water fortress with a Gothic castle into the graceful Renaissance town.

At the beginning of the 17th century Telč came into the possession of the Slavata family. In this time the Jesuit order came in the town, then the Lichtenstein-Kastelcorn family and finally, from the 60´s of the 18th century the town passed to the Podstatský-Lichtensteins who owned Telč till 1945.
The heart of the town constitutes an urban conservation area and in 1992 Telč was registered on the UNESCO´s List of World Cultural Heritage. Houses were built by ordinary townspeople stand side by side with building of the church and aristocracy.
Small historical sights such as the column of Virgin Mary on the square, fountains, and town gates support the impressive look of the town.
The city, with just 6,000 inhabitants, is a destination for visitors from all over the world.

Sightseeing

Château – The original Gothic castle was rebuilt in the 2nd half of the 16th century into the Château in Renaissance style. The interior decoration and furnishing are of a great value.
The Tower of the Holy Spirit – 158 feet tall, the late Romanesque tower is the oldest architecture in Telč. An older hypothesis stresses the observatory and defence character of the tower.

The Church of the Holy Spirit – Gothic, originally Romanesque church, was the first seat of the king's steward. The church became later an old hospital chapel. Since 1922 it serves the Evangelic Church of the Czech Unity of Brethren.

The Church of St. James – was founded at the same time as the town itself, it gained its present twin nave shape in the half of the 15th century. There are two rare bells in the 60 metres tall church tower. The Cloister at the church is from 1737 and there are memorial desks to the people killed in World War I and II.

The Church of the Name of Jesus – belonged to the Jesuits, was finished in 1669. The Jesuit College was building during 1651–1655. There is the cross vaulting in the ground floor. The interior rooms were rebuilt after the abolishment of the Jesuit order.

5 | **6**
7

5 – Náměstí Zachariáše z Hradce, kašna se sochou sv. Markéty/Square of Zachariáš of Hradec, the fountain with a statue of St. Margaret
6 – Zámecká zahrada/Chateau gardens
7 – Mariánský (morový) sloup na náměstí Zachariáše z Hradce/Marian (Plague) Column in the square of Zachariáš of Hradec

Pavel Heřman

Třebíč

MVDr. Pavel Heřman
Starosta/Mayor

Městský úřad Třebíč/The City of Třebíč
Karlovo náměstí 104/55
674 01 Třebíč
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 568 896 111
e-mail: e-podatelna@trebic.cz
www.trebic.cz

Město Třebíč slaví letos kulaté výročí zápisu památek do seznamu UNESCO. Mezi Světové kulturní a přírodní dědictví byla před 10 lety zařazena bazilika svatého Prokopa a Židovská čtvrť se hřbitovem. Jedinečnost spočívá především v tom, že kromě areálu bývalého kláštera benediktinů s dominující bazilikou se nám dochovalo téměř kompletní židovské město ve svém původním půdorysu včetně dvou synagog a rozlehlého hřbitova.

Předpokladem zachování bývalého ghetta byla jeho kompletní revitalizace v 90. letech minulého století. Došlo k výměně inženýrských sítí a stavbě dvou lávek přes řeku. Lidé začali židovské město opět vyhledávat, bydlet v něm a podnikat.

Podobným projektem je v současné Třebíči oživení brownfieldu ve čtvrti Borovina. Továrnu na boty původně vlastnila rodiny Budischowsky, pak Tomáš Bata. V poválečných dekádách se podnik s více než 5.000 zaměstnanci jmenoval Bopo. Areál připomíná jakýsi malý Zlín. Během pár let by se někdejší Bopo mělo opět stát přirozeným centrem celé čtvrti. Jsou tam k prodeji nové byty. Z bývalé kotelny právě vzniká Dům dětí a mládeže a technické muzeum. Je sympatické, že se alespoň v malém měřítku podařilo zachovat ukázku původní výroby – – manufaktura na obuv s několika desítkami zaměstnanců dobře funguje.

The city of Třebíč is celebrating a significant anniversary of the registration of its historical sites by UNESCO this year. The Basilica of St. Procopius, The Jewish Quarter and the old Jewish cemetery were inscribed on the World Cultural and Natural Heritage List 10 years ago. The uniqueness lies in the fact that, except for the area of the former Benedictine monastery with a dominant basilica, nearly the entire Jewish city has been preserved, along with its original floor plan, including two synagogues and a vast cemetery.

A prerequisite to maintain the former ghetto was its complete revitalization in the 1990s. The underground services were replaced and two bridges were built then. Eventually, people began to seek the Jewish Quarter again as well as live and do business in it.

Currently, a similar project of the recovery of the Brownfield in the Borovina area is underway. The shoe factory was originally owned by the Budischowsky family; then the ownership passed to Tomáš Bata. After the war, the enterprise was called Bopo and had more than 5,000 employees. The whole area is reminiscent of Zlín. In the next few years, the former Bopo should again become the natural centre of the area. There are new flats for sale there. The former boiler house is now being converted into a Children & Youths centre and a Museum of Technology. It is quite nice that, albeit on a small scale, we have been able to preserve a display of the original production: the shoe manufacture, employing a few dozens of workers, is fully operational.

1

1 – Pohled na město Třebíč/View of the town Třebíč

Třebíč

Město Třebíč se nachází v kraji Vysočina a je jeho druhým největším městem. Rozkládá se v jihozápadní části Českomoravské vrchoviny na obou březích řeky Jihlavy. V současné době žije v Třebíči téměř 38 tisíc obyvatel.
Počátky Třebíče sahají až do roku 1101, kdy zde moravská údělná knížata založila benediktinský klášter. Za dlouhá staletí své existence se Třebíč stala důležitým hospodářským, správním, politickým i kulturním těžištěm jihozápadní Moravy.
Důležitou kulturně-historickou událost pro město představoval rok 2003, kdy byla bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť s Židovským hřbitovem zapsány na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Tyto památky jsou dokladem toho, že židovská a křesťanská komunita mohla žít vedle sebe, což bylo jedním z důvodů pro zápis do prestižního seznamu. Třebíčské památky se staly dvanáctou památkou UNESCO v České republice a třetí v kraji Vysočina.

Bazilika sv. Prokopa

Impozantní stavba, která v sobě jedinečně spojuje románský architektonický záměr uskutečněný převážně gotickými uměleckými prostředky, je dnes odborníky řazena ke skvostům středověkého stavitelství evropského významu. Nástěnné malby v opatské kapli patří k nejstarším dochovaným na našem území. Třebíčská bazilika obsahuje řadu stavebních prvků, např. mohutné arkády nesoucí nízkou galerii, gotickou kryptu, osmidílnou klenbu nad kněžištěm a mnišským chórem nebo výzdobu portálu.

Židovská čtvrť

Území, které ještě v polovině 80. let 20. století bylo určené k plošné asanaci, se stalo nejvýznamnější světovou památkou. Jedná se o jediný doklad židovské kultury mimo území Izraele, zapsaný na prestižní seznam UNESCO. Židovská čtvrť zahrnuje 123 dochovaných staveb, mezi které patří například Přední a Zadní synagoga, židovská radnice, rabinát, chudobinec, nemocnice a škola. Pro čtvrť jsou typické úzké uličky mezi domy, veřejné průchody, romantická náměstí, verandy a balkony.

Židovský hřbitov

Jeden z největších a nejlépe zachovaných židovských hřbitovů v České republice. Jeho

výměra činí 11.722 m². Na hřbitově se nachází přibližně 11 tisíc hrobů a 3 tisíce náhrobků. Nejstarší židovský náhrobek je datován k roku 1625, hřbitov tedy vznikl nedlouho předtím. Vlevo u vchodu Židovského hřbitova je umístěn barokní kijor, rituální umývadlo. Na počátku 20. století byla na hřbitově postavena hodnotná dosud dobře zachovalá obřadní síň.

2 | | 3
| 4 |

2 – Pohled na baziliku sv. Prokopa a židovskou čtvrť/View of St. Procopius´ Basilica and Jewish Quarter

3 – Pohled do interiéru baziliky sv. Prokopa/View of the interior of St. Procopius´ Basilica

4 – Krypta baziliky sv. Prokopa/Crypt of St. Procopius´ Basilica

Třebíč

Třebíč is situated in the Vysočina region and it is the 2nd largest town of the region. Třebíč is located in the south-western part of the Bohemia-Moravian highlands spreading out on the both sides of the Jihlava River. At the present time, the population is almost 38,000 inhabitants.
The beginnings of the town are connected with a remarkable Benedictine monastery which was founded by Moravian princes in 1101. For many centuries, Třebíč was an important economic, administrative, political and cultural center of southwest Moravia.
An important cultural and historical event for the town was the year 2003 when the St. Procopius´ basilica and the Jewish Quarter with Jewish cemetery were incorporated into the list of UNESCO World Heritage sites. These monuments are the proof that Jewish and Christian communities could live side by side which was one of the reasons for entry into the prestigious list. These sights became already the 12th UNESCO monument in the Czech Republic and Třebíč is the third UNESCO site of the Vysočina region.

St. Procopius´ Basilica

The formidable construction combining the Romanesque architectonic intention implemented with predominantly Gothic artistic elements belongs, according to some specialists, to gems of medieval architecture of European importance. The wall paintings in the abbey chapel belong to the oldest preserved on the Czech territory. The basilica in Třebíč contains numerous architectural elements, for example: massive arcades bearing a low gallery, Gothic crypt, eight-section vault over the presbytery and monks' choir, decoration of the gateway.

Jewish quarter

The quarter, planned for complete demolition only in the mid-1980s, appeared among the most significant world cultural sites. It is the only evidence of Jewish culture outside the territory of Israel registered in the prestigious list.
The Jewish Quarter includes a unique complex of 123 historical buildings, for example Front and Rear Synagogue, the Jewish town hall, a rabbi´s house, almshouse, hospital and school. Its characteristics are the typical narrow alleys between the houses, public passages through the houses, romantic squares, verandas and balconies.

Jewish cemetery

Jewish cemetery is one of the largest and best preserved Jewish cemeteries in the Czech Republic. The cemetery is located on area of almost 12 000 m². There are around 11,000

graves and 3,000 tombstones. The oldest gravestone dates back to 1625, and the cemetery emerged shortly before. Left of the entrance to the Jewish cemetery is a Baroque kijor, a ritual lavatory. At the beginning of the 20th century, a valuable ceremonial hall, well-preserved to present days, was built.

5 | | 7
6 | |

5 – Židovská čtvrť/Jewish Quarter

6 – Pohled na náhrobky na židovském hřbitově/View of the tombstones in the Jewish Cemetery

7 – Pohled do úzkých uliček mezi domy v židovské čtvrti/View of the narrow alleys between houses in the Jewish Quarter

Vlastimil Gabrhel

Ing. Vlastimil Gabrhel
Starosta/Mayor

Městský úřad Znojmo/The Town of Znojmo
Obroková 1/12
669 22 Znojmo
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 515 216 250
e-mail: vlastimil.gabrhel@muznojmo.cz
www.znojmocity.cz

Když jsme jako město obdrželi žádost o spolupráci na mezinárodním festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013, který je letos zaměřen na architektonické dědictví a současnou architekturu, neváhal jsem ani minutu. Architektonické památky Znojma totiž vytvářejí ukázkovou učebnici všech stavebních slohů a Znojmo se právem pyšní titulem Historické město roku 2010.

Obdivuhodnost Znojma, druhého největšího města jižní Moravy, je dána v prvé řadě jeho samotnou polohou. Stojí na vysoké skále nad řekou Dyjí v místech, kde se poslední výběžky Českomoravské vysočiny rozplývají do rovinatých plání Dyjsko-svrateckého úvalu. Bezprostřední blízkost Národního parku Podyjí jen dokresluje jedinečnou polohu našeho města.
Znojmo je město s bohatou historií, proslavené výrobou okurek a pěstováním vinné révy a ovoce. Znojemští vinaři si již vydobyli své postavení mezi nejlepším vinaři v České republice, ostatně držitelem titulu Vinařství roku 2012 se stalo vinařství Znovín Znojmo. Proto věřím, že i turisté časem ocení také jeho historickou hodnotu a Znojmo se stane vyhledávanějším místem pro výlety a dovolenou, a to nejen za vínem, ale i architekturou a přírodou. Ačkoliv nejsme na seznamu světového dědictví UNESCO, své místo bychom si tam zasloužili. Společně s Národním parkem Podyjí totiž tvoříme jedinečné propojení městského urbanismu s divokou, ale krásnou přírodou.
Historii lze ve Znojmě vycítit na každém kroku. V hradním areálu s barokním zámkem se nachází nejproslulejší znojemská památka, románská rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, o kousek dále se nad řekou Dyjí tyčí gotický chrám sv. Mikuláše a neodmyslitelnou dominantu města vytváří radniční věž. Pozornost si zaslouží i velkolepý komplex budov premonstrátského opatství Louka.

Atmosféru historického města nejlépe vystihuje Znojemské historické vinobraní, kdy se Znojmo každoročně oblékne do středověkého kabátu, městskou památkovou rezervaci obepínají původní i nové hradby a v ulicích můžeme potkat kejklíře, rytíře, středověké řemeslníky a obchodníky nebo historický průvod v čele s králem Janem Lucemburským. Výborné víno a kvalitní burčák pak v kulisách středověkého města jen dokreslují jedinečnou podobu největšího svátku vína v celé České republice.

Věřím, že právě festival Architecture Week Praha 2013 nám dá možnost prezentovat krásy Znojma plnou měrou a že si po jeho skončení budou nejenom Znojemští říkat, že ve Znojmě stojí za to žít a trávit tu volný čas.

When our town received request for cooperation at the international festival of architecture and urbanism Architecture Week Prague 2013 which is devoted to architectural heritage and contemporary architecture this year, I did not hesitate for a second. Architectural sights of Znojmo amount to a textbook of architectural styles and Znojmo proudly holds the title of Historic Town 2010.

The town of Znojmo, the second biggest town in South Moravia is remarkable primarily for its location. It is situated on a high rock above the river Dyje where the last bits of land of the Czech-Moravian Highlands dissolve into flat plains of the Dyje and Svratka river valleys. The immediate vicinity of the Dyje Valley National Park underlines the unique location of our town.
Znojmo is a town with rich history, famous for making pickled gherkins and wine and fruit growing. Znojmo winemakers have established a reputation among the best winemakers in the Czech Republic, after all, the winery Znovín Znojmo was awarded the title Winery of the Year 2012. Therefore, I believe that in the course of time even tourists will begin to appreciate its historic value and Znojmo will become a more popular destination for trips and holidays, not only to taste the wine, but also to see the architecture and countryside.
Although we are not on the list of the UNESCO World Heritage Sites, we would deserve to be listed there. Together with The Dyje Valley National Park our town creates a unique combination of town urbanism and beautiful wild countryside.

1 – Radniční věž/Town Hall Tower

In Znojmo you can feel history everywhere. On the castle compound next to the Baroque Castle there is the most famous sight of Znojmo, the Romanesque Rotunda of Virgin Mary and St Catherine, a step further there is the Gothic St Nicholas' Church towering above the river Dyje. The prominent landmark of the town represents the Town Hall Tower. The grand complex of buildings of the Premonstratensian Louka Abbey deserves our attention as well.

The atmosphere of the historic town is best depicted by the Znojmo Historic Vintage Festival. Every year in September Znojmo is clothed in medieval style the town conservation area is surrounded by both original and new town walls. In the streets you can meet conjurers, knights, medieval craftsmen and merchants or the historic procession with the king John of Bohemia at its head. Excellent wine and high-quality young wine set in the medieval town complete the unique picture of the biggest wine festival in the whole Czech Republic.

It is my belief that the festival Architecture Week Prague 2013 will be a great opportunity to present the beauties of Znojmo. I hope that after the festival is over, not only the local people will agree that Znojmo is a place worth living and spending their leisure time in.

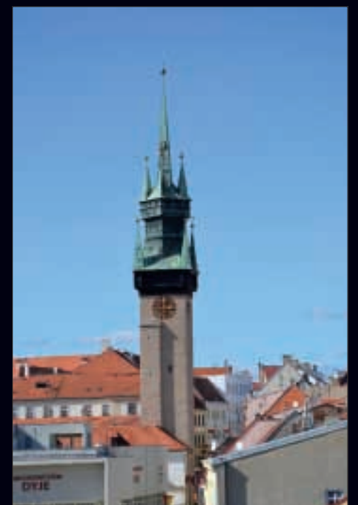

Vidět Řím a zemřít, vidět Znojmo a ožít

Vidět Řím a zemřít, říkají vyznavači krásy, aby zdůraznili jedinečnost italské metropole. Vidět Znojmo a ožít, parafrázovali známou větu lidé, kteří královské město na řece Dyji navštívili. Odjížděli nasyceni jeho malebností a příjemnými zážitky spojenými nejen s ochutnávkami zdejších vyhlášených vín.

Důvodů, proč se do Znojma znovu vracejí, je ale mnohem více. Když ho roku 1226 král Přemysl Otakar I. zakládal, jistě netušil, že tím položil základy historie, na kterou jsou místní lidé hrdí a návštěvníci ji obdivují téměř na každém kroku. Ve spleti malebných uliček míjí středověké i renesanční domy, které pod svými základy skrývají kilometry podzemí. Mezi desítkami přístupných památek vynikají tři symboly města – – gotická radniční věž poskytující výhled až na rakouské Alpy, majestátní kostel sv. Mikuláše a středověká rotunda z 11. století.

Nejvzácnější kulturní památka města, knížecí rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny, je nejstarší obrazárnou české státnosti. Svou architekturou patří k průměrné románské produkci, vyniká však svým interiérem. Jedinečně promyšlená skladba románských nástěnných maleb inspirovaných soudobým uměním Byzantského impéria vypovídá o nadčasovém a ambiciózním rozhledu znojemských Přemyslovců, kteří takto velkolepě demonstrovali svůj dynastický nárok na vládu nad českými zeměmi.

Na dohled od rotundy stojí bílý patron města, děkanský chrám sv. Mikuláše. Nepřehlédnutelná dominanta Znojma měla nesmírně složitý architektonický vývoj, odvíjel se v několika etapách v průběhu 14. a 15. století. Interiér kostela byl v baroku upravován (oltáře a plastiky), přestavěny byly některé boční kaple. V kněžišti návštěvníka zaujmou unikátní gotické fresky, mistrné sanktuárium a krásná gotická plastika bičovaného Krista u kůlu. V prosinci roku 1437 bylo v chrámu veřejně vystaveno mrtvé tělo císaře Zikmunda Lucemburského.

Majestátním zástupcem místní sakrální architektury je také premonstrátský klášter v Louce. Barokní pokus o nový Šalamounův chrám zhmotněný do mohutné stavby dodnes vypovídá o bohaté minulosti jednoho z nejmocnějších opatství Moravy a Dolních Rakous. Nejpozoruhodnějším prostorem kláštera se stal knihovní sál v jižním křídle, jehož věrná kopie je dnes obdivována jako skvost ústředního premonstrátského kláštera na Strahově. Nástropní fresky knihovního sálu provedl přední mistr pozdního baroka F. A. Maulbertsch. Obrovské prostory barokního konventu poté, po celé 19. a 20. století, využívalo vojsko jako kasárna. Roku 1990 armáda odešla, dnes patří klášter městu Znojmu, které jeho sály využívá ke společenským akcím, je v něm muzeum bednářství a vinařství i expozice o obsáhlé historii pěstování vína na jižní Moravě.

Návštěvníci Znojma ovšem na svých toulkách městem narazí na mnohé další památky spojené okázalou architekturou s historií – minoritský, později františkánský, klášter je první hrobkou Krále železného a zlatého, chrám sv. Michala lze směle nazvat místem, kde Strážce nebes spoutal Lucifera, v dominikánském kostele Nalezení sv. Kříže byl uchováván úlomek Kristova kříže, Svatováclavská kaple je visutým klenotem nad údolím a bazilika Panny Marie a sv. Václava v Louce je právem označována jako čítanka stavebních slohů pod jednou střechou. A tak bychom mohli pokračovat...

K vyhledávaným zástupcům fortifikační architektury patří vedle štíhlé radniční věže znojemské podzemí. V minulosti platilo za spásonosné útočiště i smrtonosný labyrint. Rozlehlé bludiště podzemních chodeb a sálů, situované pod celým areálem středověkého města vzniklo v průběhu 14. až 15. století propojením sklepních prostor jednotlivých měšťanských domů a paláců. Smyslem tohoto propojení byla snaha ochránit obyvatele města před útrapami spojenými s obléháním města a případným rabováním cizích vojsk přímo ve městě po jeho dobytí. V případě, že by do labyrintu pronikl nepřítel, mohlo znojemské podzemní bludiště, plné kluzkých a úzkých přechodů a propadel, sloužit i jako smrtonosná past. Dnes v podzemní expozici překvapí zvídavého návštěvníka věrohodnost instalovaných postav a výjevů ze středověku či pohádkové říše.

Obyvatelé města vždy představovali různorodou směsici šlechty, měšťanstva i chudiny. Sídlem znojemské provinční šlechty se stal Deblínský zámek (častěji nazývaný znojemský hrad) postavený na troskách přemyslovského hradu. Znojemský hrad, pevnost, strážící jižní hranici českých zemí, ztratil v 16. století po pěti stech letech podstatný smysl své existence a císař Josef I. ho roku 1710 zapsal hrabatům Maxmiliánovi, Antonínovi a Františkovi z Deblína. V letech 1710 až 1721 zde z jejich popudu vyrostla vrcholně barokní novostavba panského sídla, jejímž architektem mohl být v Dolním Rakousku etablovaný J. B. Fischer z Erlachu. Starý přemyslovský hrad byl zbořen a deblínský zámek na něj navázal pouze v půdorysu severního a východního traktu. Vstupní oválný sál zámku, takzvaný Sál předků, upoutá nástropní freskovou galerií rakouských Habsburků a alegorií Čech, Moravy a Slezska od malíře J. M. Fiseého, rodáka z tehdejšího Rakouského Nizozemí. Další Fiseého malby lze spatřit v zámecké kapli. Zámek dnes slouží jako muzeum a společensko-kulturní centrum.

Prvním renesančním palácem ve Znojmě byl Dům umění, stojící v samém srdci města

2 – Panorama Znojma z Kraví hory/Znojmo Skyline from the Cow Hill
3 – Loucký klášter/Louka Monastery

Znojmo
City of Znojmo

na Masarykově náměstí. Patří k nejkrásnějším ukázkám toho, jak znojemští měšťané prosperovali v zlatém věku renesance. Na místě dvou úzkých gotických domů byl těsně před polovinou 16. století postaven prostorný měšťanský palác s rozlehlým průjezdním síňovým mázhauzem (dnes kavárna). Na středovém pilíři, který drží klenbu mázhauzu, máme možnost vidět originální rukopis stavitele – německý nápis „vše postaveno za jeden rok". Nádvoří paláce pak nabízí krásnou ukázku renesanční arkádové lodžie s toskánskými sloupky. V prvním patře paláce bývala směrem do dvora malá domácí modlitebna zaklenutá unikátní sklípkovou klenbou. Dnes je Dům umění výstavním prostorem Jihomoravského muzea ve Znojmě. Nachází se v něm například trvalá expozice znojemského medailéra J. T. Fischera a expozice numismatiky.
Největším palácem ve městě je ale Golčův palác, současné sídlo vedení města. Palác vznikl ve 2. polovině 16. století složitou stavební adaptací tří gotických domů tvořících lichoběžníkový uliční blok ohraničený ulicí Obroková, Radniční a Zelenářská. Vstupní portál do paláce z Obrokové ulice s postavami Adama a Evy patří k nezdařilejším sochařským projevům znojemské pozdní renesance. Datován je rokem 1606 a jeho autorství je připisováno italskému rodákovi Jiřímu Gialdimu, působícímu v Brně.
Ke konci 18. století byla renesanční fasáda paláce zásadně upravena v klasicistním duchu. Na vrchol vstupního portálu byl tehdy dodatečně osazen znak města.
Mezi další rezidence a měšťanské domy, které již na první pohled zaujmou svým nádherným exteriérem, patří bezesporu šlechtický Althanský (správně Starhemberský) palác, dále Ugartův palác, kde nocoval císař Francie, nebo Daunův palác, coby sídlo hodné urozených obyvatel města. Naopak ke klenotům měšťanů se řadí pozdně gotický Dům porozumění a městská mincovna i takzvaná Kaplanka, středověký příbytek stojící ve stínu chrámu sv. Mikuláše.

Lidé, přijíždějící do královského města Znojma za historií, jsou i dnes překvapeni místní moderní architekturou, občas v zajetí historismu. Nejvýraznější takovou stavbou je bezesporu Marešova vila, právem přezdívaná znojemská Tugendhat. V roce 1932 ji nechal postavit Josef Mareš, první český starosta v novodobých dějinách Znojma. Autorem projektu nadčasové dvoupatrové stavby se střešní terasou byl renomovaný brněnský architekt Jan Víšek. Zaoblený prosklený arkýř na nároží domu a skloubení moderního funkcionalismu s některými prvky dožívajícího historismu řadí Marešovu vilu k nejpozoruhodnějším ukázkám meziválečného stavitelství ve Znojmě.

To Krammerova vila se skalní zahradou doslova přilepená na skalním masivu ve výšce několika metrů nad řekou Dyjí evokuje příměr k visutým zahradám babylonským. Weinbergerova vila je zase typickou ukázkou německé architektury let dvacátých a milovníci umění múzy Thálie bývají okouzleni vzezřením exteriéru i bohatě zdobným interiérem Městského divadla, zdařilé to zmenšeniny vídeňské Lidové opery. Ostatně pseudorenesanční budova divadla od architekta Alexandra Grafa byla po všech stránkách chloubou nového Znojma. Překrásná malovaná opona s ústředním tématem U pramene poezie je dílem Vídeňanů Schalluda a Franka. Divadlo bylo od počátku vybaveno klimatizací, telefonem a elektrickým osvětlením. V letech 1992 až 2000 prošlo nákladnou rekonstrukcí.
Protipól stavitelské zdobnosti najdou návštěvníci a milovníci architektury paradoxně v historickém centru Znojma. Obchodní dům Dyje se stal kontroverzí normalizační architektury. Jeho moderní podoba a především umístění stále budí vášně, místních i cizinců.
Ve výčtu znojemských zajímavostí nelze opomenout technické stavby. Lahůdkou je největší křížový sklep na světě v Příměticích, příměstské části města. U řeky Dyje, která Znojmem protéká, v místech, kde stávala Městská vodárna, dnes stojí citlivě zrekonstruované soukromé Muzeum motorismu plné veteránů v originálně pojaté expozici.
Ikonou města je pak pivovar na znojemském hradě. Komplex tehdy zchátralých hospodářských budov v těsném sousedství hradu a rotundy předal roku 1710 císař Josef I. do rukou znojemské městské samosprávy. Konšelé se rozhodli založit na tomto místě městský pivovar, který během staletí prošel několika modernizacemi. Po druhé světové válce komunisté podnik znárodnili. Dnes je majetkem Znojma, a ačkoli se jedná o průmyslovou zástavbu, je důkazem citlivosti a vkusu továrnických vrstev v kavalírském období závěru 19. století – krásné belle epoque.

K bohaté historii a množství památek má Znojmo navíc pro své hosty velice vítaný bonus – téměř se mu vyhýbá špatné počasí. Jarní i letní měsíce na jihu Moravy mají jen minimum dní, kdy nesvítí slunce a zima je v této nadmořské výšce mírná. Pro vhodnou zeměpisnou polohu je vyhledávaným místem k výletům do nádherné okolní přírody Národního paku Podyjí.
Po staletí je také Znojmo spojeno s pěstováním okurek a především s vinařstvím. Špičková vína znojemské podoblasti, mnohá opakovaně oceněná na mezinárodních soutěžích, může návštěvník ochutnat v nepřeberném množství vinných sklípků.
Na první pohled klidné město na řece Dyji se však s železnou pravidelností v každé roční období mění na několik dní v pulsující organismus nabitý energií. Na jaře se městem procházejí skupiny návštěvníků, kteří přijeli putovat po vinařských sklepích za vínem, letní měsíce vítají hosty Znojemského hudebního festivalu, zima bývá ve znamení jazzu a podzim přináší nejvěhlasnější vinařskou slavnost v České republice, Znojemské historické vinobraní.
Za zvuků slavnostních fanfár vjíždí do města král Jan Lucemburský s družinou, aby pozdravil tisíce lidí a završil sklizeň úrody vinné révy.
Ta v tekutém stavu zvaném burčák teče na vinobraní proudem. A tak místní lidé s nadsázkou říkají, že kdo nezažil znojemské vinobraní, jako by nebyl. Královské Znojmo je místo pro všechny, kteří milují život a umí si ho užít plnými doušky.

See Rome and die, see Znojmo and come alive

See Rome and die, say beauty lovers to emphasize the uniqueness of the Italian metropolis. See Znojmo and come alive, rephrased the famous phrase people who visited the royal town on the river Dyje. They were leaving it impressed by its picturesqueness and pleasant experiences connected not only with tasting of local renowned wines.

However, there are many more reasons why tourists come back to Znojmo. When it was founded by the king Ottokar I of Bohemia in 1226, he cannot have known that he laid the foundations of history which the local people are proud of and visitors admire all around the town centre. In the tangle of picturesque alleys visitors pass medieval and Renaissance houses which hide kilometres of underground passages and corridors under their foundations. Among tens of accessible sights three symbols of town stand out – the Gothic Town Hall Tower offering views as far as the Austrian Alps, the majestic St Nicholas' Church and the medieval Rotunda from the 11th century.

The most precious cultural sight, the Rotunda of Virgin Mary and St Catherine is the oldest gallery of Czech statehood. Due to its architecture it is ranked among average Romanesque structures, however, it excels in the interior. A uniquely thought-out composition of the Romanesque wall paintings inspired by the art of Byzantine Empire testifies the timeless and ambitious outlook of Znojmo Premyslids who so grandly demonstrated their dynastic demand to reign over Bohemian lands.

Not far from the Rotunda, St Nicholas' Deanery Church, the white patron of the town is situated. The striking landmark of Znojmo had immensely complicated architectural development which unfolded in several stages throughout the 14th and 15th century. The interior of the church was adapted (the altar and the sculptures) in the Baroque period, some side chapels were rebuilt. In the chancel visitors are captivated by unique Gothic frescoes, the masterful sanctuary and a beautiful Gothic sculpture of Christ whipped at the stake. In December 1437 the dead body of the emperor Sigismund of Luxemburg was publicly displayed in the church.

A majestic representative of local sacral architecture is also the Premonstratensian Monastery of Louka. Up to now this Baroque

attempt at a new Solomon's Temple materialized into a monumental structure testifies the rich history of one of the most powerful abbeys of Moravia and Lower Austria. The most remarkable room of the monastery became the library in the South wing, whose facsimile is still admired as the masterpiece of the central Premonstratensian Monastery in Strahov. The ceiling frescoes of the library hall were created by the leading figure of late Baroque F. A. Maulbertsch. Later, throughout the whole 19th and 20th century the vast rooms of the Baroque convent were used by the army as military quarters. In 1990 the army left the building and today it belongs to the town of Znojmo which uses its halls for social events. The building also houses the museum of cooperage, wine-making and an exposition of the extensive history of wine-growing in South Moravia.

Visitors to Znojmo rambling around the town come across many more places of interest whose grand architecture connects them with the history – the Minorite, later Franciscan monastery was the first burial vault of the Iron and Golden King, St Michael Church can be boldly called the place where the Guardian of Heaven tied up the Lucifer. In the Dominican Church of Finding of the Holy Cross a fragment of Christ's cross was being kept. The St Wenceslas' Chapel is a suspension jewel above the valley and the Basilica of Virgin Mary and St Wenceslas' in Louka is rightfully considered the reader of architectural styles under one roof. And we could continue on and on...

Among the popular representatives of fortification architecture ranks is next to the slim Town Hall Tower Znojmo Underground. In the past it served as refuge but also lethal labyrinth. The extensive maze of underground passages and halls situated under the whole area of the medieval town was created during the 14th and 15th centuries by digging through the cellars of individual burgher houses and palaces. The reason for this interconnection was the effort to protect the inhabitants of Znojmo from hardships related to the siege of the town and potential plundering of foreign troop's right in the town after the conquest. In case an enemy penetrated into the labyrinth, Znojmo underground maze full of slippery and narrow passes and traps could serve as a lethal weapon. Today's inquiring visitor to the underground exposition will be surprised by the credibility of installed figures and scenes from the middle Ages or fairytale kingdom.

Inhabitants of the town always represented a diverse mix of nobility, burghers but also the poor. The seat of local nobility became the Deblin Chateau (more often called Znojmo Castle) built on the ruins of the Premyslid castle. Znojmo Castle, the fortress guarding the south border of Bohemian lands, lost in the 16th century, after 500 years, the essential sense of its existence and the emperor Joseph I. had it transferred to the earls Maxmilian, Antonín and František of Deblin in 1710. It was from their incentive that a highly Baroque new building of a mansion grew here between 1710 and 1721, whose architect might have been in Lower Austria established J. B. Fischer of Erlach. The old Premyslid Castle was demolished and the Deblin Castle followed it only in the ground plan of the northern and eastern wings. The oval entrance hall of the castle, the so called Hall of Ancestors captivates by the ceiling fresco gallery of Austrian Habsburgs and allegory of Bohemia, Moravia and Silesia by the painter J. M. Fiseé, born in then Austrian Netherlands. Other Fiseé's paintings can be seen in the castle chapel. Today the castle serves as a museum and social and cultural centre.

The first Renaissance palace in Znojmo was the House of Arts, standing in the very heart of the town in Masaryk Square. It ranks among

4 | | | 6
5 | | 7

4 – Hradební opevnění/Town fortifications
5 – Chrám sv. Mikuláše a kaple sv. Václava/St Nicholas' Church and St Wenceslas' Chapel
6 – Chrám sv. Mikuláše/St Nicholas' Church
7 – Rotunda Panny Marie a sv. Kateřiny/The Rotunda of Virgin Mary and St Catherine

Znojmo
City of Znojmo

the most beautiful illustrations of how Znojmo burghers were prospering in the Golden Age of Renaissance. Just before the middle of the 16th century an extensive burgher palace with a large courtyard entry, today a café was built on the site of two narrow Gothic houses. On a medieval pillar which holds the vault of the courtyard entry, we can see the original handwriting of the builder – a sign in German 'all built in one year'. The courtyard of the palace offers a beautiful illustration of a Renaissance arcade loggia with Tuscany balusters.
On the first floor of the palace there used to be a small prayer room facing the courtyard arched with a unique diamond vault. Today the House of Arts serves as exhibition place of the South Moravian Museum in Znojmo, e.g. it houses the permanent display of Znojmo medal maker J. T. Fischer and a display of numismatics.

The largest palace in the town is the Goltz Palace, the present seat of the town council. The palace was founded in the second half of the 16th century by a complicated building adjustment of three Gothic houses creating a trapezoid street block lined by the Obrokova, Radniční and Zelenářská streets. The entry portal into the palace from Obrokova Street with the figures of Adam and Eve is one of the most successful sculpture examples of Znojmo late Renaissance. Dating from 1606, its authorship is attributed to the Italian born Jiří Gialdi working in Brno. In the late 18th century the Renaissance facade of the palace was radically adjusted in Classicist style. The top of the entry portal was additionally fitted with the town emblem.
Among other residences and burgher houses which capture your attention at first sight due to their splendid exterior, rank undoubtedly the noble Althan (Starhemberg) Palace, then the Ugart Palace where the emperor of France stayed overnight or the Daun Palace, the seat worthy the noble town conquerors. On the other hand, the late Gothic House of Understanding, the Town Mint and even the so-called Kaplanka, the medieval structure standing in the shade of St Nicholas Church belong to the jewels of burghers.

Even today people arriving in the royal town of Znojmo to experience history are surprised by the local modern architecture sometimes in bondage to historicism. The most significant building of that kind is undoubtedly Villa Mareš, by right nicknamed the Znojmo Tugendhat. Josef Mareš, the first Czech mayor in the modern history of Znojmo had it built in 1923.
The author of the project of a timeless two-storey building with a rooftop terrace was a renowned Brno architect Jan Víšek.
The rounded glass bay window on the corner of the house and the combination of modern functionalism with some elements of historicism rank the residence among the most remarkable examples of the interwar architecture in Znojmo.
Villa Krammer with a rocky garden literarily glued to the rocky massif at the height of several meters above the river Dyje reminds of the Hanging Gardens of Babylon. Villa Weinberg is a typical example of German architecture of 1920´s. Muse Thalia art lovers are usually enchanted by the exterior and lavishly decorated interior of the Town Theatre, a successful miniature of Vienna State Opera. After all, the Pseudo renaissance building of the theatre designed by the architect Alexander Graf was a showpiece of new Znojmo in all respects. The splendid painted curtain with the central theme At the spring of poetry is a work of art by Viennese authors Schallud and Frank. From the beginning the theatre was equipped with air-conditioning, telephone and electric lighting. Between 1992 and 2000 the theatre went through a costly reconstruction.
The contrary to architectural decorativeness represents a building situated paradoxically in the very historic centre of Znojmo.
The Department Store Dyje became a controversial issue of normalisation architecture. Its modern look and especially its location still arouse strong feelings among local people as well as foreigners.
On the list of places of interest in Znojmo technical constructions must not be left out. A real treat is the largest rib vault cellar in the world, situated in Přímětice, a suburban part of the town. Near the river Dyje flowing through Znojmo, on the site of former town waterworks there is a reconstructed private Museum of Motoring featuring veteran cars in an original display. The icon of Znojmo is the Brewery at the Znojmo Castle. In 1710 the complex of then dilapidated farming buildings in approximate vicinity of the castle and the rotunda was handed over to the Znojmo town self-government by the emperor Joseph I. The town councillors decided to establish a town brewery on this site which went through several modernizations over the centuries. After the Second World War the plant was nationalized by the communists. Today it is the property of the town of Znojmo.
Although industrial buildings, they are a proof of the sensitive approach and taste of the factory owners in the period of the late 19th century – the beautiful belle époque.
Next to the rich history and amount of sights Znojmo offers a welcome bonus for its guests – – there are not many days of bad weather. Spring and summer months in the south of Moravia have only a minimum of days when the sun does not shine and winter is mild at this altitude. For its geographical location it is a popular starting point for trips to the wonderful surrounding landscape of the Dyje Valley National Park.
For centuries Znojmo has been connected with gherkin growing and especially wine growing. In plentiful number of wine cellars the visitor can taste top quality wines of the Znojmo region, many of them repeatedly awarded at international competitions.
At first sight a quiet town on the river Dyje, Znojmo changes regularly into a vibrating organism full of energy for several days of each season. In spring there are groups of visitors strolling around the town who came on wine tasting tours. The summer months welcome guests of the Znojmo Music Festival, in winter the Jazz Festival takes place and autumn brings the most renowned wine festival in the Czech Republic – The Znojmo Historic Vintage Festival. At the sound of fanfare of trumpets the king John of Bohemia enters the town with his retinue to greet thousands of people and complete the harvest of wine. Young wine flows in big amounts during the festival.
As the local people say, the Znojmo wine festival is a must all visitors should experience.
The royal town of Znojmo is a place for everybody who loves life and can enjoy it to the fullest.

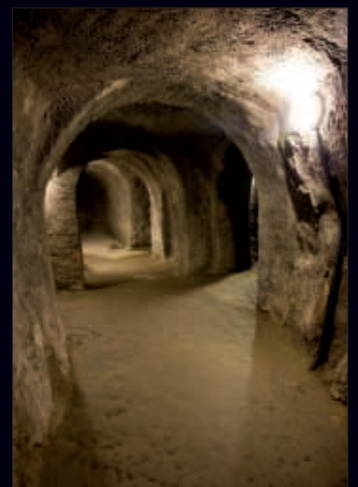

8 | | | | | 9

8 – Vlkova věž/Wolf Tower
9 – Znojemské podzemí/Znojmo Underground

Dagmar Zvěřinová

Ing. Dagmar Zvěřinová
Starostka/Mayor

Město Žďár nad Sázavou/City of Žďár nad Sázavou
Žižkova 227/1
591 31 Žďár nad Sázavou
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 566 688 121
e-mail: starostka@zdarns.cz
www.zdarns.cz

Žďár nad Sázavou, kdysi malé městečko, známé z historie především klášterem řádu Cisterciáků. Klášter na hranici Čech a Moravy se nachází v těsné blízkosti zemské hranice. V samém základu spjat s rodem svaté Zdislavy a proslavený velmi činorodým opatem Vejmluvou.

V historii města i okolí najdeme zmínky o mnohých zásadních rozhodnutích, která vytvářejí ráz okolí dodnes. Započalo se velké zakládání rybníků, včetně Velkého Dářka, hutí, hamrů, ale i kostelů, kostelíků či hospodářských stavení.

Stavba kláštera jako komplexu udivuje návštěvníky Žďáru dodnes, byť je klášter již dávno zrušen. Samotná bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše je úchvatné dílo a pro danou dobu věc nevídaná.

Klenotem města je naše Zelená hora. Poutní kostel svatého Jana Nepomuckého se tyčí nad městem a osloví každého. Možná malá stavba, velkorysá svým pojetím, prodchnutá skrytou i zjevnou symbolikou, ve které nalezneme i prvky křesťanské kabaly. Poutní kostel, vystavěný na popud opata Vejmluvy, tehdy ještě před beatifikací českého světce Jana Nepomuckého byl navržen stavitelem Janem Blažejem Santinim Aichlem. Ten dokázal propojit soudobé barokní formy s gotickým tvaroslovím a propojil oba stavební slohy, označované jako gotizující baroko.

Jeho díla jsou magnetem pro návštěvníky Žďáru nad Sázavou, ale i odkazem pro budoucí generace. Tyto výjimečné stavby mají i v dnešní době svůj náboženský význam a stále zůstávají skvosty architektury. Jsou místem setkávání, místem vyhledávaným turisty, ale především dějištěm mnoha kulturních akcí. Samotný kostel na Zelené hoře je vyhledávanou a akusticky vynikající koncertní síní, jehož jedinou chybou je vždy nedostatek míst pro návštěvníky. Nádherná okolní příroda, obklopující i objekt bývalého kláštera, dnes zámku, nabádá rovněž k prohlídce. Kulturní aktivity právě v tomto areálu jsou rovněž svou tradicí, magnetem, které řada návštěvníků ocení. Návaznost na klášter představuje samotné město Žďár nad Sázavou, jeho střed, kde je dominantou stará renesanční radnice, kostel, nebo Regionální muzeum, věnované dějinám Žďárska a přírodě Žďárských vrchů. Za staletí se z městečka vyvinulo město jako správní centrum, průmyslové středisko, které všechny okouzlí svou vzdušností, zelení a mnohými aktivitami.
Věříme, že nadcházející oslavy 20 let zapsání poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO budou srdeční záležitostí všech občanů, ale i návštěvníků.

Žďár nad Sázavou, which was once just a small town, is historic largely because of the monastery, founded by the Cistercian order. This monastery is situated right near the borderline marking the Bohemian and Moravian lands. It is closely tied by lineage to Saint Zdislava and owes much of its renown to its very industrious abbot Vejmluva.

There are many references in the historical record of the town and surroundings to the many key decisions that shaped our environs to the present day; from the construction of the numerous ponds and lakes, including Great Dářko, through to glassworks and foundries, ironworks, churches, chapels and agricultural estates.

The monastery complex itself enthrals visitors to Žďár even today, albeit the monastery has long since closed. The very basilica of the Ascension of the Virgin Mary and Saint Nicholas is a breathtaking achievement, exceptional for its time.

Our town's very jewel is Green Mount. The pilgrimage church of St John of Nepomuk towers proudly above the town, impressing everyone. A modestly sized building, perhaps, but grand in its design, imbued with covert and overt symbolism, where we can find Christian cabbalistic elements.

The pilgrimage church was built at the behest of abbot Vejmluva, ahead of the beatification of the Czech Saint John of Nepomuk, by the architect Jan Blažej Santini Aichl. He managed to combine the baroque forms of the time with gothic structural expression, to blend the two architectural styles into what has become known as gothic baroque.

His works draw visitors to Žďár nad Sázavou from afar, a lasting legacy to future generations. These exceptional buildings have kept their religious significance to this day while remaining timeless architectural gems. They are meeting points, places sought out by tourists, but most particularly, venues for numerous cultural events. The very church on Green Mount is a much sought after, acoustically excellent concert hall, whose only drawback is its limited audience space. The surrounding natural beauty, the former monastery and now chateau complex, also invite being seen and appreciated.
The traditional cultural activities in the grounds there are themselves an attraction for many visitors to enjoy. The connection with the monastery continues into the heart of the town of Žďár nad Sázavou, the town´s centre dominated by the old renaissance town hall and the church, with the regional museum depicting the history of the Žďár area and the natural history of the Žďár hills. Over the passing centuries the town has become a regional governance centre and industrial hub, endearing in its airiness, greenery and vibrancy.
We trust that the forthcoming twentieth anniversary celebrations of the inscribing of the pilgrimage church of St John of Nepomuk as part of UNESCO World Heritage will touch the hearts of all our citizens and visitors alike.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Nález domněle neporušeného jazyka sv. Jana Nepomuckého a přípravy k jeho svatořečení byly podnětem opatu Václavu Vejmluvovi k založení kostela zasvěceného novému světci. Podle tehdejší tradice se Janu Nepomuckému dostalo prvního duchovního vychování v bývalém klášteře v Nepomuku, ze kterého přišli i první mniši do Žďáru.
Na pahorku, tehdy zvaném Černý les nebo Strmá hora, založil opat Vejmluva novému světci poutní kostel. Místo bylo nazváno podle Zelené hory u Nepomuku. Stavbu provedl Santini v letech 1719–1722 a vytvořil tak jedinečné dílo barokní gotiky.

Půdorys kostela je odvozen z kruhu, do kterého byl vepsán desetiúhelník. Po obvodu se střídá pět hrotitých kaplí s trojúhelníkovým půdorysem a pět kaplí oválných. Číslo pět bylo zvoleno podle svatojánské legendy, která hovoří o pěti hvězdách, které se objevily nad tělem mrtvého světce. Kaple při vnějším pohledu spolu s hrotitými okny vyvolávají dojem gotického opěrného systému. Těmto kaplím odpovídá pět kaplí na pětiúhelníkovém půdorysu začleněných do desetiúhelníkového ambitu. Santini zde přidal „pole poutníků", ambity s kaplemi pro poutnické modlitby.

Ve vnitřním prostoru kostela jsou oválné obvodové kaple spojeny s ústředním válcovým prostorem užšími lomenými oblouky. Ústřední prostor je zaklenut kopulí s lunetami, která je nesena deseti pilíři. V prvním patře jsou tribuny odpovídající přízemním kaplím a ve druhém patře je vedena kolem paty klenby desetidílná galerie. Štuková dekorace se omezuje na motivy protínajících se a přesekávaných žeber připomínajících Santiniho síťové klenby.
Hlavní oltář na východní straně je umístěn do vysoké arkády. Vrchol oltáře sahá až k zábradlí galerie druhého patra. Plastiky pěti andělů na hlavním oltáři a čtyři evangelisté jsou prací chrudimského sochaře Jana Pavla Čechpauera z let 1725–1727. Tři z andělů na hlavním oltáři nesou kouli (nebeskou klenbu) ozdobenou pěti hvězdami. Na kouli stojí postava sv. Jana Nepomuckého. Tato plastika je dílem Řehoře Thenyho. Jeho prací jsou i reliéfy na nosítkách pro poutní stříbrnou sochu sv. Jana Nepomuckého z roku 1729 od pražského zlatníka J. Diesbacha, která se po roce 1784 ztratila.

Výjimečné hodnoty tohoto poutního kostela vedly k tomu, že byl v roce 1994 zapsán do seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

The Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk on Green Mount

Prompted by the discovery of the apparently intact tongue of St. John of Nepomuk and by his incumbent beatification, the Abbot Václav Vejmluva founded a church consecrated to the new saint. Tradition held that John of Nepomuk had obtained his first spiritual education in the former monastery at Nepomuk, from which the first monks had come to Žďár. Abbot Vejmluva laid the foundation for the new pilgrimage church on the mount then known as the Black Wood or Steep Hill. The place was named after Green Mount near Nepomuk. Construction was undertaken by Santini in the period 1719–1722. In so doing he created a baroque gothic masterpiece.

The layout of the church derives from a circle entwined with a decagon. The perimeter alternates five angular chapels each on a triangular ground plan with five oval chapels. The numeral five was chosen for its association with the legend of St. John, which tells of five stars appearing above the Saint's martyred body. Viewed from the outside, the chapels with their angular windows evoke the impression of a gothic buttress. These chapels are matched by five chapels on a pentagonal layout as part of the decagonal ambit. With the chapel ambits Santini provided "pilgrimage field" for pilgrims' prayers.
In the chapel interior the oval perimeter chapels are joined to the central cylindrical space by narrower lanceted arches. The central space is vaulted by a dome with adjacent lunettes borne by ten pillars. In the first storey are tribunes to match the ground floor chapels, while in the second storey a ten-part gallery circumscribes the dome. The stucco decoration is restricted to depicting intersecting motifs reminiscent of Santini's rib-vaulting.

The main Altar on the eastern side is set in a tall arcade. The topmost part of the altar reaches up to the second storey balustrade. On the main altar, figures of five angels and four evangelists are the work of the sculptor Jan Pavel Čechpauer of Chrudim and date from 1725–1727. Three of the angels on the main altar bear a sphere (the celestial orb) beset with five stars. Standing atop the orb is St. John of Nepomuk. This figural work is by Gregor Theny who is also the author of the decorative reliefs on the bier for the silver pilgrimage statue of St. John of Nepomuk which dated from 1729, made by the Prague gold-and-silversmith J. Diesbach, and went missing after 1784.

The exceptional merit of this pilgrimage church led to its being inscribed in 1994 as a UNESCO World Heritage Site.

1 | | **3**
— | — | —
| **2** |

1 – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře/The Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk on Green Mount
2–3 – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, detail /The Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk, detail

4 | | **6**
— | — | —
5 | | **7**

4, 5 – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, nebeská klenba/The Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk on Green Mount, the celestial orb
6 – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, plastika pěti andělů/The Pilgrimage Church of St. John of Nepomuk on Green Mount, figures of five angels
7 – Zámek Zelená Hora/Zelená Hora Castle

Zdeněk Vácha

PhDr. Zdeněk Vácha
Ředitel

NPÚ, územní pracoviště v Brně
Náměstí Svobody 8, 601 54 Brno
Česká republika
tel.: +420 542 536 190
e-mail: vacha@brno.npu.cz
www.npu.cz

Národní památkový ústav, odborná organizace státní památkové péče zřizovaná Ministerstvem kultury České republiky, má svá územní odborná pracoviště v každém kraji České republiky a hlavním městě Praze.

Jedním z nich je pracoviště v Brně, jež má ve své gesci památkový fond Jihomoravského kraje. V současné době má jeho 52 pracovníků na starosti agendu k 4.266 nemovitým kulturním památkám, z nichž má 29 statut národní kulturní památky. Na území kraje se nacházejí dvě památky, jež jsou součástí světového dědictví UNESCO – Lednicko-valtický areál jako kulturní krajina a brněnská funkcionalistická Vila Tugendhat. Jsou zde i významné městské památkové rezervace, a to Brno, Mikulov a Znojmo. Celkový počet plošně chráněných území v kategorii rezervace je celkem 7, jako památkové zóny je chráněno 21 lokalit.

Odborní pracovníci komunikují s výkonnou složkou památkové péče, jež je v přenesené působnosti na tzv. pověřených obcích včetně Magistrátu města Brna, celkem 21 úřadech. Brněnští památkáři se mohou ohlédnout na více než 150 let své historie. Již v době Rakouské monarchie působila na Moravě institucionální památková péče, přičemž zásadním milníkem bylo zřízení Centrální komise pro výzkum a zachování stavebních památek, jejíž vznik stvrdil na Silvestra 1850 císař František Josef I.

Další kapitola se začala psát po vzniku Československé republiky. Již v listopadu 1918 vzniká v Praze Státní úřad památkový, z něhož se po téměř dvou letech vyčleňuje Státní památkový úřad pro Moravu a Slezsko sídlící v Brně, jehož činnost byla obnovena po přetržce způsobené II. světovou válkou. Zásadní změnu přineslo zrušení zemského zřízení a vznik krajů, což vedlo k přenesení veřejné správy v oblasti památkové péče na krajské národní výbory a v roce 1952 ke vzniku Státního památkového ústavu. V druhé polovině 20. století potom došlo k celé řadě změn a transformací; v roce 1958 vzniká Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody se sídlem v Brně, později je pracoviště opět ústavem, naposledy, v roce 1992, samostatným Státním ústavem památkové péče v Brně. Počátkem roku 2003 se brněnské pracoviště stává součástí Národního památkového ústavu, jíž je dodnes.

Brněnské odborné pracoviště, které nyní sestává ze dvou základních odborných útvarů – odboru péče o památkový fond a odboru evidence a dokumentace – sídlí v domě v centru Brna na nám. Svobody č. 8. Jde o bývalý Herringův dům z období před rokem 1850 (se starším jádrem), dnes rovněž kulturní památka, jenž byl rozsáhle adaptován v letech 1997–2001. V budově se mj. nachází rozsáhlá odborná knihovna, bohatý archiv a historická fototéka, jež jsou nenahraditelným zdrojem poznání památek Moravy a vývoje oboru památkové péče jako takového.

1 | 2

1 – Hraniční zámeček
2 – Janův Hrad, Lednicko-valtický areál

Jihomoravský kraj jako pokladnice kulturního dědictví

Současný Jihomoravský kraj představuje zvláštní území charakterizované dotykem a prostupováním několika přírodně geograficky, ale i kulturně odlišných krajin: Severem, s převažujícím kopcovitým, často lesnatým terénem „vysočinského" charakteru zahrnujícím jihovýchodní výběžky Českomoravské vrchoviny a mohutnou hmotu Drahanské vysočiny a jihem s harmonicky zvlněnou úrodnou krajinou kolem říčních niv Svratky, Svitavy, Dyje a Moravy, z níž vystupuje majestátný reliéf Pálavy střežící okolní bohatý vinorodý kraj. Obdobně, široce rozkročená jižní část kraje se rozpíná od západního Vranovska a Bítovska, krajiny téměř jihočeského vzhledu s chomáčky borových lesů mezi poli a pastvinami doplněné ovšem divukrásným, hluboce zařízlým skalnatým údolím Dyje po louky svahů a hřebenů Bílých Karpat na východě. Místem potkávání všech těchto krajin a svébytných kultur je potom moravská metropole Brno, rozkládající se od středověku na terénní i kulturní hranici mezi severem a jihem jižní Moravy.

Obdobně je rozmanité i pozoruhodné kulturní dědictví, které kraj uchovává. Na severu z lesů ční přísná hmota jedinečné památky gotického a renesančního stavitelství, „mramorového" hradu Pernštejna, nepříliš daleko je na kopci usazen další pamětník věků, barokní zámek Kunštát, ukrývající v sobě ovšem románský hrad, místo, odkud vzešel jeden z nejvýznamnějších středověkých panských rodů, jenž daroval českým zemím krále Jiřího z Poděbrad. A ještě více na východ se vypíná mohutná zubatá silueta zříceniny hradu Boskovice, pod nímž se rozkládá krásné městečko s ušlechtilou architekturou klasicistního zámku a proslulou židovskou čtvrtí. Jižněji najdeme ve svahu boskovické brázdy situovanou stavbu zámku v Rájci nad Sázavou, která představuje vynikající doklad importu francouzského pozdního baroka do středoevropského prostředí.

Na cestě ze severního pomezí kraje směrem k Brnu musíme zmínit také mimořádné sakrální památky, komplex kláštera cisterciaček Porta Coeli v Předklášteří u Tišnova s románsko-gotickým portálem, nemajícím v České republice obdoby a třeba z mramoru vytesanou pernštejnskou nekropoli kostela Povýšení svatého Kříže v Doubravníku skrytou v hlubokém lesnatém údolí Svratky.

Pokud obejdeme Brno ze západní strany, dorazíme ke starobylému vinařskému městečku Dolní Kounice přilehajícímu k působivé rozlehlé zřícenině gotického kláštera premonstrátek Rosa Coeli, jež připomíná romantické ruiny gotických klášterních chrámů anglického venkova. Kousek dále střeží ostrožnu s městečkem monumentální zámek Moravský Krumlov. Vynikající stavba renesančního arkádového zámku se v současnosti nenachází v dobrém stavu, přestože je jednou z nejvýznamnějších architektonických památek České republiky. Jih kraje pak lemuje sled velkolepých aristokratických sídel se zahradami a rozsáhlými komponovanými parkovými krajinami:

Od nejzápadnějších, renesančních a raně barokních Uherčic, které zvolna vstávají z popela blízkého zániku za minulého režimu, přes prastarý, původně zeměpanský hrad Bítov, na skalnaté ostrožně vysoko nad údolím Dyje se tyčící komplex Vranovského zámku s jedinečnou siluetou, další ohrožený skvost renesanční a barokní architektury zámek Jaroslavice a skvělou rezidenci dietrichsteinských knížat Mikulov na úpatí Pálavy, až po světově známý Lednicko-valtický areál, jemuž dominují liechtensteinská zámecká sídla Lednice a rezidenční Valtice.

3 | 4
5 |

3 – Kolonáda na Reistně
4 – Vřetenové schodiště, zámek Lednice
5 – Loucký klášter, Znojmo

Jihomoravský kraj

Samotný Lednicko-valtický areál představuje jedno z nejpozoruhodnějších přírodních a umělecko-historicky významných území střední Evropy. Jako nejrozsáhlejší komponovaná krajina v Evropě byl zapsán na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v roce 1996. Rozloha 185 km^2 jej řadí mezi největší člověkem koncepčně upravené areály v Evropě. Vznikal v průběhu 17. až 20. století na panství rodu Liechtensteinů a kromě monumentálního barokního zámku ve Valticích a novogotického zámku a velkolepé barokní jízdárny v Lednici zde najdeme množství mimořádně cenných klasicistních a historizujících staveb vsazených do parkové krajiny upravené podle principů romantického krajinářství. Zmínit můžeme například Janův hrad, zámek Pohansko, Minaret, Apollonův chrám a chrám Tří grácií, kapli sv. Huberta, obelisk atd.
Ve východní části Jihomoravského kraje se nachází výborně dochovaný skvost barokní architektury, zámek Milotice, obklopený rozsáhlým parkem, najdeme zde ale také při toku Moravy se rozkládající dobře udržovaný areál mikulčického hradiště, jednoho z center velkomoravské říše proslulého skvělými archeologickými nálezy především bohaté kolekce náročně zpracovaných šperků.

6 | | 7
| 8 |

6 – Morový sloup, Mikulov
7 – Světelský oltář, Adamovský kostel Svaté Barbory
8 – Zámek Lysice

Jihomoravský kraj ale netvoří pouze venkovská krajina ale také města. Každá ze tří městských památkových rezervací má svůj svébytný charakter: moravská metropole Brno nabyla od 19. století podoby velkého průmyslového města, jehož těžiště z hlediska architektonického kulturního dědictví spočívá především v rozsáhlých souborech často vysoce kvalitní historizující a secesní zástavby 2. poloviny 19. a počátku 20. století, kdy se Brno stalo zmenšeninou nepříliš vzdálené říšské metropole Vídně, a poté, v četných dochovaných špičkových dokladech erupce stavitelského boomu 1. Československé republiky. Světově proslulé architektonické počiny jako je na prvním místě funkcionalistická vila Tugendhat, hotel Avion, areál brněnského Výstaviště a další mnohá vynikající díla funkcionalismu, ale i moderny prvních desetiletí 20. století tvoří z Brna jedno z nejvýznamnějších center architektury 1. poloviny 20. století na světě.

Další dvě městské rezervace jsou centry vinařských regionů na jižním pomezí kraje. Staroslavné královské město Znojmo, obklopené kamenným pásem gotických hradeb, je sídlem s atmosférou středověku, mohutné vertikály věží střeží křivolaké ulice a na znojemském hradě na skalnatém suku dlí jedna z nejvýznamnějších památek českého raného středověku, rotunda sv. Kateřiny s unikátní výmalbou s námětem rodokmenu přemyslovské dynastie. Naproti tomu Mikulov, třetí městská památková rezervace kraje, je jásavou pozdně renesančně-barokní krajkou nataženou mezi velkolepé knížecí zámecké sídlo a poutní areál Svatého Kopečku na protilehlých vrších, výběžcích bělostného masivu Pálavy.

Mnoho a mnoho zde musíme vynechat: četné originální projevy lidového stavitelství, působivé památky technického a industriálního dědictví i třeba řadu majestátných hradních ruin, z nichž některé, jako například hrady na Pálavě, tvoří ikonické siluety našeho kraje.

Aleš Homola

9 | | 10
11 | | 12
13 | | 14
| 15 |

9 – Zámek Rájec nad Svitavou
10 – Staroslovanské hradiště Pohansko
11 – Vila Stiasni
12 – Hrad Pernštejn
13 – Vinné sklepy Plže
14 – Předklášteří, Porta Coeli
15 – Rotunda Sv. Kateřiny, Znojmo

Michal Zezula

Mgr. Michal Zezula
Ředitel

Národní památkový ústav, územní pracoviště v Ostravě
Korejská 12, 702 00 Ostrava
Česká republika
tel.: +420 595 133 911
e-mail: zezula@ostrava.npu.cz
www.npu.cz

Moravskoslezský kraj je regionem, který veřejnost ve velké části republiky, i za jejími hranicemi, vnímá jako průmyslovou aglomeraci se značnou ekologickou zátěží, kde útlum a restrukturalizace hornické činnosti a těžkého průmyslu přinesly řadu ekonomických a sociálních problémů. Takový úhel pohledu ovšem zastírá různorodost tohoto území, v rámci českých zemí výjimečnou. Na území severní Moravy a přilehlé části horního Slezska přitom kromě širší ostravské aglomerace nalezneme horské masivy Jeseníků a Beskyd a jejich podhůří s krásnou nenarušenou přírodou, rázovité Těšínsko, zemědělskou krajinu Poodří a Opavska a také třeba příhraniční Osoblažsko, které představuje díky své odlehlosti jedinečnou oázu klidu v přívětivém krajinném prostředí s četnými památkově chráněnými objekty.

Jedná se zároveň o domov téměř milionu a čtvrt obyvatel, ke kterým každoročně přibývá mnoho turistů a dalších návštěvníků. Kromě přírodních krás a sportovního vyžití řada z nich vyhledává také zdejší památky, které dokládají vývoj tohoto území od nejstarší minulosti po 20. století. Jedinečné jsou v tomto ohledu jistě ostravské industriální památky, z nichž tzv. vítkovická Dolní oblast spolu s hornickým areálem pod Landekem se zařadily v loňském roce mezi pět turisticky nejnavštěvovanějších míst v České republice. Opomenout ale nelze ani svědky starších dějinných epoch, jako jsou historická jádra měst, hrady, zámky a sakrální objekty a areály. Zde se přitom skrývá obrovský potenciál důležitý nejen z hlediska turistického ruchu ale i pro kvalitu života místních obyvatel, který je díky souhře historických okolností využit stále jen částečně.

Následující text i fotografie se Vám pokusí přiblížit rozmanitost památkového fondu kraje jako součásti architektonického a kulturního dědictví středoevropského prostoru. Potěšitelné přitom je, že řada z prezentovaných objektů prošla nedávno obnovou, která je výsledkem společného úsilí vlastníků, místních samospráv a orgánů a institucí památkové péče. Také díky tomu se pozvolna daří prezentovat Moravskoslezský kraj nejen jako exploatační oblast, ale jako místo, kde je dobré žít, a které stojí za to navštívit.

1 | | |
— — —
| **2** |

1 – Vladimír Fischer, spolupráce František Kolář, Jan Rubý, Karel Kotas, Nová radnice, Ostrava-Moravská Ostrava, 1923–1930, foto Roman Polášek, 2009
2 – František Fiala, Vladimír Wallenfels, Dům umění, Ostrava-Moravská Ostrava, 1923–1926, foto Roman Polášek, 2009

Památky Moravskoslezského kraje

Martin Strakoš

Moravskoslezský kraj představuje území, které se nachází na okraji tří státních a zároveň národních i kulturních celků. Ty se samozřejmě v souvislosti s historickým vývojem proměňovaly a měnila se v některých etapách vývoje velmi výrazně i sociální a národnostní skladba obyvatelstva. Nejen to se vtělilo do struktury zdejšího památkového fondu, reprezentujícího nejrůznější okruhy vývoje společnosti. Silný vliv měla a má na strukturu osídlení různorodá morfologie krajiny, zahrnující jak rozsáhlá pohoří, jako jsou Moravskoslezské Beskydy či Jeseníky, tak i nižší útvary, jakými jsou Oderské vrchy, případně sníženiny v podobě Ostravské pánve či hornoslezské níživy.

Památková péče jako širší celospolečenské úsilí o zachování movitých a nemovitých dokladů kulturního dědictví, se na území kraje formovala po vzoru kulturních a společenských center, jakými byla Vídeň nebo Vratislav, již v průběhu 19. století, kdy se pozornost zaměřovala na jedinečné stavby dávné minulosti, především středověku. Postupně se i ve zdejším prostředí uplatnily rozdílné názory na úpravy památek. Při přestavbách a opravách sakrálních objektů nebo hradů a zámeckých areálů se uplatnil romantický historismus a posléze purismus. Jeho stoupenci usilovali o to, aby historické stavby upravili dle tehdejších představ stylové čistoty. Na to reagovala na počátku 20. století škola podnícená myšlenkami vídeňského historika umění Aloise Riegla. Ten prosazoval hodnocení památek neodvislé od hodnocení jednotlivých slohů. Zdůrazňoval naproti tomu „cenu stáří" a pluralitní náhled na umělecké a architektonické projevy různých kultur a epoch. Z uvedené koncepce odvozená konzervační metoda, usilující o zachování památek, nikoli o jejich předělávání do jakési „ideální" podoby, přispěla k ocenění geneze staveb a jejich různých vývojových fází. Uvedené názory se staly jedněmi z důležitých principů péče o památkový fond.

Na základě širšího pojetí kulturního dědictví a schopnosti pluralitně ocenit nejrůznější projevy lidské činnosti, se postupně formoval památkový fond až do dnešní podoby. V současnosti se na území Moravskoslezského kraje nachází na 3.125 nemovitých kulturních památek, 14 národních kulturních památek a řada plošně chráněných území. První zákon o státní památkové péči byl přijat v roce 1958. Později byl nahrazen zákonem č. 20/1987 Sb. Státní památkové úřady v Praze a Brně, fungující již v 1. polovině 20. století nahradily krajské památkové správy, posléze Krajská střediska státní památkové péče a ochrany přírody, později nahrazená Státními památkovými ústavy v jednotlivých krajích. Ty byly v roce 2003 sloučeny do Národního památkového ústavu, členěného na jednotlivá územní pracoviště a památkové správy, zaměřené na péči o státní hrady a zámky. V případě Severomoravského kraje, který byl zřízen v rámci správní reformy v roce 1960, sídlilo Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Ostravě s pobočným pracovištěm v Olomouci. S novým územním uspořádáním se olomoucké pracoviště osamostatnilo, takže památky na území Moravskoslezského kraje spravuje nynější územní odborné pracoviště v Ostravě NPÚ v součinnosti s výkonnými orgány jednotlivých pověřených obcí a s příslušným krajským úřadem.

Ke struktuře památkové péče patří bezpodmínečně i rozdílný statut ochrany památek. Běžný stupeň představuje movitá či nemovitá kulturní památka, prohlašovaná

3 | | | **4**
— — —
5 | **6** |

3 – František Fiala, správní budova Dolu Michal, Ostrava-Michálkovice, 1911–1915, foto Roman Polášek, 2009
4 – Lubomír Šlapeta a Čestmír Šlapeta, vila JUDr. Eduarda Lisky, Ostrava-Slezská Ostrava, 1935–1936, foto Roman Polášek, 2010
5 – Vysoká pec č. 1 v areálu národní kulturní památky v Dolní oblasti Vítkovic, Ostrava-Vítkovice, foto Roman Polášek, 2009
6 – Konkatedrála Nanebevzetí Panny Marie, Opava, foto Roman Polášek, 2010

na základě rozhodnutí Ministerstva kultury ČR. Vyšší stupeň ochrany, určený pro velmi hodnotné objekty či areály, je označován termínem národní kulturní památka. K nim na území kraje patří technické památky, tedy budova přádelny s dezinaturou továrny na sukna Aloise Larische a synů v Krnově, motorový vůz Slovenská strela v Kopřivnici nebo důl Hlubina a vysokopecní areál v Ostravě-Vítkovicích a Důl Michal v Ostravě-Michálkovicích. K národním kulturním památkám dokládajícím starší etapy vývoje patří v jádru gotický kostel Nanebevzetí P. Marie v Opavě, pozdně gotická kaple sv. Kříže v Opavě-Kateřinkách, barokně přestavěný zámek v Bruntále nebo klasicistně přestavěný a novoromanticky dostavěný zámek v Hradci nad Moravicí. K národním kulturním památkám patří i památky spojené s významnými osobnostmi. Jedná se o bratrský sbor s Památníkem Jana

Amose Komenského ve Fulneku nebo rodný dům Františka Palackého v Hodslavicích. Moderní architekturu v uvedené prestižní kategorii památek reprezentuje Liskova vila ve Slezské Ostravě. A k memoriálním místům vybraným mezi národní kulturní památky patří památníky obětí 2. světové války v Morávce, Životicích a v Ostravě. Jestliže se budeme zabývat chronologicky památkovým fondem Moravskoslezského kraje, nemůžeme pominout nejstarší stopy lidského osídlení, související s pravěkým osídlením. Naleziště na Kotouči ve Štramberku ze středního paleolitu nebo sídliště na Landeku

7
8 | **9**

7 – Zámek, Stará Ves nad Ondřejnicí, 2. polovina 16. století, foto Roman Polášek, 2011
8 – Otto Reichner, koupaliště, Opava, 1929–1931, foto Roman Polášek, 2010
9 – Leopold Bauer, kostel sv. Hedviky, Opava, 1933–1938, foto Roman Polášek, 2010

v Ostravě-Petřkovicích z mladšího paleolitu připomínají, že zde pobývali předchůdci současného člověka. Archeologický výzkum v Petřkovicích dokonce doložil první používání černého uhlí jako hořlavého materiálu v ohništích. Vrch Kotouč si uchoval svůj význam i v mladší době kamenné a v dalších obdobích, zvláště v éře kultury popelnicových polí, kdy zde existovalo opevněné hradiště. Zmíněné naleziště však bylo z větší části zničeno v důsledku těžby vápence pro průmyslové využití, takže památkou je jen část Kotouče s jeskyní Šipkou. Další významné památky na lidské osídlení v pravěku představují hradiště, nacházející se například na území města Krnova z pozdní doby bronzové a železné nebo v Chotěbuzi, kde se nachází hradiště s delší genezí, vrcholící ve střední době hradištní slovanským osídlením.
Nejstarší historickou vývojovou fází na území kraje přestavuje několik velmi vzácných a v poslední době obnovených stavebních a uměleckých památek. Mezi jinými je to kostel sv. Benedikta v Krnově-Kostelci, kde se podařilo v bývalém presbytáři, který později sloužil jako sakristie, odkrýt a zrestaurovat nástěnné malby ze 13. až 15. století. Podobně o založení nejstaršího institucionálního města v českých zemích vypovídá kostel Neposkvrněného početí P. Marie ve Starém Městě u Bruntálu v jádru ze 13. století.
Souvisejí s postupným osídlováním území, se šířením nových způsobů zakládání a rozměřování lidských sídel. Jednak se jedná o městská založení, doložená do současnosti v podobě historických jader měst. Nejhodnotnější jádra historických měst jsou chráněna jakožto městské památkové rezervace. Základním kritériem při výběru takto chráněných měst byl stav dochování památkového fondu a zachovalost historického urbanismu, celkového prostředí a poměrně značný počet památkově chráněných staveb. Uvedenou formou je chráněno historické jádro Nového Jičína, Příbora a Štramberka. Zatímco Nový Jičín dokládá pravidelné založení města na zeleném drnu se čtvercovým náměstím a pravidelným uličním systémem a s měšťanskými domy s podloubími, Štramberk zase reprezentuje malé venkovské město s obdélným náměstím, nepravidelnou uliční sítí a s hradem na vrcholu. Tamní zástavba odráží zcela jiné podmínky vývoje daného sídla, neboť až do současnosti je značná část centra zastavěna dřevěnými chalupami, tvořícími základ malebné konfigurace tohoto podhorského městečka.
Obdobu městských památkových rezervací představují vesnické památkové rezervace. V Moravskoslezském kraji je touto formou chráněna historická zástavba v Heřmanovicích a v Lipině. Vesnické památkové zóny, vyhlášené jako způsob ochrany dochovaných historických sídel s větším množstvím rušivých zásahů, avšak s dochovanými význačnými památkami, byly vyhlášeny v Karlově Studánce, Malé Morávce, Petrovicích, Piskořově, Staré Vsi-Ždárském Potoce nebo v Komorní Lhotce. Zatímco poslední uvedená obec se nachází v podhůří Moravskoslezských Beskyd, ostatní dokládají zachovanou historickou vesnickou zástavbu v jesenické oblasti.

Veřejnosti nejznámější skupinu architektonických památek představují hrady a zámky. Hrady, jejichž historické počátky sahají na území Moravskoslezského kraje nejčastěji do 13. století, se v některých případech zachovaly jen jako téměř neznatelné zříceniny, ale i ty představují důležitá místa historického poznání a cenné archeologické lokality. V jiných případech, jakým jsou třeba Hukvaldy, Starý Jičín nebo Sovinec, se jedná navzdory torzálnímu stavu o dominanty a zároveň důležité body krajinné paměti, doklady pevnostního stavitelství a současně i základny turistického ruchu. Některé hrady se v průběhu vývoje změnily v zámecké areály, jako tomu bylo třeba v Hradci nad Moravicí. Zámků je v kraji celá

řada, ovšem k instalovaným objektům ve správě Národního památkového ústavu patří pouze již zmíněný zámek v Hradci nad Moravicí a zámek v Raduni. Avšak i jiné obdobné památky stojí za pozornost. Vynikající příklad renesančního zámeckého sídla se nachází uprostřed Staré Vsi nad Ondřejnicí. Zámek v obecním majetku na čtyřbokém půdorysu se zachovanou sgrafitovou výzdobou fasád představuje s nedalekým kostelem Narození sv. Jana Křtitele unikátně dochovaný celek z 2. poloviny 16. století.
Památky z období 17., 18. a 19. století se vepsaly výrazně do siluet měst i do podoby venkovské krajiny. Třeba v takové Opavě nebo v Krnově, případně uprostřed Ostravské pánve v Šenově lze najít vynikající příklady barokních chrámů s bohatě zdobenými interiéry.
Klasicismus se zase projevil v podobě ulic a náměstí s harmonicky pojatými průčelími měšťanských domů a paláců, ale i v řešení venkovských kostelů, vzniklých v důsledku josefínských reforem nebo po rozdělení Slezska na pruskou a rakouskou část v důsledku slezských válek. Hranice pro ochranu památek, jak ji ještě v polovině minulého století kladli do

19. století, je ovšem dávno překonána.
V průběhu uplynulých desetiletí se v důsledku rozšiřujícího poznání podařilo docenit umění a architekturu secese, purismu, funkcionalismu, expresionismu a dalších vývojových fází, takže dnes jsou v památkovém fondu kraje zastoupeny příklady všech výše zmíněných směrů.
To se projevilo i rozšířením plošné památkové ochrany na sídla s mladší zástavbou nebo se zástavbou, která má sice své památkové hodnoty, nepatří však k nejvýznamnějším historickým sídlům českých zemí. Městské památkové zóny byly v letech 1992 a 2003 vyhlášeny v případě Moravskoslezského kraje na území historických jader Bruntálu, Rýmařova, Brušperku, Frýdku a Místku, Karviné, Bílovce, Frenštátu pod Radhoštěm, Fulneku, Oder, Budišova nad Budišovkou, Hlučína, Hradce nad Moravicí a Opavy. Další čtyři městské památkové zóny se nacházejí na území města Ostravy. Roku 1992 byla vyhlášena městská památková zóna v jádru Moravské Ostravy, roku 2003 pak zóny v jádru Přívozu, ve Vítkovicích a v Porubě. Posledně uvedené zóny nás přivádějí k památkám konce 19. a 20. století. Jak jsem již uvedl,

9
10 | **11**

9 – Otto Prutscher, vila Theodora Flemmicha, Krnov, 1914–1917, foto Roman Polášek, 2013
10 – Boris Jelčaninov a kolektiv, Stavoprojekt, Hlavní třída – dvojdům s bránou, Ostrava-Poruba, 1952–1956, foto Roman Polášek, 2009
11 – Andreas a Georg Friedrich Gansovi, Poutní kostel Povýšení sv. Kříže a P. Marie Sedmibolestné, Krnov-Cvilín, 1722–1729, foto Roman Polášek, 2013

docenění této části stavebního a uměleckého fondu je záležitostí uplynulých desetiletí. Stavební památky nejmladšího z pojednaných období představují velmi pestrou skupinu objektů nejrůznějšího typu. Důležitou součást představují veřejné budovy: radnice – například Nová radnice v Ostravě nebo radnice v Novém Jičíně, administrativní paláce, školy, muzea a galerie. Zároveň s rozrůstáním zástavby vznikaly nové čtvrti, často v intencích zahradního města nebo obytných kolonií. Za příklad památkově chráněného celku může sloužit Jubilelní kolonie v Ostravě-Hrabůvce nebo zástavba Kylešovického kopce v Opavě. V architektuře rodinných domů a vil se tehdy nejlépe odrážely proměny architektonického vývoje. Svědčí o tom velmi dobře mezi jinými realizace architekta Leopolda Bauera v Opavě a především v Krnově, nebo stavby architektů Lubomíra a Čestmíra Šlapetových v Opavě a na Ostravsku. S uvedenými jmény a se jmény dalších architektů a stavitelů se setkáváme v památkovém fondu Moravskoslezského kraje častěji.
Velmi důležitou součást památek kraje představují doklady průmyslového vývoje, charakteristického pro značný počet zdejších sídel. K nejvýznamnějším centrům lehkého průmyslu patřil textilní Krnov nebo Frýdek, těžký průmysl se rozvíjel především na Ostravsku a v samotných nynějších čtvrtích Ostravy: Vítkovicích, Slezské Ostravě, Petřkovicích nebo v Michálkovicích. Národní kulturní památka Důl Michal/Petr Cingr v Ostravě-Michálkovicích představuje pozoruhodně dochovaný celek, svým pojetím začleněný do života tamní čtvrti. Areál národní kulturní památky vysokopecního závodu v Dolní oblasti Vítkovic a sousední celek Dolu Hlubina dokládají zase složitý proces transformace a konverze, kdy se průmyslový areál s bohatou minulostí a s pestrou skladbou památkově chráněných objektů mění a využívá pro nové potřeby s ohledem na dochování památkových hodnot.

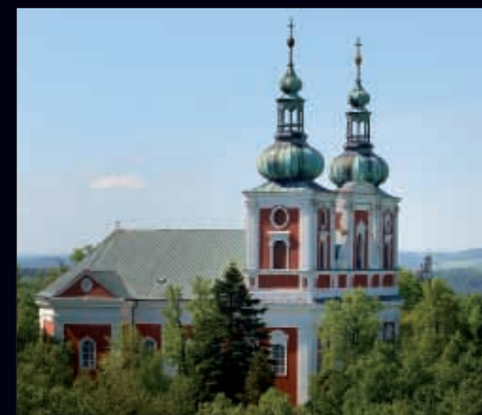

Erich Mendelsohn a příběh jeho ostravského obchodního domu Bachner / 80 let od vzniku OD Bachner

Jaroslav Němec a Tadeáš Goryczka / SPOK – spolek pro ostravskou kulturu

Erich Mendelsohn je považován za jednoho z nejvýznamnějších německých architektů 20. století. Jeho budovy byly postaveny na území dnešního Německa, Polska, Ruska, Norska, Velké Británie, Izraele a USA. V České republice je jediná jeho stavba a zároveň jeho poslední realizace v kontinentální Evropě – obchodní dům Bachner na rohu Zámecké a Puchmajerovy ulice z roku 1933. Jde o významnou památku moderní architektury autora mezinárodního věhlasu.
V druhé polovině roku 1931 koupil Mořic Bachner (1871–1935) část staré školní budovy čp. 177 na nároží Zámecké a Puchmajerovy ulice, chtěl zde totiž postavit nový moderní obchodní dům. Jeho dosavadní prostory na Zámecké ulici čp. 1666 z roku 1923 již prostorově nevyhovovaly. Jak se ostravský obchodník dostal k tehdy věhlasnému berlínskému architektovi, nebylo dosud dostatečně objasněno.
Občanské sdružení SPOK – spolek pro ostravskou kulturu uspořádalo v roce 2009 ve spolupráci s IFA Stuttgart a Goethe-Institut Praha v Kabinetu architektury ostravského Domu umění výstavu Erich Mendelsohn. Dynamika a funkce. Vize kosmopolitního architekta, kurátorky Reginy Stephan. U této příležitosti byl vydán stejnojmenný katalog, který je doplněn o kapitolu „Erich Mendelsohn v Československu a obchodní dům Bachner", sepsanou Martinem Strakošem. Teprve tato ostravská výstava díla Ericha Mendelsohna a kniha Ity Heinze-Greenberg Erich Mendelsohn ... ze života / Biografisches, kterou vydalo sdružení SPOK v roce 2012 napomohla poodhalit další skutečnosti. Spolu s katalogem z roku 2009 jde o první publikace věnující se dílu Mendelsohna v českém jazyce a tvoří tak základ pro další zkoumání jeho ostravské realizace, které zahájila Nadja Goryczková v článku Historie obchodního domu Bachner v Ostravě vydaného v roce 1999. Ve své knize Erich Mendelsohn ... ze života / Biografisches Ita Heinze-Greenberg píše: „Stavebník a architekt se nepochybně poznali ve švýcarském zimním lázeňském středisku Sv. Mořici. Výchozími souřadnicemi tohoto projektu mohl být hotel Chantarella během zimních prázdnin roku 1931/32. U sklenky vína nebo během procházky zimním lesem nebylo pro výmluvného Mendelsohna jistě těžké přesvědčit a zaujmout Bachnera svými hlubokými odbornými znalostmi a rozsáhlými zkušenostmi ve výstavbě obchodních domů. Byl to Mendelsohnův poslední pobyt ve Sv. Mořici."
Mendelsohn měl v té době za sebou realizace celé řady obchodních domů. Pro firmu Schocken postavil v letech 1925–1926 obchodní dům v Norimberku, v letech 1926–1928 ve Stuttgartu a v letech 1928–1930 v Saské Kamenici.
V nedalekých Glivicích postavil již v roce 1922 Weichmanův obchod s hedvábím, v letech 1927–1928 pak obchodní dům Petersdorff ve Vratislavi. Známy jsou i jeho berlínské realizace obchodních a kancelářských domů, za všechny jmenujme alespoň obchodní dům C. A. Herpich & Söhne z r. 1929 a palác Columbus postavený v letech 1928–1932. Jestli to byla Mendelsohnova výřečnost při zimní dovolené, nebo dobré reference je prozatím nejasné. Na jaře 1932 však stavebník zadal Mendelsohnově kanceláři zakázku na realizaci moderního obchodního domu pro Moravskou Ostravu. V červnu 1932 požádal o demolici staré školy a 21. července mu bylo městem vyhověno. Stavební úřad pak vydal na základě „plánů projektovaných architektem Mendlsohnem z Berlína" 18. srpna 1932 stavební povolení. Dokončení stavby se Mendelsohn již neúčastnil, v březnu 1933 jako výrazná osobnost židovské národnosti emigroval z nacistického Německa do Británie. Realizaci stavby tak dokončil jeho dlouholetý asistent Johann Schreiner, „který měl na starosti převádění architektových skic do podoby plánové dokumentace". Stavba byla provedena stavební firmou Ing. Strassmann, Glogar a Korn. Zkolaudována byla 29. září 1933. Mendelsohn pro Bachnera navrhl budovu ve tvaru L. Hlavní část – budova „A" – je určena veřejnosti a zadní budova „B" ve dvoře pro sklady a zázemí, včetně odpočinkové terasy pro zaměstnance. Na první pohled jednoduchá stavba ze železobetonového obezděného skeletu však v sobě nezapře tehdy pro Mendelsohna typické výrazové prvky, které v té době užíval i v ostatních svých stavbách, vycházející z německé architektury Nové věcnosti.
Postranní vertikální schodiště je kompozičně řešeno podobně jako u obchodního domu Schocken v Saské Kamenici, stejně jako užití keramického obkladu. Martin Strakoš k tomu v katalogu napsal: „Hlavní komunikační trasu tvořilo trojramenné schodiště s kovovým trubkovým zábradlím, otevřené vertikální prosklenou osou do Zámecké ulice. Vnější ráz stavby určoval protiklad mezi plně proskleným parterem s rozměrnými výkladními skříněmi, oddělený od horní části průběžnou trojdílnou římsou s výsuvnými markýzami, chránícími v letních měsících výkladce před sluncem. Dva hlavní vstupy, jeden do prodejny v přízemí a jeden od vertikálních komunikací, směřují do Zámecké ulice. Průčelí v úrovni prvního až pátého patra Mendelsohn obložil keramickým obkladem DURSILIT české firmy RAKO, jak to dokládají kachlíky s firemním označením na obou uličních průčelích. Subtilnost objektu zdůrazňuje odsazená korunní římsa, zdánlivě levitující nad budovou. Dynamickému působení se podřizovalo i utváření obdélných kovových výplní oken, řazených sériově do horizontálních okenních pásů, graficky dotvářejících subtilní strukturu průčelí." Dalším typickým prvkem u Mendelsohna je užití reklamních prvků jako estetické a funkční součásti architektonického konceptu. Vizuální dominantou se tak stal

neonový poutač s velkým písmenem B v kruhu a nápisem Bachner nad výkladci.
Obchodní prostory byly ze zmíněného hlavního schodiště volně přístupny, díky řadě oken nad regály byly prostory osvětlené denním světlem. Strakoš k tomu poznamenává: „Stavba se uzavírala do svého vlastního světa – podél stěn byly rozmístěny police se zbožím a okna sloužila jako zdroj přirozeného světla. Neměla však překážet a odvádět pozornost k dění ulice. Tím se blížilo prostorové utváření tohoto obchodního domu dnešním užitkově uzpůsobeným obchodním místům, zaměřeným na prezentaci a prodej zboží, nikoli na reprezentaci a komunikaci s vnějším prostředím." Eva Chvalová ve sborníku Ostrava..., sv. 22 pak dodává: „Jednotlivá prodejní patra byla uspořádána jako velká hala, specializovaná vždy jen na určitý druh zboží. V přízemí mohl zákazník koupit veškeré potřeby pro domácnost, v prvním patře dámskou, pánskou konfekci a sportovní potřeby, ve druhém poschodí kuchyňské nádobí a látky a konečně v poslední etáži nábytek a koberce." Samozřejmostí bylo teplovzdušné vytápění, automatická klimatizace, výtahy a toalety pro návštěvníky v každém patře. V Ostravě tak vznikl nejen na svou dobu moderní obchodní dům, který splňoval veškeré současné standardy, ale zároveň měl oproti současným obchodním centrům i architektonickou kvalitu.
Po smrti Mořice Bachnera vedli firmu jeho synové Alfred a Erich se svou sestrou Grety Schönovou a jejím manželem Gustavem, který byl podílníkem, účetním firmy a řídil provoz obchodu. Někteří členové rodiny Bachnerů před nacisty v noci 14. března 1939, kdy Ostravu obsadila německá vojska, uprchli šachtami do Polska. Přesto se jim tragický osud většiny ostravských Židů nevyhnul. Za války byl obchodní dům Bachner filiálkou obchodního domu Brouk a Babka. Oproti nedalekému obchodnímu domu RIX a okolních domů jej nezasáhla během náletu v srpnu 1944 letecká bomba. Přesto tlakové vlny poničily všechna okna a zabednění oken lze vidět ještě na fotografiích z roku 1947.
Po válce vedl obchodní dům krátce Erich Bachner, po znárodnění po roce 1948 byl přejmenován na dodnes užívaný název Horník a stal se součástí národního podniku Obchodní domy, později Prior. Během oprav byl odstraněn reklamní nápis, který přežil překvapivě i válku. Naštěstí okna byla obnovena velice citlivě.
V roce 1958 byla v přízemí zřízena jedna z prvních ostravských samoobsluh potravin. V šedesátých letech se uvažovalo o přestavbě a dostavbě až směrem k tehdejšímu náměstí Lidových milicí. K této stavbě však naštěstí nedošlo. Po třinácti letech snah byla budova prohlášena v roce 1984 nemovitou kulturní památkou. To nezabránilo částečné degradaci architektonického vyznění při rekonstrukci na konci 80. let, při které byla mimo jiné kompletně vyměněna okna a zanikla tak jejich původní subtilnost a dynamika horizontálního členění. Byl také oddělen prostor schodiště a výtahů od prodejní plochy.

Obchodní dům Bachner měl to štěstí, že zůstal zachován až do současnosti a plní svou původní funkci, „jeho stav však, jak se lze přesvědčit, neodpovídá významu této památky moderní architektury autora mezinárodního věhlasu. Na druhou stranu se v 90. letech podařilo obnovit původní řešení parteru s vysunutými výkladními skříněmi do ulice a památková péče zabránila exploataci objektu ve snaze pokrýt jej nejrůznějšími reklamami nulové výtvarné hodnoty. Dům přesto svým utvářením alespoň rámcově vypovídá o tvorbě autora, o dějinách ostravské židovské komunity a o důležité kapitole moderních dějin Ostravy," uzavírá svůj text v katalogu Martin Strakoš.

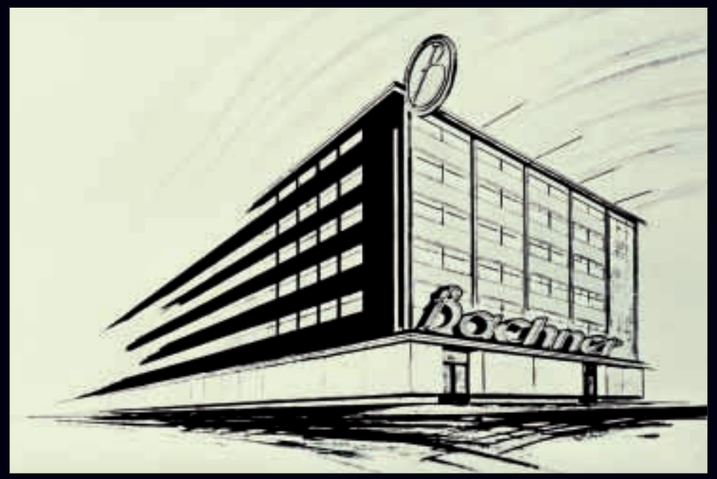

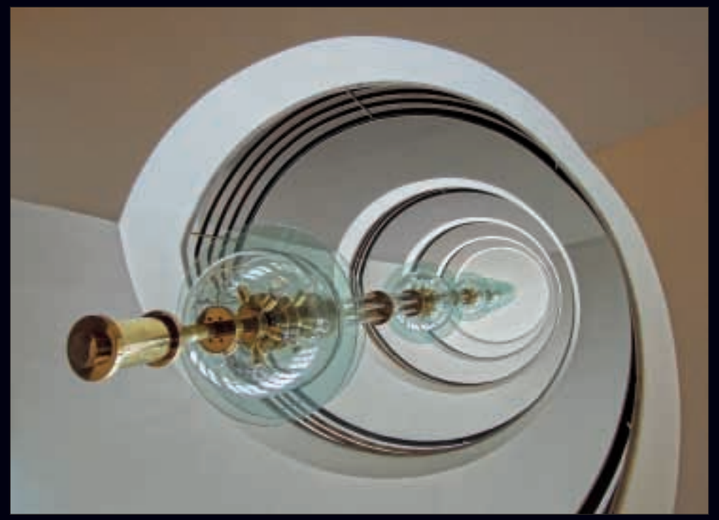

Jak připomněla kurátorka výstavy Regina Stephan v úvodním slově pro ostravský katalog k výstavě v roce 2009, jde o poslední práci jeho berlínské kanceláře. Šlo zároveň o první výstavu tohoto umělce v našich zemích. Doufáme, že naše činnost je přínosem nejen k většímu obeznámení s dílem Ericha Mendelsohna v České republice, ale že jistým dílem přispěje k rehabilitaci jeho jediného díla na našem území.

Erich Mendelsohn and the Story of His Ostrava Department Store Bachner /80 Years since the Founding of the Bachner Department Store

Jaroslav Němec and Tadeáš Goryczka / SPOK – The Society for Culture in Ostrava/translation: Methew Sweeney

Erich Mendelsohn is considered one of the most important German architects of the 20th century. His buildings went up in what is now Germany, Poland, Russia, Norway, Great Britain, Israel and the USA. There is only one of his buildings in the Czech Republic, and it is also his last project in continental Europe – the Bachner Department Store from the year 1933, on the corner of Zámecká and Puchmajerova streets in Ostrava. It is a significant monument of modern architecture by an architect of international acclaim.
In late 1931, Mořic Bachner (1871–1935) bought part of an old school building (Ostrava city land registry parcel no. 177) on the corners of Zámecká and Puchmajerova streets, where he wanted to erect a new, modern department store building. His retail spaces up to that time, on Zámecká Street (Moravská Ostrava city parcel no. 1666) from 1923, were no longer suitable. How the Ostrava businessman was able to engage the services of an already renowned Berlin architect is not certain.
Our civic association SPOK – spolek pro ostravskou kulturu [The Society for Culture in Ostrava] in 2009, in co-operation with IFA Stuttgart and the Goethe-Institut of Prague, produced an art exhibition curated by Regina Stephan[1] entitled Erich Mendelsohn. Dynamika a funkce. Vize kosmopolitního architekta [Erich Mendelsohn. Dynamics and Function. Visions of a Cosmopolitan Architect] in the Cabinet of Architecture in Ostrava's House of Fine Arts. On that occasion we published a catalogue of the same name, supplemented by a chapter entitled "Erich Mendelsohn v Československu a obchodní dům Bachner" ["Erich Mendelsohn in Czechoslovakia and the Bachner Department Store"] by Martin Strakoš. The Ostrava exhibition of the works of Erich Mendelsohn[2] and the book by Ita Heinz-Greenberg, Erich Mendelsohn ... ze života / Biografisches, which we published in 2012 helped reveal other facts. Together with the catalogue from 2009, it is the first publication dedicated to the work of Mendelsohn in Czech and it creates a foundation for further research on his Ostrava project, first uncovered by Naďa Goryczková in her article "Historie obchodního domu Bachner v Ostravě" ["The History of the Bachner Department Store in Ostrava"], published in 1999.[3]
In her book Erich Mendelsohn ... ze života / Biografisches, Ita Heinz-Greenberg writes "The builder and architect possibly met in the Swiss winter spa complex of St. Moritz. The initial coordinates of this project could have been the Chantarella Hotel during the winter holidays of the year 1931–32. Over of glass of wine during a walk through the winter woods it would not have been difficult for Mendelsohn, with his deep professional knowledge and extensive experience, to convince Bachner about constructing a new department store. It was Mendelsohn's last stay in St. Moritz."[4] Whether it was due to Mendelsohn's gift of gab during a winter holiday, or to good references is yet unknown. In the spring of 1932, the builder contacted Mendelsohn's office to commission a modern department store building in Moravská Ostrava. In June 1932 he requested the demolition of the former school and the request was approved by the city on July 21st. The construction office then, on the basis of "plans by the project architect Mendlsohn [sic] of Berlin", issued building permission on 18 August 1932.
Mendelsohn did not take part in the project closing, since he emigrated in March 1933 as a significant person of Jewish ethnicity from Nazi Germany to Britain. The project was finished by his long-term assistant Johann Schreiner, "who was responsible for transforming the architect's blueprints into the form of building plans". The construction was carried out by the construction firm Ing. Strassmann, Glogar a Korn. It was finished on 29 September 1933.
Mendelsohn designed an L-shaped building for Bachner. The main part-building "A"– was intended for the public, with a rear building "B", which featured a courtyard for warehouses and facilities, including a terrace where employees could take breaks. At first glance it is a simple ferro-concrete structure framed by a wall however it does not hide typical Mendelsohn elements which he used in this building and in his other buildings, which came out of the German architecture of New Objectivity.
The lateral, vertical stairwell is compositionally similar to that of the Schocken department store in Chemnitz, similarly its use of ceramic tiles. Martin Strakoš described it in the catalogue: "The main communication route was made up of a three-flight stairwell with rails of steel tubing, opened up by a vertical glass axis onto

Zámecká Street. The exterior character of the building is determined by the contradiction between the fully glazed parterres with extensive display windows, separated from the upper section by a continuous three-part ledge with retractable awnings to shield the shop windows from the sun in the summer months. Two main entrances: one into the shop on the ground floor and one from the vertical communication, from Zámecká Street. Mendelsohn faced the façade from the first to fifth storey with ceramic tiles, brand-name Dursalit, from the Czech firm Rako, stamped into the tiles on both façades facing the streets. The subtlety of the complex is emphasised by the indented cornice, which seems to levitate above the building. Its dynamic effect is underlined and created by the rectangular steel panelled windows, arranged serially into horizontal bands of windows, graphically creating the subtle structure of the façade."[5] Another typical Mendelsohn element is the use of advertising elements as aesthetic and functional parts of the architectonic concept. Its dominant visual feature was the neon advertising logo with the huge letter B in a circle and the Bachner name above the display windows.

The sales floors were freely accessible by the above-mentioned main staircase, and thanks to the rows of windows above the cabinets the spaces were illuminated by daylight. Strakoš comments thusly: "The building was confined to its own world-along the walls were shelves of goods and the windows functioned as the source of natural light. They were not to disturb nor distract one's attention to what was happening on the street below. Thus the spatial enclosing of this building approached today's utilitarian functions of sales points, aimed at presentation and sales of goods, not representation and communication with the outside environment."[6] Eva Chvalová, in vol. 22 of the Ostrava... anthology adds "The individual sales floors were arranged as one large hall, specialised always on certain types of good. On the ground floor the customer could buy general household goods, on the first storey women's and men's fashion and sporting goods, on the second storey was kitchen equipment and fabrics and on the top storeys were furniture and carpets."[7] As a matter of course it featured hot air heating, automatic air conditioning, lifts, and toilets for customers on every storey.
Thus in Ostrava was not only a modern department store founded which satisfied all contemporary standards, but at the same time it had what the competition of the time did not: architectural quality. After the death of Mořic Bachner, his sons Alfred and Erich ran the firm with his sister Greta Schönová and her husband Gustav, who was a shareholder in the firm, the firm's accountant and ran the store's operations.
Several members of the Bachner family escaped from the Nazis on the night of 14 March 1939 through tunnels into Poland, when Ostrava was occupied by the German army. However the majority of Ostrava Jews did not escape a tragic fate.[8] During the war the Bachner department store was a subsidiary branch of the Brouk & Babka department store.
As opposed to the nearby RIX department store and adjacent houses, the Bachner department store was missed by aerial bombing in August 1944. Nevertheless, the shockwaves broke all its windows and boarded up windows can still be seen in photographs from 1947.
After the war, Erich Bachner ran the department store for a short period of time until nationalisation in the communist coup of 1948, when it was renamed Horník (The Coal Miner – the name it retains to this day) and became part of the national firm Obchodní domy (Department Stores) – later Prior.[9] During renovations its advertising logo, which surprisingly survived the war, was removed. Luckily, the windows were replaced with some sensitivity. In 1958, one of the first Ostrava self-service grocery shops was installed on the ground floor. In the 1960s, a reconstruction and expansion was proposed in the direction of what was then called The People's Militia (now Masaryk) Square. Luckily, this did not come to pass. In 1984, after thirteen years of effort, the building was finally declared a cultural monument. This however did not prevent partial degradation of its architectural merit during reconstruction at the end of the 1980s, during which (just to name one) all the windows were replaced, and the subtlety and dynamic of their horizontal integration was lost. The stairway and lifts were also separated from the sales floors.
The Bachner department store has been lucky in that it has remained standing to the present day and still fulfil its original function "its state however, does not answer to the significance of this monument of modern architecture by an architect of international stature. On the other hand, in the 1990s it was possible to renovate the original look of the parterre with retractable awnings over the shop windows on the street and the monument care department prevented the exploitation of the complex in an attempt to cover up its artistic value by all sorts of advertising materials. The building, despite its condition, at least retains the mantle of the work of the artist, the history of the Ostrava Jewish community and an important chapter in the modern history of Ostrava,"[10] concludes Martin Strakoš in his catalogue text.
As curator Regina Stephan put it in her introduction for the Ostrava catalogue to the exhibition in 2009, this is the last job of Mendelsohn's Berlin office. But that was also the first exhibition of this architect in the Czech Republic. We hope that our activities will help not only in increasing the awareness of the work of Erich Mendelsohn in the Czech Republic, but also to a certain extent contribute to the rehabilitation of his only work in our country.

SPOK – spolek pro ostravskou kulturu

Občanské sdružení SPOK – spolek pro ostravskou kulturu vzniklo v roce 2002. Od roku 2005 se věnuje výstavám zaměřeným na architekturu, což vyplynulo z přirozené reakce na absenci pravidelné profesionální prezentace architektonické tématiky v regionu i mimo něj, s odkazem na rostoucí zájem odborné, ale hlavně široké laické veřejnosti o tuto oblast kultury. Nejdříve byly výstavy pořádány v příležitostných výstavních prostorách v Ostravě. V roce 2009 SPOK spolu s GVUO (Galerie výtvarného umění v Ostravě), která

poskytla nutné prostorové zázemí a logistickou podporu architektonickým výstavám, založili KABINET ARCHITEKTURY na půdě ostravského Domu umění. Téměř ke každé výstavě v Kabinetu architektury je vydán obrazově bohatě vybavený katalog tvořící ediční řadu.

Kromě vlastních výstav – Kazuyo Sejima, Ryue Nishizawa / SANAA. architekti. Škola managementu a designu v Zollverein. Thomas Mayer. Fotograf (2009, Kabinet architektury), Logika prostoru. Architekt Robert Konieczny, KWK Promes (2009/2010, Kabinet architektury) a Daniel Libeskind / Architektura je řeč (2010, Kabinet architektury). Ve snaze popsat a najít krásu modernismu a hledat společné hodnoty v architektuře meziválečného Horního Slezska rozděleného mezi tři nově vzniklé státy (Československo, Polsko a Německo po roce 1918). Se spolupracujícími institucemi, nadšenci, studenty a lokálními patrioty po obou stranách dnešní státní hranice připravil fotografickou soutěž (2007) a následně výstavu nazvanou Trojhlavý drak. Trójgłowy smok. Dreiköpfiger Drache. 2009. Architektura Horního Slezska (1922–1939), (2009, Kabinet architektury).

Prezentujeme také výstavy převzaté z Muzea architektury ve Vratislavi (MAW), které po úpravě pro české prostředí a doplnění o aktuality byly v české premiéře představeny naší veřejnosti – WUWA Wroclaw, sídliště BABA v Praze (2005, Důl Michal, PÚ), Max Berg. Hala Století (2006, Ostravské muzeum), Evropská města v grafice od 15. do 19. století (2008, Slezská galerie), Gallia Romanica. Románská architektura a sochařství Francie ve fotografiích Zygmunta Świechowského (2009, Kabinet architektury) a Vratislav 20/20. Architektura 1990–2010 (2010/2011, Kabinet architektury).
Ve spolupráci s Francouzskou aliancí v Ostravě a díky vstřícnosti CULTURESFRANCE byl představen projekt Extra-Muros: okouzlení architekturou (2008, Slezská galerie).
Ve spolupráci s Goethe-Institutem v Praze a IFA (Institute for Foreign Cultural Relations in Stuttgart) jsme uspořádali výstavy Erich Mendelsohn. Dynamika a Funkce (2009, Kabinet architektury), Mezinárodní vztahy. Mladí architekti z Německa (2010, Kabinet architektury) a v kontextu ekologických vizí POST-OIL CITY. Historie budoucnosti města (2012, Kabinet architektury). Ve spolupráci s Národní galerií v Lublani a slovinským historikem Damjanem Prelovšekem pak výstavy Architekt Oscar Niemeyer. Brasília (2009, Kabinet architektury) a autorskou výstavu Architekt Boris Podrecca (2011, Kabinet architektury). Dále jsme přestavili výstavu OFIS architekti 2002–2012. Inspirující limity (2012, Kabinet architektury) a následně jsme otevřeli témata reprezentující mezioborový pohled na architekturu, jakými byly instalace K-DRON. Mezi matematikou a uměním. Janusz Kapusta. New York (2011, Kabinet architektury), Taller: objekt-oděv. Maryla Sobek. Montreal (obě výstavy 2012, Kabinet architektury) a Architekturu znějící hudbou s oceněným projektem HARPA od Henning Larsen Architects a dalšími čtyřiceti filharmoniemi a koncertními síněmi ve světě včetně projektů od Evy Jiřičné a Jana Kaplického.
Mnohé výstavy SPOK dále prezentuje nejen v českých městech, jakými jsou Brno, Kutná Hora, Litomyšl, Praha, ale také v zahraničí, mezi jinými v polské Vratislavi, Glivicích, Katovicích, anebo ve slovenské Bratislavě a Popradu.
Kromě výstav v rámci Kabinetu architektury dále sdružení pořádá kulturní akce, jako např. filmové projekce, architektonické přednášky (Damjan Prelovšek, Ita Heinz-Greenberg, Osamu Okamura, Romana Schneider, Vladimír Šlapeta, Gerold Perler, Ruth Scheurer, Janusz Kapusta aj.) a festivaly – Brazilská vlna (2009) a ARCHIKULTURA 2013 (čtyři ročníky dříve se konaly pod názvem Architecture Week Ostrava). V neposlední řadě připravuje knižní edice Architektonické ikony Ostravy (M. Strakoš, T. Goryczka, J. Němec: Radnice Slezské Ostravy jako vychýlený svorník mezi tradicí a moderností. 2011) a samostatné knižní tituly (Ita Heinz-Greenberg: Erich Mendelsohn ... ze života / ... Biografisches. 2012).

Ita Heinze-Greenberg

Kunsthistorička, vědecká asistentka donedávna působící na katedře kunsthistorie Technické univerzity v Mnichově, nyní vyučuje na ETH Zürich. Dále působila na vysokých školách v Izraeli, kromě jiného na Technionu v Haifě nebo na Akademii Bezalel v Jeruzalému.
Je autorkou řady publikací na téma moderní architektury, zejména o Erichu Mendelsohnovi a o židovském exilu. Od roku 2009 je aktivní členkou nadace Ericha Mendelsohna v Berlíně.

[1] Erich Mendelsohn. Dynamika a funkce. Vize kosmopolitního architekta, Ostrava House of Fine Arts-Cabinet of Architecture, 22 May – 5 July 2009.
[2] Heinz-Greenberg, Ita: Eröffnung der Ausstellung Erich Mendelsohn im Dům Umění, Ostrava, 21. Mai, 2009 (Exhibition Opening Speech, 21 May 2009 in the Cabinet of Architecture, Ostrava House of Fine Arts); Heinz-Greenberg, Ita: Bauen ist Glückseligkeit. Ausgewählte Kapitel aus dem Leben und Werk Erich Mendelsohns („Building is Bliss. Selected Chapters from the Life and Work of Erich Mendelsohn"– lecture on 22 May 2009 in the Cabinet of Architecture, Ostrava House of Fine Arts).
[3] Goryczková, Naďa: Historie obchodního domu Bachner v Ostravě [The History of the Bachner Department Store], in: Památkový ústav v Ostravě. Výroční zpráva 1998 [Registered Monuments Office in Ostrava, 1998 Annual Report], Ostrava 1999, p. 57–60.
[4] Heinz-Greenberg, Ita: Erich Mendelsohn ... ze života / ... Biografisches. Ostrava 2012, ISBN 978-80-87508-06-0
[5] Strakoš, Martin: Erich Mendelsohn v Československu a obchodní dům Bachner („Erich Mendelsohn in Czechoslovakia and the Bachner department store") in: Goryczka, Tadeáš; Němec, Jaroslav (eds.): Erich Mendelsohn. Dynamika a funkce, vize kosmopolitního architekta (catalogue), Ostrava 2009, ISBN 978-80-904096-2-0 (SPOK Ostrava), ISBN 978-80-85091-89-2 (GVUO Ostrava), p. 60.
[6] Ibid, p. 62.
[7] Eva Chvalová: Obchodní domy v Moravské Ostravě v období první republiky, in: Ostrava. Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska [Ostrava. Essays on the past and present of Ostrava and the Ostrava district], vol. 22, Ostrava 2005, p. 130–132.
[8] The story of Bedřich Eli Bachner is described by Břetislav Olšer, Přežili šest válek [They Survived Six Wars], Ostrava 2000, p. 82–116.
[9] At present the building goes by the name of Obchodní dům Horník, address: Zámecká no. 18 / parcel no. 1936, Moravská Ostrava, Czech Republic.
[10] Strakoš, p. 69.

The new Park Inn Prague hotel combines Art Noveau elegance and modern design, refined to create a pleasant hospitality experience. Walls decorated with sharp-edged frames inspired by Czech cubism and lithographs of the old days of the printing house are a testament to the buildinq's history. The industrial character of the building is apparent in high ceilings and large loft spaces resembling production workshops.

Featuring 210 rooms and suites, a number of them with balconies, landscaped courtyard garden, and a rooftop fitness facility, the property provides an enjoyable stay for business and leisure guests alike. Five meeting rooms with 400 m² of conference space and the hotel's signature restaurant RBG Bar & Grill, complete the setting.

www.parkinn.com/hotel-prague

Park Inn Hotel Prague
Svobodova 1, Prague 2
T: +420 225 995 225, F: +420 225 995 111
info.prague@rezidorparkinn.com

Historic
1907
Art Deco
Hotel

Best sleep
in town

park inn
HOTEL PRAGUE

Jan Kaigl

Ing. arch. Jan Kaigl
Ředitel

Národní památkový ústav, Územní pracoviště v Plzni
Prešovská 7
306 37 Plzeň
Česká republika
tel.: +420 377 360 919
e-mail: kaigl@plzen.npu.cz
www.npu.cz

Územní odborné pracoviště v Plzni Národního památkového ústavu sídlí v domě U Zlatého slunce v historickém jádru města Plzně. Vzniklo transformací z původního Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni, založeného v roce 1960. Smyslem jeho existence je systematická profesionální práce v oblasti evidence, dokumentace, výzkumů a průzkumů památkového fondu v Plzeňském kraji a současně odborné poradenství, jež je poskytováno zpravidla bezplatně různými způsoby vlastníkům a uživatelům jednotlivých složek památkového fondu, jakož i úřadům při výkonu veřejné správy. Cílem je zachovat památkový fond v jeho autentické podobě budoucím generacím.
Věnujeme se stejně jako ostatní odborná pracoviště Národního památkového ústavu rovněž poznávání složek hmotného kulturního dědictví, které zatím nepožívají památkové ochrany. Kromě toho provádíme záchranné archeologické výzkumy a rozvíjíme vlastní odbornou publikační a v neposlední řadě i popularizační práci.

Pokud jde o projevy hmotné kultury včetně architektury a děl výtvarných umění a uměleckých řemesel v západních Čechách v minulosti, lze na nich pozorovat dosah působení domácích vlivů a v různé intenzitě rovněž vlivů z ciziny, zejména ze sousedního Bavorska a Německa. Přesto se nedá se říci, že by památkový fond v Plzeňském kraji byl oproti jiným krajům České republiky něčím zcela výjimečný. Zahrnuje veškeré typy památek, jako jsou na příklad památky lidové architektury, hrady, tvrze, zámky, radnice, kláštery, kostely a kaple, zahrady a parky, synagogy a židovské hřbitovy, sochařská díla v krajině, hospodářské dvory, technické a industriální památky, památky archeologické, vily a různé veřejné budovy z 19. a 20. století, stará sídla městského a vesnického typu nebo vybrané části kulturní krajiny.
V Plzeňském kraji je chráněno 3.193 nemovitých kulturních památek (zpravidla jde o budovy a pozemky) a 4.698 movitých kulturních památek (převážně předmětů historického inventáře v církevních objektech a na hradech a zámcích).

Nejvýznamnější kulturní památky jsou prohlašovány vládou za národní kulturní památky. V Plzeňském kraji je 22 národních

kulturních památek. Patří k nim na příklad bývalé slovanské hradiště Hůrka u Starého Plzence, hradní zřícenina Přimda, hrady Rabí, Velhartice nebo Švihov, hrad a zámek v Horšovském Týně, zámky Kozel, Manětín a Červené Poříčí, kláštery v Plasích a Kladrubech, kostel v Čečovicích a kostel sv. Bartoloměje v Plzni, jízdárna ve Světcích u Tachova, vodní hamr v Dobřívi nebo selský dvůr U Matoušů v Plzni-Bolevci.
Mimořádně významnými kulturními statky sui generis v celoevropském měřítku jsou památkové objekty s dochovanými historickými interiéry a movitým zařízením ve správě Národního památkového ústavu zpřístupněné veřejnosti pro edukativní a kulturní účely. V převážném počtu to jsou národní kulturní památky. Kromě výše zmíněných hradů, zámků a klášterů patří k nim ještě barokní zámek v Nebílovech.
Poměrně rozsáhlá je plošná ochrana historických sídel. V Plzeňském kraji se jedná celkem o 71 památkových rezervací a památkových zón městského, vesnického a krajinného typu.

1 | | 2

1 – Plzeň, dům U Zlatého slunce
2 – Hrad Švihov

Plzeňský kraj

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV

Plzeň, Prešovská 7, dům U Zlatého slunce

Významný měšťanský dům na rohové parcele pochází z doby založení města, nejpozději ze 14. století. Svůj současný palácový vzhled dům dostal v roce 1777, kdy vznikla i pozoruhodná vysoká nika v průčelí, opatřená balkónem a zaklenutá konchou, odkud shlíží do Prešovské ulice pozlacená štuková tvář slunce. V 19. století byl objekt upraven jako nájemní dům s obchody v přízemí. V době před poslední obnovou, dokončenou v roce 2000 na náklad tehdejšího Státního památkového ústavu v Plzni, byl dům opuštěný a zpustlý. V několika místnostech prvního patra byly při obnově pod vrstvami omítek a nátěrů odhaleny a následně restaurovány původní výmalby z počátku 19. století. Dnes slouží dům U Zlatého slunce jako sídlo Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Plzni. Veřejnosti je přístupné přízemí, kde bývají instalovány různé výstavy s památkářskou tématikou. Historické sklepení, ve kterém se konají odborné přednášky pro nejširší veřejnost, bývá dějištěm i dalších příležitostných vzdělávacích a kulturních programů.

Zámek Horšovský Týn, okres Domažlice

Na místě opevněného biskupského dvorce byl v polovině 13. století vystavěn gotický hrad kastelového typu. Po požáru v roce 1547 byl přestavěn v renesančním slohu na reprezentační šlechtické sídlo. Až na drobné úpravy v 19. století nebyl zámek výrazně stavebně upravován - – dochoval se v maximální míře ve své renesanční podobě. Jeho interiéry nabízejí prohlídku starého biskupského paláce včetně mimořádně vzácné raně gotické biskupské kaple, šlechtických interiérů z 16. – 20. století a unikátní portrétní galerii českých panovníků. V Purkrabství jsou instalovány sbírky původem

z městského muzea a zámku a je možné zhlédnout i zrekonstruovanou zámeckou jízdárnu a prádelnu. Stálá výstava Mitsuko představuje exponáty z pozůstalosti hraběnky Mitsuko Coudenhove-Kalergi, rodilé Japonky, která na přelomu 19. a 20. století žila v západních Čechách. Zámek je obklopen přírodně krajinářským parkem o rozloze 40 ha. Objekt je situován v historickém jádru městské památkové rezervace.

Hrad Švihov, okres Klatovy

Unikátní místo mezi fortifikačními stavbami středověku patří vodnímu hradu Švihov, který byl postaven nejspíš za účasti architekta Benedikta Rejta na přelomu 15. a 16. století, a to na místě starší tvrze. Opevněné jádro gotického hradu tvoří dvě obytná křídla, nádvoří mezi nimi, kaple a vysoká vstupní hranolová věž. To původně obíhal vnitřní vodní příkop. Předhradí bylo

| | | 3
4 | | 5

3 – Zámek Horšovský Týn
4 – Klášter benediktýnů Kladruby u Stříbra
5 – Vodní hamr Dobřív

obehnáno hradbou s baštami a vnějším vodním příkopem. V případě napadení nepřítelem tak bylo možné zatopit a rozbahnit široké okolí hradu a tím ho znepřístupnit. Švihov se svým opevňovacím vodním systémem patřil k nejlepším pevnostem pozdně gotické doby. Vybavení interiérů naznačuje způsob bydlení a života na hradě.

Klášter benediktýnů Kladruby u Stříbra, okres Tachov

V údolí řeky Úhlavky, 7 km od města Stříbra, se rozkládá bývalý benediktinský klášter Kladruby, založený na počátku 12. století knížetem Vladislavem I. Dnešní podoba areálu pochází z první poloviny 18. století. Dominantou je opatský chrám Nanebevzetí Panny Marie, původně středověký, přestavěný podle návrhu Jana Blažeje Santiniho v unikátním stylu české barokní gotiky v letech 1712–1726. Na výzdobě jeho interiéru se podíleli bratři Asamové, sochaři z okruhu Matyáše Bernarda Brauna a Karel Legát. Po jižní straně kostela je situována část starého konventu, u kterého na východě stojí stará prelatura a na jihu budova nového konventu, jejíž autorství je připisováno Kiliánu Ignáci Dientzenhoferovi. Součástí prohlídkové trasy je mimo jiné lapidárium soch M. B. Brauna a knihovna rodu Windischgrätzů.

Vodní hamr Dobřív, okres Rokycany

Technickou památkou celostátního významu je vodní hamr v obci Dobřív na Rokycansku. Hutní výroba, která využívala ložisek krevelu v blízkém okolí, byla v Dobřívě zahájena již počátkem 16. století. Zdejší huť patřila dlouho k železárnám královské komory. Současný vzhled získal objekt zřejmě na přelomu 18. a 19. století; vznikl na místě starších dřevěných hamrů z let 1658 a 1701. Hamr byl využíván ke zkujňování vysokopecního surového železa, ze kterého se vykovávaly tyčové polotovary. Po krachu průmyslového impéria Bethela Henryho Stroussberga získal dobřívskou huť roku 1880 Max Hopfengärtner, který ji pak řídil až do konce 1. světové války. Od konce 60. let 19. století byl dobřívský hamr využíván k výrobě kovaného zemědělského nářadí, která se tu udržela až do roku 1956. Dochované strojní vybavení pochází převážně z 19. století a ze začátku 20. století.

Zámek Manětín, okres Plzeň-sever

Celou jižní stranu náměstí v Manětíně na severním Plzeňsku uzavírá patrový zámek, který byl do své nynější barokní podoby přestavěn po požáru v roce 1712 podle projektu Tomáše Haffeneckera. Hlavní schodiště je zdobeno alegorickými sochami čtyř živlů od Štěpána Borovce. V zámecké expozici s barokním mobiliářem zaujme návštěvníky, vedle portrétů příslušníků šlechtického rodu Lažanských, které namaloval Filip Kristián Bentum, zcela unikátní kolekce třinácti obrazů od Václava Dvořáka z let 1716–1717, zachycující zámecké služebnictvo a úřednictvo. Interiéry vyzdobil freskami Julius František Luxe. Jižní průčelí zámku se otevírá do obnovené barokní zahrady, na niž navazuje obnovený krajinářský park. V širším okolí zámku se dochoval unikátní soubor více než třiceti barokních soch a sousoší, vytvořených např. Štěpánem Borovcem nebo Josefem Herscherem.

Klášter cisterciáků Plasy, okres Plzeň-sever

V romantickém údolí řeky Střely na severním Plzeňsku se rozkládá bývalý cisterciácký klášter Plasy, který před rokem 1146 založil kníže Vladislav II. Vzhled klášterního areálu výrazně ovlivnily rozsáhlé přestavby, které tu v 17. a 18. století probíhaly za opatů Ondřeje Trojera a Evžena Tyttla podle plánů Jana Křtitele Matheye a Jana Blažeje Santiniho. Významným pozůstatkem středověké stavební etapy je raně gotická patrová kaple, tvořící dnes součást jedné z barokních sýpek. Ojedinělé je technické řešení základů konventu, které byly kvůli okolnímu bažinatému terénu zpevněny několika tisíci dubovými kůly. Monumentální budovu konventu dokončoval po Santiniho smrti Kilián Ignác Dientzenhofer. Hodnotnou architekturu doplňují fresky Jakuba Antonína Pinka, Františka Antonína Müllera a Josefa Kramolína.

Zřícenina hradu Rabí, okres Klatovy

Nedaleko od Horažďovic na Sušicku se nachází jedna z nejrozsáhlejších a nejromantičtějších hradních zřícenin v Čechách. Hrad Rabí zde byl založen, aby chránil důležitou obchodní cestu a bohatá rýžoviště zlata podél řeky Otavy. Nejstarší částí hradu z doby snad po roce 1300 je mohutná obranná a obytná hranolová věž (donjon), na ni navazující úzký parkán a ohrazení. Asi na přelomu 14. a 15. století byl hrad rozšířen o nové předhradí s obytnými a hospodářskými budovami. Na základech starších hradeb bylo v poslední stavební fázi na sklonku 15. století vybudováno rozsáhlé dělostřelecké opevnění s baštami, zřejmě podle návrhu slavného architekta Benedikta Rejta. Přestože toto opevnění zůstalo nedokončeno, patřilo ve své době k nejvyspělejším obranným systémům v Evropě. V letech 1420 a 1421 byl dvakrát dobyt husity; Jan Žižka z Trocnova tu při obléhání přišel o své druhé oko.

Jízdárna Světce, okres Tachov

Na místě někdejšího kláštera paulánů, nechal Alfréd I. kníže Windischgrätz v roce 1857 stavět nový romantický zámek a při něm na svahu zřídil v letech 1858–1862 monumentální novorománskou budovu jízdárny podle plánů architekta K. Haberzettela. Rozlehlá budova složité prostorové struktury byla druhou největší jízdárnou v Evropě po jízdárně vídeňské. Jedná se o ojedinělou a architektonicky mimořádně náročnou stavbu nejen svými rozměry a konstrukčním řešením, ale i architektonickými kvalitami. Objekt skýtal veškeré pohodlí a zázemí pro jezdce i koně, v suterénních prostorách parkovaly kočáry, později první automobily, koním sloužila kovárna, jezdcům pak čtyři rohové salonky, přenocovat se dalo v hostinských pokojích v 1. patře. Cenným stavebním prvkem jízdárny je složitě komponovaná originálně řešená stropní konstrukce haly s lucernou, kterou je prostor shora osvětlován (druhá taková v Evropě se nachází na londýnském Viktoriině nádraží). Interiéry doplňuje malířská výzdoba s lineárním iluzivním dekorem a bohatými vegetativními vzory, co do zdobné bohatosti i do rozsahu dochování ojedinělá malířská památka 2. poloviny 19. století.

Vchynicko-tetovský plavební kanál, okres Klatovy

Vchynicko-tetovský kanál byl vybudován v letech 1799–1801 jako umělý vodní tok délky 14,5 km, který spojil řečiště Vydry s říčkou Křemelnou a umožnil plavení šumavského dřeva do Prahy.

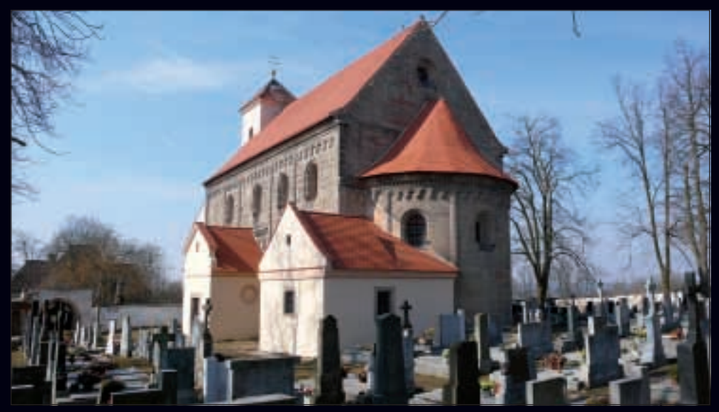

Autorem projektu byl zkušený inženýr Josef Rosenauer, který předtím navrhl také Schwarzenberský plavební kanál pro přepravu dřeva ze šumavských lesů přes Dunaj do Vídně. Ve 20. století byl Vchynicko-tetovský kanál upraven tak, aby mohl přivádět vodu do elektrárny Vydra. Vodní dílo začíná mezi Modravou a Antýglem u hradlového mostu, který se svou soustavou tyčí sloužil k zadržování a usměrňování splavovaného dřeva. Dále kanál obchází nesplavný úsek Vydry pod Antýglem a pokračuje směrem na Mechov, kde voda vtéká do potrubí k elektrárně, zatímco původní koryto slouží jako přepad, odkud voda teče do Křemelné. Podél kanálu, jehož břehy spojuje osm obloukových mostků, vede naučná stezka.

Potvorov, kostel sv. Mikuláše, okres Plzeň-sever

Kostel sv. Mikuláše je unikátní původně opevněnou pozdně románskou stavbou, vystavěnou z kamenných neomítaných kvádrů s bohatě zdobenými kamennými články. Z panské tribuny vedl původně dřevěný most do blízké tvrze. V patře tribuny se dochovaly zbytky křížové klenby. Apsidu kostela dosud zdobí fresky z poloviny 13. století s motivem Krista a s figurálním pásem se světci a světicemi. Interiér je impozantní svými rozměry. Kostel v Potvorově se řadí do tzv. vinické skupiny pozdně románských kostelů v západních a severních Čechách, výrazně ovlivněných štaufským slohem, s větším akcentem na dekor. Je to jediný kostel v Plzeňském kraji ze skupiny pozdně románských tribunových kostelů.

6 | 7 |
8 | |

9 | | 10
11 | |

6 – Zámek Manětín
7 – Klášter cisterciáků Plasy
8 – Zřícenina hradu Rabí

9 – Jízdárna Světce
10 – Vchynicko-tetovský plavební kanál
11 – Potvorov, kostel sv. Mikuláše

MARK TWO CORPORATION

Because We Care

SPRÁVA A ÚDRŽBA

BEZPEČNOST

TECHNOLOGIE

ÚKLID

www.m2c.eu

Za rok jsme **dovedli** 868 ztracených dětí v obchodních centrech k jejich rodičům. Tento počet odpovídá přibližně 35 školním třídám.

Každý den **dohlížíme na bezpečnost** a pohodlný nákup zákazníků v 66 obchodních centrech po celé Evropě. Roční návštěvnost zde přesahuje 300 000 000 návštěvníků. Toto číslo odpovídá zhruba počtu obyvatel USA, včetně kojenců a seniorů.

U významného výrobce elektroniky jsme **zkontrolovali a odbavili** cca 9 milionů tun spotřební elektroniky určené pro export do celého světa, což představuje hmotnost asi 1 500 000 slonů afrických.

Na rozloze 1 997 892 m² venkovních a vnitřních ploch **poskytujeme** služby letní a zimní údržby komunikací a zeleně. **Zajišťujeme** správu a údržbu objektů, jejich revize a kompletní servis. Tato plocha odpovídá zhruba rozloze Monaca.

Našim klientům jsme **pomohli odhalit** 2 687 334 kusů padělků v celkové hodnotě 21 498 672 euro.
Za tuto částku lze pořídit cca 33 600 kusů telefonů iPhone.

hravý architekt

Děti na Pražském Hradě

Klášter sv. Jiří, Pražský Hrad/Convent of St. George, Prague Castle
23. 9 – 20. 10. 2013

Součástí festivalu se stal nový celorepublikový výtvarný projekt Hravý architekt. Jeho cílem je přiblížit dětem z 3. a 4. tříd základních škol adekvátní a přístupnou formou historickou architekturu a památky jejich města, naučit je, co je architektonické dědictví a proč je důležité se o ně zajímat, chránit je a pečovat o ně. Úkolem dětí bylo výtvarně ztvárnit vybrané architektonické památky z jejich města. Nejlepší práce jsou představeny v expozici na výstavě v Jiřském klášteře Pražského hradu. Za odměnu třídy, které se projektu zúčastnily, stráví den na Pražském hradě, kde pro ně bude připraven zajímavý program, například prohlídka výstavy Příběh Pražského hradu s výkladem pana architekta Lukeše, dárečky a především setkání s paní Ivanou Zemanovou, která projektu Hravý architekt poskytla svou záštitu. Akce se zúčastní více než 600 dětí 20 základních škol z 20 měst celé České republiky. Organizátoři chtějí založit novou tradici každoročních setkání dětí na Pražském hradě po zahájení nového školního roku. Dále bude projekt Hravý architekt rozvíjen do mezinárodního kontextu. Každý ročník bude mít vlastní téma.

As a part of the festival is a new national project called Playful architect. It aims to introduce historical architecture to schoolchildren from 3rd and 4th grades, to show them what architectural heritage is and why is it important to care about it and protect it. Children had to draw or paint selected architectural monuments from their city. The best works are shown in the Convent of St. George at the Prague Castle. Participating classes will have the opportunity to spend a day at the Prague Castle with interesting program including a guided tour to the exhibition Story of the Prague Castle, they´ll get presents and above all will meet the Ivana Zemanová, who is the patron of the whole project. The project will involve more than 600 children, 20 elementary schools from 20 cities all over the Czech Republic. We would like to set up a new tradition of annual meetings of schoolchildren at the beginning of the school year at the Prague Castle. Project will be to develop the in the international context. Each year will have a special theme.

Záštity projektu Hravý architekt/Patronage of the project Playful Architect:
Ivana Zemanová, Česká komora architektů

Partneři projektu Hravý architekt/Partners of Playful Architect:
Správa Pražského hradu, ČD, Jindřišská věž, Czech Tourism

Produktoví partneři projektu Hravý architekt/Product partners of Playful Architect:
LEGO, Horalky, Pribináček, Centropen, Conkline

Zúčastněné základní školy/Participating elementary schools:

ZŠ Kneslova (Brno),
ZŠ Dukelská (České Budějovice),
ZŠ Za Nádražím (Český Krumlov),
ZŠ Habrmanova (Hradec Králové),
ZŠ Dukelských hrdinů (Karlovy Vary),
ZUŠ (Kroměříž),
ZŠ Jana Palacha (Kutná Hora),
ZŠ Husova (Liberec),
ZŠ U Školek (Litomyšl),
ZŠ a MŠ Demlova (Olomouc),
Středisko volného času Ostrava – Zábřeh (Ostrava),
ZŠ Benešovo náměstí (Pardubice),
ZŠ Jana Husa a MŠ (Písek),
25. ZŠ Chválenická (Plzeň),
ZŠ Hornoměcholupská (Praha),
ZŠ Velká Dlážka (Přerov),
ZŠ Helsinská (Tábor),
ZŠ Hradecká (Telč),
ZUŠ (Třebíč),
ZŠ JUDr. Josefa Mareše (Znojmo)

PLZEŇ

KARLOVY VARY
HRADEC KRÁLOVÉ

ČESKÝ KRUM

PRAHA
PÍSEK

LABOR

hravý architekt
hravý architekt
hravý architekt

OLOMOUC

TELČ
ČESK
BRNO

Rostislav Vondruška

Ing. Rostislav Vondruška
generální ředitel

Česká centrála cestovního ruchu – Czech Tourism
Vinohradská 46
120 41 Praha 2
Česká republika
www.kudyznudy.cz
www.czechtourism.com

Jak vznikla agentura Czech Tourism a čím se zabývá?

Česká centrála cestovního ruchu vznikla jako příspěvková organizace MMR zaměřená na propagační aktivity České republiky z pohledu ideální turistické destinace s akcentem na příjezdový cestovní ruch a podporu a rozvoj domácího cestovního ruchu. Letos si připomíná 20. výročí svého vzniku.

Můžete zhodnotit vývoj turistického ruchu u nás v 90. letech a nyní? Dají se vysledovat nějaké trendy?

Cestovní ruch se vyvíjí zejména v oblasti skladby turistů a zdrojových destinací. Začátek devadesátých let se nesl především ve znamení návštěv bohaté klientely ze západu, která se po 50 letech uzavřených hranic chtěla podívat nejen na Československo, ale zejména na hlavní město Prahu. Naši zemi navštěvovali také hojně byznysmeni, podnikatelé, bankéři, investoři a novináři. Do České republiky se začali stěhovat mladí lidé ze Spojených států, z Británie, z Jižní Ameriky. České památky se postupně dostávaly na seznam prestižního společenství UNESCO a zatraktivnily tak zemi hlavně pro asijské turisty. Trendy se mění. Do České republiky přijíždí stále více turistů z Ruska, Brazílie, Mexika, Koreje. Česko se pro ně stává módní zemí a marketingové strategie agentury Czech Tourism se těmto trendům přizpůsobují.

Co je hlavním předmětem zájmu zahraničních turistů – jsou to historické památky, kulturní akce, příroda……?

Hlavním lákadlem je bezesporu hlavní město Praha, ale i již výše zmíněných 12 památek UNESCO, Karlovarský lázeňský trojúhelník a Jižní Morava s širokou nabídkou zážitkové dovolené, zejména vinařskou turistikou. České hrady a zámky, skalní města, technické památky a lázně se řadí mezi tradiční lákadla širokého spektra turistů z celého světa.

Mají naše historické památky – ve srovnání s vyspělými zeměmi – podle vašeho názoru v tomto směru dostatečnou podporu ze strany orgánů státu, krajů či měst? Co nám ještě v ČR chybí?

Historické památky všude ve světě potřebují stálý přísun finančních prostředků pro jejich údržbu, rozvoj a pro kvalitní péči, která

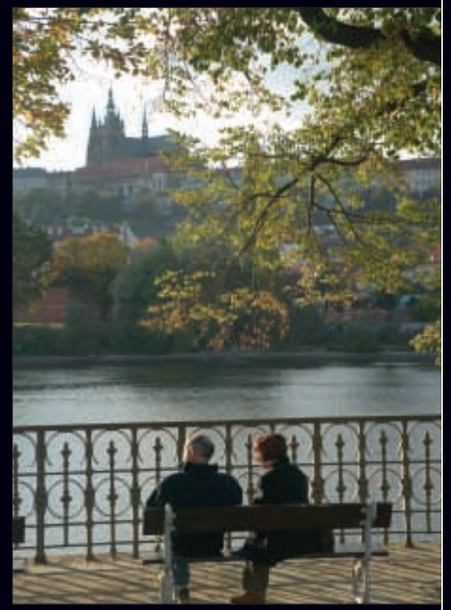

by je měla zachovat dalším generacím. Nejinak je tomu v Česku a jsem přesvědčen, že bez nadšení a ochoty provozovatelů památek, dobrovolníků, nadací a fondů se neobejdeme. České republice stále chybí zákon o cestovním ruchu, který by stanovil jasná pravidla a mantinely a určil aktivitám v oboru jasný směr a dal jim řád.

O která města a objekty mají zahraniční turisté největší zájem? Je to stálý trend nebo dochází ke změnám?

Hovořil jsem o Praze, ale rozšířím tuto informaci o další místa a města, například Český Krumlov, Karlštejn, Konopiště, Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Olomouc. A vlastně všechny další památky UNESCO, např. Litomyšl, Telč, Třebíč, Zelená Hora, Holašovice, Kroměříž, Vila Tugendhat anebo Lednicko-valtický areál. Jedná se o stálý a nepolevující zájem o tato místa ze strany zahraničních, ale i domácích turistů.

Lze říci, že rekonstrukce památek, jejich rozšiřování a další zpřístupňování jednoznačně přináší rozvoj turistického ruchu, nebo je třeba jít ještě dál – nabízet další služby, organizovat kulturní akce atd.?

Ano, nejen zpřístupňování památek, ale další služby, například ubytování, kulturní a společenské akce, festivaly, wellness… To jsou všechno směry, kterými by se řada provozovatelů památek a turistických cílů mohla ubírat. Další otázkou je kvalita poskytovaných služeb, erudovaný personál pracující s vysokým nasazením a s chutí poskytovat servis a službu na úrovni srovnatelné s vyspělými evropskými zeměmi.

Které nástroje propagace České republiky v zahraničí využíváte a které se vám jeví jako nejúčinnější?

Doba se vyvíjí, komunikace prostřednictvím nejrozšířenějšího média – internetu a sociálních sítí je asi tím nejdůležitějším komunikačním kanálem mezi námi a tradičními cílovými skupinami (rodina s dětmi, prázdné hnízdo, singles). Nevynecháváme ani tradiční média, mezi která patří tisk a televize. Hledáme nová sdělení pro naše kampaně. Česká republika – země

příběhu je jednou z posledních kampaní, které realizujeme téměř po celém světě. Chceme lidem představit Česko jako zemi plnou historických souvislostí a vazeb na světové osobnosti. Naším cílem je vzbudit v návštěvníkovi naší země touhu prožít si zde svůj vlastní příběh a hlavně jej předat dál ve své zemi.

Podílíte se na přípravě akce Evropské město kultury?

Jsme partnerem města Plzeň. Tím, který bude v rámci svých možností propagovat aktivity města v rámci titulu hlavního města Evropské kultury 2015. Plzeň, byť jsem se o tom v úvodu nezmínil, je díky své strategické poloze na dálniční ose Paříž – Praha jednou z důležitých zastávek turistů, zajímajících se o nejen historii a současnost Plzeňského piva, ale také o místo jeho vzniku.

1 | 2 | 3 | 4

1 – Telč
2 – Praha
3, 4 – Olomouc

Grażyna Bernatowicz

Grażyna Bernatowicz
Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Polské republiky v Česku/Polish Embassy in the Czech Republic
Valdštejnská 8
118 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 099 523
e-mail: praga.amb.sekretariat@msz.gov.pl
www.praga.msz.gov.pl

Současná architektura patří mezi nejlepší vizitky dnešního Polska, které muselo překonávat nejen velké válečné škody na historických památkách i obytných čtvrtích, ale také estetickou bídu období komunismu a divoké transformace 90. let. Návštěvníky Varšavy a řady dalších polských měst jistě zarazí velké množství odvážných a rozsáhlých architektonických projektů měnících každý rok městská panoramata. Z české perspektivy je snad obzvláště překvapivé, že mezi nejvýraznější realizace patří nejen nová letiště, mrakodrapy velkých korporací či dálniční uzly, ale i veřejné stavby, především pak ty spjaté s kulturním využitím. Jen těžko si dnes můžeme představit návštěvu Varšavy bez procházky střešními zahradami nové univerzitní knihovny nebo Lodži a Poznaně bez industriálních prostor Manufaktury a Starého pivovaru nápaditě adaptovaných pro kulturní a komerční účely.

Jsem velice ráda, že na festivalu Architecture Week Praha budete mít možnost zhlédnout stavby, které se teprve stávají nebo v krátké době stanou novodobými ikonami svých měst a zároveň živými centry kultury – jako Muzeum dějin polských Židů ve Varšavě nebo Muzeum 2. světové války a Evropské centrum solidarity v Gdaňsku.

A contemporary architecture is one of the best adverts of today's Poland, which had to overcome not only the huge wartime damages to historical monuments and residential areas, but also the aesthetic poverty of communism and wild transformation of the 90's. Visitors to Warsaw and many other Polish cities are certainly struck by a number of bold and large-scale architectural projects, which are changing the cityscapes every year. From the Czech perspective it is perhaps particularly surprising that the most significant projects include not only new airports, skyscrapers of big corporations, or motorway junctions, but also public buildings, especially those related to cultural use. It is now hard to imagine visiting Warsaw without walking in the roof gardens of a new university library, or visiting Lodz and Poznan without industrial spaces of Manufaktura and the Old Brewery, imaginatively adapted for cultural and commercial purposes. I am very glad that at the festival Architecture Week you will have an opportunity to see buildings that are becoming or will soon become modern day icons of their cities and also the living centres of culture – such as the Museum of the History of Polish Jews in Warsaw or the World War II Museum, and the European Solidarity Centre in Gdansk.

1 – Koperníkovo vědecké centrum ve Varšavě /The Copernicus Centre of Sciencein Warsaw
2 – Muzeum dějin polských židů, Varšava/Museum of the History of Polish Jews, Warsaw

Piotr Drobniak

Dr. Piotr Drobniak
Ředitel/Director

Polský institut v Praze/Polish Institute in Prague
Malé náměstí 1
110 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 214 708
e-mail: praga@instytutpolski.org
www.polskyinstitut.cz

Jsem velice rád, že jedním z hlavních témat letošního festivalu Architecture Week Praha je vztah mezi architekturou a kulturou. Právě při projektování „kulturní infrastruktury" – získávali architekti největší volnost a mohli prokázat svou kreativitu a originalitu. Tak je tomu i dnes. Podíváme-li se na právě otevírané Muzeum dějin polských Židů ve Varšavě, zaujme nás symbolika praskliny v jinak sevřené konstrukci budovy, která odkazuje k biblickým dějinám vyvoleného národa. Objekty projektované pro kulturní účely často vyprávějí určitý příběh a můžeme je číst jako knihu plnou symbolů a znaků.

Návštěvníci festivalu se budou moci snadno přesvědčit, že právě v Polsku se podobným kulturním objektům obzvláště daří. Jejich velká část vzniká díky dobrému využití prostředků Evropské unie, jak jsme připomněli během loňského ročníku Architecture Week Praha. Letos představí nové – čerstvě otevřené nebo vznikající – projekty z této oblasti Gdaňsk, Gdyně, Krakov (SARP), Katovice (SARP), Varšava a Vratislav.

Druhým pólem festivalu je architektonické dědictví. Ani zde nebudou chybět polští zástupci: perly stavitelství minulých století a současné realizace z oblasti „kulturní infrastruktury" konfrontuje výstava připravená Ministerstvem kultury a národního dědictví Polské republiky. Projekt Slavné vily Polska představuje průřez vilovou architekturou na území Polska od barokních letohrádků až k post-moderním realizacím světoznámých autorů jako Robert Konieczny. V rámci doprovodných programů festivalu se budete moci seznámit se ztracenými skvosty architektury polského hlavního města – – Varšavy, a to ve 3D filmové rekonstrukci (česká premiéra filmu Varšava 1935) nebo na výstavě Modernistická Varšava v galerii Polského institutu.

I am very glad that one of the main themes of this year's festival Architecture Week is the relationship between architecture and culture. It is right in the process of designing "cultural infrastructure" when the architects gain the greatest freedom to demonstrate their creativity and originality. So it is today, too. If we look at the recently opened Museum of the History of Polish Jews in Warsaw, we will become impressed by symbolism of the crack in an otherwise tight structure of the building, which refers to the biblical history of the chosen nation. The objects designed for cultural purposes often tell a certain story and we can read it like a book full of symbols and signs.
Festival visitors will have a chance to see that right in Poland such cultural objects are particularly successful. Many of them are being implemented thanks to a good use of EU funds, as we remarked during the last year's Architecture Week. This year the new – – just opened or emerging – projects in this area will be introduced by Gdansk, Gdynia, Warsaw and Wroclaw.

The second theme of the festival is the architectural heritage. The Polish representatives will not be missing here either: the pearls of past centuries architecture and the current implementations of the "cultural infrastructure" are confronted in the exhibition prepared by the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland. The project Famous villas of Poland, represents an overview of villa architecture in Poland from Baroque summer residences to post-modern implementations of world-renowned artists, such as Robert Konieczny. Within the accompanying program of the festival you will have an opportunity to see the lost treasures of architecture of Warsaw, the Polish capital, in a 3D movie reconstruction (Czech premiere of the movie Warsaw 1935) or at the exhibition Modernist Warsaw in the gallery of the Polish Institute.

1 – Symfonie Varšava/Symphony Warsaw

Asociace polských architektů/The Association of Polish Architectes – SARP

ul. Foksal 2,
00-950 Varšava/Warsaw
Polsko/Poland
tel.: +48 (0 22) 827 87 12
e-mail: sarp@sarp.org.pl
zahraniční oddělení/foreign department: dz@sarp.org.pl

Varšava/Warsaw

Prezentace hlavního města Polska na festivalu Architecture Week Praha byla letos připravena Sdružením polských architektů SARP. Představuje 12 současných realizací, počínaje moderní rekonstrukcí jednoho z klíčových míst polské historie – Kubického arkád v areálu Královského zámku, přes rekonstrukce industriálních prostor až ke zcela novým realizacím. Prezentace spojuje objekty z oblasti „kulturní infrastruktury" (Knihovna Varšavské univerzity), a také s komerčním a rezidenčním využitím. Zvláštní podkapitolou varšavské prezentace je představení nově otevřeného sídla Muzea dějin polských Židů, které je představováno ve spolupráci s Muzeem a finskou kanceláří Lahdelma & Mahlamäki.

Presentation of the capital of Poland at the Architecture Week Prague festival was prepared this year by the Association of Polish Architects SARP. It introduces 12 current implementations, starting with a modern reconstruction of one of the key points of Polish history – Kubicki's arcades within the Royal castle, to reconstructions of industrial spaces, as well as absolutely new realizations. The presentation combines objects from the "cultural infrastructure" (Library of the University of Warsaw) with those of commercial and residential use. A special subsection of the Warsaw presentation is introducing a newly opened seat of the Museum of the History of Polish Jews, which is presented in cooperation with the Museum and the Finnish Studio Lahdelma & Mahlamäki.

Asociace polských architektů SARP/The Association of Polish Architects SARP

Historie organizace architektů v Polsku se začíná rokem 1877. Dnes má SARP 25 regionálních sekcí a přes 4.500 členů z celkového počtu 13.000 architektů žijících v Polsku nebo v zahraničí. Každé tři roky volí Valné shromáždění delegátů (1 delegát na 20 členů) nový výbor sestávající z předsedy, tří místopředsedů, generálního tajemníka a pokladníka. Výbor má řadu pracovních skupin, z nichž nejdůležitější jsou legislativní komise, komise zahraničních věcí a profesní etiky.

SARP poskytuje svým členům profesionální podporu v mnoha ohledech, ačkoli členství není povinné. Usiluje o co nejlepší kvalitu architektury, neustále sleduje legislativní procesy, architektonické postupy a spravedlivé udílení zakázek ve veřejných a hospodářských soutěžích, a to následujícím způsobem:

- organizuje většinu architektonických soutěží v Polsku, z nichž nejprestižnější je Cena roku SARP se 60letou tradicí
- vydává měsíčník ARCH, který podporuje a poskytuje dokumentaci architektury a designu v Polsku; jeho cílem je rozvíjet teorii architektury a kritiku
- spolupracuje s fakultami architektury a dalšími vzdělávacími a kulturními institucemi s cílem dosáhnout co nejvyššího standardu vzdělání a profesní kvalifikace, a podílí se na přípravě nových metod získávání základního architektonického vzdělání
- ve spolupráci s ministerstvy vypracovává nová nařízení a předpisy; iniciovala založení Národní komory architektů Polska

Roku 1948 byla SARP jedním ze zakládajících členů Mezinárodní unie architektů UIA v Lausanne, jejímž cílem je sjednocovat architekty z celého světa bez ohledu na národnost, rasu, náboženství nebo architektonickou školu myšlení. SARP je rovněž členem Evropské rady architektů ACE, jejíž základní funkcí je sledovat a ovlivňovat územní rozvoj na úrovni EU, upozorňovat na ty oblasti politiky EU, které mají přímý dopad na architektonickou praxi, strategii a stavební prostředí. V roce 1992 iniciovala SARP vytvoření Rady architektů střední a východní Evropy ACCEE. Dodnes je velmi aktivním členem všech těchto institucí.

The history of architects' organization in Poland began in 1877. SARP has 25 regional sections and more than 4,500 members out of the total number of about 13,000 Polish architects in Poland and abroad. Every three years, the General Assembly of Delegates (1 for each 20 members) elects the Board composed of President, 3 Vice-presidents, Secretary General and Treasurer. There are a number of working groups in the Board. The most important ones are the legislative, the foreign affairs and the professional ethics commissions.

SARP provides its members with professional support in many respects, though membership is not mandatory. It strives for good quality of architecture, constantly monitors legislation processes, architectural practice and fairness of procurement (tenders and competitions) through the following:

- organizing most of architectural competitions in Poland, the most prestigious one of which is "The SARP Prize of the Year" with its 60-year-long tradition.
- publishing a monthly magazine "ARCH", which promotes and provides documentation for architecture and design in Poland. Its ambition is to develop architectural theory and criticism.
- aiming at high standards of education and professional qualifications. SARP cooperates with faculties of architecture and other educational and cultural institutions. Working on new methods for basic architectural education.
- drawing up acts and regulations as a joint effort of SARP and relevant Ministries. The Association initiated establishing of the National Chamber of Architects of the Republic of Poland.

SARP was one of the founding members of the International Union of Architects, UIA, founded in Lausanne in 1948, which aims at uniting architects from all over the world, regardless of nationality, race, religion or architectural school of thought. Moreover, SARP is also a member of Architects Council of Europe, ACE, the principal function of which is to monitor and influence developments at EU level, highlighting those areas of EU Policy that have direct impact on architectural practice, policy and the building environment. In 1992, SARP initiated the formation of the Architects Council of Central and Eastern Europe, ACCEE. Up until now, SARP has been an active member of those organizations.

Varšava

Polské hlavní město je největším staveništěm země. Za druhé světové války byla Varšava téměř úplně zničena a její obnovení je jedním z nejlepších příkladů, jak navrátit život do mrtvého prostoru za dodržení dobrých architektonických standardů. I když je ve Varšavě dodnes mnoho prázdných míst, její obnovu lze považovat za velký úspěch polských architektů. Je zřejmé, že proces „sešívání" Varšavy pokračuje dodnes. Nové stavby, oceňované zejména pro svou výraznou a jednoznačnou identitu, se inspirují historií polské architektury, a to především obdobím polského modernismu. Politická přeměna uvolnila tvůrčí síly architektů a přiměla developery, aby nabízeli občanům nové plochy v historických a zčásti zničených čtvrtích.

Existuje řada dobrých příkladů, jak přidat k existujícímu prostoru nové hodnoty a zachovat přitom jeho identitu. Navazují na prohlášení Kevina Lynche, že prostředí se stopami minulých dob může posílit a zlidštit současnost.

Hodnotu historické budovy lze zničit, pokud k ní rekonstrukce nepřidá novou kvalitu, jež jí umožní využít novým způsobem. Rekonstrukce Kubického arkád ve varšavském Královském zámku pod vedením Fiszerova atelieru byla podle slov samotných autorů „symbolickou cestou". Ateliér se snažil nalézt veškeré možné zbytky toho, co zde bylo v minulosti. Jedním z nejdůležitějších rozhodnutí bylo snížení přízemí a posílení proporcí hlavní arkády. Docílilo se tak efektu „ubíhající perspektivy" hloubky interiéru. Záznamy památkového úřady prokázaly, že hlavní arkády by měly být pokryty štukem. Bylo nutné učinit řadu rozhodnutí týkajících se materiálu konečných úprav a detailů interiéru. Prováděcí směrnice definovaly arkády jako soukromý prostor, který bude zároveň přístupný veřejnosti.

Co znamená „veřejný prostor" pro každodenního uživatele?

Odpověď poskytli architekti ze společnosti JEMS na Hooverově náměstí. Hlavním cílem nového uspořádání bylo zrekonstruovat zanedbaný prostor a učinit z něj atraktivní veřejné náměstí se zahradní úpravou. Klíčovým rozhodnutím bylo situovat podlouhlé a pod úroveň ulice snížené náměstí mezi historické památky. Nově byly do situačního rozvržení existujících a nově vytvořených kamenných zdí usazeny kavárenský pavilon, kiosk, veřejné vybavení, restaurace a galerie. „Vodní schody" uzavírající náměstí umožnily vhodně začlenit do celkové kompozice prostoru Mickiewiczův památník. Prosklená stěna pavilonu, v létě zcela otevřená, propojuje náměstí s jeho interiérem.

S podobnou situací se můžeme setkat u multifunkční budovy na náměstí Lublinské unie (Plac Unii Lubelskiej) od kanceláře KURYŁOWICZ & ASSOCIATES s.r.o. Tato budova je výsledkem úvah vyšlých z důkladné analýzy prvků, které mají vliv na vnější vnímání budovy a jejího zvažovaného účelu – bylo třeba zabezpečit integrální operace různých funkcí budovy a brát přitom v úvahu každý detail týkající se očekávání zákazníků. Autoři hledali univerzální řešení, která by vyhovovala rozmanitým požadavkům a připouštěla přitom jedinečné rozpoznávací znaky budovy, ale nepouštěli ze zřetele její finální funkci, její standard, prestižní umístění a očekávání zákazníků i budoucích uživatelů. Přijali několik předpokladů charakteristických pro metropolitní, exkluzivní a nadčasové stavby, jež byly vzdálené chladným tvarům úředních budov a neosobní architektury nákupních center. Navržená budova měla mít svým bezesporu moderním vzhledem výrazně pozitivní vliv na okolí.

Tichá místa ve městě rovněž potřebují architektonickou intervenci, která by obyvatelům dala možnost nacházet jedinečné hodnoty. Dobrým příkladem by mohlo být Centrum podpory kultury navržené kanceláří Biuro 87A s.c., které leží uprostřed modernistických, převážně předválečných budov. Záměrem bylo vytvořit prostor, který by vybízel obyvatele čtvrti, aby vycházeli z domu a stávali se součástí tohoto důležitého kulturního centra. Budova jako by se měnila s perspektivou od bílé tečky k jednolité konstrukci s patrnou střešní terasou. Zcela prosklené průčelí umožňuje pozorovateli nahlédnout do interiéru. Na horní terasu lze vyjít po kovové rampě. Původní vchod zdůrazňuje příjemnou atmosféru a snadný přístup v jakoukoli dobu. Z terasy, jež je jakýmsi levitujícím čtvercovým polem i auditoriem pod širým nebem, se lze těšit výhledem na město. Velkoryse řešené přízemí nabízí otevřený prostor vhodný pro uměleckou galerii, kavárnu a taneční parket. Víceúčelový prostor zvýrazňují pohyblivé shrnovací stěny. Myšlenka „prázdné schránky" byla docílena jednoduchostí a strohostí betonových stropů a bílých stěn.

Polsko je na Chopina hrdé, a proto se zdálo ostudné, že Varšava nemá vhodné místo, kde by mohla být hrána jeho hudba. Možnost nápravy přineslo Chopinovo centrum Bolesława Stelmacha. Struktura stavby vychází z rytmu přestavěného tříposchoďového činžovního domu s nově upravenou fasádou. Před rekonstrukcí neměl dům žádnou architektonickou ani monumentální hodnotu. V centru jsou vedle archivů soukromé čítárny, prodejna knih, kavárna, veřejná čítárna a kancelářské prostory. Rytmy budovy byly opakovány v modulech devítiosé fasády. V nové struktuře byly podpůrné pilíře přeměněny ve vyztužený beton nebo

1 | | |
— — —
| | 2

1 – Arkády/Arcades
2 – Hooverovo náměstí/Hoover Square

ocelové pilíře. V těch místech byly umístěny „podpory" k zajištění velkého otevřeného prostoru uvnitř budovy. Místo alabastru se mělo původně využít transparentních skleněných panelů a průčelím měly prosvítat kovové prvky struktury, izolace a armatura. Stavba dále nabízela řadu elegantních řešení ve struktuře a materiálech. Oproti architektovu názoru rozhodlo ale ministerstvo kultury, že celkový efektní dojem potlačí zakrytím těchto struktur tabulemi pískovaného skla. Koncepce budovy se snažila zviditelnit vyztuženou strukturu, aby bylo možné spatřit texturu architektonického betonu.

Postindustriální budovy jsou velmi oblíbené, ale ve Varšavě je tolik opuštěných starých průmyslových staveb, že potřebujeme vodítka, podle nichž bychom se učili, jak je opět navracet městu. Dobrým příkladem je budova Benzolownia ve čtvrti Gazownii Warszawskej, navržená kanceláří BOGUSŁAWSKI a PARTNERZY.
V této oblasti se původně produkoval plyn, ale její role se v souladu s dnešními potřebami změnila. Cihlové novogotické stavby jsou jedny z nejcennějších a nejlépe zachovalých průmyslových architektonických budov z 19. a 20. století v Evropě. Roku 2005 vyšel na světlo nový projekt, který zde nabízel vytvořit kancelářské budovy a hotely.
Architekt projektu se rozhodl sloučit dvě architektonické a pro tuto oblast charakteristické myšlenky. První byla spojena se stylem 19. století, podle nějž se průmyslové stavby stavěly z obnažených cihel, druhá s modernismem počátku 20. století. Forma je limitována na „čisté" kostky a styl se blíží stylu sousední budovy. Tento postup umožnil rozšíření historické budovy bez potřeby měnit její primární proporce a úspěšně se vyhnul pseudohistorickému stylu. Architekt se rozhodl pro velká prosklená průčelí, aby zdůraznil historickou industriální roli interiérů. Navrhl rovněž grafické kompozice inspirované fotografiemi starých strojů.

Jiným dobrým příkladem rekonstrukce staré industriální budovy je Kulturní a komerční centrum ve Staré papírně, realizované kanceláří Bulanda, Mucha – Architekci. Cílem projektu bylo přebudovat a obnovit pozůstatky průmyslového komplexu z 19. století a zachránit, a zachovat toto industriálního dědictví. Architekti dali komplexu nové funkce, takže se mohl opět stát živým místem. Obchodní plán byl vyvážený a umožnil investici soukromé osoby. Ukázalo se, že transformace historické budovy může být alternativou ke snadnému řešení, jakým je její prosté strženi. Vznikl plán potřebné technické intervence, komplex byl podroben nezbytnému šetření a všechny technologické části byly odstraněny a vyměněny. Byl vypracován plán jednotlivých funkcí, aby se komerční funkce sladily se zábavou, kulturou a vzděláním, takže vznikl jedinečný prostor pro náročné nájemce, přitažlivý i pro místní komunitu. Architektonický design byl založen na myšlence sladění starého s novým v harmonickém kontrastu a dialogu starých zdí s moderní architekturou.

Stejní autoři stáli u vzniku nové budovy Chmielna 25, což je mix běžných kanceláří a maloobchodů. Projekt zaplnil neobsazený prostor v jinak hustě zastavěném urbánním prostředí městského centra. Vzhledem k tomu, že šlo o chráněnou památkovou oblast, byly objemy, průčelí a materiály pro konečné úpravy projednány s památkovým úřadem. Hlavní korpus budovy sestává ze dvou křídel spojených s vnitřním vestibulem skleněnou střechou. Přední křídlo sousedí s ulicí. Jeho poslední podlaží od ní ustupuje a uvolňuje tak místo terase. Zadní křídlo je umístěno uvnitř uzavřeného městského bloku. Nejelegantnějším prvkem budovy je dynamická fasáda coby výrazný bod uvnitř historického okolí. Rytmická zvlněná struktura průčelí zdůrazňuje jeho propojení s okolním prostředím, ale přitom se odpoutává od existujícího schématu. Budova se od okolních domů odlišuje sklem, hliníkem a nočním osvětlením, má lehké zbarvení a odpovídající vzor designu. Prolomené plochy přední fasády odrážejí oblohu a prosvětlují jinak těsnou ulici.

Třetím příkladem činnosti kanceláře Bulanda, Mucha – Architekci je Piekna Nova s promíšeným využitím rezidenčních a komerčních prostor. Dům s apartmány byl postaven na prázdném pozemku, který město prodalo soukromému investorovi. Záměrem bylo vytvořit luxusní rezidenční budovu stylem připomínajícím staré evropské nízkopodlažní stavby s mnoha bohatými detaily a klasickou estetikou. Stylistická idea projektu, vycházející vstříc takovému přání a beroucí v úvahu i prostorové a právní okolnosti, nabízí jedinečný kompromis mezi modernitou a historií. Budova má nestejnorodý a záměrně kontrastní vzhled, což ji dělá zajímavější a umožňuje obměňovat měřítko.

Knihovna Varšavské univerzity od Marka Budzyńského je oblíbeným místem setkávání mladých lidí ve městě. Zvláštní metoda podpory konstrukce, požadavek volného přístupu ke knihám, poloha nedaleko údolí řeky Visly a nezbytnost být signum temporis jsou vůdčí zásady její koncepce. Vnitřní mikroklima knih

3 | | 5 |
— — — —
| 4 | | 6

3 – Chopinovo centrum/Chopin Centre
4 – Náměstí Lublinské unie/Plac Unii
5 – Stará Papírna/Old Paper Mill
6 – Budova Benzolovnia ve čtvrti Gazownia /Benzolownia building in the area of Gazownia

Varšava
City of Warsaw

je limitováno vnějším organickým pláštěm – symptom udržitelné energie v lidském prostředí. Duch chrámu a tržiště, otevřenost, minulost a budoucnost jsou reflexí tohoto principu. Podstata konceptuálního pronikání těchto opačných světů, semisférická anténa ve tvaru pergoly umístěná v průsečíku prostorových os, je symbolickým zastřešením vztahu kultury, biologie a kosmu. Kulturní propojení s minulostí prostupuje průčelím knihkupectví a agentur k vnitřní ulici, od obchodů, vystavených aut, botanické zahrady až ke vchodu do chrámu myšlenek a emocí. Struktura stavby a flexibilita jejího rozdělení umožňuje využívat ji různými způsoby.

Řada městských částí vyžaduje architektonický zásah, a proto je každý návrh, jak vyplnit kousek prázdného místa, krokem k „normálnímu" městskému prostoru. Pokud bude kvalita nabízené architektury vysoká, jistě s tím bude každý souhlasit. To je případ Fakulty moderních jazyků a aplikované lingvistiky Varšavské univerzity, kterou navrhlo studio KURYŁOWICZ & ASSOCIATES s.r.o. Prostor budovy byl navržen jako „promenáda" – podlouhlá hala spojující dva hlavní vchody, které vedou ke komplexu a jsou zároveň optickou osou mezi nádvořím historické univerzity a univerzitní knihovnou. Podél promenády jsou umístěna různá jazyková oddělení spolu s příslušnými knihovnami. Hala přijímá přímé denní světlo z pěti vnitřních nádvoří připomínajících typické městské bloky. Terénní úpravy nádvoří jsou řešeny synchronně s jednotlivými jazykovými odděleními. Struktura prostoru budovy a její materiály mají vytvářet pocit verandy zalité sluncem. Hmotu stavby uzavírá zahradní střecha propojená s interiérem.

Trvalá města volají po nových funkcích. Trvalé životy vyžadují výměnu informací. Trvalé skupiny médií potřebují pro své aktivity dobré prostory. Velmi dobrou reakcí je multifunkční mediální ústředí Agora SA realizované kanceláří JEMS Architects s.r.o., které slouží jako ředitelství největší polské mediální skupiny Agora. Agora si přála mít sídlo vyjadřující charakter mladé a otevřené společnosti, v němž by byl v různých formách prostor pro výměnu myšlenek a pro diskuzi o nových idejích a kde by vládlo přátelské pracovní prostředí připomínající domov. Velkou část budovy zaujímají veřejné prostory: jídelny, konferenční místnosti, kavárna, knihovna a fitness klub s bazénem. Jsou zde tři patra převážně velkoprostorových kanceláří. Téměř celá budova je díky systému vnitřních zahradních atrií, prolamovaných schodišť a venkovních dvoran se zelení a vodními prvky jakousi „otevřenou strukturou". Zdálky působí budova jako uzavřená, členěná forma v reakci na prostorový chaos v okolí. Zblízka je transparentní.
Budova představuje architekturu trojrozměrných sítí, textur, opakujícího se rytmu sloupů, zaslepených oken a vertikálního členění fasády. Stavba byla provedena téměř výhradně z přírodních neopracovaných materiálů jako dřevo, surový beton, pozinkovaná ocel a kámen.

Uvedené příklady ukazují, že varšavští architekti nabízejí společnosti hodnoty nové architektury, připomínají jí historii a mají jasnou představu, jak vytvářet prostory uspokojující každodenního uživatele.

Warsaw

Polish capital is the largest building site in the country. The city was almost completely destroyed during World War II and its rebuilding was one of the best examples of bringing life back to the dead space while observing the regulations and striving for good standard of the architecture. It proved a big success of Polish architects. But even today, there are still many empty spaces in the city center.

It can easily be seen that the process of "sewing up" Warsaw's space is continuing even now. New architecture in Warsaw, valued especially for its strong and clear-cut identity, draws inspiration from the history of Polish architecture, especially from the period of Modernism in Poland. The political transformation has liberated the creativity of architects and has invited developers to offer the citizens new places in the historical and partly destroyed neighbourhoods.

We have a number of good examples of how to add new values to the existing space while protecting its identity. Those examples follow Kevin Lynch's message stating that the spatial surroundings with traces of past times can strengthen and humanize the image of the current time.

The value of a historical building can be destroyed, if its reconstruction does not add new value that allows it to be used in a new way. The reconstruction of the Kubicki Arcades in Royal Castle by Fiszer Atelier was, according to their words "like a symbolic journey". The authors strived to find all possible remnants of what was there before. One of the most important decisions was to level down the ground floor, in order to improve the main arcade's section proportions. Thanks to that they achieved a "running perspective" effect of interior profoundness. Conservation records stated that the main arches should be covered with plaster work. Many important decisions concerning the finishing materials and interior

details were to be made. The design guidelines qualified the Arcades' space as both public and private.

What does "public space" mean for everyday users?
The answer was given in Hoover Square by JEMS Architects Ltd. The main objective of the design was to reconstruct this neglected space and make it an attractive public square in a garden setting. In spatial terms, the key decision was to situate an elongated square, depressed below the street, between the historical monuments. New facilities: a café pavilion, a kiosk, public conveniences, restaurant and gallery are embedded in the layout of the existing and newly designed stone walls. "Water steps" closing off the square allow the Mickiewicz Monument to be incorporated in the composition of the square. The glazed wall of the pavilion, opening up fully in the summer, will interconnect the square with the interiors.

The similar situation can be found in the Multipurpose building Plac Unii by KURYŁOWICZ & ASSOCIATES Ltd. This building is a result of deliberations derived from thorough analysis of the elements that have effect on external perception of the building and its contemplated purpose – securing integral operation of various functions of the building, while taking into consideration every detail of customer's expectations. Bearing in mind the building's final function, its standard, prestigious location and customer expectations, as well as its future users, authors looked for universal solutions that would meet various requirements, as well as, for unique distinguishing features. Authors made several assumptions, characteristic of metropolitan, exclusive and timeless buildings, far from the cold forms of office building and impersonal architecture of shopping malls. The designed building with its definitely modern outlook has a positive impact on its surroundings.

Quiet parts of the city also need architectural intervention to bring their users an opportunity to find unique values. A good example of this would be The Centre of Culture Promotion by Biuro 87A s.c. located in a district with mostly pre-war modernist buildings. The idea was to create a space that would encourage the inhabitants to leave their houses and becoming part of that important cultural center. The building seems to change with the perspective, from a white dot, to a solid construction with visible terrace on the roof. Fully glazed elevation allows the viewer to see its interior. You can get to the upper terrace via a steel ramp. This original entrance emphasizes its comfortable atmosphere and easy access at all times. From the terrace, which is, in a way, a levitating square and an open air auditorium, one can admire the street view. The generous ground floor comprises an open space suitable for an art gallery, a café and a ballroom. Space versatility is enabled thanks to the movable, folding walls. The idea of "an empty box" was achieved by simplicity and austerity of concrete ceilings and white walls.

Chopin is the pride of Poland, so it was considered a disgrace that there was not an appropriate space to show his art. The opportunity to remedy this fault came in the form of the Chopin Center by Bolesław Stelmach. The structure of the building results from the rhythm of a reconstituted three-storey tenement house modified with a re-created facade. Prior to the reconstruction it did not have any architectural or monumental value. The Chopin Centre holds archives, private reading rooms, a book store, a café, a public reading room and office space. The rhythms of the building were repeated in the modules of the nine-axial facade. In the new structure, the supporting pillars were changed into reinforced concrete, or steel pillars and installation shafts. That is where the "support" space is placed, to ensure an open plan inside the building. Originally, transparent glass panels were to be used instead of alabaster. Through the facade, the steel elements of the structure, insulation and fittings were supposed to be visible. The building offered a number of smart solutions in terms of structure and materials. However, the authorities from the Ministry of Culture decided, contrary to the architect's opinion, to tone down the effect by covering the structure with panes of sanded glass. The concept of the building aimed at making visible the reinforced concrete structure to show the texture of architectonic concrete. Post-industrial buildings are very fashionable, but in Warsaw we have so many empty old industrial buildings, that we need guidelines to teach us how to make them part of the city again. A good example is BENZOLOWNIA building in the area of Gazownia Warszawska designed by BOGUSŁAWSKI and PARTNERZY. This area was originally used to produce gas. However, its role was changing in accordance with the present needs. Brick Neo-gothic buildings are one of the most valuable and the best preserved industrial architecture buildings of 19th and 20th century in Europe. In 2005, a new project offering office and hotel buildings came to light.
The project architect decided to merge two architectural ideas characteristic for this area. One was connected with the 19th century style of designing the industrial buildings of bare bricks and the second style is Modernism, dating back to the beginning of 20th century. The shape is limited to "pure" cube and the style looks to the neighbouring building. This procedure allowed for the expansion of the historical building without any changes of its primary proportions and helped to avoid design in the pseudo historical style. The architect decided to use large glazed facades to highlight the historical industrial roles of the interiors. He also designed the graphic composition inspired by the photos of old machines.

Another good example of reconstruction of an old industrial building is the Old Paper Mill- Cultural and commercial center by Bulanda, Mucha – Architekci. The aim of the project was to reconstruct and restore the ruins of the industrial 19th century complex, to save, preserve and present the industrial heritage. Architects brought new functions to the complex so that it could become a livable space again. The business plan was balanced and allowed an investment by a private individual, to show that the transformation of the historical buildings can become an alternative to the easy solution of demolition. As a result, plan of required technical intervention was established, the complex underwent necessary surveys and all pieces of technology were removed for replacement. The function plan was built to match the commercial function with leisure, cultural and educational, becoming a unique space for demanding tenants, as well as, an attraction for the local community. Architectural designed was based on the idea of matching old and new in harmonious contrast and dialogue old walls with modern architecture.

Those same authors prepared Chmielna 25. Mixed use office and retail building.
The project occupies a vacant site in a dense urban environment of the city center. Since the plot is situated in a listed urban area, its volume, elevations, as well as, the finish materials was negotiated with the heritage authorities. The main body of the building consists of two wings connected by an internal lobby with a glass roof. The frontal wing adjoins the street. Its last floor is receding from the street view, which allows for a terrace.

The rear wing is located inside an enclosed urban block. The most distinguished feature of the building is its dynamic facade, a new landmark within the historical urban environment. The rhythmical, undulating structure of the front emphasizes its connection with the surroundings while breaking away from the existing pattern. Glass, aluminium and night-time illumination make the building stand out from its surroundings. The building has soft colouring and a corresponding design pattern. The broken plains of the front facade reflect the sky, bringing light into the narrow street.

The third example by Bulanda, Mucha – Architekci is Piekna Nova mixed use residential and commercial building. The apartment house was constructed on an empty plot. The city authorities sold the plot to a private investor. His intention was to create an upscale residential building reminiscent of the old European-style residential low-rises with rich details and a classic aesthetic. The stylistic idea of the project, in line with those wishes but also taking into consideration spatial and legal circumstances, offers a unique compromise between modernity and history. The building has a heterogeneous and wilfully contrasting appearance, which serves to make it more interesting and to vary the scale.

Library of the Warsaw University by Marek Budzyński Architekt is one of the popular meeting points of the young people in the city. The specific method of funding the construction of it, request of open access to the books, the location linked with the Vistula River valley and necessity of expression of "signum temporis" is the leading principle of the concept. Internal microclimate of the books is limited by the external organic coating – the symptom of sustainable human habitat energy. The spirit of the temple and market place, openness and control, the past and the future is a reflection of this principle.

Keystone of a conceptual penetration of these opposite worlds, semi spherical arbor-antenna, located at the intersection of the space axis is a symbolic shelter in a relationship between culture, biology and the universe. Cultural connection with the past pervades the facade of bookstore and agencies to the inner street, of the creative conflict, trade, car exhibitions, botanical garden and the entrance to the temple of established thoughts and emotions.
The structure of the building, the flexibility of the division, enables the different way of using it.

Many parts of the city need an architectural intervention, so each proposal to fill empty urban spot is a step towards a "normal" city space. When the quality of the offered architecture is high, this step can be approved by everyone. That is the case of the Faculty of Modern Languages and Applied Linguistics, University of Warsaw by KURYŁOWICZ & ASSOCIATES Ltd.
The space of the building was designed as a "promenade" – the elongated hall connecting two main entrances leading to the complex, being at the same time the visual axis between the historical University campus and University Library. Along the promenade, the reading rooms of different linguistic departments, together with their respective libraries are located. The hall gets

direct daylight from the five inner courtyards resembling typical urban blocks. The landscaping of the courtyards is synchronized with the respective language departments.
Both the structure of the space in the building and its materials aim to create the sensation of a sunlit veranda. The building mass is closed from the top by the roof garden connected with the building's interior.

Temporary cities need new functions. Temporary lives need to exchange the information. Temporary media groups need good spaces for their activity. So Headqarter Agora SA by JEMS Architects Ltd. is a very good answer to a multi-purpose building serving as a head-office of the largest Polish media group Agora. Agora's wish was to create its abode as an expression of the character of the young and open company; as a space that allows to exchange ideas in various forms and to discuss them. Friendly work environment would resemble a home.

Large part of the building is taken up by public spaces: dining rooms, conference rooms, a café, a library, a fitness club with a swimming pool. There are three floors of offices, mostly open space. Almost the entire building is an "open structure" thanks to the system of internal atrium gardens, openwork stairs and outdoor courtyards with greenery and water features. From the distance, the building gives an impression of a closed, structured form responding to the spatial chaos of the neighbourhood; at close quarters it becomes transparent.

The building represents architecture of three-dimensional meshes, textures, repetitive rhythm poles, window-blinds and vertical divisions of the facade. The construction of the building was made almost exclusively out of natural, raw materials like wood, raw concrete, galvanized steel, glass and stone.

Those examples show that Warsaw Architects offer the society values of new architecture, reminder of the history and clear idea of how to create a space for everyday users' satisfaction.

7 | | 9 | |
| 8 | | 10

7 – Chmielna/Chmielna
8 – Agora/Agora
9 – Knihovna Varšavské univerzity/Library of the Warsaw University
10 – Saska Kępa/Saska Kępa

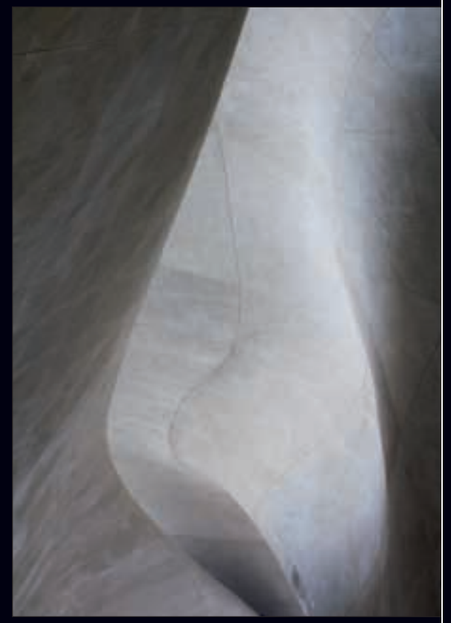

Muzeum dějin polských Židů – Varšava/Museum of the History of Polish Jews – Warsaw

Muzeum dějin polských Židů ve Varšavě je umístěno v samotném srdci předválečné židovské čtvrti. Během druhé světové války tam vzniklo největší ghetto v okupované Evropě. Po válce zbylo pouze moře sutin – proluka v prostoru a lidské paměti, která se přímo dožadovala zaplnění.

Budova Muzea vznikla na symbolickém místě, přímo naproti pomníku Hrdinů ghetta, na náměstí obklopeném šedou architekturou poválečného socialistického realismu. Jednoduchý, statický objekt krytý mědí a sklem v polovině dělí vlnící se dynamická prasklina, která symbolizuje násilné přerušení tisíciletých dějin polských Židů. Přerušení, nikoli však konec.
Autorem projektu Muzea je finské architektonické studio Mahlamäki & Lahdelma, které vyhrálo v roce 2005 mezinárodní soutěž, jíž se zúčastnila i taková jména jako Zvi Hecker, Kengo Kuma nebo Daniel Libeskind. Projekt byl vybrán pro své propojení poklidné, geometricky uměřené vnější podoby s překvapivě dynamickým interiérem.
Stavba Muzea byla zahájena v roce 2009 a dokončena v dubnu 2013. Projekt získal řadu ocenění, mj. International Architecture Award, již uděluje Chicago Athenaeum: Museum of Architecture and Design.
Budova s 12.800 m^2 užitkové plochy bude sloužit nejen pro připravovanou multimediální expozici, ale také jako vzdělávací a kulturní centrum.

1 | 2 | 3

1 – Muzeum historie polských Židů, budova ve varšavské čtvrti Muranów. Foto: Muzeum historie polských Židů/The Museum of the History of Polish Jews' building in Warsaw's Muranów district. Photo by Museum of the History of Polish Jews.
2 – Unikátní Hlavní sál muzea. Plášť budovy je tlumený, takřka až strohý. Budovu, krytou mědí a sklem, v polovině dělí vlnící se dynamická prasklina, která symbolizuje násilné přerušení tisíciletých dějin polských Židů. Přerušení, nikoli však konec. Most, zavěšený nad Hlavním sálem, pojí dvě části konstrukce, jakoby přemostěním trhliny vázal minulost s budoucností. Foto Grunt Rafał/The unique Main Hall of the Museum. The shell of the building is muted, even austere. Clad in copper and glass, the building is broken by massive, undulating walls which cut through the entire height and length of the building. This chasm, this break, reflects the startling break in the 1000-year history of Polish Jews – the Holocaust. A break, but not an end. A bridge suspended over the Main Hall connects the two parts of the structure, as if binding the past with the future – bridging the rift. Photo by Rafał Grunt
3 – Budova s prvním Památníkem hrdinů ghetta v popředí. Pomník byl vytvořen hned po válce, již v roce 1946. Památník, navržený Leonem Suzinem, byl odhalen 16. dubna 1946. Foto: Muzeum historie polských Židů/The building with the first Monument to the Ghetto Heroes in the foreground. The monument was created right after the war, already in 1946. The monument, designed by Leon Suzin, was unveiled on April 16th, 1946. Photo by Museum of the History of Polish Jews.

Museum of the History of Polish Jews in Warsaw is located in the heart of the pre-war Jewish district. During the Second World War, the largest ghetto in the occupied Europe arose here. After the war only rubbles remained – a vacant lot in space and in human memory, which evidently demanded to be filled.

The Museum was built at a symbolic location, directly opposite the Ghetto Heroes Monument, at the square surrounded by a grey post-war architecture of socialist realism. A simple, static object covered with copper and glass is divided in the middle by an undulating, dynamic crack, symbolizing a violent interruption of millennial history of Polish Jews. Interruption, but not the end.

The author of the project of the Museum is the Finnish Architectural Studio Mahlamäki & Lahdelma, which won an international competition in 2005, where the names like Zvi Hecker, Kengo Kuma and Daniel Libeskind participated. The project was chosen for its fusion of a peaceful, geometrically measured external form to a surprisingly dynamic interior. The construction of the Museum started in 2009 and it was completed in April 2013. The project has received numerous awards, including the International Architecture Award, given by Chicago Athenaeum: Museum of Architecture and Design. The building with its 12,800 square meters of floor space will be used not only for the prepared multimedia exhibition, but also as an educational and cultural centre.

4 | 5 | 6

4 – Samonosné točité schodiště ve výstavní síni Temporay. Foto: Joanna Krol/The self-supporting spiral staircase in the Temporay Exhibition Hall. Photo by Joanna Król
5 – Hlavní vstup do muzea, vstup do hlavního sálu. Hlavní sál muzea má výhled na památník hrdinů ghetta na jedné straně a na straně druhé se otevírá do města. Foto Rafał Grunt/The main entrance to the Museum, the entrance into the Main Hall. The Museum's main hall faces the Monument to the Ghetto Heroes on one side and opens up on to the city on the other. Photo by Rafał Grunt
6 – „Největší okno Varšavy" v hlavním sálu muzea. Foto Rafał Grunt/"Warsaw's largest window" in the Museum's Main Hall. Photo by Rafał Grunt

Paweł Adamowicz

Paweł Adamowicz
Primátor/Mayor

Magistrát města Gdaňsk/City Hall of Gdańsk
Ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk
Polská republika/The Republic of Poland
tel.: +48 583 236 000
e-mail: umg@gdansk.gda.pl
www.gdansk.pl

Když jsem v zahraničí, často mě lidé zastavují a ptají se, zda Gdaňsk stojí za to navštívit. Tato otázka mi připadá zvláštní a dosti nepochopitelná. Samozřejmě, že Gdaňsk stojí za návštěvu, o tom není pochyb.

Konec konců Gdaňsk není na mapě světa ničím neznámým. Naopak, je to jedno z míst, které vás okouzlí. Jistě jsou bohatší a možná i hezčí města. Gdaňsk má však v sobě něco, díky čemu z vaší paměti nevymizí a co vás zanedlouho přiměje se sem vrátit a vidět ho znovu.
Je to město, jehož struktura je utkaná z tradice i modernosti, ze vzpomínek i snů. Stará původní architektura se mísí s moderními architektonickými formami. V jednu chvíli vaše oči spočinou na honosném Artušově dvoru v nizozemském renesančním slohu a za chvíli se zvednou ke smělé vizi budovy Evropského centra solidarity. Největší cihlová budova středověké Baziliky Panny Marie stojí v kontrastu, a přesto v souladu s rostoucí neobvyklou konstrukcí Muzea druhé světové války.

Gdaňsk je město, které se nesmazatelně zapsalo do dějin našeho kontinentu. Právě zde 1. září 1939 vypukla nejkrvavější válka současného světa. Válka rozdělila Evropu na dvě poloviny jizvou v podobě železné opony. 14. srpna 1980 pak Gdaňsk pozvedl svou hlavu v obrovské vlně stávek, které přerostly v „Solidaritu", velkolepé sociální hnutí za svobodu. O několik let později právě toto hnutí vedlo ke zrušení Jaltou stanoveného rozdělení Evropy a opět ji spojilo.

Zde se také na konci 50. let zrodila polská rocková hudba. Zrození tohoto trendu nebylo jednoduché, protože jeho volání po svobodě bylo trnem v oku tehdejších představitelů temných dob realistického socialismu.

Vývoj těchto událostí však není vůbec překvapující. Gdaňsk je především městem svobody. Díky zde uctívané výjimečné toleranci již v 16. století Gdaňsk poskytl přístřeší cizincům pronásledovaným v jejich vlastních zemích kvůli náboženskému přesvědčení. Zde v našem městě našli svůj nový domov, místo na světě a přispěli svým dílem k vytváření města, jeho charakteru a obrazu.

Nestydím se tvrdit, že Gdaňsk je výjimečný. A nebudu se ani stydět říct, že jeho obyvatelé jsou rovněž výjimeční. Náš erb vyobrazuje dva hrdé lvy podepírající štít se dvěma kříži a korunou. Na zlaté stuze pod štítem je tento latinský nápis: „Nec temere, nec timide" nebo „Ani pošetile, ani bázlivě". Jsem přesvědčen, že naše výjimečná povaha vyplývá z dodržování tohoto rčení.

Přijďte do Gdaňsku. Přesvědčíte se sami.

Whilst abroad, I am frequently stopped and asked whether Gdańsk is worth visiting. I find the question strange and rather baffling. Of course, it is worth a visit, and there is no doubt about it.

After all, Gdańsk is not a non-entity on the map of the world. Instead, it is one of the places we find magical. There are certainly richer cities, and perhaps more beautiful ones. However, there is something about Gdańsk which prevents it from fading away in memory, which makes us long to see it again and compels us to return to it.

It is the city whose texture is woven of tradition and modernity, memories and dreams. Old authentic architecture mingles with modern architectural forms. One moment your eyes dwell on the opulent Artus Court in the Dutch Renaissance style, and a while later you are elevated by the bold vision of the European Solidarity Centre edifice. The largest brick body of the Mediaeval St Mary's Basilica stands in contrast and yet in harmony with the growing uncommon structure of the Second World War Museum.

Gdańsk is the city which has made a lasting imprint on the history of our continent. It was here, on 1 September 1939, that the bloodiest war of the contemporary world broke out. The war left Europe split in half with the wound of the iron curtain. On the other hand, on 14 August 1980 Gdańsk raised its head in a huge wave of strikes which grew into the magnificent pro-liberty social movement of 'Solidarity'. Several years later, it was that movement which resulted in lifting the Yalta-imposed division of Europe and united it again.

Here too, the Polish rock music was born in the late nineteen fifties. The labour of the trend was painful, since because of the sense of freedom it carried it was not the favourite child of the gloomy times of realist socialism.

Yet, none of these developments is surprising. Gdańsk is most of all the city of freedom. The exceptional tolerance cherished here made Gdańsk give shelter to foreigners prosecuted in their home countries for their religious beliefs as early as in the 16th century. They found their new home, their own place in this world in our city, and they contributed their share to the body of the city, its spirit and image.

I do not shy away from claiming that Gdańsk is exceptional. I will not shy away from claiming that Gdanskers are exceptional too. Our coat of arms features two proud lions supporting a shield with two crosses and a crown. The golden ribbon under the shield features the following Latin maxim: 'Nec temere, nec timide' or 'No insolence, no fright'. I strongly believe that our exceptional nature stems from abiding by that maxim.

Come to Gdańsk. See it for yourselves.

The Project called "Construction of the European Solidarity Centre in Gdańsk" is co-financed by the European Union from the European Regional Development Fund within the Framework of Infrastructure and Environment Programme

Muzeum II Wojny Światowej

Gdańsk/City of Gdańsk

Rok 1997 byl v Gdaňsku rokem honosných oslav tisíciletí města. Právě rok 997 byl symbolicky označen příchodem Adalberta (Vojtěcha Slavníkovce), biskupa pražského, do Gdaňsku v rámci jeho mise, zaměřené na obrácení pohanů na víru. Byl to také rok, kdy se evropské kroniky poprvé zmiňují o existenci pěkného města v ústí řeky Visly do Baltského moře. Četné příběhy pohanských Prusů o smrti Adalberta doprovázely rostoucí kult svatého mučedníka. Přitom také odhalovaly, jak blízko byl Gdaňsk událostem, které formovaly dějiny Evropy.
Doba, ve které město zažilo výrazný rozkvět a která nejvíce přispěla k bohatému dědictví pro příští generace, následovala po roce 1440, kdy jeho obyvatelé setřásli nadvládu řádu německých rytířů. Výměnou za záruku svobody a privilegií město přijalo panování krále Kazimíra Jagellonského. Brzy se Gdaňsk stal nejbohatším městem polského království. Záruka bezpečnosti přitahovala osadníky z celé Evropy, kteří město postupně proměnili v hrdou obchodní velmoc.

1997 in Gdańsk was the year of the city's sumptuous millennium celebrations. 997 was the year which symbolically marked the arrival in Gdańsk of Adalbert (Vojtěch Slavníkovec), the Bishop of Prague, on his mission of converting the pagans. It was also the year when the European chronicles made the first mention of the existence of a fine city on the Baltic Sea estuary of the Vistula River. Numerous stories of Adalbert's death from the pagan Prussians accompanied the growing cult of the holy martyr. Doing so, they also reveal how close Gdańsk was to the developments which shaped the history of Europe.
The time when the city experienced a true boom in its development and contributed most to the abundant heritage it left to posterity followed the year 1440 when the residents shook off the domination of the Teutonic Order. In exchange for guaranteed liberty and privileges the city accepted the reign of King Casimir the Jagiellonian. Soon, Gdańsk became the richest city of the Polish Kingdom. The guaranteed safety attracted settlers from all over Europe who soon transformed the city into a proud trade power.

Práva, propůjčená králem Kazimírem Jagellonským, zahrnovala monopol na obchod s polským obilím. Jelikož přístavy Černého moře byly blokovány Tureckem, přístav Gdaňsk ovládal export obilí z celého území tehdejšího velkého Polského království. Ve snaze bránit svou svobodu a rostoucí bohatství si město vytvořilo systém obranných opevnění, díky kterému se stalo neporazitelnou pevností.

The privileges bestowed by King Casimir the Jagiellonian included the monopoly on trade in the Polish corn. Because the ports of the Black Sea had been blocked by Turkey, the port of Gdańsk handled corn export from the entire territory of the then huge Polish Kingdom. In order to defend its freedom and its growing wealth, the city developed a system of defence fortifications which turned it into an invincible fortress.

Po celá staletí, při zachování téměř neporušeného územního plánu, Gdaňsk měnil svůj vzhled v závislosti na převažujících trendech v oblasti umění. Obchodníci následovali nové architektonické modely, modernizovali štíhlé gotické fasády svých měšťanských domů a zdobili je renesančními ikonami nejslavnějších hrdinů Řecka a Říma, v úctě ke svobodě svých domovských zemí. Fasády bytových domů se staly odrazem architektonických stylů užívaných až do počátku 19. století.

For centuries, whilst retaining the city plan almost intact, Gdańsk altered its image adjusting to the prevailing trends in arts. The merchants would follow new architectural models and redeveloped the slender Gothic facades of their townhouses adorning them with the Renaissance icons of the most illustrious heroes of Greece and Rome, cherishing freedom of their home countries. Facades of tenements have become a reflection of architectural styles used until the early nineteenth century.

Pád Polského království, který začal oddělením prvních oblastí od polského teritoria v roce 1772, vytlačil Gdaňsk z piedestalu finančního vládce evropské říše do role periferního města malého hospodářského významu. Díky tomuto vývoji však urbanistická forma, vytvarovaná ve středověku a renesanci, zůstala téměř neporušena. Význam města narostl teprve po roce 1878, kdy se Gdaňsk stal hlavním městem německé provincie Západní Prusko. Tento vzrůst ale sebou nesl rychle postupující bourání původní architektury. Tento proces pokračoval až do roku 1910. Rozsah škod lze ilustrovat na osudu vstupních teras. Terasy bývaly unikátním architektonickým prvkem, kterým Gdaňsk vynikal mezi ostatními obchodními městy. Byly zdobeny sofistikovanými kamenickými prvky a kovanými zábradlími a mohly mezi sebou soutěžit ve své výstřední eleganci. Počet teras v Gdaňsku v roce 1868 se odhaduje na 1500–1600, zatímco v roce 1910 z nich zůstalo jen 93. Modernizační snahy dále zahrnovaly demolici mohutných obranných zdí, které byly nahrazeny novými dopravními

1 – Velká zbrojnice/Great Armoury
2 – Mapa Gdaňsku v roce 1822/Map of Gdańsk in 1822

GDAŃSK
city of freedom

Gdańsk
City of Gdańsk

cestami. Narostly nové impozantní administrativní budovy, lemující nově vytvořené ulice. Historické budovy, ohraničené dřívějšími opevněními však byly uchráněny. V zájmu stylové spojitosti mezi starými a novými městskými částmi byl monumentálním novým stavbám záměrně dán novorenesanční vzhled.

The fall of the Polish Kingdom, initiated by the first partitions of the Polish territory in 1772 pushed Gdańsk off its pedestal of the treasurer to the European empire to the role of a peripheral town of minor economic significance. The developments, however, saved the city's urban form moulded in the middle Ages and Renaissance almost intact. The city rose in status only after the year 1878, when Gdańsk became the Capital of the German province of West Prussia. The elevation, however, carried the rapidly accelerating process of pulling down the authentic architecture. The process continued up to 1910. The scale of the demolition can be illustrated by the fate of the entrance terraces. Terraces used to be the architectural element unique for Gdańsk and made it stand out among other merchant cities. Decorated with sophisticated stonework and balustrades of forged ironwork, they would compete in their eccentric elegance. Back in the year 1868 the number of terraces in Gdańsk was estimated at 1500–1600, whereas in 1910 only 93 were left. The modernisation effort further involved demolition of the mighty defence walls which were replaced with new traffic routes. New imposing edifices raised to house the administration flanked the newly formed streets. This, however, protected the historic buildings within the perimeter of the earlier fortifications. For the sake of stylistic coherence between the old and the new city quarters the monumental new edifices were purposefully given the Neo-Renaissance look.

Po první světové válce byl Gdaňsk na základě versailleské smlouvy vrácen Polsku jako Svobodné město Gdaňsk pod ochranou Ligy národů. Konflikt mezi Polskem a Německem, týkající se Gdaňsku, byl pro nacistické Německo jednou ze záminek pro další válku. Útok, zahájený 1. září 1939 z obrněné lodi Schleswig-Holstein, na polskou vojenskou tranzitní základnu na Westerplatte se stal symbolem vypuknutí druhé světové války. Vojenské operace během války a ofenzíva Rudé armády v březnu 1945 zničila 90 % historického starého města.

Po válce se zničený Gdaňsk znovu ocitl uvnitř polských hranic. Na základě dohod uzavřených na Postupimské konferenci došlo k odsunu německých obyvatel města, kteří byly nahrazeni Poláky vyhnanými z bývalých polských východních provincií.

Jakmile skončila válka, polští restaurátoři pod vedením architekta a urbanisty Władysława Czerného a profesora Jana Borowského začali zachraňovat ruiny a rozvíjet plány na rekonstrukci celého historického centra města.

One 11. října 1947 byl urbanistický plán města Gdaňsk prohlášen za historickou památku. Jeho ochrana byla rozšířena například na urbanistické struktury (geodetické rozdělení, architektonický rozvoj a přilehlá zeleň), původní dopravní systém, panorama města obecně (dominanty, subdominanty a panoramatické prvky) a prvky a uspořádání původních městských obranných systémů.

Komunistická ideologie nařídila Polsku po válce omezit rekonstrukci měšťanských domů hlavního města na dělnické obytné čtvrti. Přesto byla tato oblast výjimečná díky svým krásným fasádám a památkám z minulosti, například Jeřábu, monumentálnímu kostelu Panny Marie, Radnici, Artušovu dvoru nebo Velké zbrojnici. Rekonstrukce podle výše uvedeného schématu zahrnovala hlavní řady měšťanských domů podél ulic směřujících k řece Motława. Ostatní čtvrti historického centra města, které byly podrobeny intenzivnější přestavbě v 19. století, opět získaly své cihlové kostely a síť ulic.

After World War One, by virtue of the Treaty of Versailles, Gdańsk returned to Poland as the Free City of Gdańsk under the protectorate of the League of Nations. The conflict around Gdańsk between Poland and Germany gave the Nazi Germany one of the pretexts to wage another war. The attack launched on 1 September 1939 from the Schleswig-Holstein armoured ship on the Polish military transit base on Westerplatte became the symbol of the Second World War break-out. The military operations of the wartime and the offensive of the Red Army in March 1945 annihilated 90% of the historic old town.

After the war, the ruined Gdańsk found itself again within the Polish borders. By virtue of the arrangements reached at the Potsdam conference the German residents of the city were expelled and replaced with the Poles expelled from the ex-Polish eastern provinces. As soon as the war ceased, Polish conservators led by Władysław Czerny, architect and city planner, and Professor Jan Borowski, began securing the ruins and developing plans to reconstruct the entire historic city centre.

On 11 October 1947 the urban plan of the city of Gdańsk was listed as a monument of the past. Its protection extended e.g. over the urban structure (geodesic division, the architectural development, and the accompanying green), the original traffic system, the broadly construed city scape (dominants, subdominants, and panoramas), and the elements and layout of the city's authentic defence systems.

The communist ideology imposed on Poland after the war reduced the reconstruction of the townhouses of the Main City to a labourers' housing district. Yet, the area was distinct thanks to its beautiful facades and monuments of the past, e.g. the Crane, the monumental St Mary's church, the Town Hall, the Artus Court or the Great Armoury. The reconstruction to the above scheme embraced the main rows of townhouses along the streets running towards the Motława River. Other quarters of the historic city, subject to more intrusive redevelopment of the 19th century regained their brick churches and their street network.

Bylo odsouhlaseno, že restaurování se nebude týkat bloků kolmých ulic. Bylo také upuštěno od rekonstrukce hospodářských staveních, která kdysi vyplňovala téměř každý pozemek. Měšťanským domům bylo s výjimkou jedné budovy dáno plně moderní funkční vybavení. Na druhé straně zachovalá dokumentace a dochované exemplář architektonických detailů umožnily úspěšnou rekonstrukci fasád nejcennějších domů. Nejlepším příkladem Gdaňského měšťanského domu je Uphagenův dům, dnes pobočka historického muzea v Gdaňsku. Nejkrásnější fasády lemují ulice Długa, Długi Targ, Piwna a Mariacka. It was assumed that restoration would not include the blocks of the perpendicular streets. Reconstruction of the outbuildings which once packed tightly almost each and every plot was also abandoned. Indoors, the townhouses were, except for one building, given a fully contemporary functional arrangement. On the other hand, the preserved documentation and surviving specimens of the architectural detail enabled successful reconstruction of the facades of the most precious homes. The Gdańsk burgher townhouse is best exemplified by the Uphagen House, today a branch of the Gdańsk History Museum. The most beautiful rows of facades flank Długa, Długi Targ, Piwna, and Mariacka Streets.

V poválečném období, konkrétně v roce 1956 a 1970, se Gdaňsk stal svědkem protestů proti komunistické nadvládě. Obě vlny protestů stály životy několika desítek dělníků a občanů. Vzpomínky na tyto události zesilovaly odpor, který nakonec vedl k velkému vítězství ve stávce dělníků v Gdaňské loděnici v srpnu 1980. Gdaňsk opět jednou zaplnil první stránky novin a vyslal tím jasný signál, že zeslabující nadvláda Sovětského svazu by mohla být zlomena.

Vytvoření Odborového svazu „Solidarita" (NSZZ Solidarność) vyvolalo dominový efekt a poskytlo silný impuls k transformacím zaměřeným na zrušení komunistického režimu v Polsku a v evropských zemích za železnou zdí.

Změna ekonomického systému dala městu další šanci. Po letech těžkých ekonomických transformací se Gdaňsk začal měnit a od té doby tato dynamická změna neustále pokračuje. Historické čtvrti města nyní procházejí „druhou etapou obnovy". Plány předpokládají vyplnění prázdných prostor používaných jako náměstí, plus rekonstrukci fasád kolmých ulic. To umožní v budoucnosti ještě více zvýraznit středověký urbanistický plán.

In the post-war period, and specifically in 1956 and 1970, Gdańsk witnessed protests against the communist domination. Both waves of protest cost the lives of several score workers and citizens. Memories of the events heated the resistance which finally led to the great victory of the Gdańsk Shipyard workers on strike in August 1980. Gdańsk hit the top newspaper columns once again and on that occasion it sent a clear message that the weakening domination of the Soviet Union could be overcome. The creation of the NSZZ Solidarność Trade Union triggered the domino effect and gave a powerful stimulus to the rolling transformations aimed at dismantling the communist regime in Poland and in the European countries behind the iron wall.

The change of the economic system gave the city another chance. After years of tough economic transformations Gdańsk began to change, and has been doing so dynamically ever since. Today, the historic city quarters are undergoing the "second stage of restoration". The plans assume filling in the empty quarters used as city squares, plus reconstruction of the perpendicular

3 | | | **6**
| **4** | **5** |

3 – Hlavní radnice/The Main Town Hall
4 – Terasy v ulici Mariacka/Mariacka Street and its terraces
5 – Interiér budovy zvané Artušův dvůr/The interior of the Artus Court
6 – Dlouhý trh/Long Market

street frontages. This will make the mediaeval city plan even clearer in the future.

Po politických změnách bylo město znovuobjeveno. Gdaňsk a jeho staré čtvrti opět přilákaly turisty svou věhlasnou architekturou zděných kostelů, měšťanských domů a městských bran. Každý rok Gdaňsk přijme mnoho návštěvníků, zejména mladých lidí zajímajících se o moderní historii, kteří sem

přijíždějí hledat stopy nedávných událostí. Brzy se expozice Cesty ke svobodě, dokumentující vývoj 80. a 90. let 20. století ve východní Evropě, přesune do nové budovy Evropského centra solidarity. Dynamická forma budovy ECS, situovaná v upadajícím prostředí post-industriální loděnice, připomíná výrobu trupů obrovských nových lodí. V budově se bude nacházet interaktivní expozice vyprávějící příběh o svržení komunismu, archivy a knihovna. Bude také sídlem kulturní instituce, jejímž posláním bude udržovat odkaz Solidarity v živé paměti a předávat toto dědictví budoucím generacím.

Following the political changes the city has been rediscovered. Once again, Gdańsk and its old quarters attract tourists with the iconic architecture of brick churches, town houses, and city gates. Every year Gdańsk receives numerous visitors, especially the young interested in the most recent history, coming here in search of traces of the recent events. Soon, the Roads to Freedom exhibition documenting the developments of the 1980s and 1990s in Eastern Europe will move to the new building of the European Solidarity Centre. Located in the declining post-industrial shipyard landscape, the dynamic form of the ESC building reminisces on the hull production for large new builds. The edifice will house an interactive exhibition telling the story of overthrowing communism, its archives, and the library. It will also give roof to the institution of culture whose mission is to keep the Solidarity message alive in memory and pass that legacy on to the future generations.

Dalším významným chystaným stavebním projektem v Gdaňsku je muzeum druhé světové války. Stejně jako v případě budovy ECS byl jeho návrh vybrán v otevřené mezinárodní architektonické soutěži. Návrh, určený k realizaci, vyvolává silné emoce a vizuálně působí na návštěvníky ještě před tím, než se ponoří do jeho nitra.

Another major construction project under way in Gdańsk today is the Museum of the Second World War. Just like in the case of the ESC building, its design was selected in an open, international architectural contest. The proposal elected for implementation evokes strong emotions and exerts a visual impact on the visitors even before they dive indoors.

Jedním z hlavních cílů budoucího muzea je ukázat světu válečné zkušenosti Polska a dalších zemí východní Evropy, které jsou tolik odlišné od zkušeností západní Evropy a jiných částí světa, a zároveň jsou tam tak málo známé. Oba projekty jsou zasazeny do hlubokého politického kontextu a byly zrozeny na základě zděděného závazku vůči těm generacím obyvatel Gdaňsku, které byly tak těžce postiženy dvěma největšími totalitními režimy dvacátého století. Vybrané návrhy jsou smělé a svou formou jedinečné. Oba projekty opět přinesou do svých lokalit hlavní proud života města. V obou případech se tato místa dosud považovala za okrajová, navzdory své centrální poloze na plánu města.

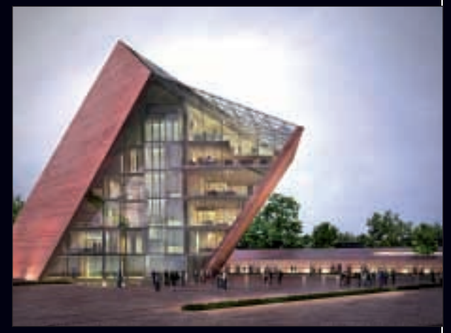

Čas ukáže, zda se tyto budovy připojí do seznamu nejcennějších příkladů architektury v Gdaňsku. Ones je těžké posoudit, jak je budou vnímat budoucí generace místní komunity. Přesto doufáme, že budou srovnatelné s úspěchy našich předchůdců.

One of the prime goals of the future museum is to show the world the war experience of Poland and other countries of Eastern Europe, so much different from the experience of Western Europe and other parts of the world and so little known there. Both projects are set in a deep political context and were born of the inherited obligation towards those generations of Gdanskers who were so severely hit by the two largest totalitarian regimes of the 20th century.
The selected designs are bold and autonomic in form. Both projects will bring their locations back into the main stream of the city life. In both cases their sites have so far been treated as peripheral despite their central location on the city plan.
Time will show whether the buildings will join the list of the most precious examples of the Gdańsk architecture. Today, it is difficult to judge how the future generations of the local community will view them. Nevertheless, we hope they will match the attainments of our predecessors.

7 | | **9**
— — —
8 | | **10**

7 – Kostel Panny Marie/St Mary's church
8 – Evropské centrum solidarity/The European Solidarity Center
9 – Muzeum druhé světové války/Museum of the Second World War
10 – Poslední soud, Hans Memling, Národní muzeum v Gdaňsku/The Last Judgement by Hans Memling, National Museum in Gdańsk

Wojciech Szczurek

Wojciech Szczurek, Ph.D.
Starosta města Gdyně/Mayor of Gdynia

Radnice města Gdyně/Gdynia City Hall
Al. Marsz. Pilsudskiego 52/54
81-382 Gdynia
Polsko/Poland
tel.: +48 586 688 000
e-mail: umgdynia@gdynia.pl
www.gdynia.pl

Gdyně pořádá mnoho zajímavých kulturních akcí, které přitahují četné milovníky všech druhů umění. Každý rok v červenci desítky tisíc lidí přijíždějí na bývalé vojenské letiště Gdynia-Kosakowo, aby se zúčastnily festivalu Heineken Open'er. Je to jeden z největších a nejatraktivnějších evropských festivalů populární hudby, který úspěšně konkuruje takovým legendárním akcím, jako jsou festivaly v Roskilde či v Glastonbury. Mezi další akce patří Ladies Jazz Festival – nejlepší jazzová hudba hraná a zpívaná kapelami, které vedou ženy, Globaltica – festival etno hudby, a jiné. Po zbytek roku se zde konají festivaly současného polského dramatu, hudebních divadel, sportovních filmů, vizuálního umění a mnohé další. Nová představení v Hudebním divadle v Gdyni vzbuzují zájem v celé zemi a stejně tak i Polský filmový festival, který je klíčovou filmovou událostí v Polsku.

Gdyně byla založena ve 20. letech minulého století, protože po 123 letech bez státní suverenity obnovená Polská republika potřebovala svůj vlastní mořský přístav. Vybudování Gdyně bylo velkým úspěchem celého národa, protože se na něm podíleli lidé, kteří pocházeli ze všech koutů Polska. Jsme přesvědčeni, že je naší povinností zdokumentovat toto úsilí a zachovat artefakty z doby, kdy byly přístav a město ve výstavbě. To je důvod, proč jsme založili Městské muzeum v Gdyni, hned vedle Muzea polského námořnictva. A proto také přistupujeme s úctou k četným ukázkám moderní architektury v Gdyni a k jejich uchovávání.

Jednou z nejzajímavějších staveb z tohoto období je Terminál pro cestující (Dworzec Morski) v přístavu Gdyně. Kdysi tudy procházely tisíce cestujících, vydávajících se na svou transatlantickou plavbu. Když byly dlouhé plavby do Ameriky nahrazeny leteckou dopravou, budova se stala zcela opuštěnou. Přesto zůstane svědkem důležitého, i když bolestného jevu, který ovlivnil celý národ. Většina cestujících, kteří tudy v 30. letech minulého století procházeli, nebyli turisté, ale emigranti. Polsko tímto způsobem opustilo téměř půl miliónu lidí a někteří z nich se stejnou cestou vrátili. Jsme přesvědčeni, že tento jev by měl být zdokumentován. Chceme ukázat emoce působící na lidi, kteří opouštějí svou zemi, poznat, co je k tomu vedlo, jaké byly jejich plány a naděje a jak se vyvíjely jejich životy v exilu. Proto jsme se rozhodli založit Muzeum emigrace. Muzeum bude samozřejmě zaměřeno na emigraci z Polska, ale bude také ilustrovat jevy související s migrací obecně z hlediska psychologického, sociologického nebo antropologického. Odloučení od rodné kultury, jazyka a nutnost vyrovnávat se s jinými zvyky a mentalitou v novém prostředí jsou problémy, které měli všichni přistěhovalci z evropských zemí společně. Muzeum bude slavnostně otevřeno v roce 2014.
Jste srdečně zváni!

Gdynia hosts a lot of interesting cultural events which attract numerous enthusiasts of all kinds of art. Each year in July, tens of thousands of people arrive at the former military airport Gdynia-Kosakowo to participate in the Heineken Open'er Festival. It is one of the largest and most attractive European pop-music festivals, successfully competing with such legendary events as Roskilde or Glastonbury festivals. And Ladies Jazz Festival – superior jazz music played and sung by women-led bands, Globaltica – a festival of ethno music, and others. Throughout the rest of the year, there are festivals of Polish contemporary drama, musical theatres, sports films, visual arts, and many others. New performances of Gdynia Musical Theatre reverberate in whole country. Just as Polish Film Festival which is a key film event in Poland.

Gdynia was founded in 1920s, because after 123 years with no statehood, the revived Polish state needed a seaport of its own. The emergence of Gdynia was a great accomplishment of the whole nation, as it was built by people who had come from all parts of Poland. We believe it is our duty to document that effort and preserve artefacts dating from the days when the port and the city were under construction. This is why we have erected the City Museum of Gdynia, adjacent to the Polish Navy Museum. And it is also why we approach with reverence the numerous specimens of Modern Architecture in Gdynia and their preservation.

One of the most interesting structures from the period is the Passenger Terminal (Dworzec Morski) in the port of Gdynia. Thousands of passengers willing to set out for the transatlantic voyage passed it some time ago. When long cruises to America were replaced by air transport, the building became completely deserted. Still, it witnessed an important yet painful phenomenon on a nation-wide scale. The majority of passengers passing it in the 1930s were not tourists but emigrants. Nearly half a million people left Poland this way and some of them came back via the same route. We believe that this phenomenon should be documented. We want to show emotions accompanying people leaving the country, to get to know what made them do this, what were their plans and hopes and how their lives on the exile looked like. We have therefore decided to found the Museum of Emigration. It will, obviously, focus on the emigration from Poland, but it will also illustrate migration-related phenomena which are universal from the psychological, sociological or anthropological point of view. Separation from the native culture, language, necessity to deal with other customs and mentality of new environment are the problems common to all immigrants from European countries.
The Museum will be inaugurated in 2014.
You are most welcome!

Architektura Gdyně

Gdyně je dnes městem se čtvrt milionem obyvatel a jedním z největších městských center v Polsku. Ještě před sto lety se však na místě, kde dnes toto město stojí, rozprostíraly písečné pláně a louky, kde rybáři z obce Gdyně sušili a opravovali své sítě a odkládali si své malé čluny, které používali pro pobřežní rybolov.

Nic nenaznačovalo tomu, že zde má dojít k převratným změnám, které přišly s koncem první světové války.

Polsko, oživeno po více než století cizí vlády, získalo přístup k Baltskému moři, ale pouze v rámci úzkého pruhu pobřeží bez jakéhokoliv přístavu. Historický přístav Gdaňsk, který byl největším přístavem v regionu a byl po staletí spojen s Polskem, se po válce stal městským státem. To znamenalo, že ho Polsko nemohlo svobodně využívat.

V této situaci polská vláda v roce 1921 rozhodla, že v blízkosti malé vesnice Gdyně bude postaven nový přístav. V první fázi byl vybudován přístav, převážně s použitím dřeva, s odstavnou železniční vlečkou. Přístav se rychle rozvíjel až do vypuknutí druhé světové války; spolu s moderní infrastrukturou pro manipulaci s nákladem a jeho uskladňováním bylo vybudováno mnoho přístavních zátok a mol.

Vývoj přístavu byl doprovázen výstavbou města Gdyně, s centrální částí v blízkosti jak přístavu, tak i pobřeží. Plány pro výstavbu města na zelené louce umožnily dobré spojení mezi centrem a mořem, a to z hlediska dispozice města i vzhledu krajiny.

Toto spojení nejlépe ilustruje Molo Południowe (Jižní molo), majestátní promenáda vyčnívající 400 m do moře. Molo bylo určeno také pro výstavbu budov souvisejících s plavbou i námořním výzkumem a vzděláváním.

Dynamický růst Gdyně byl náhle ukončen, když v září 1939 vypukla druhá světová válka. Okupanti si zde vytvořili námořní základnu a aby zajistili její fungování, vyhnali z města 80.000 ze 120.000 obyvatel Gdyně.

Na konci války byla Gdyně vystavena intenzivním náletům. Budovy ve městě byly těžce poškozeny a přístav i veškeré jeho vybavení bylo ustupujícími okupanty zcela zničeno.

Po druhé světové válce začala rekonstrukce města i přístavu. Gdyně se dále rozvíjela, ačkoli v poválečném uspořádání hranic již nebyla jediným polským přístavem. Nicméně zde byl i nadále největší přístav a loďařské centrum.

V zásadě se dále pokračovalo v předválečných urbanistických koncepcích, přičemž architekti ve své práci kreativně navazovali na předválečnou architekturu, zvláště pak tu z 30. let.

Dvacátá a třicátá léta minulého století byla v rozvoji Gdyně dobou, kdy se v evropské architektuře šířily myšlenky a vzory moderního umění, podporované technologickým rozvojem – – a to i ve stavebnictví. Mladí architekti, kteří navrhovali budovy v rozvíjejícím se městě, měli příležitost uvádět tyto myšlenky a vzory do praxe. Gdyně byla ve 20. letech svědkem soupeření mezi tradičními a moderními trendy v architektuře. Ve 30. letech se moderní architektura, často ve své avantgardní, funkcionalistické podobě, stala charakteristickým rysem města.

Gdyni se dnes daří propojovat přirozený vývoj města s péčí o své architektonické dědictví. V roce 2007, v návaznosti na iniciativu úřadů a místní komunity, byla centrální část města uvedena na seznam historických památek. Jedná se o nejdůležitější část města, jejíž utváření se datuje do 20. a 30. let minulého století. Tento urbanistický celek s ulicemi, náměstími a pozemky určenými pro rozvoj, který byl navržen před druhou světovou válkou, je dnes rušným centrem. Můžete zde najít různé veřejné budovy, které jsou nezbytné pro fungování nového města, jako jsou například železniční stanice, budova soudu, banky, kancelářské budovy, nemocnice a mnoho obytných domů s komerčními prostory. Většina z nich jsou zároveň historické budovy. Rozloha centra, uvedená v seznamu, má téměř 90 ha. Nachází se zde asi 450 modernistických budov, pocházejících většinou z 30. let minulého století. Žije zde asi dvanáct tisíc lidí.

Centrum města je hustě zastavěno a o jeho architektonickém rozvržení bylo rozhodnuto v roce 1920. Typickou formou je průčelí několikapatrových obytných domů s komerčními prostory v přízemí. Domy postavené ve 30. letech byly technologicky pokrokové a často měly železobetonové vyztužení a velmi vysoký standard provedení – s elektrickými výtahy, tekoucí teplou a studenou vodu, dálkovým vytápěním, lednicemi, atd.

Přestože byly tyto budovy postaveny před sedmdesáti až osmdesáti lety, jsou stále příjemné pro život a přestože je centrum Gdyně historickou částí, velice dobře splňuje současné potřeby obyvatel.

Nové projekty a další aktivity, které ovlivňují prostorovou dispozici historického centra, musejí být v souladu s důkladně připravenými územními plány, v nichž jsou podrobně popsány různé termíny a parametry. Tyto plány také definují úroveň ochrany historických budov a povolených úprav.

Město Gdyně se řídí strategií památkové péče, podle které provozuje systém veřejné finanční podpory na obnovu historických objektů. K dosažení tohoto cíle jsou každý rok určeny

miliony PLN. Tyto aktivity nejen zlepšují stav budov, ale také stimulují zapojení společnosti a podporují růst místního stavebnictví.

V rámci tohoto programu procházejí rekonstrukcí jak obytné, tak i veřejné budovy. Za posledních několik let byly renovovány desítky obytných a obslužných budov i nejvýznamnějších veřejných budov, jako je například budova Okresního soudu, Polského námořního domu (Polish Sailor's House) a mnoho dalších.

V rámci strategie ochrany kulturního dědictví města se městský úřad před několika lety rozhodl za výhodných podmínek koupit chloubu Gdyňské modernistické architektury z 30. let, kterou je bývalé sídlo Instituce sociálního zabezpečení (24, 10 ulice Lutego). Přemístění některých odborů Městské radnice do této budovy umožnilo vyhnout se potřebě vybudování zcela nového zařízení.
I přes památkovou péči je v historické části města prostor také pro nové investice. Na místě budov, které byly plánovány již v 30. letech a dosud nebyly postaveny, se nyní staví moderní obytné a veřejné budovy. Současní architekti chápou a cení si hodnot modernismu jako stylu a tvořivě navazují na dědictví města. Tyto budovy, jako například nedávno dokončená kancelářská budova Alfa Plaza nebo bytový dům Moderna, perfektně zapadají do městského prostoru a zároveň se nevzdávají charakteristických rysů moderní městské architektury.

Komplexní investiční projekty, které mají přizpůsobit historické budovy moderním potřebám, se týkají i dědictví modernismu. V roce 2012 byla dokončena úprava Hlavního nádraží v Gdyni z roku 1950. Budova postavená v těžkém poválečném období se vyznačuje nádherným interiérem. Kamenná podlaha, mozaikový keramický obklad na stěnách a monumentální stropní malby představují jedinečné svědectví poválečné architektury.

Staniční budova, která je součástí památkové péče od roku 2007, vyžadovala jisté úpravy pro moderní užitné potřeby. Nové prodejní a služební prostory byly získány díky výstavbě další úrovně pod stávající budovou. Byl to složitý a odpovědný technický počin. Díky němu zůstala cenná architektura stanice nepoškozena a bylo umožněno plné obnovení umělecké výzdoby v historických interiérech. Stanice Gdyně je dnes velkou turistickou atrakcí a její architektura, i když časově ne příliš vzdálená, je v celorepublikovém měřítku unikátní. Investice byla realizována Radou polských železnic ve spolupráci s městem Gdyně.

Dalším ambiciózním projektem souvisejícím s úpravou historických budov je adaptace Námořní stanice a Tranzitního skladu pro účely Muzea vystěhovalectví. Tato pozoruhodná stavba z poloviny 30. let se vyznačuje odvážnou střešní konstrukcí, zhotovenou ve formě železobetonové klenby. Budova, která nebyla mnoho let používána, bude nyní sloužit jako sídlo moderní instituce zabývající se životem Poláků ve světě. Bude zde také umístěna výstava věnovaná historii emigrace. Situování stavby v samotném centru přístavu, u přístaviště, ve kterém kotví největší lodě, bude dalším lákadlem pro hosty, kteří přijíždějí do Gdyně po moři. Nyní probíhají stavební práce a otevření této nové instituce se plánuje na rok 2014.

Důležitým prvkem těchto strategií je vzdělávání a popularizace historického dědictví. Pravidelně se konají různé akce, aby se veřejnost mohla seznámit s architekturou Gdyně. Organizují se přednášky výzkumníků, umělců a spisovatelů a pravidelné prohlídky moderní architektury přitahují stovky zájemců.

Ve spolupráci s Fakultou architektury Gdyňského Vysokého učení technického Gdyně pořádá také mezinárodní konference badatelů, architektů, restaurátorů a odborníků na památkovou péči pod heslem: Modernismus v Evropě – – Modernismus v Gdyni. Zatím se konaly tři tyto konference: v letech 2007, 2009 a 2012, přičemž další je naplánována na rok 2014. Tyto konference se staly největší pravidelnou vědeckou událostí v Polsku, zabývající se moderní architekturou.

Všechny aktivity související s architektonickým dědictvím v Gdyni, organizované plánovaným, systematickým způsobem, mají za úkol chránit toto dědictví tak, aby se nestalo pouze pozůstatkem minulosti, ale důležitým prvkem města, které žije a roste.

Architecture of Gdynia

Gdynia today is a city with a population of a quarter million and is among the largest urban centres in Poland. Yet, only a hundred years ago, the site of the present city was covered in sand or meadows, where fishermen from the village of Gdynia would dry and mend their nets and keep their small boats, used for coastal fisheries.

Nothing seemed to indicate that major changes were at hand, which actually came with the end of World War I.

1 | | 3 | |
| 2 | | 4

1 – Vesnice Gdyně a přístav v počáteční fázi jeho stavby, archivní pohled z ptačí perspektivy z počátku 20. let/Village of Gdynia and the port at the early stage of its construction, an archival bird's eye view from the beginnings of 1920s

2 – Modernistické centrum Gdyně, současný pohled/Modernist centre of Gdynia, contemporary view

3 – Reprezentativní Jižní molo z konce 30. let, současný pohled/Representative Southern Pier at the end of 1930s, contemporary view

4 – Budova Okresního soudu na náměstí Konstytucji 5, z let 1935–36/The District Court building at 5 Konstytucji Place from 1935–36

Gdyně
City of Gdynia

Poland, revived after more than a century of foreign rule, did gain access to the Baltic Sea, but only through a narrow strip of coastline – – with no seaport. The historic port of Gdańsk, the largest in the region and for centuries connected with Poland, became a city state after the war. This meant that Poland could not use it freely.

In this situation, the Polish government decided in 1921 to have a new port built near the small village of Gdynia. The first stage was the construction of a harbour, mostly of timber, with a rail siding. The port developed rapidly until the outbreak of World War II; numerous port basins and wharves were built along with modern cargo handling and warehousing infrastructure.

The development of the port was accompanied by the construction of the city of Gdynia, with its central part near both, the port and the shore. The plans for the city built on a greenfield site provided for the strong connections between its centre and the sea, both in terms of layout and landscape.

This connection is best illustrated by the Molo Południowe (the South Pier); a stately promenade projecting 400 m into the sea. The pier was also meant to be the site of buildings connected with sailing as well as with maritime research and education.

The dynamic growth of Gdynia was abruptly stopped when World War II broke out in September 1939. The occupying forces set up the naval base here and to ensure its functioning expelled 80,000 of 120,000 Gdynia residents.

At the end of the war Gdynia was highly exposed to air raids. The city buildings were heavily damaged, whereas the port – together with its facilities – completely destroyed by the retreating occupant.

After World War II, the reconstruction of both the city and the port began. Gdynia continued to develop, although within the post-war borders it was no longer the only Polish port. It, nevertheless, continued to be a major port and shipbuilding centre.

In principle, the pre-war urban planning concepts were continued, as architects in their work made creative references to pre-war architecture, especially that dating from the 1930s.

The development of Gdynia in the 1920s and 1930s was the time when ideas and patterns of Modern Art spread across European architecture, supported by technological development – also in the construction industry. Young architects, who designed the buildings in the emerging city, had an opportunity to put them into practice. Gdynia of the 1920s saw the contest between traditional and modern trends in architecture. In the 1930s, Modern Architecture, often in its avant-garde, functionalistic form, became a characteristic element of the city.

Gdynia today manages to combine the natural development of the city with care for its built heritage. In 2007, following the initiative of the authorities and the local community, the central part of the city was listed. It is the most important part of the city, which was given its shape in the 1920s and 1930s. This urban complex, with the streets, squares and plots for development, designed before WWII, is the bustling city centre today. Here, you can find various public buildings that are necessary for the proper functioning of the new city, such as the railway station, the court of justice, banks, office buildings, a hospital and a lot of residential buildings with commercial premises. Most of them are also historical buildings. The listed area is nearly 90 ha large and contains about 450 modernist buildings, mostly dating from the 1930s. About a dozen thousand people live here.

The city centre is densely built up, and its architectural aspect was decided in the 1920s. The typical form is a frontage of tenements, several storeys high, with commercial premises in the ground floor. Houses built in the 1930s were technologically advanced, often built on a frame of reinforced concrete. The standard of finish was very high; electric lifts, hot and cold running water, district heating, common refrigerators, etc.

Although built seventy or eighty years ago, the buildings are still comfortable to live in and resident-friendly, so despite being a historical area, the city centre of Gdynia responds well to current needs.

New projects and other activities affecting the spatial order within the historical city centre must comply with carefully prepared land use plans, in which various terms and parameters are detailed. These plans also define the level of protection of historical buildings and the allowed alterations.
The city of Gdynia conducts a policy of monument preservation, under which

it operates a system of public financial support for the renovation of historical buildings. PLN millions are earmarked to this goal each year. These activities not only improve the condition of the buildings, but they also stimulate community involvement and support the growth of local building trades.

Within the frames of this programme, both residential and public buildings are being renovated. For the past few years, dozens of residential and service tenements as well as the most important public buildings, such as the District Court, Polish Sailor's House and many more, have been refitted.

As a part of the cultural heritage protection policy of the city, few years ago the municipal authorities decided to buy on favourable terms the flagship building of Gdynia modernism from the 1930s, that is the former seat of Social Insurance Institution (24, 10 Lutego Street). Relocation of some of the City Hall departments to that building allowed avoiding the need to construct a completely new facility.

Within the historic city centre, despite the conservation protection, there is also room for new investments. In place of the buildings which were planned already in the 1930s and not built until now, contemporary residential and public buildings are being constructed. Today's architects understand and appreciate the values of modernism as a style and creatively refer to the city's heritage. Such buildings as Alfa Plaza office building or Moderna tenement house, which were completed in recent years, perfectly match the city space, not discarding the characteristics of modern urban architecture.

5 | | **7** | |
| **6** | | **8**

5 – Kancelářská budova v ulici Lutego 2410 z let 1935–36, v současné době radnice Gdyně/The office building at 24 10 Lutego Street from 1935–36, currently Gdynia City Hall

6 – Polský Námořní dům, postavený na konci 30. let, v současné době je zde Námořní univerzita/The Polish Sailor's House, built at the end of 1930s, currently the Gdynia Maritime University

7 – Přístavní skladiště z 30. let/The Port Storehouse from 1930s

8 – Hlavní nádraží z 50. let, po rekonstrukci/The Main Railway Station from 1950s, after renovation

The complex investment projects, which are to adapt historic buildings to modern needs also relate to modernist heritage. In 2012, the adaptation of the Main Railway Station in Gdynia from the 1950s was completed. The building, erected in tough post-war period, is distinguished by magnificent interior decoration. The stone floor, ceramic mosaic wall coverings and monumental ceiling paintings constitute a unique testimony of the post-war architecture.

The Station building, being under conservation policy since 2007, required some adaptation to the modern utility needs. New retail and service space were obtained through the construction of the additional level under the existing building. It was a complicated and responsible engineering undertaking. Thanks to that, valuable architecture of the Station was not damaged and full restoration of art décor in the historical interiors was possible. The Gdynia Station is now a great tourist attraction and its architecture, although not remote in time, is unique on the national scale. The investment was realized by the Polish Railways Board in cooperation with the City of Gdynia.

Another ambitious project connected to the adaptation of the historic building is the adaptation of the Maritime Station and Transit Storehouse for the purposes of the Museum of Emigration. This remarkable building from the mid-1930s is characterized by the bold roof construction, made up in the form of reinforced concrete vaults. Not in use for many years, the building will now serve as a as a seat of modern institution investigating the lives of Poles scattered throughout the world. An exhibition devoted to the historical emigrants will be also placed there. The building's location in the very centre of the port by the wharf at which moor the largest cruisers will be an additional attraction for guests coming to Gdynia by the sea. The construction works are now in progress – the opening of this new institution in planned for 2014.

An important element of these policies is education and popularisation of the historical heritage. Various periodic events are held to help the public get acquainted with Gdynia's architecture. Lectures are delivered by researchers, artists and writers, and regular tours of Modern Architecture attract hundreds.

In cooperation with the Faculty of Architecture of the Gdansk University of Technology, Gdynia also organises international conferences of researchers, architects, conservators and monument preservation officers, under the heading: Modernism in Europe – Modernism in Gdynia. Three such conferences have been held to date: in 2007, 2009 and 2012, and the next one is planned for 2014. They have become a major periodic scientific event in Poland, dealing with Modern Architecture.

All the various activities connected with the built heritage in Gdynia, conducted in a planned, systematic way, are designed to protect it in such a way that it does not become a relic of the past only, but is a vital element of the city which lives and grows.

Slezské muzeum
Silesian Museum

Nové sídlo Slezského muzea v Katovicích

Nový komplex budov Slezského muzea byl postaven v areálu bývalého Dolu Katovice. Spolu s novým sídlem Národního symfonického orchestru Polského rozhlasu v Katovicích a vznikajícím Mezinárodním kongresovým centrem tvoří novou kulturní osu, jejímž cílem je podpořit kulturní život města a proměnit jeho architektonickou podobu.

Dějiny Slezského muzea v Katovicích začínají v roce 1929 rozhodnutím krajského sněmu o nutnosti vytvořit instituci pečující o dědictví tohoto svébytného regionu. Stavba budovy podle projektu Karola Schayera, která měla patřit mezi nejmodernější objekty svého druhu v Evropě, byla ukončena v roce 1939. Ihned po obsazení Katovic byla však Němci nařízena její demolice jako symbolu polské přítomnosti ve Slezsku. Po válce bylo muzeum umístěno v nevyhovujících a prozatímních prostorách a šanci na jeho rozvoj přineslo až rozhodnutí adaptovat pro potřeby muzea prostor bývalého Dolu Katovice. Projekt je realizován Slezským vojvodstvím s podporou EU.

Návrh nového sídla muzea připravila rakouská architektonická kancelář Riegler Riewe Architekten z Grazu. Předpokládá maximální využití podzemních prostor dolu, a tedy i omezení zásahu do post-průmyslové krajiny nad nimi. Většina expozice je umístěna v podzemních sálech a na povrchu bude historická krajina obohacena pouze o skleněné boxy, které mají muzejní sály otevřít dennímu světlu, i když se samotná expozice bude nacházet 14 metrů pod zemí. Pod povrchem se nachází 83 procent celkové užitné plochy nového sídla muzea (25.000 m^2). Díky tomuto řešení stavba odkazuje k průmyslovému dědictví Slezska i k původnímu účelu areálu. V podzemní části se budou vedle expozice nacházet také konferenční prostory, knihovna a Centrální sál, využívaný také jako koncertní síň.

V areálu o celkové rozloze 2,7 ha je kromě výstavby nové budovy plánována adaptace důlních budov, v nichž vznikne kavárna a sídlo Centra polské scénografie, zpřístupněna bude také těžní věž s dostavěným panoramatickým výtahem. Po revitalizaci terénu zde vznikne park.

A new seat of the Silesian Museum in Katowice

A new complex of buildings of the Silesian Museum was built at the site of the former Katowice mine. Along with a new seat of the National Symphony Orchestra of the Polish Radio in Katowice and the emerging International Congress Centre it creates a new cultural axis, which aims to promote the cultural life of the city and to transform its architectural form.

The history of the Silesian Museum in Katowice began in 1929 by the county council decision on the need to establish an institution caring for a distinctive heritage of this region. Construction of the building, designed by Karol Schayer, which was about to rank among the most modern objects of its kind in Europe, was completed in 1939. However, immediately after the occupation of Katowice the Germans ordered its demolition as a symbol of the Polish presence in Silesia. After the war the museum was located in unsuitable and temporary premises and chances for its development were brought about by a decision to adapt the former Katowice mine to the needs of the museum premises. The project is implemented by the Silesian Voivodeship with the support of EU.

A design for new premises was prepared by the Austrian architectural firm Riegler Riewe Architekten from Graz. They propose a maximum utilization of underground spaces of the mine, and thus limiting any interventions to post-industrial landscape above. Major part of the exposition is placed in underground rooms, and on the surface the historical scenery will be enriched only with glass boxes allowing the daylight into the museum halls, although the exposition itself will be located 14 meters below ground. 83 percent of the total floor area of a new home of the museum (25,000 square meters) is beneath the surface. With this solution, the structure refers to the industrial heritage of Silesia as well as to the original purpose of the site. Besides the exhibition, the underground section will also house conference facilities, a library and a Central Hall, which will be used also as a concert hall.

In the complex with a total area of 2.7 hectares, in addition to construction of new buildings it is also planned to transform the mine buildings into a café and a seat of the Polish Centre of Stage Design, as well as to make the mine tower with panoramic elevator accessible. After revitalizing the terrain, a park will be created here.

Katovice
City of Katowice

Zahrada umění Małopolska
Małopolska Garden of Arts

Projekt Zahrady umění Małopolska vyšel z vítězného soutěžního návrhu z roku 2005, se stavbou se započalo roku 2010 a dokončena byla o dva roky později. Budova je umístěna v těsném sousedství ulice Karmelicka naproti nové městské knihovně vojvodství. Výchozím bodem byl víceúčelový sál umístěný v prostoru staré jízdárny z 19. století, která byla v posledních letech své existence využívána krakovským divadlem Juliusze Słowackého k pořádání workshopů a jako provizorní skladiště. Do hlavní místnosti se vstupuje foyerem v přední části bývalého vestibulu. Návrh předpokládá možnost odsunutí přepážky dělící foyer od hlavní místnosti, aby se tak získal jediný prostor pro umělecká vystoupení, recepce, výstavy a konference. Plocha je vizuálně propojena s vchodem a areálem komunikace, je celá prosklená a umístěna před bývalým průčelím haly. Rozhodnutí zakrýt tuto zónu sklem bylo dáno snahou zdůraznit historickou fasádu a poskytnout vizuální kontakt s prostorem „zahrady umění" před budovou. Vnější zastřešené prostranství slouží jako nárazník mezi ulicí a budovou. Periferní zóna poskytuje místo celé škále uměleckých aktivit od výstav pod širým nebem přes instalace až k multimediálním projekcím, ale i pro organizování výstav a různých obchodních a propagačních akcí. Vzhledem k možnosti přesouvat přepážky otevírá sestava všech výše zmíněných prostor podél jedné osy, sahající od ulice a nádvoří budovy až ke scéně, jeden velký a flexibilní prostor pro umělecké a komerční účely. Druhá část areálu, knihovna a mediatéka, je nová budova přístupná z ulice Szujskiego. Uchovává multimediální sbírky se vztahem k umění: v prvním patře je umístěn soubor hudebních nosičů, nad nimi jsou pak vizuální umění a literatura. Obě části spojuje do jednoho funkčního systému kavárna v nejnižším podlaží.

Zahrada umění Małopolska, navržená Krzysztofem Ingardenem, byla přivítána jako moderní multifunkční centrum Polska a obdržela v kategorii kulturní infrastruktury několik mezinárodních ocenění.

The design of the Małopolska Garden of Arts originated in 2005 as a competition entry, construction on the site began in 2010 and was completed in 2012. The building is situated near Karmelicka Street, opposite the new building of the Regional (Voivodeship) Library in Kraków.

The starting point was a multifunctional hall, which was entered into the outline of the old, 19th-century horse riding arena, used in the last years of its history as workshops and storage space for the Juliusz Słowacki Theatre in Kraków. The main room is entered through a foyer situated in the front part of the former hall. The design envisages the possibility of removing the partition separating the foyer from the main room to create a large single space for artistic pursuits, fairs or conferences. The space is visually connected to the entrance and communication area. Fully glazed, the zone was situated in front of the former façade of the hall. The decision to cover it in glass was prompted by the idea to emphasise the historical façade and also to provide a visual connection to the space of "the garden of art" situated in front of the building. This roofed albeit external space provides a buffer between the street and the building. The fringe area provides room for a range of potential artistic activities, from open-air exhibitions via installations to multimedia projections, but also for the organisation of fairs and trade promotions. Bearing in mind the possibility of sliding the partitions aside, the setting of all the spaces mentioned above along a single axis reaching from the street and the forecourt of the building to the stage opens a single large and flexible space for artistic and commercial purposes. The other part of the premises, the media library (art library) is a new building appended from the side of Szujskiego Street. On three floors, it houses multimedia collections on subjects related to art: the music collection is housed on the first floor, with visual arts and literature being situated above. The two parts are connected into a single functional system through the café on the lowest level.

Małopolska Garden of Art, designed by Krzysztof Ingarden, was welcomed as the most modern multifunctional art centre in Poland and won several international awards in the category of cultural infrastructure.

Krakov
City of Krakow

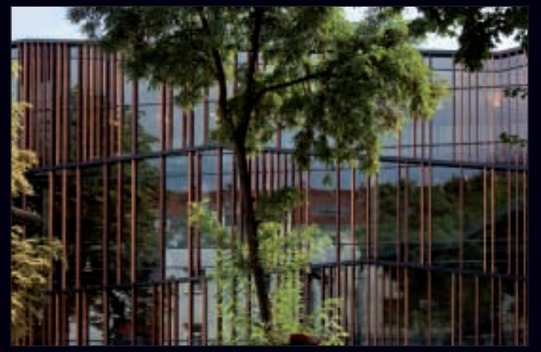

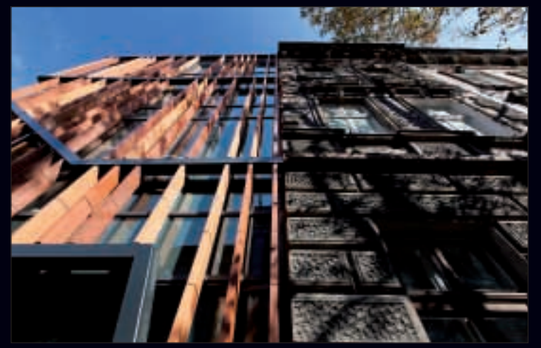

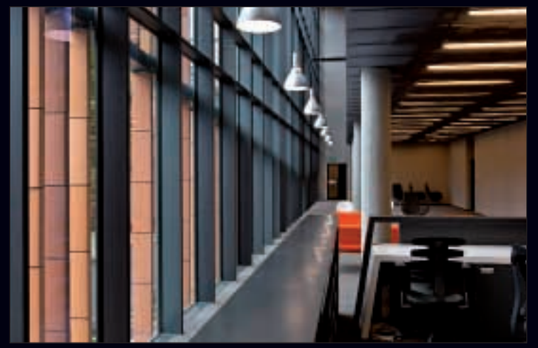

Rafał Dutkiewicz
Starosta/Mayor

Magistrát města Vratislavi/City Authority of Wroclaw
Pl. Nowy Targ 1–8, Vratislav/Wroclaw
Polsko/Poland
tel.: +48 71 777 8201
e-mail: kancelaria.prezydenta@um.wroc.pl
www.wroclav.pl

Vratislav se svou bohatou historií odrážející se i v architektuře velmi dobře zapadá do letošní výstavy. Mnohým důležitým historickým budovám byl vdechnut nový život a připravuje se několik velkých projektů, čerpajících z předválečného architektonického dědictví města.
Impulsem pro stavbu mnoha nových objektů a rozšíření městské infrastruktury se staly dvě významné události: hostování Evropského poháru ve fotbale v roce 2012 a prestižní nominace na Evropské hlavní město kultury 2016, což je ocenění sdílené společně s baskickým městem San Sebastian.

Díky první z těchto dvou akcí se Vratislav dočkala dlouho připravovaného dálničního obchvatu, zbrusu nového letištního terminálu, důkladné modernizace a rekonstrukce působivého novogotického hlavního vlakového nádraží, která získala uznání občanů Vratislavi a vytvořila novou kvalitu v městském prostoru města. Byl také postaven nový Městský stadion.

To ale není všechno. Velká architektonická očekávání se vážou i na druhý prestižní projekt – – Evropské hlavní město kultury. V blízkosti bývalého Náměstí svobody (Wolności) a bývalého Císařského paláce, nedaleko Opery, se staví Národní fórum hudby. Před několika dny bylo znovu otevřeno hudební divadlo Capitol, kde jeho historické hodnoty byly spojeny s moderní architekturou a technologií. Nové Vratislavské Moderní muzeum, které se nachází v upraveném protileteckém krytu, je otevřeno od minulého roku.

V souladu s předchozími plány bylo vytvořeno druhé „centrum" města, kterým je oblast kolem jedinečného dědictví UNESCO. Hala století (Centennial Hall) spolu s celým architektonickým areálem, včetně Pavilonu čtyř kopulí, Pergoly s novou fontánou a Jehlice, tvoří srdce komplexu. Jeho funkce byly v posledních letech rozšířeny díky vytvoření nového konferenčního centra v sousedství Haly století. Další atrakcí této oblasti bude Africký pavilon – obrovská stavba s vytvořenými různými ekosystémy Afriky – který se staví v sousedící zoologické zahradě. Hned vedle „východního" centra města byla zahájena revitalizace krásného historického obytného komplexu WuWa z roku 1929, který je klenotem moderní architektury. Očekává se, že WuWa se stane po rekonstrukci turistickou atrakcí, čímž doplní architektonický komplex Haly století.
Rád bych poděkoval organizátorům Architecture Week Praha za jejich pohostinnost a vřele doporučuji Vratislav vám všem – nejen přijet si město prohlédnout, ale také podílet se na vytváření nového obrazu města.

Wrocław, with its rich history emanated also in architecture, fits very well in this year's exhibition. Many important historic buildings have been given new life and a couple of major projects are under way, drawing from the pre-war architectural heritage of the city.
Two significant occasions have together become an impulse for the construction of numerous new objects and expansion of city infrastructure: the hosting of the 2012 European Football Cup and the prestigious nomination for the European Capital of Culture 2016, an honour shared with the Basque city of San Sebastian.
Thanks to the first of the two events, Wrocław has gained the long-awaited motorway bypass, a brand new airport terminal, a thorough modernisation and renovation of the impressive, neo-gothic main train station, which has gained the appreciation of the citizens of Wroclaw and has created a new quality in the urban space of the city. A new Municipal Stadium has also been built.

But that is not all. Great architectural expectations are tied to the second prestigious project – the European Capital of Culture.
In the vicinity of the former Wolności [Freedom] Square and of the former Emperor's Palace, close to the Opera House, the National Forum of Music is being built. A few days ago the musical theatre Capitol was re-opened, where its historical values have been joined with modern architecture and technology. The new Wrocław Modern Museum, located in an adapted bomb shelter, has been operating since last year.
In accordance with earlier plans, a second "centre" of the city has been created, located around the unique UNESCO Heritage site.
The Centennial Hall, together with the whole architectural compound including the Four Domes Pavilion, the Pergola with a new fountain, and the Spire, constitute the heart of the complex. Its functions have been expanded in recent years with the creation of the new conference centre adjacent to the Centennial Hall. An additional attraction of the area will be the African Pavilion – a huge structure recreating various ecosystems of Africa – which is under construction in the neighbouring zoological garden. Right next to the "eastern" centre of the city a revitalisation has been started of the beautiful historic estate WuWa from 1929, which is a gem of modernist architecture. WuWa is expected to become a tourist attraction after the renovation, thus completing the architectural complex of the Centennial Hall.
I would like to thank the organisers of the Architecture Week for their hospitality and I warmly recommend Wrocław to all of you – – not only for sightseeing, but also to cooperate in creation of the new image of the city.

Pokud by mělo být stanoveno datum, kdy začalo nejnovější období v architektuře Vratislavi, určitě by to byl 6. prosinec 1993. Den „útoku". V tento den se dav více než 1000 lidí shromáždil na stále postsocialisticky šedé Świdnické ulici, hlavní tepně vedoucí na jih od náměstí. Všichni spěchali, aby viděli zázrak: první obchodní dům postavený po politické transformaci. Klimatizované interiéry Solpolu, jeho eskalátory, moderní materiály a regály plné zboží všeho druhu – reklamy v médiích podněcovaly představivost obyvatel Vratislavi po několik týdnů. Konečně nastal dlouho očekávaný den. Diskuse týkající odvážné formy budovy přetrvávaly od momentu stržení lešení zastiňujícího pohled na budovu. Ti více konzervativní upozorňovali, že budova je příliš křiklavá a strakatá, že její tvar je příliš agresivní, a že se budova jako taková vůbec nehodí do elegantního Starého Města. Zastánci Solpolu reagovali tím, že záře barev má být kontrastem k šedi socialistické éry a že je to přesně to, co demokratická, suverénní a kapitalistická Vratislav potřebuje. Hlavní projektant stavby Wojciech Jarząbek pokládal vysvětloval, že pokud chce designér své dílo zviditelnit na ulici, v níž každá doba zanechala svou stopu, chce to odvahu. Město je totiž pestrobarevnou mozaikou složenou z kousků, ke kterým následující generace přidávají stále další a další nové části.

Ani o dvě desetiletí později spory kolem budovy neutichly. Nicméně, okolí obchodního domu Solpol se do značné míry změnilo. I když základ zůstal, řada detailů změnila obraz města. „Mozaikování" města novými kousky architektury, kterých nedostatek pociťovaly generace Poláků, vyrůstajících v dobách socialismu, začalo hned po změně systému. 90. léta a počátek 21. století byli obdobím dynamického růstu bytové architektury. Novostavby rostly nejen v centrálních čtvrtích města, vyplňují volné parcely po budovách zničených válkou, ale i na okraji města, vedle obrovských obytných bloků postavených převážně v 70. letech – čímž se jejich nonšalantní struktura zahušťovala – – a nakonec také v prázdných předměstských oblastech.

Četné příklady bytové architektury umožňují také lépe sledovat formování tvorby místních designérů a požadavků uživatelů architektury – – od expresivního postmodernismu Wojciecha

Jarząbeka z 90. let (např. bytový dům na Wyspianskiego nábřeží, 1997), přes směs postmodernismu, dekonstrukce a neomodernismu v komplexu „Pod Skrzydłami" podle návrhu ARC2 studia (2000–2013), až po klidné neomodernistické budovy silně spojené lokálním architektonickým kontextem od studia Bzdęga-Wisniewski (rezidenční komplex v ulici Złotostocka, 2003–2005) nebo od Maćków Design Studio (komplex Nowy Brochów, 2006–2008).

V období politické a ekonomické transformace na přelomu 80. a 90. let byla Vratislav městem obrovských lučních ploch, rozsáhlých trávníků, špinavých dvorů a všech možných druhů proluk v městské zástavbě. Takzvaná „náměstí", která měla jen málo společného s tradičně chápanými náměstími, přežila až do 90. let, jako jizvy po hekatombě druhé světové války. Tento obrovský prostor se stal v nové realitě velkým potenciálem a lákadlem pro investory, kteří začali objevovat sílu Vratislavi. Díky pokračující strategii města v duchu jeho „mozaikování", podporované mnohými infrastrukturními a soukromými investicemi, bylo možné změnit dřívější nevyhovující městské pustiny na moderní fragmenty městské tkáně. Ve Starém Městě se objevila řada hotelů a kancelářských budov, vnikla náměstí Dominikański a Bema, Grunwaldzkiho náměstí s Reaganovým kruhovým objezdem se proměnilo ve skutečné administrativní a servisní centrum univerzitní čtvrti a pásy země podél ulic Strzegomska a Legnicka – do té doby postindustriální a zpustlé parcely – se transformovaly v obchodní centra nadregionálního významu.

Dvě nejdůležitější oblasti stále čekají na svůj rozvoj: náměstí Społeczny a tzv. Jižní centrum. První z nich je v současné době obrovským, čtyřicet hektarů velkým dopravním uzlem, který se nachází východně od Starého Města, a podle strategie bude po roce 2010 transformován v novou multifunkční čtvrť, rozkládající se kolem centrálního náměstí. Druhá oblast se má stát reprezentativní „bránou" do města – je to místo pro nejvyšší a nejmodernější administrativní, rezidenční a servisní budovy, a také hotely. Jako první byl dokončený multifunkční „Sky Tower" komplex postavený v roce 2012, s více než 200 metrů vysokým mrakodrapem, navrženým Leszkem Czarneckim z vratislavského studia Fold pro nejbohatší občany Vratislavi.

Ani Świdnická ulice – stejná, kdysi šedá ulice, která je od roku 1993 domovem Solpolu – se nevyhnula modernizaci. Velká část ulice se proměnila v pěší zónu a její budovy byly rekonstruovány. Pravděpodobně nejpůsobivější transformací se stal obchodní dům Renoma. Bývalý Wertheimův obchod, navržený v roce 1929 Hermannem Dembrugem jako jeden z největších svého druhu v Německu v té době, byl v roce 2009 zrekonstruován a rozšířen podle návrhu Maćków Design Studio. Jeho modernistické fasády, za léta pokryté patinou, znovu zazářily zlacenou keramikou, zatímco nové východní křídlo – které je, přeloženo do jazyka moderní architektury, harmonickým pokračováním původního kompozičního konceptu z pozdních 20. let – bylo kritiky i občany Vratislavi okamžitě pasováno na mistrovské dílo architekty.

Pro výstavbu mnoha nových objektů a prvků komunální infrastruktury se staly obrovským impulsem dvě významné události, související s Vratislaví. První z nich bylo organizování závěrečného turnaje Evropského poháru UEFA

1

1 – Letištní terminál, Vratislav/Airport terminal, Wroclaw, projekt/project: JSK Architekci, foto/photo: Piotr Fokczyński

Vratislav
City of Wroclaw

2012 ve fotbale. Příprav tohoto prestižního podniku se město chopilo jako neopakovatelné příležitosti k tomu, aby se pokročilo v rozvoji infrastruktury. Byl dokončen dlouho očekávaný dálniční obchvat, byl postaven nový letištní terminál (design: JSK Architekci, 2006–2012), byla důkladně zrekonstruována nádherná neo-gotická stavba hlavního vlakového nádraží (design: Wilhelm Grapow, 1855–1857, modernizace: Grupa 5, 2008–2012) a byl také postaven zbrusu nový Městský stadion. Typická fotbalová konstrukce, jejíž forma byla inspirována čínskou lucernou, pojme přes 40.000 diváků a je jedním z nejmodernějších stadionů ve střední Evropě. V bezprostřední blízkosti stadionu byl postaven integrovaný dopravní uzel – vlakové nádraží a tramvajová zastávka – který umožňuje pohodlnou dopravu desítek tisíc lidí na akce a zpět. Tato funkční a impozantní stavba s velmi dynamickou formou, kterou navrhlo vratislavské Maćków Design Studio, byla uznána také mezinárodními experty: stala se první stavbou z Vratislavi, která postoupila mezi 50 nejlepších evropských staveb roku 2012 v soutěži o Cenu Miese van der Rohe.

Společně s výstavbou stadionu byl urbanistický plán koncipován tak, aby transformoval Vratislav z monocentrického města na tricentrické. Funkce historického centra soustředěného kolem nejstaršího náměstí ve Vratislavi – Tržního náměstí, bylo třeba doplnit vytvořením dvou dalších oblastí podobného charakteru, ale s odlišnými funkcemi. Jedno ze dvou nových center mělo vyrůst na západě, v blízkosti stadionu, jehož komplex bylo třeba doplnit o obytné, administrativní a komerční budovy. Druhé mělo být umístěno ve východní části centra města a mělo sloužit jako rekreační a zábavní centrum. Srdce komplexu by samozřejmě tvořily bývalé výstavní plochy, včetně Haly století uvedené také v seznamu UNESCO a navržené Maxem Bergem, a Pavilonu čtyř kopulí od Hanse Poelziga. Funkčnost komplexu byla v posledních letech rozšířena díky konferenčnímu centru (nacházejícímu se hned vedle Haly století) podle návrhu mladých architektů ze studií Vroa a CH+. Další atrakcí této oblasti bude v budoucnu Africký pavilon nedaleké zoologické zahrady – ARC2 studiem navržena masivní konstrukce s minimalistickou betonovou fasádou, ve které budou vytvořeny různé africké ekosystémy.

Velké architektonické naděje doprovázejí i druhou prestižní událost. V roce 2016 bude Vratislav spolu s baskickým městem San Sebastian držitelem čestného titulu Evropského hlavního města kultury (ECC). V současné době se provádí realizace většiny stěžejních investic do výstavby nebo modernizace kulturních zařízení: staví se Národní fórum hudby – – velkolepý koncertní sál podle návrhu studia Kuryłowicz & Associates, týmu uznávaného Stefana Kuryłowicze, který tragicky zahynul, a také bylo právě dokončeno rozšíření a modernizace hudebního divadla Capitol (design: KKM Kozień). Moderní Museum Vratislavi – nejmladší muzejní instituce ve Vratislavi – působí již rok v bývalém protileteckém krytu, mistrovsky upraveném pro tento účel. Architektonické a urbanistické koncepty spojené s ECC nejsou jen investicemi do velkých institucí – stejně, ne-li více zajímavými jsou paralelní nízkorozpočtové projekty, jakož i ty, které na první pohled nemají s vrcholnou kulturou nic společného.

Bezprecedentním příkladem spolupráce mezi místními úřady a komunitou místních architektů je tvoření nového modelového bydlení, které se má stát symbolem ECC 2016. Nowe Zerniki, někdy nazývané „Wuwa II" – podle pozoruhodného modernistického sídliště Werkbundu postaveného ve Vratislavi pro výstavu Wohnung und Werkraum v roce 1929 – – se má stát alternativou „masové výroby" bydlení, silně sjednoceného svým designem a ne vždy s vyhovujícího kvalitou vytvořenou volným trhem. Sídliště, navrženo nejlepšími architekty Vratislavi, má vyhovovat potřebám moderních občanů, umožňovat vytváření sociálních kontaktů a dosáhnout vysoké úrovně ekologické stavby. ECC je také rámcem pro revitalizaci Nadorze – – zanedbané čtvrti z 19. století, která se pomalu mění v živou čtvrť umělců.

Dalším velmi důležitým programem realizovaným městem, který spojuje architekturu a sociální otázky, je vytváření malých lokálních kulturních center, nebo spíše center aktivity, určených pro místní komunity. Vzorové budovy budou nejprve postaveny ve čtvrti Psie Pole (design: ENONE Architektura i Design Rafał Sokołowski, 2013) a Nowe Zerniki (architektonická soutěž probíhá).

Po letech prosperity stimulované velkými projekty mají být nově objevené lokality vratislavským receptem na zpomalení světového hospodářského růstu. Období příprav na ECC 2016 by mělo být pro město dobou hluboké sebereflexe – časem diskusí a společné práce občanů, které se stále učíme. Během posledních dvou desetiletí si Vratislav vybudovala v Evropě dobré jméno jako dynamické, otevřené a přátelské město. Budovy, které se ve městě objevily a stále objevují, se staly ikonami této transformace. Dnes si jako budoucí Hlavní město architektury přejeme splnění tohoto potenciálu a využití zkušeností pro zlepšení veřejného prostoru tak, aby urbanistická mozaika sloužila občanům tak dobře, jak jen to je možné.

(Michał Duda)

If a date were to bet set on which the latest period in the architecture of Wroclaw had begun, surely it would have to be December 6th, 1993. The day of the assault. On this day, a crowd of over 1000 people gathered on the still post-socialist grey Świdnicka street, the main artery running south from the Market Square. Everybody rushed to see the wonder: the first department store built after the political transformation. Solpol's air-conditioned interiors, escalators, modern materials and shelves full of all kinds of goods – the media announcements have stimulated the imagination of people of Wrocław for weeks. Finally, the long-awaited day came. Discussions concerning the bold form of the building were constant since the scaffoldings blocking the view had been taken down. Those of the more conservative approach were roaring about the building being too flashy and dappled, its shape too aggressive, and the whole of the building not fitting at all the elegant tract of the Old Town. The advocates of the Solpol replied that the blaze of colour was an antithesis of the greyness of the socialist era and that that was exactly was the democratic, self-governed and capitalistic Wrocław needed. The main designer of the building, Wojciech Jarząbek, calmly explained, that you have to be daring on the street in which every era left its mark. Because a city is a patchwork, to which subsequent generations sew on more and more of new matter.

Two decades later, controversies surrounding the building are still there. However, the vicinity of the department store Solpol has changed largely. Even though the background has remained, a number of details has changed the image of the city.
"Patching" the city with new pieces of architecture, the lack of which had become a generational experience for Poles who grew up in times of socialism, began right after the system change.
The 1990s and the beginning of the 21st century were the period of dynamic growth of housing architecture. New buildings rose not only in central districts of the city, filling empty plots left after the war damages, but also on the outskirts of the city, next to huge block settlements built mostly in the 1970s, making their nonchalant structure more dense, as well as on empty suburban areas.

Numerous examples of housing architecture allow also to better trace the evolution of local designers and recipients of architecture – from Wojciech Jarząbek's expressive postmodernism of the '90s (e.g. residential building on Wyspiańskiego wharf, 1997), through the mixture of postmodernism, deconstruction and neo-modernism coexisting on the 'Pod Skrzydłami' estate designed by the ArC2 studio (2000–2013), to calm, neo-modernist and strongly connected to local architectural context buildings of Bzdęga-Wiśniewski studio (residential complex at Złotostocka street, 2003–2005) or Maćków Design Studio (Nowy Brochów estate, 2006–2008).

Political and economic transformations of the turn of the 1980s and 1990s found Wrocław as a city of huge meadows, vast lawns, dirt yards and all kinds of gaps in urban tissue. The so-called 'squares', which had little to do with traditionally understood squares, survived until the '90s as scars left by the hecatomb of World War II. This huge reservoir of space became in new reality a great potential and a tasty morsel for investors, who began to recognize the strengths of Wrocław. Thanks to consistent policy of the municipality of patching up the city, supported by numerous infrastructural and private investments, it was possible to turn former substandard urban wastelands into modern fragments of urban tissue. A number of hotels and office buildings appeared in the Old Town, Dominikański and Bema squares were developed, Grunwaldzki square with Reagan roundabout were transformed into legitimate office and service centre of the university district, and strands of land along Strzegomska and Legnicka streets – post-industrial and waste lands until that time – changed into business centres of above-regional significance.

The two most important areas are still waiting to be developed: Społeczny square and the so-called Southern Centre. The former is currently a huge, forty-hectare transportation node, located east of the Old Town, and according to a 2010 strategy is going to be transformed into a new, multi-functional district, organised around a central square. The latter is supposed to become a representative 'gate' to the city – – it is the location for the tallest and most modern office, residential, and service buildings, as well as hotels. As the first one to be completed, the multifunctional 'Sky Tower' complex was built in 2012, with over 200-metre high skyscraper, designed by Wrocław-based Studio Fold for the richest citizen of Wrocław, Leszek Czarnecki.
Świdnicka street – the same, once grey street, hosting the Solpol building since 1993 – did not avoid modernisation as well. Large part of the street has been turned into a pedestrian zone, and its buildings have been renovated. Probably the most impressive transformation happened to Renoma department store. The former Wertheim store, designed in 1929 by Hermann Demburg as one of the largest of its kind in Germany at that time, was renovated and expanded in 2009 along the design of Maćków Design Studio. Its modernist facades, covered with patina for years, regained the shining of gilded ceramics, while the new, east wing – a harmonious continuation of original, late 1920s composition concept, translated into the language of modern architecture – was immediately dubbed a masterpiece by both architecture critics and citizens of Wrocław.

Two major projects involving Wrocław have together become an enormous impulse for the construction of a number of new objects and pieces of municipal infrastructure. The first was the organisation of the final tournament of the European Football Cup UEFA 2012. The preparations for this prestigious venture were approached by the municipality as an unrepeatable opportunity to make an infrastructural civilisation leap. The long-awaited motorway bypass was completed, a new airport terminal was built (design: JSK Architekci, 2006–2012), the stately, neo-gothic edifice of the main train station was renovated thoroughly (design: Wilhelm Grapow, 1855–57, modernisation: Grupa 5, 2008–2012), finally, a brand new Municipal Stadium was constructed. A typical football structure, with its form inspired by a Chinese lantern, seats over 40,000 spectators and is one of the most modern stadium in Central Europe. In direct vicinity of the stadium an integrated

2 – Obchodní dům Renoma, projekt, Zbigniewa Maćkowa foto/photo: Piotr Fokczyński
3 – Hlavní nádraží, modernizace – Grupa 5/Central Station, modernization, foto/photo: Piotr Fokczyński

transportation node – a train station and a tram stop – was built, allowing comfortable transport to and from an event for tens of thousands of people. This functional and impressive structure of very dynamic form, designed by the Wrocław-based Maćków Design Studio, was also recognised by international experts: it became the first building from Wrocław to advance to the final 50 best European buildings of 2012 in the Mies van der Rohe award.

Together with the construction of the stadium, an urban plan was conceived to transform Wrocław from a mono-centric city into a tri-centric one. The functions of the historical centre, organised around the oldest square in Wrocław – the Market Square, are to be supplemented thanks to the creation of two additional areas of similar character, but different functions. One of the two new centres would be in the west, in the vicinity of the stadium, whose complex is to be complemented by residential, administrative and commercial buildings. The second one would be located in the eastern part of the downtown and would serve as a recreational and entertainment centre. The heart of the complex would naturally be constituted by the former exhibition areas, including the Unesco Heritage-listed Centennial Hall, designed by Max Berg, and the Four Domes Pavillion by Hans Poelzig. Functionality of the complex was expanded in the recent years thanks to the conference centre (located directly next to the Centennial Hall) designed by young architects from Vroa and CH+ studios. An additional attraction of that area will be the future African pavilion of the nearby zoological garden – designed by the ArC2 studio massive structure with minimalistic, concrete facade, in which various African ecosystems will be recreated.

Great architectural hopes also accompany the second prestigious undertaking. In 2016, Wrocław, together with the Basque city of San Sebastian, will hold the honourable title of the European Capital of Culture. At the moment, most of the intended flagship investments of construction or modernisation of cultural facilities are being carried out: the National Forum of Music is being built – a grand concert hall, designed by the Kuryłowicz&Associates studio, the team of the prominent Stefan Kuryłowicz, who died tragically; also, expansion and modernisation of the musical theatre Capitol has just been finished (design: KKM Kozień). The Modern Musem of Wrocław – the youngest museum institution in Wrocław – has been operating for a year now in the former anti-aircraft shelter, adapted with virtuosity for this purpose. Architectural and urban concepts connected to ECC are not only large institutional investments – equally, if not more, interesting are parallel low-profile projects as well as those which seem to have nothing to do with high culture at the first sight.

An unprecedented venture of cooperation between local authorities and local architecture community is working towards designing a new, model settlement, which is to become a symbol of the ECC 2016. Nowe Zerniki, sometimes called "Wuwa II" – as a reference to the outstanding modernist estate by Werkbund built in Wrocław for the Wohnung und Werkraum exhibition in 1929 – is to become an alternative "mass production" of housing: strongly unified in design and not always of satisfying quality generated by the open market. The estate, designed by the best architects of Wrocław, is to meet the needs of modern citizens, allow for establishment of social contacts, and to achieve high standards of ecological construction. The ECC is also the frame for the revitalization of Nadodrze – – neglected, 19th-century downtown district, which is slowly turning into a vivid neighbourhood of artists.

Another very important program conducted by the municipality, bringing together architecture and social matters, is the creation of small, local culture centres, or rather activity centres, planned to serve local communities. Prototype buildings will first be built in Psie Pole district (design: ENONE Architektura i Design Rafał Sokołowski, 2013) and in Nowe Zerniki (architectural competition is under way).

After years of prosperity stimulated by large projects, Wrocław's prescription for the world's economic slowdown is to be the newly discovered locality. The period of preparations for ECC 2016 should be for the city a time of deep reflection on itself – – a time of discussion and common citizen work, which will are still learning. During the last two decades Wrocław has built in Europe a recognizable brand of a dynamic, open and friendly city. Buildings which have appeared and are appearing in the city have become icons of this transformation. Today, as the future Capital of Culture, we wish to fulfill this potential and use the experience to improve public space, so that the urban patchwork serves the citizens as well as possible.

(Michał Duda)

4 – Letištní terminály, Vratislav/Airport terminals, Wroclaw, projekt/project: JSK Architekci, foto/photo: Piotr Fokczyński

www.general-overnight.cz

GO!
EXPRESS & LOGISTICS

výhradní přepravce
ARCHITECTUREWEEK

ARCHI TECTURE WEEK

Mezinárodní expresní a kurýrní služby

Výstava Slavné vily Polska
Exhibition Famous Villas of Poland

Výstava Slavné vily Polska byla připravena v rámci rozsáhlého projektu agentury Foibos, mapujícího vilovou architekturu v zemích Visegrádské čtyřky a ve Slovinsku. Tým polských odborníků pod vedením editora Ryszarda Nakonieczného a ředitele Muzea architektury ve Vratislavi Jerzyho Ilkosze vybral téměř sto objektů, které představují průřez dějinami rezidenčního a vilového stavitelství od 16. do 21. století.

Do projektu byly vybrány existující stavby na současném území Polska, jsou v ní tedy významně zastoupena i díla německých architektů ze Slezska a Pomořanska, chybí ale naopak příklady staveb třeba z hlavního města polské secese, dnes ukrajinského Lvova. Výstava se už představila mj. v Muzeu architektury ve Vratislavi nebo v Evropském parlamentu v Bruselu a galerii Polského institutu v Praze. Expozice na nádvoří kláštera sv. Jiří přináší pouze část celkové expozice, slouží však jako průvodce po hlavních etapách vývoje této architektury v Polsku.

Počátky vilové architektury v Polsku, stejně jako na většině území „zaalpské" Evropy, jsou spojeny s renesancí a inspirací středomořským stylem v bydlení vyšších vrstev. Z 16. století pochází mj. krakovská Vila Decius, která nyní – v duchu svých humanistických kořenů – slouží jako rezidenční centrum pro spisovatele z celého světa. Tehdejší vilová architektura je spojena s bydlením mimo město, příměstskými rezidencemi a letohrádky (villa suburbana, villa rustica). Skvosty barokní doby jsou Palác Gnińských–Ostrogských (nyní Varšavská konzervatoř) a „polský Versailles" – palác ve Wilanově u Varšavy, letní sídlo krále Jana III. Sobieského.
Dávná Rzeczpospolita byla především civilizací venkovskou. Nejtypičtějším domácím dílem polské architektury jsou tedy venkovská šlechtická sídla. O rozkvětu moderní vilové architektury můžeme hovořit až od dob průmyslové revoluce a s ní souvisejícího růstu měst. Toto období reprezentují na výstavě vily vznikající kolem roku 1900. Jedná se o období soupeření mnoha, převážně historizujících, architektonických stylů. Jeho výsledkem jsou často velmi eklektické, romanticky malebné stavby, v nichž se mísí novogotické a novorenesanční prvky s nastupující secesí. Zvláštní kapitolu pak představuje regionalismus. V jeho rámci měla obzvláště výraznou pozici architektura inspirovaná estetikou horalských sídel z oblasti Tater (tzv. zakopanský styl). Pozdním příkladem těchto romantických a historizujících tendencí je krakovská vila A. Szyszko-Bohuše.
Meziválečné období je spojeno s rychlou modernizací, která se zrcadlí i v přejímání nejnovějších avantgardních architektonických trendů. Perlou polského modernismu je vlastní dům rodiny Brukalských ve Varšavě, který v roce 1937 získal zlatou medaili na pařížské výstavě Exposition Internationale Arts et Techniques dans la Vie Moderne. I řada dalších vil z měst jako Krakov, Poznaň a Varšava svědčí nejen o rozkvětu vilového stavitelství v tomto období, ale především popularitě idejí tvůrců a teoretiků jako Le Corbusier nebo nizozemská skupina De Stijl.
Po druhé světové válce a rychlém překonání nucené konformity a ideologických východisek socialistického realismu se dějiny polské vilové architektury začaly postupně vyvíjet od pozdního modernismu až k současným postmoderním a konceptuálním stavbám. V kontrastu s „kostkami" masově vznikajícími na periferiích měst se od 60. let začaly objevovat stále experimentálnější stavby, jako například vila Lipinských ve Vratislavi šokující svým kupolovitým tvarem (přezdívána „iglú") nebo výjimečná dynamická vila Zbigniewa Loretha v Krakově.
Po roce 1989 se opětovně získaná svoboda a rostoucí finanční možnosti polské společnosti projevily rozkvětem vilového stavitelství, které jen stěží můžeme charakterizovat jedním termínem, a to nejen v případě masové produkce, ale i ambicióznějších projektů. Vedle vil navazujících na modernistickou avantgardu a doznívající funkcionalismus prožívají renesanci i regionální prvky a lidové inspirace, jako je tomu v případě krakovského Šindelového domu. Stále významnější roli hrají ekologická řešení a větší důraz architektů na organické vepsání staveb do terénu v okolí domu. Těmto tendencím odpovídají i pojmy jako eko-regionalismus či mimetismus. Spíše než o jednotlivých stylech tak v případě projektů jako Dům budoucnosti (Krakov) či Dvě vily (Rybník) můžeme hovořit o konceptuálním přístupu k architektuře, který jednotlivé projekty odvozuje od potřeb klienta a charakteru dané lokality.

Výstava a publikace Slavné vily Polska vznikly mj. díky podpoře Ministerstva kultury a národního dědictví Polské republiky, Institutu Adama Mickiewicze a Polského institutu v Praze. Záštitu nad projektem převzala první dáma, paní Anna Komorowska. Některé další příklady polské vilové architektury jsou součástí expozice Architecture Week 2013 v rámci průřezové výstavy Slavné vily V4 a Slovinska.

An exhibition Famous Villas of Poland was prepared within an extensive project of the Foibos agency, mapping the villa architecture in Visegrad countries and in Slovenia. A team of Polish experts led by the editor Ryszard Nakoniecznỳ and by director of the Museum of Architecture in Wroclaw Jerzy Ilkosz, selected nearly a hundred of buildings that represent an overview of a history of residential buildings and villas from the 16th to 21st century.

The project includes the selected existing buildings on the present territory of Poland, so it covers many works of German architects from Silesia and Pomerania, but it lacks the examples of buildings from the capital of the Polish Art Nouveau, now Lviv in Ukraine. The exhibition was i.a. presented at the Museum of Architecture in Wroclaw or in the European Parliament in Brussels, as well as in the gallery of the Polish Institute in Prague. The exposition in the courtyard of St. George's Convent comprises only a part of the whole exhibition, but it serves as a guide to major stages of this architecture in Poland.
The origins of residential architecture in Poland, as well as in most of the "transalpine" Europe, are associated with the Renaissance and with inspiration by Mediterranean style in the housing of upper classes. In the 16th century, the Villa Decius in Krakow originated, which now – – in the spirit of its humanistic roots – serves as a residential centre for writers from all around the world. The villa architecture of that time is associated with housing outside the city, with suburban and summer residences (villa suburban, villa rustica). The Gniński–Ostrogski Palace (now the Warsaw Conservatory) and the "Polish Versailles" – a palace in Wilanov near Warsaw, the summer residence of King John III Sobieski, represent the treasures of the Baroque era.

An ancient Rzeczpospolita was primarily a rural civilization. Thus, the most typical domestic works of the Polish architecture are noble countryside residences. The flowering of modern villa architecture began only after the Industrial Revolution and the related growth of cities. In the exhibition, this period is represented by villas emerging around 1900. It is the period of many competing styles, mostly historicist ones. It results in often very eclectic, romantically picturesque buildings, in which Neo-Gothic and Neo-Renaissance elements are mixed with the emerging Art Nouveau. Within Regionalism, which is another special chapter in history, an architecture inspired by the aesthetics of mountain settlements from the Tatras region (the so called Zakopané style) had a particularly strong position. The Villa of A. Szyszko-Bohuš in Krakow represents a late example of these romantic and historicizing trends.

The interwar period is associated with rapid modernization, which is reflected in the acceptance of the latest avant-garde architectural trends. A pearl of Polish modernism, the Brukalski's own family house in Warsaw, won a gold medal at the Exposition Internationale Arts et Techniques dans la Vie Moderne in Paris in 1937. A number of other villas in the cities such as Krakow, Poznan and Warsaw testifies not only to the flowering of villa architecture in this period, but especially to the popularity of the ideas of artists and theorists, such as Le Corbusier and the Dutch group De Stijl.

After the Second World War and a quick surpassing of the forced conformity and ideological bases of socialist realism, the history of Polish villa architecture began to develop gradually from late modernism to contemporary postmodern and conceptual buildings. In contrast to "blocks" massively produced in the outskirts of the cities, more and more experimental works began to appear since the sixties, such as Lipinski's villa in Wroclaw, shocking by its domed shape (called the "igloo"), or an exceptional dynamic villa of Zbigniew Loreth in Krakow.

After 1989, the regained freedom and increasing financial opportunities of Polish society have reflected in a flourishing villa building, which can hardly be characterized by one term, not only in case of mass production, but also of more ambitious projects. Besides villas following the modernist avant-garde and the lingering functionalism, regional folk elements and inspirations are experiencing a renaissance as well, as it is in case of the Shingle house in Krakow. The increasingly important role is played by environmental solutions and a greater emphasis of architects on organic integration of buildings into the terrain around the house. These trends are consistent with terms like eco-regionalism or mimetism. In case of projects such as the House of Future (Krakow) or Two Villas (Rybnik), rather than of individual styles we can speak of a conceptual approach to architecture that derives individual projects from the client's needs and character of the locality.

The exhibition and publication Famous Villas of Poland were i.a. prepared thanks to the support of the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland, Adam Mickiewicz Institute and the Polish Institute in Prague. The patronage of the project was assumed by the First Lady, Mrs. Anna Komorowska. Some other examples of the Polish villa architecture are a part of the exhibition Architecture Week 2013 within the overview exhibition Famous Villas of V4 and Slovenia.

1 | | | 3
— | — | — | —
| | 4 | |
— | — | — | —
| 2 | | 5

1 – Palác Gninských–Ostrogských, nyní konzervatoř /The Gninski–Ostrogski Palace, now the Warsaw Conservatory
2 – Letní sídlo krále Jana III. Sobieského ve Wilanově u Varšavy/Summer residence of King John III Sobieski´s in Wilanów pear Warsaw
3 – Vila Pod Jedlemi, Zakopane
4 – Villa Decius, Krakov/Krakow
5 – TypOvý dům, Katovice/TypOvy House, Katowice

Výstava Architektura a kultura
Exhibition Architecture and Culture

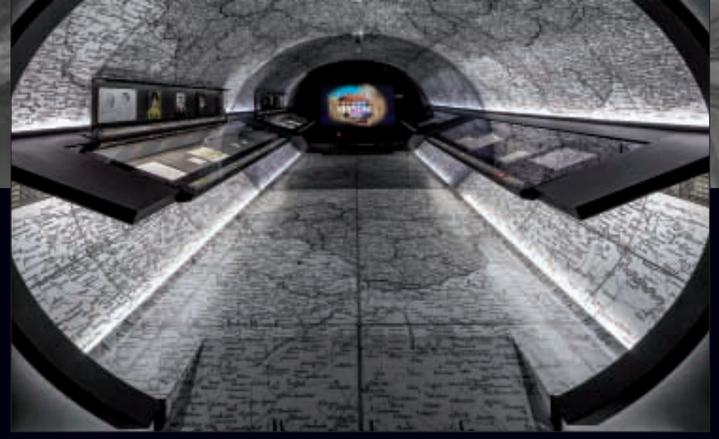

Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland.

Výstava Architektura a kultura: Dědictví a současnost
Exhibition Architecture and Culture: Heritage and Present

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad/Convent of St George, Prague Castle
OTEVÍRACÍ DOBA/OPENNING HOURS: 10.00 – 18.00 hodin/10 am – 6 pm

Přistoupení Polska k Evropské unii poskytlo nové možnosti financování investic realizovaných v rámci resortu kultury. V uplynulých letech Polsko dosáhlo první místo mezi členskými státy Evropské unie v přidělování a využívání finančních prostředků určených na kulturu. Současně evropské fondy výrazně změnily strukturu kulturních investic. Díky nim jsme již realizovali řadu projektů v oblasti kulturního dědictví, stejně jako v oblasti výstavby a rozvoje nové kulturní infrastruktury, včetně infrastruktury vzdělávání v oblasti umění.

Realizace investičních projektů v oblasti kultury byly mimo jiné možné s využitím finančních prostředků z Operačního programu Infrastruktura a životní prostředí 2007–2013. Díky výše uvedenému programu bude spolufinancováno 79 investic nadregionálního významu (celková hodnota realizovaných projektů dosáhla 930 milionů eur, včetně 540 milionů eur ze spolufinancování z Evropské unie). Investice, které získaly spolufinancování, zahrnují projekty týkající se mimo jiného renovace unikátních památek zapsaných na seznamu světového dědictví UNESCO, staveb a vývoje operních domů, filharmonií, divadel, muzeí, knihoven, uměleckých škol, univerzit, a jsou to také investice týkající se digitalizace vzácných rukopisů, archivů a filmových sbírek. Díky financování můžeme pozorovat skutečný investiční boom v oblasti kultury v Polsku.

Evropské fondy umožnily realizaci ambiciózních projektů a zajímavou vizi jejich budoucího provozu. Bude to příležitost pro polskou společnost účastnit se kulturních akcí a přispívat k rychlejšímu rozvoji regionů a měst. Tyto investice vytvářejí evropský kulturní prostor a poskytují příležitosti pro umělce a občany účastnit se evropského dialogu kultury.

Zvláštní pozornost by měla být věnována různorodosti všech předmětů prezentovaných na obrázcích a zejména architektonických řešení používaných v moderních budovách. Jejich vnější tvary byly navrženy tak, aby byly objekty atraktivnější a aby vytvořily přátelské prostředí.

Současná výstava je skvělou příležitostí představit širokému mezinárodnímu publiku některé zajímavé projekty. Všechny uvedené projekty jsou spolufinancovány v rámci Operačního programu Infrastruktura a životní prostředí 2007–2013, Prioritní skupina XI: Kultura a kulturní dědictví ve správě Ministerstva kultury a národního dědictví.

Přejeme vám všem příjemný zážitek a také doufáme, že tato výstava Vás přesvědčí o tom, že stojí za to Polsko navštívit a třeba se vydat po stopách zde prezentovaných projektů.

The accession of Poland to the European Union provides new opportunities of financing the investments implemented within the sector of culture. In recent years, Poland has reached the first place among the European Union Member States in allocating and using funds earmarked for culture. At the same time European funds have significantly changed the map of the cultural investments. Thanks to them, we have already implemented a number of projects in the field of cultural heritage, as well as in the field of construction and development of the new culture infrastructure, including the infrastructure of the art education.

The implementation of the investment projects in the field of culture was possible i.a. with the participation of the funds from the Operational Programme Infrastructure and Environment 2007–2013. 79 investments over-regional importance significance shall be co-financed thanks to the above mentioned Programme (total value of implemented projects reached 930 million euro, including 540 million euro of European Union co-financing). Among the investments, which received the co-financing are the projects concerning i.a. the renovation of the unique monuments inscribed on the UNESCO's World Heritage List, the constructions and the development of the opera houses, philharmonics, theatres, museums, libraries, art schools, universities, and also the investments concerning the digitisation of the priceless manuscripts, archives and film collections. Thanks to the funding we can observe a real investment boom in the field of culture in Poland.

The European funding allowed implementing the ambitious projects and the interesting vision of their future operation. It will constitute a chance for the Polish society to participate in the culture and contribute to the faster development of regions and cities. These investments create the European culture space and they provide opportunities for artists and citizens for participating in the European dialogue of culture.

The special attention should be paid to the variety of all objects presented in the pictures and particularly to the architectonic solutions used in modern buildings. Their exterior shapes were designed in order to make the objects more attractive and to create friendly surroundings.
The current exhibition is a brilliant occasion to present some interesting co-financed projects to the wide international audience. All presented projects are co-financed within the Operational Programme Infrastructure and Environment 2007–2013, Priority Axis XI: Culture and cultural heritage managed by the Ministry of Culture and National Heritage.

Wishing you all a pleasant experience, we also hope that the exhibition shall encourage you to travel around Poland, following the route of co-financed projects.

1 | 3 |
2 | 4 |
5

1 – Bazilika Nanebevzetí Panny Marie/Basilica of the Assumption, Krzeszów
2 – Koperníkovo vědecké centrum, Varšava /The Copernicus Centre of Science in Warsaw
3 – Dědictví Frederika Chopina, Varšava/Chopin's Heritage, Warsaw
4 – Podleská opra a filharmonie – Evropské centrum umění v Bialystoku/The Podlaskie Opera and Philharmonic Hall – European Centre of Art in Bialystok
5 – Panorama Královský hrad, Varšava/Panorama of Royal Castle, Warsaw

Výstava Architektura a kultura: Dědictví a současnost/Exhibition Architecture and Culture: Heritage and Present

Výstava Architektura a kultura: Dědictví a současnost byla připravena Odborem evropských fondů Ministerstva kultury a národního dědictví Polské republiky. Navazuje na výstavu Architektura a kultura prezentovanou na Architecture Week Praha v loňském roce, na níž bylo představeno více než dvacet nejzajímavějších nových staveb z oblasti „kulturní infrastruktury". Letošní výstava přibližuje další výsledky „polského kulturně-stavebního boomu" posledních let, navíc však nově vznikající ikony polských měst konfrontuje s dědictvím polské architektury.

Na výstavě jsou konfrontovány fotografie historických staveb a současné architektury. Cenné památky, mezi něž patří symboly Polska zařazené na seznam UNESCO (hrad Wawel v Krakově, Královský zámek ve Varšavě nebo Staré Město v Toruni), fungují přirozeně jako významné generátory turistického ruchu. Restaurační práce, realizované v posledních letech, oživují lesk dávné architektury a v některých případech (Královský zámek) otevřely také prostor pro zdařilé zakomponování prvků moderní architektury.
Druhým pólem jsou pak zcela nové stavby z široce pojaté kulturní sféry. Patří sem opery a filharmonie (například loni otevřená impozantní stavba filharmonie ve východopolském Białystoku), umělecké školy a kulturní a vzdělávací centra – jako např. nejvýznamnější středoevropské centrum vědy Kopernik ve Varšavě.

Výstava Architektura a kultura: Dědictví a současnost byla připravena Odborem evropských fondů Ministerstva kultury a národního dědictví Polské republiky. Navazuje na výstavu Architektura a kultura prezentovanou na Architecture Week v loňském roce, na níž bylo

představeno více než dvacet nejzajímavějších nových staveb z oblasti „kulturní infrastruktury".

Exhibition Architecture and Culture: Heritage and Present was prepared by the Department of European Funds of the Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland. It follows the exhibition Architecture and Culture presented at the Architecture Week last year, where more than twenty most interesting new buildings of the „cultural infrastructure" were presented. This year's exhibition brings more results of „Polish cultural-building boom" in recent years, but in addition it confronts the emerging icons of Polish cities with heritage of Polish architecture.

At the exhibition, the photographs of historical buildings and of contemporary architecture are confronted. Valuable monuments, including the symbols of Poland inscribed in the UNESCO List (Wawel Castle in Krakow, Royal Castle in Warsaw, and the Old Town in Torun), are important natural generators of tourism. The restoration works carried out in recent years have revived the luster of ancient architecture, and in some cases (Royal Castle) they have opened a space for successful incorporation of modern architecture.
The other pole is represented by new constructions from a broadly approached cultural sphere. These include operas and philharmonies (for example, an impressive building of the Philharmonic in Białystok, eastern Poland, opened last year), art schools and cultural and educational centres – such as the most important Central European Copernicus Science Centre in Warsaw.

Modernistická Varšava
Modernist Warsaw

Modernistická Varšava: Výstava fotografií Czesława Olszewského
Modernist Warsaw: Exhibition of Photographs of Czesław Olszewski

KDY/WHEN: 24. 9. – 30. 11. 2013
KDE/WHERE: Galerie Polského institutu v Praze/Gallery of the Polish Institute in Prague, Karlova 27, Praha 1/Prague 1

AUTOR VÝSTAVY/AUTHOR OF THE EXHIBITION: Nakladatelství RASTER
KURÁTOR PRAŽSKÉ VÝSTAVY/COURATOR OF THE EXHIBITION IN PRAGUE: Piotr Zdybal

Výstava černobílých fotografií ztracených skvostů modernistické architektury hlavního města Polska. Modernistická Varšava je přízrak a zároveň jedna z mnoha historických identit hlavního města Polska. V meziválečném období moderní řád velmi rychle ovládl strukturu města. Ještě rychleji pak – dalo by se říci během několika okamžiků – tento řád zmizel v důsledku válečných operací v roce 1944, zpečetěných následně poválečnou obnovou města. Jeho zmizení bylo definitivní, byl nahrazen monumentálním řádem socialistického realismu a poté toxickým světem pozdně-modernistických panelákových sídlišť. V dějinách Varšavy 20. století byla výstavba téměř vždy spojena s destrukcí. Podle aktuální ideologie a politiky paměti bylo hlavní město Polska opětovně budováno hned několikrát.

Fotografie Czesława Olszewského představují stopy éry modernizace. Jsou to fotografické zkameněliny odkazující ke zmizelé realitě 20. a 30. let minulého století. Autorova kolekce přežila všechny pozdější bouře a dnes ji, ačkoli ve své podstatě nepřesahuje rámec dokumentární fotografie, musíme chápat jako něco více než jen pouhý ikonografický zdroj. Historička architektury Marta Leśniakowska píše: „Modernistická Varšava má z kulturní perspektivy všechny rysy potopené Atlantidy." Fotografie varšavské architektury fascinují jako střípky odkazující k neexistujícímu celku, ke světu chvíli před záhubou. Olszewského fotografie vyprávějí příběh o ztrátě. Jsou to pouze fragmenty, které nám však umožnují rekonstruovat ve vlastní představivosti to, jak mohl vypadat onen svět vcelku.

Na Olszewského fotografiích se architektura téměř vždy zjevuje v podobě bílých, geometrických útvarů monumentálně vyrůstajících ze země. Autor se dívá vždy zdola, objektiv svou perspektivou nesmí dílo zastínit. Fotograf je zdánlivě nezávislým pozorovatelem, ke všem stavbám se snaží přistupovat stejně – bez emocí a s archivářskou důkladností. Jako následovník Malewicze, Bauhausu a Le Corbusiera dlouze kontempluje metafyzickou bělost fasád, jindy máme dojem, že se noří do abstraktního, prázdného prostoru.

Důležitým kontextem Modernistické Varšavy je znovuzískání samostatnosti Polska v roce 1918 a s ním spojený étos modernizace jako politického nástroje. V této době dochází k řadě zásahů do struktury města a změn, jejichž cílem je očista od stop cizí nadvlády. Z fasád činžovních domů a veřejných budov mizí motivy, které bylo možné spojovat s ruskou přítomností. V roce 1924 byla ze stejných důvodů zahájena demolice největšího symbolu – katedrálního pravoslavného chrámu sv. Alexandra Něvského. Ušetřeny nebyly ani menší chrámy a veřejné budovy spojované s imperiálním Ruskem.

Tento očistný proces měl připravit základy moderního města – metropole, jejíž architektura by reflektovala současné světové trendy. Fotografie z výstavy dokazují, že skupina architektů-modernistů soustředěná kolem Fakulty architektury Varšavského VUT, byla i přesto vnitřně velmi roztříštěná. Soupeřily mezi sebou různé generace architektů, vzdělané v různých zemích a různých tradicích. Také témata, která si vybírali, svědčí o této rozmanitosti: od velkých urbanistických projektů a impozantních veřejných budov až k soukromým vilám a obytným domům. Podstatné je, že Czesław Olszewski, se stejnou zvědavostí dokumentoval autobusovou zastávku i luxusní vilu v Kielecké ulici. Díky tomu vytvořil reprezentativní portrét hlavního města, jeho architektury a také obrovských aspirací po sto dvaceti letech znovuzrozeného polského státu.

Exhibition of black and white photographs of lost treasures of the capital city of modernist architecture of Poland.

Modernist Warsaw is an unpleasant reminiscence and at the same time one of the many historical identities of the capital city of Poland. In the interwar period the modern order dominated the city structure very quickly. Then, even faster – you could say in a few moments – – this order disappeared as a result of military operations in 1944, subsequently sealed by post-war reconstruction of the city. Its disappearance was definite: it was replaced by a monumental order of socialist realism and then by a toxic world of the late modernist prefabricated concrete housing estates. In the history of Warsaw of the 20th century, building was almost always associated with destruction. According to the ideology and the politics of memory of that time, the capital of Poland was re-built several times.

The photographs of Czeslaw Olszewski represent traces of the modernization era. They are photographic fossils referring to a disappeared reality of the 20's and 30's of the last century. The author's collection survived all subsequent storms and now, though in its essence it does not go beyond a documentary photography, it has to be understood as something more than a mere iconographic source. An architectural historian Marta Leśniakowski writes: "From the cultural perspective, modernist Warsaw has all the features of the sunken Atlantis". Photographs of Warsaw architecture are fascinating as fragments referring to a non-existent whole, to the world just before its destruction. Olszewski's photos tell the story of loss. They are only fragments, which, however, allow us to reconstruct in our own imagination how this world could have looked like as a whole.

On Olszewski' photographs, the architecture is almost always appearing in the form of white, geometric shapes monumentally growing up from the ground. The author is always looking from the bottom, the lens cannot overshadow the work by its perspective. The photographer is seemingly an independent observer, he is trying to approach all the buildings in the same way – without emotions and with archivist's thoroughness. As a follower of Malewicz, Bauhaus and Le Corbusier, he is contemplating the metaphysical whiteness of facades at great length, another time we have the impression that he is immersing into an abstract, empty space.

Regaining of Poland's independence in 1918 and the associated ethos of modernization as a political tool is an important context of modernist Warsaw. A number of interventions in the structure of cities and changes aimed at purification from traces of foreign domination occurred at this time. The motifs associable with the presence of the Russians were disappearing from the facades of apartment houses and public buildings. Due to the same reasons, demolition of the biggest symbol – the cathedral of an Orthodox Church of Alexander Nevsky began in 1924. Smaller temples and public buildings associated with the imperial Russia were not spared either.

This process of purification was to prepare the foundations of the modern city – a metropolis whose architecture should reflect current global trends. The photographs from the exhibition show that a group of architects, modernists centered around the Faculty of Architecture at the Warsaw University, was internally still very fragmented. Different generations of architects educated in different countries and different traditions were vying with each other. The topics they were choosing indicate this diversity as well: from large urban projects and impressive public buildings to private villas and residential buildings. It is essential that Czeslaw Olszewski was with the same curiosity documenting the bus stop, as well as a luxury villa in Kielce Street. Thanks to that, he created a representative portrait of the city, of its architecture and of great aspirations after a hundred and twenty years of the rebirth of the Polish state.

Czesław Olszewski (1894–1969) – úředník, který se stal jedním z nejznámějších fotografů architektury v dějinách Polska. Od roku 1920 spjatý s Varšavou, kterou na delší dobu opustil pouze kvůli totálnímu zničení města po Varšavském povstání v roce 1944. Je autorem největšího dochovaného souboru fotografií modernistické architektury v Polsku, čítajícího více než 1.200 negativů. Většina fotografií zobrazuje objekty ve Varšavě a okolí. Převažují na nich díla architektů narozených kolem roku 1900: Bohdana Pniewského, Romualda Gutta, Macieje Nowického, Romualda Millera, Juliusze Zórawského, Barbary a Stanisława Brukalských nebo Heleny a Szymona Syrkusových

Czeslaw Olszewski (1894–1969) – a clerk who became one of the most famous photographers of architecture in the history of Poland. He was connected with Warsaw since 1920, which he left for some time only due to its total destruction after the Warsaw Uprising in 1944. He is the author of the largest preserved collection of photographs of modernist architecture in Poland, comprising more than 1,200 negatives. Most of the photographs display objects in Warsaw and its surroundings. Prevailing are the works of architects born around 1900: Bohdan Pniewski, Romuald Gutt, Maciej Nowicki, Romuald Miller, Juliusz Zórawski, Barbara and Stanisław Brukalski or Helena and Szymon Syrkus.

Vernisáž výstavy dne 24. září byla spojena s českou premiérou filmu Varšava 1935, unikátní 3D rekonstrukcí předválečné metropole./The exhibition opening on September 24 is associated with the Czech premiere of the movie Warsaw 1935, a unique 3D reconstruction of the pre-war metropolis.

1 | | 3 | |
— — — —
| 2 | | 4

1 – WARSZAWA 1935
2 – Nábřeží, Gdaňsk, cca 1938/Gdańskie bankside, ca. 1938
3 – Městský dům a zahrada, architekt Romuald Gutt, zahradní architekt: Alina Scholtz, 1934, ulice Kielecka 33a/Townhouse and garden, architect Romuald Gutt, garden landscaper Alina Scholtz, 1934, 33a Kielecka Street
4 – Činžovní dům K. Bertoni, postaveno kolem 1938, ulice Dynasy6/K. Bertoni apartment house, built between 1938, 6 Dynasy Street, architekt/architect: Stefan Tworkowski,

Peter Brňo

Slovensko
Slovakia

Peter Brňo
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Slovenské republiky/The Embassy of the Slovak Republic in Prague
Pelléova 87/12
160 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 113 051
e-mail: Emb.prague@mzv.cz

Je mi cťou, že už po tretí krát mám česť prevziať záštitu nad 7. ročníkom medzinárodného festivalu architektúry a urbanizmu Architecture Week Praha 2013, ktorý sa koná v dňoch 23. 9. – 20. 10. 2013. Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Prahe spolu so zahraničným zastúpením Slovenskej agentúry pre cestovný ruch SACR sa opäť podieľa na realizácii slovenskej účasti na tomto významnom festivale.

Tohtoročná téma architektonické dedičstvo a urbanizmus prilákala viaceré slovenské mestá a inštitúcie, aby sa aktívne zúčastnili na jednotlivých projektoch a nielen odbornej, ale aj širokej verejnosti predstavili jedinečné slovenské dedičstvo v oblasti architektúry, urbanizmu, ktoré je v mnohých prípadoch zaradené aj do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Medzinárodný význam podujatia podčiarkuje aj záštita pána Miloša Zemana, prezidenta Českej republiky. Okrem neho záštitu prevzali WHC UNESCO, veľvyslanectvá viacerých štátov a ďalší predstavitelia krajín, miest a inštitúcií. Partnerom Žiliny a Skalice na Dňoch slovenských miest je Slovenská asociácia cestovného ruchu. Uznanie a vďaka patrí aj hlavnému organizátorovi, spoločnosti Czech Architecture Week Praha, ktorá organizáciou už 7. ročníka vytvorila predpoklady na zoznámenie sa nielen s významnými historickými pamiatkami a ich ochranou až do dnešných dní, ale sprievodnými akciami a podujatiami oboznamuje verejnosť s novými architektonickými a urbanistickými trendmi súčasnosti a zároveň vychováva verejnosť k zodpovednosti za životné prostredie a ekológiu stavieb. Ako mimoriadne pozitívny aspekt rôznorodého programu je potrebné vyzdvihnúť zaradenie viacerých škôl do programu Hravý architekt a aj takouto formou vzbudiť u najmladšej generácie záujem a zodpovednosť o svoje okolie a životné prostredie.

Hoci Slovenská republika vznikla len pred 20 rokmi, história našej krajiny siaha veľmi ďaleko a prejavuje sa to aj v architektúre. Od ľudovej, cez historické hrady a zámky, novodobé stavby nedávneho obdobia až po zaujímavé architektonické realizácie súčasnosti. Preto sme veľmi radi, že v roku, keď si pripomíname aj 20. výročie zápisu prvých slovenských pamiatok do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO, sa môžeme zúčastniť na prestížnom medzinárodnom festivale architektúry a urbanizmu Architecture Week v Prahe. V Zozname svetového dedičstva UNESCO sú zapísané viaceré slovenské skvosty. Ukážkou ľudovej architektúry je obec Vlkolínec, doteraz v nej žijú ľudia, ktorí svoje obydlia chránia a udržiavajú v pôvodnom stave. Priradiť by sme k nemu mohli aj rázovitú obec Čičmany s unikátnou architektúrou – maľovanými zrubovými drevenicami. Do pozornosti UNESCO sa dostali aj historické mestá Banská Štiavnica a Levoča s jedinečným gotickým oltárom majstra Pavla, ktorý je najvyšší na svete. Návštevníkov a odborníkov zaujme aj Bardejov, považovaný za najgotickejšie mesto Slovenska. A nemôžem zabudnúť ani na unikátne stavby ôsmych drevených kostolov Karpatského oblúka, ktoré majú výnimočnú celosvetovú hodnotu, či Spišský hrad – rozlohou najväčší hradný stredoveký komplex v Strednej Európe. V tejto súvislosti by som rád pripomenul, že Slovensko patrí medzi krajiny s najväčším počtom hradov a zámkov v Európe, máme 425 kaštieľov a 180 hradov a zámkov.

Tieto pamiatky dokumentujú umenie staviteľov, ako aj poctivú prácu slovenských robotníkov. Je známa vynikajúca povesť práve slovenských murárov, ktorí sa podieľali na stavbe mnohých rakúsko-uhorských stavieb, okrem iného aj maďarského parlamentu, či viacerých prestížnych stavieb vo Viedni. Predovšetkým odbornej verejnosti netreba zvlášť predstavovať architekta Štefana Hudeca, rodáka z Banskej Bystrice, ktorý postavil prvý mrakodrap (Park hotel) v Šanghaji, aj celej Ázii a s jeho stavbami sa môžeme stretnúť aj v Európe a v USA. Práve v Českej republike sa môžeme na mnohých miestach stretnúť so stavbami ďalšieho uznávaného slovenského architekta Dušana Jurkoviča. Jednou z ukážok jeho majstrovstva sú objekty v kúpeľoch Luhačovice. Dnes na týchto uznávaných architektov nadväzujú predstavitelia novej generácie. V ich ateliéroch vznikajú nové stavby a objekty po celom svete. Na Slovensku vznikajú nové centrá miest, nákupné centrá, obytné celky. Architektonicky sa menia Tatry, Košice, Bratislava aj ďalšie miesta a mestá, ale popritom si chránime aj dedičstvo našich predkov.

Verím, že ak by sme sa na tomto mieste ocitli o sto, dvesto rokov, s rovnakým obdivom by sme sa pozerali na dnešné stavby. Ako na architektonické diela minulosti, ktoré nám pripomínajú a ukazujú, ako žili naši predkovia. A tak to bude vždy, lebo architektúra, to je ako pamäť národov, krajín, časov. Obdivujme, učme sa a napredujme, aby na nás mohli byť hrdí aj naši potomkovia.

For the third time I have the honour of assuming patronage of the 7th International Festival of Architecture and Urbanism Architecture Week Prague 2013, which will take place between September 9 and October 20, 2013.
The Embassy of the Slovak Republic in Prague together with foreign representation of SACR, the Slovak Tourist Board, is again involved in arranging the Slovak participation in this significant Festival.

This year's theme, architectural heritage and urbanism, has attracted several Slovak cities and institutions to actively participate in individual projects and to introduce not only to professional, but also to general public, examples of the unique Slovak heritage in the fields of architecture and urbanism, which are in many cases included also in the UNESCO World Heritage List. The international importance of the event is emphasized by the patronage of Mr. Miloš Zeman, President of the Czech Republic. Further, the patronages were assumed by UNESCO WHC, embassies of several countries and other representatives of countries, cities and institutions. The Slovak Tourist Board is a partner of Žilina and Skalica during Days of Slovak cities. We would also like to express our appreciation and gratitude to the main organizer, the company Czech Architecture Week Ltd. Prague, which with their 7 years of experience has created excellent conditions for getting to know not only the significant historical monuments and their protection up to the present day, but by the accompanying actions and events it has made the public aware of new contemporary architectural and urbanistic trends, while educating the public towards environmental responsibility and ecology of constructions.
As a very positive aspect of the diverse program it is necessary to highlight the engagement of several schools to the program Playful Architect, thereby arising an interest among the youngest generation and responsibility for their surroundings and environment.
Although the Slovak Republic was founded only 20 years ago, our country's history goes back to very ancient times and this is reflected also in our architecture, including the folk architecture, historic castles and chateaus, as well as modern buildings of the recent period and interesting contemporary architectural projects. Therefore, we are very pleased that in the year when we celebrate the 20th anniversary of inscribing the first Slovak monuments in the UNESCO World Heritage List, we can participate in the prestigious International Festival of Architecture and Urbanism Architecture Week in Prague.
The UNESCO World Heritage List comprises several Slovak treasures. The village of Vlkolínec represents an example of folk architecture. It is still inhabited by native people who protect their homes and keep them in the original condition. We could also include here a distinctive village of Čičmany with its unique architecture – painted wooden houses.
The UNESCO List comprises also the historical towns of Banská Štiavnica and Levoča with a unique Gothic altar of Master Paul, which is the highest altar in the world. Visitors and experts will also be attracted by Bardejov, considered the most Gothic city in Slovakia.
And I cannot forget the unique constructions of eight wooden churches of the Carpathian arc, which have an extraordinary worldwide value, or the castle Spišský hrad, which is the largest medieval castle complex in Central Europe.
In this context, I would like to point out that Slovakia is among the countries with the highest number of castles in Europe: we have 425 mansions and 180 castles.

These monuments demonstrate the artistic skills of their builders, as well as a hard work of Slovak workers. The Slovak bricklayers are known to have an excellent reputation.
They participated in the construction of many Austro-Hungarian buildings, including the Hungarian Parliament or several prestigious buildings in Vienna. An architect Štefan Hudec, a native of Banská Bystrica, needs not to be introduced in particular to the professional public – he built the first skyscraper (Park Hotel) in Shanghai and in Asia, and his buildings can be found also in Europe and the USA. Another recognized Slovak architect Dušan Jurkovič is i.a. the author of several buildings located in the Czech Republic. One of the examples of his mastery includes the buildings in the spa of Luhačovice. Today these renowned architects are followed by a new generation. Many new constructions and buildings around the world have originated in their studios. In Slovakia, the new city centres, shopping malls and residential complexes are appearing. The Tatras, Košice, Bratislava and other cities and places are undergoing architectural changes, but at the same time we are protecting the heritage of our ancestors.

I believe that if we find ourselves in this place a hundred or two hundred years later, we would look at today's buildings with the same admiration, perceiving them as architectural works of the past that remind us and show how our ancestors lived. This will always be the same, because architecture is like a memory of nations, countries, times.
Let's admire, learn and advance, so that our descendants can be proud of us, too.

1 – Bratislavský hrad/Bratislava Castle

Katarína Kosová

PhDr. Katarína Kosová
Generálna riaditeľka/General Director

Pamiatkový úrad SR/Monuments Board of the Slovak Republic
Cesta na Červený most 6
814 06 Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 220 464 101
e-mail: katarina.kosova@pamiatky.gov.sk
www.pamiatky.sk

Dovoľujeme si privítať Vás na 7. ročníku medzinárodného festivalu architektúry a urbanizmu Architecture Week Praha 2013, ktorého témou je architektonické dedičstvo a súčasná architektúra, s cieľom priblížiť verejnosti najmä české a slovenské, ale aj svetové architektonické dedičstvo v tvorivom dialógu so súčasnou architektúrou.

Podujatie, organizované Správou Pražského hradu a Czech Architecture Week sa koná pod záštitou prezidenta Českej republiky pána Miloša Zemana, ako aj Ministerstva kultúry Českej republiky a Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Českého dědictví UNESCO, veľvyslanectiev v Prahe ako aj mnohých významných inštitúcii.

Je nám cťou, že tohtoročný festival architektúry prebieha aj pod záštitou a odbornou spoluprácou Pamiatkového úradu SR. Ochrana národných kultúrnych pamiatok je súčasťou programového konceptu ochrany nášho kultúrneho dedičstva a ako jedna z úloh štátu je deklarovaná v Ústave Slovenskej republiky. Každý kultúrny štát si svoje dedičstvo chráni. Skutočnosť, že nejde o zanedbateľnú úlohu dokazuje aj iniciatíva Národnej rady Slovenskej republiky, ktorá uvedomujúc si nenahraditeľné kultúrne hodnoty vytvárané predchádzajúcimi generáciami, prijala v roku 2001 samostatnú Deklaráciu o ochrane kultúrneho dedičstva.

Pamiatkový fond Slovenskej republiky dnes tvorí 9.785 nehnuteľných a 14.762 hnuteľných národných kultúrnych pamiatok, 18 pamiatkových rezervácii a 82 pamiatkových zón. Význam a hodnotu našich pamiatok dokladá v medzinárodnom rámci aj zápis piatich lokalít do zoznamu Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO – Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia, Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia, Vlkolínec, historické jadro mesta Bardejov a Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka. K týmto súborom môžeme priradiť aj pamiatky zapísané v Európskom zozname kultúrneho dedičstva: predrománska cirkevná architektúra – Kostol sv. Margity Antiochijskej v Kopčanoch a Kostol sv. Juraja v Kostoľanoch pod Tribečom, hrad Červený Kameň, Mohylu generála M. R. Štefánika na Bradle a jeho rodný dom či mincovňa v Kremnici.

Festival Architecture Week Praha 2013, približuje architektonické dedičstvo Českej republiky a Slovenskej republiky, zaradené do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Hlavná téma festivalu vytvára priestor pre prezentáciu nehnuteľných kultúrnych pamiatok a ich prepojenie so súčasnou architektonickou tvorbou vo svete. Obnova architektonického dedičstva je vec verejná a je porovnateľná medzi jednotlivými krajinami navzájom. Obnova pamiatkového fondu vo všeobecnosti predstavuje už dlhodobo aj istý neuralgický bod a preto sa jej otázkami a problémami s ňou súvisiacimi zaoberajú nielen odborníci tak z oblasti projektovania, realizácie, ako aj pamiatkovej starostlivosti, ale taktiež sa stáva predmetom intenzívnej diskusie v laickom prostredí, horúcou témou občianskej spoločnosti.

Vítame preto iniciatívu spoločnosti Czech Architecture Week organizovať tento špecializovaný festival. Za veľmi prínosné považujem doplnenie výstavných expozícií sprievodnými odbornými podujatiami a prednáškami o ochrane architektonického dedičstva a architektonickej tvorbe na medzinárodnej úrovni. Sme presvedčení, že toto podujatie bude patriť k tým, ktoré sú míľnikmi na ceste neustále sa prehlbujúcej ľudskej i profesionálnej spolupráce českých a slovenských tvorcov a odborníkov.

A na záver mi dovoľte pozvanie do slovenskej expozície, kde Vás radi privítame, aby sme Vám okrem iného priblížili mimoriadny fenomén architektonického dedičstva – drevenú sakrálnu architektúru a tak priniesli kus Slovenska do Vášho prenádherného hlavného mesta.

Želám podujatiu zdarný a úspešný priebeh.

1 – Stará radnice, Bratislava/Old Town Hall, Bratislava

We are glad to welcome you at the 7th international Festival of Architecture and Urban development called Architecture Week Prague 2013 whose topics are architectural heritage and contemporary architecture. This event wants to present to the public the Czech and Slovak as well as international architectural heritage in the creative dialogue with the contemporary architecture.

The Architecture Week Prague 2013 organized by the Administration of Prague Castle and the company Czech Architecture Week takes place under the patronage of the President of the Czech Republic Mr Miloš Zeman as well as of the Department of Culture of the Czech Republic and the Department of Culture of the Slovak Republic, the Czech heritage of UNESCO, embassies in Prague and other important institutions.

We are honoured that this year´s festival of architecture takes place also under the patronage and in close professional cooperation with the Monument Board of the Slovak Republic. The protection of national cultural monuments is part of the programme concept of protecting our cultural heritage and as one of the tasks of the state it is declared also in the Constitution of the Slovak Republic. Each cultural nation protects its heritage. The fact that this is an important task is proved by the initiative of the National Council of the Slovak Republic that – respecting the irreplaceable cultural values built by previous generations – has adopted in 2011 a Declaration on the protection of cultural heritage.

The monuments´ fund of the Slovak Republic is nowadays composed of 9,785 immovable and 14,762 movable national cultural monuments, 18 monument parks and 82 monument zones. The importance and value of our monuments is in the international perspective proved by entering five locations into the List of world cultural heritage of UNESCO – Banská Štiavnica and technical monuments in the vicinity, Levoča, Castle of Spiš and monuments in the vicinity, historical parts of the city of Bardejov and wooden churches in the Slovak part of the Carpathians arch. Apart from these monuments, there are in Slovakia also monuments which can be found on the European list of cultural heritage: pre-Roman church architecture – Church of Saint Margret Antiochijska in Kopčany and Church of Saint George in Kostoľany pod Tribečom, the Castle of Červený Kameň, the Monument of General M. R. Štefánik in Bradlo and his birth house or the Mint in Kremnica.
During the Architecture Week Praha 2013, the architectural heritage of the Czech and Slovak Republics entered into the List of world heritage of UNESCO is being presented. The main topic of the festival enables the presentation of immovable cultural monuments and its connections with the contemporary architecture in the world.

The renovation of architectural heritage is a matter of public interest and can be compared between the individual countries. In general, the renewal of the monuments´ fund is in the long run also a sensitive matter and therefore is this problem and question being discussed by experts for planning and conducting monuments´ protection and is also subject of intensive discussions among laymen and within the civil society.

Therefore, we welcome the initiative of the company Czech Architecture Week to organize this specialized event. The fact that the expositions are complemented by professional presentations and lectures about the protection of architectural heritage and architectural design on the international level contributes to the importance of this festival. We are convinced that this event will be a milestone on the way of even closer personal and professional cooperation between Czech and Slovak experts.

2 – Ruská Bystrá, gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša biskupa, r. 1720 (UNESCO), foto archív PÚ SR v Bratislave/Ruská Bystrá, The Greek-Catholic Church of St. Nicholas, 1720 (UNESCO), photo: Archive of MB of SR Bratislava

To sum up, I would like to invite you to come to our Slovak exposition. We would like to present you an extraordinary phenomenon of our architectural heritage – the wooden sacral architecture, and thus, bring a piece of Slovakia to your beautiful capital.

I wish all the best and a lot of success to this event.

Drevená sakrálna architektúra na Slovensku/Wooden Sacral Architecture in Slovakia

Drevená sakrálna architektúra predstavuje jednu z najhodnotnejších súčastí kultúrneho dedičstva Slovenska. Svojou atmosférou, konštrukčným riešením, umeleckým prevedením, spätosťou s prírodou a okolitým prostredím vytvára neopakovateľný genius loci, ktorý v pozorovateľovi vyvoláva úctu a pokoru. Hovoríme tu o súbore unikátnych architektonických objektov, vytvorených anonymnými ľudovými staviteľmi a umelcami v priebehu minulých storočí. Najstaršie z nich pochádzajú z 15. storočia, nie sú len hmatateľnou spomienkou na časy minulé, ale i v dnešnej dobe slúžia svojmu pôvodnému účelu v každodennom živote obyvateľov slovenských regiónov. Sú vyhľadávanými turistickými cieľmi návštevníkov zo Slovenska i zo zahraničia. Tieto drevené kultové stavby priťahujú svojim unikátnym vzhľadom, architektonickým riešením, umeleckým stvárnením, sú zjednocujúcim prvkom medzi prírodou a človekom. Fascinujú stavebným prevedením, bez použitia klincov a kovových klinov. Unikátne zrubové väzby stavebnej konštrukcie zabezpečili celistvosť objektov počas mnohých storočí. Použitý drevený materiál, i keď extrémne náchylný k zmenám a devastácii vplyvom poveternostných podmienok, ohrozený ohňom a degradáciou ľudskou činnosťou, prestál stáročia a je vo svojej jednoduchosti a predsa zložitým väzbám konštrukcií svedectvom zručnosti a umu anonymných ľudových staviteľov. Tieto objekty sa stali pre svoje kultúrno-historické hodnoty súčasťou národného kultúrneho dedičstva. Mnohé boli vyhlásené za národné kultúrne pamiatky a zapísané do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu a k ich ochrane Slovenská republika pristupuje aj v súlade s Dohovorom o ochrane architektonického dedičstva.

V súčasnosti sú zapísané v Zozname svetového kultúrneho dedičstva aj lokality zo Slovenska s mimoriadne významnými národnými kultúrnymi pamiatkami a ich súbormi – Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia, Historické jadro mesta Bardejov, Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia a Rezervácia ľudovej architektúry Vlkolínec. Medzi tieto rarity sa zaradili aj Drevené chrámy v slovenskej časti Karpatského oblúka ako typický príklad drevenej sakrálnej architektúry s najhodnotnejšími architektonickými prvkami, svojim významom presahujúcej hranice územia Slovenska. Sú špecifickým príkladom sakrálnych stavieb odrážajúcich vplyv geografického prostredia, keďže Slovensko sa radí medzi najlesnatejšie regióny Európy s dostatkom dreva, ktoré bolo v minulosti významným stavebným materiálom. Sú súčasťou širšieho regiónu, ktorý zahŕňa juhovýchodné Poľsko, Zakarpatskú Ukrajinu a sedmohradskú časť Rumunska. Ich výskyt najmä v severnej a severovýchodnej časti Slovenska úzko súvisí s geografickými prostredím – horstvom Karpatského oblúka, bohatým na lesy. Tu sa počas historického vývoja formovali špecifické životné podmienky, ktoré ovplyvnili územie materiálovými i prírodnými danosťami ale aj kultúrnou atmosférou.

Vznik a vývoj drevenej sakrálnej architektúry súvisí s radom faktorov, najmä geografických, historických, etnických a náboženských. Na styku dedičstva a odkazu dvoch veľkých svetových kultúr, západorímskej a byzantskej, geomorfologické a prírodné podmienky ovplyvnili i architektúru. Prejavilo sa to v konštrukčnom prevedení stavieb, stavebnom materiáli, ktorým bolo najmä drevo, v typických výtvarných prvkoch a tiež v estetickom cítení tvorcov týchto diel. Prelínajú sa tu prvky domácej stavebnej tradície s architektonickými požiadavkami cirkevného univerzalizmu. Z hľadiska stavebnej konštrukcie sú tieto stavby typickým ľudovým staviteľstvom, vychádzajúcim z ľudových tradícií, avšak tesne naviazaným na požiadavky jednotlivých cirkví. Majú však významné spoločné črty – umiestnenie v prírodnom prostredí, situovanie v sídle, funkciu, dispozíciu, kolorit, a iné. V mnohých z nich sa zachoval unikátny interiér, s bohato zdobenými umelecky pozoruhodnými ikonami, ikonostasmi, kovanými krížmi a ďalšími výtvarnými prvkami.

Ako súčasť fenoménu stredoeurópskych sakrálnych stavieb má však Slovensko svoje špecifiká. Dokladom o tom sú viaceré typy drevenej sakrálnej architektúry z územia celého Slovenska, kde v bohatej etnickej a náboženskej skladbe je konfesia alebo náboženský rítus rozhodujúca pre typ dreveného kostola. Na Slovensku má najvýznamnejšie zastúpenie v severovýchodnej časti územia, najmä v oblasti medzi 49°25' až 48°40' s. g. š. a 18°40' až 22°35' v. g. d. Vyskytujú sa tu drevené kostolíky i zvonice v koncentrovanejšej miere viac ako na iných častiach Slovenska. Jednoznačný súvis vidíme v prírodných podmienkach strednej Európy s mohutným horstvom západných Karpát, hlavne v oblastiach Nízkych a Stredných Beskýd, s chladnou a mierne teplou klímou, ktoré umožňovali využívať ľahko dostupné drevo ako základný stavebný materiál. V minulých storočiach sa na stavbu kostolov a chrámov používalo dobre spracovateľné mäkké ihličnaté

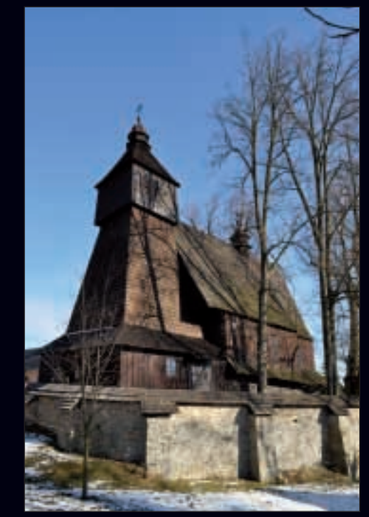

1 | **2** |
3 | |

1 – Ladomírová, gréckokatolícky Chrám sv. Michala archanjela/Ladomírová, The Church of St. Michael the Archangel, 1742 (UNESCO), foto/photo: M. Dudáš
2 – Múzeum v prírode v Bardejovských Kúpeľoch, gréckokatolícky Chrám Ochrany Presvätej Bohorodičky z Mikulášovej/Museum in Bardejov Spa The Greek Catholic Cathedral Protection of the Virgin Mary from Mikulášová, 1730, foto/photo: M. Dudáš
3 – Bodružal, gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša biskupa, zač. 18. st. (UNESCO), foto archív KPÚ Prešov/Bodružal, The Greek-Catholic Church of St. Nicholas, beginning of the 18th century (UNESCO), photo: Archive of KPÚ Prešov

4 | | **5**
| **6** |

4 – Ruská Bystrá, gréckokatolícky Chrám sv. Mikuláša biskupa, r. 1720 (UNESCO), foto archív PÚ SR v Bratislave/Ruská Bystrá, The Greek-Catholic Church of St. Nicholas, 1720 (UNESCO), photo: Archive of MB of SR Bratislava
5 – Hervartov, rímskokatolícky Kostol sv. Františka z Assisi, pol. 15. st. (UNESCO)/Hervatov, The Roman Catholic Church of St. Francis of Assisi, half of the 15th century (UNESCO), foto/photo: M. Dudáš
6 – Tvrdošín, rímskokatolícky Kostol Všetkých svätých, cca 1430–40 (UNESCO)/Tvrdošín, The Roman Catholic All Saints Church, approx. 1430–40 (UNESCO), foto/photo: M. Dudáš

drevo, najmä smrekovec opadavý, červený smrek, jedľa a zriedkavejšie tis, hlavne pre dostupnosť materiálu a vhodné vlastnosti ako je značný obsah živice a veľkú odolnosť voči poveternostným vplyvom. Obyvateľstvo z neho vytváralo nielen jednoduché obytné a hospodárske objekty ľudovej architektúry, ale aj jedinečné stavby sakrálneho charakteru. Na mieste, kde sa stretávala a vzájomne ovplyvňovala latinská kultúra západu s byzantsko-ruskou kultúrou východu, vznikla pôsobivá chrámová architektúra, ktorá až do súčasnosti harmonicky spája najvyššie kvality ľudského umu a úsilia. Svojou vonkajšou formou a vnútornom obsahom výrazne odráža multietnickú a konfesionálnu rôznorodosť. Architektonické, konštrukčné a dekoračné prvky vychádzali z domácich tradícií obohacovaných o technické riešenia a nevšedné výrazové prostriedky z cudzieho prostredia. Aj v súčasnosti existujú drevené chrámy okrem Slovenska aj v Čechách, na Morave, v Sliezsku, Poľsku, na Zakarpatskej Rusi a v Rumunsku. Navzájom sa však odlišujú detailmi, ktoré sú špecifické pre konkrétny región.

Aj keď si to zväčša neuvedomujeme, kultúrne dedičstvo sprevádza každého z nás počas celého života ako dedičstvo minulých generácií, ktoré nám dáva do rúk pomyslenú štafetu našich predkov, ktorú máme my ďalej odovzdávať našim potomkom. Hoci sme z právneho hľadiska výhradnými vlastníkmi tejto časti kultúrneho dedičstva, z časového hľadiska ho spravujeme iba na prechodné obdobie. Máme preto nielen právnu ale aj morálnu povinnosť starať sa najmä o národné kultúrne pamiatky, ako významných nositeľov hodnôt historického vývoja spoločnosti, spôsobu jej života a zmien prostredia od najstarších dôb po súčasnosť.
Mgr. Elena Jášeková, riaditeľka odboru ochrany pamiatkového fondu Ministerstva kultúry SR

Wooden sacral architecture represents one of the most valuable elements of Slovakia's cultural heritage. It creates unique genius loci by its atmosphere, construction design and artistic rendering, and its bond with nature and the surrounding environment fills the observer with respect and humility. These unique architectural structures were created by anonymous folk builders and artists in past centuries. The oldest of them are originated in the 15th century. They serve as a material reminder of the past, while also fulfilling their original function in the everyday life of the inhabitants of certain Slovak regions. They are also sought out tourist destinations for visitors from home and abroad. These wooden cult structures have a unique shape, design and artistic rendering and are a unifying element between nature and man. They fascinate us by their construction, without the use of nails or metal chocks. Unique log bonding ensured its structural integrity throughout many centuries. The wooden material, although extremely susceptible to change and devastation due to weather conditions, fire and wear due to human activities, has survived for centuries. The simplicity of these buildings along with their complex construction bonding bear witness to the skill and wisdom of their anonymous folk builders. Thanks to their cultural and historical values, these structures have become part of our national cultural heritage. Many of them have been declared national cultural monuments and are registered in the Central List of Monuments and protected in compliance with the Convention for the Protection of Architectural Heritage.

Slovak sites with significant national cultural monuments – the town of Banská Štiavnica and the technical monuments from its surroundings, the historical center of the town of Bardejov, the town of Levoča, Spiš Castle and monuments from its surroundings and the Vlkolínec folk architecture reservation are also entered in the World Heritage List. The wooden churches in the Slovak section of the Carpathian Arc are typical examples of wooden religious architecture; their valuable architectural elements go beyond the boundaries of the territory of Slovakia and they too have been included in the abovementioned list of rarities. They are specific examples of sacral structures that reflect the influence of the geographical environment, since Slovakia is one of the most forested regions of Europe and wood was an important construction material in the past. They are a part of a wider region which incorporates south-eastern Poland, Transcarpatia Ukraine and Transylvania in Romania. The fact that these structures are found in northern and north-eastern Slovakia is closely related to the geographical environment – the abundant forests of the Carpathian Arc Mountains. Specific living conditions influenced by material and natural elements and the cultural environment were formed here in the course of history.

The origin and development of wooden sacral architecture is related to geographical, historical, ethnic and religious factors. Geomorphologic and natural conditions also affected this architecture situated at the meeting place of the heritage and legacy of the Western Roman and Byzantine cultures. This was projected in the construction of buildings, the construction material; wood in particular, typical artistic elements along with the aesthetic feeling of the creators of these works.

7 | **8**

7 – Trnové, rímskokatolícky Kostol sv. Juraja, 1615/Trnové, The Roman Catholic Church of St. George, 1615, foto/photo: M. Dudáš
8 – Kežmarok, evanjelický artikulárny kostol, 1717 (UNESCO)/Kežmarok, Lutheran Wooden Church, 1717 (UNESCO), foto/photo: M. Dudáš

Drevená sakrálna architektúra na Slovensku/Wooden Sacral Architecture in Slovakia

Elements of domestic building tradition and the architectural requirements of church universalism blend here. In terms of construction, these structures represent typical folk architecture based on folk traditions, but closely connected with the requirements of individual churches. However, they bear important common features – location in a place of natural beauty, situation in a seat, function, disposition, hue and others. Artistically noteworthy icons, iconostases, forged crosses and other fine art elements can still be found in the unique and abundantly decorated interiors of many of these churches.

As part of the phenomenon of Central European sacral structures, Slovakia has its own special characteristics. Several types of wooden sacral architecture from the entire territory of Slovakia serve as evidence of that. The denomination or religious rites were decisive for the type of wooden church in the abundant ethnic and religious composition of the region. The most significant representation is found in north-eastern Slovakia, particularly in the area in between 49°25' up to 48°40' N and 18°40' up to 22°35´ E. Wooden churches and bell towers are more concentrated here than in other parts of Slovakia. We can see the definite relation to the natural conditions of Central Europe with its massive Western Carpathian mountain range, particularly in the Low and Central Beskids and its cold and moderately warm climate which enabled the use of easily accessible wood as the basic building material. In past centuries, the soft, malleable wood from Polish larch, red spruce, fir and yew trees was used for church construction. This wood was readily available and had suitable qualities, such as significant resin content and great weather resistance. It was used for simple residential and farm structures of folk architecture and unique sacral structures. This impressive religious architecture originated at the meeting point and mutual influence of the Latin culture of the west and the Byzantine-Russian culture of the east and the architecture harmoniously blended the supreme qualities, human ingenuity and efforts of those days. Its external form and internal content distinctively reflect multi-ethnic and religious diversity.
The architectural, construction and decorative elements were based on domestic traditions enriched by technical solutions and unusual means of expression from foreign lands. Wooden religious structures can also be found in the Czech Republic, Moravia, Silesia, Poland, Carpathian Ruthenia and Romania. However they differ from each other in details that are specific for each region.

Although we do not realize it, our cultural heritage accompanies every one of us in the course of our life as the legacy of past generations which place in our hands the imaginary relay baton of our predecessors and which we in turn will pass on to our descendants. Legally speaking, we are the exclusive owners of this part of our cultural heritage; however, in fact, we are just administering it for the time being. Therefore we are not only legally but also morally obliged to take care of our national cultural monuments as significant carriers of the values of the historical development of society, its way of life and changes in the environment from the most ancient times up to the present.

Mgr. Elena Jášeková, director of the section of monument preservation fund of the Ministry of Culture of the Slovak Republic

9 | **10**

9 – Hronsek, evanjelický artikulárny kostol, 1725–26 (UNESCO)/Hronsek, Lutheran Wooden Church, 1725–26, foto/photo: M. Dudáš
10 – Leštiny, evanjelický artikulárny kostol, 1725 (UNESCO)/Leštiny, Lutheran Wooden Church, 1725 (UNESCO), foto/photo: M. Dudáš

Štefan Šlachta

Prof. Ing. arch. Štefan Šlachta, PhD.
Spolok architektov Slovenska/Slovak Architects Society

Panská 15
811 01 Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 254 431 078
e-mail: k_sasvsasarch.sk
www.sasarch.sk

Architektonické dedičstvo a súčasná architektúra
Architectural Heritage and Contemporary Architecture

O vzťahu minulosti a prítomnosti existuje množstvo citátov, literatúry, teoretických úvah v každej oblasti nášho života. Architektúra nie je výnimkou. Téma vzťahu starého a nového v architektúre je taká stará ako architektúra sama. Napriek tomu oceňujem, že organizátori Architekture Week zvolili v tomto roku práve túto tému. Je mimoriadne aktuálna a potrebná práve v súčasnosti. A nielen u nás, ale všade vo svete. Ochrana, obnova, rekonštrukcie, vzájomné prelínanie sa, konfrontácie na najrôznejší spôsob, to všetko, verím, bude predmetom prezentácií na tohtoročnom festivale architektúry. Festival sa takto môže stať významným zdrojom inšpirácie a poučenia pre mnohých jeho návštevníkov.

Často sa v praxi stretávam so snahou najmä aktivistov (česť výnimkám), ktorí bojujú za zachovanie všetkého, čo je staré. Nie je to len nostalgia. Zavše je to prirodzená reakcia na minulé roky, keď sa búralo hlava-nehlava. Vďaka režimu sa v Bratislave zlikvidovali dve synagógy, veľká časť Podhradia, neskôr vďaka peniazom a chamtivosti odišli mnohé, najmä priemyselné objekty napr. tabaková továreň v Bratislave. Zavše je to akási potreba protestovať proti modernej architektúre, či skôr proti všetkému čo je nové. Bratislavská snaha aktivistov o vybudovanie akejsi „historickej Vydrice" odmieta výsledky medzinárodnej súťaže, odmieta názory špičkových architektov (Eva Jiřičná – členka poroty, rímsky ateliér TERRA X – – jeden z autorov atď.). „Historická Vydrica" je však pre týchto ľudí iba škridľová strecha a nejaké historizujúce fasády, za ktorými už nepožadujú „historické" pôdorysy – čiže je to volanie po Potemkinovej dedine alebo snáď Disneyland? Na otázku, či budú v tejto novej historickej štvrti požadovať aj nosenie historického oblečenia a obuvi, som nedostal odpoveď.

Boj o zachovanie bratislavského PKO (Parku kultúry a oddychu) bol trochu o inom. Aktivisti i tzv. ochranári – prižívovali sa popri tom

i politici – tu zas zachraňovali nezachrániteľné, ignorujúc hlasy odborníkov. Haly PKO z 50 rokov, pôvodne haly pre Dunajské veľtrhy, súžili roky športovým, spoločenským i politickým funkciám. Torzo pôvodného projektu, morálne zastarané sa síce mohlo zapracovať do nového projektu, vyžadovalo si však náročnú rekonštrukciu. Amatérsky boj o architektonické dedičstvo (bez architektonických hodnôt) a bez pochopenia toho, že mesto tu už potrebuje aj iné funkcie, je príkladom ako by sa nemalo postupovať pri zachraňovaní kultúrnych hodnôt.

Spájanie hodnôt starej a novej architektúry či už v urbanistickej alebo architektonickej mierke, je dnes na Slovensku jeden z najaktuálnejších problémov. Na oboch stranách chýba ochota ku kompromisu. Bez pochopenia, že staré domy sú ako starí ľudia, ktorí sa musia zavše podriadiť aj chirurgickému zákroku, aby mohli ďalej v pohode existovať, to nejde. Niekto potrebuje iba lieky, iný transfúziu, dokonca novú obličku. Veľkú časť nášho architektonického dedičstva zachránime iba vtedy, keď za cenu záchrany alebo obnovy niečo aj obetujeme. Nové funkcie si vyžadujú zásahy do existujúcej štruktúry, ale prinesú nový život. Našou povinnosťou je strážiť čo najvyššiu kvalitu nového. Fundamentalistická snaha zachrániť všetko staré, vedie, žiaľ, často k úplnému zničeniu pôvodných hodnôt – jedinečnosti a originality.
Práve výstava študentských projektov obnovy viacerých historicky cenných pamiatok ukazuje cestu, akou by sme sa mali uberať. S pokorou a úctou voči histórii ale súčasne sebavedome ako tvorcovia architektúry 21. storočia.

There are a number of quotations, literature pieces and theoretical reflections in every area of our lives about relationship between the past and the present. Architecture is no exception. The relationship between the old and the new in architecture is as old as the architecture itself. Nevertheless, I appreciate that the organizers of Architecture Week have chosen this very theme. It is highly topical and necessary just at this time. And not only here but everywhere in the world. Protection, restoration, reconstruction, mutual mingling, confronting

1 | 2

1 – Primaciálny palac, Bratislava/Primate's Palace, Bratislava
2 – Panorama Bratislavy/Panorama of Bratislava

in various ways. I believe all this will be the subject of presentations at this year's Festival of Architecture. The Festival may thus become an important source of inspiration and knowledge for many of its visitors.

In practice, I am often facing the efforts of activists (with few exceptions) fighting for preservation of everything what is old. It is not just nostalgia. In some cases, it is a natural reaction to past years, when everything was demolished mercilessly. Due to the regime, two synagogues and a large part of the Lower Castle was destroyed in Bratislava, and many buildings, especially industrial ones, such as the tobacco factory in Bratislava, have disappeared later due to money and greed. In other cases, it is a need to protest against modern architecture, or rather against all what is new. An effort of Bratislava activists for building a somewhat "historic Vydrica" rejects the results of the international competition and it rejects opinions of top architects (Eva Jiřičná – member of the jury, the Roman atelier TERRA X – one of the authors, etc.), too. But for these people, the "historical Vydrica" is only a tiled roof and some historicizing facades, behind which they do not require the "historic" background – i.e. it is only a call for the Potemkin village or maybe for Disneyland? I did not as yet get an answer to my question, whether they will also require wearing of old clothes and shoes in this new historical district.

The fight for maintaining Bratislava's PKO (the Park of Culture and Relaxation) was a bit different case. The activists and also the so called conservationists – together with the capitalizing politicians – were again trying to save what was unsavable, ignoring the voices of experts. The halls of the PKO built in the 50's, initially intended for Danube Fairs, have been for many years serving for sporting, social and political purposes. Although a morally obsolete torso of the original project could have been integrated into the new project, it required a demanding reconstruction. An amateur fight for architectural heritage (of zero architectural values) and without understanding the fact that the city already needs other functions as well, is an example of how saving of cultural values should not be realized.

Fusing the values of old and new architecture, whether from urbanistic or architectural point of view, is now one of the most up-to-date issues in Slovakia. On both sides, the willingness to compromises is missing. It is not possible, without understanding that old houses are like old people, who must sometimes undergo even a surgery intervention, in order to further exist without problems. Some need only drugs, the others transfusion, or even a new kidney. A large proportion of our architectural heritage can be saved only when we sacrify something at the cost of saving or recovering. New functions require interventions into existing structures, but they will bring a new life. It is our duty to guard the highest possible quality of what is new. A fundamentalist effort to save all that is old often leads, unfortunately, to a complete destruction of the original value – – the uniqueness and originality.
The exhibition of student projects of reconstruction of several historically valuable monuments is showing the way we should follow. With humility and respect towards history, but at the same time, confidently as creators of architecture of the 21st century.

SKALICA
SLOBODNÉ KRÁĽOVSKÉ MESTO

Stanislav Chovanec

Ing. Stanislav Chovanec
Primátor/Mayor

Město Skalica/City of Skalica
Námestie slobody145/10
90901 Skalica
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 34 6903 105
e-mail: mesto@mesto.skalica.sk
www.skalica.sk

Mesto Skalica leží na hraniciach s Českou republikou. Jeho história je dlhá a bohatá. 6. októbra 1372 mu uhorský kráľ Ľudovít I. udelil výsady slobodného kráľovského mesta. Skalica sa týmto stala Slobodným kráľovským mestom. Do slovenských dejín sa zapísala aj v roku 1918, keď sa na čas stala sídlom Dočasnej vlády pre Slovensko. Dnes je Skalica dynamickým mestom s úctou k tradíciám a bohatým kultúrno-historickým potenciálom. Centrum mesta si do dnešných dní zachovalo historický ráz.

V Skalici môžete nájsť 11 historických pamiatok, ktoré sú sprístupnené počas celého leta zdarma v piatok, sobotu a nedeľu. Mimo letnej sezóny môžete tieto pamiatky navštíviť so sprievodcom mesta Skalice. Medzi tieto pamiatky patrí Rotunda sv. Juraja, Františkánsky kostol Sedembolestnej Panny Márie a kláštor, Farský kostol sv. Michala Archanjela a veža kostola, Jezuitský kostol sv. Františka Xaverského, Evanjelický kostol, Dom kultúry, Mlyn bratov Pilárikových a Ladovňa. Skalica sa za posledné roky stala centrom kultúrneho života regiónu. Svojimi festivalmi, hudobnými cyklami a spoločenskými podujatiami sa v oblasti kultúry vyrovná akejkoľvek metropole Slovenska. Medzi tie najznámejšie podujatia patria Skalické dni, Trdlofest, Musica Sacra Skalica alebo Music Fest Skalica a mnoho iných.

Skalica je mestom najrôznejších možností. Nachádzajú sa tu desiatky kilometrov cyklistických trás, športové štadióny, prírodný plavecký bazén a kilometre turistických trás. Lužné lesy tiahnuce sa popri rieke vedú turistov až k vodnému dielu Bačov kanál, pozdĺž ktorého pokračuje turistická cesta až na územie Českej republiky. Nachádza sa tu aj prvý mestský golfový areál na Slovensku s plnohodnotnou infraštruktúrou. Má 18-jamkové ihrisko, ktoré sa dokončilo vo vinohradníckej časti mesta, v tichom a peknom prostredí.

Skalica sa môže pochváliť okrem jedinečnej architektonickej štruktúry a bohatého kultúrneho života aj chutnými špecialitami, ktoré spolu správne chutia len na Záhorí. Keď sa povie Skalica každému sa hneď vybaví sladká špecialita „Skalický trdelník". Medzi ďalšie špeciality patrí „Skalická torta vysoká", „Skalické zázvorníky", ktoré dopĺňajú zážitok pri popíjaní vína. Skalica však nie je len mestom cukroviniek, ale má aj iné špeciality ako napríklad Šumajster alebo Fazolnicu. Na svoje si prídu i milovníci dobrého vína, ktorí môžu ochutnať miestnu „Skalickú frankovku" alebo „Skalický rubín".

The town of Skalica is situated close to the borders of the Czech Republic. The history of the town is rich and longlasting. On the 6th of October 1372 the town was promoted the privileges of the free royal town by the king Ludovit I. By this act Skalica became the free royal town. Skalica played the significant role in the history of Slovaks also in the year 1918 when there was the seat of the Temporary Government of Slovakia.
Nowadays, Skalica is the modern dynamic town with the respect towards traditions and rich cultural and historic heritage. The historic sights are really well preserved in the centre of the town.

You can find eleven historic buildings in Skalica. They can be visited during the whole summer on Fridays, Saturdays and Sundays for free. Among these historic monuments we can count the following ones: The Rotunda of St. George, The Franciscan Church of Our Lady of Sorrows and Monastery, The Parish Church of St. Michael Archangel and The Tower of the Church, The Jesuit Church of St. Francis Xavier, The Evangelic Church, The Culture House, The Mill of the Pilárik Brothers and The Cooling Chamber. Skalica has become the centre of the culture life of the region in recent times. By organizing its festivals, music fests and cultural events, Skalica is the equal partner to any other city of Slovakia. To the best known events taking place in Skalica belong: The Skalica´s Days, Trdlofest, Musica Sacra Skalica, Music Fest Skalica and many others.

1

1 – Rotunda sv. Juraja/The Rotunda of St. George. Pôvodne románska stavba pochádza pravdepodobne z prelomu 12. a 13. storočia (najnovšie sa však uvádza i prvá polovica 11. storočia). V neskorších dobách bola gotický a barokovo prestavaná./Originally Romanesque building probably dates to the end of 12th and the beginning of the 13th centuries (the newest search states the first half of the 11th century). Later on, the Rotunda was rebuilt in the Gothic and Baroque styles.

Skalica is the town of many opportunities. There are many kilometres of cycling tracks, sports stadiums, an outdoor swimming pool and kilometres of touristic pathways. The woods along the river lead the tourists towards the water sight called Baťa´s Canal along which the touristic path continues to the territory of The Czech Republic. In Skalica, there is also situated the first town golf course in Slovakia with the fully equipped infrastructure.
The 18-hole-golf course is located in the vineyard part of the town; with quiet, peaceful and nice surroundings.

Except its unique architecture and rich cultural life, Skalica can boast of tasty specialities which have got the best flavour in the region called Záhorie. If somebody mentions Skalica, in everybody´s mind appears the sweet speciality named ´Skalica´s trdelník´. Skalica can offer the other delicates – ´Skalica´s high wedding cake´ as well as ´Skalica´s ginger-nuts´ which comes together with drinking wine very well. Skalica is not only the town of confectionary, but it also offers other specialities such as ´Šumajster´or ´Fazolnica´. The lovers of good wine will not be disappointed there because they can taste local ´ Skalica´s Frankovka´ and ´Skalica´s Rubín´.

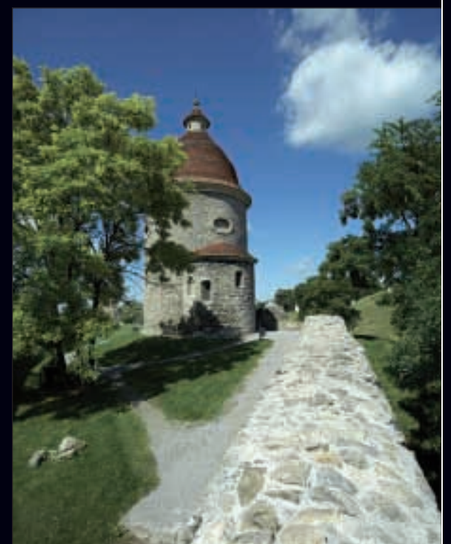

Skalica

K starobylým slovenským mestám, ktoré sa v uplynulých storočiach hrdili privilegiom slobodné kráľovské mesto, patrí i Skalica, mesto na hraniciach s Českou republikou. Jeho história je dlhá a bohatá. Z viacerých hľadísk má Skalica na historickej, ale i súčasnej mape Slovenska významné postavenie.
6. októbra 1372 jej uhorský kráľ Ľudovít I. udelil výsady slobodného kráľovského mesta. Skalica sa do slovenských dejín významne zapísala v roku 1918, keď sa na krátky čas stala sídlom Dočasnej vlády pre Slovensko.
Dnes je Skalica dynamickým mestom s úctou k tradíciám a bohatým kultúrno-historickým potenciálom. Hrdí sa renovovanými pamiatkami a v širokej miere sa snaží o ich sprístupňovanie verejnosti.

Kultúrno-historický potenciál mesta Skalica

Centrum mesta si do dnešných dní zachovalo historický ráz. Urbanistická moderna Skalicu zasiahla len okrajovo a teraz sa môže pýšiť pomerne zachovalým historickým jadrom – mestskou pamiatkovou zónou.
V Skalici môžete nájsť veľa historických pamiatok, ktoré sú sprístupnené počas celého leta zdarma v piatok, sobotu a nedeľu. V pamiatkach na vás čakajú vyškolení sprievodcovia, ktorí vám poskytnú informácie o danej pamiatke. Mimo letnej sezóny môžete tieto pamiatky navštíviť so sprievodcom mesta Skalice.

Rotunda sv. Juraja

Pôvodne románska stavba pochádza pravdepodobne z prelomu 12. a 13. storočia (najnovšie sa však uvádza i prvá polovica 11. storočia). V neskorších dobách bola goticky a barokovo prestavaná. Horná časť, spojená s opevnením, plnila obrannú funkciu, spodná časť slúžila ako kaplnka. Z obdobia gotiky sa v interiéri zachovali fragmenty nástenných malieb, zobrazujúce motív z legendy o sv. Jurajovi. Fresky boli v rokoch 1995–1996 reštaurované. V roku 2002 bola v rotunde inštalovaná stála expozícia Záhorského múzea tematicky zameraná práve na predstavenie tejto najstaršej zachovanej stavebnej pamiatky v Skalici. V roku 2005 sa uskutočnila rozsiahla rekonštrukcia priestoru okolo rotundy a kalvárie, vytvorený bol informačný systém a doplnené osvetlenie.

1 | | 3 | |
— | — | — | —
| 2 | | 4

2 – Dom kultúry/The Culture House. Secesná budova tzv. Slovenského domu patrí medzi najzaujímavejšie stavby v meste. Pochádza z roku 1905./The building of the Culture House was built in the Art Nouveau style. It was called the Slovak House and it still belongs to the most interesting buildings in the town. It dates from 1905.

3 – Veľká sála/Large theatre hall. V kultúrnom dome sa nachádza veľká divadelná sála, v ktorej steny a oponu zdobia maľby s figurálnou tematikou od Jozefa Úprku a Antoša Frolku./There is also a large theatre hall in the culture house of a unique style, with the mural paintings made by famous Moravian artists Jozef Úprka and Antoš Frolka.

Františkánsky kostol Sedembolestnej Panny Mária a kláštor

Kostol a kláštor sa začali stavať v roku 1467. Kostol bol vysvätený v roku 1484. Skalický konvent patril k najvýznamnejším v salvatoriánskej provincii. Františkáni v Skalici pôsobili až do roku 1950, kedy boli odtiaľ násilne vysídlení. Po roku 1989 sa o svoj majetok prihlásili v rámci cirkevných reštitúcií. Budovy kostola i kláštora boli v uplynulých storočiach niekoľkokrát prestavované a rozširované. Komplex Františkánskeho kláštora dnes pozostáva z kláštornej budovy (je využívaná čiastočne pre komerčné účely, okresný archív a základnú umeleckú školu), kostola, tzv. rajského dvora (kde bola v nedávnej dobe rekonštruovaná studňa) a veľkej záhrady. Od roku 1993 sa uskutočnila náročná rekonštrukcia priestoru lode kostola. Pri tejto príležitosti tu bola nájdená kamenná doska s neskorogotickým textom – najstarším zachovaným nápisom v Skalici z roku 1488 (v súčasnosti sa nachádza pri vstupe do kostola). V rámci projektu Imagine action v roku 1999 boli rekonštruované priestory bývalých hospodárskych budov františkánov a vytvorená Vinotéka u františkánov. V priebehu rokov 2003–2005 mesto financovalo rozsiahlu rekonštrukciu fasád a interiérov kláštora i vonkajších priestorov – rajského nádvoria, veľkej záhrady a nádvoria pred vinotékou. Vytvoril sa tak jedinečný priestor pre konanie kultúrnych a spoločenských podujatí – väčšieho rozsahu vo veľkej záhrade, kde bolo inštalované nové pódium, na nádvorí vinotéky pre menšie podujatia, v Galérii u františkánov, ktorá vznikla úpravou krížových chodieb, či v koncertnej sieni kláštora, ktorá bola novovytvorená adaptáciou priestorov bývalej františkánskej jedálne. Tento rozsiahly multifunkčný priestor poslúžil už na desiatky podujatí, z ktorých najväčšími boli Skalické dni, Trdlofest, Music fest.

Farský kostol sv. Michala Archaniela a veža kostola

S jeho výstavbou sa začalo pravdepodobne po roku 1372, ale nie je vylúčené, že na základoch staršej stavby. Pôvodne jednoloďový kostol bol v období neskorej gotiky (1450–1470) prestavaný na trojloďovú baziliku. Kostol viackrát vyhorel, bol prestavovaný a opravovaný. Pôvodnú stavbu doplnila charakteristická mohutná veža s neskororenesančnou arkádou, bočné lode zaklenuli barokovými krížovými klenbami a hlavnú loď valenými klenbami a lunetami. Bohatý interiér, oltárna architektúra a výzdoba pochádza prevažne zo 17. a 18. storočia. Oltárny obraz je od viedenského maliara Františka Antona Maulbertscha. V kostole pozornosť upútajú svojou drevorezbou lavice

z prvej polovice 18. storočia, dve intarzované spovednice, secesný luster, 9 bočných cechových oltárov. Kostol je dominantou netradičného trojuholníkového námestia.

Jezuitský kostol sv. Františka Xaverského

Jezuiti prišli do Skalice začiatkom 60. rokov 17. storočia. Svoj kostol a kláštor si postavili v rokoch 1693–1724 a pôsobili tu až do zlikvidovania rehole v roku 1773. Koncom 18. storočia kostol spolu s kláštorom prevzali paulíni, ktorí ho užívali len krátko a po ich odchode bol opustený. Z umelecky hodnotnej výzdoby kostola sa zachovala architektúra a štuková výzdoba hlavného oltára, časť fresiek v bočnej kaplnke Panny Márie, kde sa nachádza vchod do krýpt a oltárny obraz (v nedávnej dobe bol reštaurovaný; patrí k najväčším na Slovensku). Zvláštnosťou kostola je vynikajúca akustika jeho interiéru.
V roku 2011 prešiel komplexnou rekonštrukciou a dnes je dominantou kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu v Skalici.

Evanjelický kostol

Tolerančný klasicistický kostol s prvkami neskorého baroka bol postavený v rokoch 1796–1797. V roku 1938 bola k nemu pristavená veža podľa projektu arch. O. Jurkoviča s nápisom „Pamiatke Komenského 1650" (rok jeho pobytu v Skalici). Interiér kostola má klasicistickú drevenú výzdobu.

Dom kultúry

Secesná budova tzv. Slovenského domu patrí medzi najzaujímavejšie stavby v meste. Dodnes sa zachovala v pôvodnom stave. Pri zrode myšlienky jeho výstavby stál skalický rodák, lekár, národovec MUDr. Pavel Blaho. Projekt spracoval národný umelec architekt Dušan Jurkovič, ktorý sa inšpiroval ľudovým staviteľstvom. „Kruh" bol slávnostne otvorený v r. 1905. Charakter fasády dopĺňa mozaiková dekorácia s motívmi kresieb od Mikoláša Aleša. Steny a oponu veľkej divadelnej sály zdobia maľby s figurálnou tematikou od Jozefa Úprku a Antoša Frolku. Dodnes sa tu sústreďuje kultúrny život. V časti prvého poschodia sa nachádza stála expozícia Záhorského múzea a galéria Júliusa Koreszku.

Mlyn bratov Pilárikových

Mlynov bolo v Skalici vždy veľa. Jeden z vodných mlynov kúpili v 20-tych rokoch 20. storočia bratia Pilárikovci. Starý mlyn bol zbúraný a nový moderný trojposchodový na elektrický pohon bol postavený v rekordne krátkom čase. Mlyn bol definitívne zatvorený roku 1962. Mesto Skalica sa rozhodlo mlyn kúpiť. Pamiatka bola kompletne vyčistená, opravená časť náhonu, inštalovaná expozícia poľnohospodárskeho náradia a strojov a od roku 2005 sprístupnená verejnosti. Popri množstve sakrálnych pamiatok v Skalici je mlyn ukážkou technickej pamiatky s unikátne kompaktne a veľmi dobre zachovaným zariadením.

Ľadovňa

Ľadovňa sa v minulosti používala na uschovanie potravín. Ľad do ľadovní sa na psích záprahoch zvážal z priľahlých vodných plôch. Komplex mestských ľadovní a pivníc patrí k významným a atraktívnym dokladom novovekých dejín skalického mestského hospodárstva a je vzácnou technickou pamiatkou.

Kostol Najsvätejšej Trojice a kláštor milosrdných bratov

V polovici 17. storočia bol na Potočnej ulici vybudovaný pôvodne evanjelický kostol, ktorý ešte v tom istom storočí prešiel do rúk rádu jezuitov. V roku 1700 ho osídlili karmelitáni, ktorí postavili kláštor a založili lekáreň (1711). Karmelitánov po zlikvidovaní ich rehole koncom 18. storočia vystriedali milosrdní bratia. Kláštor v minulosti slúžil ako lazaret, sanatórium a tiež školským potrebám. Milosrdní bratia tu pôsobili až do roku 1950. Ošetrovali chorých a opustených, vo svojej lekárni poskytovali chorým lieky. Ich obetavé služby boli cenné hlavne v období vojen a epidémií.
Za posledné roky získala Skalica veľa významných ocenení v oblasti architektúry. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Slovenský plynárenský priemysel, a.s. a nadácia SPP udelila cenu Fénix kultúrna pamiatka roka 2011 za komplexnú obnovu a reštaurovanie mobiliáru Jezuitského kostola Skalici.
Združenie historických miest a obcí Slovenska udelilo Skalici cenu za najlepšie výsledky pri záchrane historického prostredia miest a obcí SR za obdobie rokov 2000–2007.
Cenu Fénix získala Skalica aj v roku 2009 za obnovu verejných priestranstiev v pamiatkovej zóne mesta.
Mesto Skalica získalo aj ďalšie hodnotné ocenenie – Stavba roku 1995 za prístavbu mestskej radnice.

Skalica

Skalica, the town on the borders of the Czech Republic, belongs to the Slovak ancient towns which gained the privileged position as the free royal town in the last centuries. Its history is rich and longlasting. From several points of view,

4 | 5

4 – Farský kostol sv. Michala/Parish Church of St. Michal. S jeho výstavbou sa začalo pravdepodobne po roku 1372, ale nie je vylúčené, že na základoch staršej stavby. Pôvodne jednoloďový kostol bol v období neskorej gotiky (1450–1470) prestavaný na trojloďovú baziliku./The Parish Church construction started after the year 1376, but it is possible that it was built on the bases of an older building. Originally one-nave church was rebuilt into the three-nave basilica in the period of the late Gothic (1450–1470).

5 – Interiér Farského kostola sv. Michala/Parish Church of St. Michal, interior. Bohatý interiér, oltárna architektúra a výzdoba pochádza prevažne zo 17. a 18. storočia./The rich decorated interior, altar architecture and its decoration came from the 17th and 18th centuries.

Skalica has got the significant position on the historic but also on nowadays´ map of Slovakia. On the 6th of October 1372 the town was promoted the privileges of the free royal town by the king Ludovit I. By this act Skalica became the free royal town. Skalica played the key role in the history of Slovaks also in the year of 1918 when there was, only for a short time, the seat of the Temporary Government of Slovakia.
Nowadays, Skalica is the modern dynamic town with the respect towards traditions and rich cultural and historic heritage. Skalica is proud of its reconstructed sights and tries to open them for the public as much as possible.

Cultural and historic sights of the town of Skalica

The town centre still has its historic appearance. The Urbanistic Modern style was developed only marginally in the town of Skalica and that´s why the tribute can be paid to the historic town centre – the town sights zone. In Skalica you can find a lot of historic monuments, which are open during the whole summer season on Fridays, Saturdays and Sundays for free. There are well informed town guides who present the facts about each of the historic buildings. Except the summer season, you can visit these historic treasures with the guides of the town of Skalica.

The Rotunda of St. George

Originally Romanesque building probably dates to the end of 12th and the beginning of the 13th centuries (the newest search states the first half of the 11th century). Later on, the Rotunda was rebuilt in the Gothic and Baroque styles.
The upper part was connected with the fortification and fulfilled the defence function; and the lower part functioned as a chapel. The evidence of the Gothic period has been preserved in fragments of mural paintings depicting the legend of St. George, whose memory this rotunda was dedicated to. The paintings were reconstructed in 1995–1996. In 2002 there was a permanent exposition of Záhorské Museum in the interior of Rotunda installed, showing the history of this oldest preserved sight in Skalica. In the year 2005 the wide reconstruction of Rotunda´s surroundings and the Calvary took place. The new system of informing and the lightning was build there.

The Franciscan Church of Our Lady of Sorrows and Monastery

The Church and Monastery was started to be built in 1467. The Church was consecrated in 1484. The Skalica Convent belonged to one of the most important convents in the Salvatorian province. The Order was present in Skalica untill 1950 when it was violently evacuated. After the year 1989 the Order asked for its property in the frames of church restitutions. The buildings of the Church and Monastery were several times reconstructed, extended and rebuilt in the last centuries. The Complex of the Franciscan Monastery consists of the Monastery building, which is partly used for commercial purposes, partly as a seat of district archives and the elementary school of arts; the Church and the Paradisiac Yard (where the well was reconstructed in recent times) and the Big Garden. In 1993 the demanding reconstruction of the nave of the Church was done. The stone board was found there during this reconstruction. There is the late Gothic style inscription on the board which is the oldest preserved inscription in Skalica dating back to 1488. The stone board is situated in the Church entrance now. In the frames of the project called Imagine Action in 1999, the farming buildings of Franciscans were reconstructed and the Wine Cellar at Franciscans was built. During the years of 2003–2005 the town of Skalica financed the wide reconstruction of the facades and interiors of the Monastery as well as the outdoor spaces – – the Paradisiac Yard, the Garden and the Courtyard in front of the Wine Cellar. So, the unique space was created there for the cultural and social events – in the large garden for a bigger amount of people, there was the new stage build; and in the courtyard, in front of wine cellar, there was a nice space created for a smaller amount of people; as well as in the Franciscan Gallery which was rebuilt by the reconstruction of the cross corridors; and there was also an attractive room of the Concert Hall of the Monastery, redone by rebuilding of the formal dinning room. This widely multifunctional space serves for many cultural events, the biggest of them are: Skalické dni, Trdlofest, Music fest.

The Parish Church of St. Michael Archangel and The Tower of the Church

The Parish Church construction started after the year 1376, but it is possible that it was built on the bases of an older building. Originally one-nave church was rebuilt into the three-nave basilica in the period of the late Gothic (1450–1470). The church had burnt out for several times, it had been reconstructed and rebuilt a lot of times. The original building

6 | 7

6 – Jezuitský kostol/The Jesuit Church. Jezuiti prišli do Skalice začiatkom 60. rokov 17. storočia. Svoj kostol a kláštor si postavili v rokoch 1693–1724 a pôsobili tu až do zlikvidovania rehole v roku 1773. Zvláštnosťou kostola je vynikajúca akustika jeho interiéru./The Jesuit order came to Skalica at the beginning of the second half of the 17th century. The order built the church and monastery in the years 1693–1724 and they stayed there until the nullification of their order in the year 1773. The wonderful acoustics is the main feature of the interior.

7 – Františkánsky kláštor/Franciscan Monastery. Kostol a kláštor sa začali stavať v roku 1467. Budovy kostola i kláštora boli v uplynulých storočiach niekoľkokrát prestavované a rozširované./The Church and Monastery was started to be built in 1467. The Church was consecrated in 1484. The buildings of the Church and Monastery were several times reconstructed, extended and rebuilt in the last centuries.

Skalica
City of Skalica

was enriched by the high and enormous tower with the Renaissance arcades and wonderful view of the town. The side naves of the church were decorated by Baroque cross vaults and the main nave was made by cylindrical vaults and lunettes. The decorated interior, altar architecture and its decoration came from the 17th and 18th centuries. The main altar picture of St. Michael Archangel was painted by famous Austrian painter called František Anton Maulbertsch in 1777. Attracting the attention of many visitors, there are the benches with woodcutting dating to the first half of the 18th century, two inlaid confessionals, the lustre made in the Art Noveau Style and nine side altars, each belonged to an individual guild in the past. The Parish Church is the dominanting feature of an extraordinary triangular square.

The Jesuit Church of St. Francis Xavier

The Jesuit order came to Skalica at the beginning of the second half of the 17th century. The order built the church and monastery in the years 1693–1724 and they stayed there until the nullification of their order in the year 1773. At the end of 18th century the church and monastery were given to the Order of Paulins who worked there for a very short time and after they left Skalica the buildings remained empty. In the church interior the stucco of the main altar, a few of the frescoes in the side chapel of Virgin Mary and the altar picture have been preserved. It has been restored in recent times and it belongs to the biggest ones in Slovakia. In the underground there are the crypts in the church. The wonderful acoustics is the main feature of the interior. The complete reconstruction of the monument took place in 2011. Today the church is a colossal dominant among the historical monuments of town of Skalica.

The Evangelic Church

The Evangelic church was built in the years 1796–1797 as a church of tolerate with no tower but incorporating late Baroque features. The tower was built according to the architectural project of the famous architect Dušan Jurkovič. The tower carries an inscription ´In memory of Komenský 1650´ which indicates the year of stay of J. A. Komenský in Skalica. The church interior has got classicist wooden decoration.

The Culture House

The building of the Culture House was built in the Art Noveau style. It was called the Slovak House and it still belongs to the most interesting buildings in the town. It is a representative building of one of the most important Slovak architects, national artist, Dušan Jurkovič. A famous doctor and patriot Dr. Pavol Blaho founded the museum in the well-known ´Circle´ in the year 1905. The facade of the culture house is decorated with the mosaic designs by Mikoláš Aleš. There is also a large theatre hall in the culture house of a unique style, with the mural paintings made by famous Moravian artists Jozef Úprka and Antoš Frolka. The regional museum called Záhorské Museum has got a permanent exposition on the first floor along with the Gallery of Július Korezska. The culture house hosts the culture and social events even nowadays.

The Mill of the Pilárik brothers

There were always many mills in Skalica. One of the water mills was bought by Pilárik brothers in the tweny years of the 20th century. The old mill was demolished and a new modern three-storey electricity-driven mill was built during an extremely short time. The mill was definitely closed down in the year 1962. The town of Skalica decided to buy this mill. The sight was completly cleaned, the part of the drive was reconstructed, the exibition of the agricultural tools and engines was installed there and it was open to the public in the year 2005. Besides numerous sacral monuments in Skalica, the mill is an unique example of a well-preserved technical sight.

The cooling chamber

The cooling chamber was used for the storage of the food in the past. Ice was carried on dogsledgs from the nearby lakes to this place. The complex of the town cooling chambers and cellars belongs to the important and attractive evidence of the new history of the town economy of Skalica and it is also a significant technical sight.

St. Trinity Church and Monastery of Merciful Brethrens

In the 17th century there was the Evangelic church built in Potočná street. The Jesuit order gained it in the same century but in year 1700 the Order of Carmelites took it over and the monastery and pharmacy were built there in 1711 by them. The Merciful Brethrens came to this church at the end of the 18th century after the Order of Carmelites was desolated there. The Monastery served as hospital, sanatory and also school in the past. The Merciful Brethrens were present there until the year 1950. They took care of ill and poor people there, the Order of Carmelites also provided the health care and give the medicaments to the sick people. Their charity and help were valuable mainly during the periods of wars and epidemics.

During the last years the town of Skalica has been awarded by many significant awards in the field of architecture. The Jesuit Church was restored and reconstructed and The Ministry of Culture of the Slovak Republic, Slovak Gas Industry, and its donation SPP; awarded it by the Fenix Annual Historic Landmark Award in the year 2011. The Association of Historic Towns and Villages of Slovakia awarded Skalica for gaining the best results in reconstructions of the historic surroundings of towns and villages of The Slovak Republic in the period of the years 2000–2007. Skalica obtained The Fenix Award also in the year 2009 for the reconstruction of the public places in the historic town zone. Skalica gained the other valuable award – – The building of the year 1995 – for the extension of The Town Hall.

8 – Mlyn bratov Pilárikov/The Mill of the Pilárik brothers. Pôvodne vodný mlyn kúpili v 20-tych rokoch 20. storočia bratia Pilárikovci. Starý mlyn bol zbúraný a nový moderný trojposchodový na elektrický pohon bol postavený v rekordne krátkom čase. Mlyn bol definitívne zatvorený roku 1962./This water mill was bought by Pilárik brothers in the twenty years of the 20th century. The old mill was demolished and a new modern three-storey electricity-driven mill was built during an extremely short time. The mill was definitely closed down in the year 1962.

Igor Choma

Ing. Igor Choma
Primátor/Mayor

Mestský úrad v Žiline/Municipality of the city of Žilina
Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 417 063 111
e-mail: igor.choma@zilina.sk
www.zilina.sk

Dovolte, abych Vás pozval na návštěvu Žiliny, čtvrtého největšího slovenského města, přirozeného centra regionu severozápadního Slovenska.

Žilina je od svého vzniku obchodní a dopravní křižovatkou. Od konce 19. století je také významným průmyslovým centrem, pro mnohé návštěvníky i vstupní branou do turisticky atraktivních oblastí Malé Fatry nebo Kysuc. Hlavním koordinátorem podpory turismu v regionu je oblastní organizace cestovního ruchu Malá Fatra, která vznikla v roce 2012 spojením města Žilina, obcí regionu a soukromého sektoru z oblasti ubytování a služeb spojených s turismem.

Kromě přírodních krás a svérázné lidové kultury nabízí region Malé Fatry i zajímavosti pro milovníky architektury. Výstupem k romantickým kamenným zříceninám hradů Lietava, Strečno nebo Starhrad se vrátíte do minulosti stejně jako návštěvou zámečku v Radoli nebo starobylých žilinských kostelů. Kostel Svatého Jiří v Trnovém ze 17. století, terchovské a kysucké dřevěnice i současný kostel sv. Andreje Svorada v Radôstce jsou důkazy toho, že tradičním stavebním materiálem regionu bylo dřevo. Milovníci architektury v Žilině naleznou kromě středověkých staveb Kostela sv. Štěpána a Budatínského hradu, zachovalé gotické dispozice historického jádra v okolí Mariánského náměstí či barokních kostelů sv. Barbory a Obrácení sv. Pavla i množství staveb z období moderny a funkcionalismu. Nejznámější Žilinskou stavbou z tohoto období je neologická synagoga světoznámého německého architekta Petera Behrense. Budova, dokončená v letech 1928–1931, která je Behrensovou jedinou realizací na území tehdejšího Československa, tvoří ústřední bod naší letošní festivalové prezentace. Záměr její rekonstrukce a proměny na galerii překračuje nejenom hranice města, ale i celorepublikový kulturní rámec.
Žilina je městem již více než 700 let. Vedení města se ve spolupráci s odbornými institucemi i soukromými a občanskými iniciativami snaží zachovat a zvelebit kulturní dědictví Žiliny pro budoucí generace. Jedním ze způsobů, kterým se tohoto cíle snažíme dosáhnout, je rekonstrukce a zpřístupňování historických staveb. Jakákoliv památka, označena odborníky za hodnotnou, nebude mít budoucnost, pokud ji neakceptuje veřejnost. Jen poznáním vlastní minulosti a úctou k jejím hodnotám mohou mít lidé rádi místo, kde žijí.

Let me invite you to visit Žilina, the fourth largest Slovak city and the natural centre of the region of Northwest Slovakia.

Ever since its foundation, Žilina has been a crossing of trade and transport routes. In the 19th century, it developed into a major manufacturing centre and eventually into a gateway to the attractive tourist areas of Malá Fatra and Kysuce. The main coordinator for the promotion of tourism in the region is the Malá Fatra Regional Tourism Board created in 2012 as a joint initiative of the city of Žilina, municipalities of the region and private providers of tourist accommodation and services.

Apart from natural beauties and typical folk culture, the Malá Fatra region has also much to offer to lovers of architecture. A climb to romantic stone ruins of Lietava, Strečno and Starhrad castles will take you to the past, and so will a visit to the chateau in Radola or to Žilina's old churches. St. George church in Trnové dating from the 17th century, wooden houses in the village of Terchová and in the Kysuce region, as well as the newer church of St. Andrej Svorad in Radôstka show that timber was the traditional building material of the region. Apart from medieval St. Stephen church and Budatín castle, lovers of architecture may discover the Gothic disposition of the historical core of the city around Marian Square, the Baroque churches of St. Barbara and St. Paul's Conversion and a number of buildings from the period of Modernism and Functionalism. The most famous building from that period is the Neologic synagogue designed by the world renowned German architect Peter Behrens. The building, which was finished between 1928 and 1931, is the only Behrens' project realised on the territory of Czechoslovakia and the focal point of our presentation at this year's festival. The plan for its reconstruction and transformation into a gallery has a significance surpassing the local or even national context.
Žilina has been a city for more than 700 years. The local government, in cooperation with professional institutions, private entities and civic initiatives endeavour to preserve and regenerate the cultural heritage of Žilina for future generations. One of the ways to achieve this goal is to restore historical buildings and make them accessible to public. There will be no future for any historical monument, even if classified as valuable by experts, unless it is accepted by the public. Only knowing one's past and respecting its values makes people feel deeply attached to the place they live in.

1 – Katedrála Najsvätejšej Trojice/The Holy Trinity Cathedral

Žilina
City of Žilina

Žilina a okolí

Žilina je od svého vzniku obchodní a dopravní křižovatkou. Od konce 19. století je také významným průmyslovým centrem, pro mnohé návštěvníky i vstupní branou do turisticky atraktivních oblastí Malé Fatry nebo Kysuc. Hlavním koordinátorem podpory turismu v regionu je Oblastní organizace cestovního ruchu Malá Fatra, která vznikla v roce 2012 spojením města Žilina, obcí regionu a soukromého sektoru z oblasti ubytování a služeb spojených s turismem.

Žilina and the Surrounding Area

Ever since its foundation, Žilina has been a crossing of trade and transport routes. In the 19th century, it developed into a major manufacturing centre and eventually into a gateway to the attractive tourist areas of Malá Fatra and Kysuce. The main coordinator for the promotion of tourism in the region is the Malá Fatra Regional Tourism Board created in 2012 as a joint initiative of the city of Žilina, municipalities of the region and private providers of tourist accommodation and services.

Architektonické dědictví města Žilina

Centrem středověkého města bylo čtvercové náměstí o ploše cca 1 ha pocházející z konce 13. století. Plocha náměstí byla využívána jako tržní prostor – rynek. Jeho dnešní název – Mariánské náměstí – souvisí s mariánským sloupem, který byl uprostřed náměstí vztyčen v roce 1738. Náměstí vymezuje zástavba převážně měšťanských domů na úzkých dlouhých středověkých parcelách. Po požáru města v roce 1521 byly gotické domy renesančně přestavěny, čímž vznikla jejich charakteristická dvojtraktová dispozice s průjezdem a arkádami otevřenými do náměstí, které se v Žilině jako jediném městě na Slovensku zachovaly po celém jeho obvodu. Podobu domů měnily další požáry a slohové přestavby. Na konci 20. století byly na domech obnoveny štíty, které zanikly při požáru v roce 1886.
Jednotlivá století zanechala svou pečeť na architektonické podobě města. K nejstarším zachovalým stavbám na jeho území patří sakrální objekty. Opevněný kostel sv. Štěpána krále na Rudinách pochází z počátku 13. století. V jeho interiéru se zachovala unikátní malířská výzdoba z několika etap spadající do období 13. – 15. století. Dnešní katedrála Nejsvětější Trojice (farní kostel) je také datována rámcově do druhé poloviny 13. století. Původní jednolodní chrám byl ve 14. století stavebně upraven na trojlodní gotickou baziliku, v 16. století pak následovaly renesanční úpravy. Ničivé požáry města v 19. století si vyžádaly rozsáhlou obnovu kostela, která však respektovala jeho renesanční podobu. Charakteristickou siluetu katedrály dotváří samostatně stojící renesanční zvonice – Burianova věž – která nese jméno tehdejšího vlastníka Žiliny, Buriana Světlovského z Vlčnova.

Pevnostní architekturu na území města reprezentuje původně vodní hrad Budatín. Jeho nejstarší částí je gotická válcovitá věž pocházející z 15. století. Renesanční hradní paláce byly v baroku rozšířeny, hrad ztratil pevnostní charakter a v jeho okolí vznikl rozsáhlý park, čímž se bývalá pevnost změnila v reprezentativní šlechtické sídlo.

Po období stagnace přichází 18. století, kdy se na území města usadili františkáni a Společnost Ježíšova. Jezuitská rezidence a klášterní kostel Obrácení sv. Pavla vytvořily novou architektonickou dominantu hlavního náměstí. Zachovalé oltářní obrazy v interiéru kostela jsou dílem Jana Ignáce Cimbala, představitele rakouské malířské školy. Patří k vrcholným dílům jeho umělecké tvorby. Františkáni postavili svůj konvent s klášterním kostelem sv. Barbory za branami starého města. Interiér nenápadné barokní stavby jednolodního kostela ukrývá soubor výjimečných barokních oltářů z dílny mistra Antona Weissmanna z moravského Frýdku. Unikátnost architektonicko-výtvarného řešení mobiliáře spočívá také v umístění dvou varhan v kontrapozici, kdy jsou velké varhany umístěny tradičně na varhanní empoře a malé varhany jsou součástí hlavního oltáře. Varhany jsou dílem jednoho z nejvýznamnějších barokních varhanářů, který působil na našem území, františkána Peregrina Wernera.

Novým impulzem pro rozvoj města byla výstavba železnice. V duchu eklektizmu se od konce 19. století realizují nové obytné stavby nahrazující nízkopodlažní zástavbu a zároveň jsou upraveny mnohé fasády a interiéry starších měšťanských domů na Mariánském náměstí. Secesi reprezentuje budova Královského reálného gymnázia od architektů Emila Somló a Ambruse Ortha. Autorem reliéfů s alegorií vzdělávání na vstupním portálu je sochař Géza Maróti. V blízkosti školy se nachází ekleticko-secesní palác finančníka Rosenfelda od architekta Nicoletta Rautera, po dlouhou dobu považován obyvateli Žiliny za nejkrásnější stavbu města.

20. století oprostilo architekturu od „nadbytečných" architektonických detailů. V meziválečném období i během druhé světové války vzniklo ve městě mnoho pozoruhodných funkcionalistických staveb. Byly realizovány projekty takových významných architektů jako M. M. Scheer, M. M. Harminc, F. Weinwurm, O. Reichner, J. Zweigenthal, F. E. Bednárik, F. Čapka a další. Mezi nejvýznamnější stavby tohoto období patří Finanční palác, Evangelický kostel, dnes již neexistující budova Považské agrární a průmyslové banky, Tržnice, železniční stanice, městské bytové a vilové domy, celá městská vilová čtvrť Svojdomov a mnohé další stavby, které odrážejí progresivní smýšlení obyvatel města. Charakteristickou siluetu Žiliny dotváří Reprezentační dům (dnešní Městské divadlo) s balustrádou odrážející totalitní ideologii fašismu. V meziválečné architektuře však jedinečné místo patří neologické synagoze Petra Behrense, jejíž výjimečnost začlenila Žilinu do evropského architektonického kontextu.
V období socialistického realismu vznikl podle projektu F. Čapky obytný soubor, který obyvatelé Žiliny nenazvou jinak než Bulvár, a to i přesto, že oficiálně se nejprve jmenoval Třída obránců míru a později Bernolákova ulice.

Žilina's Architectural Heritage

The centre of the medieval town was a rectangular square with an area of approximately one hectare dating back to the 13th century. The square was used as a marketplace. Its today's name – Mariánske námestie (Marian Square) – is related to the Marian plague column erected in the middle of the square in 1738. The square is predominantly surrounded by burgher houses built on narrow long medieval lots. After a fire in 1521, the originally gothic houses were remodelled in the Renaissance style thus acquiring their characteristic two bay layouts with gateways and arcades opened to the square. Žilina is the only city in Slovakia where the arcades have been preserved along the whole square. Subsequent fires and style remodelling resulted in further modifications of the houses. In the late 20th century, house fronts destroyed in a fire in 1886 were restored.

The passing centuries have left their mark on the architectural aspect of the city. Sacral buildings belong among its oldest preserved structures. The fortified St. Stephen church in Rudiny dates from the 13th century. Still to be seen in the church are its unique murals made in different periods of time from the 13th to the 15th centuries. The Holy Trinity Cathedral (the parish church) also dates back to approximately the second half of the 13th century. Originally a single-aisle church, it was remodelled into a three-aisle Gothic basilica in the 14th century to be eventually modified in the Renaissance style in the 16th century. Devastating fires in the 19th century resulted in the need for a thorough reconstruction of the cathedral which, however, did not respect its Renaissance character. The characteristic silhouette of the cathedral is completed with a detached bell tower – Burian tower – named after Burian Světlovský of Vlčnov, the owner of the town at the time.
Fortification architecture on the territory of the city is represented by an originally water castle known as Budatín. Its oldest structure is a gothic cylindrical tower dating from the 15th century. Like many Renaissance water castles, also this one was enlarged in the Baroque period, lost its fortified character, acquired a large park around and changed from a fortress into a representative noble residence.

The 18th century marks the end of a period of stagnation and coincides with the arrival of the Franciscans and Jesuits to the city. The Jesuit residence and the monastery church of St. Paul's Conversion created a new architectural dominant in the main square. The altar paintings in the church are works of Ján Ignác Cimbal, a representative of Austrian painting school, and are among his masterpieces. The Franciscans built their monastery with St. Barbara church outside the ancient city walls. The interior of the inconspicuous Baroque structure of the single-aisle church houses a set of extraordinary Baroque altars made in the workshop of Anton Weissmann in Frýdek, Moravia. The unique nature of the architectural and artistic concept of the church interior also results from counter position of two organs of which the bigger one is typically located on the organ gallery and the smaller one forms part of the main altar. The organs were made by the Franciscan friar Peregrin Werner, one of the most renowned Baroque organ makers to work on this territory.

The construction of the railway was a new impulse for the development of the city. Eclectism of the late 19th century inspired the construction of new residential structures replacing low-rise buildings, many facades and interiors of older burgher houses in Marian Square were remodelled. Art Nouveau materialised in the structure of the Royal Grammar School designed by Emil Somló and Ambrus Orth. The reliefs and allegories of education on the portal were made by the sculptor Géza Maróti. In vicinity of the school is an Eclectic-Art Nouveau house of the financier Rosenfeld designed by the architect Nicoletta Rauter, for a long time considered by the inhabitants of the city to be the most beautiful building in Žilina.

The 20th century stripped architecture of "superfluous" architectonic details. Many remarkable Functionalist buildings were built in the city in the period between the wars and also during World War II. Projects were realised in the city by such outstanding architects as M. M. Scheer, M. M. Harminc, F. Weinwurm, O. Reichner, J. Zweigenthal, F. E. Bednárik, F. Čapka and others. Among the most significant structures of the time are the Financial Palace, the Evangelic Church, the no more existing building of the bank Považská agrárna a priemyslová banka, the market hall, the railway station, municipal housing estates and villas, the entire villa estate of Svojdomov, and many other buildings reflecting the progressive thinking of the city's inhabitants. The characteristic silhouette of Žilina is completed with Reprezentačný dom (Functions House), today housing the municipal theatre, with a balustrade reflecting the totalitarian ideology of fascism.
By far the most distinct work of the city's interwar architecture is the Neologic synagogue designed by Peter Behrens. Its uniqueness places Žilina in the context of European architecture. Socialist Realism which followed is exemplified in a housing estate designed by F. Čapka and notoriously called "Boulevard" by virtually every dweller of the city, even though its original name was Peace Fighters Avenue and later Bernolák street.

Neologická synagoga

Slovensko nemá mnoho staveb spojených se jmény známých, světově proslulých architektů. Neologická synagoga od německého architekta Behrense však k takovýmto stavbám bezesporu patří, je považována za jednu z nejpozoruhodnějších památek moderní meziválečné architektury celoevropského významu. Peter Behrens (1868–1940), jeden ze zakladatelů modernismu, učitel dalších světových architektů, jakými byli například Le Corbusier, Walter Gropius nebo Ludwig Mies van der Rohe, se stal vítězem mezinárodní soutěže, kterou v roce 1928 vypsala Židovská náboženská obec v Žilině na stavbu nového chrámu.

2 – Mála Fatra, Rozsutec – panorama/Malá Fatra, Rozsutec

3 – Kostol sv. Štefana Kráľa/The Church of St. Stephen King

4 – Mestská pamiatková rezervácia/Protected historic reserve

Žilina
City of Žilina

Stavba synagogy spadá do jednoho z nejlepších období pro architekturu, která byla v Československu srovnatelná víc než kdykoli jindy s evropskými centry. Na rozdíl od svých mladších kolegů, autorů jiných staveb ze stejného období, Behrens v případě moderní a monumentální synagogy experimentuje méně. Jako respektovaný profesor vídeňské akademie to již nejspíš nepotřebuje. Přizpůsobuje se složitému a nerovnému prostoru, zúženému na rohu ulic a vklíněnému mezi poštou a bankou. Ve 20. letech Behrens balancoval mezi dvěma podobami své tvorby a nejinak tomu bylo i v případě synagogy – výsostně funkcionalistický kubus hlavního sálu s břízolitovou omítkou a úzkými, vysokými okny leží v základně z přírodního kamene, jež naopak čerpá spíš ze středověké architektury a expresionizmu. Obrovská kupole, dominanta interiéru, je pohledu z ulice téměř ukrytá. V interiéru pracoval Behrens mnohem jednodušeji a „moderněji", celá výzdoba sestávala z pásů terakotové a bílé omítky, na bílé kupoli byla geometricky stylizovaná zlatá Davidova hvězda.

Svému původnímu účelu po dostavbě v roce 1931 sloužila synagoga jen několik let, během druhé světové války v ní byl sklad, pozdější poválečné přestavby na koncertní síň, aulu vysoké školy a nakonec kino potlačily původní dispozici, zabránily průniku přirozeného světla do interiéru a zakryly kopuli hlavního sálu s průměrem 16 a výškou 17,6 metru.

První hlasy, volající po její památkové ochraně, zazněly již v 50. letech, výzvy architektů však byly neúspěšné, a když byla v roce 1963 synagoga vyhlášena za národní kulturní památku, byl již její interiér výrazně přebudován v duchu socialistického realizmu. Přestavby pokračovaly plynule až do 90. let 20. století. V anketě v roce 2000 ji hlasující architekti zařadili mezi 6 nejdůležitějších občanských staveb 20. století na Slovensku.

Od roku 2010 se o návrat k původní Behrensově architektuře snaží občanské sdružení Truc sphérique spolu s majitelem budovy, Židovskou náboženskou obcí. Zároveň však připravuje transformaci využití na novou kulturní instituci s výstavami současného umění a dalšími aktivitami, protože malička židovská komunita již chrám o kapacitě 750 míst k sezení nevyužije. Předpokládaným termínem ukončení první fáze rekonstrukce a otevření „kunsthalle" je konec roku 2014.

Neologic synagogue

There are not so many works of architecture in Slovakia associated with the names of famous, world renowned architects. The Neologic synagogue designed by the German architect Peter Behrens is undoubtedly one of them. It is considered one of the most remarkable works of modern interwar architecture with European relevance. Peter Behrens (1868–1940), one of the founders of Modernism and a mentor to some of the world's most distinguished architects such as Le Corbusier, Walter Gropius or Ludwig Mies van der Rohe, won the international competition for the construction of a new temple announced by the Jewish community in Žilina in 1928.

The construction of the synagogue coincided with one of the most thriving periods in Czechoslovak architecture which stood comparison with the developments in other European centres more than ever before. Unlike his younger colleagues who designed other works of architecture of the time, Behrens was less inclined to experiment in conceiving of the monumental synagogue. As a prominent professor at Vienna Academy, he may have not felt the need to assert himself in this way. He adapted the architecture of the synagogue to the complex and uneven building lot narrowing down on the street corner and squeezed in between a post office and a bank. In the 1920's Behrens oscillated between two approaches to architectural design, and this also applies to the synagogue – – the utterly Functionalist cube of the main hall with roughcast finish and narrow high windows rests on a base of natural stone which in its turn draws on medieval architecture and Expressionism. A huge cupola which dominates the interior is almost imperceptible from the street. The interior design is much more simple and „modern" the only elements of decoration being terracotta and white plaster stripes and a geometrically stylised David's star on the white cupola.

After its completion in 1931, the synagogue only served its original purpose for a couple of years. It was transformed into a warehouse during the war and its post-war remodelling into a concert hall and later a cinema suppressed the original layout preventing the natural light from getting inside, and covering the main hall cupola with 16 m in diameter and 17.6 m high.

The first calls for the inclusion of the synagogue on a conservation list date to the 1950's, without much effect, and by the time the synagogue got on the national heritage list

in 1963, the interior had been remodelled along the lines of Socialist Realism. Additional modifications followed till the 1990's. In an opinion survey in 2000 the responding architects ranked the synagogue among the 6 most significant community buildings of the 20th century in Slovakia.

Since 2010, the civic association Truc sphérique jointly with the owner of the building, the Jewish community in Žilina, have been working on the project of restoring the building according to the original Behrens' design. At the same time, the intent is to transform it into a new cultural centre housing contemporary art exhibitions and other activities as the small Jewish community could not make full use of a temple with a seating capacity of 750. The planned deadline for the completion of the first phase of reconstruction and opening of the "Kunsthalle" is end of 2014.

5 | | | | **6**

5 – Budatínsky hrad/Budatín castle
6 – Architekt Peter Behrens/Architect Peter Behrens

Památková péče

Žilina je městem již více než 700 let. Vedení města se ve spolupráci s odbornými institucemi i soukromými a občanskými iniciativami snaží zachovat a zvelebit kulturní dědictví Žiliny pro budoucí generace. Jedním ze způsobů, kterým se tohoto cíle snažíme dosáhnout, je rekonstrukce a zpřístupňování historických budov; město plánuje obnovu budovy staré radnice, restaurování secesního Rosenfeldova paláce a otevření Burianovy věže pro veřejnost.

Skloubit potřeby každodenního života a požadavky ochrany architektonického dědictví nebývá snadné. Vlastníci a uživatelé historických budov mnohdy požadují funkce, které přesahují možnosti staveb. Hledání kompromisu, který by umožnil život v 21. století při zachování původních architektonických kvalit, bývá složitým procesem. Město si proto jasně musí definovat svůj přístup k památkové péči, určit strategii a filozofii ochrany svého genia loci. V podmínkách Žiliny to bylo zejména rozhodnutí z devadesátých let 20. století vrátit městské památkové rezervaci podobu z období před velkými požáry města v 19. století, spojené se snahou ochránit historické jádro před nevratnými stavebními zásahy developerů i s ochranou pro město cenných staveb a objektů spojených s jeho lokální historií. Navzdory zájmu široké veřejnosti o podoby města není toto úsilí vždy úspěšné.

Strategickou úlohou města je budovat v samotných obyvatelích pocit hrdosti na místo, kde žijí. Vzdělaný a osvícený lokálpatriot je ochoten vzdát se části svého majetku, pohodlí či změnit své estetické vnímání v zájmu zachování skutečných hodnot kulturního dědictví. Pokud se obyvatelé budou sami podílet na tom, aby jejich město bylo plné budov s příběhy, které si chceme pamatovat, příběhy, které sami vytváříme tak, aby naši potomci mohli vytvořit další, nebude Žilina a její historicky cenné budovy jen mrtvým skanzenem, ale životaschopnou komunitou s budoucností.

1 | | **3** | | | | **2** | | **4**

7 – Neologická synagóga v Žiline (1931)/Neologic synagogue in Žilina(1931)
8 – Burianova veža/Burian´s Tower
9 – Značenie významných objektov v Žiline/Marking important objects in Žilina

Heritage Conservation

Žilina has been a city for more than 700 years. The local government, in cooperation with professional institutions, as well as private bodies and civic initiatives endeavour to preserve and regenerate the cultural heritage of Žilina for future generations. One of the ways to achieve this goal is to restore historical buildings and make them accessible to public; the city is planning to restore the old town hall and Rosenfeld Palace, and to open Burian tower to public.

Reconciling the needs of everyday life with the demands of heritage conservation is not an easy task. The functionalities owners and users of historical buildings require often surpass the capacities of the structures. The effort to find a compromise solution suitable for life in the 21st century while preserving original architectural qualities is a complex process. Therefore the city needs to define its approach to heritage conservation, as well as the strategy and concept of protection of its genius loci. The crucial step in this direction in Žilina was the decision made in the 1990's to restore the city's conservation area to the state before the big fires in the 19th century and to protect the historical centre from irreversible action of developers, conserving the valuable buildings and structures linked with local history. In spite of a broad public interest with regard to the different facets of the city, our efforts have not been always crowned with success.

The strategic task for the government of the city is to make its inhabitants feel proud of the place they live in. An instructed and enlightened local patriot is willing to give up part of their assets or comfort to help preserve the real values of cultural heritage. If the citizens of Žilina take an active part in having their city full of houses with stories worth remembering, stories made

by us that will inspire our children to make theirs, the city and its historical buildings will not be just a lifeless outdoor museum but a thriving community with future.

S finančnú podporou Oblastnej organizácie cestovného ruchu Malá Fatra/With financial support from the Regional Tourism Organization Small Fatra

Město Žilina označuje památky od roku 2013 moderními tabulkami umísťovanými na roh podle návrhu grafického designéra Petra Moravčíka./From 2013 the City of Žilina indicates monuments installing modern tables located on the corner designed by graphic designer Peter Moravčík.

STU
FA
SLOVAK UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN BRATISLAVA
FACULTY OF ARCHITECTURE

Výstava
Michal Milan Harminc

Výstava Michal Milan Harminc, staviteľ a architekt/Michal Milan Harminc – Builder and Architect
KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad, Praha/Convent of St. George, Prague Castle, Prague
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: Fakulta architektúry, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok/Faculty of Architecture, Slovak University of Technology in Bratislava, Institute of History and Theory of Architecture and Monument Restoration (www.fa.stuba.sk)
Autorka konceptu, textů a kurátorka výstavy/The author of the concept, text, and curator of the exhibition: Doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD., zástupkyňa vedúceho Ústavu dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok/Associate Professor, Institute of History and Theory of Architecture and Monument Restoration (pohanicova@fa.stuba.sk)

Michal Milan Harminc – staviteľ a architekt

Život a dielo nestora slovenskej architektúry
Michal Milan Harminc (1869–1964) patrí k nestorom slovenskej architektúry. Jeho tvorba od počiatku pramení v dedičstve historických slohov, ale okolnosti doby a nesmierne dlhé pôsobenie na architektonickej scéne mu umožnili aj dotyky s modernou a funkcionalizmom. Právom je označovaný ako architekt dvoch storočí a bravúrny eklektik zároveň. Pre jeho architektonické dielo je príznačná nesmierne široká štýlová a typologická rozmanitosť.

Impozantných takmer 300 realizovaných stavieb na území bývalého Rakúsko-Uhorska, neskôr Československa (dnes Slovenská republika) či na pôde nástupníckych štátov – v Maďarsku, v Srbsku, v Rumunsku, no i na Ukrajine v rokoch 1887–1951 ho radia k najproduktívnejším architektom nielen na Slovensku, ale aj v stredoeurópskom priestore.

Michal Milan Harminc – Builder and Architect

The Life and Work of the Nestor of Slovak Architecture
Michal Milan Harminc (1869–1964) belongs among the nestors of Slovak architecture. From the beginning, his work originated in the legacy of historical architectural styles, however, circumstances of the era and his incredibly long activity in architecture facilitated his contact also with modernism and functionalism. He is duly labelled as the architect of two centuries and at the same time an excellent ecclecticist. Characteristic for his architectonic work is his great stylistic and typological diversity. His nearly 300 impressive realized structures in the region of the former Austria-Hungary, later Czechoslovakia (present day Slovak Republic) and the successor states – Hungary, Serbia, Romania, as well as Ukraine, during the years 1887–1951, place him among one of the most productive architects not only in Slovakia but in Central Europe.

1 | | 4
2 | | 5
3 | | 6

1 – Doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD.
2 – Slovenské národné múzeum, Martin, (Slovensko)/The First Building of the Slovak National Museum, Martin (Slovakia), M. M. Harminc (1906)
3 – Michal Milan Harminc (1869–1964)
4 – Palace sanatórium Dr. Szontágha, Nový Smokovec, (Slovensko)/Palace Sanatorium of Dr. Szontágh, Nový Smokovec (Slovakia), M. M. Harminc (1917)
5 – Ev. a. v. kostol, Bratislava, (Slovensko)/Evangelical Church of the Augsburg Confession, Bratislava (Slovakia), M. M. Harminc (1931)
6 – Obytný dom A. Vajdicsa, Budapešť (Maďarsko)/The Apartment Building of A. Vajdics, Budapest (Hungary), M. M. Harminc (1897)

Výstava
Od Hefeleho po Jurkoviča

Výstava Od Hefeleho po Jurkoviča/From Hefele to Jurkovič
KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad, Praha/Convent of St. George, Prague Castle, Prague
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: Fakulta architektúry, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Ústav dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok/Faculty of Architecture, Slovak University of Technology in Bratislava, Institute of History and Theory of Architecture and Monument Restoration (www.fa.stuba.sk)
Autorka konceptu, textů a kurátorka výstavy/The author of the concept, text, and curator of the exhibition: Doc. Ing. arch. Jana Pohaničová, PhD., zástupkyňa vedúceho Ústavu dejín a teórie architektúry a obnovy pamiatok/Associate Professor, Institute of History and Theory of Architecture and Monument Restoration (pohanicova@fa.stuba.sk)

Od Hefeleho po Jurkoviča

Výnimočné stavby 19. storočia na Slovensku. V rokoch 1778–1781 postavili Primaciálny palác v Bratislave, dielo komorského architekta Melchiora Hefeleho, ktoré sa stalo epilógom baroka a súčasne prológom klasicizmu. O viac ako storočie neskôr navrhol Michal Milan Harminc pre továrnika Petra Hubku st. Palace sanatórium Dr. Szontágha (1916) na liečbu pľúcnych chorôb v Novom Smokovci. Jeho dve celkom odlišné fasády – južná, protomoderná, a severná, monumentálne historizujúca – akoby symbolicky vyjadrovali prelomový charakter stavby, stojacej na rozhraní historizmu a moderny. Alebo tým vykročením k novým obzorom bola výnimočná architektúra Spolkového domu v Skalici (1904–1906) od architekta európskeho formátu Dušana Jurkoviča? Tak či onak, spomenuté diela vôbec nie náhodou rámcujú defilé 40 výnimočných stavieb dlhého 19. storočia na Slovensku. Ich výber dokumentuje typologickú a štýlovú rozmanitosť architektúry tejto epochy spolu s jej konštrukčným géniom a všetkými pozitívnymi vplyvmi industriálnej éry, odrážajúc osobnostné, spoločenské i národné dianie v širšom európskom kontexte.

From Hefele to Jurkovič

Unique 19th Century Structures in Slovakia
In the years 1778–1781, the Primate's Palace in Bratislava was built. It was the work of a Comorian architect, Melchior Hefele, and it became the final chapter of baroque while at the same time a prologue to classicism. More than a century later, Michal Milan Harminc designed the Palace Sanatorium of Dr. Szontágh (1916) for the treatment of respiratory illnesses, for factory owner Peter Hubka, Sr., in Nový Smokovec. The building's two completely different facades – the protomodern south one, and the monumentally historicizing north one – – seemingly expressed the character of a structure on the threshold of historicism and modernism. Perhaps the first step towards new horizons was the unique architecture of the Community House in Skalica (1904–1906) designed by Dušan Jurkovič, an architect of European calibre. Either way, by no coincidence do the mentioned buildings frame the parade of 40 unique structures of the long 19th century in Slovakia. This selection documents the typological and stylistic diversity of this era's architecture along with its construction genius and all the positive influences of industrialism, reflecting the people, and the social and national happening in the greater European context.

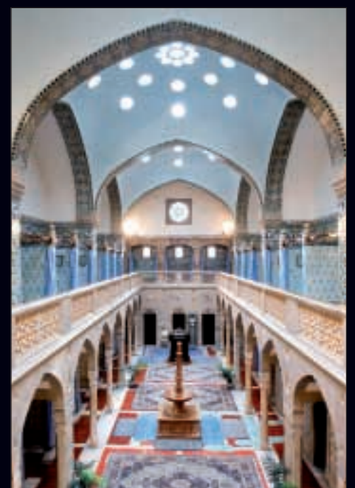

1 | | |
| | 2
| | 3
| | 4
1 | | 5

1 – Turecký kúpeľ Hammam, Trenčianske Teplice (Slovensko)/Turkish bath Hammam, Trenčianske Teplice (Slovakia), F. Schmoranz ml. (1888)
2 – Kaštieľ, Topoľčianky (Slovensko)/Manor-house, Topoľčianky (Slovakia), A. Pichl (1818–1825)
3 – Ev. a. v. kostol, Kežmarok (Slovensko)/Evangelical Church of the Augsburg Confession, Kežmarok (Slovakia), T. E. von Hansen (1891–1892)
4 – Divadlo, Košice (Slovensko)/The municipal Theatre, Košice (Slovakia), A. Lang a A. Steinhardt (1897–1899)
5 – Kostol sv. Alžbety, Muľa (Slovensko)/The Church of St. Elizabeth, Muľa (Slovakia), I. Medgyaszay (1908–1910)

Guillermo Federico Kreckler

Guillermo Federico Kreckler
Chargé d´affaires a.i.
Velvyslanectví Argentinské republiky

Panská 6, 110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 212 449
e-mail: eches@mrecic.gov.ar
www.eches.mrecic.gov.ar

Argentina se Architecture Week Praha účastní podruhé, a tentokrát může s pýchou představit architekturu z provincie Córdoba. Byla vybrána dvě architektonická díla, která přispěla, každé ve své době, k identitě regionu a stala se jejich symboly.

Jezuitský ‚Estancias' v Córdobě byl vystavěn v letech 1616 až 1725 členy Společenstva Ježíšova. Jezuité potřebovali vytvořit vlastní zdroje, aby mohli ekonomicky podporovat svůj evangelizační podnik, a zbudovali proto šest estancias či misií: Caroya (1616), Jesús María (1618), Santa Catalina (1622), Alta Gracia (1643), La Candelaria (1683) a San Ignacio (1725). Stavby zahrnovaly komplexy urbánních budov náboženské, společenské a soukromé povahy a rovněž nemovitosti rodin z původních měst. Roku 1767 byli jezuité z Ameriky vypovězeni a estancias přestaly jako instituce existovat. Pro svůj jedinečný a významný charakter byly roku 2000 prohlášeny světovým kulturním dědictvím UNESCO.

Současná architektura je zastoupena córdobským rodilým architektem Luciem Morinim a studiem GGMPU, které založili jeho rodiče. Lucio Morini je jedním z nejvlivnějších architektů urbánního rozvoje Córdoby a je řazen k nové generaci argentinské architektury. Mezi jeho nejproslulejší stavby patří Caraffovo muzeum krásných umění, ateliéry Ciudad de las Artes a Centro Cívico Bicentenario, které se už mezitím stalo ikonou města.

Argentina participates for a second time in the Architecture Week festival, and this time, with pride, presents the architecture of the Province of Córdoba. For this, two architectonic pieces have been selected, which, in their own different time, contributed to the identity of the region and today represent its emblems.

The Jesuit ´Estancias´of Córdoba were founded between the years 1616 and 1725 by the members of the Company of Jesus. The Jesuits needed to generate their own resources to economically sustain their evangelizing enterprise, and for this purpose they built six Estancias, or Missions: Caroya (1616), Jesús María (1618), Santa Catalina (1622), Alta Gracia (1643), La Candelaria (1683) and San Ignacio (1725). These constructions included complexes of urban buildings of religious, social, and private housing nature, and also properties of the families from the original towns. In 1767 the Jesuits were expelled from the Americas and the Estancias ceased to exist as institutions. Because of their unique and relevant character on an international level, these Estancias were declared World Heritage by the UNESCO in the year 2000.

Contemporary architecture is represented by the Córdoba native architect Lucio Morini, and by the GGMPU studio, founded by his parents. Lucio Morini is one of the most influential architects for the urban development of the city of Córdoba; he is part of the new generation of argentine architecture. Among his most famous works we can find the Caraffa Museum, the Ateliers Ciudad de las Artes, and specially, the Bicentennial Civic Centre, which has already become an icon of the city.

1– Dvousetleté občanské centrum/Centro Civico del Bicentenario

Lucio Morini

Lucio Morini

www.luciomorini.com

Lucio Morini je jednou z nejznámějších tváří nové generace argentinské architektury. Je autorem významných budov ve městě Córdoba, výjimečných na architekta ve věku kolem čtyřicítky – muzeum Caraffa, refunkcionalizace Paláce Ferreira a ateliéry Ciudad de las Artes – a stále usiluje o víc: otevírá Dvousetleté občanské centrum (Bicentennial Civic Center), které se již stalo ikonou a znakem hlavního města Córdoby.

Morini se narodil a vyrůstal obklopen architekturou. Je synem Sary Gramatica a Jorge Morini, předních architektů slavného ateliéru GGMPU, nejvýznamnějšího v Córdobě a jednoho z nejprestižnějších v zemi. I když má svou vlastní kancelář, spolupracuje s rodiči na veřejných projektech, čímž tvoří tým, kde je jeho originalita a kreativita umocněna zkušeností a charakteristickým směřováním GGMPU. Tvorba tohoto architekta však není otázkou velikosti. I když prohlašuje, že nemá při projektování žádnou metodu, jeho styl, projevující se v jednotlivých řešeních, je stále stejný, ať už ho uplatňuje na několika čtverečních metrech nebo na velkých projektech městského rozsahu: jde o „daný" okamžik inspirace, když problém řeší během několika minut, s pozdějším rozsáhlým propracováním, výsledkem čehož je budova, která transformuje a zkvalitňuje životy lidí. Svými prohlášeními a prací vyvolává neustále polemiky.

Lucio Morini ukončil postgraduální studium na Harvardu a může se chlubit něčím, co by chtěl mít ve svém životopisu každý architekt: pracoval v ateliérech Herzog & DeMeuron a Sasaki Architects.

Lucio Morini is one of the most renowned faces of the new generation of Argentinean architecture. Author of important buildings in the city of Cordoba – exceptional for an architect around the age of 40 – like the Caraffa Museum, the re-functionalization of the Ferreira Palace and the Ciudad de las Artes Ateliers, he still aims for more: he is opening the Bicentennial Civic Center, which has already become in an icon and emblem of the Cordobese capital.

Morini was born and grew up surrounded by architecture. He is a son of Sara Gramática and Jorge Morini, head architects of the famous studio GGMPU, the most important in Cordoba, and one of the most prestigious in the country. Even having his own office, he associates to his parents' for public works, forming a team where his originality and creativity are empowered by the experience and trajectory of GGMPU.

But the treat of this architect is not a question of scales. Although he declares not having a method for projecting, his style when facing a challenge is the same, whether for a few square meters or the big urban scale project: it is about "that" moment of inspiration when he solves in a few minutes, and with an extensive posterior development, what he aspires to be a building to transform and improve the life of people.

Generator of polemic because of his declarations and works, he made postgraduate studies in Harvard and can flaunt something that every architect would like to have as part of their curriculum: having worked at the studios of Herzog & DeMeuron and Sasaki Architects.
Zdroj/Source: Cayetana Merce, arq.clarin.com (Argentina)

1–3 – Ateliéry Ciudad de las Artes/Ateliers Ciudad de las Artes

Dvousetleté občanské centrum/Centro Cívico del Bicentenario

Embassy of Armenia
to Czech Republic

Tigran Seiranian

Tigran Seiranian
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Arménské republiky/Embassy of the Republic of Armenia
Na Pískách 1411/95, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 220 518 175
e-mail: armembassy.cz@mfa.am

Velice nás těší, že se Arménie zúčastní festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013. Je téměř symbolické, že hlavní téma festivalu, Architektonické dědictví a současná architektura, připadlo na vůbec první účast Arménie. Arménské bohaté architektonické dědictví ze středověku a z 20. století patří mezi to nejcennější, co Arméni na světě mají. Arménie bývá označována za muzeum pod širým nebem, díky své předkřesťanské, středové křesťanské i moderní světské architektuře.

V dnešní době, kdy čím dál více lidí přemýšlí o naší planetě a její budoucnosti, se objevuje stále více urbanistických problémů, které se stávají klíčovou složkou našeho přístupu k tomu, co stavíme a jak žijeme. Čím jsme opatrnější, tím lépe rozumíme nejsložitějším lidským strukturám – městům, s jejich mnohovrstevnatou tkání a místy nečitelným kontextem.

Jsme také hrdí, že samostatnou Arménii s bohatým kulturním dědictvím reprezentují na této prestižní odborné akci mladí architekti se slibnou budoucností. Mladý tým „Urbanlab" se ve své vlasti silně angažuje ve výměně nápadů na poli urbanistického plánování a architektonického dědictví. „Urbanlab" je originální návrhářská jednotka založená na výzkumu, která se snaží zlepšovat zastavěné prostředí zajišťováním a podporou zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů při urbanistickém plánování a jejich práva na život ve zdravém a udržitelném prostředí. Také se snaží přehodnotit společenskou roli stavitelů prostředí; urbanistů, architektů a dalších lidí z oboru.

Doufáme, že účast „Urbanlabu", jakožto prvního arménského týmu na této každoroční mezinárodní oslavě architektury a urbanismu, bude průkopnickým základem pro vybudování silné spolupráce mezi českými a arménskými komunitami profesionálů. Může to být jedinečná platforma pro sdílení vědomostí a myšlenek pro plánování lepších měst budoucnosti skrze úctu k minulosti.

Jménem všech zaměstnanců velvyslanectví Arménie bychom chtěli poděkovat organizátorům festivalu za jejich práci a zanícení. Není pochyb o tom, že Architecture Week Praha je úspěšnou akcí a rozmanitost a pestrost účastníků je toho nejlepším důkazem.

It is our greatest pleasure to see Armenia presented in the Festival of Architecture and Urbanism – Architecture Week Prague 2013. It seems symbolic that the main theme of the festival, Architectonic heritage and contemporary cultural architecture co-incident with Armenia's first participation. Armenia's rich Architecture Heritage of Middle ages and 20th century is one of the most valuable assets that Armenians around the world have. Armenia as it is today, defined by many as a museum under the open sky with its pre-Christian, medieval Christian and modern civil architecture.

These days, when many people started to think more about our planet and its sustainability, the more urban issues are becoming a key component for re-thinking our approach to the way we build and live. More we are trying to be cautious more we understand the most complex manmade structures – cities with their multi-layer fabric and somehow un-readable context.

We are also proud that newly independent Armenia with very rich cultural heritage is being represented at this prestigious professional event by a group of young architects with valuable background and ambitious future. The youth team "Urbanlab" is very much involved in the circulation of ideas in the field of urban planning and architectural heritage at home. "Urbanlab" is a unique research-based design unit which tries to improve the construction environment by ensuring and advocating people's involvement in decision making process of urban planning and their right of living in a healthy and sustainable environment. It is also aiming its efforts to re-evaluate the social role of builders of the environment; urban planners, architects and other professionals.

We hope that "Urbanlab"'s participation, as Armenia's first team to this annual world class celebration of architecture and urbanism, will be a ground breaking basis for building a strong collaboration between Czech and Armenian professional communities. This can be unique platform for sharing knowledge and thoughts for planning better cities of future by valuing the past.

On behalf of everyone at the Embassy of the Republic of Armenia we would like to thank the organisers of the festival for their hard work and passion. There is no doubt that Architecture Week Prague is a successful event and the best proof of that is the diversity and variety of participants.

Urbanlab Yerevan

Urbanlab Yerevan
www.urbanlab.am

Urbanlab Yerevan je výsledkem desetileté spolupráce architektů Sarhata Petrosyana a Sevada Petrossiana v různých formátech a na různých projektech.
V roce 2011 jsme na základě zhodnocení našich dosavadních zkušeností z občanského aktivismu, našich profesionálních schopností a zdrojů, založili urbanlab Yerevan, jedinečnou instituci zaměřující se na demokratizaci územního plánování. Jsme spolupracující skupina návrhářů, snažící se zlepšovat zastavěné prostředí zajišťováním a obhajováním zapojení komunity do rozhodovacích procesů v rámci územního plánování ve spojení s nezcizitelným právem lidí na život ve zdravém a vhodném prostředí. Naše snahy směřují k přehodnocení a kultivaci společenské role stavitelů prostředí, urbanistů, architektů, společenských vědců a dalších odborníků.
Každý úkol, který máme, bez ohledu na jeho význam nebo rozsah, považovaný za článek v řetězu městského rozvoje, prochází důkladným zkoumáním, než vznikne výsledný návrh, neboť si vážíme samotného procesu stejně, jako výsledného produktu (věcí, které plánujeme).

Náš tým nemá jen realizovat komerční projekty na zakázku, ale i iniciovat výzkum a experimentální projekty zaměřené na zlepšování našeho zastavěného prostředí (věci, které si myslíme). Uvědomujeme si, jak je důležité objevovat nové dovednosti a odborné zdroje a z tohoto důvodu se urbanlab Yerevan zapojuje do vzdělávacích programů (věci, které sdílíme).

Urbanlab Yerevan is the result of 10 years of cooperation of architects Sarhat Petrosyan and Sevada Petrossian in different formats and on different projects.
In 2011 as a result of a re-evaluation of our past experiences in civic initiatives, our professional abilities and resources, urbanlab Yerevan was established, which is a unique institute which focuses on the democratization of urban planning. We are a collaborative research based design team working to improve the built environment by ensuring and advocating community involvement in the decision making process of urban planning combined with an inalienable right for people to live in a healthy and sustainable environment. Our efforts are directed towards re-evaluating and cultivating the social role of builders of the environment, urban planners, architects, social scientists and other professionals.
Each task our team faces, regardless of its importance and size, considered a link in a chain of urban development, goes through a thorough research before resulting a design, since we value the process as much as the final product (things we plan). The team is not set only to realize commissioned commercial projects, but also initiate research and experiment project aimed to improve our built environment (things we think). We also appreciate the importance of exposing new abilities and professional resources and to achieve that urbanlab Yerevan involves in educational programs (things we share).

1 | 2

1 – Rezidence Bakunts/Bakunts Residence
2 – Renovace staré ulice Adamyan/Rehabilitation of old Adamian street

Náš tým/The Team

Sevada Petrossian – Vedoucí plánování a zakladatel/Planning principal and Founder
Sarhat Petrosyan – Vedoucí výzkumu a zakladatel/Research principal and Founder
Anna Aktaryan – Projektová koordinátorka/Projects Coordinator
Ani Arzumayan – Junior architekt/Junior Architect
Tatevik Zakaryan – Koordinátor akcí/Events Coordinator
Ani Latoyan – Office manager

Renovace staré ulice Adamyan
Rehabilitation of old Adamian street

Myšlenka, jak využít ulici Adamyan jako nejlepší praxi pro budoucí rozvoj v zachovalém historickém městě Shoushi v Karabachu. Zachovalé budovy, útulné náměstí a dobré umístění ulice v rámci městského kontextu

Arménie
Armenia

se staly základem projektu. Návrh byl prezentován na mnoha akcích v Arménii i v zahraničí./The idea of using Adamyan street as a best practice for future developments in the well preserved historical town of Shoushi located in Karabakh. The well preserved buildings, a cozy square and also good location of the street in the urban content were basis of the project. The proposal was presented for variety of audience in Armenia and abroad.

Rezidence Bakunts/Bakunts Residence

Tento projekt vznikl, když v Jerevanu probíhala demolice řady historických budov. Šlo

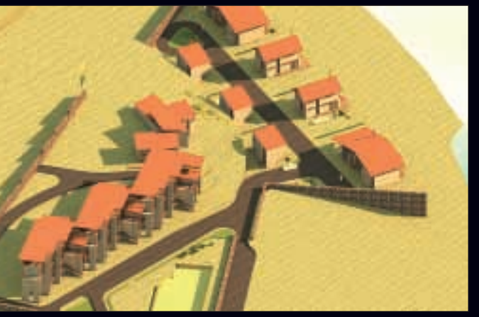

o přestavbu dvoupodlažního domu, navrženého předním arménským architektem N. Buniatyanem na 3,5 patrovou obytnou budovu s přístavbou. Prototypem při navrhování byl jiný 3,5 patrový dům od stejného autora/This project was in the process when many historical building has been demolished in Yerevan. The project was aimed to transform a two story house design by renowned Armenian architect N. Buniatyan to a 3.5 story residential building with some extension. During design concept development another 3.5 story building of the same architect was a prototype.

Renovace turistické čtvrti v Thaghkashatu
Rehabilitation of touristic district in Thaghkashat

Tento projekt navázal na založení muzea Nikola Oumana v Tsahgkashatu (dříve Gshlaghu). Rostoucí počet turistů navštěvujících muzeum inicioval myšlenku na jeho rozšíření. Národní památková nadace přišla s nápadem vystavět v turistické čtvrti nové domy. K historické ulici tak přibylo devět domů a nachází se v ní muzeum, dvě kavárny a restaurace, dva penziony, obchod se suvenýry a jeden showroom./This project was the continuation of establishment of Nikol Duman museum in Tsahgkashat (previously Gshlagh) village of NKR. Growth of tourists visiting the museum brought the idea of enlargement. The National Heritage Foundation initiative got the idea of sharing a Touristic district by adding some new houses to the touristic area. Some nine buildings were bought and became to an old historical street, which has one museum, two cafe/restaurants, two guest houses, a souvenir shop and one show room.

Vrstevní body Jerevanu
Folding Points of Yerevan

Jerevanský první moderní územní (situační) plán se datuje zpět do let 1906–1911 (architekt M. Mehrbyan). Druhý a hlavní územní plán navrhl Aleksandr Tamanayan v roce 1925 (pro 150.000 obyvatel) a byl založen na koncepci zahradního města. Návrh měl pomoci vybudovat moderní hlavní město Arménské republiky pomocí dramatických změn v urbanistické struktuře Jerevanu. Pouze několik ulic mělo být zachováno. Tamanyanův plán nebyl realizován, vzhledem k politickým a ideologickým změnám, které od 30. let probíhaly v sovětské Arménii. Dnešní překotně rostoucí Jerevan mění svou strukturu, přičemž z Tamanyanova plánu čerpá jen některé myšlenky. Tento projekt je drobnou studií, která překrývá zmíněné dva starší územní plány s topografií z roku 2000 a odhaluje místa, která se od začátku 20. století zachovala. Tato místa jsou Vrstevní body, podle toho, co všechno najdeme v urbánních vrstvách./Yerevan's First Modern Master (Situation) Plan dates back to 1906–1911 (Architect M. Mehrabyan). Second and the main Master Plan was designed by Aleksandr Tamanayan in 1925 (for 150,000 inhabitants), which was developed based on the Garden city concept. The proposal was aimed to build a modern capital for Armenian Republic by making dramatic changes in the urban structure of Yerevan. Based on that, only a few

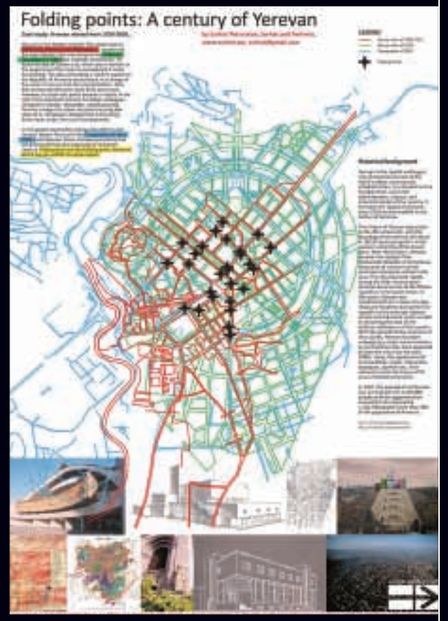

streets and direction were protected. Tamanyan's plan has not been realized because of some political and ideological changes happened started from 1930's in Soviet Armenia. Today rapidly growing Yerevan changes his structure by keeping only a few ideas from Tamanyan's Master Plan and putting his idea under Local Developments aka gentrification. This project is a small study to overlap the two old Master Plans with the Topography of early 2000's and discover those point which are preserved from beginning of 20th century. These points are Folding point; based on what we can unfold the urban layers.

Rezort v regionu Shorja v Sevanu
Resort in Shorja region of Sevan

Soubor 7 soukromých plážových domů (jedno-a dvoupokojových) a nízkopodlažního apartmánového domu na pozemku o rozloze 1,5 ha na východním pobřeží jezera Sevan, navržený jako úsporný a ekologický rezort./A complex of 7 private beach houses

Urbanlab Yerevan

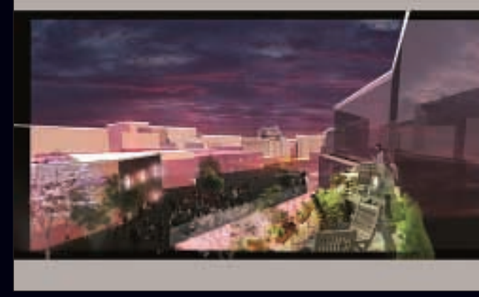

(single and double bedroom) and a low-rise apartment building on a property of 1.5 ha on the eastern shore of lake Sevan, designed as economically and ecologically sufficient resort.

Alternativní třída/Alternative Avenue

Možná řešení nutného protažení Severní třídy a zachování historické městské struktury Jerevanu. Tento projekt poprvé představuje návrh pro historickou čtvrť Jerevanu, která byla zničena kvůli výstavbě Severní třídy. Projekt se snaží přinést nejlepší řešení, ale soustředí se na zachování stávajícího urbanistického vzoru daného místa pocházejícího, z 19. století. /Possibilities of overlaying necessity of Northern Avenue with preservation of historical urban structure of Yerevan. The project is aimed for the first time present a proposal for the historical district of Yerevan which was demolished for realization of Northern Avenue. This is project dosed have ambition to give the best solution but it focused on preserving the existing urban pattern of that area which was dated to 19th century of Yerevan.

Přestavba a dostavba rezidence G. Ghazareh/Remodeling and Extension of G. Ghazareh Residence

Téměř 50 let starý, jednopatrový dům o rozloze 80 m² potřeboval rozšířit a upravit tak, aby vyhovoval potřebám malé, ale rozrůstající se rodiny. Příslušenství a schodiště se přesunulo

3 | | **6** | | **8**
4 | | | **7** | |
| **5** | | | **9**

3 – Renovace turistické čtvrti v Thaghkashatu /Rehabilitation of touristic district in Thaghkashat
4–5 – Rezort v regionu Shorja v Sevanu/Resort in Shorja region of Sevan
6 – Vrstevní body Jerevanu/Folding Points of Yerevan
7–8 – Alternativní třída/Alternative Avenue
9 – Přestavba a dostavba rezidence G. Ghazareh /Remodeling and Extension of G. Ghazareh Residence

do přístavby a uvolnilo místo obytným prostorám. V ložnicích jsou střešní okna a malá vnitřní zahrada vnáší do domu severní světlo, protože vzhledem k poloze ve velmi husté zástavbě, chybí domu dostatek denního světla./An almost 50 years old, one story and 80 square meters house needed an extension and improvements to meet the needs of a small but growing family. Utilities and stairs are moved to the extended part to make room for living spaces. Skylights are placed over bedrooms and a small inner garden designed to provide southern light for the house which lacks sufficient daylight because of its location which is in a very densely built neighborhood.

Jerevan podle urbanlab Yerevan
Yerevan of urbanlab Yerevan

V uplynulých deseti letech jsme jakožto praktikující architekti našli v Jerevanu výjimečná místa, která jsme zažili jako občané i jako odborníci. Tyto zážitky formovaly naši vizi demokratické a mnohovrstevnaté městské zkušenosti. Poznali jsme – a bojovali jsme o ni – důležitost zachování městské tkáně z minulosti a koexistence nové tkáně s tou starou pro zajištění kvalitní tváře budoucího města. Vidíme město jako laboratoř pro naši práci a naše myšlenky. V každém koutě se skrývá něco hodnotného a zranitelného. Neustálé odhalování, ochraňování a vylepšování těchto zranitelných prvků z nás udělalo profesionální občany, což je identita, která byla v posledních 50 letech zapomenuta.

Trojrozměrná mapa Jerevanu podle urbanlab Yerevan znázorňuje ona místa v městské struktuře, která jsme se snažili vylepšit, ať už plánováním, nebo sdílením a zvyšováním povědomí o jejich existenci. Hotel Sevan, stará jerevanská ulice a parky na Náměstí svobody (Opera) byly části naší hmotné historie, které se nám nepodařilo zachránit. Letní kino Moskva a Náměstí republiky se naopak zachránit podařilo. Park milenců byl nejen jedinečnou zkušeností, ale přinesl i inovativní přístup k vytváření a organizování veřejného prostoru v Jerevanu. Pak jsou tu i místa, kde pracujeme, přemýšlíme a sdílíme své myšlenky: naše kancelář s panoramatickým výhledem na město, NPAK (Centrum současného experimentálního umění) a Unie arménských architektů. Po celém městě jsou další místa, čekajících na odhalení, zkoumání a sdílení, proto doufáme, že naše mapa bude v brzké budoucnosti plná značek.

In the past ten years as practicing architects in the city of Yerevan, there have been special locations where we experienced both as citizens and professionals. These experiences shaped our vision of democratic and a multi layered urban existence. We learned – and fought for – the importance of preservation of urban fabric of the past and the respectful coexistence of the new fabric with the old to insure a better shape for the future of the city. We see our entire city as a laboratory for our work and thoughts. There's something valuable and vulnerable hidden in every corner. The constant challenge of revealing, protecting and improving these vulnerable entities, made us citizen-professionals, an identity that seemed to be forgotten for the last 50 years.

The three dimensional map of Yerevan of urbanlab Yerevan, locates those parts of urban fabric that we tried to improve, wither by planning or by sharing and raising awareness. Sevan hotel, old Yerevanian street and parks of the Liberty square (Opera) were parts of our physical past that we were unable to save. Cinema Moscow Open-air hall and the Republic Square were our success stories of protection. The Lovers' Park of Yerevan was not only a unique experience of development but also an innovative approach of creating and managing public spaces in Yerevan. And finally there are places where we work, think and share our thoughts; our office with its panoramic view over the city, NPAK (Center for contemporary experimental art) and the Architect's Union of Armenia.

There are more hubs of this kind around city to be unveiled, experienced and shared, hoping that the map will be filled with more place-marks in near future.

George Monteiro Prata

George Monteiro Prata
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Brazilské federativní republiky/Embassy of the Federative Republic of Brazil
Panská 5
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 321 910
http://praga.itamaraty.gov.br

Brazilské velvyslanectví v Praze s velkým potěšením oznamuje, že se festivalu Architecture Week 2013 účastní exkluzivní výstavou věnovanou současné brazilské architektuře. Architektura je svěžím a skutečným projevem povahy a osobnosti jednotlivce a společnosti. Podobně jako jiné formy umění neodráží jen charakter země, ale představuje svůj pohled na společnost a způsob, jak sama sebe promítá do vnějšího světa.

V průběhu minulého století nebyli brazilští architekti pouze staviteli nových budov; vytvořili i novou koncepci a získali renomé přesahující hranice země.

Nejproslulejší brazilský architekt Oscar Niemeyer, který je vedle mnoha dalších děl po celém světě tvůrcem řady kultovních staveb v Brazílii a autorem budovy ústředí OSN, byl znám svou vášní pro „volné a smyslné křivky (vyjevující se) v horách mé země, v klikatých tocích jejích řek, ve vlnách oceánu, v oblacích na nebi a na těle milované ženy".

Propojení přírody, kultury a techniky vytvořilo v Brazílii ve svých rozmanitých projevech jedinečný styl a bohatou tradici. Není překvapením, že Brazílie je jednou z mála zemí, která má dva nositele Pritzkerovy ceny, nazývané také „Nobelovou cenou za architekturu". Obdrželi ji Oscar Niemeyer a Paolo Mendes da Rocha, který svým dílem výrazně pozvedl a oživil město São Paulo.

Během pražského Architecture Week 2013 budou mít tři hlavní brazilská studia příležitost představit svou práci a zastupovat naši zemi: studia AUOT Luize Eduarda India da Costy a MK 27 Marcia Kogana jsou mezinárodně uznávaní dědicové a nástupci proudu, který inicioval Oscar Niemeyer, a studio Metrópolis Projetos Urbanos (MPU), jež předvede díla realizovaná v Rio de Janeiru – ve čtvrtích Manguinhos a Complexo do Alemão známých jako „favelas" neboli slumy. Projekty MPU vedou architekti Jorge Mário Jaurequi, Pedro Alexio a Hamilton Casé.
V jejich dílech spatřujeme obsažnější interpretaci architektury, která definuje širší roli současného architekta na poli designu a urbanismu.

Pevně doufám, že pro všechny návštěvníky výstavy bude prohlídka děl našich odborníků, kteří každý svým způsobem odrážejí a vysvětlují brazilskou realitu, obohacující zkušeností.

It is with great pleasure that the Embassy of Brazil in Prague announces its participation at Architecture Week 2013 with an exclusive exhibition dedicated to contemporary Brazilian architecture.

Architecture is a vivid and concrete expression of the character and personality of an individual and society. Like other art forms, it not only reflects the characteristics of a country, but also shows how this country views its society and projects itself onto the outside world.

Throughout the past century, Brazilian architects have built more than merely buildings; they have also created a new concept and a reputation, which transcends national boundaries.

The most renowned of the Brazilian architects, Oscar Niemeyer, designer of iconic buildings of Brasilia and the United Nations Headquarters, among many other works around the world, described his passion for "free and sensual curves [as encountered] in the mountains of my country, in the sinuous course of its rivers, in the waves of the sea, in the clouds of the sky, in the body of the beloved woman."

In Brazil, this interconnection between nature, culture and technique created a unique style and rich tradition with different expressions. It comes as no surprise that Brazil is one of the few countries with two winners of the prestigious Pritzker Prize, the so called "Nobel Prize of architecture". Oscar Niemeyer and Paulo Mendes da Rocha, responsible for enhancing and revitalizing the city of São Paulo through his work, were both awarded with the Pritzker Prize.

During Architecture Week there will be three major studios showcasing their work and representing Brazil: Studio AUOT by Luiz Eduardo Indio da Costa and MK 27 by Marcio Kogan are both internationally recognized heirs and successors of flow initiated by Niemeyer and finally the Metropolis Urban Projects (MPU) will display works carried throughout Rio de Janeiro – in Manguinhos and Complexo do Alemão neighbourhoods, regions known as "favelas" or slums. The projects of MPU are headed by architects Jorge Mário Jaurequi, Pedro Alexio and Hamilton Casé.

In these works we observe an embracing performance of architecture, which defines the broader role of the contemporary architect with design and urbanism.

I certainly hope to all those visiting the show will have an enriching experience observing the works of those professionals who somehow reflect and explain the Brazilian reality.

Vera Hampl

Výstava Současná architektura a urbanismus v Brazílii
Exhibition Contemporary Architecture and Urbanism in Brazil

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad, Praha/Convent of St. George, Prague Castle, Prague

KURÁTORKA/CURATOR: Vera Hampl

www.vharchitects.com

Velvyslanectví Brazílie ve spolupráci s Architecture Week Praha 2013 si dovoluje představit výstavu Současná architektura a urbanismus v Brazílii, díla tří renomovaných studií – AUOT (architekt Indio da Costa), MK27 (architekt Márcio Kogan) a Metropolis Projetos Urbanas (architekti Hamilton Case, Jorge Mario Jaurequi, Pedro Aleixo) – s cílem nastínit návštěvníkovi rozmanitost a kreativitu brazilských designérů. Prostřednictvím videí a fotografií jsou zobrazena díla názorně ukazující, jak různé jsou způsoby života v zemi, která je výsledkem příspěvků mnoha ras a kultur, a jejíž téměř dvousetmilionová populace je rozložena v deseti různých ekosystémech. Projekty zobrazují společné prvky dnešních brazilských velkoměst, jejich mnohostrannost a rozmanitost, zahrnují celou škálu od uspořádanosti k neuspořádanosti, od stability k nestabilitě, soukromý i veřejný prostor.

The Embassy of Brazil has the pleasure to present, in partnership with Architecture Week 2013, the exhibition Contemporary Architecture and Urbanism in Brazil with works by three renowned studios – the AUOT (Indio da Costa), the MK27 (Márcio Kogan), and the Metropolis Urban Projects (Hamilton Casé, Jorge Mario Jaurequi, Pedro Aleixo) – aiming to give the visitor a slight idea of multiplicity and creativity of Brazilian designers. By means of videos and photographs some works are displayed in order to demonstrate some ways of living in a country that is the result of contributions of many races and cultures, with a population of almost 200 million inhabitants spread over 10 different ecosystems. The projects show especially great versatility and a variety of features, ranging from private to public spaces, from order to disorder, from stability to instability, common elements in Brazilian large cities today.

Vera Hampl (*16. 7 1972, Rio de Janeiro, Brazílie/Brazil)

Vystudovala architekturu a urbanismus na Univerzita Santa Úrsula v Rio de Janeiro (1995), kde pokračovala i v postgraduálním studiu interiérového designu na Univerzita Pontifícia Católica (1998). Několik let strávila na stážích v ateliérech architektů Ruye Ohtakeho, India da Costy a Edisona Musy, kde také zahájila profesní kariéru. Po přesídlení do České republiky pracovala pro firmu Lewis & Hickey, v roce 1999 založila vlastní architektonickou kancelář Casa Rio. Její návrhy rodinných domů, komerčních i administrativních prostor a nejrůznějších interiérů byly realizovány v Brazílii a České republice. Podílela se na návrhu a vybudovala expozici brazilského pavilonu architektury na Benátském bienále a expozici pro V. bienále architektury v São Paulu, získala ocenění ve veřejné soutěži na návrh architektonického řešení stálé výstavy „Technika v každodenním životě" v Národním technickém muzeu v Praze. Publikovala v časopisech Bydlení, COT, Pěkné bydlení, Interiéry, Reflex, Grand Prix.

She studied architecture and urbanism at the University of Santa Úrsula in Rio de Janeiro (1995), where she continued graduate studies in interior design at the University Pontificia Católica (1998). She spent several years in the studios of architects Ruy Ohtake, Indio da Costa and Edison Musa, where she started a professional career. After moving to the Czech Republic worked for Lewis & Hickey, in 1999 she founded her own architectural office Casa Rio. Her design of houses, commercial and office spaces and interiors were realized in Brazil and in the Czech Republic. She participated in the design and build exposure of the Brazilian pavilion at the Venice Architecture Biennale and exposure of V. Biennale of Architecture in São Paulo, won the public competition of the permanent exhibition "Technology in Everyday Life" at the National Technical Museum in Prague. Published in the journal Bydlení, COT, Pěkné bydlení, Interiéry, Reflex, Grand Prix.

AUDT Indio da Costa

AUDT Indio da Costa

www.indiodacosta.com

AUDT Indio da Costa

Nynější kancelář AUDT Indio da Costa se rodila v 70. letech jako malé studio. Firma se postupně přirozeně rozrůstala a dnes slouží se svými přibližně 50 zaměstnanci různým oblastem architektury, městskému designu a dopravě. Odtud také její nový název: Indio da Costa AUDT. Kancelář získala řadu národních i mezinárodních ocenění a přebírala postupně stále větší, významnější a rozsáhlejší zakázky.
Vzájemně se doplňující tým partnerů na národní i mezinárodní úrovni jí umožňuje přijímat práce ve velkém měřítku jak v Brazílii, tak ve světě.

Přestože interně působí jako plně integrovaná kancelář, já osobně se věnuji především architektuře a urbanismu. Oblast designu a dopravy má na starost můj syn Guto Indio da Costa, který náš tým doplnil v 90. letech. The current office AUDT Indio da Costa, was born as a small architecture studio in the 70s. Growing gradually and naturally, the firm expanded its activities and today, with a team of approximately 50 professionals, serves the areas of Architecture, Urban Design and Transportation. Hence, its new name: Indio da Costa AUDT.

The office holds numerous national and international awards and has been expanding and qualifying for jobs increasingly larger and scope. A complementary team of national and international partners makes the firm able to take large-scale works, in Brazil and in the outside world.

Even acting as a fully integrated, single office internally, the areas of architecture and urbanism are more accustomed me, The areas of design and transport are more in charge of my son designer Guto Indio da Costa, who went on to complement and extend our staff, from the 90s.

Gloria Marina/Marina da Gloria

Projekt Gloria Marina zvítězil v mezinárodní soutěži za účasti 25 studií významného národního i mezinárodního profilu, k níž byla naše kancelář pozvána. Projekt je umístěn v jednom z nejcharakterističtějších parků Rio de Janeira Aterro do Flamengo, vytvořeného Affonsem Eduardem Reidem a krajinářem Burlem Marxem. V našem projektu, který se vyrovnává s klikatostí organických forem parku lokalizovaného lineárně mezi městem a zálivem Guanabara, jsme prosadili výrazné, třebaže téměř kopírující řešení, když jsme představili druhou rovinu v protiváze k výrazné

1 | | |
2 | |

1 – Indio da Costa, Marina
2 – Indio da Costa, Marina

okolní krajině. Jen málo přístavů má tu výsadu a záměr včlenit se natolik decentně do téměř ikonografické lokality. Náš architektonický program situovaný mimo námořní prostory zahrnuje nejen parkování a obchody, ale i menší centrum tradičních a jiných akcí a expozic./The project for the Gloria Marina was winner of an international competition through invitation, in which 25 studios of great national and international expression took part.
It is located in one of the most emblematic parks of Rio de Janeiro, the Aterro do Flamengo, projected by Affonso Eduardo Reidy and the landscape artist Burle Marx. About our project, accompanying the sinuosity of the organic forms of the Park, that is located lineally between the city and the Guanabara Bay, we have procured a strong solution, but almost mimetized, placing itself as a second plane against the strength of the surrounding landscape. Very few marinas have the privilege and challenge of inserting themselves so subtly in such an iconographic locale. Apart from the nautical area, with parking and shops, the architectonic program includes a small center for conventions, events and expositions.

Orla

Topografie Rio de Janeira kopíruje pláže a pohoří, což je pro jedinečné a atraktivní alternativy urbánního řešení poměrně náročné. Správní úřad města vypsal koncem 90. let veřejnou soutěž ve snaze nahradit staré plážové kiosky (309) podél celých jižních a západních stran města na plážích Leme, Copacabana, Ipanema, Leblon, Sao Conrado a Barra de Tijuca za nové. S potěšením jsme přijali vyzvání společnosti Orla Rio, abychom se zúčastnili soutěže po jejím boku a navrhli vlastní řešení. Stali jsme se vítězi a projekt, který nečerpá ze žádných veřejných zdrojů, se začal postupně realizovat nejprve na pláži Copacabana, která je téměř dokončena. S cílem nenarušit volný rozhled po plážích jsme navrhli podzemní prostory o rozloze kolem 250 m^2, kde mají veřejná zařízení (toalety a odpočívárny) nezávislé vchody a jsou přístupná přes výtahy i pro lidi se zvláštními potřebami. Na druhém konci jsou doplňkové služby: lednice, generátory, kuchyně, depozitáře atd. Decentním, moderním a nanejvýš transparentním způsobem jsou kiosky seskupeny vždy po dvou na jedné základně, aby se služby optimalizovaly. V roce 2002 byl projekt oceněn Červenou tečkou v kategorii veřejných prací a o čtyři roky později první cenou v kategorii zvláštních projektů AsBEA (Associação Brasileira dos Escritórios de Arquitetura)./The city of Rio de Janeiro traces in its topography beaches and mountains, which complicates urban solutions that are induced to use creative alternatives that make it so unique and attractive. At the end of the 90's, the Prefecture decided to organize a public competition to substitute the old beach stands (309) all along the whole south and west sides of the city (Leme, Copacabana, Ipanema, Leblon, Sao Conrado and Barra de Tijuca). We had the joy of being invited by the company Orla Rio, to propose solutions and take part with them in the competition. We resulted winners, and this project that uses no public resources is being built slowly, starting by the Copacabana beach, which is almost finished. With the objective of liberating the visuals of the beaches at ground level, we proposed underground facilities of about 250 m^2 where the public restrooms are located with independent entrances and accessible by people with special needs by lifts. On the other end are the complementary services: fridges, generators, kitchens, deposits, etc. In a subtle, modern way, especially transparent, the stands were grouped two by two on a single base, so as to optimize the services. In 2002 this project was rewarded with the Red Dot prize in the category of public works, and in 2006 we received the First Prize in the category of special projects of AsBEA.

3 | | 5
4 | |

3 – Indio da Costa, Marina
4 – Indio da Costa, Orla Rio
5 – Indio da Costa, Orla Rio

studioMK27

studioMK27
Marcio Kogan
+
Beatriz Meyerová . Carlos Costa . Carolina Castroviejová . Diana Radomyslerová
Eduardo Chalabi . Eduardo Glycerio . Eduardo Gurian . Elisa Friedmannová
Gabriel Kogan . Lair Reis . Laura Guedesová . Luciana Antunesová . Marcio Tanaka
Maria Cristina Mottaová . Mariana Ruzanteová . Mariana Simasová . Oswaldo Pessano
Renata Furlanettoová . Samanta Cafardová . Suzana Glogowskiová

www.studiomk27.com.br

studioMK27 bylo založeno na počátku 80. let Marciem Koganem, dnes zaměstnává dvacet architektů a má četné spolupracovníky po celém světě. Architekti studia provázejí své projekty od startu až do úplného závěru a signují je jako spoluautoři. Studio získalo řadu mezinárodních ocenění, mezi jinými Wallpaper Design Awards, Record House, Interior Record, D&AD, LEAF Awards, Dedalo Minosse, cenu Barbary Cappochinové na mezinárodním bienále v Padově, Spark Awards a cenu na Festivalu světové architektury. V roce 2011 zařadily Wallpaper a Época Marcia Kogana mezi stovku nejvlivnějších lidí, v témže roce obdržel Kogan titul čestného člena AIA (American Institute of Architects) a v roce 2012 reprezentoval Brazílii na architektonickém bienále v Benátkách. V Brazílii je držitelem 13 ocenění brazilského Instituto de Arquitetos IAB. Projekty studia jsou ceněny pro svou formální jednoduchost a za zvláštní pozornost, kterou věnují každému detailu a konečné úpravě. Marcio Kogan a architekti týmu, kteří jsou velkými obdivovateli brazilské modernistické generace, usilují o splnění obtížného úkolu: navázat na tuto linii tvorby.

Dům V4/House V4

Spoluautorka/co-author: Renata Furlanetto
spoluautorka interiéru/co-author of interior: Diana Radomyslerová
spolupracovníci/collaborators: Oswaldo Pessano, Fernando Falcon, Fabiana Cyonová
fotografie/photography: Nelson Con

Studio MK27 was founded at the beginning of the 80's by Marcio Kogan and today is joined by 20 architects, besides collaborators in numerous countries around the world. The architects of the Studio develop the projects from start to finish, and sign as the projects co-authors. The Office has won numerous international awards such as: Wallpaper Design Awards, Record House, Interior Record, D&AD, LEAF Awards, Dedalo Minosse, Barbara Cappochin of the International Biennial of Padova, Spark Awards and World Architecture Festival. In 2011, Wallpaper and Época considered Marcio Kogan as one of the 100 most influential people and received the title of honorary member of the AIA, American Institute of Architects and in 2012 represented Brazil in the Venice Biennale of Architecture. In Brazil he has received 13 awards of the Instituto de Arquitetos do Brasil, IAB (Brazilian Institute of Architects). The projects of studioMK27 are valued for their formal simplicity, always working with special attention to the details and finishing's. Marcio Kogan and the architects of the team, great admirers of the Brazilian modernist generation, seek to fulfill the difficult task of giving continuity to this line of production.

1 | 2

1, 2 – Dům V4/House V4

Studio MPU

Studio MPU

wwwmpuprojetos.br

Metrópolis Projetos Urbanos

Je ctí obdržet pozvání od kurátorky Věry Hamplové k účasti na pražském Architecture Week Praha 2013. Mé odborné aktivity se odvíjely v Rio de Janeiru, kde jsem působil ve dvou po sobě následujících studiích. Prvním bylo MPU ve spolupráci s Hamiltonem Casém, a nyní působím jako vedoucí studia Atelier Metropolitano. Jorge Mario Jáuregui získal na poli architektury a urbanismu řadu ocenění a národních i mezinárodních poct, účastnil se mezinárodních akcí týkajících se diskuzí o životních podmínkách v současných metropolích a pravidelně vystupoval v médiích. Od Harvardské univerzity obdržel Zelenou cenu Veroniky Rudgeové za městský design a byl hostem konference na 12. výstavě documenta v německém Kasselu. Atelier Metropolitano se těší trvalé spolupráci s brazilskými a zahraničními architekty a školiteli a vytváří prostředí, v němž se formují a vedou aktuální diskuze o celosvětovém směřování architektury a urbanismu se zvláštním zaměřením na Latinskou Ameriku./It is an honor to receive the invitation of the curator Vera Hampl to participate in the Prague Architecture Week. My professional practice has been developed in Rio de Janeiro in two successive studios that I founded. First it was MPU in partnership with Hamilton Casé and now as leader of Atelier Metropolitano. Jorge Mario Jáuregui has received many prizes and national and international distinctions in the areas of architecture and urbanism, participating in international events regarding the debate about the life conditions of contemporary metropolises, maintaining a regular presence in the media. He received the Veronica Rudge Green Prize in Urban Design from the University of Harvard and was a guest conference at the 12th Documenta, in Kassel, Germany. The studio Atelier Metropolitano enjoys the permanent collaboration of Brazilian and foreign architects and trainers, constituting an environment of formation and up to date discussions about the course of worldwide architecture and urbanism, with a special focus in Latin America.

Komplex Alemao/The Alemao Complex

Cílem tohoto projektu je uvést do pořádku jednu z nejproblematičtějších oblastí Rio de Janeira, symbolicky nazývanou komplex Alemao, a lépe ji propojit s městem; přeskupit existující centra do nových; začlenit do něj kvalitní urbánní vybavení; postarat se o osvětu a vzdělávání v oblasti urbanismu a architektury, jež by vedly ke společenské a prostorové rekonfiguraci; vytvořit viditelné známky přítomnosti úředních orgánů ve veřejném prostoru a službách; zavést do ekologické a architektonické struktury slumů hodnotné urbánní vybavení, jež by spustilo transformační proces a dalo celému komplexu nový smysl; omezit automobilový provoz uvnitř komplexu ve prospěch větší přístupnosti pro pěší.

1 | 2

1 – Komplex Alemao, letecký pohled/The Alemao Complex, Aerial view of the Relocation buildings
2 – Komplex Alemao/The Alemao Complex

This is a project that has the objective of ordering the area of the Alemao Complex, symbolically one of the most problematic areas of Rio de Janeiro; promote a new connectivity with the city; recompose the existing centralities with new ones, integrating quality urban equipment; incorporate edifications of urban and architectonic value, capable of acting as social and spatial reconfigurations; to create visible marks of the presence of the Authorities through public spaces and services; to introduce on the environmental and architectonic fabric of the favela, high quality urban equipment, capable of triggering a process of transformations and meanings for the whole complex; and reduce the vehicular flow inside the complex, in favor of pedestrian accessibility.

Komplex Manguinhos
The Manguinhos Complex

Projekt nabízí sociálně prostorovou integraci teritoria rozděleného zdmi železniční tratě, která prochází středem chudinských slumů. Skloubení fyzických (týkajících se města, infrastruktury a životního prostředí), sociálních (ekonomických, kulturních a vzdělávacích) a ekologických aspektů (mentální, sociální a existenční ekologie) s otázkou bezpečnosti občanů a specifičností stávajících subjektů představuje souhrnný okruh, v jehož rámci se pohybují navrhovaná řešení. Ta zahrnují založení občanského centra, nového sektoru bydlení, přeformulování systému přístupu k lékům, vytvoření nových kontaktů a infrastruktury a nového vzhledu Manguinhos, začlenění knihovny, odborné školy, centra zaměstnanosti, právní asistence a podpory mládeže do nové struktury, založení náměstí a míst zábavy v měřítku celého komplexu./The project proposed the socio-spatial integration of a territory divided by the walls of the train lines that run across the favelas through the middle. The articulation of the physical aspects (urban, infrastructure and environment), social aspects (economic, cultural, educational), ecological (mental ecology, social ecology and existential ecology) together with questions of citizen security and with the particularities of the contemporary subject, constitutes the general frame in which the solutions of the project are proposed. Those include the creation of a Civic Center, a new housing sector, the reformulation of the vial system, new connections and infrastructure, a new image for the Complex of Manguinhos, the incorporation of a Library-Park, a professional school, a center for employment, legal assistance and youth support, and squares and leisure spaces in the scale of the whole complex.

Architekturbanista
The Architecturbanist

Architekturbanista je člověk, který musí řešit praktické a konkrétní otázky za daných okolností a na daném místě. Musí mít zároveň teoretické znalosti a pořád se učit z minulosti, rozšiřovat hranice svých znalostí problémů a současných řešení. Jeho profese má mnoho podob, a přestože není „specialistou", zahrnuje jeho činnost koordinaci řady disciplín: sociologie, antropologie, psychoanalýzy, inženýrství, sociální práce, urbánního prostředí, veřejného prostoru, krajiny atd.

The architecturbanist is somebody that has to solve practical, concrete questions in a given circumstance and place. But he also must have the theoretic knowledge and permanently research the teachings of the past, expanding the frontiers of his knowledge of the problems and solutions of the present. His trade has multiple forms, and without being a "specialist", his actions involve the coordination of a plurality of disciplines: sociology, anthropology, psychoanalysis, engineering, social work, urban environments, public space, landscape, etc.

3 | | |
— — —
| | 4

3 – Komplex Manguinhos/The Manguinhos Complex
4 – Komplex Manguinhos/The Manguinhos Complex

Galina Todorova
Ředitelka/Director

Bulharský kulturní institut/Bulgarian Cultural Institute
Klimentská 6, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
e-mail: bki@bki.cz
www.bki.cz

Architektonické a historické hodnoty měst jsou důležitým prvkem paměti celé společnosti a jejich vzhled je součástí symboliky národní identity. Dovolím si vám popsat průběh loňské jednodenní návštěvy předsedy Evropské komise Josého Barrosa v Bulharsku. Podívejme se na jeho program v Sofii: zahrnoval návštěvu nových unikátních archeologických objevů o rozloze 19.000 m^2 v centru hlavního města, návštěvu největší nekropole v kostele sv. Sofie, Národní galerii – vesměs objekty, rekonstruované s podporou prostředků evropských fondů. Centrum města s celým svým kulturním a historickým bohatstvím je živý organismus, a aby plnilo veškeré své funkce, nelze v něm vyloučit zásah současné doby. Důležité je, jak jej provést, aniž by došly újmy symboly městské kultury a národní identity. A samozřejmě aniž by vyvolal hluboké rozpory mezi zájmy kulturního dědictví a moderního života. Uchovávání kulturně historických památek architektury a jejich začlenění do dnešního a budoucího rozvoje měst je problém, který existuje již po staletí. Dnes je vyostřený. Na jedné straně je věčný konflikt mezi historickými centry a jejich modernizací odpovídající současným nárokům společnosti a měnícímu se vkusu a potřebám. Stále intenzivnější tlak trhu na velkoměstská centra na druhé straně zbavuje historicky vytvořené prostředí jeho jedinečného charakteru. Problémy tohoto typu existují i v Bulharsku – existují ve většině evropských měst. A dnes, kdy se zájem o uchování kulturního dědictví spojuje se snahou zapojit je do současného rytmu života města, jsou zvláště aktuální.

Ochránit zároveň zájmy společnosti, společenství odborných i neformálních seskupení i moderního života ve městě je obtížně dosažitelný cíl. Nejdříve je zapotřebí badatelské a mediátorské práce k vyjasnění těchto rozličných zájmů a požadavků. Jsme přesvědčeni, že je třeba najít přijatelná kompromisní řešení, která budou ve prospěch veřejného zájmu a stabilního rozvoje města. Neboť město je zde pro lidi. Chyby a omyly naší generace nesmějí připravit naše dědice o bohatství vytvořené generacemi předků.

Architectural and historical values of cities are an important element in the memory of the entire society and their appearance is part of the symbolism of the national identity. Let me describe to you the course of last year's one-day visit of the European Commission President José Barroso in Bulgaria. Check out his program in Sofia: it included a visit to new unique archaeological discoveries of an area of 19,000 square meters in the city centre, a visit to the largest necropolis in the Saint Sofia Church, the National Gallery – all the objects being reconstructed with the support of the European funds. The city centre with all its cultural and historical treasures is a living organism and to fulfil all its functions, the interference of the present time is inevitable. The important thing is how it should be done without causing any detriment to symbols of urban culture and national identity, and of course without causing deep conflicts between the interests of cultural heritage and modern life. Preservation of cultural historical monuments of architecture and their integration into the present and future urban development is a problem that has existed for centuries. Today it is even more intensive. On one hand there is an eternal conflict between historical centres and their modernization corresponding to current demands of society and the changing tastes and needs. On the other hand, an increasing pressure of the market on metropolitan centres deprives the historically created environment of its unique character. Problems of this type exist in Bulgaria, too – – they exist in most European cities. And now, when an interest in preservation of cultural heritage is combined with efforts to involve them in the current rhythm of the city life, they are particularly topical.

To protect the interests of the society, the community of both professional and informal groupings, as well as modern life in the city, is a target difficult to achieve. First you need to do a lot of researching and mediating work to clarify these different interests and requirements. We believe it is necessary to find acceptable compromise solutions that will be to the benefit of the public interest and to a stable development of the city. Because the city is here for the people. Errors and mistakes of our generation must not deprive our heirs of the wealth created by generations of our ancestors.

| | | |
— — —
| | 3

3 – Zmenšený model kostela z města Nesebr Kristus Všemohoucí/Model of Church of Nessebar

V říjnu představí Bulharský kulturní institut v Praze autorské práce Todora Nančeva – modely bulharských obrozeneckých staveb. Tyto ručně vyrobené modely nejsou kopiemi existujících budov, ale autorskými uměleckými díly. Část z nich ukazuje již zbourané nebo polorozbořené obytné domy z Plovdivu. Jedním ze záměrů výstavy je vyvolat atmosféru, duch doby a předvést jednotlivé regionální školy bulharské městské architektury. Modely demonstrují rozdíly v topografických charakterech konkrétních regionů, v konstrukcích i v architektonické kompozici a ilustrují různé přístupy k symetrii.

Typické vzory bulharské obrozenecké architektury začaly vznikat koncem druhé poloviny 18. století, kdy na dnešním území Bulharska nastal hospodářský a kulturní rozvoj. Obchod a řemesla nerozvíjeli osmanští Turci, ale především místní obyvatelstvo a vzhled měst se postupně měnil.

Každé město si vytvořilo vlastní vzory, které odpovídaly zeměpisným zvláštnostem krajiny nebo koncentraci a druhu řemesel v daném regionu. Vzhled města Trjavna (střední Bulharsko) byl dán dvoupodlažní zástavbou podél hlavní ulice, zatímco v Koprivštici (jižní Bulharsko) se kladl důraz na vysoké zdi a rozměrná vrata. V Melniku (jihozápadní Bulharsko) se stavěla vysoká přízemní podlaží, která dokreslovala okolní krajinu, tvořenou bílými pískovcovými vrchy. Všechny regionální varianty bulharských domů z doby obrození však silně

Výstava Architektura a kultura: Bulharská architektura doby obrození
Exhibition Architecture and Culture: Bulgarian Revival Period Architecture

KDY/WHEN: 1. – 31. 10. 2013
KDE/WHERE: Bulharský kulturní institut/Bulgarian Cultural Institute

připomínají horizontalitu italské renesanční architektury obytného domu. V přízemní části budov se tradičně umisťovaly prostory pro obchodní činnost a nadstavbovou část nad nimi tvořila obydlí majitelů.

Koncem 18. století se obrozenecké domy stavěly v horských oblastech – v několika prosperujících městečkách (Žeravna, Trjavna, Kotel, Koprivštica, Bansko, Melnik, Sopot). Novostavby z 19. století se vyznačují větší dekorativností, nástěnnými malbami, mají větší místnosti, lépe odpovídající hygienickým požadavkům. Střediskem rozkvětu architektury se stal Plovdiv. Vzhled domu z období obrození zřetelně prezentoval možnosti a zvýšené sebevědomí obchodníků a řemeslníků té doby. Důležitou zvláštností bylo využívání prvků architektury obytných domů u staveb veřejných budov, které měly až do konce 19. století stejnou architekturu a lišily se jen vnitřním uspořádáním.

In October, the Bulgarian Cultural Institute in Prague will present the works of Todor Nančev – models of Bulgarian revival buildings. These hand-made models are not copies of existing buildings, but the author's own artworks. Some of them depict the already demolished or condemned houses in Plovdiv. One of the aims of the exhibition is to create an atmosphere, zeitgeist and to present individual regional schools of Bulgarian urban architecture. The models demonstrate differences in topographical characters of the respective regions, in both their construction and architectural composition, and they illustrate different approaches to symmetry.

Typical patterns of the Bulgarian national revival architecture began to emerge in the end of the 18th century, when the territory of today's Bulgaria experienced economic and cultural development. Business and crafts were not developed by the Ottoman Turks, but mainly by the local population, and the appearance of towns was gradually changing.

Every town has developed its own designs that corresponded to geographical particularities of the region or to the concentration and type of crafts in the region. The appearance of Trjavna (central Bulgaria) was determined by two-storey building along the main street, while in Koprivštica (southern Bulgaria) the emphasis was put on high walls and big gates. In Melnik (southwestern Bulgaria) high ground floors were built, illustrating the surrounding landscape consisting of white sandstone hills. However, all regional variants of Bulgarian houses from the revival period are strongly reminiscent of horizontality of Italian Renaissance architecture of residential buildings. On the ground floor of the buildings, there were traditionally localized the business facilities, and the above superstructure was the home of the house owners.

In the late 18th century, the revival houses were built in mountainous areas – in several prosperous towns (Žeravna, Trjavna, Kotel, Koprivštica, Bansko, Melnik, Sopot). The new buildings from the 19th century are characterized by more decorativeness, wall paintings, they have larger rooms to better meet the health requirements. Plovdiv became the centre of architectural heyday. A typical appearance of the house from the revival period clearly represented the possibilities and the increased confidence of traders and craftsmen of that time. An important particularity was using the elements of public buildings architecture for residential houses, which had the same architecture until the 19th century and they differed only by internal arrangement.

1 – Dům Zlatyo Boyadziev/Zlatyo Boyadziev House
2 – Dům Hindliyan/Hindliyan House

Nikolay Dimitrov
Starosta města Nesebr/Mayor of City of Nessebar

Nesebr – světové kulturní dědictví

Starobylé město Nesebr bylo zapsáno do Seznamu Světového kulturního dědictví v roce 1983. Dnes jsou zde zachovány památky z různých období. K nejstarším patří části soustavy opevnění thráckého města a helénské polis Mesambria – Mesemvria. Římskou dobu zastupují hlavně movité kulturní památky. Z raně křesťanského období se zachovaly části soustavy městského opevnění, zařízení unikátního systému zásobování vodou a rozsáhlé císařské lázně – a také značný počet kostelů. Vrcholné místo mezi nimi zaujímá trojlodní bazilika sv. Sofie neboli proslulá Stará metropolie.

Nejpočetnější a nejlépe zachované jsou architektonické památky středověku. Kromě pevnostních zdí se dodnes zachovaly malebné kostely, které jsou ukázkami architektury různých období.

Bohatá keramická plastická výzdoba exteriéru kostelů souvisí s vývojem tzv. malebného architektonického stylu pozdně byzantské architektury období vlády Palaiologů. V Nesebru bylo u kostelů dosaženo syntézy architektonické formy a pestré dekorativní výzdoby z kamenů, cihel a keramických misek a čtyřlístků. Právě toto kulturní bohatství se před třiceti lety stalo důvodem k zápisu starobylého města Nesebru do Seznamu Světového kulturního dědictví: „Středověká církevní architektura proměněná vrstvením tradičních byzantských forem obohatila Nesebr o komplexní projev typického umění ornamentální keramiky, dobové výtvarné dekorace a plastického vzhledu fasád. Po tisíc let byl Starý Nesebr mimořádným duchovním střediskem křesťanské kultury."

Nessebar – World Cultural Heritage

An ancient city of Nessebar was inscribed in the UNESCO World Cultural Heritage List in 1983. Today there are preserved monuments from various periods. The oldest ones include parts of the fortification system of the Thracian city and the Hellenic polis Mesambria – Mesemvria. The Roman era is represented mainly by rich cultural monuments. From the early Christian period there are preserved parts of the fortification system, a mechanism of unique water supply system and extensive imperial baths, as well as a significant number of churches. The top place among them has a three-aisled basilica of St. Sofia or the famous Old Metropolia.

The most numerous and best preserved are the medieval architectural monuments. In addition to the fortress walls there have been preserved picturesque churches, which are the examples of the architecture of various periods.

A rich ceramic plastic exterior decoration of churches is associated with development of the so-called picturesque architectural style of the late Byzantine architecture during the reign of the Palaiologos. In the churches of Nessebar there was achieved a synthesis of architectural form and colorful decoration of stones, bricks, ceramic bowls and four-leaf clovers. It is this cultural wealth, which thirty years ago become a reason to inscribe the ancient town of Nessebar in the List of the World Cultural Heritage: "The medieval church architecture transformed by layering of traditional Byzantine forms enriched Nessebar with a complex manifestation of typical ornamental ceramic art, the period art decoration and plastic appearance of the facades. During a thousand of years the old Nessebar was an exceptional spiritual centre of Christian culture."

1 – Starobylé město Nesebr/An ancient city of Nessebar

Projekt Mini Bulharsko

Zmenšená kopie kostela „Kristus Všemohoucí" z bulharského města Nesebar, vystavená v Jiřském klášteře na Pražském hradě, je součástí projektu Bulharsko na dlani neboli Mini Bulharsko. Projekt představuje unikátní expozici maket kulturně-historického dědictví Bulharska.
Na ploše o rozloze 800 m^2 jsou instalovány trojrozměrné reprodukce (zmenšené kopie) nejznámějších bulharských staveb a míst označovaných jako kulturně-historické dědictví. Makety jsou opatřeny ozvučením a osvětlením. U každého objektu jsou i lidské postavičky, které umocňují atmosféru doby a každodenního života. Každý návštěvník může díky interaktivnímu počítačovému systému oživit makety, jejich osvětlení a ozvučení, a stát se tak součástí historie.

Ivaylo Mishev

ATM Ltd
Společnost pro globální projektování, architekturu a urbanistiku
/Global Design, Architecture and Planning Company

www.studioatm.com

Společnost ATM byla založena v roce 1990 jako projektantská společnost. Hlavní činnost společnosti je zaměřena na architektonické projekty, efektivní stavební práce, řízení projektů, obchodování s nemovitostmi (včetně mezinárodních obchodních operací) a koncepční projekty. Společnost má multidisciplinární tým složený z architektů, projektantů, konstruktérů, cenových a finančních poradců.
Rozsah služeb: vzorové plánování a urbanismus; architektonické projekty; udržitelné a ekologické projekty; inženýrství; interiérový design; řízení projektů; studie proveditelnosti; stavební finanční analýzy; poradenství.
Kvalita: Naším hlavním cílem je neustálé zvyšování kvality, které by přesahovalo očekávání našich klientů. Vždy používáme nejvyspělejší projektové postupy a standardy, včetně 3D, BIM a softwaru pro energetické výpočty. Naše společnost si udržuje dobrou pověst u navazujících státních orgánů a příslušných oddělení ministerstva.
ATM má certifikaci pro: ISO 9001:2008, ISO 14001:2005, BS OHSAS 18001:2007

ATM Ltd. has been established in 1990 as a design company. The company's main activities are concentrated on architectural projects, effective construction works, project management, real estate dealing (including international commercial operations) and concept design. The company has multidisciplinary team of architects, designers, engineers, cost and financial consultants.
Scope of services: Master-planning and urban design; Architecture design; Sustainability and eco design; Engineering; Interior design; Design management; Feasibility studies; Building financial analysis; Consulting
Quality: Our primary target is continuous quality improvement that over-satisfies our client expectations. We always use the most advanced design practices and standards including 3D, BIM and energy calculation software. Our company keeps good reputation along the consecutive state agencies and corresponding ministry departments.

ATM has certification for: ISO 9001:2008, ISO 14001:2005, BS OHSAS 18001:2007

Čistírna odpadních vod/Sewage Treatment Plant

Samdanski, Bulharsko/City of Samdanski, Bulgaria
Rok návrhu/Year of design: 2011–2012
Plánovaná realizace/Planned realization: 2012–2014
Klient/Client: Obec Sandanski, Bulharsko/Sandanski Municipality, Bulgaria
Architekt/Architect: arch. Ivaylo Mishev, ATM
Kreativní tým/Creative team: Kuncho Tzilkov, Vanya Krasteva, Liliana Ilieva, Zhenya Ilieva
Plocha pozemku/Plot area: 7.200 m^2
Počet obyvatel/Eq. Residents: 50.000
Odhad nákladů/Estimate cost: 8,500.000 EURO

Čistírna odpadních vod (ČOV) – Sandanski se nachází v průmyslové zóně města Sandanski v Bulharsku. Na rozdíl od tradičních čistíren odpadních vod, které mají své technologické celky rozmístěny na velkých plochách, cílem tohoto projektu je ztvárnit průběh technologického procesu v inovativním architektonickém designu. Proto se tento návrh zaměřuje na vertikální a horizontální trajektorii čištění vody a jeho dopad na životní prostředí.

1 | | | | 2

1–2 – Čistírna odpadních vod/Sewage Treatment Plant

Budova se skládá ze dvou vepsaných válců, které se liší svou výškou, sklonem a geometrickým designem. Ve vnitřním válci se nachází hlavní čisticí zařízení pro mechanické ošetřování a biologické nádrže. Ve vnějším válci jsou umístěny sekundární technologické celky, skladiště, zásobárny a administrativní prostory. Proto je tvar vnitřního válce přísně geometrický, s růstem podél svislé osy, zatímco vnější válec má růst spirálovitý, s otevřenou galerii obehnanou fasádovou mříží se „stromovým" vzorem.
Pozemek se nachází v prostředí s měnícím se terénem, řekami, průmyslovými plochami a mezinárodní železniční tratí. Design budovy se proto snaží transformovat okolní krajinu a slouží jako místní orientační bod.

Sewage treatment plant (STP) – Sandanski is located in the industrial zone of Sandanski city, Bulgaria. Different from the traditional sewage treatment plants, which focuses on elementary displacement of the technological units over vast plot area, the purpose of the present project is to interpret the flow of technological process in innovative architectural design. Therefore the design focuses on the vertical and horizontal trajectory of the purifying water and its impact of the environment landscape.
The building consists of two inscribed cylinders differing in height, slope and geometrical design. In the inner cylinder houses the main treatment units for mechanical treatment and biological reservoirs. In the outer cylinder are located secondary technological units, storages, supply rooms and administration areas. Therefore the inner cylinder is with rigorous geometry which grows along the vertical axis and the outer one is with spiral growth and open gallery with "tree-like" façade grid.

The plot is located in environment with changing terrain, rivers, industrial areas and international railway road. Therefore the building design tries to transform the adjacent landscape and serves as landmark municipality project.

Rezidenční komplex bulvár Bulgaria 100/Residential Complexs blvd Bulgaria 110

Sofie, Bulharsko/Sofia, Bulgaria
Rok návrhu/Year of design: 2005–2006
Rok realizace/Year of construction: 2006–2008
Klient/Client: ICON
Architekt/Architect: arch. Ivaylo Mishev, ATM
Tým/Creative team: Kuncho Tzilkov, Vanya Krasteva, Petko Stamenov
Stavební inženýr/Structural engineer: ing. Dimitrina Kavrakova
Plocha/Area: 25.500 m^2

1 | | | | 2

3–5 – Rezidenční komplex bulvár Bulgaria 100 /Residential Complexs blvd Bulgaria 110
6 – Fontána South Park/Fountain South Park

Stavební inženýr/Structural engineer:
ing. Hristo Hristov
Plocha/Area: 275 m²

Multifunkční sportovní komplex DIANA/Multifunctional sports complex DIANA

Yambol, Bulharsko/City of Yambol, Bulgaria
Rok návrhu/Year of design: 2013
Fáze návrhu/Stage of design: Soutěžní zadání – oceněno/Competition entry – awarded
Klient/Client: Městský úřad Yambol, Bulharsko/Yambol Municipality, Bulgaria
Architekt/Architect: arch. Ivaylo Mishev, ATM
Tým/Creative team: Kuncho Tzilkov, Vanya Krasteva, Liliana Ilieva, Zhenya Ilieva
Stavební inženýr/Structural engineer:
ing. Alexander Trajkov
Plocha pozemku/Plot area: 32.868 m²
Plocha/Area: 13.200 m²

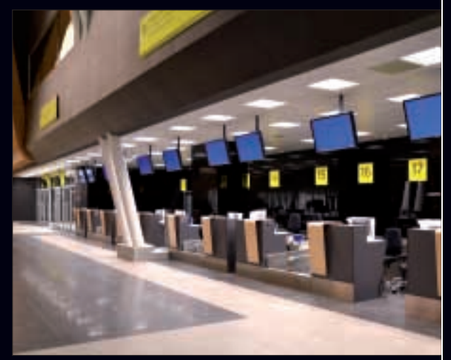

Fontána South Park/Fountain South Park

Sofie, Bulharsko/Sofia, Bulgaria
Rok návrhu/Year of design: 2011
Rok realizace/Year of construction: 2011
Klient/Client: Magistrát města Sofie /Sofia Municipality
Architekt/Architect: arch. Ivaylo Mishev, ATM

	6	
7		9
8		10

6 – Fontána South Park/Fountain South Park
7–8 – Multifunkční sportovní komplex DIANA/Multifunctional sports complex DIANA
9–10 – Mezinárodní terminál pro pasažéry, letiště Kazaň, Rusko/International passenger terminal Airport KAZAN, Russia

Do Nebe skrze Kámen – Náměstí Nebeského klidu v Pekingu

Architekt: Michal Krejčík, Fakulta umění a architektury TU Liberec, ateliér prof. Jiřího Suchomela
Rok vzniku: 2013

Symbolika a odkazy na skryté významy mají pro čínskou kulturu velký význam. Symbolika dodnes slouží jako odkaz, jako zpráva skrze umělecké dílo. Ať je to báseň, obraz, kámen, či oděv, může obsahovat odkazy, směřující naše myšlení za jeho samotnou fyzickou formu. Symbolické vnímání se projevilo například při tak významném dni, kterým byl začátek prvních Olympijských her v Číně: byl kvůli příznivému datu stanoven na 8. 8. 2008. Silně je patrné i v běžném životě lidí. Nejdražší telefonní čísla jsou 888 888 888; symbolické číslo 8 znázorňuje harmonický tok příznivé energie. Čím více osmiček, tím lépe. Naopak nejméně oblíbená jsou čísla obsahující číslo 4, odkazující na nepříznivý tok energie, úpadek a zánik. V nemocnicích proto většinou není čtvrté patro. Symbolika se stává nejenom autentickou spojnicí s tradičním uvažováním o světě, ale je zároveň i podkladem pro utváření obrazu budoucnosti.

Plocha současného prostoru náměstí Nebeského klidu v Pekingu je vysušená významově, událostně i architektonicky. Je to pustina uprostřed města. Pro její oživení je potřeba v této pustině vytvořit oázy, které by k sobě lákaly různorodou aktivitu a pozornost. Kumulovaly lidi. Konstelace celého prostoru byla historicky určena pozicí nejvýznamnější brány v celé starověké Číně. Většinu času byla uzavřená a otevírala se jen u příležitosti ceremoniálů, když jí procházel císař. Tento akt symbolizoval spojení země s nebesy. Nad vstupem nesla tabuli s nápisem: „Slunce a měsíc osvěcují výsosti nebes, hory a řeky jsou skvostným domovem císaře."

Zajímá mě znovuobjevení významů tohoto prostoru, hlavně symbolického propojení nebe a země, vytvoření struktury, která by odkazovala na členitost a život zaniklých zahrad a trhů a znázorňovala by v sobě příběhy, které se zde odehrály. Sleduji odkaz významné brány, která se zde od patnáctého století nacházela, a chtěl bych vyjádřit to, co symbolicky znamenala – propojení nebe a země. Tento její význam interpretuji pomocí hor a zrcadla vodní hladiny. Hory v čínské symbolice stojí mezi zemí a nebem, zachytává se v nich vlhkost, pramení v nich řeky, jsou domovem života a tak přinášejí užitek světu. Spojují zemi a nebe. Hory by se v mém projektu měly stát místem událostí, příležitostí a nového zrodu života. Hory vytvářejí clonu a vyčleňují prostor z okolního prostředí, vytvářejí příležitosti pro umístění programu. Jezero je klidné zrcadlo nebe a vrcholků hor.

Konstrukce feng-shui, podle které byl navržen starověký Peking, určovala střed metropole i říše do zakázaného města. Komunističtí plánovači, kteří vycházeli z této teorie, se snažili přesunout střed říše jižněji od zakázaného města na severní okraj vznikajícího náměstí. Docílili toho umístěním monumentu lidových hrdinů.

V současné době je tento symbolický střed označen státní vlajkou. Je to tedy střed čínské říše, ke kterému je možné vztáhnout jakýkoliv bod, jakékoliv místo v celé Číně.

Čína má „devět velkých" tradičních a uznávaných symbolických hor. Čtyři buddhistické a pět taoistických. Tyto hory jsou ceněny a ochraňovány jako místa, kde sídlí určité transcendentní síly, nebo se s nimi pojí transcendentní jevy anebo pro svoji nadpozemskou krásu, která inspirovala básníky. Hory, podobně jako oblaka, která lidé zbožňují pro jejich efemérnost, se staly obrazem svobodné existence, překonávající sociální a politické omezení. Tyto významné hory promítám za pomoci symbolického středu Číny do plochy náměstí a v poměru je zmenšuji. Za pomoci Voronoiova členění vytvářím dále na ploše latentní pole, určující základy, ze kterých samotné hory vyrůstají.
Je možné znovu propojit běžný život s uměním, jak tomu v Pekingu vždy bylo? Je možné vytvořit prostor pro „uměleckou" sebereflexi současné ekonomicky šílené společnosti?
Vnitřní prostory hor navrhuji jako prázdné formy, připravené přijmout konání různých událostí. Prázdnota je zde jako symbolický pojem s dvojím významem. Prázdnota reflektuje stav, ve kterém se Čína dnes nachází. Země prázdných forem.
Je to odvolání se na pragmaticky ekonomické uvažování, které v současné Číně vládne. Zároveň má ale prázdnota také vztah k taoismu a buddhismu. „Blažená prázdnota a měkkost jsou jediné trvanlivé hodnoty." Prázdnota těchto hor má zde tedy i význam jako znovunalezená tradice a navrácení způsobu myšlení do stavu, ve kterém se nacházelo.
Ke každé posvátné hoře se pojí legenda, příběh, díky kterému je uctívaná. Zmapoval jsem tyto příběhy a vyjádřil je pojmem, který potom mohu architektonicky ztvárnit. Mým cílem je, aby dovnitř navrhovaných dutých kamenů byl vtisknut odkaz na příběh té určité hory. Každá hora by měla být „zbarvena do mentálních barev" podle příběhu, pojícímu se ke každé z nich.
Hory obklopuje zlatý prostor potkávání. Polootevřený prostor pro každého. Zlatá jeskyně tvoří nádvoří, které slouží jako informační foyer k hoře. Je to místo interakce. Zakryté nádvoří chráněné před deštěm a slunečním žárem.

O Studio Architects

Profil firmy/Firm Profile:

O Studio Architects bylo založeno roku 2009 v čínském Hongkongu. Tato architektonická kancelář se věnuje hlubším úvahám, výzkumu a designu v oblasti současného stavebního prostředí. Pracuje v mezinárodním měřítku na kulturních, institucionálních, komerčních a rezidenčních projektech a poskytuje úplné architektonické služby, městské plánování a design a navrhuje také interiéry. V poslední době se O Studio soustředilo na projekty v deltě Perlové řeky v Číně. Praktické práce se nyní zaměřují na návrhy ekologických měst, luxusních rezidenčních projektů, projekty uměleckých obcí i starší zástavby, staveb hotelů i muzeí v Hongkongu, Kuang-čou (Kantonu), Chuej-čou, Tung-kuanu a jinde. Tým O Studia získal řadu mezinárodních ocenění a zvítězil v mnoha soutěžích. Získal kromě jiného výroční cenu Medaile roku 2001 HKIA (Hongkong Institute of Architects) za projekty realizované mimo Hongkong; Cenu perspektivních 40 pod 40 v roce 2012 (vítěz); Cenu World Architecture Community v roce 2011 (vítěz); nominaci na Cenu čínských architektonických médií a Cenu mladých architektů v roce 2010; druhé místo v soutěži ULI/Geralda D. Hinese v městském designu v roce 2010; Cenu mladých architektů Hongkongu v roce 2007 (vítěz) a Čestné uznání v soutěži tematického designu u příležitosti Východoasijských her v roce 2006.

O Studio Architects was founded in 2009 Hong Kong, China. It is an architectural practice devoted to the contemplation, research and design of the contemporary built environment. The practice works internationally on cultural, institutional, commercial and residential projects, providing full architecture, master planning, urban design and interior design services. O Studio Architects has recently focused on projects at the Pearl River Delta, China. The practice is currently developing design for eco-city, high-end residential projects, artist village, elderly housing, hotel and museums in Hong Kong, Guangzhou, Huizhou, Dongguan and more. O Studio's design team has won numerous international awards and competitions including: Medal of the Year, 2011 HKIA Annual Award for Projects outside Hong Kong; Winner, 2012 Perspective 40 under 40 Award; Winner, 2011 World Architecture Community award; Nominee, 2010 China Media Architecture award, Young Architect Prize; Runner-up, 2010 ULI/Gerald D. Hines Urban Design Competition; Champion, 2007 Hong Kong Young Architect Award Competition; Honorable Mention, 2006 East Asian Game Thematic Venue Design Competition

Přístup k designu
Design Approach

Náš přístup se nepřetržitě vyvíjí v průběhu procesu sebereflexe a kritického přístupu.

Současné úvahy o designu můžeme shrnout do tří klíčových slov: výzkum, pružnost a vzdor.

Our design approach evolves constantly during the process of our self reflection and criticism. Our current thoughts on design can be summarized by three key words: Research, Resilience, and Resistance.

Výzkum/Research

Stávající stavební prostředí nabralo na rychlosti, je komplexnější a živější. Klademe důraz na uspokojení potřeb zákazníků a efektivní způsob dodání projektu, a zároveň si u každého projektu ceníme uvážlivého a detailního výzkumu celého procesu designu. Věříme, že každý jedinečný projekt v sobě skrývá některé neznatelné faktory, které mohou zákazníkovi přinést další hodnoty. Tak například kulturní prvky jsou schopné prospět obchodní značce komerčních projektů a naopak komerční prvky mohou zajistit udržitelnost kulturních projektů. Výzkumné aktivity v počáteční fázi designu mohou pomoci tyto utajené hodnoty odhalit a začlenit je do úvah o konečném designu. Během výzkumných aktivit rovněž intenzivně a kriticky posuzujeme různé konvenční koncepce plánování, funkce, formy a prostory ve snaze nalézt pro zákazníka inovativní, ale i věcně správné řešení.

The contemporary built environment has become fast, complex and vivacious. Whilst we emphasize on fulfilling clients' needs

and the efficient way of project delivery, we do treasure the discreet and detailed research activities in the design process of every project. We believe there are latent factors in every unique project which could bring additional values to the client. For instance, cultural elements could bring branding value to commercial projects, or vice versa, commercial elements could bring self sustainability to cultural projects. Research activities being conducted during early design stage could help us to find out these latent values and incorporate them into our design consideration. During these research activities, we also intensely question on various conventional concepts of planning, function, form and space in order to find out innovative yet pragmatic solutions for our clients.

Pružnost/Resilience

Nedáváme přednost stylu přísného a osobního designu nebo metodologii pro klienty a není to naše marketingová strategie. Znamenalo by to ignorovat rozmanitost kultur ve vztahu ke způsobům života, stavbám, komunikaci a designu. Usilujeme o pružnost z hlediska strategie designu, pracovních metodologií a týmové spolupráce. Bereme v úvahu různé typy prostorové logiky a zvyklostí u rozdílných kultur života; vyvíjíme různé metodologie designu a detailní techniky pro různé kultury stavění; ověřujeme různé režimy týmové spolupráce pro různé kultury komunikace; získáváme vícerozměrnou inspiraci z různých kultur designu. We do not favor a rigid and personal design style or methodology for our clients, and we do not see it as marketing strategy. In fact this is ignorance to the various cultures regarding living, construction, communication and design. We seek for resilience in terms of design strategies, working methodologies and team collaborations. We consider different types of spatial logics and usages for different cultures of living; develop different design methodologies and detailing techniques for different cultures of construction; test different modes of team collaboration for different cultures of communication; gain multi-dimensional inspiration from different cultures of design.

Vzdor/Resistance

Vzdorujeme dvěma nejaktuálnějším tématům současné architektury – počítačové tvorbě forem a zelenému designu budov. Jsme kvalifikovaní v počítačovém designu a zajímá nás formální výraz, ale stavíme se proti přebujelé produkci architektonických forem pomocí rychlých a konvenčních počítačových nástrojů. Dáváme přednost designu vycházejícímu vstříc prostředí, ale vzdorujeme nadměrné produkci zelených střech a nebeských zahrad, které se rodí ve jménu zeleného designu a přesprříliš komplikovaných technologií vyvíjených za účelem úspor energie. Naším záměrem je usilovat o formy a udržitelný design na základě jednoduchého a elementárního přístupu. Vedle důrazu kladeného na plnění úkolů základního designu a vyřešení problému ve stadiu designu dbáme i na vysokou kvalitu realizovaných budov. Usilujeme o správnou rovnováhu mezi racionalitou stavby a poetickým výrazem formy, prostoru a materiálu.

We maintain resistance to the two hottest topics in the field of architecture today – computational form making and green building design. We are proficient in computational design and interested in formal expression, but we resist the over-exuberant production of architectural forms by the fast and convenient computational tools. We favor environmental friendly design, but we resist the over-produced green roofs and sky gardens born under the slogan of green design, and the over-complicated technology being developed for energy-saving purpose. We intend to pursuit form-making and sustainable design with a primitive and fundamental approach. Besides the importance of accomplishing basic design tasks and problem-solving in the design stage, we emphasize on the high quality of realized built works. We seek for the well balance between the rationality of construction and the poetic expression of form, space and material.

1 | | 3 |
— — — —
| 2 | | 4

1–2 – Kostel Osiva/Church of Seed
3 – Muzeum klasických vozů ve Fanlingu/Fanling Classic Car Museum
4 – Horské muzeum Luofu/Luofu Mountain Museum

Christian Hoppe
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Dánského království/Royal Danish Embassy
Maltézské náměstí 5
118 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 531 600
e-mail: prgamb@um.dk
http://tjekkiet.um.dk

Dánská architektura za sebou zanechala nesmazatelnou stopu.
Pokračováním odkazu Arne Jacobsena, vůdčí osobnosti dánského modernismu a autora slavných designových židlí s příznačnými názvy „Labuť" a „Vajíčko", dosáhlo Dánsko v architektuře ve 20. století nebývalých úspěchů. Budova Opery v Sydney od Jørna Utzona a Velký oblouk v Paříži od Johana Otto von Spreckelsena jsou architektonické skvosty, které jsou toho pravděpodobně nejlepším příkladem.

Dánská architektura udává mezinárodní trendy i v tomto tisíciletí. Dílo průkopníka humanistického přístupu k veřejnému prostoru Jana Gehla např. na náměstí Times Square v New Yorku nebo projekty udržitelných staveb na Blízkém východě od Henninga Larsena mluví za vše.

Jak je možné, že království s pouhými 5,5 miliony obyvatel generuje takovou plejádu talentovaných architektů a designérů?

Architektura a design jsou pro Dány mnohem víc než jen cihly a malta. Reflektují náš sociální model, ve kterém je každý vnímán jako součást komunity. Věříme, že elegantní design a nádherná architektura nejsou vyhrazeny pouze pro elitu, ale naopak určeny širokým masám. Každý – od dětí v mateřských školkách, přes pacienty v nemocnicích, vězně až po turisty v ulicích – by měl mít možnost využívat výhod řešení a předmětů, které nejenom zlepšují naše životy, ale také do nich přinášejí krásu.

Současná dánská architektura je výsledkem neustále probíhajícího procesu, který staví na minulosti, zohledňuje přítomnost a formuje budoucnost. Doufám, že vám naše výstava bude zdrojem inspirace. Přináší to nejlepší z oblastí, ve kterých dánská architektura dosáhla mezinárodního uznání: projekty zdravotnických a vzdělávacích zařízení, průmyslové a obchodní stavby, kulturní objekty, městská výstavba a bytová architektura. Kromě toho ale také přibližuje její základní hodnoty, kterými jsou udržitelnost a striktně ekologický profil, empatie a především demokratický přístup, který jde ruku v ruce s moderním skandinávským životním stylem.

Danish architecture has made a strong mark on the world.
Following in the footsteps of Arne Jacobsen, the country's leading modernist architect and designer of the world famous egg or swan chair, Denmark had some outstanding successes in 20th century architecture.

The Sydney Opera House by Jørn Utzon and the Grande Arche in Paris by Johan Otto von Spreckelsen are perhaps the most iconic examples of this.

Danish architecture keeps setting international trends also since the turn of the millennium. Jan Gehl has earned wide reputation in designing public spaces for example in New York City, Henning Larsen has built sustainable, significant projects in the Middle East – to name just a few.

How does this kingdom of only 5,5 million people generate such a myriad of talented architects and designers?

For Danes, architecture and design are more than bricks and mortar. They reflect our social model where everyone is seen as part of the community. We believe that good design and great architecture are not reserved for the elite, but instead belong to the masses. Everyone – from children in kindergarten to hospital patients, prisoners and tourists in the street – should benefit from solutions and objects, which not only improve our lives, but also bring beauty to it.

Contemporary Danish architecture is a result of an on-going process of building on the past, reflecting the present and designing the future. I hope that you will be thrilled by this exhibition. It presents areas in which Danish architecture and design excel internationally: urban development, health and learning, industrial and commercial, housing and culture architecture. Additionally, it gives a unique insight into the core values that Danish architecture embodies: a strictly green, environmentally sustainable profile, an empathetic and democratic approach which creates an urban environment suitable for the modern Scandinavian lifestyle.

Výstava Dánská architektura/Danish Architecture Exhibition

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad/Convent of St. George, Prague Castle
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: Velvyslanectví Dánského království/Royal Danish Embassy

Dánská architektura je již mnoho let synonymem krásného a inovativního designu. Budova Opery v Sydney od dánského architekta Jørna Utzona je považována za největší architektonický skvost Austrálie a jednu z nejslavnějších staveb 20. století vůbec. Velký oblouk od Johana Otto von Spreckelsena se zase stal symbolem moderní Paříže. Dánskou architekturu reprezentuje ale mnohem víc než tyto dvě ikonické stavby – celá řada mezinárodně uznávaných projektů legendárních architektů, kterými jsou například Bjarke Ingels, Hennig Larsen nebo Jan Gehl.

Tato výstava přibližuje nejenom výběr toho nejlepšího ze současné dánské architektury, ale také její základní hodnoty. Dánskou architekturu charakterizuje striktně ekologický profil, udržitelnost, empatie a především demokratický přístup, podle kterého nejsou elegantní design a nádherná architektura vyhrazeny pro elitu, ale naopak určeny širokým masám.

Expozice je rozdělena do pěti kategorií, ve kterých dánská architektura dosáhla mezinárodního uznání: kategorii zdravotnictví a vzdělávání reprezentuje například impozantní Škola architektury v Umeå ve Švédsku od Henninga Larsena či dlouhodobě udržitelná budova fakultní nemocnice v norském Akershusu navržená studiem C. F. Møller Architects. Průmyslové a obchodní stavby představuje mimo jiné Media Evolution City ve švédském Malmö podle návrhu studia JUUL | FROST Architects.

V kategorii kulturních objektů se najdou působivá díla, za všechny uveďme velkolepé národní akvárium Modrá planeta v Kodani, které připomíná obrovský vodní vír vystupující z kulatého jezera a které si na své konto připsal úspěšný dánský ateliér 3XN. Příklady povedené městské výstavby jsou barevný a živý veřejný prostor Superkilen v Kodani, který se podle projektu Bjarke Ingels Group neustále organicky mění na základě návrhů občanů, nebo cenami ověnčený projekt Jana Gehla na kultivaci

1 | 2 | 3

1 – Darwinovo centrum. Rozšíření Přírodního historického muzea v Londýně, projekt C. F. Møller Architects. Fotografie © C. F. Møller Architects/Darwin Centre. An extension of the Natural History Museum in London designed by C. F. Møller Architects. Photos © C. F. Møller Architects

2 – Centrum City of Westminster College. Projekt schmidt hammer lassen architects. Fotografie © schmidt hammer lassen architects/City of Westminster College. Designed by schmidt hammer lassen architects. Photos © schmidt hammer lassen architects

3 – Univerzitní nemocnice v Akershusu. Projekt C. F. Møller Architects. Fotografie © C. F. Møller Architects/Akershus University Hospital. Designed by C. F. Møller Architects. Photos © C. F. Møller Architects

Danish architecture has for many years been synonymous with a beautiful and innovative design. The Sydney Opera House by the Danish architect Jørn Utzon and the Grande Arche in Paris by Johan Otto von Spreckelsen are perhaps the most iconic examples of this. Yet Danish architecture is responsible for much more – an impressive array of internationally renowned projects by legendary architects such as Bjarke Ingels, Henning Larsen or Jan Gehl.

This exhibition not only shows some of the highlights of contemporary Danish architecture, it also gives a unique insight into the core values that Danish architecture embodies: a green, environmentally sustainable profile and an empathetic and democratic approach, in which good design and great architecture are not reserved for the elite but instead belong to the masses.

This exhibition is divided into five categories representing areas in which Danish architecture and design excel internationally: The health and learning category is represented by works such as Henning Larsen's monumental "Umeå School of Architecture" in Umeå, Sweden and the highly sustainable "Akershus University Hospital", designed by C. F. Møller Architects. Industrial and commercial architecture is represented by JUUL | FROST Architects' "Media Evolution City", among others. The culture category covers some spectacular works, such as 3XN architects' breath-taking national aquarium "The Blue Planet" in Copenhagen which is shaped as a great whirlpool. Urban development is showcased by the colourful on-going urban-development Bjarke Ingels Group's project "Superkilen" that evolves according to the desires of the citizens and users in the area, Jan Gehl's work on Times Square in New York, and others. Last but not least, CEBRA's sculptural "Iceberg" housing complex in Aarhus represents the housing category.

All of the unique architectural pieces that comprise this exhibition are chosen for their high quality and because they all stand for the Danish identity embodied by a high standard and modern approach to healthcare, education and learning environments, a strong focus on environmental sustainability, and for illustrating the role of culture and cultural institutions in creating an urban environment suitable for the modern Scandinavian lifestyle.

The partners of the exhibition are The Danish Association of Architectural Firms, The Danish Ministry of Foreign Affairs and Danish Design & Architecture Initiative.

veřejného prostoru na náměstí Times Square v New Yorku. V neposlední řadě výstava představí také bytovou architekturu. Tu nejlépe reprezentuje rozsáhlý obytný soubor Ledovec v dánském Aarhusu připomínající zasněžené velehory, který vytvořil ateliér CEBRA.

Všechny tyto jedinečné projekty byly vybrány pro svou špičkovou kvalitu a také proto, že zosobňují dánskou identitu: vysoký životní standard, moderní přístup ke zdravotnictví, prostoru na vzdělávání a studium a velký důraz na šetrnost k životnímu prostředí. Výstava také názorně ilustruje roli kultury a kulturních institucí v městském prostoru, který jde ruku v ruce s moderním skandinávským životním stylem.

Výstava vznikla ve spolupráci Dánské asociace architektonických firem, Dánského ministerstva zahraničních věcí a Iniciativy dánského designu a architektury.

4 | | 5
6 | |

4 – Vědecké centrum Inspiria. Norský tematický park věnovaný vědě, projekt Aart Architects. Fotografie © Adam Mørk/Inspiria Science Center. A Norwegian theme park dedicated to science, designed by Aart Architects. Photos © Adam Mørk

5 – Inovační centrum Media Evolution City, projekt JUUL | FROST Architects. Fotografie © JUUL | FROST Architects/Media Evolution City. An innovation center designed by JUUL | FROST Architects. Photos © JUUL | FROST Architects

6 – Budova OSN, projekt 3XN Architects. Fotografie © 3XN Architects/The UN City. A United Nations building designed by 3XN Architects. Photos © 3XN Architects

7 | | 8
| | 9

7 – The Crystal. Ředitelství Danish bank Nykredit, projekt schmidt hammer lassen architects. Fotografie © schmidt hammer lassen architects/The Crystal. Headquarters of Danish bank Nykredit designed by schmidt hammer lassen architects. Photos © schmidt hammer lassen architects

8 – Modrá planeta. Dánské národní akvárium, projekt 3XN Architects. Fotografie © Adam Mørk/The Blue Planet. Danish national aquarium designed by 3XN Architects. Photos © Adam Mørk.

9 – Superkilen. Urbánní prostor v kodaňské čtvrti Nørrebro, projekt Bjarke Ingels Group. Fotografie © Iwan Baan/Superkilen. An urban space located in the Nørrebro-district of Copenhagen designed by Bjarke Ingels Group. Photos © Iwan Baan

Isbjerget. Projekt bydlení navržený kancelářemi CEBRA, JDS Architects, SeARCH and Louis Pillard. Fotografie © Mikkel Frost/Isbjerget. Housing-project designed by CEBRA, JDS Architects, SeARCH and Louis Pillard. Photos © Mikkel Frost

Den dánské architektury – po stopách Theophila von Hansena a moderní dánské architektury v Čechách/Day of Danish Architecture – Following in the Footsteps of Theophil von Hansen and Modern Danish Architecture in the Czech Republic

www.zdeneklukes.eu

Letos si připomínáme 200 let od narození barona Theophila Edvarda von Hansena, vynikajícího dánského architekta, který své, místy poměrně kuriózní, stopy zanechal v Řecku, Rakousku, ale na také na Moravě a Slovensku.

Hansen se narodil roku 1813 v Kodani. Byl žákem slavného německého architekta, malíře a teoretika Karla Friedrich Schinkela v Berlíně, studoval také ve Vídni. Zásadní pro jeho tvorbu byla jeho cesta do Řecka roku 1837, kde projektoval mnoho neoklasicistických staveb. Od roku 1846 působil ve Vídni, kde se podílel na výstavbě tzv. Ringstrasse včetně její dominanty – budovy parlamentu. Jako profesor na Akademii výtvarných umění tam vychoval řadu českých žáků – např. Vratislava Pasovského, autora návrhu Petřínské rozhledny, Jana Koulu, autora Čechova mostu v Praze, nebo Václava Roštlapila, v jehož Strakově akademii dnes sídlí naše vláda a v jehož budově AVU jsou vychovávány generace výtvarníků. Hansen byl za své celoživotní dílo povýšen roku 1884 císařem Františkem Josefem I. do šlechtického stavu. Přednáška provede životem a dílem tohoto dánského architekta. Zaměří se přitom především na jeho architektonické dědictví na Moravě a na Slovensku, tedy na jeho tři brněnské paláce a kostel v Kežmaroku. Na závěr bude zmíněn vliv dalších významných dánských architektů, např. ikony dánského modernismu Arne Jacobsena, na českou architekturu 20. století.

This year, we commemorate the 200th birthday of Theophil Edvard von Hansen – a great Danish architect, who left his, sometimes a little bit bizzare, marks in Greece, Austria and also in Moravia and Slovakia.

Hansen was born in 1813 in Copenhagen. He was a student of the famous German architect, painter and theorist Karl Friedrich Schinkel in Berlin, he also studied in Vienna. Crucial for his work turned out to be his journey to Greece in 1837, where he had built many significant buildings in the neoclassical style. After moving to Vienna in 1846, he became one of the most important architects of the so called Ringstrasse including its famous landmark – the Austrian Parliament building. As a professor at the Academy of Fine Arts in Vienna he tutored a lot of Czech students. Among them were for example Vratislav Pasovský – author of the project of Petřín Lookout Tower, Jan Koula – author of Svatopluk Čech Bridge in Prague, or Václav Roštlapil, whose Straka Academy in Prague has been since the World War Two the seat of Czechoslovakian and since 1993 also of the Czech government and in whose building of Academy of Fine Arts are educated generations of Czech artists. For his lifelong work, Hansen was knighted by Emperor Francis Joseph I. in 1884.

The lecture will guide through life and work of this Danish architect. It will especially focus on his architectonical heritage in Moravia and Slovakia, in other words on his three palaces in Brno and his church in Kežmarok. At the end of the seminar, Mr. Zdeněk Lukeš will elaborate on and illustrate the impact of Danish modern architects – including the icon of Danish modernism Arne Jacobsen – on Czech architecture in the 20th century.

1 | | 2

1–2 – Kostel Kežmarok, Slovensko/Church in Kežmarok, Slovakia

Theophil von Hansen

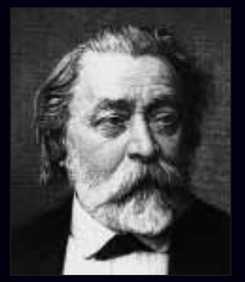

Zdeněk Lukeš

Architekt, historik architektury, nar. v Praze v roce 1954. Po studiích Fakulty architektury ČVUT pracoval v letech 1980–1990 v Archívu architektury Národního technického muzea, od roku 1990 je zaměstnán v Kanceláři prezidenta republiky. Podílel se na revitalizaci hradního areálu. V letech 2000–2003 byl děkanem Fakulty architektury Technické univerzity v Liberci, od roku 2004 učí na New York University v Praze. Autor a spoluautor výstav o J. Plečnikovi, Deset století architektury, Splátka dluhu, Architekt E. Králíček, Český architektonický kubismus ad., autor několika desítek knih o moderní architektuře a statí ve sborníčích a katalozích a stovek odborných textů v Respektu, Revolver revue, Lidových novinách, Architektovi atd. Spolupracoval s Českou televizí (seriál Deset století architektury), Českým rozhlasem a BBC, vede rubriku o architektuře na internetovém Neviditelném psu./Architect, historian of architecture, born in 1954 in Prague. After finishing his studies at the Faculty of Architecture at The Czech Technical University in Prague, he worked in 1980–1990 in the Archive of Architecture of the National Technical Museum in Prague. He has been employed in the Office of the President of the Czech Republic since 1990. He took part in projects revitalizing premises of the Prague Castle. Between 2000–2003, he was Dean of the Faculty of Architecture of the Technical University in Liberec. Since 2004, he has been teaching at the New York University in Prague.

He was organizing and co-organizing exhibitions about Josip Plečnik, Ten Centuries of Architecture, Splátka dluhu (Debt Repayment), Architect E. Králíček, Czech Architectonical Cubism, just to name but a few. Furthermore, he is the author of tens of books about modern architecture, essays in anthologies, catalogues, hundreds of expert articles in Czech newspaper Respect, Revolver Revue, Lidové noviny, Architekt etc. He contributed to broadcasts for the Czech Television (for the series Ten Centuries of Architecture), Czech Public Radio and BBC, he is in charge of columns dedicated to architecture on the webpage Neviditelný pes (Invisible Dog).

3 | | 4

3 – Parlament Vídeň/The Austrian Parlament building, Vienna

4 – Kleinův palác/Klein Palace

Přidejte se k elitě

**Ekonom čte 110 000 lidí s rozhodovacími pravomocemi.
Ekonom čte 54 000 vrcholových manažerů.
Ekonom je přes 20 let nejčtenějším ekonomickým týdeníkem.**

Čtěte týdeník Ekonom a staňte se součástí elity.

ekonom

Zdroj: LAE-ČR-2012, Gfk Praha, Unie vydavatelů

Kavakava

Kavakava

www.kavakava.ee

Kavakava

Architektonická kancelář Kavakava OU byla založena v Estonsku roku 2002. Jádro společnosti tvoří skupina architektů a krajinných architektů vyznávající jednu filozofii designu, která je ale otevřena novým idejím a různým možnostem spolupráce s dalšími architekty. Klíčové postavení v ní zaujímají Siiri Vallnerová, Indrek Peil (architekti) a Katrin Koovová (architektka a krajinná architektka).

akademických a teoretických diskuzí a výuky na univerzitách.
K hlavním dílům kanceláře patří Muzeum okupací v Tallinnu, Sportovní hala Pärnu, mateřská školka Lotte v Tartu, budova školy Tartské univerzity ve městě Narva a návštěvní centrum Estonského muzea v přírodě.
Práce kanceláře Kavakava byly mezinárodně publikovány a získaly několik cen včetně Ceny pro nejlepší mladé architekty (Siiri Vallnerová, 2009) a Státní kulturní cenu za školu v Narvě (2013).

Díla kanceláře Kavakava jsou navrhovaná v souladu se specifičností místa a zdůrazňují možnosti určité lokality, přičemž se vždy snaží vyvolat nový pohled na situaci.

Mezi projekty převažují návrhy veřejných budov nebo urbánních prostor, které se opírají o oceněné návrhy z veřejných architektonických soutěží. Vedle praktické činnosti považuje kancelář za důležité aktivně se účastnit

1 | | |
— | — | —
| | 2

1 – Kulturní kotel/Cultural Cauldron
2 – Kulturní kotel/Cultural Cauldron, foto/photo: Andro Mand

Architecture office Kavakava OU was established in 2002 in Estonia. Company consists of a core group of architects and landscape architects based around one design philosophy but open for different co-workers and new ideas. Key figures are Siiri Vallner, Indrek Peil (architects) and Katrin Koov (architect and landscape architect).

Kavakava works are site-specific, highlighting the potentialities of a particular place.
At the same time their aim is always to provoke new situations.

Kavakava projects are mostly public buildings or urban space designs based on prize-winning proposals for open architectural competitions. Next to the practice, active participation in numerous academic and theoretical discussions and teaching at the university are held important.

Their major works include the Museum of Occupations in Tallinn, Pärnu City Centre Sports Hall, Lotte kindergarten in Tartu, Narva College of the University of Tartu and the visitors' centre for the Estonian Open Air Museum.
Their works are published internationally and they have won several awards, including best young architect award in 2009 for Siiri Vallner and State Culture award for Narva College in 2013.

Kulturní kotel/Cultural Cauldron

Põhja pst 27a, Tallinn, Estonsko/Estonia
Projekt/Project: 2007–2014
Architekti/Architects: Siiri Vallner, Indrek Peil KAVAKAVA
Klient/Client: Magistrát města Tallinn/Tallinn city government
Kulturní kotel je obrovský komplex bývalé elektrárny, který se rozprostírá mezi Starým

Městem a mořem. Pochází z 19. století a byl ještě ve 20. století dostavován. Budovy jsou majetkem města Tallinn a jsou zapsány v seznamu památek jako kulturní dědictví. Projekt se zaměřuje na jednoduché zásady prostorové organizace s cílem vycházet vstříc potřebám tvůrčích uživatelů. Omezený rozpočet v sobě skrývá výzvu – každý zásah musí být přesný a konkrétní.

Představovaný model je malou, ale významnou součástí komplexu – komín, lapače kouře a okolní krajina. Lapač je větší než běžná konstrukce a bude využit jako jeden z vchodů do Kotle, upravený komín poslouží jako divácká rampa. Celý komplex je viditelný v širokém okolí města. Vršek lapačů s cihlovými schody je uzpůsoben pro neformální představení pod širým nebem.

The Cultural Cauldron is a former power plant, a huge complex located between the Old Town and the sea. The complex was built in the 19th century with various additions in the 20th century. The buildings are listed as heritage monuments and are owned by the city of Tallinn.
The project focuses on simple principles of spatial organization to meet the needs of creative users. The tight budget poses a challenge – any intervention has to be precise and to the point.

Model presented here is one small but significant part of the complex – chimney, smoke stacks and landscape around it. Bigger than life smoke stacks will be used as one access to the Cauldron, chimney itself will be renovated as a viewing platform. It also serves as a symbol of the complex visible around the city. On top of the smoke stacks landscape with brick steps is designed for informal outdoor performances.

Budova školy Tartské univerzity ve městě Narva/University of Tartu Narva College

Raekoja plats 2, Narva, Estonsko/Estonia
Architekti/Architects: Siiri Vallner, Indrek Peil, Katrin Koov KAVAKAVA
Návrh interiéru/Interior design: Hannes Praks
Projekt/Project: 2005–2012
Zastavěná plocha neto/Building neto floor area: 4.741 m²
Klient/Client: Tartská univerzita/University of Tartu

Na nové univerzitě postavené v místech zničeného starého města je patrná jak nepřítomnost bývalého starého středu města, tak jeho přestavba./New university built into destroyed old town area records both the absence of the Old Town and it's rebuilding.

Kontext/Context

Narva je město na hranicích Ruska a Estonska. Největší rozmach zažilo za švédské nadvlády v 17. století, kdy bylo postaveno nové centrum v barokním stylu. Staré Město bylo zničeno během 2. světové války a po ní, kdy bylo strženo a nahrazeno modernistickou zástavbou. Po válce nebylo místním lidem dovoleno vrátit se do města a nové domy zabydlili občané Sovětského svazu.

3 | | |
4 | | 5

3-5 – Budova školy Tartské univerzity ve městě Narva/University of Tartu Narva College

Narva is a border city between Russia and Estonia. Prosperity of the city was in 17th century, when under the Swedish reign new baroque-style city center was developed. The Old Town was destroyed during WWII and after, when it was demolished and replaced with modernist city. After the war local people were not allowed to return to the city, new habitants were brought in from Soviet Union.

Místo/Site

Škola je postavena v místech, kde kdysi stávalo Staré Město, a její průčelí je obráceno směrem k Radničnímu náměstí. Před vlastní budovou

je hlavní čtvercová příchozí plocha, kde kdysi stávala burza.

The college is built on the area of Narva's no longer existent Old Town with the main façade opening towards the Town Hall Square. In front of the building is a square, marking the site of the former stock exchange building and creating main entrance to the college.

Koncepce/Concept

Hlavní myšlenkou bylo jasně vyznačit historický objem budovy burzy. Nová budova má dvě koncepční poloviny – první je budova burzy, přetvořená v prázdné prostranství, a druhá je vlastní hmotná škola.

Budova staré burzy byla situována v samém středu Starého Města a částečně dokonce zakrývala průčelí radnice. Nové řešení tuto situaci přesně kopíruje, ale nahrazuje bývalou masu koncepčním prázdnem, které zajišťuje radnici její dominantní postavení na náměstí.

6 | | 7
| | 8

6-7 – Tělocvična v Parnu/Parnu gym
8 – Centrum zdravotní péče v Tartu/Tartu health care

Main idea is to clearly mark the historical volume of the stock exchange building. New building consists of two conceptual halves – first half is the stock building reconstructed as a void and another half is a material building, new college itself.

The old Stock Exchange Building was situated straight in the centre of the town and covered partly even Town Hall's main facade. New solution records exactly the situation but replaces former mass by conceptual void and allows the Town Hall to dominate on the Square.

Budova/Building

Nová stavba se přímo vztahuje k budově burzy, která zde stála před ní. Čelní průmět barokní fasády bývalé stavby je vyznačen na novém slavnostním průčelí školy v obrácené podobě a je odlit v bílém betonu.

Zbylé tři strany mají zdrženlivý vzhled. Interiér je uspořádán kompaktně, ale vždy snadno rozpoznatelný – účelem bylo vytvořit akademické, ale neformální prostředí. Rozlehlý foyer byl vyřešen jako velké schodiště tvořící vhodné pozadí pro vzájemnou komunikaci studentů v době mezi výukou. Vnitřní cirkulace je uspořádána v prostorách kolem nádvoří. Staré základy burzy pod náměstím byly obnoveny a částečně zrekonstruovány. Ústřední prostor je vyklenut stejně jako u původní budovy. V místnostech se budou pořádat různé výstavy a akce.

New building refers directly to the Stock Exchange Building that stood there before. The previous building's Baroque front elevation is marked by "in reverse" form on the College's new festive main facade, which is cast in white concrete.
The rest of three sides of the building have discreet appearance. The interior is compact but instantly recognizable – its purpose is to create an academic yet non-formal environment. Spacious foyer has solved as large steps to create a suitable background for the students' interaction between the lectures. Inner circulation has been arranged around the courtyard.
Old basement of the Stock Exchange under the square is restored and partly rebuilt. Central room is vaulted similarly to the original one. The rooms will be used for exhibitions and events.

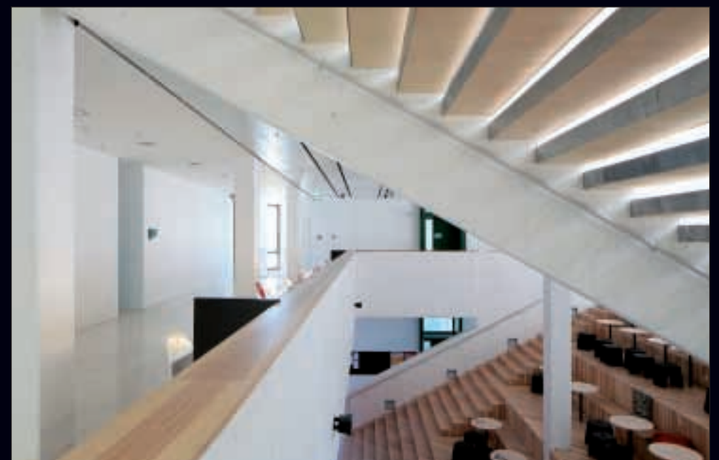

Lahdelma and Mahlamäki

FORMIN.FINLAND.FI
EMBASSY OF FINLAND
PRAHA

Lahdelma and Mahlamäki Architects

www.ark-l-m.fi

Architekti Ilmari Lahdelma (1959) a Rainer Mahlamäki (1956) spolu pracují už od roku 1986.
Jejich kariéra začala na Technické univerzitě v Tampere, kde spolu s dalšími 6 studenty založili architektonickou kancelář 8 Studio úzce spolupracující s univerzitou, kde také později obdrželi diplomy. Během produktivních let 1986–1992 se učili, jak řídit architektonické studio, seznamovali se s designérskými metodami a způsoby přístupu k architektuře. Skupina mladých architektů se velmi aktivně účastnila otevřených architektonických soutěží a dosahovala výjimečně dobrých výsledků. Tak například v roce 1991 vyhrála 5 ze 6 soutěží organizovaných ve Finsku a v rámci nich obdržela i řadu dalších cen. Přestože dnes oba architekti pracují jako dvojice, většina jejich zakázek pochází z otevřených soutěží. Od roku 1986 jich vyhráli 35 a obdrželi 57 dalších cen. Studovali a pracovali jako mladí architekti v 80. letech, v době finského postmodernismu. Zkušenosti z raných let a dobové reflexe provázejí většinou architekta po celou jeho profesionální kariéru. Tak se „morfologie" postmodernismu odráží i v jejich pracích, např. v geometrii, kterou lze v kompozicích jejich návrhů pozorovat.
První dokončená díla (Hausjärvi, Lusto a Kaustinen) se všechna vykazují stejnými kompozičními prvky: navzájem se protínající koordinační úrovně, volná kompozice návrhu a snaha o provzdušnění celého schématu jsou v práci dvojice patrné dodnes.

Ilmari Lahdelma (*1959) and Rainer Mahlamäki (*1956) work together since 1986.
Their career started in 1986 while they were still at university, when together with 6 other students they established an architecture office called 8 Studio close to the Tampere University of Technology, from where they later obtained their Master's degree. The way to manage the office, the design methods and the approach to architecture, all that took shape during the very productive years between 1986 and 1992.
The young architect group participated very actively in open architectural competitions, achieving exceptionally good results.
As an example: in the year 1991 there were 6 open competitions arranged in Finland – 8 Studio won 5 of them receiving also other prizes in same competitions. Even today, as Lahdelma and Mahlamäki nowadays work as a duo, most of their commissions are still based on open competitions. They have together won 35 1st prizes in competitions and received 57 other prices since 1986.
Their studies and early work as young architects took place in the 80's – the time of post-modernism in Finland. The experiences in early years and the reflections of the time follow an architect normally through the whole professional career. The "morphology" of the post-modernism has its impact in their works for instance through the geometry that can be examined on the plan compositions.

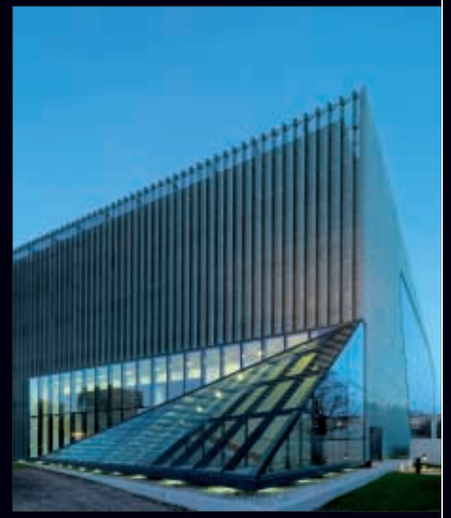

The first completed works (Hausjärvi, Lusto and Kaustinen) – based on competitions winning entries have all the same composition elements: the coordination levels cutting each other in the plan; the free composition of the plan; and the aim of certain airiness of the scheme still exist in the duo's works.

Lesní muzeum a informační centrum Lusto v Punkaharju
Forest museum and Forest Information Centre Lusto in Punkaharju

(4.140 m², soutěž v roce 1991, dokončeno v roce 1994/competition in 1991, completed in 1994)
Centrum je umístěné v nádherné scenérii na hřebeni Punkaharju se vzrostlými borovicemi a svažitým terénem. Architekti se snažili vytvořit v Lusto atmosféru lesa s jeho neustálou hrou světla a stínu. Funkční schéma budovy bylo rovněž dáno místem. Krytý můstek přivádí návštěvníky od svahu dovnitř budovy, další můstek je vede výstavní síní do hlavní haly. Po lehce skloněné rampě scházejí lidé do výstavní haly o patro níž. Vchod je tedy

prodloužený, má obřadný charakter a otevírá se komunikaci s okolní krajinou. Tvar i funkce jsou rozděleny do dvou sekcí. V dominantní zaoblené části jsou výstavní prostory a další veřejná zařízení spolu s administrativními místnostmi, v obdélníkové partii pak prostory pracovních seminářů, výzkumu a skladů. Design výstavních prostor umožňuje střídání světelných podmínek a prostorů různých výšek a tvarů. Většinu exponátů představují staré nástroje a užitkové předměty, miniaturní modely atd. Výstavní architektura je integrální součástí architektonického schématu Lusto.

The Centre is situated in the beautiful scenery of the Punkaharju Ridge, with fully grown pine trees and sloping terrain. The architects of Lusto have sought to create a forest atmosphere with its constant play of light and shade.
The functional scheme of the building was also dictated by the site. A covered bridge leads the visitors from the hillside to the entrance, and another bridge across the exhibition hall to the main hall. Then gently sloping ramp takes the visitors from the main hall to the exhibition hall one floor below. The entrance is thus made prolonged and ceremonial, and it opens interchanging towards the exhibition and towards the surrounding landscape. Both the form and the functions are divided into two sections. The dominant rounded part houses the exhibition areas and other public facilities,

as well as administrations, in the rectangular part there is room for workshops, research and storage. The design of the exhibition areas aimed creating changing lighting conditions and spaces of different heights and shapes. Most exhibits are old tools and utility articles, scale models etc. Exhibition architecture is an integral part of Lusto's architectural scheme.

Námořní centrum Vellamo v Kotce
Maritime Centre Vellamo in Kotka

(15.000 m², soutěž v roce 2004, dokončeno v roce 2008/competition in 2004, completed in 2008)
Námořní centrum Vellamo v Kotce vytváří úplně nový prostor a navrací do staré přístavní oblasti zase život. Námořní obchod a přístavní život patřily kdysi k významným charakteristikám tohoto města a město samo hrálo důležitou roli v průmyslové historii Finska. Námořní centrum se zdvihá nad hladinou moře jako ocas ryby a dosahuje horizontální linie města. Z vnějšího auditoria nad městem je nádherný výhled. Volná kompozice je nyní včleněna do světa jeřábů a lodí. Součástí architektury jsou vedle budovy i moře a stavby v přístavu.
Prostor mezi tím, prázdnota, je důležitější než povrch materiálů. Koncepce prostoru dodává architektuře na osobitosti dalších uměleckých forem. Světlo popisuje prostor a vede člověka, který do něj vstupuje. „Práce architekta je do značné míry tvorbou dramaturga a uživateli se přitom nabízí dramatičnost prvků podél jeho cesty. Nástroji tohoto dramatu jsou světlo a prostor," tvrdí oba architekti.

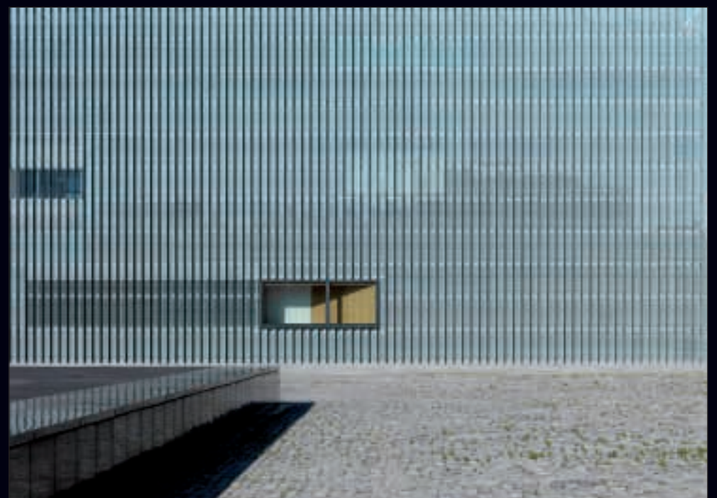

Maritime Centre Vellamo in Kotka creates a completely new city space, bringing the old historic harbour area back to life again. The sea fare and the harbour life, used to be the landmarks of this specific town and the town itself played an important role in the industrial history of Finland. The Maritime Centre rises above the sea level like a fish's tail reaching the horizontal line of the city. There is a splendid view from the outside auditorium above the city. The free composition is now included in the world of cranes and ships.
The sea and the structures in the harbour area are all part of the architecture and not just the building.
The space in between, the emptiness, is more important than the surface or the material.
The concept of space is something that gives architecture its distinctive characteristics from other art forms. The light outlines the space and the light guides the person's walking

1 | 2 | 3 | 4

1–4 - Muzeum historie polských Židů ve Varšavě /The museum of the History of Polish Jews in Warsaw

in the space. "The working of an architect is to a great extent like the work of a dramaturge, where the user is provided the drama elements along the route. The light and the space are the tools in the drama," according to the architects.

Muzeum historie polských Židů ve Varšavě/The museum of the History of Polish Jews in Warsaw

(17.600 m², dokončeno v roce 2013/completed in 2013)

Muzeum historie polských Židů ve Varšavě vzniklo na základě vyhrané soutěže v roce 2005. Klíčem k úspěchu byly umírněné environmentální proporce, budova lehce zasahuje do parku a má dramatický vestibul. Klasická kompozice připomíná členění na dva protějšky, ostrou a jemnou formu – tuto zajímavou tenzi vytvářenou dvěma opačnými elementy můžeme najít téměř u všech děl této architektonické dvojice. Ale ještě důležitější je prostor mezi volně tvarovanými zdmi hlavního vestibulu – jak světlo rodí v závislosti na denní době a ročním období znovu každý den. Tvar hlavního vestibulu, světlo spolu s křižujícím můstkem a schodiště k výstavním prostorám vedou návštěvníka do poschodí pod vestibulem k podstatné části výstavy o tisícileté historii židovské přítomnosti v Polsku.

The museum of the History of Polish Jews in Warsaw is based on a winning entry from 2005. The key to the winning was the controlled environmental proportions: a building with a small footprint in a park, and a dramatic main lobby. The classic composition comes as a spin-off: two opposites, a sharp and a soft form – in almost all of the duo's works one can find these interesting tensions created by opposite elements. Yet, even more important is the space in between the freeform walls of the main lobby – how each day of the year is recreated by light depending on the time of the day and on the time of the year. The shape of the main lobby, the light together with the crossing bridge and the staircase leading to exhibition spaces, guide the visitor to the floor under the main lobby, to the core exhibition about the thousand years of Jewish presence in Poland.

Lahdelma & Mahlamäki využívají čistých materiálů: dřeva a betonu (místy v kontrastních barvách). Materiály jsou spojeny s konstrukcí,

ale zajímavějším faktorem je možná emocionální zkušenost vyvolávaná těmito materiály – – architekti si vytvořili důvěrný vztah ke dřevu už před dvěma dekádami. Nejnovější dokončené dílo, Finské přírodní centrum Haltia v Espoo (3.000 m², dokončeno v roce 2013), využívá z velké části jen dřeva: konstrukce, podlahy, stěny, poschodí a vybavení. Dřevo poskytuje architektovi přírodní měřítko. Příroda je mýtem finské architektury. Rytmická a lehce rozrůzněná variace lesní krajiny, filtrace světla listím a stále proměnlivá volná linie v místě, kde se voda dotýká skály – – to je architektura. Člověk jen musí tu krásu vidět a proměnit ji ve tvar budovy. Veřejné budovy by měly mít vlastní identitu. Toho lze dosáhnout novou interpretací historie architektury a pozorováním přírody a prostředí, které vnímáme jako dobré a příjemné a nacházíme proto v jejich prvcích jádro a podstatu.

Lahdelma & Mahlamäki uses pure materials: wood, concrete (at times in contrasted colours). Materials are connected with structures, but maybe a more interesting factor is the emotional experience created by the materials – – the architects have created a familiar relationship with wood already for two decades. The newest completed work, Finnish Nature Centre Haltia in Espoo (3,000 m², completed in 2013), uses mostly wood: frames, walls, floors and furniture. Wood provides the architect with a natural scale. Nature is the myth of the Finnish architecture. The rhythmic and nuanced variation of the forest landscape, the filtering of the light through the leaves and the ever changing free line where the water meets the rock – that is architecture. One only needs to see this beauty and transfer it into the shape of a building.

Public buildings should have their own identity. This can be achieved by re-interpreting the history of architecture and by observing the nature and the environments that we feel are good and comfortable and thus find the essence in their elements.

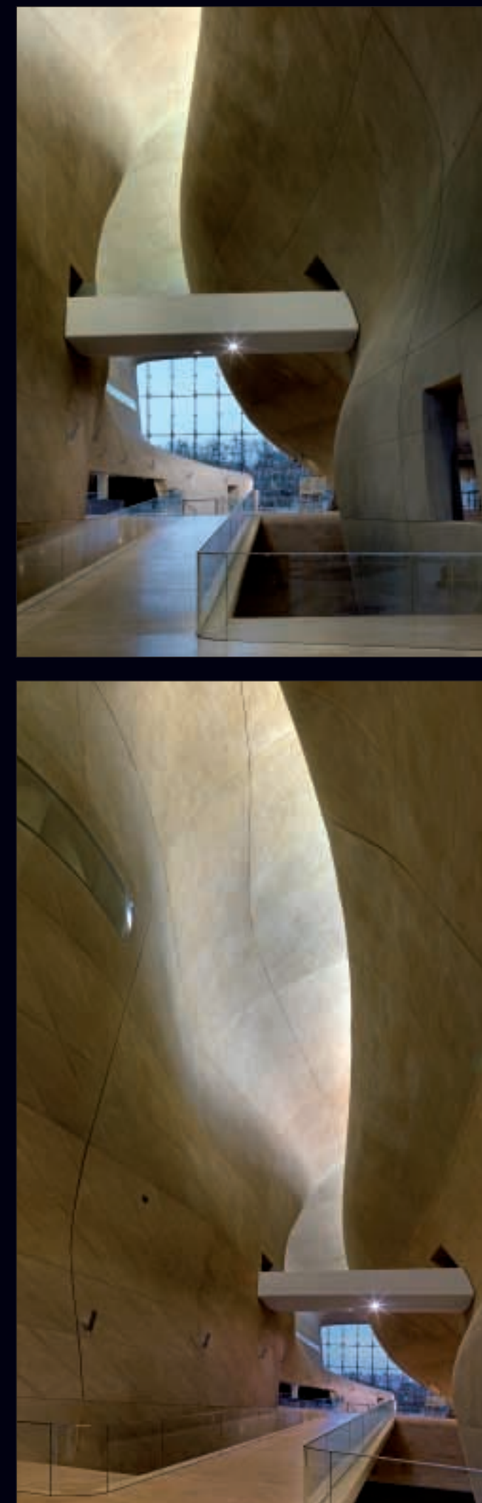

5 | | 8 | 9
| | | 11
6 | 7 | 10 |

5–11 – Muzeum historie polských Židů ve Varšavě /The museum of the History of Polish Jews in Warsaw

Rodrigo Gaete

Rodrigo Gaete
velvyslanec Chile/Ambassador of Chile

Velvyslanectví Chilské republiky/Embassy of the Republic of Chile
U Vorlíků 4/623, 160 00 Praha 6/Prague 6
e-mail: embachile@embachile.cz

Před třemi lety si Chile připomínalo dvě staletí nezávislosti s optimismem národa, který musel zvládnout obrovské úkoly, aby dospěl k prahu nového vývoje a překonal chudobu. Před 500 lety k nám dorazil silný evropský vliv; ale první známky lidského osídlení u nás spadají už do doby před 10 000 lety. V tomto střetu kultur, v této „bláznivé geografii" na konci světa, vznikalo to, co dnes nazýváme chilskou architekturou. Architekturou, která si je velmi dobře vědoma urbánního prostoru ve městě. Je určována jak povahou lidí, tak zeměpisnou polohou země a jejím podnebím. Ale i přírodní chilskou charakteristikou, zemětřeseními, která nás donutila stavět a znovu přestavovat a vytvářet konstrukce, struktury a materiály odolnější vůči neustále rostoucímu ničivému působení přírody.
Dva projekty, které Chile během Architecture Week Praha 2013 představuje, jsou velmi významné, neboť v plné míře odrážejí chilskou národní identitu – ostrovy, pohoří, oceán a izolaci; a kulturu, přístupné a nápomocné lidi, celou naši rozmanitost. Valparaíso a kostely v Chiloé byly jakožto projev uznání jejich kulturní hodnoty, již je třeba zachovat pro budoucí generace, prohlášeny světovým dědictvím UNESCO.
Projekt kulturního parku ve Valparaísu se prosadil roku 2009 ve veřejné soutěži, jejímž cílem bylo přeměnit staré přístavní vězeňské zařízení v interaktivní kulturní centrum. Záměrem bylo zapojit do projektu obyvatele a přilehlé čtvrti a přeměnit místo omezené svobody v centrum integrace. Tento záměr výtečně naplnili mladí architekti, kteří v soutěži zvítězili. V této souvislosti je zajímavé uvést, že projekt inicioval slavný brazilský architekt Oscar Niemeyer.
Vězeňská galerie zachovává původní průčelí a na zdech jejího interiéru zůstaly nápisy a kresby bývalých trestanců. V novém společenském centru je řada hudebních prostor, cvičné taneční sály, malířská a sochařská studia, velké divadlo, prostory vizuálního umění a místnosti určené dětské četbě. Stručně řečeno je to projekt zasazený do města a jeho pahorků, jenž vytváří nový vztah k okolním horám a pamětihodným místům a slouží jak kultuře, tak odpočinku. Navíc jde o inteligentní řešení zachovávající původní budovy, vězení a zbrojnici, které ušly v roce 1865 španělskému ostřelování.
Kostely v Chiloé jsou na druhé straně výsledkem setkání vize jezuitů a františkánů s přirozeným prostředím a tradicí dřevěné architektury chiloeské školy, jak se vyvíjela po celá staletí. Tesaři, kteří je postavili, používali stejnou techniku a znalosti jako při stavbě svých lodí. Každý z těchto kostelů je sám o sobě cenným dědictvím a útočištěm před větrem a chladem.
V Chiloé, v tomto izolovaném území na nejzazším jihu země, zorganizovali jezuité neuvěřitelnou síť „misií" s obnovenými kaplemi a modlitebnami, jež umožnily začlenit náboženství do běžného života místních komunit. Práce jezuitů se tak stala stejně silným identifikačním faktorem jako geografická poloha a tradiční způsob osidlování „bordemar" a zanechala jedinečnou stopu v kultuře regionu.
Jako velvyslanec Chile jsem hrdý na to, že mohu představit oba projekty realizované v mé zemi, a jsem Architecture Week Praha 2013 vděčný za možnost podpořit vzájemné porozumění a posílit přátelství mezi oběma zeměmi a jejich obyvateli.

Three years ago, Chile commemorated two centuries of independence and did so with the optimism of a nation that overcame immense challenges to stand on the threshold of development and overcoming poverty.
500 years ago we received a strong European influx; however, our first human settlements date back more than 10,000 years. In this encounter of cultures, in this "crazy geography" at the end of the world, it was created what we now call Chilean architecture.
An architecture of great awareness of urban spaces and the City. Defined both by the character of its people as by geography and climate. But also by a Chilean natural characteristic, earthquakes, which have forced us to build and rebuild many times and create designs, structures and materials that resist more effectively the increasing ravages of nature.
The two projects presented by Chile in the Architecture Week Prague 2013 are very significant because they reflect the full extent of our natural identity, islands, mountains, ocean and isolation; and culture, a people with faith, inclusive and supportive, which values diversity. Valparaiso and the churches of Chiloe have been declared World Heritage by UNESCO, in recognition of their historical cultural value to be preserved for future generations.
The Cultural Park Project of Valparaiso is the result of a public tender in 2009, to convert the old jail facility in this Port into an interactive cultural center. It was planned to integrate the people and the neighborhood, and the challenge was to transform a place of confinement in an integration center. This objective was very well achieved by the young architects who won the contest. It is interesting to note that the origin of this project is an initiative of the famous Brazilian architect Oscar Niemeyer.
The prisoner's gallery maintained its facade and their interior walls kept the writings and drawings done by the inmates. In this community center there are ample music venues, rooms to practice dance, painting and sculpture spaces, a large theater, visual arts room and a space that will be dedicated to children's reading. In short, it is a project inserted in the city and its hills, which opens a new relationship with the neighboring hills and sightseeing spaces, around culture and recreation. In addition, an intelligent solution that retains vestiges of the earlier buildings, the prison and the arsenal, which was saved from the Spanish, 1865 bombing.
On the other hand, the churches of Chiloe are the result of the meeting of Jesuit and Franciscan vision with the natural environment and of the Chiloe´s School of architecture in wood that has evolved and grown over time. The carpenters who built the churches used the same techniques and knowledge they used to build their boats. Each of these churches is a valuable legacy and a shelter from the wind and the cold.
In Chiloe, an isolated territory in the extreme south of Chile, the Jesuits organized a fantastic network of "missions",– with renovated chapels – – that integrate religion to daily life of those communities. Thus, the work of the Jesuits in Chiloé is an identifying feature as strong as geography and the way of settlement known as "bordemar" and leaves a unique imprint in regional culture.
As Ambassador of Chile, I am proud to present these two projects in my country, and I thank the Architecture Week Prague 2013 the opportunity given to me to promote mutual understanding and thereby strengthen the friendship between our countries and peoples.

hlps arquitectos
hlps arquitectos

hlps

hlps arquitectos/hlps arquitectos
http://www.hlps.cl/

- pracujeme společně jako mnohohlasý chór, odpoutáváme se od jednoznačnosti,
- snažíme se získat odstup a čas, cestujeme bez pevně stanoveného cíle,
- ale obezřetně sledujeme, co se děje, schopni zaujímat pozici turistů,
- snažíme se pracovat bez ohledu na celkový záměr,
- přecházíme od odpovědnosti za výběr k odpovědnosti za otázky,
- navrhujeme otázky, abychom mohli určit správnou pozici věcí a formovali prázdná místa,
- přesně a střízlivě aranžujeme krajinu, nenechajíce se odvádět
- předem daným záměrem či pevně stanoveným účelem,
- navrhujeme odolné a trvalé stavby, dlouhodobě udržitelné v základu,
- které čekají na krásu, již jim poskytne čas,
- budovy schopné začlenit prostory a ne je oddělovat,
- vyhledáváme rozlehlost, vždy majíce na paměti souvislost veřejného prostoru a geografie.

Jonathan Holmes, Martin Labbé, Carolina Portugueisová a Osvaldo Spichiger. Tento tým v sobě slučuje zkušenost získanou spoluprací s jinými význačnými architektonickými kancelářemi a další rozsáhlou a nezávislou profesionální zkušenost zahrnující vývoj a realizaci projektů různého rozsahu a programů.

Z uvedených činností můžeme upozornit na účast na veřejných soutěžích, např. na 1. cenu v soutěži o návrh stanice metra Cal y canto, 2. cenu v soutěži o návrh kulturního centra Gabriely Mistralové GAM (obě v Santiagu), 3. cenu za návrh nového nádvoří Liceé Aliance Francaise v Chamiseru, 2. cenu v soutěži o oblastní budovu Ministerio de Obras Públicas MOP ve Valparaisu, výběr projektu pro Velkou aulu a rozšíření centra Národního ústavu a 1. cenu v soutěži na Park kultury ve Valparaisu v bývalém komplexu věznice.

Tento projekt zvolila nedávno Universidad Mayor za Dílo roku. Byl vystaven a předveden v březnu 2013 na konferenci o současné chilské architektuře v New Yorku „Posouzení: Chile na Kolumbijské univerzitě" pod názvem „Kdo se stará o chilská města?", jejíž součástí byly i výstavy Odpovědi architektury, Veřejný prostor a Urbánní plánování.

V současnosti pracuje kancelář na projektu nového divadla Teatro Regional de La Serena, za nějž obdržela 1. cenu v roce 2011. Ve stejném roce byla vybrána, aby se zúčastnila nové etapy projektu Ocho al Cubo, což je 16 domů na pobřeží Los Vilos, kde pracuje 8 chilských architektonických kanceláří a 8 kanceláří z Japonska.

Práce hlps byly vystavovány na různých bienále v Chile a publikovány v odborných časopisech jako ARQ, CA, Summa, Arquine a Architectural Review. V mezinárodním kontextu byla kancelář hlps vybrána, aby vystavovala své práce na Bienále latinskoamerické architektury v roce 2013 ve španělské Pamploně, a byla také nominována na mezinárodní cenu kanceláří mladých architektů, kterou sponzoruje nadace Jakova Černikova v Moskvě.

- working in union, in a coral situation, getting away from the univocal
- drifting apart and delaying: deriving in alert
- we can take a tourist attitude, keeping the intention out of operation
- changing from the responsibility of choosing to the responsibility of asking
- designing a question to give position to things and shaping the void in between
- arranging landscape in a precise and austere way, without intention's unnecessary efforts
- sustainable from the basis, waiting for the beauty that time gives: robust and persistent structures
- capable of integrating spaces rather than separating them, searching the wideness
- always having the continuity of public space and geography in mind

Jonathan Holmes, Martin Labbé, Carolina Portugueis and Osvaldo Spichiger. This team integrates the experience of each of these architects in their collaboration with distinguished architecture offices as well as an extense independent professional experience that includes the development and realization of projects of different scales and programs.

Of these works we can highlight the participation in public competitions as the 1st prize in the Competition for the Metro Station Cal y canto, 2nd Prize in the Competition for the Centro Cultural Gabriela Mistral GAM, both in Santiago, 3rd prize for the new campus of the Liceé Aliance Francaise in Chamisero, 2nd prize in the Competition for the Regional Building of the Ministerio de Obras Públicas MOP in Valparaiso, the selection of the project for Aula Magna and Extension Centre of the Instituto Nacional and the 1st prize in the Competition for the Parque Cultural alparaiso in the former jail complex.

1

1 – Escuela naval

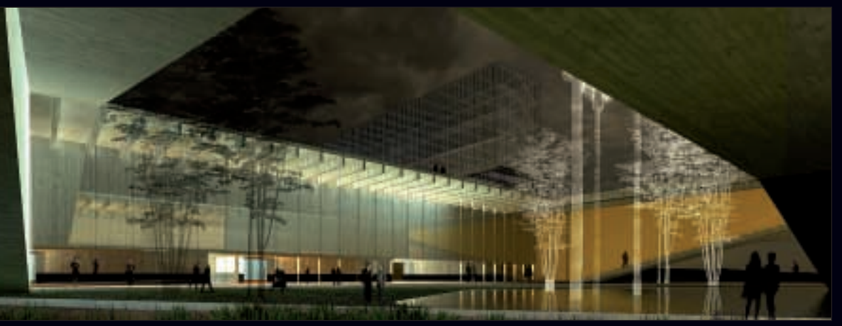

2 | | |
— — | —
| 1 |

2 - Divadlo/Teatro Regional de La Serena

Recently this project has been selected as the "Work of the Year" by the Universidad Mayor and selected to be exhibited and exposed in a series of conferences about Chilean Contemporary Architecture ASSESS: Who is taking care of Chilean Cities?, Chile at Columbia: Answers from Architecture, Public Space, Urban Planning in the University of Columbia.
Actually this office is developing the project for the new Teatro Regional de La Serena, 1st prize obtained in the year 2011.
In the year 2012 the office was selected to participate in the new stage of Ocho al Cubo, project of 16 houses in the coast of Los Vilos to be developed by 8 chilean architecture offices and 8 offices from Japan.

Their works have been exhibited in various architecture Biennial in Chile and have been published in diverse specialized magazines as ARQ, CA, Summa, Arquine and Architectural Review. In the international context this office has been selected to exhibit their work in the Bienal Latinoamericana de Arquitectura that will take place this year (2013) in Pamplona – Spain, and has been nominated for the international prize for Young Architects Offices sponsored by the Chernikov Foundation in Moscow.

Kulturní park Valparaíso (bývalá věznice)/Valparaiso Cultural Park (ExPrison)

Jednou večer za mnou přišel na návštěvu Isamu Noguchi. V místnosti nebylo nic (nábytek ani obrazy). Podlaha byla od stěny ke stěně pokryta kokosovým vláknem. V oknech nebyly záclony Isamu Noguchi řekl: „V téhle místnosti by se dobře vyjímala stará bota"[1]

Zadání kulturního parku mezi pahorky Valparaísa, pojímané jako nový prostor pro shromažďování a integraci, v sobě skrývá vnitřní rozpor: jde o bývalé vězení v hermeticky uzavřeném místě. Hlavním architektonickým problémem byla jedinečnost místa, což lze formulovat základní otázkou: jak proměnit uzavřený areál v prostor integrace: (kompozici neurčují odpovědi, nýbrž to, jaké si musíme klást otázky (...) jde o přesun odpovědnosti z volby na způsob, jak se tázat):[2]
Po rozpoznání čtyř zřejmých a významných situací na místě samotném – každá proměněná v otázku – byly stanoveny odpovědi jako řada operací, z nichž každá byla realizována na různých relevantních topografických úrovních. Tyto relace byly definovány bez ohledu na subjektivní a předpojatou vůli s cílem oddělit záměr od operace: vyloučíme-li rozumové uvažování a odkloníme-li se od myšlenky, že je nutné něco vyslovit, dospějeme k podstatně jinému výsledku. Jen pokud máme čistou hlavu, můžeme očekávat nějaký přínos.[3]

One evening Isamu Noguchi came to visit me. There was nothing in the room (neither furniture nor paintings). The floor was covered with coconut fibre from wall to wall. Windows had no curtains. Isamu Noguchi said: "an old shoe would look nice in this room"

The commission of a cultural park located in the hills of Valparaiso, understood as a new space of confluence and integration, presents an underlying contradiction due to its original purpose as a prison: the hermetic reclusion of space. The main architectural problem lies in this singularity, and can be set as a basic question: how to turn enclosure into a integrating space (composition does not lie on answers but on what questions should be done (...) shifting from the responsibility of choosing to the one of asking):

Through the recognition of four evident and significant situations found on the site – –each turned into a specific question – a series of operations are set as answers, each of them happening on different and relevant topographic levels. This relations are set outside from design wills, subjective and biased, to set intention out of operation: if you switch off your senses and the idea of needing to say something, is very different. Benefits only appear when you have nothing in your head.

Horizontální plán: Asanace povrchu
The Horizontal Plan: Surface Clearance

Květináč/Flowerpot

Jak lze proměnit hustě zastavěné vězení v otevřený prostor?/How can the dense prison be turned into an open space?

Bývalé vězení je pevnost obehnaná zdí a obklopená kamennými plošinami a hřbitovy. Vzhledem k tomu, že jde o největší horizontální plochu uprostřed pahorků, bylo navrženo odstranění veškerých lehkých konstrukcí nashromážděných zde za dlouhé roky a pouze zachování budovy vězení s ochozem, starého vchodu a staré španělské prachárny, jež získaly v nových podmínkách mimořádnou pozici. Uvolněná plocha je osázena pravidelnou sítí jacarandás – vytvářejících nad celým areálem závoj – se skupinou ostrovů s magnoliemi a stromy ceibo (zarděnicemi), které vyznačují výrazné body – a travnatou promenádou, kde se odehrává většina aktivit, palmovými lesíky upomínajícími na hlavní vchod, a skupinou mohyl, jež budou opětně využívat staré zrušené stavební základy jako hlavní linie parku.
Park samotný zůstává uzavřen starými obvodovými zdmi s chodníkem, který probíhá kolem nich. Celé místo se tak promění v obrovský květináč mezi pahorky Valparaísa.

The former prison's site shows as a walled fortress surrounded by stone platforms, contentions and cemeteries. Remarking the former prison and its special condition of being the largest horizontal surface over the hills, a general clearing of all the light constructions accumulated along the years is proposed, keeping only the prision gallery building, the old entrance building and the old spaniard's powder keg, putting them on an outstanding situation over this new field. This clearance is planted with a regular grid of jacarandás – that will build a veil over the site – with a group of islands with ceibo and magnolia trees – that will landmark some outstanding spots – with a grass esplanade – – that will house massive activities – with little palm groves – that will remark the main entrances– and with a group of barrows – that will recycle removed old construction's basements as the main park arranging lines.
Park remains enclosed by the old perimeter wall along with the walkway that accompanies and embraces it.
Site turns into a flowerpot in Valparaiso hills.

[1] Cage, John. Escritos al oído. Murcia: Colegio oficial de aparejadores y arquitectos técnicos, 2007.
[2 - 3] Cage, John. Escritos To sober and quiet the mind. John Cage etchings 1978–1982. San Francisco: Crown Pint Press, 1982. References on the value of composition process and its operations rather than centering the eye on the final result.

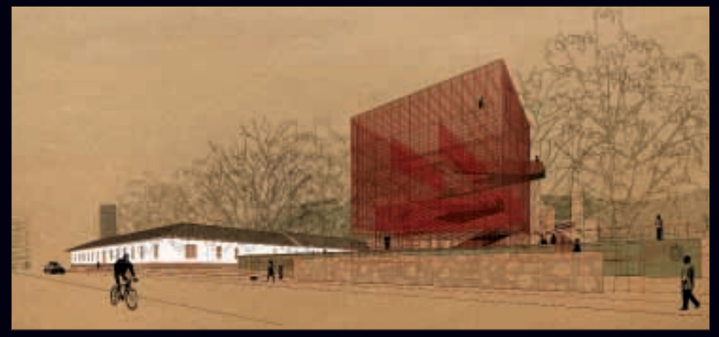

Omezit obvod: Oříznutí zdí
Confinning Perimeter: The Wall Cutting

Horizont/Horizon

Jak proměnit uzavřený vězeňský prostor v arkády?/How to turn the prison confinement into cloistering?

V souladu s existující důležitou úrovní bylo navrženo vodorovné oříznutí zdí kolem celého obvodu.
Významná úroveň zdí vyznačuje nový horizont. Ve své abstrakci potlačuje jakoukoli vězeňskou symboliku a referenci a proměňuje uzavřený vězeňský prostor v arkády. Byly odstraněny všechny stopy po spojovacích strážních chodbách, přístřešcích a zábradlích, čímž se ze zdi stala abstraktní konstrukce, proměňující ji v čistě materiální problém.
Nově vzniklý horizont – v relaci s vnitřní úrovní – vytváří různé situace mezi arkádovitým uzavřením a otevřeným výhledem na kopce a moře.

Beginning from a significant existing level, a horizontal cut in the wall that runs around the perimeter is proposed.
From a relevant wall level a new horizon is drawn. In its abstraction it suppresses any reference to prison symbols and references, turning the prison confinement into cloistering. All traces of guard walkways, shelters and hand-railings are removed, turning the wall into an abstract construction, taking it to a barely material problem.
This new horizon – in its relation with inner levels – generate various situations that move between the cloister enclosure and open sights to the hills and the sea.

Mezi roklemi: Nový směr
Between Ravines: New Direction

Promenáda/Promenade

Jak vytvořit vztah mezi interiérem obehnaným zdí a okolím otevírajícím se směrem k pahorkům?/How to set a relation between the walled interior and its surroundings which opens towards the hills?

Na dvou křižovatkách nového horizontu a svahů Cárcelu se vyskytla možnost nového chodníku spojujícího obě postranní rokle. Mezi těmito body je vedena nová linie. Promenáda prochází balkonovitě parkem a navazuje kontakt se sousední existující sítí chodníků.
Je vytvořen nový vztah mezi sousedními pahorky a historickými památkovými zónami jako Cerro Alegre a Cerro Concepción.
Nový směr vytváří druhou základní linii a v relaci s budovou vězeňských cel – podobných rozměrů – přetváří prostor a přemisťuje starou španělskou prachárnu do nového středu.

In the two junctions of the new horizon and the slopes of Cárcel hill a new possibility appears, a new walkway connecting each side ravines. A new line is described between these points. A promenade that, as a balcony, crosses over the park and relates to the neighbouring existing walkways network.
A new relation with the neighbouring hills and historical conservation zones – like Cerro Alegre and Cerro Concepción – is built.
This new direction establishes a new wise on the site, a second foundational line that, in its relation with the prison cells building – – with similar dimensions – reorders space and relocates the old Spaniards powder keg at the new center.

Geografické podmínky: Nový urbánní plán
Geographic Condition: New Urban Plane

Pilíře a sedlo
Trestles and Saddle

Jak postavit nad parkem kulturní centrum o rozloze 8.500 m^2 a neubrat tak místo otevřenému veřejnému prostoru?/How to build a 8.500 m^2 cultural center over a park without taking away public open surface?

V souladu s myšlenkou uvolnit co největší možnou plochu pro veřejný prostor a zachovat celou kapacitu parkového areálu byl stavební program vyzdvižen a přenesen nad úroveň parku. Aby se těmto – hermetickým a těžkým – strukturám umožnilo dosáhnout základů lehkým a účinným způsobem, bylo navrženo několik obdélníkových deflorovaných strukturálních rovin na pilířích. Zde v tomto veřejném prostoru se budou odehrávat kulturní programy na vyšší úrovni.
Pro rozšíření horní úrovně na pilířích bylo navrženo plato usazené mezi postranními plošinami a vytvářející jakési sedlo pod pahorky. Toto sedlo určuje nový vztah k níže položenému parku – o 12 metrů níž – spolu s geografickým kontextem přístavu Valparaísa a mořem. Pod vícefunkční urbánní platformou je zbudováno kulturní centrum.
Tyto operace dávají ve své multiplikaci veřejného prostoru a v relaci mezi vlastními úrovněmi nový směr a vytvářejí prostor pro propojení parku, sousedního okolí a pahorků.

According to the idea of liberating as much surface for public space as possible and keeping the park area to its total capacities, built programmes are lifted from the ground and built over the park. Allowing these structures – hermetic and heavy on top – reach the ground in a mild and efficient way, a couple of oblong and punched structural planes are proposed in a trestle way. These structures will house cultural programmes on the higher levels and will order the public space on their downfall. Extending the upper site level over those trestles a plane that swings between the side ravines is set, a sort of saddle over the hill loin that establishes a new relation with the lower park – 12 meters down – and with Valparaiso's harbour geographic context and the sea. A urban multipurpose plateau beneath where the cultural center is built.

These operations, in their public space multiplication and in the relation between their own levels, reorient the enclosure and propose a space of integration for the park, the neighbourhood and the hills.

— — | 4
3 | |

3 - Lo contador campus
4 - Pcdv

Igor Franič

Igor Franič
Studio za architekturu

www.sza.hr

Muzeum současného umění v Záhřebu/Museum of Contemporary Art in Zagreb

Franićův projekt je projevem „individuálního městského plánování" uvnitř hranic pozemku, vytváří rozlehlý čtverec, jež zvolna stoupá k velké „vznášející se" hmotě muzea zakrývajícího otevřený veřejný prostor.
Celé přízemí muzea s hlavním vchodem, restaurací a knihovnou s vlastními vchody je otevřené pohybu a koncipované jako rozšíření náměstí. Skleněná obálka přízemí není unifikovaná, nýbrž rozrůzněná a indikuje různá zařízení centra.
Je zřejmé, že přízemí je přechodem mezi veřejným městským prostorem a halami muzea. Prostorové uspořádání je zjevně pouhou přípravou a částí scénáře počátečního napětí a seznámení s budovou před vstupem do výstavních prostor. Jsme vlastně stále pod muzeem.
Franić zformoval budovu jako geometricky velmi jednoduchý solidní kvádr, jehož střední část je přeložena jako meandr. Uspořádání výstavního prostoru vychází přímo z tohoto příčného kaskádovitého řezu, takže muzeum je složeno z řady lineárních pruhů vertikálně posazených vůči boční meandrující struktuře. Základní směr prostorů je definován řadou os x paralelních ke krytému vchodu, přičemž jejich formát se mění se vzestupem, tj. s proměnou podlaží a stropu v y-souřadnicích. Zmíněné pruhy vykazují různou výšku a souvislosti a mezi nimi proudí terasy či partie pod trupem budovy, takže podél osy y se prostorové segmenty exteriéru a interiéru vzájemně kříží.
Vzhledem k elegantnímu provedení vnějšku a drsnějšímu vnitřku vykazuje vztah mezi interiérem a exteriérem určitou inverzi konvencí. Estetika interiéru je neutrální a do určité míry záměrně tvrdá. Bílé stěny, plovoucí podlahy a neomítnutý beton konstrukce nesoucí zátěž naznačují, že budova muzea je především „prostorovou infrastrukturou". Vedle tohoto „nakyslého" přístupu používá ale Franić i nepuristické postupy: všechny jednolité povrchy tělesa meandru jsou čelně i zespodu pokryty polykarbonátovými deskami, zpoza nichž prosvítá nosná struktura. Polykarbonát je následně namontován i na strop v přízemí interiéru, což sjednocuje vznášející se hmotu a vytváří zaokrouhlený celek.

Franić's project generates "its own city-planning" within the borders of the parcel and forms an ample square that slowly rises towards the large "hovering" mass of the Museum which covers the open public space.
The entire ground floor of the Museum is open to movement, conceived as an extension of the square with the main entrance, restaurant and library, each with a separate access.
The glass envelope of the ground floor is not unified, but diversified, which indicates different amenities.
It is obvious that the ground floor is the place of transition between public city space and museum halls.
The entire ground floor of the Museum is open to movement, conceived as an extension of the square with the main entrance, restaurant and library, each with a separate access.
This spatial sequence is unambiguously just a preparation and a part of the scenario of movement suspense and experience of the building before entering the exhibition halls. Actually, we are still underneath the museum.
Franić formed the body of the building as a geometrically very simple solid of approximately square ground-floor plan, whose cross-section is "folded" in the form of a meander. The configuration of the exhibition space directly emerges from this cascading cross-cut, so that the museum develops in a series of linear stretches vertical to the lateral, meandering profile of the structure. The basic direction of the spaces is defined by the sequence of x-axes parallel in relation to the entrance porch, whereby their format changes with progression, i.e. translation of the floor and the ceiling within y-coordinates. These stretches show different heights and interrelations, and between them flow the terraces or the areas beneath the body of the building, so that along the y-axis exterior and interior spatial segments interchange.
The relationship of interior and exterior design shows a certain inversion of conventions through the harsh interior and sleek exterior. The aesthetics of the interior is neutral and to some extent intentionally brutal. White walls, float finish of floors and unplastered concrete of the load-bearing construction suggest that the museum building is primarily "spatial infrastructure". However, along with this acetic approach, Franić also applies non-purist procedures: all solid surfaces of the meander's body are frontally and underneath clad in polycarbonate plates behind which the carrier construction is visible. Polycarbonate is consequentially mounted also on the ceiling of the ground-floor interior, which unifies the hovering mass into a rounded-up whole.

1

1 - Muzeum současného umění v Záhřebu /Museum of Contemporary Art in Zagreb

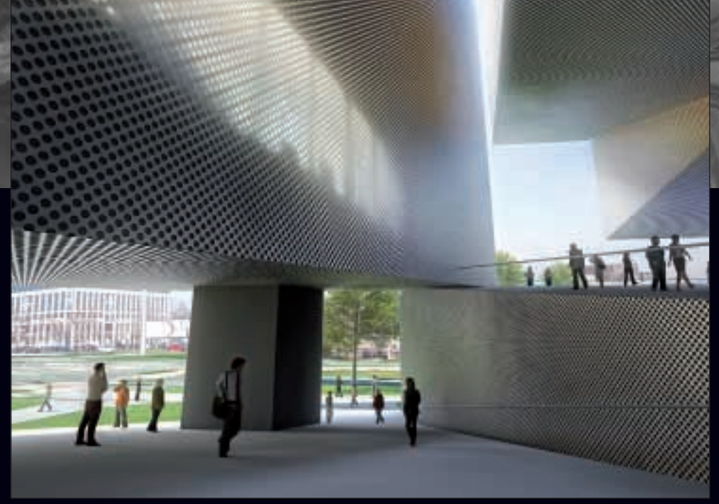

Ústřední knihovna v Helsinkách Helsinki Central Library

Zrcadlení/Mirrored

Knihovny jsou posledním stupněm na mlhavém rozhraní mezi duchovním a materiálním světem. Pólem v pátrání člověka po myšlenkách, prosperitě a trvání. Klíčem k úspěchu a představou otevřeného světa. Kolébkou nebes a polární záře civilizace.
Knihovna v Helsinkách je umístěna na optimálním místě v synergii s existující výstavbou a přírodou, která v kontaktu s budovou podtrhuje její maximální urbánní hodnotu. Organické a inženýrské tvary se proplétají se sítí sil a energií utvářejícími místo. Prostor má v tomto smyslu schopnost interakce. Sluneční světlo v denním a nočním cyklu a roční období jsou zdrojem dynamického vnímání a stálé proměny prostorových vztahů. Vzor: zrcadlení krajiny ve vodě finských jezer.
„Nádherná knihovna, vznosná a prostorná, obsahující velké množství knih uložených tak samotářsky v arkýřích a výklencích, až převažuje dojem moudrosti nad prostým učením, pocit dobrých mravů nad vážností." (J. H.)
Je to místo setkávání generací a času, flexibilní prostor mnoha možností, objekt jako časoprostorové kontinuum.

The libraries are the last step of hazy border between the spiritual and material world. They are the people's terminal in search of thoughts, prosperity and duration. The key of success and the imagination of open world. The cradle of clouds and aurora borealis of civilization.
Situated on the optimum location, in synergy with the existing construction and nature that approaches to the facilities making the fabric of extreme urban value. Organic and engineer forms intertwine with the net of forces and energies that create the place. Space, due to its idea, has the capability of interaction. Sun light, through day and night cycle, and seasons, make dynamic perception, introduce constant change in space relationships. Formula of landscape mirrored in the water of Finish lakes.
"A very delightful library, lofty and spacious, and containing a multitude of books so retiringly housed in bays and alcoves that the whole atmosphere was more of wisdom than of learning, of good manners rather than seriousness." (J.H.)
It is a space of negotiations, possibilities, flexibility, meeting point of time and generation. Object as time-space continuum.

Kolébka nebes/Celestial cradle

„Tato pozoruhodná schopnost růstu a adaptace se nejlépe odráží v hlavních zásadách karelského stavitelství, ve skutečnosti, že úhel střechy není konstantní." (A. A.)
Nová interpretace přizpůsobená kritériím, městu a době.

"This remarkable ability to grow and adapt is best reflected in the Karelian building's main architectural principle, the fact that the roof angle isn't constant." (A. A.)
Reinterpretation adjusted to the criterion, city and time.

Nový obzor/New horizon

„Obzor není jen optickým stavem, nýbrž i rotujícím momentem časoprostoru." (S. Holl)

„Jde o to centralizovat prostor různými způsoby. Jak se lidé ve vztahu k němu pohybují."
(R. Serra)
Váš soukromý horizont. Ústřední tělo tohoto domu je z protlačené, protažené dřevěné krychle, rozpínající se paprsek prostorové axiální symetrie, na němž spočívá střešní krajina – – segment mnohonásobné křivky.
Tímto způsobem je objekt pečlivě „blokově usazen" do existující struktury.
Taková dispozice rovněž umožňuje propojení bloků v příčném směru, což činí z budovy ideální portikus v samém středu města.
„... knihovna, které jiní říkají svět, nekonečná a periodická, kde se všechno opakuje ve stejném chaosu, z nějž se opakováním stává řád."
(H. L. Borges)
Je to příběh o vás.

"A horizon is not only an optical condition but also spinning moment in space-time." (S. Holl)
"It s all about centralizing the space in different ways. How people move in relation to space."
(R. Serra)
Your private horizon. The central body of the house is made of extruded, stretched, wooden cube, the beam of spatial axial symmetry which extends and on which the roof landscape lies – the segment of multiplies curve. In that way the object is being "blocked" with care in the existing structure.
Such disposition also allows the connection of blocks in the transverse connection and becomes an ideal portico in the heart of the city.
"...the library, which others call the world, limitless and periodic, where volumes are always repeated in the same disorder which by repeating constitutes an order." (H. L. Borges)
This is a story about you.

2 3

2 - Muzeum současného umění v Záhřebu /Museum of Contemporary Art in Zagreb
3 - Ústřední knihovna v Helsinkách/Helsinki Central Library

Saša Randić

www.randic.hr

Lapidárium Novigrad
Lapidarium Novigrad

Novigrad, Chorvatsko/Novigrad, Croatia

Autoři/Authors: Saša Randić, Idis Turato
Člen týmu/Team member: Leora Dražul
Klient/Client: město Novigrad/City of Novigrad
Program: muzeum/museum
Typ projektu/Project type: 1. cena ve vyzvané soutěži/invited competition, 1.st prize
Rok vzniku/Year designed: 2003
Rozloha/Area: 780 m^2
Stav/Status: dokončeno v roce 2006

Lapidárium v Novigradu uchovává sbírku raně středověkých památek, stavitelských plastik a zařízení kostelů, které všechny pocházejí ze sousední katedrály.
Budova je situována v parku vedle katedrály a rezidenčních staveb na opačné straně. Jednou ze zvláštností Novigradu v porovnání s ostatními historickými městy na západě Istrie je skutečnost, že v historické struktuře je řada rozlehlých parků. To mělo na projekt velký vliv. Lapidárium tvoří v zásadě dvě černé kóje v parku, zrekonstruované z původních prostor historických pozůstatků. Hexagonální betonový blok představuje baptisterium, uvnitř kterého jsou vystaveny kamenné zbytky ciboria v původní poloze. Obdélníková stavba má rozměry přizpůsobené části uvnitř vystaveného oltáře. Zbývající prostor je otevřen směrem do parku a zakryt střechou podpíranou dvěma kójemi opatřenými rotačními skleněnými panely s výhledem do parku. Během akcí pořádaných v muzeu slouží budova jako ústřední scéna, která využívá celý park rozprostírající se až k veřejně přístupnému náměstí na druhé straně u katedrály.

Novigrad Lapidarium Museum houses the collection of early medieval monuments, architectural sculpture and church furnishings, which all come from the neighbouring cathedral. Building is situated inside the park bordered by the cathedral and residential buildings on the other sides. One of the specifics of Novigrad, in comparison with other historical towns on the western coast of Istria, is that it has a large proportion of parks inside the historical city structure. This condition has been recognized as significant for the project. Lapidarium is essentially two black boxes and the park. The boxes reconstruct the original rooms of the remains. The hexagonal concrete box represents the baptistery inside which the stone remains of the ciborium are displayed in their original position. The rectangular box

is proportioned in relation with the altar partition exhibited inside it.
All the remaining space is opening to the park covered by a roof supported by the two boxes, glazed with the rotational glass panels that open on the park. During the events housed by the Museum, the building performs as a central stage, using the whole park extending to the public square on the other side of the cathedral.

1 | | 2

1-2 – Lapidárium Novigrad, Chorvatsko/Lapidarium Novigrad, Croatia

Rostropovičova hudební škola
Rostropovichs Music School

Baku, Azerbajdžán/Azerbaijan Republic

Autor/Author: Saša Randić
Členové týmu/Team members: Ana Aščić, Vesna Jelušić, Daša Manojlović, Janja Zovko

Klient/Client: Ministerstvo kultury a turismu Azerbajdžánu/The Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic
Program: pamětní hudební škola/memorial music school
Typ projektu/Project type: zakázka/commission
Rozloha/Area: 1.572 m^2
Stav/Status: předběžný návrh/preliminary design

Hudební škola 21 je jediná škola v Baku pojmenovaná po Rostropovičovi. Přizpůsobuje se typologii dvorů sousedních budov a vytváří klidné introvertní místo, jakousi zahradu hudby, v níž se mohou všichni studenti, hosté a učitelé dobře soustředit.
Budova má tři hlavní prvky: „hudební boxy" (školu) a zahradu obehnanou zdí. Zeď vymezuje její obvod a zabraňuje pronikání zvuků zvenčí. Zakřivená patinující ocel zdí připomíná svým tvarem a strukturou nástroj a poskytuje větší soukromí. Škola je organizována v řadě „hudebních boxů", jež dohromady tvoří dynamické seskupení. Vnější objem boxů má jednoduchý tvar s perforovanou fasádou a typickým ornamentem, což přispívá ke kontemplativnímu charakteru vnitřních prostor. Zahrada je přítomná taky v interiérech, ale i veškeré školní prostory jsou otevřené do zahrady a představují rozšíření školy a jejího programu.

The Music School 21 is the only school in Baku named after the Rostropovich's. The building relates to the courtyard typology of neighboring buildings, creating a calm introverted space, a garden of music, inside which the students, guests and teachers alike, would all be able to concentrate on the music.
There are three main elements of the building: "music boxes" (the school), walled-in garden and the wall. The wall is defining the perimeter of the garden, at the same time creating a sound barrier from the surroundings. Curved shape of the corten steel wall relates in form and structure to the instrument, giving extended privacy inside it. ?The school itself is organized in a series of volumes, "music boxes", that create a dynamic agglomerate. Outside volume of the boxes has a plain form, with a perforated facade created by a characteristic ornament, adding to the contemplative character of the interior spaces. Garden is present in the interior of the rooms, but at the same time, all rooms of the school open to the garden that is seen as an extension of the school and its programs.

3 | | | — — — | | 4

3-4 – Rostropovičova hudební škola, Baku, Azerbajdžán/Rostropovichs Music School, Azerbaijan Republic

Kulturní centrum/Culture Centre

Baku, Azerbajdžán/Azerbaijan Republic
Autor/Authors: Saša Randić
Členové týmu/Team members: Jurica Sinković, Janja Zovko
Klient/Client: Ministerstvo kultury a turismu Azerbajdžánu/The Ministry of Culture and Tourism of Azerbaijan Republic
Program: kulturní centrum/culture centre
Rok návrhu/Year designed: 2012
Rozloha/Area: 6.300 m^2
Stav/Status: předběžný návrh/preliminary design

Program kulturního centra zahrnuje performativní divadlo a kino, kanceláře ministerstva kultury a služby (administrace divadla, parkování atd.)
Charakteristika místa dává celku koncepci, kdy prvky programu jsou nastavěné jeden na vrcholku druhého. Vstupní úroveň patří divadlu, na jehož vrcholu je kino s restaurací. Celý veřejný prostor je zakrytý kancelářemi umístěnými na vršku divadelní části budovy. Z kanceláří je výhled na okolní budovy, což zvyšuje kvalitu jejich prostředí.
Foyer divadla slouží také jako výstavní a obřadní prostor a je rozšířen směrem k divadlu a na opačné straně k prostranství před vchodem. Hlavními prvky budovy jsou vnější plášť a vnitřní objem divadel. Plášť tvoří lehká kovová struktura se slunečními clonami. Cílem bylo vytvořit trojrozměrný plášť, který by působil jako fata morgana a obklopoval veřejný prostor i obě divadla. Divadla jsou uzavřena v zakřivené červené konstrukci, jež pokračuje geometricky až ke střeše. Zbylá část vně prostorů performancí je otevřená veřejnosti a slouží jako městský prostor.

Program of the cultural center includes two theaters: a performance theater and a cinema, offices of the Ministry of Culture with service areas (theater administration, parking etc.). Characteristics of the site have implied a concept where elements of the program are stacked on top of each other. The entrance level is for the performance theater, on top of it is the cinema with the restaurant. The whole public area is covered with the offices, hovering on top of the theatrical part of the building. Placed on top of the building, the offices have view over the surrounding buildings, offering higher quality of the office space.
Lobby of the theater at the same time functions as an exhibition and ceremonial space, that extends to the theater and outside to the entrance square.
Two main elements of the building are the outer skin and the inside volume of the theaters. The outer skin of the building has a light metal structure with sun shades. The aim was to create a three-dimensional skin, that would create a mirage effect enclosing the public room of the city with two theaters.
The theaters are enclosed in a curved red volume, geometrically progressing to the roof. The remaining volume outside the performance rooms is enclosed space open to the general public, that functions like a city room.

Pasquale D'Avino

Pasquale D'Avino
Velvyslanec/Ambassador

Italské Velvyslanectví v Praze/The Italian Embassy in Prague
Nerudova 20, 118 00 Praha 1
e-mail: ambasciata.praga@esteri.it
www.ambpraga.esteri.it

Je pro mne zvláštním potěšením, že 7. ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013 vzdává letos hold italské architektuře, historii a kultuře. Jsem potěšen nejen proto, že tento festival, jeden z nejprestižnějších v České republice, věnuje jeden den italské architektuře, ale též, že se tak děje v zemi a ve městě, které po staletí byly svědky kreativity, úsilí a mistrovství italských architektů a řemeslníků.

Architecture Week Praha opětovně představí tyto schopnosti na dvou úspěsných italských příkladech uchovávání historického dědictví v kontextu současnosti a moderní architektury: Zahrady Biennale s jejich pavilóny v Benátkách a projekt Nuovi Uffizi ve Florencii, který bude prezentován ředitelem muzea Uffizi, prof. Antonio Natali, čestným hostem One italské architektury. Příspěvek o Palladinských vilách umožní další pohled na výjimečné architektonické dědictví Itálie.

Věřím, že tato kulturní událost přispěje k prohloubení znalostí v zahraničí o našem kulturním bohatství. V této souvislosti bych rád poděkoval všem, kteří k tomuto cíli přispívají v rámci Architecture Week Praha a One italské architektury.

I am particularly pleased that the seventh International Festival of Architecture and Urbanism Architecture Week Prague 2013 pay tribute this year to Italian architecture, history and culture. I am pleased not only because the Festival, one of the most prestigious events in the Czech Republic, celebrates a Day of Italian architecture, but also because it does so in a Country and in a City which had been witnessing throughout the centuries the creativity, ingenuity and mastery of Italian architects and craftsmen.

The Prague Architecture Week will showcase once more these skills by presenting two successful Italian examples of cultural and historical heritage preservation in the context of modern architecture and contemporary landscape: the Biennale Gardens with their pavilions in Venice and the New Uffizi project in Florence which will be explained by Director of the Uffizi himself, Prof. Antonio Natali, special guest of the day of Italian architecture. A contribution on Palladian Villas will give a further glimpse of Italy's noteworthy architectonic heritage.

I hope that this event will help increase the knowledge of our cultural assets abroad. In this respect I would like to thank all those who contribute to this goal in the framework of the Prague Architecture Week and of the Day of Italian architecture.

Antonio Natali

Antonio Natali
Ředitel/Director

Galerie Uffizi/Uffizi Gallery
www.uffizi.firenze.it

Narodil se v Piombinu v roce 1951.
Ředitelem Galerie Uffizi je od roku 2006. Mezi lety 2000 až 2010 vyučoval muzeologii na l'Università degli Studi v Perugi. V roce 2006 byl vybrán jako nejvhodnější kandidát v konkurzu na řádného profesora dějin moderního umění vyhlášeném Milánskou polytechnikou. Zabývá se především sochařstvím a malířstvím 15. a 16. století v Toskánsku. Byl kurátorem mnoha výstav současných umělců.

He was born in Piombino in 1951.
He is the Director of the Uffizi Gallery since 2006. Between 2000 and 2010 he taught museology at l'Università degli Studi in Perugia. In 2006 he was selected as the best candidate in the competition for the professor of modern art history announced by the Milan Polytechnic. He deals mainly with sculpture and painting of the 15th and 16th century in Tuscany. He has curated numerous exhibitions of contemporary artists.

Výběr z publikací
Selection of publications:

La Bibbia in bottega, 1991 (sbírka tezí o ikonologii/collection of theses on iconology);
La piscina di Betsaida, 1995 (sbírka tezí o filologii a ikonologii/collection of theses on philology and iconology);
L'umanesimo di Michelozzo, 1996;
Andrea del Sarto. Maestro della 'maniera moderna', 1998;
Leonardo. Il giardino di delizie, 2002;
Rosso Fiorentino. Leggiadra maniera e terribilità di cose stravaganti, 2006;
Il Teatro di Niobe. La rinascita agli Uffizi d'una sala regia, 2007.

Jako kurátor se účastnil výstav
As a curator he participated in the following exhibitions:

L'officina della maniera, Florencie/Florence, 1996;
Leonardo e il mito di Leda, Vinci, 2001;
La Madonna della gatta di Federico Barocci, Florencie/Florence, 2003;
Jacopo da Empoli, Empoli, 2004;
El pan de los ángeles, Madrid a Barcelona, 2008;
Painting the Italian Landscape. Views from the Uffizi, v šesti amerických muzeích v letech 2008–2009/in six U.S. museums in 2008–2009;
The Genres of Painting: Landscape, Still Life and Portrait Paintings, Peking/Beijing a Wuhan, 2010;
Bronzino. Pittore e poeta alla corte dei Medici, Florencie/Florence, 2010.

Výstava Nové Uffizi/Exhibition The New Uffizi

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad/Convent of St. George, Prague Castle
KURÁTOR/COURATOR: Guido Carrai

Galleria degli Uffizi ve Florencii je nejnavštěvovanější galerií v Itálii (1,767.030 lidí v roce 2012) a zároveň jedna z nejslavnějších galerií na světě. Nachází se v paláci Uffizi na nábřeží řeky Arno a má tvar písmene „U". V rozsáhlých sbírkách se nacházejí díla od autorů, jako jsou Giotto, Masaccio, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Lucas Cranach, Albrecht Dürer, Michelangelo Buonarroti, Raffaelo Sanzio, Tizian, Peter Paul Rubens, Caravaggio, Rembrandt a mnozí další. Projekt nové galerie Uffizi představuje významný příklad toho, jak je možné zachovat a zároveň modernizovat jednu z největších uměleckých sbírek na světě a představit ji novým a efektivnějším způsobem, aniž by byl narušen návštěvnický komfort.
Filozofie nového zpracování vychází z podnětu ředitele Antonia Nataliho a je zároveň i duší projektu „La città degli Uffizi" (Město Uffizi), na kterém Antonio Natali pracuje společně s Nadací Romualdo Del Bianco. Tato filozofie je založena na snaze ukázat umělecká díla této sbírky jako pravou a nefalšovanou poezii v obrazech, zasazených do územního nebo architektonického kontextu, jenž by nejlépe podtrhoval jejich hodnotu.
Kromě všeho viditelného, tedy toho, co vidí návštěvníci galerie, zde probíhají i pečlivé zpevňovací práce, jak v obnoveném Sále Niobe, tak na konstrukci stavby, díky kterým se budova Uffizi stala jediným italským muzeem, splňujícím všechny normy odolnosti proti účinkům zemětřesení. Navíc, což je nezanedbatelný detail, jsou zde nové „sály rezerv", jež bývají obvykle nazývány sklady, ale zcela se liší od zaprášených sklepů s nahromaděnými obrazy. Jde o 20 místností s kontrolovaným mikroklimatem o celkové rozloze 865 m², kde nalézá útočiště 2.500 děl vystavených jako ve starobylé obrazárně.
K depozitářům vede nové severní schodiště, navržené Adolfem Natalinim, po kterém se z patra původní galerie dostaneme také na řadu Tribuna Uffizi, opotřebená časem a neustálým přílivem turistů; i tato byla oživena novými barvami: rumělkou okolo téměř šesti tisíc lastur v kopuli, jasnou blankytnou modří kolem intarzií s rostlinnými motivy na tamburu, a také, a to především, karmínovou červení Medicejských na sametu znovu trpělivě vytkaném (starobylou florentskou tkalcovskou dílnou) a umístěném na původní místo na stěnách. Prostor tak opět nalezl svůj dávný význam: jako samostatné umělecké a architektonické dílo, konečně osvobozené od konzumu, a navrácené k užívání jako jedinečný celek, který je nyní možné obdivovat ze tří průhledů, jež se sem otevírají. Mistrovská díla, která zde byla dříve obdivována, byla nyní umístěna v oddělené prohlídkové trase věnované velkému umění „Cinquecenta" (16. století): v sálech moderny stejně tak zařízené v identické vůdčí linii karmínové červeně. Nyní, v prostorách okruhu „Nové Uffizi", jak bylo uvedeno, návštěvníci, po projití druhého patra, scházejí po novém schodišti zasazeném do původního nádvoří staré pošty, a dostanou se tak do „modrých sálů" zahraničních mistrů, k novým „modrým sálům" zahraničních mistrů a „červeným sálům" moderny.
Zde se konečně dostáváme k tématu barev, vracejících se do Uffizi, jak si na počátku svého působení předsevzal Natali. Hned při prvním zásahu, v roce 2007, byla na plochy schodišťové stěny a přístřešek, který vítá návštěvníky ve vstupu do galerie, tedy tam, kde dosud dominovala již pobledlá krémová barva, navrácena původní lotrinská zeleň. Poté přišla

1 | | |
— | | —
| | 2

1 - Sál Niobe/Hall of Niobe, foto/photo: Antonio Quattrone

2 - Sál Bronzina/Hall Bronzina, foto/photo: Mario Ciampi

otevřených v prosinci 2011. Nakonec mohou pokračovat do prvního patra a vstoupit do západní řady sálů.

Dlouhý prostor za Lodžií Lanzi, navržený jako odpočívadlo hostí galerii helénských mramorů, které se rýsují na výrazné tmavé červeni inspirované karmínovými tóny, které tolik miloval rod Medicejských, vůdčí linií celé instalace.
V sálech moderny pak tato barva nepokrývá přímo stěny Vasariho stavby, u nichž bylo zachováno tradiční spojení bílé a světle šedé barvy kamene, ale je nanesena na technické kulisy, koncipované jako panely výrazně barevně odlišené od zdí a využité jako výstavní plocha. Za jejich vznikem stála nutnost ukrýt veškeré technické zařízení, které mělo být původně umístěno v prostoru mezi podlahou a hřbetem klenby. Od tohoto plánu muselo být upuštěno kvůli respektování složitých struktur pod podlahou, které byly objeveny během prováděných prací. Podobně jako v případě sálů zahraničních mistrů, i zde budova sama ukázala svou vznešenou nadvládu.

Galleria degli Uffizi in Florence, the most visited gallery in Italy (1,767,030 visitors in 2012) and one of the most famous galleries in the world. It is located in the Uffizi Palace on the riverbank of Arno and has the shape of the letter "U". In large collections there are works of artists such as Giotto, Masaccio, Sandro Botticelli, Leonardo da Vinci, Lucas Cranach, Albrecht Dürer, Michelangelo Buonarroti, Raffaello Sanzio, Titian, Peter Paul Rubens, Caravaggio, Rembrandt and many others.

A project of the new Uffizi gallery is an important example of how to maintain and at the same time modernize one of the largest art collections in the world, and to introduce it in a new and more efficient manner, without disturbing the visitors' comfort .

A philosophy of this new approach is based on the initiative of the director Antonio Natali and it is also the heart and soul of the project "La città degli Uffizi" (the City of Uffizi), on which Antonio Natali co-operates with Romualdo Del Bianco Foundation. This philosophy is based on an attempt to show works of art in this collection as true and genuine poetry

in the images embedded into spatial or architectural context that would best underline their value.

In addition to everything visible, that means what the visitors of the gallery can see, the thoroughgoing reinforcing works are taking place here too, namely in the restored Hall of Niobe, as well as in assembling of the construction, which make the Uffizi building the only Italian museum, meeting all standards of resistance to earthquakes.
In addition, there is a significant detail, the new "reserve halls", which are usually called storages, but they differ from dusty cellars with piled paintings. There are 20 rooms with regulated microclimate with a total area of 865 m², providing a refuge for 2,500 works exhibited as if in historic gallery.

The depositary is accessible by a new northern staircase, designed by Adolf Natalini, which leads from the floor of the original gallery also to new "blue halls" of foreign masters and "red halls" of modernism.
And here we finally get to the theme of colors, returning to Uffizi, as originally purposed by Natali. During the first change in 2007, the original Lorrain green was returned to surfaces of staircase walls and the porch that welcomes visitors at the entrance to the gallery, i.e. where the already pale cream color dominated up to now. Then came the Tribuna Uffizi, worn by time and constant inflow of tourists; it was revived with new colors too: vermilion around almost six thousand shells in the dome, clear azure blue around intarsias with floral motifs on the tambour, and especially the Medici crimson on the velvet woven patiently again (by a historical Florentine weaving workshop) and put back in place on the walls. Thus, the space once again found its old meaning: as an independent artistic and architectural masterpiece, finally freed of consumerism, and returned to use as a unique whole, which can now be viewed from three vistas that are opening up here.
The masterpieces, that had formerly been admired, were now placed in a separate tour route dedicated to the great art of "Cinquecento" (16th century): in the halls of modernism furnished in identical guiding line of crimson red, too.
Now, in the premises of the circuit "New Uffizi", as mentioned above, after passing the second floor the visitors go down the new staircase mounted in the original courtyard of the old post office, and get to the "blue halls" of foreign masters, opened in December 2011. Finally, they may continue to the first floor and enter the western series of halls.

A long space behind Loggia Lanzi, designed as a rest area, hosts a gallery of Hellenic marbles that are outlined against noticeable dark red inspired by crimson tones, that the Medici family loved so much, which is the guiding line of the whole installation. In the halls of modernism this color does not directly cover the walls of the Vasari building with preserved traditional combination of white and light gray stone, but is applied to technical sceneries designed as panels of a dramatically different color from that of the walls, and used as an exhibition space. The reason for their creation was a need to hide all the technical equipment, which was initially intended to be placed in the space between the floor and the back of the vault. That plan had to be abandoned due respecting of complex structures under the floor, which were discovered during the performed works. Like the halls of foreign masters, the building itself has shown its noble domination here.
Guido Carrai

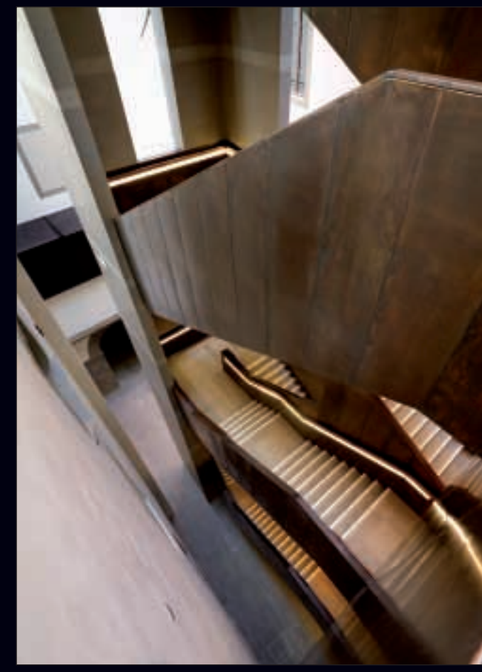

| | |
— | — | —
| | 3

3 - 02. Západní schodiště/Western staircase, foto/photo: Mario Ciampi

Carlotta Del Bianco

Carlotta Del Bianco

www.lifebeyondtourism.org

Carlotta Del Bianco je spoluzakladatelkou a viceprezidentkou organizace Romualdo Del Bianco® – Life Beyond Tourism® sídlící ve Florencii, která spolupracuje s více než 500 kulturními a akademickými institucemi po celém světě.
V roce 2001 ukončila Carlotta humanitní studia na Univerzitě ve Florencii se zaměřením na historii odívání. Než získala univerzitní titul, působila na praxi v Stibbertově muzeu, kde reorganizovala sbírku kostýmů a na základě této zkušenosti se podílela na katalogizaci fotografického archivu pohřebních oděvů Medicejů.
Poté ji profesní kariéra zavedla k propagaci příležitostí pro mezinárodní a mezi-kulturní výměnu odborníků a studentů z uměleckých a kulturních oborů. Byla projektovou koordinátorkou mezinárodního semináře organizovaného nadací Romualdo Del Bianco Foundation®, ve spolupráci s městem San Gimignano a Univerzitou ve Florencii, nazvaného „Rehabilitace bývalého kláštera a vězníce San Domenico v San Gimignanu" a je spoluautorkou publikace Nová městská identita: San Domenico v San Gimignanu.
Kromě dalších akcí rozvíjela a řídila pololetní Kostýmní kolokvium, které bude v listopadu 2014 mít již čtvrté vydání.
Od roku 2006 se aktivně podílí na definování směřování portálu Life Beyond Tourism®, který podporuje nadace Romualdo Del Bianco Foundation®. Carlotta je v současné době výkonnou ředitelkou Centro Congressi al Duomo, což je pilotní projekt Life Beyond Tourism®.
Carlotta Del Bianco je aktivní členkou italského výboru ICOMOS (International Council of Monuments and Sites). Od roku 2008 je koordinátorkou a zprostředkovatelkou Italského výboru mladých ICOMOS a nadační sekce pro mladé.

Carlotta Del Bianco is Founder Fellow and Vice President of the Florence based Fondazione Romualdo Del Bianco® – Life Beyond Tourism®, an organization which collaborates with over 500 cultural and academic institutions worldwide.
In 2001 Carlotta graduated from the University of Florence in Human Letters with a specific interest in dress history. Prior to receiving her university degree she interned at the Stibbert Museum reordering their costume collection and following this experience she participated in cataloging the photographic archive of the Medici Burial Clothes.
Subsequently, her career path has taken her into promoting opportunities for international and inter-cultural exchanges among specialists and students in artistic and cultural fields. She was the project coordinator of an international seminar organized by the Romualdo Del Bianco Foundation®, in co-operation with the City of San Gimignano and the University of Florence entitled "Re-habilitation of the San Domenico ex-convent and ex-prison in San Gimignano" and is co-author of the conference publication A New Urban Identity: San Domenico in San Gimignano.
Among numerous others events, she has developed and headed up the bi-annual Costume Colloquium which will have its fourth edition in November of 2014.
Since 2006 she has had an active role in defining the orientation of Life Beyond Tourism® which is promoted by the Romualdo Del Bianco Foundation®. Carlotta is currently the managing director of the Centro Congressi al Duomo which is a pilot project of Life Beyond Tourism® ethos.
Carlotta Del Bianco is an active member of ICOMOS (International Council of Monuments and Sites) Italian Committee. Since 2008 she has been the coordinator and liaison of the Italian youth committee of ICOMOS and the Foundation's youth network.

Kulturní portál Life Beyond Tourism® a památkové obce/Life Beyond Tourism® Cultural Portal and Heritage Community

Life Beyond Tourism® nabízí platformu pro různé regiony z celého světa, kde mohou upozornit na kulturní akce, hmotné i nehmotné dědictví a související památky i místní pozoruhodnosti jak své občany, tak cizí návštěvníky. Life Beyond Tourism® se vyznačuje pochopením vzájemné souvislosti mezi ochranou kulturního dědictví a významem kulturních akcí. Chce povzbudit komunity, aby si ponechaly nebo znovu získaly ducha místa, tím, že jim nabízí způsob, jak udržet živoucí prostředí globální kulturní sítí. Současně se zapojením komerčních subjektů do realizace tohoto filozofického přístupu je možné nabídnout příležitosti k mezikulturnímu dialogu, pestré a uspokojivé zážitky pro turisty a finanční návratnost pro regiony.

Life Beyond Tourism® offers a platform for the different regions of the world to highlight the range of cultural activities, tangible and intangible heritage and related heritage-led opportunities and benefits for local communities and visitors in their area. Life Beyond Tourism® is distinguished by recognizing the interdependency of cultural heritage protection and significance of cultural activities. It seeks to empower communities to retain or recapture the spirit of place by offering ways to sustain vibrant living environments through a global cultural network. At the same time by engaging commercial operators in the practice of this philosophical approach it is possible to provide opportunities for inter-cultural dialogue, a varied and satisfying visitor experience and a financial return for the territories.
www.lifebeyondtourism.org

Fondazione Romualdo Del Bianco® – Life Beyond Tourism® pokračuje ve spolupráci s Galerií Uffizi a projektem jejího ředitele, profesora Antonio Nataliho, „La Citta degli Uffizi" (Město Uffiziů). La citta degli Uffizi je projekt, jehož záměrem je přinést rozsáhlé sbírky uměleckých děl uložených v depozitářích Galerie Uffizi na území Florencie jako celek. La Citta degli Uffizi obnovuje propojení, které mezi městem Florencií a jejím územím vždy existovalo a umožňovalo vzájemnou výměnu myšlenek a podnětů.

Carry on a collaboration with the Uffizi Gallery and its Director Prof. Antonio Natali's project "La Citta degli Uffizi" (The City of Uffizi). La citta degli Uffizi (the City of the Uffizi) is a project set up with the intention of bringing the vast legacy of art works stored in the depositories of the Uffizi Gallery to the territory of Florence at large. Citta degli Uffizi recreates those links which have always existed between the city of Florence and its territory, with the reciprocal exchange of ideas and incentives.

Výstava Common Pavilions
Exhibition Common Pavilions

Výstava Common Pavilions/Exhibition Common Pavilions

KDY/WHEN: 23. 9. – 20. 10. 2013
KDE/WHERE: Jiřský klášter, Pražský hrad/Convent of St George, Prague Castle

AUTOR/AUTHOR: Diener & Diener
FOTOGRAFIE/PHOTOGRAPHY: Gabriele Basilico

Instalace vytvořená pro benátské Bienále se zaměřuje na důležitý vztah mezi designem architektury a jeho vnímáním ze strany sponzorů a publika.
V zahradách bienále v Benátkách se během 13. mezinárodní výstavy architektury představí různé architektonické formy a jejich pozadí. Instalace podněcuje k diskuzi o tématech týkajících se struktury těchto forem a návštěvníci jsou prostřednictvím literárních esejů architektů, umělců, filozofů a historiků architektury ze všech 27 národních pavilonů zváni, aby se stali svědky výjimečného procesu studia a porozumění architektuře.
Na rozdíl od prezentací architektů, kdy autoři hovoří o stavbách ze svého úhlu pohledu, jsou výchozím bodem těchto diskuzí eseje odborných návštěvníků pavilonu, jež se zabývají architekturou staveb. I tam, kde se eseje dotýkají individuálních aspektů intelektuální historie, je jejich ústředním tématem architektura v zrcadle bezprostřední zkušenosti a vnímání. Autoři v nich vycházejí z mnoha asociací a myšlenek reflektujících architekturu budov. Díky svým pozorovacím schopnostem, své představivosti a šíři znalostí tak zviditelňují a bezprostředně upozorňují na architekturu bienále, jež je sama tvořena různými prostorami národních exhibicí. Zvou tak návštěvníky, popřípadě čtenáře těchto esejů do zahrad, aby se stali účastníky tohoto procesu.
Literární úvahy o architektuře zahrad provází fotografická esej s portréty jednotlivých pavilonů. Fotograf Gabriele Basilico, mezinárodně uznávaný za své vynikající práce v oblasti fyziognomie architektury a městské krajiny, byl archivem a konzervačním oddělením bienále pověřen dokumentací interiéru a exteriéru všech národních pavilonů.
Jeho fotografická esej tvoří nezbytný rámec zmíněných literárních esejů o pavilonech. Během návštěvy zahrad je možné si jejich poslech alternativně doplnit psanými texty a fotografiemi. Architektura instalace je „réconstruction différente" čítárny Diener & Diener, instalované roku 2004 v Nové pinakotéce v Mnichově. Přesné uspořádání objektů a nábytku v prostoru, ponořeného díky zakrytí okenních tabulek pergamenem do medově tlumené záře, připomíná první výstavu Švýcarského architektonického muzea v roce 1984. Pro ni přetvořil Christo budovu postavenou firmou Rasser&Verdi a renovovanou skupinou Diener & Diener podobným způsobem, jakým v 60. letech prezentoval své ikony pop-artu, známé „store front projects".

The compelling relationship that exists between the design of architecture and its perception by patrons and viewers forms the key focus of this installation, specifically designed for the Biennial.

Here, in the Giardini of the Venice Biennial, where for the duration of the 13th international architecture exhibition, the background on the different architectural forms is laid bare and the themes behind their gestalt are discussed, essays by architects, artists, philosophers, and architectural historians from all 27 national pavilions invite the installation's visitors to become witnesses to an extraordinary process of studying and understanding architecture.
Unlike presentations by architects, where buildings are discussed from an author's viewpoint, the discussion here will be shaped by the pavilion's expert visitors in essays that engage the building's architecture. Even where individual aspects of intellectual history are touched on, the central aim of these essays is to bring the architecture itself into focus based entirely on immediate experience and perception.
The authors draw on a trove of associations and ideas to reflect and convey the building's architecture. On the strength of their observational skills, their imagination, and breadth of knowledge they visualize and give immediate presence to the Biennial's architecture, itself made up of different national exhibition spaces. In doing so, they invite the visitors to the Giardini, respectively the readers of their essays, as participants in this process.

1 – Philip Cox: Australský pavilon/Australian Pavilion, 1988, Peter Stutchbury: Společná zahrada/The Common Garden
2 – Josef Hoffmann, Hans Hollein: Rakouský pavilon/Austrian Pavilion, 1934, 1984, Hermann Czech: Hoffmaův pavilon/The Hoffmann Pavilion
3 – Léon Sneyers, De Bosschère, Virgilio Vallot, Georges Baines: Belgický pavilon/Belgian Pavillion, 1907, 1930, 1948, 1997, Bart Verschaffel: O 105 let později/105 Years Later
4 – Amerigo Marschein: Brazilský pavilon /Brazilian Pavilion, 1964, Regina Silveira: Pavilon a vivárium/The Pavilion and the Vivarium
5 – BBPR, Gian Luigi Banfi, Ludovico Barbiano di Belgiojoso, Enrico Peressutti, Ernesto Nathan Rogers: Kanadský Pavilon/Canadian Pavilion, 1958

A photographic essay by Gabriele Basilico that portrays the pavilions will accompany the essays on the Giardini's architecture. Basilico, internationally renowned for his outstanding photographic work on the physiognomy of architecture and city landscapes, has been commissioned by the Biennial's archive and by the office of historic preservation to document the interior and exterior of all the national pavilions.
The photographic essay provides the installation with the necessary framework for reading the essays on the pavilions. Complementing this installation of texts and photographs is the option of listening to the essays as spoken word while visiting the Giardini.

6 – Otakar Novotný: Český a slovenský pavilon/Czech and Slovak Pavilion, 1926, Henrieta Moravčíková: Tušení společného základu/Sensing the Common Ground
7 – Carl Brummer, Peter Koch: Dánský pavilon/Danish Pavilion 1932, 1960, Carsten Thau: Přijmout dvojí identitu/Reconciling a Double Identity
8 – Brenno del Giudice: Egyptský pavilon /Egyptian Pavilion, 1932, Tarek Waly: Architektonická kultura: Egyptská zkušenost... /Architectural Culture an Egyptian Eperience...
9 – Alvar Aalto: Finský pavilon/Finnish Pavilion, 1956, Juhani Pallasmaa: Aaltova kouzelná lucerna/Aalto´s Magic Lantern
10 – Fausto Finzi: Francouzský pavilon/French Pavilion 1912, Jean-Louis Cohen: Umělecká cvičení v Giardini/A Beaux-Arts Exercise in the Giardini
11 – Daniele Donghi, Ernst Haiger: Německý pavilon/German Pavilion, 1909, 1938–39, Jörg Haspel: Znovu v německém pavilonu /The German Pavilion Revisited
12 – Edwin Alfred Rickards: Britský pavilon/British Pavilion, 1909, Peter Cook: Na verandě/On the Verandah
13 – M. Papandreou and Brenno del Giudice: Řecký pavilon/Greek Pavilion, 1934, Zissis Kotionis, Elia Zenghelis: Geografie a společná imaginace/Geography and Common Imaginary
14 – Géza Rintel Maróti, Agóst Benkhard, György Csete: Maďarský pavilon/Hungarian Pavilion, 1909, 1958, 2000, Adrás Pálfy: Časy se – mění? /The Times are – Changing?
15 – Zeev (Veva) Rechter: Izraelský pavilon/Israeli Pavilion, 1952, Amos Gitai, Ben Ori Gitai: Mishpacha/Rodina/Family
16 – Enrico Trevisanato, Marius de Maria e Bartholomeo Bezzi, Guido Cirilli, Duilio Torres, Carlo Scarpa, Valeriano Pastor: Italský pavilon/Italian Pavilion, 1895, 1914, 1932, 1952, 1977, Monica Bonvicini: Tři nebo čtyři slova/Three or Four Words
17 – Takamasa Yoshizaka: Japonský pavilon/Japanese Pavilion, 1956, Taro Igarashi: Hledání nové prostorové interpretace/Still Extracting New Spatial Interpretation

The architecture of the installation is a "réconstruction différente" of the reading room Diener & Diener installed at the Neue Pinakothek in Munich in 2004. The precise arrangement of objects and furniture in a room bathed in the honey-colored glow, the result of covering the window panes with parchment paper, recalls the first exhibition at the Swiss architectural museum in 1984. For that exhibition, Christo transformed the building, constructed by Rasser & Verdi and renovated by Diener & Diener, in a manner closely resembling his 1960s "store front projects," those icons of pop-art.

18 – Gerrit Rietveld: Holandský pavilon/Dutch Pavilion, 1953, Herman Hertzberger: Polární záře/Northern Light
19 – Sverre Fehn: Skandinávský pavilon/Nordic Pavilion, 1962, Arnfinn Bø-rygg: Umění měření/The art of Measuring
20 – Brenno del Giudice: Polský pavilon/Polish Pavilion, 1932, Adam Szymczyk ve spolupráci s Monikou Sosnowskou: Od Polonia Rediviva ke Casa Polonia/From Polonia Rediviva to Casa Polonia
21 – Seok Chulkim with Franco Mancuso: Korejský pavilon/Korean Pavilion, 1995, Hyungmin Pai: Bydlení v korejském pavilonu/Dwelling on the Korean Pavilion
22 – Brenno del Giudice: Rumunský pavilon /Romanian Pavilion, 1932, Bogdan Ghiu: Mýtus místa/The Myth of Place
23 – Aleksey Shchusev: Ruský pavilon/Russian Pavilion, 1914, Alexander Brodsky: Vzpomínky na dobu před šesti lety/Recollections from six years ago
24 – Brenno del Giudice: Srbský pavilon/Serbian Pavilion, 1932, Milica Topalović: Pod názvem Jugoslávie/Under the Title Jugoslavia
25 – Javier de Luque, Joaquín Vaquero Palacios: Španělský pavilon/Spanish Pavilion, 1922, 1952, Eduard Bru I Bistuer: Prázdnota víru /The Vortex´s Emptiness
26 – Bruno Giacometti: Švýcarský pavilon/Swiss Pavilion, 1952, Marcel Meili: Světlo zahrady/The Light of the Garden
27 – Chester Holmes Aldrich and William Adams Delano: Pavilon Spojených států/US Pavilion, 1930, Vito Acconci: Černé díry v rozžhaveném domě/Black Holes in the White-hot House
28 – Anonym: Uruguayský pavilon/Uruguayan Pavilion, 1958, Marcelo Danza: Skrytý pavilon/The Hidden Pavilion
29 – Carlo Scarpa: Venezuelský pavilon /Venezuelan Pavilion, 1954, Henry Vicente: Úsvit/Dawn
30 – James Stirling, Michael Wilford and Associates, with Tom Muirhead: Knižní pavilon/Book Pavilion, 1991, Martin Steinmann: Proměnlivé obrazy/Changing Images

architektura
Ikona 01

Řecká ikona: Obrazy,
které charakterizují kulturu.

PAD

design Carlotta de BevilaCqua
Začátek nové generace reflektorů LED

PAD je novou kombinací designu a inovace. Velikost a světelný výkon stanovují budoucí standardy architektonického osvětlení. Design zaručuje i přes minimální rozměry maximální odvod tepla instalací nových LED zdrojů, které prostřednictvím keramického substrátu odvádí teplo přímým kontaktem s chladicími plochami.
www.artemidecz.cz

Selene spol. s r.o.
Neumannova 161
383 01 Prachatice
tel.: +420 388 310 326
tel./fax: +420 388 313 410
info@selene.cz
www.artemidecz.cz

Artemide showroom
Sázavská 32
120 00 Praha 2 - Vinohrady
tel.: +420 222 521 345

Artemide showroom
Komunardů 32
170 00 Praha 7 - Holešovice
tel.: +420 266 711 328

Artemide®
ARCHITECTURAL

O'Donnell + Tuomey

O'Donnell + Tuomey

Architekti Sheila O'Donnellová a John Tuomey, kritici architektury, mnoho let přednášeli na University College v Dublinu a vedli praxi zaměřenou zvláště na kulturní, společenské a vzdělávací projekty. Mezi jejich nedávné projekty patří Glucksmanova galerie v Corku, sociální bydlení Timberyard v Dublinu, Lyrické divadlo v Belfastu a Galerie fotografů v Londýně. Jejich aktuální práce zahrnuje Středoevropskou univerzitu v Budapešti a nové studentské centrum na London School of Economics.
O`Donnellová a Tuomey získali ocenění RIAI Gold Medal a AAI Downes Medal, vystavovali na Bienále v Benátkách 2012 a dostali se do užšího výběru na RIBA Stirling Prize.
Za uplynulých 20 let získala kancelář více než 60 domácích i zahraničních cen a zvláštních uznání a dostala se do finále hlavních evropských cen, jako jsou:
Stirling Prize (1999, 2005, 2011 a 2012)
Mies van der Rohe Award (1997, 1999 a 2003)
Lubetkin Prize (2009 a 2010)
Palladio prize (1993)
O'Donnellová a Tuomey sedmkrát vyhráli medaili AAI Downes Medal za Vynikající architektonický návrh a v roce 2005 získali RIAI Gold Medal, nejvyšší ocenění za architekturu v Irsku.

Architects Sheila O'Donnell and John Tuomey, design critics in architecture, have taught for many years at University College Dublin and maintained a practice with a particular interest in cultural, social, and educational projects. Their recent projects include the Glucksman Gallery in Cork, Timberyard Social Housing in Dublin, Lyric Theatre in Belfast, and Photographers' Gallery in London. Current work includes the Central European University in Budapest and the New Students Centre at the London School of Economics. O'Donnell + Tuomey has won the RIAI Gold Medal and the AAI Downes Medal, exhibited at the 2012 Venice Biennale, and been shortlisted for the RIBA Stirling Prize.
The practice has been selected for more than 60 national and international awards and commendations over the past 20 years and has been shortlisted as finalists for major European awards including:
The Stirling Prize (1999, 2005, 2011 and 2012)
The Mies van der Rohe Award (1997, 1999 and 2003)
Lubetkin Prize (2009 and 2010)
The Palladio prize (1993)
O'Donnell + Tuomey have won the AAI Downes Medal for Excellence in Architectural Design seven times and in 2005 we were awarded the RIAI Gold Medal, the highest award in Irish Architecture.

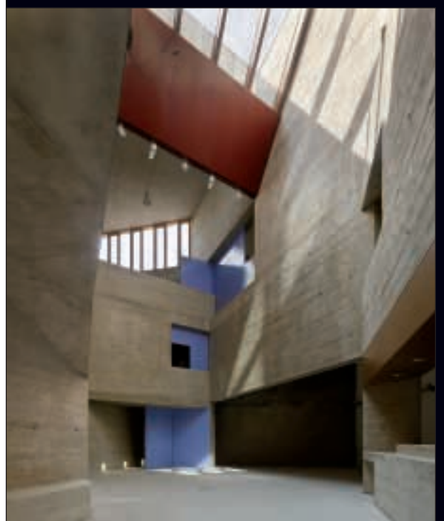

Centrum umění a kultury irského jazyka An Gaelaras/An Gaelaras Irish Language Arts and Cultural Centre

Plocha/Area: 2.000 m^2
Návrh/Design: 2004
Zahájení stavby/Construction started: leden 2008/January 2008
Dokončení/Completion: červenec 2009/July 2009
Cena/Value: 3,5 milionu liber/Sterling 3.5 million

Budova skýtá prostory pro představení, vzdělávání i administrativu, včetně veřejných a komerčních služeb, přičemž splňuje požadavky současného kulturního centra irského jazyka, umění a kultury na citlivém místě v historickém centru Derry.
Stavební parcela je ze tří stran ohraničená s jednou užší stranou obrácenou do ulice. Architektonickým záměrem bylo vytvořit zasklený dvorek uprostřed plánu a přitáhnout veřejnou sféru klenutým průchodem vedoucím z ulice, aniž by mezi cestou a dvorem vznikl dojem bariéry. Uliční fasáda je tvarovaná jako trojrozměrná kompozice z cihel a skla, aby byla zdůrazněna komplexnost a kulturní obsah stavby. Budova

byla pečlivě navržená tak, aby harmonicky zapadla do městského kontextu a aby byla jasně čitelná, jako významná kulturní stavba v rámci architektonického panoramatu města.

The brief includes performance, educational and administrative facilities, including public and commercial services, to meet the requirements of a Contemporary Cultural Centre for Irish language, arts and culture on a sensitive site in the historic centre of Derry. The building site is constricted on three sides with one narrow end facing the street. The architectural strategy is to create

1 2

1–2 - Centrum umění a kultury irského jazyka An Gaelaras/An Gaelaras Irish Language Arts and Cultural Centre

a glassroofed courtyard at the centre of the scheme and to draw the public realm through an archway in the street frontage with the minimum sense of barrier between footpath and courtyard.
The street front is modelled as a three dimensional composition in brick and glass to give emphasis to the complexity and cultural content of the building. The building has been carefully designed to be sympathetically integrated with its urban context and to be clearly legible as a significant cultural building within the architectural landmarks of the city.

AAI zvláštní cena/AAI Special Award
RIBA Award užší výběr/shortlist
World Architecture Festival užší výběr/shortlist

Galerie Lewis Glucksman
Lewis Glucksman Gallery

Kulturní stavba spojuje univerzitu a město/Cultural Building Links College and City
Plocha/Area: 2.300 m²
Návrh/dokončení/Design/Completion: 2001–2005
Cena/Cost: 10 milionů euro/Eur 10 million

Nová galerie umění a restaurace je umístěná na hlavní ulici vedoucí k univerzitě, mezi stromy, v meandru řeky. Stavba, stojící na uzavřeném dvorku z 19. století, je strategickým prvkem památkové péče v lokalitě Lower Grounds a její integrace do univerzitního kampusu.
Pevnost kamenné základny, otevřenost veřejného prostoru na pódiu a tvar dřevěné galerie, to jsou tři charakteristické prvky architektonického konceptu.
Galerie je zdvižená mezi stromy jako propletenec místností s vybranými výhledy po proudu a proti proudu řeky. Prostory galerie propojené jak v půdorysu, tak v řezu nabízejí pestré výstavní podmínky.

A new art gallery and restaurant is sited on the Main Avenue approach to the University between the trees in the river meander landscape. Located within the curtilage of the protected structure of the nineteenth century quadrangle, the building is a strategic element in the conservation of the landscape setting of the Lower Grounds and its integration with the College Campus.
The solidity of the stone base, the openness of the public space on the podium and the form of the timber gallery are three distinct characteristics of the architectural concept.
The gallery is raised among the trees in an interlocking suite of rooms with selected views up and down the river. Interconnected in plan and section, the gallery rooms provide a variety of exhibition conditions from close control to natural daylight.

UK Civic Trust 2005 Evropské město kultury/European Capital of Culture Award
RIBA Award Stirling Prize 2005 užší výběr/RIBA Award Stirling Prize Shortlist 2005
RIAI Award Nejlepší veřejná stavba roku 2005/Best Public Building of the Year 2005
City Neighbourhood Awards Nejlepší moderní stavba 2005/Best Modern Building 2005
UK Building Services Stavba roku 2005/Building of the Year Award 2005

Campus Parkland Site
Univerzitní kolej Cork, Irsko/University College Cork, Ireland

Na této univerzitní umělecké galerii je pozoruhodné, že čím více se na ni díváte, tím je lepší.
To je znamení naprosté jistoty a vyspělosti. Většina umělců činí prosté věci složitými; velcí umělci dělají ze složitých věcí prosté. Tohle je jedna ze vzácných staveb, která tuto definici velikosti splňuje.

What is really remarkable about this university art gallery is that the more one looks, the better it gets. That is the sign of complete assurance and maturity. What most artists do is make simple things complex; great artists make complex things appear simple. This is one of the rare buildings that fits that definition of greatness.

Citace Stirling Prize/From Stirling Prize citation

Lyrické divadlo/Lyric Theatre

Dům lyriky/A House for the Lyric
Plocha/Area: 5.500 m²
Návrh/Dokončení/Design/Completion: 2003–2011
Cena/Cost: 13,8 milionu liber/13.8 million

A new 400 seat Auditorium and 150 seat Studio space, Rehearsal space and related facilities.
The Lyric stands on a sloping site at a junction between the grid pattern of Belfast's brick streetscape and the parkland of the River Lagan. The building replaces a substandard 1960s structure. The winner of an open architectural competition in 2003 and the result of 8yrs immersion in the process of briefing, design, fundraising, demolition and construction.

The Lyric stands amongst trees on sloping ground beside the Lagan. Seen from the river, it is an object building in parkland, a luminous, translucent presence. On Ridgeway Street, the Lyric holds one corner of a continuous system of brick streets, the last building in the grid. The Lyric belongs to the street and the river.

UK Civic Trust Award 2012
RIBA Award Stirling Prize 2012 užší výběr/shortlist 2012
AAI zvláštní cena 2012/AAI Special Award 2012
RIAI Award Nejlepší kulturní projekt roku 2012/Best Culture Project of the Year 2012
The Liam McCormick Award Stavba roku 2012/Building of the Year Award 2012
RSUA Design Award 2012
Department of Environment Planning and Development Award 2012
Irish Concrete Society Award – Celkový vítěz & kategorie Stavebnictví 2012/Overall Winner & Building Category 2012
Brick Awards – Absolutní vítěz & Nejlepší veřejná stavba 2012/Supreme Winner & Best Public Building 2012

Lyrické divadlo
Lyric Theatre Auditorium

Divadlo je skromné i sebevědomé, uctivé i průbojné. Dramatické vstupní schody, prostory pro shromažďování a hmotná podstata interiéru, to vše vytváří zahalující, temnou a dramatickou atmosféru divadla. Dlouho očekávané dokončení Lyrického divadla stálo za to. Architekti s gustem reagují na značně komplikované podmínky lokality. Kvalita vnitřních prostor, citlivé řešení místa a rozšířené možnosti fungování i za scénou, to činí z budovy fantastické architektonické dílo, ve kterém je radost trávit čas.

The theatre is both: modest and self-confident, deferential and assertive. The dramatic entry stairs, the areas for gathering and the tactile nature of the interior all lead to the enveloping, dark and dramatic space of the theatre itself. The long-anticipated completion of the Lyric Theatre has proved more than worthwhile. The architects respond to the considerable design challenges presented by its location with gusto. The quality of the interior spaces, its sensitive response to a challenging site and the expansion of the Lyric's ability to function behind the scenes make this a stunning accomplishment and a pleasure to spend time in.

(Citace Stirling Prize/from Stirling Prize citation)

Galerie fotografů Londýn
The Photographers´ Gallery London

Plocha/Area: 1.500 m²
Stavební povolení/Planning permission granted: prosinec 2006/Dec 2006
Stavba/Construction: 2009–2012
Rozpočet/Construction budget: 2,9 milionů liber/2.9 million

Nová budova Galerie fotografů na Ramillies Street v Soho má být křižovatkou kulturních aktivit v centru Londýna. Pozemek, na kterém stojí starší budova, leží v oblasti Citlivého plánování ve Westminsteru.
Nacházejí se zde galerie, obchod, vzdělávací a administrativní prostory, kavárna, knihkupectví a dílna.

Návrh má přinést vzájemně propojenou soustavu veřejných a administrativních prostor ve vertikálně uspořádané budově. Záměrem bylo, aby každý aspekt galerie byl viditelný; vytvořit koherentní celek skládající se z množství jednotlivých částí.

The new building for the Photographers' Gallery on Ramillies Street, Soho, is intended to be a crossroad of cultural activity in central London. The site, occupied by an existing building, is in an area of Planning sensitivity in Westminster.
The brief comprised galleries, print sales, educational, administration, café, bookshop and workshop facilities.

The proposal was to provide an interlocking suite of public and administrative spaces in a vertically organized building. The intention was to make visible each aspect of the Gallery; to make a coherent whole of the complex sum of the parts.

3 | | 4
| | 5

3–4 – Galerie Lewis Glucksman/Lewis Glucksman Gallery
5 – Lyrické divadlo/Lyric Theatre Auditorium

6 – Lyrické divadlo/Lyric Theatre Auditorium
7 – Galerie fotografů Londýn/The Photographers´ Gallery London

Shahar Shelef

Shahar Shelef
Zástupce velvyslance/Deputy Chief of Mission

Velvyslanectví Státu Izrael/Israel Embassy of Israel
Badeniho 2, Praha 7/Prague 7
Česká republika/Czech Republic
http://embassies.gov.il/Praha
www.facebook.com/IsraelinCzechRepublic

Velvyslanectví Státu Izrael s potěšením navazuje spolupráci s festivalem Architecture Week Praha právě v roce, kdy je jeho tématem „architektonické dědictví a současná architektura". Sotva který námět je příhodnější pro stát, kde najdeme kolébky identity západní civilizace – například v biblických časech vybudovanou Masadu – stejně jako rozvinuté radikální architektonické směry uplynulých dekád (brutalismus).
Ve 20. století určoval izraelskou architekturu dialog mezi autoritou starověkých staveb a potřebami moderního člověka. Mezi nejvýznamnější budovy tohoto období patří Izraelské muzeum v Giv'at Ram (Alfred Mansfeld a Dora Gad, 1960) a Nejvyšší soud v Jeruzalémě (Ada Karmi-Melamede Architects & Ram Karmi, 1992), které přemosťují dvě sobě vzdálené éry židovské historie: jejich nádherné tvary v duchu dávných časů jsou zcela současné v detailech a funkcích.
Ve 21. století se izraelská architektura vyznačuje inspirativní svěžestí, díky které se mezinárodně proslavily budovy jako Muzeum holocaustu v Jad Vašem (Guggenheim-Bloch) či úprava promenády telavivského přístavu. Návštěvníci Architecture Week Praha mohou sami posoudit, zda má tyto kvality i vystavený model Muzea tolerance.

A je zde ještě jeden faktor, který činí rok 2013 obzvláště vhodným pro počátek spolupráce izraelského velvyslanectví s festivalem: mnoho televizních diváků má v čerstvé paměti jarní epizody pořadu Šumné stopy, které se podrobně zabývaly neuvěřitelně silným historickým propojením české a izraelské architektury, například v osobě Alfreda Neumanna. Seriál České televize ze srdce doporučujeme!
Jsem rád, že izraelská architektura bude na Architecture Week Praha 2013 reprezentována Brachou a Michaelem Chyutinovými – duem, které spojuje odborné znalosti starověké židovské historie a současné architektury. S radostí přispíváme k dialogu mezi starým a novým!

The Embassy of Israel is happy to begin its cooperation with Architecture Week Prague, especially this year when the topic is "architectural heritage and contemporary architecture". What could be a more suitable theme for a State that is home to many ancient structures and where Western civilization was born – such as in Masada of biblical times. Also where the rapid architectural development of last decades in Israel has allowed some radical architectural schools such as Brutalism to flourish?
In the 20th century, the dialogue between ancient buildings and modern needs became the central topic of Israeli architecture. Among the most notable buildings of this period are the Israeli Museum in Giv'at Ram (Alfred Mansfeld and Dora Gad, 1960) and the Supreme Court Building in Jerusalem (Ada Karmi-Melamede Architects & Ram Karmi, 1992), both bridging two distant eras of Jewish history by their beautiful shapes, reminding us of ancient times by their spirit but being very contemporary in their details and functions.
In the 21st century, Israeli architecture such as the new educational wing of the Yad Vashem Museum of Holocaust (Guggenheim-Bloch) or at the Tel Aviv Port Public Space Regeneration (Mayslists Kassif Architects) has been internationally inspiring for their freshness.
It is up to the audience of International Architecture Week to decide whether the presented Museum of Tolerance has this quality too.

There is another fact that makes 2013 especially appropriate for the beginning of cooperation between Architecture Week and the Embassy of Israel in Prague: A Czech audience might still remember the spring TV series Sumne stopy, which showed the incredibly rich ties between Czech and Israeli architecture worlds, for instance in the person of Alfred Neumann. Those who have not seen this are highly recommended to do so.
I am glad that the Bracha Chyutin and Michael Chyutin duo, connecting the careers of a scholar of ancient Jewish history and a contemporary architect, will represent Israeli architecture at Architecture week 2013. We are happy to contribute to the dialogue between the old and the new!

1 – Budova Univerzitního senátu/University Senate Building

Chyutin Architects

Chyutin Architects

www.chyutin.com

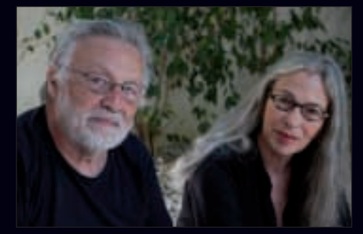

Zakladateli Chyutin Architects v roce 1978 byli Bracha Chyutin a Michael Chyutin. Firma se specializuje na architektonické projektování veřejných budov, obytných budov a interiérů a na urbanistické plánování.

Věříme, že panorama architektury je mnohostranné a oplývá mnoha možnostmi, a že každý architekt je zahradníkem ve své vlastní zahradě. Budovy, které navrhujeme, se zrodily ze západní kultury, zaručující svobodu volby mezi mnoha legitimními možnostmi. Mají také židovský nádech, a to v tom, že se odpoutávají od figurativnosti a usilují o abstrakci, o duševno, které je podstatou materiálu. A jsou také izraelské, a to svou blízkostí k místní krajině: k její neživé hmotě, její vegetaci a její barvitosti, která se projevuje v zářícím slunci.

Každá budova je jedinečnou příležitostí a novým začátkem. Nemáme cestu, nemáme cíl a nemáme pravdu. Máme pouze váhání, které je doprovázeno vírou, že v každém problému a v každém místě je skryta budova, která reaguje na náš vnitřní svět. A pokud budeme hledat a nevzdáme se, odhalíme ji.

Naše firma se účastnila mnoha soutěží, přičemž v této prezentaci jsme se rozhodli zaměřit na projekty, které jsme vyhráli. Některé již byly postaveny a další jsou v současné době ve fázi plánování. Tyto projekty odhalují některé z našich myšlenek, které vytvářejí nespočet alternativ ke každému projektu. Vnímáme tyto soutěže jako naše momenty pocty, čas, kdy jako tým můžeme zpomalit a s novým architektonickým náhledem opravdu procítit myšlenky, které nakonec budou realizovány ve formě našich budov.

Chyutin Architects was founded by Bracha Chyutin and Michael Chyutin in 1978. The firm specializes in architectural design of public buildings, residential buildings, interiors, and in urban planning.
We believe that the panorama of architecture is multi-faceted and abounds in possibilities, and that every architect is a gardener in his

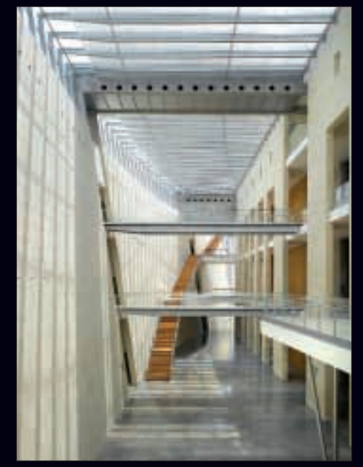

2 – Akademie Polonsky, Jeruzalém/Polonsky Academy, Jerusalem
3 – Soudní dvůr v Haifě/Haifa Court House
4 – Muzeum tolerance, Jeruzalém/Museum of Tolerance, Jerusalem

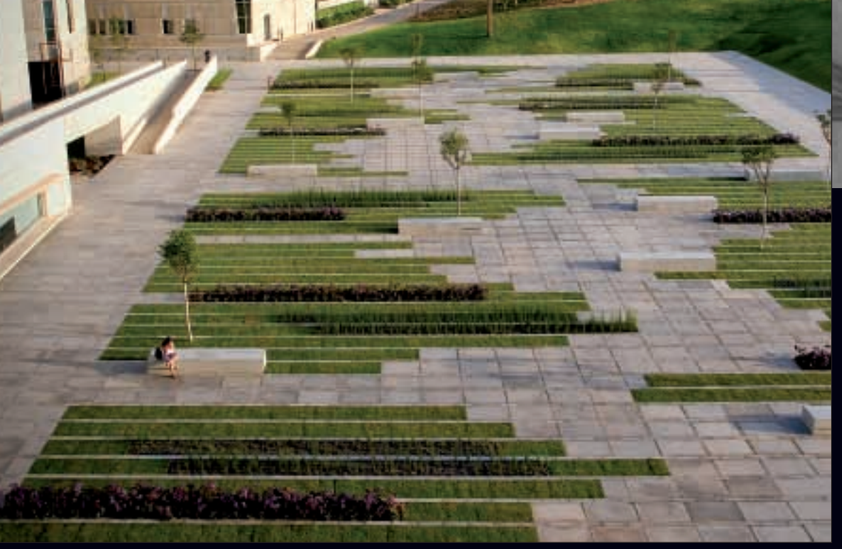

garden. The buildings that we plan are born of Western culture, which grants freedom of choice among countless legitimate possibilities. They are also Jewish, in that they sever themselves from figuratively and aspire to the abstract, to the spirit that is the essence of the material. And they are Israeli too, in their adherence to the local landscapes: to its inanimate matter, to its vegetation, and to its colour that is revealed by the blazing sun.
Each building is a unique opportunity and a new beginning. We do not have a way, we do not have a goal and we do not have a truth. We have only hesitations, which are accompanied by a faith that hidden in every problem and in every site is the building that responds to our inner world, and if we keep on seeking and don't give up we will uncover it.

Our practice take part in many competitions, in this representation we chose to focus on projects won by us, some have already been built and some are currently in their planning stage. These projects reveal some of our thoughts that manufacture countless alternatives to each and every project. We look at these competitions as our moments of grace, times when we as a team can slow down and really examine with a fresh architectural outlook at ideas which eventually will be implemented in our buildings.

Muzeum tolerance
The Museum of Tolerance

(vítězný návrh soutěže, nerealizován/Winning competition, not realized)
Nachází se v samém srdci moderního Jeruzaléma, v jeho omlazeném centru města, na hranici mezi Parkem nezávislosti a městskou zástavbou. Bylo navrženo jako podlouhlá struktura kopírující jižní a východní hranici areálu. Struktura stmeluje tři okolní ulice do uceleného urbanistického prostoru. Budova je rozdělena do dvou horizontálních křídel: třípodlažní plovoucí horní křídlo, ve kterém se nachází divadlo a prostory pro společenská setkání, a dvě podúrovňová podlaží, kde jsou výstavní prostory muzea. Vstupní podlaží se nachází na úrovni veřejného prostoru a je v něm restaurace a obchod se suvenýry. Odsud se lze dostat buď nahoru do plovoucího křídla, nebo dolů do podzemních prostor. Část plovoucího křídla je zavěšena nad úrovní terénu, čímž vytváří mezeru umožňující průchod z vybudovaného města do parku.

Located at the heart of modern Jerusalem, in its rejuvenated city center, on the borderline between Independence Park, and the urban built environment. It is designed as an elongated structure which traces the southern and eastern borderline of the site. The structure orchestrates the three surrounding streets into a coherent urban space. The building is divided into two horizontal wings: a three floor floating upper wing which hosts the theatre and social meeting spaces, and two sunken floors which hosts the museum's exhibition spaces. The entrance floor is located at the level of the public square and hosts a restaurant and gift shop.
It is leading up to the floating wing or down to the sunken one. Part of the floating wing is suspended over ground level, creating a gap, a doorway, from the built city to the park.

5 | | |
— — —
| | 6

5 – Náměstí Deichmann/Deichmann square
6 – Budova Univerzitního senátu/University Senate Building

Budova Univerzitního senátu
University Senate Building

Budova Senátu Univerzity Ben-Gurion byla navržena tak, aby sloužila jako administrativní centrum univerzity a obsahovala kanceláře, Senátní síň a výstavní prostory. Budova, která stojí naproti hlavnímu vstupnímu náměstí do areálu univerzity, na hlavní pěší podélní ose, má tvar monolitické krychle s pískovcovým obkladem a uzavírá kruhové vnitřní nádvoří. Hlavní vchod na náměstí a do budovy je navržen jako rýha vytesaná do skály kaňonu. Dvůr, který je otevřený směrem k budově a uzavřený směrem k poušti, představuje vnitřní svět, chráněný před větrem a sluncem. Použití vnitřního nádvoří, do kterého jsou orientovány výhledy z veřejných prostor, je charakteristickým prvkem obytných budov ve středomořských a pouštních oblastech. Senátní síň má tvar nakloněného kužele, je obložena pískovcovými cihlami a stojí v úzkém prostoru, který vytváří napětí směrem ke stěně centrální budovy.

The Ben-Gurion University Senate Building was designed to serve as the University's administrative center, and contains offices, the Senate Hall, and an exhibition space. The building, which faces the campus's main entrance plaza, on the main lengthwise pedestrian axis, is shaped like a monolithic cube with sandstone cladding, and encloses a circular inner courtyard. The main entrance to the plaza and to the building is designed like a cleft carved into the rock of a canyon. The courtyard,

open towards the building and closed towards the desert, constitutes an inner world that is protected against the winds and shaded from the sun. The use of an inner courtyard that the public spaces face onto is a characteristic element of residential buildings in the Mediterranean and desert regions.
The Senate Hall is shaped like an inclined cone, has a cladding of sandstone bricks, and stands in a narrow space that creates a tension towards the wall of the central building.

Náměstí Univerzity Ben-Gurion
Ben-Gurion University Square

Náměstí se nachází v západní části areálu Univerzity Ben-Gurion ve městě Beer-Sheva. Stávající budovy obklopující náměstí (Fakulta umění, společenské aktivity a Administrativní budova) a galerie umění, která tady má být v budoucnu postavena, jsou navrženy tak, aby nabízely služby a vytvářely propojení s komunitou v tématech týkajících se umění a sociálních kontextů. Náměstí je cestou pro pěší spojeno s městským náměstím a vstupní bránou do univerzity. Jelikož náměstí je určeno k umožnění shromažďování mládeže a studentů, preferovaným řešením bylo takové, v němž je vymezený prostor pro vegetaci. A protože je náměstí prvkem, který je v kontaktu s fasádami všech okolních budov, který definuje městský prostor kolem nich a spojuje je fyzicky i vizuálně, jeho design ve formě holého betonu posiluje a zvýrazňuje to, co mají společného. Náměstí bylo navrženo jako koberec integrovaných pásů z betonu a vegetace, s množstvím stromů a betonových laviček v jeho středu. Vegetaci v pásech bude tvořit trávník, přesličky do výše přibližně jednoho metru a sezónní rostliny, které se budou třikrát do roka měnit.

The square is located in the western part of the Ben-Gurion University campus in the city of Beer-Sheva. The existing buildings encompassing the square (the Faculty of Art, social activities and the Administration building) and the art gallery to be built there in the future are all designed to offer services and to constitute links connecting with the community on subjects related to art and social contexts. The square is connected by a pedestrian path to a city square and the entrance gate to the university. Since the square is meant to facilitate intensive congregation of youth and students, the preferred solution was one in which the area allocated to vegetation is limited. Also, since the square is the element that meets the façades of all the buildings, defines the urban space around them and connects them both physically and visually, its design

in elements of bare concrete reinforces and accentuates what they have in common. The square is designed as a carpet of integrated strips of concrete and of vegetation, with a number of trees and concrete benches at its center. The vegetation in the strips will consist of lawn, equisetophyta about a meter in height, and seasonal plants to be changed three times a year.

7 | | 8
— — —
9 | |

7, 8 – Studentské centrum, Haifa/Student Centre, Haifa
9 – Soudní dvůr v Haifě/Haifa Court House

Aurimas Taurantas

Aurimas Taurantas
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Litevské republiky v Praze/Embassy of the Republic of Lithuania in Prague
Pod Klikovkou 1916/2
Praha 5/Prague 5
Česká republika/Czech Republic
e-mail: amb.cz@urm.lt
http://cz.mfa.lt/

Už třetí rok po sobě bude mít české publikum možnost shlédnout na pražském Architecture Week Praha nejnovější projekty litevských architektů. Letošní událost věnovaná architektonickému dědictví a současné architektuře poskytuje Litvě jedinečnou příležitost představit jeden ze svých nejnovějších a nejzajímavějších projektů – knihovnu univerzity ve Vilniusu. Zbudování nové knihovny, jehož cílem bylo rozšířit starou knihovnu vilniuské univerzity založenou roku 1579, navrhlo ARCH studio R. Palekase. Navrhnout knihovnu je asi největší touhou architektů po celém světě. Nový projekt se snažil vytvořit harmonii mezi budovou a jejím okolím a učinit z knihovny nové a přitažlivé místo setkávání. Podle architekta Palekase se v éře globalizace dostávají do popředí problémy spojené s nerozhodným pocitem vykořeněnosti, se stále vzácnější přímou komunikací a narůstajícím osaměním. Proto se knihovna stává nejen místem studia a získávání informací, ale i příležitostí k osobnímu setkávání, ke společné práci i odpočinku a k výměně myšlenek a nápadů. Podobně zásadní bylo i estetické provedení knihovny – aby v návštěvnících zanechávalo dlouhodobý dojem. „Mou prioritou jako architekta," říká Palekas, „je vytvořit něco, na co musí divák podle Louise Kahna zareagovat emotivním zvoláním ‚Úžasné!?", jakmile to poprvé spatří. Architecture Week Praha dává návštěvníkům možnost posoudit, zda u nich k takovým emocím dochází.

Je důležité připomenout, že letošní pražský Architecture Week Praha má tu čest vystavit rovněž expozice světových kulturních dědictví UNESCO, mezi nimiž je Litva zastoupena individuální instalací s názvem Litva v poštovním balíku. Je to vynikající, nápaditá prezentace litevského kulturního a přírodního dědictví. Je prezentována v podobě kabinetu kuriozit, jemuž už evropská renesance svého času přisoudila název „skříňka plná zázraků". Litevská výstava objevila jedinečný způsob, jak tuto metodu prezentace uplatnit znovu ve formě 10 poštovních beden s detailními studiemi objektů zahrnutých do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Jsou mezi nimi historické centrum Vilniusu, Kurská kosa, archeologická lokalita v Kernavè jedinečné fenomény patřící do seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva, jako jsou litevské vyřezávané kříže, baltské svátky písní a tanců a jedinečné litevské polyfonické zpěvy – sutartinès.

Posledně jmenovaná expozice vznikla díky litevskému Ministerstvu zahraničí a litevské Národní komisi při UNESCO během litevského předsednictví v Radě EU. Během něj nebude Litva působit jen jako spravedlivý vyjednavač v záležitostech EU, ale otevře rovněž Evropě okno do naší přírody, nabídne jí pohled na litevské kulturní dědictví a současnou společnost. Jsem rád, že účast na Architecture Week Praha 2013 v Praze nám umožňuje tak cenné příležitosti využít.

This is the third year in a row that the Czech audience will have a chance to see the newest projects of the Lithuanian architects at the Prague Architecture Week. This year's event, dedicated to the topic of architectural heritage and contemporary architecture, gives a perfect opportunity for Lithuania to present one of its newest and most interesting projects – the Library of the Vilnius University. The new library, built to extend the old library of the Vilnius University founded in 1579, was the vision of the R. Palekas ARCH studio. The library, as an architectural piece, is arguably one of the most desired design projects by architects worldwide. The new project aimed at creating harmony between the building and its surroundings, and at establishing the library as a new and inviting meeting point. According to the architect Palekas, in the era of globalization the problems of wavering feeling of belonging, sparse direct connection and augmenting loneliness come to a fore. Therefore the library is a place not just for studying and getting information, but also for meeting face to face, working, relaxing together, exchanging the ideas. The aesthetic form of the building was critical as well; the new library had to leave a lasting impression on its visitors. "As an architect," he says, "my priority was to create something similar to what Louis Kahn called the viewer's emotional expression of "Wow!" when they first see the building. Architecture Week gives visitors a chance to judge for themselves whether the impression is there.

It is important to note that this year's event is complimented by the exposition of the UNESCO world heritage exhibitions, where Lithuania is participating with an individual installation titled "Lithuania in the Mail Parcel." It is an excellent and innovative presentation of Lithuania's cultural and natural heritage. It is exhibited in a form of curiosity rooms, often called the Wunderkammer – a tradition that has been present in Europe during the Renaissance. The Lithuanian exhibition has found a unique way to reemploy this method of presentation in a shape of 10 mail containers that provide a detailed study of objects that are included in the UNESCO heritage list. Amongst them you will find the Vilnius Historic Center, the Curonian Spit, Kernavè Archeological Site as well as unique phenomena belonging to the list of the Intangible Cultural Heritage of Humanity, such as Lithuanian Cross-crafting, Baltic Song and Dance Celebrations, and our unique polyphonic songs – "sutartinès."

The latter exhibition has been made possible through the Ministry of Foreign Affairs of Lithuania and the Lithuanian National Commission for UNESCO for the special occasion of the Lithuania's Presidency of the Council of the European Union. In the course of the Presidency, Lithuania will not only act as an honest broker in dealing with the EU affairs, but also offer Europe a window to our nature, cultural heritage, and the contemporary society that makes our country. I am glad that our participation at the Architecture Week allows us to use this valuable opportunity.

Paleko ARCH studija

Paleko ARCH studija

Nemohu vymezit jasnou hranici mezi mými reálnými projekty a prací se studenty. Vždycky jsem učil souběžně s mou praxí, měl jsem radost z týmové práce a vím, že studenti ji také potřebují cítit. Abych těmto tvůrčím procesům dal legitimní formu, v roce 2000 jsem založil svou vlastní firmu zabývající se architekturou a urbanismem Paleko ARCH Studija. Hlavním principem studia je zajít tak daleko a tak hluboko, jak jen to je možné, a také analyzovat problémy z různých úhlů. Každý projekt je výzkumným projektem. Diskuse, tolerance, rovnováha. Každý člověk je jiný a všichni jsme stejní.

Můžete vytvářet a budovat na vlastní pěst, ale můžete některé věci říct i ostatním, kteří si z vašich slov vyberou podle vlastní intuice a pak vytvoří něco ještě lepšího. To je pravděpodobně důvod, proč většina mých realizovaných objektů byla výsledkem vítězných nápadů v soutěžích v rámci týmu.

Když uvažuji nad tím, kdo nebo co Paleko ARCH Studija vlastně představuje, musím vzít v úvahu některé historické aspekty. Profesionální litevští architekti se těšili uznání pouze v období klasicismu a nejvědomější hledání národního zázemí se projevuje v meziválečném období, v době rozkvětu nezávislé Litevské republiky (1918–1940). Poválečná Litva byla po svém začlenění do Sovětského svazu přestavěna a vyvíjela se v souladu se zásadami sovětského urbanismu. Během tzv. období „rozmrazování" byly v architektuře Litvy zřejmé nejen projevy mezinárodního stylu, ale také snaha oživení předválečných modernistických idejí a národní identity. V té době vznikla současná litevská škola architektury, ke které patříme i my.

I cannot draw a clear line between my real projects and the work with students. I always have been teaching along with my practice,

Litva
Lithuania

enjoying a team work, and I know that students need it, too. In 2000, I founded my personal architecture and urban design company Paleko ARCH studija to legitimate these creative processes. The main principal of the studio is to "hook" as wide and deep as possible, as well as to analyze problems from different angles. Every project is a research project. Discussion, tolerance, balance. All people are different and all are equal.

You can create and build on your own and you can tell some things to others who, after filtering your words through their own intuition, will create even better things. Probably this is the reason why most of my realized objects were team made competition winning entries.

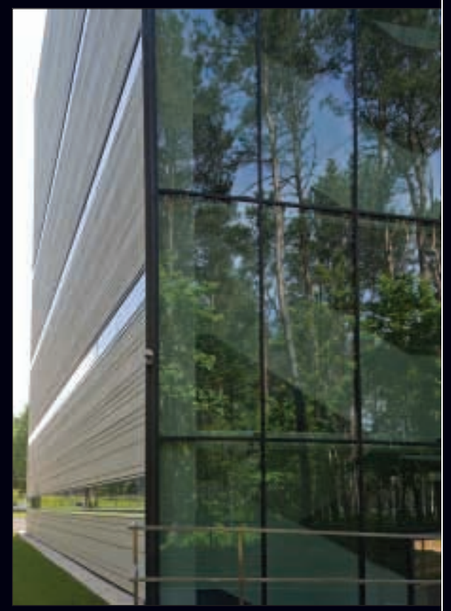

1 | 2 |
3 | | 4

1–4 – Univerzitní knihovna, Vilnius/Vilnius University Library, foto/photo: Raimondas Urbakavicius

When I think who/what is Paleko ARCH studija, I should rethink some historical aspects.

Professional Lithuanian architects flied high only in the period of Classicism and the most conscious search for native base manifested in the interwar period, prosperous time of the independent Republic of Lithuania (1918–1940). Post-war country, after the incorporation of Lithuania into the Soviet Union, was rebuilt and developed according to the principles of the Soviet urban development. During so-called "unfreezing" period, not only manifestation of international style but also search for revival of pre-war modernism ideas and national identity were apparent in Lithuanian architecture. At that time, contemporary Lithuanian architecture school, which we belong to, was established.

Rolandas Palekas

5 | 6
7 | | 8

5–8 – Univerzitní knihovna, Vilnius/Vilnius University Library, foto/photo: Raimondas Urbakavicius

Alberts Sarkanis
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Lotyšské republiky v České republice/Latvian Embassy in the Czech Republic
Hradešínská 3, Praha 10/Prague 10
Česká republika/Czech Republic
e-mail: embassy.czech@mfa.gov.lv
www.mfa.gov.lv

Architecture Week Praha je nádherné místo a příležitost, jak se setkat s přáteli, poznat nové lidi a vyměnit si zkušenosti z různých částí světa. Je to obzvlášť důležité pro mé lotyšské krajany, kteří jsou často Praze velmi vzdálení, ale zároveň blízcí svými myšlenkami a tvůrčí silou.

Díky svému kulturnímu dědictví a přítomnosti vynikajících architektů může být Lotyšsko skutečně pyšné na svou mimořádnou architektonickou různorodost. Kreativní myšlenky a jejich realizace v nedávných letech mohly být v Lotyšsku skutečným zadostiučiněním pro ty, kdo se těší z nelíčené krásy přírody. Architekti a stavitelé pracují na klasických moderních stavbách a trvalejších architektonických komplexech a ponechávají stranou čistě užitková komerční zařízení zaměřená na konzum.

Záhy bude otevřena nejvelkolepější stavba posledních desetiletí – Palác světla – Národní knihovna. Zároveň vyrostla v posledních letech jak v hlavním městě, tak i mimo řada velkých kulturních, vzdělávacích a obchodních budov. Mezi novými projekty jsou architektonicky výjimečné stavby, jako např. památník Zahrada osudu v Koknese či rekonstruovaná empírová daugavpilská pevnost, kde je umístěno umělecké centrum Marka Rothka.

Na letošním Architecture Week Praha se představí novinky ze starověkého livonského města Rēzekne, které leží ve středu východní oblasti Lotyšska nedaleko východní hranice Evropské unie. V posledních letech byly otevřeny dva zajímavé a velké komplexy – zcela nová multifunkční akustická koncertní hala Gors (Duch) a východolitevské centrum tvůrčích služeb Zeimuļs (Tužka). Majestátní koncertní hala je charakteristická svou bílou prosvětlenou hudební lodí proplouvající mezi latgalskými jezery a pahorky. Architektonicky novátorská Zeimuļs přitahuje zase svými moderními trendy a tradičními národními stavebními tvary a nezvyklými natočeními, které v sobě podle mě mají cosi skandinávského. Centrum má nabízet tvůrčí a novátorské prostředí pro mládež. Samotný komplex poblíž zámeckého pahorku Rēzekne je s mnoha svými nakloněnými plochami a střechami porostlými zelení významným přínosem mladé generace lotyšských architektů. Svět může být někdy méně složitý a nesrozumitelný, pokud se otevřeme a pokusíme se přijít s dobrými úmysly a učinit své okolí krásnějším a přátelštějším. A to platí i o architektech.

Architecture Week Prague is a wonderful place and opportunity to meet friends, to make new acquaintances and exchange ideas and experiences from different parts of the world. It is particularly important for my Latvian compatriots who often seem quite far away from Prague but at the same time so close in minds and creativity.

Due to rich cultural heritage and presence of outstanding architects, Latvia can really feel proud of having an enormous architectural diversity. The creative ideas and their implementation in Latvia during the recent years make true amends for people enjoying ingenuous and natural beauty. Architects and builders work on classically modern buildings and sustained architectural ensembles leaving aside over-utilitarian and consumer motivated commercial facilities.

Certainly, the most magnificent building of recent decades – the Palace of Light – the National Library is going to be opened soon. At the same time in recent years great cultural, educational and large companies buildings emerge both in the capital and regions of the country. Amongst the new projects there are some that particularly stand out architectionally, such as the memorial park "Garden of Destiny" in Koknese as well as a part of reconstructed empire styled Daugavpils fortress where Mark Rothko Art Centre is found.

This year in Architecture Week Praha news from the city of Rēzekne are presented which is located in the centre of the eastern region of Latvia and is an ancient city of Livonia near the European Union's eastern border. Now in the past year two interesting and great facilities have been opened – the first brand new multi-functional acoustic concert hall "Gors" [Spirit] and Eastern Latvian Centre of creative services "Zeimuļs" [Pencil]. The concert hall is characterized by its grandeur as well as the lightness of a white musical ship that floats between Latgale's lakes and hills. While the architecturally innovative "Zeimuļs" attracts with its modern trends and national traditional building forms and unusual twists, which I'd say have a Scandinavian touch. The center is intended to offer a creative and innovative environment for youth while the complex itself, featuring many sloping, green roof surfaces and facing Rēzekne castle mound is a significant contribution of the younger generation of Latvian architects.

Sometimes a world becomes less complicated and obscure if one opens his mind and offers good intentions to make his surroundings more beautiful and friendly. It goes to the architects as well.

Secese v Rize
Art Nouveau in Riga

Secese je umělecký styl přelomu 19. a 20. století. V architektuře založil dnešní systém stylů.

Secesní budovy jsou v městské zástavbě nepřehlédnutelné díky svému originálnímu a výraznému výtvarnému řešení. Jejich fasády často zdobí bohatý ornamentální dekor, který však není podstatou tohoto stylu. Ornamentální výrazové prostředky, charakteristické pro secesi, jsou obvykle organicky začleněny do základní architektonické formy.

Hlavní tvůrčí metodou tohoto stylu bylo výrazné zapojení utilitárních prvků (půdorysu, konstrukcí a stavebních materiálů) do umělecké podoby stavby. V architektuře se to projevilo různými uměleckými směry: eklekticky dekorativním, racionalistickým a národně romantickým. Nejtypičtějším racionalistickým směrem v rižské architektuře byla takzvaná vertikální secese.

Rozvoj secese v Rize nastal v době nebývalého rozmachu tohoto města. Počet jeho obyvatel rychle narůstal. Během několika let bylo postaveno přes 100 vícepodlažních domů. Na počátku 20. století rižské centrum získalo svůj charakteristický vzhled. Kolem roku 1904 se ve městě přestal používat eklekticismus, architektonický styl druhé poloviny 19. století. Kolem 40 % centrální zástavby tvoří secesní budovy, což je mnohem více, než v kterémkoli jiném městě na světě.

V Rize se významně uplatňovali místní architekti. Podle projektů Konstantinse Pēkšēnse zde bylo postaveno kolem 250 zděných vícepodlažních domů. Jānis Alksnis jich navrhl kolem 140, Oskars Bārs, Rudolf Dohnberg a Eižens Laube kolem 80, Aleksandrs Vanags 70, Paul Mandelstamm a Ernests Pole 40, Bernhard Bielenstein 30 a Mārtiņš Nukša 20. Skoro všichni tito tvůrci absolvovali Rižský polytechnický institut.

Art Nouveau is the style of art of the late 19th and early 20th century. It introduced a system of contemporary styles in architecture.

Art Nouveau buildings stand out in the cityscape with their original, distinctively expressive and saturated facade finish. However, the essence of the style is not in ornamental decor. Ornamentation, peculiar only to Art Nouveau, usually very harmoniously blends with the architectural structure.

The creative principle of the style was an artistically expressive interpretation of the utilitarian elements of the building i.e. functional planning, structural elements, building materials etc. Inherent to Art Nouveau are several different formal artistic trends, such as Eclectically Decorative Art Nouveau, Rationalistic Art Nouveau and National Romanticism. The most characteristic variety of this style in the Art Nouveau architecture of Riga is the so-called Perpendicular Art Nouveau.

The development of Art Nouveau in Riga coincided with an unprecedented boom of urban growth. The number of population rapidly increased. More than a hundred multi-storey masonry buildings were constructed in a few years. At the beginning of the 20th century the centre of Riga acquired its present appearance. Around 1904, the eclectic style of the second half of the 19th century almost completely ceased to be used in architecture. Art Nouveau buildings account for nearly 40% of the whole urban fabric of the city centre. It is much more than in any other city in the world.

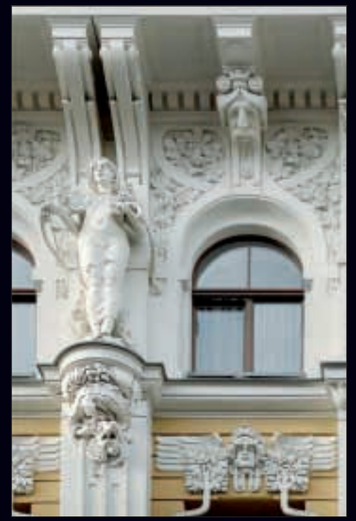

1 – Eklekticky dekorativní secese: Činžovní dům s obchody v ulici Smilšu iela 8. Architekti Heinrich Scheel a Friedrich Scheffel, 1902/Eclectically decorative Art Nouveau: Apartment house with shops at Smilšu iela 8. Architects Heinrich Scheel and Friedrich Scheffel. 1902.

2 – Eklekticky dekorativní secese: Činžovní dům v ulici Gertrūdes iela 10/12. Architekti Heinrich Scheel a Friedrich Scheffel, 1902./Eclectically decorative Art Nouveau: Apartment house at Gertrūdes iela 10/12. Architects Heinrich Scheel and Friedrich Scheffel. 1902.

Local architects were very prolific in Riga. Konstantins Pēkšēns made the designs for about 250 multi-storey masonry buildings. Jānis Alksnis was the author of designs of some 140 such buildings. The contribution of other architects was also very impressive: Oskars Bārs, Rudolf Dohnberg, Eižens Laube had designed about 80, Aleksandrs Vanags – 70, Paul Mandelstamm and Ernests Pole – 40, Bernhard Bielenstein – 30 and Mārtiņš Nukša – 20 buildings. Almost all of those architects were graduates of Riga Polytechnic Institute.

Eklekticky dekorativní secese
Eclectically Decorative Art Nouveau

Je pro ni charakteristická přehnaná vnější ornamentální zdobnost bez pevnější vazby na prostorové řešení stavby. Existují také budovy, u nichž se základní princip architektonické kompozice – rovnoměrný rytmus, nahuštění detailů, aplikativní ráz – neliší od eklekticismu 19. století. Inovací byly pouze dekorativní motivy – zakřiveně napjaté linie, ornamenty v podobě geometrických figur nebo stylizovaných rostlin, masky, protáhlé proporce aj. Díla eklekticky dekorativního stylu vznikala v počátcích vývoje secese a v Rize jich není mnoho. Jejich nejtypičtějšími příklady jsou stavby inženýra Michaila Ejzenštejna v ulici Alberta iela a jejím okolí a také několik budov projektovaných Heinrichem Scheelem, Friedrichem Scheffelem, Rudolphem Heinrichem Zirkwitzem, Jānisem Alksnisem a dalšími architekty.

An inherent feature of this stylistic trend is exaggeration of ornamental adornments lacking any direct reference to the spatial image of the buildings. While several apartment houses display the basic principle of architectural composition, i.e. a steady rhythm and saturation with finish details as well as their applique-like quality, which do not differ from the 19th century Eclecticism. Innovative for the period are only decorative motifs: curvilinear, tense lines, geometric figures or stylized floral ornaments, masks, elongated proportions and so on. Examples of the eclectically decorative trend appeared at the beginning of the Art Nouveau period, and there are only few of them in Riga. The civil engineer Mikhail Eisenstein inspired by this stylistic trend had designed some buildings in Alberta Street and its vicinity. Several houses in the eclectically decorative manner had also been designed by Heinrich Scheel, Friedrich Scheffel, Rudolph Heinrich Zirkvitz, Jānis Alksnis and others.

Vertikální secese
Perpendicular Art Nouveau

Je nejrozšířenějším směrem rižské secesní architektury, který získal oblibu po roce 1906. Umělecký tvar budov určovaly zdůrazněné vertikální kompoziční prvky fasád. Obvykle to jsou výrazně artikulované arkýře a reliéfy, pásy vystupující ze základní desky a sahající do výšky několika pater. Ornamentální výzdoba zaujímá mezipodlažní výplně, je zcela začleněna do základní architektonické formy fasád a současně zvýrazňuje vertikalitu kompozice. Stavby tohoto směru tvoří více než jednu třetinu celého různorodého dědictví rižské secese. Místy zcela určují ráz městské zástavby (v ulicích Brīvības iela, Gertrūdes iela, Aleksandra Čaka iela a jiných). Tento směr je rozsáhle zastoupen v tvorbě architektů Jānise Alksnise, Eižense Laubeho, Bernharda Bielensteina, Oskarse Bārse, Paula Mandelstamma a dalších.

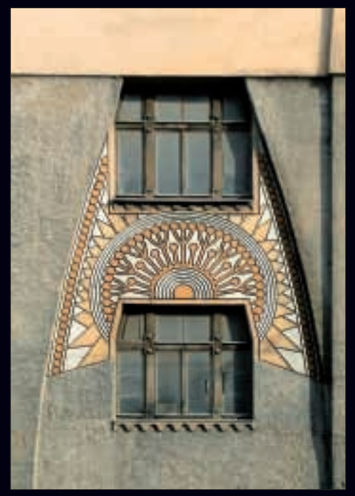

3 | **4** | **5** | **6**

3 – Vertikální secese: Činžovní dům a škola v ulici Gertrūdes iela 32. Architekt Eižens Laube, 1910./Perpendicular Art Nouveau: Apartment house and school at Gertrūdes iela 32. Architect Eižens Laube. 1910.

4 – Vertikální secese: Činžovní dům s obchody v ulici Brivibas iela 57. Architekt Jānis Alksnis, 1909./Perpendicular Art Nouveau: Apartment house with shops at Brivibas iela 57. Architect Jānis Alksnis. 1909.

5 – Národní romantismus: Činžovní dům v ulici Alberta iela 11. Architekt Eižens Laube, 1908./National Romanticism: Apartment house at Alberta iela 11. Architect Eižens Laube. 1908.

6 – Národní romantismus. Činžovní dům v ulici Aleksandra Čaka iela 26. Architekti Konstantins Pēkšēns a Eižens Laube, 1905./National Romanticism: Apartment house at Aleksandra Čaka iela 26. Architects Konstantins Pēkšēns and Eižens Laube. 1905.

It is one of the most characteristic formal trends in the Art Nouveau architecture of Riga, which became popular after 1906. Vertical elements of facade composition determine the artistic image of the building. Usually these are strongly articulated bay windows and relief, protruding bands raising several storeys high. Ornamental decors fill spandrels becoming fully incorporated into the basic architectural form of the facade at the same time accentuating its vertical composition. Buildings designed in this vein constitute more than one third of Riga's diverse Art Nouveau heritage. There are areas in Riga where this trend completely dominates the cityscape (in Brīvības iela, Gertrūdes iela, Aleksandra Čaka iela and in other streets). Perpendicular Art Nouveau is widely represented in the designs created by Jānis Alksnis, Eižens Laube, Bernhard Bielenstein, Oskars Bārs, Paul Mandelstamm and other architects.

Národní romantismus
National Romanticism

Je dokladem snahy o vytvoření svébytné lotyšské architektury. Tento směr se rozvíjel v letech 1905–1911 a byl inspirován lidovou dřevěnou architekturou a lidovým užitým uměním. Lotyšští architekti tehdy věnovali zvláštní pozornost přírodním stavebním materiálům. Pro stavby národního romantismu je typická určitá masivnost forem, monumentální ráz, strmé střechy, shora zešikmené okenní otvory a elegantní výzdoba etnografickými motivy, používaná dosti zdrženlivě a často přizpůsobená obecné secesní estetice zakulaceně plastických forem. Každá třetí či čtvrtá secesní budova v Rize více či méně patří k tomuto směru. V umělecké kompozici jsou nezřídka využívány konstrukční prvky, například kovové překlady nebo nosné trámy. Nejvýznamnějšími představiteli národního romantismu byli: Eižens Laube, Konstantīns Pēkšēns, Aleksandrs Vanags a Augusts Malvess. Tento styl je občas patrný také v tvorbě místních německo-baltských architektů.

This stylistic variety reflects the attempt of architects to create original Latvian architecture. This trend of Art Nouveau flourished between 1905 and 1911. It was inspired by applied folk art and vernacular architecture. Latvian architects insisted on using natural building materials. The buildings bearing stylistic traits of National Romanticism have solid appearance, monumental dignity, steep roofs, apertures with tapered upper parts, ornamentation including ethnographic motifs presented in a rather restrained manner and sometimes reproduced in line with the principles of Art Nouveau aesthetics, i.e. in rounded, sinuous patterns. At least every third or fourth Art Nouveau building in Riga bears elements of National Romanticism. Metal lintels, cantilevers and other structural elements are often used as means of artistic expression. The most outstanding masters of National Romanticism were Eižens Laube, Konstantīns Pēkšēns, Aleksandrs Vanags and Augusts Malvess. Some features of this stylistic trend can be discerned also in several works of local Baltic German architects.

3 | **4** | **5** | **6**

7 – Secesní budovy na rohu ulic Matisa iela a Aleksandra Čaka iela. Architekti Jānis Alksnis, Nikolai Nord, Aleksandrs Vanags a Ernests Pole, 1907–1912./Art Nouveau buildings on the corner of Matisa iela and Aleksandra Čaka iela. Architects Jānis Alksnis, Nikolai Nord, Aleksandrs Vanags and Ernests Pole. 1907–1912

Rižská secesní architektura
Art Nouveau Architecture of Riga

Zadavatel/Commissioner: Úřad architekta města Rigy/Riga City Architect's Office
Dodavatel/Contractors: H2E, Dardedze Holográfija
Text: Jānis Krastiņš
Fotografie/Photos: Jānis Krastiņš, Gints Šteins
Design: Ingūna Elere, Tatjana Račiņeca
Riga 2010

Úřad architekta města Rigy/Rīgas pilsētas arhitekta birojs
Dzirnavu iela 60/2-21, Riga, LV 1050, Lotyšsko/Latvia
tel.: +371 67105941
www.pilsetasarhitekts.riga.lv

Studio SAALS

Studio SAALS
Rasa Kalniņa
Maris Krumiņs

e-mail: info@saals.lv
www.saals.lv

Studio SAALS je malá soukromá lotyšská architektonická kancelář. U každého projektu si nejprve získává informace o umístění, prostředí, historii a lidech, které pak sestaví do určitých relací a proporcí a zamyslí se nad duchem stavby.

Světové kulturní dědictví je spojováno s jistou tíživou velikostí, objemnými knihami a hlubokými znalostmi. Zúžíme-li je na osobní zkušenost architekta, můžeme se zmínit o několika příkladech, jaký může mít toto dědictví dopad na architekturu typickou pro studio SAALS. Architektku Rasu Kalninovou ze studia SAALS ovlivnily v první řadě tři fenomenální díla – – egyptské pyramidy, Gaudího tvorba a rukopis vastu šástra.

Neobvyklý vývoj forem ji dovedl ke studiu architektury. Gaudí byl živým důkazem, že to i tak jde – prostě jinak! Citlivě, nezvykle, v souladu s přírodou a za překonávání společenských limitů – to je Gaudího architektura, velmi specifická, a přesto součást světového kulturního dědictví.

Egyptské pyramidy odhalují možná cosi nemožného, jsou architektonickým fenoménem a jednou z velkých záhad světa. Vědci dodnes nedokážou uspokojivě vysvětlit, jak byly postaveny. A lidé stále nechápou, jaký byl jejich cíl a k čemu byly využívány. Pyramidy nám kladou víc otázek, než poskytují odpovědí, a cítíme tu sílu – možné je všechno! Védskému poznání se podle rukopisu vastu šástra podařilo dotknout se jemné struktury formy. Pokud člověk při navrhování formy porozumí nejdůležitějším prvkům, jež ji utvářejí, a jsou mu jasné toky energií, snáze mezi ním a formou dojde k interakci. Je třeba tříbit nejen formu a funkci, ale snažit se i o harmonii s přírodními silami a utváření ducha stavby.

Smysly, pocity, začlenění do prostředí, jednolitost – pro studio SAALS je duch stavby jedním z nejdůležitějších aspektů. Dalším stejně významným je design, skulpturalismus. Díla Miese van der Rohe s jejich jednoduchým, elegantním jazykem tvarů, detailů a proporcí měla velký vliv na Marise Krūmiņše (SAALS) a na jeho schopnost proniknout do podstaty architektury.
Architektura je v nejlepším případě utvářena z jednoho materiálu jako socha ve velkém měřítku.
Všechny stupně mají stejnou důležitost – jak se projekt vyvíjí, jak se staví objekt, jak funguje a jak stárne. A v dnešní době – dokonce jak se jeví v Google Earth.
Všechny projekty v SAALS jsou realizovány v synergii s duchem a krásou, v čisté architektonické a organizované podobě.

Architectural Studio SAALS is a small, personal Latvian architect office. Every Project is created by gaining the knowledge about location, environment, history, people and structuring that in a certain relations and proportions, and adding the soul.

The World culture heritage is linked with some sense of heaviness, thick books and deep knowledge. Narrowing the world culture heritage down to the personal experience of an architect some examples of how the world architecture heritage can have an impact on the architecture created by SAALS can be mentioned. Especially influential for architect Rasa Kalnia, SAALS are three phenomenons – Egypt Pyramids, Architecture by Gaudi and Indian Vastu Shastra.

It is the unusual form development that inspired her to study the architecture. Gaudi was a live proof that it is possible also that way – differently! Sensitive, unusual, connected with nature and beyond the society limits – that is Gaudi architecture, although very unique, it is already a part of world culture heritage.
The Pyramids of Egypt reveal the possibly impossible world. World architecture phenomenon. One of world's great mysteries. Even these days the scientists cannot explain how the pyramids were built. The aim and use

of pyramids is also not completely understood for people these days. Pyramids create more questions than answers, they open, let to feel the power – everything is possible!
The Vedic knowledge has let Vastu Shastra to touch the fine structure of shape a little closer. To create the shape by understanding the prime elements composing the shape and the flows of energy those have an impact on the interaction between a person

1–2 – BĀKA, maják/Light house

and the shape. To refine not just the shape and function, but also the harmony with natural forces, to form the soul of the building.

Senses, feeling, integration in the environment, uniformity – the soul of the building is one of the important architectural aspects for Studio SAALS. Another aspect of the same importance for the architectural Studio is the design, sculpturalism. The works by Mies van de Rohe has a great impact on Maris Krūmiņš, SAALS architectural insight with their simple, elegant language of shapes, details and proportions. In the best case architecture is formed from one material as a large scale sculpture.
All the stages are equally important – how the Project is developed, how the building is erected, how does it functions and how it grows old. These days – even how the building looks like in Google Earth.
All projects by SAALS are brought together by synergy of the soul and beauty in the architecture, clean and organised shape.

BĀKA (Maják/Light house)

Jednopatrová stavba ze silikátových cihel – – bývalá odvodňovací čerpací stanice – byla zrekonstruována jako centrum vodní turistiky s výstavní halou, kuchyní a místem pro odpočinek, skříňkami pro sportovce, prostorami pro personál, konferenční místností, hotelovými pokoji a terasami s vyhlídkou ze střechy.
V samostatné budově jsou sklady sportovního materiálu.

Parcela je umístěna mezi jezerem Lubāna a rybníky Kvapanu na půvabném, bujně porostlém místě, charakterizovaném rozlehlostí a jasnou lineární strukturou. Stejná je i základní koncepce architektonického řešení.

Nová budova je umístěna v linii s rekonstruovanou stavbou a postranní fasády hledí do ulice. Každý kolemjdoucí si tudíž objektu snadno všimne.
Rozdělení do zón je následující:
– přední sportovní plocha
– komplex budovy s terasami a parkovišti
– nádvoří s dětským hřištěm, umístěné pod stávající kovovou konstrukcí i pod širým nebem
Na pozemku jsou pěší cesty s lávkami zabíhajícími hluboko do jezera Lubāna a do rybníků. Lávka vybíhající do jezera slouží i jako přístaviště pro lodě; na jejím konci se plánuje stavba sauny na pontonech.

The former drainage pump station – a single storey silicate brick building reconstructed as a water tourism centre with exhibition hall, kitchen with leisure room, sportsmen locker rooms, staff room, conference room, hotel rooms and terraces with a roof view. In an independent building a sports equipment storage is placed.
The plot is located between Lubāna Lake and Kvapanu ponds, in a wild, scenic place, which is characterized by its vastness and a clear linear structure. This is also the fundamental conception of the architecture.
The new building is located in line with the reconstructed building, with the sideline façades facing the road. Thus the object is easily noticed by the by-passers.
A representative zoning is designed:
–the front sports ground
–building complex with terraces and parking lots
–courtyard children playground under the current metal structures, as well as open air stage

The plot includes pedestrian paths continued by footbridge roads into Lubāna Lake and the ponds. The footbridge road in the lake serves as a boat dock, and at the end of the footbridge road a sauna deployment on pontoons is planned.

Centrum Rēzekne – Zeimuļs (Tužka)/Rēzekene Centre – Zeimuļs (Pencil)

Podle legendy dosud žije uvnitř zámecké vyvýšeniny Rēzekne královská dcera Roze a čeká, až ji někdo vyvede zpátky na svět... Mezitím přišel kouzelník a nadzdvihl zemi. Na uvolněném místě mohlo každé děcko z Rēzekne vyrůstat do krásy, moudrosti a výjimečnosti. A kouzelník zarazil do země tužky. Dospívající chlapci a dívky vyšplhali na kopec, aby se ukázali a předvedli svá velká díla. Páni z Rigy, obdivujte je!

Myšlenka stavby vznikla jako návrh do architektonické soutěže o uspořádání místa vedle vyvýšeniny se zříceninou hrádku Rēzekne a v souladu s cílem města vytvořit inovativní, kreativní prostředí pro děti a mládež, jež by stimulovalo mladé lidi po studiích k návratu do Rēzekne, aby tam žili a pracovali, vnesli do něj nové, jedinečné motivy a vtiskli městu pečeť nové doby.
Prostor se vine kolem lokální dominanty – hradní vyvýšeniny, je včleněn do okolního terénu a nabízí výhled na kopec s hrádkem a kostel. „Tužky" zaklesnuté do zeleně slouží jako popředí k existujícím budovám ze sovětské éry.

3 | 4

3–4 – Centrum Rēzekne – Zeimuļs (Tužka)/Rēzekene Centre – Zeimuļs (Pencil)

„... vzrušující krajina na okraji městského centra s pohledem na hradní vyvýšeninu se středověkou a státem udržovanou ruinou – největší turistickou atrakcí města. Samotné místo nabádalo k tomu, aby byla stavba zapuštěná do země a pátá fasáda – geometricky do trojúhelníku navržená zelená střecha – se stala jejím hlavním znakem. Budova má strukturu z odkrytého monolitického betonu přilepeného na exteriér. Většina místností má pravoúhlý půdorys – dramatické stropy obnaženého betonu a proměnlivá geometrie oken přispívají k úžasné rozmanitosti a jedinečnosti prostoru. Tvar střechy dodává dětem nejen pocit bezpečí a ochrany, ale usnadňuje i bohatý a různorodý průtok přirozeného světla nejrůznějšími otvory do místností, hal a chodeb, zatímco sama tajuplně září do tmy. Vnitřní intimní přízemní dvůr vnáší světlo do místností, které jsou umístěny dál od povrchu. Krajinné úpravy v okolí budovy s betonovým i zeleným povrchem vycházejí ze stejných geometrických zásad jako u střechy a působí v každém detailu překvapivě vkusně a skulpturálně. Nová stavba se stala integrální součástí existující dramatické krajiny, vstoupila dokonce do místních legend a pohádek a příznivě ovlivňuje lidovou představivost. Je příkladem soudobého designu, který vychází z okolního fyzického a emocionálního prostředí, místního genia loci a tradičních archetypů, a vytváří dětem hřejivé a přátelské ovzduší. Přestože rozloha celého areálu je 6.000 m², stavba působí přívětivě lidsky a útulně a je dobře slučitelná s menšími historickými budovami ve středu města."

'There is a legend about King's daughter Roze who still lives underneath the Rēzekne castle mound and waits for the one to bring her into the world... Meanwhile a wizard came on the other side and lifted the earth up. A free space was left there for every little kid in Rē zekne to grow up tall, wise and special. And the wizard stuck the pencils into the ground. The teenagers came and climbed up there to show themselves and their great works. Let the gentlemen of Riga to admire!'

The idea of the building was developed as a proposal for an architecture competition for a place next to the castle mound of Rēzekne and aim of the city – to create innovative, creative environment for children and youth in Rēzekne that would stimulate the young graduates to return to live and work in Rēzekne town after their studies, unique, new leading-motive for the development of the town, new impress of time.
The volume of the space is bent around the local dominant – the castle mound of Rezekne; it is embodied in the terrain of surroundings with open views towards the castle mound and the church.
The "pencils" stuck in the green volume serve as the foreground for the existing soviet period buildings.

'...a dramatic landscape on the edge of the town centre facing an ancient castle mound with medieval, state-preserved ruins – the main tourist attraction of the town. It was the site itself that suggested the building should settle deep into the ground and that the fifth facade – – the geometrically triangulated green roof – – should become the main feature of the structure. The building is a structure of exposed, monolithic concrete, plastered on the exterior. Still, most of the rooms are rectangular in plan – the dramatic ceilings of exposed concrete and variable window geometries create the amazing diversity and uniqueness of space. The shape of the roof not only creates a feeling of safety and protection for the children, but also allows for an ample and diverse flow of natural light through various openings into all the rooms, halls and corridors, while from the outside it shines mysteriously in the darkness.
An intimate inner courtyard on the ground floor brings light into activity rooms located further from the surface. The landscaping around the building, in both concrete and green surfaces, continues the same geometric principles as used for the roofs with surprising sculptural feel and artistic touch in every detail. The new structure became an integral part of the existing dramatic landscape, and even a part of local legends and fairy tales, extending the popular imaginations. It is example of contemporary design emerging from physical and emotional surroundings, from local spirit and traditional archetypes, providing a warm and friendly new environment for the kids. Despite its 6,000 m² area, the building feels human and homely, compatible with the small-scale historical buildings of the town's centre.'
(A10, *48, Anita Anteniške)

Sportovní hala Malta
Malta´s Sports Hall

Projekt multifunkční sportovní haly v lotyšském městě Malta spojuje dvě školy. Stávající i navrhovaná stavba jsou v jedné ose, takže všechny areály jsou pohodlně dostupné bez nutnosti opouštět školní budovu. Navrhovaná hala bude v budoucnu sloužit městu jako sportovní centrum. Stinná mezera odděluje první patro od výraznější vysoké budovy a srovnává tak měřítko do detailnějších a příhodnějších dimenzí. Barevné kovové stěny haly jsou obložené dřevěnými trámy a přirozeně tak navazují na nedaleký lesní horizont. Trámové obložení a individuální barvy každé fasády ze strany města i stadionu jsou evokací dynamiky a sportovního pohybu.

The Project of Malta multifunctional hall joins two schools. The existing as well as the designed buildings are located on one axis, thus all the areas are conveniently accessible without leaving the school building. The designed sport hall will serve as a municipality sport centre in the future. A shadow gap separates the first floor from the high building volume, making detailed and more suitable scale for the people. The hall's colourful metal walls are cladded with timber, that way connecting with the nearby forest horizon. The spread out timber cladding and the individual colour of each facade from the town and stadium side create a dynamic and sporty association in the movement.

5 | | | | 6 |

5–6 – Sportovní hala Malta/Malta´s Sports Hall

IHNED.cz

HNZPRÁVY HNBYZNYS HNLIFE HNART HNTECH HNSPORT HNDIALOG HNFUTURE

HLEDÁME
CHYTRÉ ČTENÁŘE.
ZN. IHNED.

Nabízíme trvalý vztah, plný výletů do světa informací s **nezávislým** pohledem na věc. Klademe důraz na hodnotu **relevantních** informací z **jiného úhlu pohledu**, a to nejen na **byznys** či **zpravodajství** z domova i ze světa, ale i aktuální **dění** ze života kolem nás. Otevíráme svět **umění**, IT, **technologií** a vědy, **sportovních** vítězství a proher, a nahlížíme do budoucnosti. Jsme potvrzením toho, že skutečná komunikace musí být **dialog**.

IHNED.cz

OBJEVTE NEZÁVISLÝ
POHLED NA VĚC

www.IHNED.cz

Souriya Otmani

Souriya Otmani
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Marockého království/Embassy of the Kingdom of Morocco
Mickiewiczova 254/6
160 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
e-mail: sifamapragu@iol.cz

Marocká architektura je svůdná, bohatá a tak rozmanitá, jako krajina této země. Dlouhá historie domorodých berberských obyvatel, řada cizích nájezdníků, stejně jako náboženské a kulturní vlivy, formovaly místní architektonické styly. Zdejší architektura, to jsou jak ornamenty v zářivých barvách, tak prosté, čisté linie v zemitých tónech. Marocká architektura je popisována jako exotická, vznešená, eklektická, současná i tradiční.
Vlivy z arabského světa, Španělska, Portugalska a Francie jsou v architektuře Maroka dodnes patrné jak samostatně, tak v kombinaci s berberskými a islámskými styly. Mezi stavbami se mísí staré zdi kasby a města ve francouzském stylu, která jsou pozůstatky kolonizace, s komplikovanými mešitami a marockými domy riad. Ve městech jako je Rabat nebo Casablanca se budují uhlazené moderní domy, které nemají žádný zvláštní vztah k žádnému z historických marockých architektonických stylů. Asi nejsilnější vliv na architekturu v Maroku, jak starou, tak i modernější, mají designové prvky islámu. Kaligrafické křivky veršů z Koránu, do detailu propracované frýzy květin a geometrických vzorů, to jsou unikátní motivy, které najdeme v mešitách i na mnoha jiných typech staveb. I hispánsko-maurská architektura je v Maroku hluboce zakořeněná. Do Maroka ji přes Gibraltarský průliv přinesla dynastie Almorávidů, která v 11. století vytvořila velkou říši a jejíž typický styl charakterizují ostře bílé zdi, zelené štukové střechy, oblouky a klenby.
Marocké architektonické prvky se neomezují pouze na exteriéry staveb nebo interiérovou výzdobu zdí a stropů. Vnější i vnitřní součásti marocké architektury pečlivě vytvářejí umělečtí řemeslníci, které si své umění již po generace předávají z otce na syna. Každá nová generace přidává něco ze své moderní doby, přičemž tradiční způsob výroby zůstává neměnný.
Je mou příjemnou povinností představit vám slavné marocké architekty z mé milované vlasti, Azizu Chaouni a Fikri Benabdallaha a jsem velice hrdá, že se zúčastní festivalu Architecture Week Praha 2013. Je to zásluhou Azizy Chaouni, která má za sebou profesionální zkušenost z kanceláří v Maroku, v Evropě, v Kanadě i ve Spojených státech, včetně takových jmen, jako je Hashim Sarkis ALUD, Diller Scofidio Renfro nebo Renzo Piano Building Workshop, kde se zaměřovala na rozvíjející se problémy světového designu a metodologii integrace architektury a krajiny výzkumem potenciálu zelených technologií a aridních oblastí. Byla oceněna v mnoha mezinárodních soutěžích.
Dalším slavným architektem je Fikri Benabdallah, který kombinuje funkční uspořádání s precizním morfologickým a plastickým rukopisem. Čistota a střídmost objemů dodávají jeho stavbám lehkost a typický vzhled, používá efekt silného středu, kdy projekty konstruuje kolem centrálního bodu, „srdce", v němž se soustředí veškerá lidská činnost. Je to jakási připomínka arabsko-andaluské architektury, nevyčerpatelného zdroje inspirace modernity. Mezi jeho nejvýznamnější projekty patří Nukleární výzkumné centrum Maâmora, letiště Fés – Sais, Al Hoceima, Ouarzazate, Oujda, Bensliman, obnova Marockého domu v Pařížském mezinárodním kampusu, nebo rekonstrukce fezu v Najjarine.

Moroccan architecture is alluring, rich and as varied as the landscape of the country itself. Its long history of indigenous Berber people and a series of foreign invaders as well as religious and cultural influences have shaped the countries architectural styles.
The architecture can range from ornate with bold with colors to simple, clean lines with earth tones. Morocco's architecture has been described as exotic, majestic, eclectic, contemporary and traditional a true life style. Influences from the Arab world, Spain, Portugal and France are still can be seen in Moroccan architecture, both on their own and blended with Berber and Islamic styles. Among the buildings, and old Kasbah walls, the French style-towns left behind by colonization and intersect with intricately detailed mosques and riad-style homes. a sleek modern designs are being constructed in cities like Rabat and Casablanca that give no particular homage to any of the past Moroccan architecture styles.
Perhaps the strongest influence on Moroccan architecture, both old and more modern is the Islamic design elements. Sweeping calligraphy of Quranic verses, extremely detailed friezes of flowers and geometric patterns are unique features, not only of mosques but many other types of buildings as well.
Hispano-Moorish architecture has also made deep roots in Moroccan architecture. Brought into Morocco during the Almoravid dynasty over the straight of Gibraltar, who formed an empire in the 11th century (ca. 1062–1150), its distinctive style is characterized by sharp white walls, green stucco roofs among the arches and domes seen in other typical forms of architectural works.
Architectural elements of Moroccan design do not stop at the exterior building design or interior works of the walls and ceiling. Both the exterior and interior components of Moroccan architecture are painstakingly produced by hand by crafters from generations of Moroccans who pass their craft down from father to son. While the next generation makes sure to add some of their modern ideas, the sense of tradition in how they are crafted will never die.
It's a decent opportunity to me to introduce performing Famous Moroccan architects from my beloved national the architects Aziza Chaouni and Fikri Benabdallah, and I am so proud of their collaboration with Prague Architecture Week 2013. It is a unique initiative from Aziza Chaouni who has developed her professional experience in offices in Morocco, Europe, Canada, and the United States including Hashim Sarkis ALUD, Diller Scofidio Renfro, and Renzo Piano Building Workshop, while she focused on both developing world design issues and on methodologies to integrate architecture and landscape, and more particularly through investigating the potentia l of green technologies in arid climates. She has been recognized with top awards for both the Global and Regional Africa and the Middle East competition.
Among other famous Architects is, Fikri Benabdallah who combines between the performance of the functional organization and the rigor of morphological and plastic writing. The purity and the sobriety of the volumes give his buildings lightness and a special signature, he use an effect of strong centrality by structuring his projects around a central area, the "heart" where the human activities are centered; it is a kind of reminder of the Arab-Andalousian architecture, an inexhaustible teaching source of modernity. An examples of his various projects; the most important are the Nuclear Research Centre of Maâmora, airports of Fés – – Sais, Al Hoceima, Ouarzazate, Oujda, Bensliman, the renovation of the House of Morocco in Paris International Campus, the restoration of all Najjarine Fes.

Aziza Chaouni

Aziza Chaouni Projects (ACP)

Rue Sherif Radi, Angle Avenue des FAR
Immeuble Tajmouati 6eme etage, Fez, Morocco
e-mail: ac@azizachaouniprojects.com
www.azizachaouniprojects.com

Aziza Chaouni Projects (ACP) je multidisciplinární designérská firma vlastněná 100 % ženami s pobočkami ve Fezu a v Torontu. Než založila ACP, byla Aziza Chaouni spolu-ředitelkou studia E.A.S.T. Kanceláře ACP tvoří malé týmy návrhářů z oborů jako je architektura, krajinná architektura, urbanismus a stavitelství. Naše kanceláře jsou však často plné dalších lidí, jelikož obvykle spolupracujeme s celou řadou odborníků (jako jsou ekologové, stavbaři, geografové, teoretikové, ekonomové, hydrologové) a se stážisty z různých zemí. Věříme, že více neznamená jen plodnější zázemí pro inovaci, ale že více znamená i veseleji.

Jsme zvídaví, a proto pracujeme na projektech od nábytku až po územní plány. Práce v různých měřítcích nám umožňuje uchopit a do detailu pojmenovat většinu aspektů, které naše projekty mají. Vláknem spojujícím naše více-rozměrné projekty je fakt, že vidíme překážky jako příležitosti, ne jako slepé uličky, a jako prostředky podněcující kreativitu a inovaci. Nejsme oddáni stylu ani estetice, ale zlepšování zastavěného prostředí. Naše motto je dělat lepší místa a prostory.

Aziza Chaouni Projects (ACP) is a 100% woman owned multidisciplinary design firm with offices located in Fez, Morocco and Toronto, Canada. Before founding ACO, Aziza Chaouni was the co-principal of Buerau E.A.S.T. ACP's offices are composed of small teams of designers with expertise in architecture, landscape architecture, urban design and construction. However, our offices are often in flux as we usually collaborate with a wide range of experts (i.e. ecologists, builders, geographers, theorists, economists, hydrologists, to name a few) and student interns from various countries. We believe that that more is not only a fertile ground for innovation but more is also merrier.

We are curious and so, we work on projects that range in scale from furniture to city planning. Working across scales allows us to be able to grasp and address with minutia most of the dimensions of our projects. The common thread amid our multi-scalar projects is that we see constraints as possibilities rather than dead ends and as a means to compel creativity and innovation. Our commitment is neither to a style nor an aesthetic but to improve the built environment. Making better places and spaces is our motto.

Chwiter

Tréninkové a výukové centrum pro udržitelný rozvoj/Training & Teaching Center for Sustainable Development
Marrákeš, Maroko/Marrakech, Morocco
Termín/Duration: 2010

Nové město Chwiter leží devět kilometrů severně od Marrákeše na silnici RN15, která spojuje Marrákeš s Ouarzazate. Úkolem odborníků z Tréninkového a výukového centra pro udržitelný rozvoj je propagovat rychle se rozvíjející udržitelný stavební průmysl v Maroku.
Architektonický výraz se zrodil z potřeby vytvořit zařízení, které by bylo nástrojem informování veřejnosti o udržitelném designu a výstavbě. Tradiční konstrukce z udusané hlíny schopná zpomalovat přenos tepla a solární komíny zajišťující přirozenou ventilaci takzvaným „komínovým efektem" definují vnější vzhled projektu. Jednoduché přímočaré hmoty jsou uspořádané tak, že vymezují různě veliké dvorky sloužící různým účelům. Kromě toho, že jsou to otevřené prostory, mají dvorky zachycovat solární energii, přivádět do interiéru chladný vzduch a čistit vodu. Ikonická protažená konstrukce viditelná ze silnice RN15 dává projektu identitu a zároveň za slunečných dnů podporuje přirozenou ventilaci přes dvorky a během bouřek slouží jako trychtýř sbírající dešťovou vodu. Kompostovací toalety snižují spotřebu vody a produkují užitečný kompost. Zahrady, fotovoltaické články a sběrače rosy na střechách maximalizují produktivitu stavby, zatímco rozlehlé zelené střechy snižují energetickou zátěž pomocí kvalitní izolace a evapotranspirace.

The new town of Chwiter is located nine kilometers to the north of Marrakech on route RN15 that connects Marrakech to Ouarzazate. The aim of the Training and Teaching Center for Sustainable Development Professionals is to provide exposure to the burgeoning sustainable construction industry in Morocco.

The architectural expression was borne out of the aim to create a facility that would be in and of itself a tool for educating the public about sustainable design and construction. Traditional rammed earth construction capable of retarding the transfer of heat and solar chimneys for inducing natural ventilation through what is termed the "stack effect" define the outward appearance of the project. Simple rectilinear volumes are organized to define courtyards of varying size, proportion, and function. In addition to providing open space, the courtyards are equipped to collect solar energy, provide cool air intake for interior spaces, and clean graywater. An iconic tensile structure visible from route RN15 not only gives identity to the project but also encourages natural ventilation through the most public of the courtyards on sunny days and serves as a funnel for collecting rainwater during storm events. Composting toilets reduce water needs on-site while producing useful compost. Kitchen gardens, photovoltaic cells, and dew collection on rooftops maximize the productivity of the site while extensive green roofs reduce energy loads through increased insulation and evapotranspiration.

Fikri Benabdallah

Fikri Benabdallah
Architekt/Architecte

Agence Mohammed Fikri Benabdallah
10 , Rue du 16 Novembre
Apprt n°5ème 3ème étage
tel.: +212 537 351 020
E-mail: fikribenabdallah@menara.ma

Architekt Fikri Benabdallah, nadšený obdivovatel současné architektury, slučuje funkční organizaci staveb s přísností morfologického a plastického zápisu. Čistota a střízlivost obsahu propůjčuje jeho budovám světlost a dodává jim zvláštní rukopis. U většiny svých děl využívá architekt účinku zdůrazněné středovosti a uspořádává své projekty kolem centrální zóny („srdce"), kam soustřeďuje lidské aktivity; připomíná tím arabsko-andaluskou architekturu, jež je pro dnešní modernu nevyčerpatelným zdrojem poučení.

Fikri Benabdallah absolvoval v roce 1980 Ecole Superiéure des Beaux-Arts v Paříži – UP1.

Nejvýznamnějšími z řady jeho dokončených projektů jsou Středisko jaderného výzkumu v Maâmoře, letiště ve Fásu-Saisu, Al Hoceimě, Ouarzazate, Oujdě a Benslimanu, modernizace Marockého domu v mezinárodním univerzitním areálu v Paříži a rekonstrukce celého Najjarinského Fesu. Za obnovu mešity Al Qaraouiyine ve Fezu byl roku 2010 nominován na cenu Agy Chána.

As a devoted fan of Contemporary Architecture, the architect Fikri Benabdallah combines between the performance of the functional organization and the rigor of morphological and plastic writing. The purity and the sobriety of the volumes give his buildings lightness and a special signature.

In most of his works, the architect uses an effect of strong centrality by structuring his projects around a central area, the "heart" where the human activities are centered; it is a kind of reminder of the Arab-Andalousian architecture, an inexhaustible teaching source of modernity.

Fikri Benabdallah graduated in 1980 from the Ecole Superieure des Beaux-Arts de Paris – – UP1. He joined the Division of Architecture Department of Urban Planning in Rabat in 1981 when he became head of a major program of architectural research for ten years. He was elected General Secretary of the National Association of Architects and Planners in 1985 and joined in 1992 the Supreme Council of the Order of Architects. He is also a founding member of the Steering Committee of the Forum of Architects.

Meanwhile he taught between 1985 and 2002 at the National School of Architecture Rabat where he trained many architects' promotions. In 1999 he was awarded, together with Paul Andreu, the first contest of the Great stadium of Casablanca. In 2001, he founded the group with Confluence Architects Rachid Andaloussi, Taoufik El Oufir and Abdelouahed Mountassir,

Od roku 1981 pracoval v oddělení architektury městského plánování v marockém Rabatu, kde se stal na deset let vedoucím hlavního programu architektonického výzkumu. V roce 1985 byl zvolen generálním tajemníkem Národního svazu architektů a plánovačů a v roce 1992 se stal členem nejvyšší rady Řádu architektů. Je rovněž zakládajícím členem řídícího výboru fóra architektů. V letech 1985-2002 vyučoval v Rabatu na Národní škole, kde školil řadu mladých architektů. V roce 1999 byl spolu s Paulem Andreu vybrán v soutěži o Velký stadion v Casablance. O dva roky později se spojil s Confluence Architects – Rachidem Andaloussim, Taoufikem El Oufirem a Abdelouahedem Mountassirem, autorem globálního rozvoje údolí Bouregreg mezi městy Rabatem a Salé.

Maroko
Morocco

The Embassy of the Kingdom of Morocco in Prague

author of Global Development Party Bouregreg Valley between Rabat and Salée.
He has completed various projects; the most important are the Nuclear Research Centre of Maâmora, airports of Fés – Sais, Al Hoceima, Ouarzazate, Oujda, Bensliman, the renovation of the House of Morocco in Paris International Campus, the restoration of all Najjarine Fes.
He was nominated for the Aga Khan Award in 2010 for the restoration of Al Qaraouiyine Mosque in Fez.

Rekonstrukce mešity Al Qaraouiyine:

Od vzniku Muzea uměleckého řezbářství, které sídlí v nádherném Nejjarine Foundouk, byla rekonstrukce mešity Al Qaraouiyine klíčovým pokrokem v metodologii a technické konzervaci historického dědictví.
Na základě vědeckých a mezioborových úspěchů vedl projekt k rehabilitaci originálního vzhledu památky, zesílení základů, dekorativní konzole a k zachování její duchovní funkce.
Tento zjevný úspěch v životě architekta vyzdvihuje podíl jeho kolegy Alae Bouayada.
Foundouk Nejjarine je budova z 18. století, která uchovává bohatou historii marockého uměleckého řezbářství. Hispánsko-muslimský styl místa byl věrně a pečlivě zachován. Původní kupecký hotel se přizpůsobil svému novému poslání a stalo se z něj Muzeum uměleckého řezbářství. Stará budova se skládala ze tří výstavních pater. Expozice je rozdělena do tří tematických okruhů: dřevo v domácnosti, v architektuře a v liturgii.

Vzorky různých druhů dřeva, tesařské nástroje a další tradiční řemesla představují jedinečnost marockého umění. V prvním patře, v domácí sekci, jsou vystavené hračky, krabičky, police a další dětský nábytek. Druhé patro je věnované dřevu v islámské liturgii. Ukázky starých hudebních nástrojů, náboženské předměty a zbraně vyprávějí o marocké důmyslnosti.

Vůně dřeva zve k návštěvě a vypráví příběh architektonické tradice unikátního způsobu života: marockého...

Restoration of the Al Qaraouiyine Mosque:

Since the creation the Museum of Wooden Arts and Crafts which is housed in the beautiful Nejjarine Foundouk; the restoration of the Al Qaraouiyine Mosque has been a crucial advancement in the methodology and technical preservation of the historical heritage.
Based on scientific and multidisciplinary achievements, the project led to a rehabilitation of the original image of the monument, a reinforcement of the substructure, the decorative bracket and hence to the sustainability of its spiritual function.
This notice able achievement in the architect's life emphasizes the contribution of his colleague late Alae Bouayad.
Foundouk Nejjarine is an 18th century built to preserve the rich history of the Moroccan wood craftsmen.
The Hispano-Muslim style of this place was loyally and meticulously kept. Since the rehabilitation, the old merchants hotel has adapted to its new vocation; it is has become the Museum of Wooden Arts and Crafts.
The old building was constituted of 3 gallery floors. The exhibition is organized according to 3 thematic orders: domestic wood, architectural wood and liturgical wood. The wood type samples, the carpenter's tools and other traditional crafts show the unique Moroccan know-how. In the first floor, the second domestic section exhibits a toy set, some boxes, shelves and other children's furniture.
The second floor is devoted to liturgical Islamic wood. The samples of old music instruments, the objects of worship and the weapons tell long about the Moroccan knowledge ingeniousness.
The olfactory atmosphere of wood is an invitation to refinement and also a story about the architectural traditions of a special way to live: the Moroccan one...

Centrum nukleárních studií Mâamora/Center of Nuclear studies of Mâamora

Centrum začalo fungovat v roce 2002 a je národním střediskem jaderného výzkumu. Stojí v lese Mâamora a skládá se z 12 budov rozestavěných na 24 hektarech kolem ústředního prostoru, kde se nachází reaktor.

This center put into operation in 2002, is the country's technology watch in term of nuclear research. Built in the Forest of Mâamora, it includes 12 buildings stretching over 24 hectares and articulated around a central space that contains the reactor building, center piece of the device.

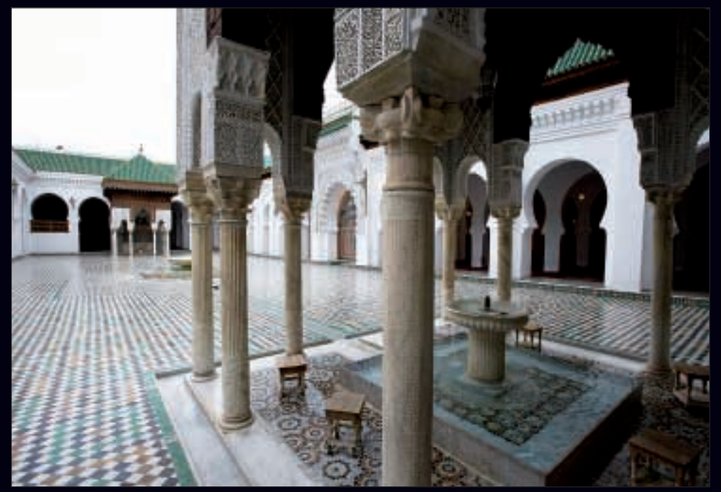

Pablo Macedo Riba

Pablo Macedo Riba
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Mexika/Mexican Embassy
V Jirchářích 151/10, Praha 1/Prague1
Česká republika/Czech Republic
www.sre.gob.mx/republicacheca

Velvyslanectví Mexika v České republice má to potěšení představit příspěvek své země na mezinárodním festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013.

Je všeobecně známo, že Mexiko má velmi bohatou architektonickou tradici, jejíž charakter se váže ke stavbám z předhispánského období, koloniálního období a také ke stavbám moderním. La Plaza de las Tres Culturas (Náměstí Tří kultur) v Tlatelolcu, Mexiko City, představuje všechna tři zmíněná období, takto také získalo své jméno. Stojí za zmínku, že bývalo sídlem Ministerstva zahraničních vztahů Mexika.

Každé architektonické období Mexika je jedinečné a kreativní, stejně tak jako díla mexických architektů 20. století, jakými jsou Luis Barragán, Juan O´Gorman, Mario Pani, Teodoro González de León, Pedro Ramírez Vázquez, Abraham Zabludovsky, Ricardo Legorreta, Agustín Hernández a mnoho dalších architektů mladších generací.

Tento rok bude Mexiko na festivalu Architecture Week Praha reprezentováno architekty Jorgem a Arturem Arditti, kteří studovali na Univerzitě Anahuac a jsou syny architekta Mauricia Arditti. Jsou členy Arditti+RDT/architects, firmy, která získala četná ocenění. Jejich díla byla vystavována v Mexiku i v zahraničí (Barcelona, Buenos Aires, Haifa, Kolín nad Rýnem, Madrid, New York, Peking, San Salvador, Santiago de Chile, Sofie a Tel Aviv).

The Embassy of Mexico in the Czech Republic is pleased to present its National contribution to the International Festival of Architecture and Urbanism, Architecture Week Prague 2013.

As it has been recognized, Mexico has a very rich architectural tradition, the character of which refers to buildings from the pre-Hispanic period through the colonial period up to modernism.

La Plaza de las Tres Culturas (The Square of Three Cultures) in Tlatelolco, Mexico City, represents all the three mentioned eras. It is interesting to mention that it was the former seat of the Ministry of External Relations of Mexico, which adopted that name for itself. Each architectural period of Mexico is unique and creative, as are the works of the Mexican architects of the 20th century, such as Luis Barragán, Juan O´Gorman, Mario Pani, Teodoro González de León, Pedro Ramírez Vázquez, Abraham Zabludovsky, Ricardo Legorreta and Agustín Hernández, as well as many others belonging to younger generations.
This year, at the festival Architecture Week Prague, Mexico will be represented by architects Jorge and Arturo Arditti, both Anahuac University graduates and sons of the architect Mauricio Arditti. They belong to Arditti+RDT/architects, a company which has received several awards. Their work has been exhibited in Mexico and abroad (Barcelona, Beijing, Buenos Aires, Cologne, Haifa, New York, Madrid, San Salvador, Santiago de Chile, Sofia and Tel Aviv).

1

1 – Muzeum paměti a tolerance/Museum of Memory and Tolerance

Jorge a Arturo Arditti

Přednáška/Lecture: Jorge a Arturo Arditti, Mexiko/Mexico

KDY/WHEN: 7. 10. 2013, 20.00 hodin/8 pm
KDE/WHERE: Národní technická knihovna/National Technical Library, Technická 6, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic

Arditti+RDT/architects
Mauricio Arditti
Arturo Arditti
Jorge Arditti

Architekt Mauricio Arditti vystudoval Universidad Nacional Autonoma de Mexico (UNAM) a jeho profesní dráha zahrnuje více jak 50 let zkušeností. Uprostřed své kariéry přivedl na svět druhou generaci architektů, dva syny Artura (1984) a Jorgeho (1990), kteří oba vystudovali na univerzitě Anahuac v Mexico City. Všichni studovali i v zahraničí, na školách jako je Harvard nebo Massachusetts Institute of Art, a své zkušenosti a znalosti zhmotnili ve více než 100 realizovaných projektech zahrnujících všechny typy staveb, ať už jde o stavby kancelářské, obytné, nájemní, turistické, náboženské, sportovní, administrativní, komerční, kulturní nebo vládní.

Působili také jako profesoři na Southern California Institute of Architecture v Los Angeles a na univerzitě Anahuac v Mexico City, kde jsou zároveň členy dozorčí rady na fakultě architektury.
Arditti+RDT/architects jsou zváni, aby přednášeli o své práci a principech jak v Mexiku, tak v zahraničí, např. v Mexico City, New Yorku, Buenos Aires, Pueblu, Santiagu de Chile, Monterrey, San Luis Potosi, Waco, Ft. Lauderdale, Haifě, Orlandu, Los Angeles, Miami, Mendoze, Tel Avivu, Tarija, Madridu, Toledu, San Carlos, La Paz, Kolíně a jejich práce byly uveřejněny v mnoha domácích i zahraničních odborných publikacích.

Společnost získala řadu ocenění:
- 2011 Stavba roku, Ibero-americký výbor pro interiérový design, Mexico City
- 2011 Stavba roku, Mexická asociace interiérových designérů, Mexico City
- AMDI Award 2011, Mexická asociace interiérových designérů, Mexico City
- 2011 Absolutní vítěz V. mezinárodního interiérového bienále, „dvojitá zlatá medaile", Guadalajara
- 2011 Zlatá medaile v kategorii kultura, Guadalajara
- 2011 finalisté WAF Award, Barcelona
- 2011 zvláštní uznání, cena čtenářů, WAF, Barcelona
- 2011 ocenění WAF ONCE za přístupnost, WAF, Barcelona
- 2011 ocenění IMEI 2011, Mexický institut pro inteligentní budovy, Udržitelná architektura roku, Mexico City
- 2011 vítězové CEMEX Award, kategorie Veřejné stavby, Monterrey, Mexico
- 2011 finalisté CEMEX Award, kategorie Přístupnost, Monterrey, Mexico

Arditti+RDT/architects se specializují na funkční a moderní technologie ve firemních budovách a jejich koncepty jsou obecně uznávané jakožto nositelé mexické modernity, které v sobě zahrnují špičkové technologie a udržitelná řešení. Jejich práce byla prezentována jak v Mexiku, tak v zahraničí, např. v New Yorku, Madridu, Pekingu, Sofii, Kolíně, Buenos Aires, Tel Avivu, Haifě, San Salvadoru, Santiagu de Chile a v Barceloně.

Mezi jejich nejnovější projekty (dokončené, ve výstavbě a na papíře) patří:
- Sídlo firmy Coca Cola Femsa, Mexico City
- Sídlo firmy Telefónica Movistar, Mexico City
- Sídlo firmy Banorte Bank, Mexico City
- Firemní budova Danone / Mazda / Huawei, Mexico City
- Obytné komplexy Terre, Soleil, Viventi a Punta Poniente, Mexico City
- Obytný komplex Playa Marina, Veracruz, Mexiko
- Obytný komplex Terzetto, Aguascalientes, Mexiko
- Multisport CDI, Mexico City
- Firemní budovy Radiatas 10, Radiatas 22 a Radiatas 32, Mexico City
- Rezidence a komplex El Ceibal, Cancún, Mexiko
- Vládní město pro stát Zacatecas, Zacatecas, Mexiko
- Muzeum paměti a tolerance, Mexico City
- Obytný komplex World Trade Center, Mexico City
- Firemní budova Skalia, Guadalajara, Mexiko
- Obytný komplex Parques Polanco, fáze 3, Mexico City
- Firemní mrakodrap Reforma Diana, Mexico City
- Firemní mrakodrap Centro Bicentenario Culiacán, Culiacán, Mexico
- Firemní budova Monex II, Mexico City

V současné době pracuje firma na široké škále projektů včetně firemních sídel, obytných a turistických staveb.

Architect Mauricio Arditti graduated from the Universidad Nacional Autonoma de Mexico (UNAM) and his trajectory integrates over 50 years of professional experience. At the midpoint of his career, he received a second generation of Architects incorporating his two sons, Arturo (1984) and Jorge (1990), both Anahuac University graduates in México City. They all have complemented specialized studies abroad, in schools like Harvard University

Mexiko
Mexico

and the Massachusetts Institute of Art, and have combined their knowledge and experience materialized in over 100 built projects, covering diverse types of buildings, such as corporate, housing, residential, tourist, religious, sporting facilities, institutional, commercial, cultural, governmental.

Academically, they've been professors abroad as part of the visiting faculty at SCI-ARC (Southern California Institute of Architecture) in Los Angeles, California and at the Anahuac University in Mexico City, where they are also members of the Advisory Board of its Architecture School.
Arditti+RDT/architects have been invited to lecture on their body of work and principles in Mexico and abroad, in many events and institutions in Mexico City, New York, Buenos Aires, Puebla, Santiago de Chile, Monterrey, San Luis Potosi, Waco, Ft. Lauderdale, Haifa, Orlando, Los Angeles, Miami, Mendoza, Tel Aviv, Tarija, Madrid, Toledo, San Carlos, La Paz, Koln and they have been widely published in various national and international specialized magazines and books.

The firm has been recipient of several awards including:
- 2011 Building of the Year Award to the MMT by CIDI, Ibero-american Council of Interior Designers, Mexico City
- 2011 Building of the Year Award to the MMT by AMDI, Mexican Association of Interior Designers, Mexico City
- AMDI Award 2011 to the MMT by the Mexican Association of Interior Designers, Mexico City
- 2011 Absolute Winner of The V CIDI International Interiors Biennial, "doble gold medal", awarded to the MMT by the CIDI, Guadalajara
- 2011 Gold Medal on the Cultural Category awarded to the MMT by CIDI, Guadalajara
- 2011 WAF Award Finalist to the MMT in the Culture Category, Barcelona
- 2011Highly Commended recognition at the People's Choice Award to the MMT, WAF, Barcelona
- 2011 Winner of the WAF ONCE Prize for Accessibility to the MMT, WAF, Barcelona
- 2011 The IMEI award 2011 by the Mexican Institute of the Intelligent Building to the MMT, Sustainable and Architectural building of the year, Mexico City
- 2011 Winner of the CEMEX Award Public Building's Category, to the Governmental City of the State of Zacatecas, Monterrey, Mexico
- 2011Finalist on the CEMEX Award Accessibility Category, to the Governmental City of the State of Zacatecas, Monterrey, Mexico

Arditti+RDT/architects have a specialty on efficient and leading technology Corporate Buildings at Harvard University (The New Office Building), and their concepts have been broadly recognized at the forefront of Mexico's modernity, incorporating top technology and sustainable solutions in their intelligent designs.Their work has been exhibited in Mexico and abroad, in cities such as:

New York, Madrid, Beijing, Sofía, Cologne, Buenos Aires, Tel Aviv, Haifa, San Salvador, Santiago de Chile and Barcelona.

Some of their most recent works (finished, under construction and on design process) are:
- Coca Cola Femsa Corporate Headquarters, Mexico City
- Telefónica Movistar Corporate Headquarters, Mexico City
- Banorte Bank Corporate Headquarters, Mexico City
- CEO Corporate Building / Danone / Mazda / Huawei, Mexico City
- Terre, Soleil, Viventi and Punta Poniente Residential Complexes, Mexico City
- Playa Marina Residential Complex, Veracruz, Mexico
- Terzetto Residential Complex, Aguascalientes, Mexico
- Multisport CDI, Mexico City
- Radiatas 10, Radiatas 22 and Radiatas 32 Corporate Buildings, Mexico City
- El Ceibal Residences and Complex, Cancún, Mexico
- Governmental City for the state of Zacatecas, Zacatecas, Mexico
- Museum of Memory and Tolerance, Mexico City
- World Trade Center Residential Complex, Mexico City
- Skalia Corporate Building, Guadalajara, Mexico
- Parques Polanco Residential Complex, phase 3, Mexico City
- Reforma Diana Corporate Tower, Mexico City
- Centro Bicentenario Culiacán Corporate Tower, Culiacán, Mexico
- Monex II Corporate Building, Mexico City

Currently, the firm is working on a wide variety of projects that include corporate buildings, residential and tourist developments.

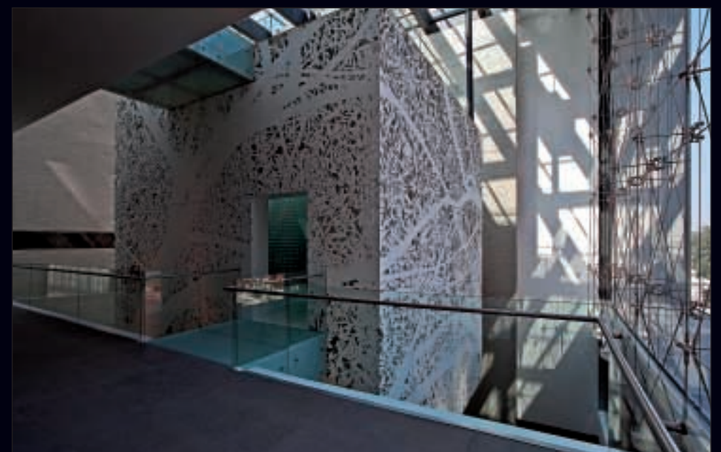

Muzeum paměti a tolerance
Museum of Memory and Tolerance

Muzeum paměti a tolerance, Mexico City, Mexiko/Museum of Memory and Tolerance, Mexico City

Architekt/Architect: Arditti + RDT Arquitectos
Vedoucí/Principals: Mauricio Arditti, Arturo Arditti, Jorge Arditti
Koordinátoři projektu/Project Coordinators: Carolina Povedano, Laura Higgs, Gabriela Neme
Tým/Project Team: Manuel Tovar, Uriel Alvarado, Christian Alcantara, Daniel Rosas, Luis Aranza, Julieta Acuña, Tony Fricentese
Klient/Client: Fundación Memoria y Tolerancia A.C.
Termín/Date: 2005–2010
Rozloha/Size: 7.500 m²
Stavitel/Builder: Ideurban

Architektonický prostor pro soužití všech lidí

Dějiny lidstva jsou poskvrněné epizodami, které vedly k činům pro lidskou mysl nepochopitelným... vyhlazování lidí lidmi. Muzeum paměti a tolerance na tyto iracionální události upozorňuje a přináší informace obhajující mírumilovné a tolerantní soužití všech lidí. Proto je velice důležité, že konceptuální design budovy souvisí s jejím kontextem.

O společenském významu...

Muzeum paměti a tolerance spojuje vzpomínku na genocidy podnícené rasovou diskriminací (Paměť) a nemilosrdný odkaz, jejž nám zanechávají a jenž nás musí dovést k úctě k našim bližním a soužití v rozmanitosti (Tolerance). Toto muzeum přináší Mexiku studijní prostor v demokratickém a multikulturním rámci pro rozvoj budoucích generací.

O prostorové koncepci a obsahu...

Muzeum je postavené v kombinaci železobetonu a oceli v sedmipatrové struktuře (tři patra stálé expozice + čtyři doplňková). Stojí na průběžné kolonádě komplexu Plaza Juarez a navrhli ji Legorreta + Legorreta Architects na místě bývalého hotelu Alameda (který spadl při zemětřesení v roce 1985). Arditti + RDT navrhli muzeum s přesvědčením, že jediná naděje pro lidstvo spočívá ve vzdělávání budoucích generací. Proto je hlavním motivem konceptu muzea zachování „proměnlivého" Dětského památníku. Aby se tento hlavní motiv ukotvil ve vnitřním atriu, hmota obsahující Paměť a Toleranci je ztvárněna jako rozevřené paže objímající Dětský památník. Památník má dva vzájemně související záměry: připomínat přibližně dva miliony dětí, které zemřely během genocid a vychovávat naše děti, aby pomáhaly soužití všech lidí.
Ve vnitřním atriu jsou různé funkce budovy pojaté jako samostatné objemy. Stálé expozice (Paměť a tolerance) se skrývají za odhalenou betonovou hmotou ve tvaru „L".
Dřevěná krabice ukrývá sál, který přečnívá přes rampu vedoucí směrem k zapuštěné části Dětského vzdělávacího centra. Její strop současně slouží jako základna výstavního sálu Dočasné expozice, který přitahuje návštěvníky průhlednou zapuštěnou stěnou.
Administrativní prostor se skrývá za prvkem z tmavé žuly a od hlavní výstavní části ho odděluje prosklený otvor zahrnující Vzdělávací centrum spojené průhlednou chodbou s Veřejnou knihovnou s výhledem na Juarez Plaza.
Horizontální komunikace jsou včleněny jako zakryté balkony, které poskytují různé výhledy na otevřený vnitřní prostor.
Cesta Pamětí a Tolerancí začíná v horním patře muzea. Když návštěvník stojí nad visutým Památníkem, vidí realitu volného vnějšího světa (Mexický palác umění, Ministerstvo zahraničí, náměstí Plaza Juarez, Národní notářský archiv atd.) a chystá se z přímého slunce vejít do nejtemnějších kapitol historie lidstva.
Paměť a Tolerance sídlí v horních třech patrech muzea (v 5., 4. a 3.). Bráno shora, zabírá expozice Paměti poslední dvě patra. Zde jsou genocidy a zločiny proti lidskosti týkající se holocaustu, Arménie, bývalé Jugoslávie (Srebrenica), Rwandy, Guatemaly, Kambodže a Dárfúru.
Při přechodu z Paměti do Tolerance se návštěvník na okamžik ocitne venku v atriu, v olivově zbarveném Dětském památníku (vytvořeném ve spolupráci s holandským umělcem Janem Hendrixem) uvnitř přirozeně osvětleného prostoru, kde je vodopád 20 000 „slz" symbolizující oběti – každá kapka za 100 zmizelých duší.
Po průchodu Památníkem se návštěvník dostane dolů na schodiště nad otevřeným prostorem a do křišťálové chodby. Nástěnná malba od mexického umělce Gustavo Acevese označuje opětovný vstup do stálé expozice Tolerance ve třetím podlaží. Tato část se skládá z 19 výstavních sálů, které mají didakticky odrážet témata, jako jsou stereotypy, předsudky, diskriminace, nenávist nebo násilí. Prostor je navržen tak, aby vytvářel povědomí o významu dialogu, o důsledcích našeho přístupu, slov a činů; o důležitosti respektovat a přijímat společenské, kulturní a náboženské rozdíly; a o odpovědnosti každého jedince podporovat mír a snažit se zabránit budoucí diskriminaci a intoleranci.

Konečné zamyšlení nabízí izolovaný, tichý prostor vytvořený ve spolupráci se zesnulou mexickou umělkyní Helen Escobedo (držitelkou Národní ceny za umění a vědu 2009). Tento prostor je minimalistická místnost protáhlého tvaru, ve které se zavěšený strop/pódium neustále pohybuje nahoru a dolů, vytvářejíc střídavě pocit stísněnosti a osvobození.
Jelikož expozice jako celek není vhodná pro děti mladší 12 let, vznikl speciální zapuštěný prostor, kde se děti prostřednictvím dílen, her a příběhů učí o hodnotě tolerance, respektu a rozmanitosti.
V muzeu se dále nachází kavárna a obchod.
Na konci prohlídky je poslední okno rámující výhled ven přes ulici směrem k památníku Benita Juareze, který má připomínat slavného mexického vůdce prosazujícího svobodu. Jeho slavná slova nebudou nikdy zapomenuta: „Jak mezi jednotlivci, tak mezi národy, mír je respekt k právům ostatních."

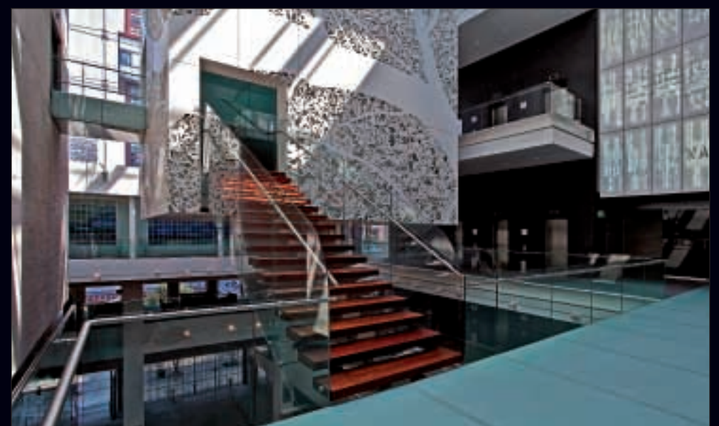

Mexiko
Mexico

An Architectural Space for the Coexistence Among All People

The history of humanity is tarnished with episodes that have catalyzed the most incomprehensible acts to the human mind...the extermination of mankind by mankind. The Museum of Memory and Tolerance highlights these irrationalities and provides information advocating peaceful and respectful coexistence among all people. It is therefore of great significance that the conceptual design of the building relates to its context.

About its Social Importance...

The Museum of Memory and Tolerance integrates the remembrance of genocides provoked by racial discrimination (Memory) and the unforgiving legacy that this leaves us with, and must lead us to, respect of others and coexistence in diversity (Tolerance). This museum provides Mexico a space of study within a democratic and multicultural frame for the development of future generations.

About its Spatial Concept and Content...

The Museum is constructed using a mixture of reinforced concrete and steel in a seven level structure (three of permanent exhibit + four complimentary). It is set on a continuous colonnade of the Plaza Juarez complex, designed by Legorreta + Legorreta Architects on the site of the former Hotel Alameda (which fell during the 1985 earthquake).
Arditti + RDT designed the Museum with the rooted belief that the only hope for humanity lies in the education of future generations. Therefore, the main force behind the conceptual idea of the Museum is sustaining the "floating" Children's Memorial. In order to anchor this main motif of the interior atrium, the volume that contains Memory and Tolerance is displayed like two open arms embracing the Children's Memorial. This Memorial has two interrelated intentions: remembering approximately two million children who have been exterminated in genocides, and educating our children to foster future coexistence among all people.
On the interior atrium, the different functions of the building are read as independent volumes. The Museum's Permanent Exhibits (Memory and Tolerance) are held behind the exposed concrete "L" shaped mass.
A wooden box holds the Auditorium, which cantilevers over a ramp that leads towards a sunken Children's Educational Area.
At the same time, its top serves as a base to host the Temporary Exhibition Hall, which attracts visitors through a recessed transparent enclosure.
The Administrative Space is held behind a dark granite element, separated from the upper main exhibition area by a glazed gap that integrates an Educational Center linked by a transparent ramped corridor to a Public Library within the colonnade overlooking the Juarez Plaza.
Horizontal circulations are incorporated as superimposed balconies that provide different perspectives of the open interior space.
The journey through Memory and Tolerance begins on the upper level of the Museum. Standing above the suspended Memorial, the visitor overlooks the reality of the free outside world (The Mexican Palace of Fine Arts, The Secretary of Foreign Affairs, The Plaza Juarez Square, The National Notaries Archive, Etc...) and is about to be moved from direct sunlight into some of the darkest episodes of mankind.
Memory and Tolerance are contained on the top three levels of the Museum (5th, 4th and 3rd). Descending from the upper level, Memory is displayed in exhibition halls in the top two floors. Included in these exhibitions are genocides and crimes against humanity relating to the Holocaust, Armenia, Former Yugoslavia (Srebrenica), Rwanda, Guatemala, Cambodia and Darfur.
Transitioning from Memory into Tolerance, the visitor is temporarily taken outside to the Atrium into the olive skinned Children's Memorial (created in collaboration with the Dutch artist Jan Hendrix) within a naturally lit space, where a cascade of 20,000 "tears" symbolizes the victims – one for each 100 vanished souls.
Exiting the Memorial, the visitor moves down a staircase above the open space and into a crystal walkway. A mural by the Mexican artist Gustavo Aceves marks the re-entry to the permanent exhibition on Tolerance on the third floor. This section is comprised of 19 exhibition halls designed to didactically reflect on topics such as stereotypes, prejudices, discrimination, hate and violence. The space is designed to create awareness of the importance of dialogue, the implication of our attitudes, words and actions; the importance of respecting and embracing social, cultural and religious differences; and the responsibility of each individual to promote peace and prevent future discrimination and intolerance.

Enabling to make a final reflection, a secluded, quiet introspection space was created in collaboration with the late Mexican artist Helen Escobedo (recipient of the National prize of Art and Science 2009). The space is a minimalist room of tall proportion where a suspended ceiling/platform moves constantly downward and upward, with an oppressing and liberating sensation.

Since the overall exhibit is not apt for children under 12, a specific sunken area was conceived where through workshops, games and stories, children are shown the value of tolerance, respect and diversity. The Museum also contains a cafeteria and a store.
As one ends the journey, a final window frames the exterior view across the street towards the Benito Juarez Memorial, where the great Mexican leader who advocated for freedom is remembered. His famous words will never be forgotten: "Among Individuals, as Among Nations, Respect for The Rights of Others Is Peace."

gmp · von Gerkan, Marg and Partners · Architekti

Meinhard von Gerkan
Volkwin Marg

Architektonickou kancelář von Gerkan, Marg and Partners založil Meinhard von Gerkan a Volkwin Marg v roce 1965. Od té doby se kancelář rozrostla o čtyři další partnery, jednoho partnera pro Čínu, jedenáct společníků a více než 500 zaměstnanců v deseti pobočkách v Německu i v zahraničí.

gmp je jednou z mála všestranných praxí, která je zodpovědná za projekt od prvotního návrhu a jeho realizaci až po interiérový design. Jejich architektonický výraz charakterizuje Vitruviánské ideály pevnosti, trvanlivosti a krásy. Na základě porozumění architektura získává charakter udržitelnosti ve smyslu trvalosti, kdy jsou důležité nejen klimatické podmínky a odpovídající použití materiálů, ale kdy je dům, jako schránka pro rozmanitost lidské existence, navržen jasně uchopitelným způsobem. Kromě těchto požadavků staví gmp v různých kulturních kruzích v souladu s certifikovanými směrnicemi a po debatách s klientem.

V uplynulých 45 letech Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg a jejich společníci navrhli a postavili budovy ve většině významných německých měst. Navrhli menší domy, hotely, muzea, divadla a koncertní haly, kancelářské budovy, obchodní centra a nemocnice i výzkumné, vzdělávací a sportovní zařízení, dopravní stavby, průmyslové budovy i územní plány.

Studio gmp se mezinárodně proslavilo jako architekti letišť, když v roce 1975 vznikla budova letiště Berlin Tegel s průjezdním letištním terminálem. Tento inovativní návrh byl dále rozvinut v podobě příletových a odletových hal na letištích ve Stuttgartu a Hamburgu.

Mezinárodní uznání si kancelář získala nejen za své projekty jako je nové výstaviště v Lipsku, výstavní centrum v Rimini nebo Kristův pavilon pro EXPO 2000, ale i za design. Klíčovým příkladem je design rekonstrukce a zastřešení Olympijského stadionu v Berlíně nebo Centrální stanice v Berlíně, dokončené v roce 2006.

Studio gmp získalo více než 580 ocenění v národních i v mezinárodních soutěžích, mezi nimi více než 280 prvních cen a řadu uznání za příkladnou architekturu. Po celém světě stojí více než 340 staveb studia gmp. V Číně je to výstavní a kongresové centrum v Nan-ningu a v Šen-čenu, muzeum Pchu-tchung v Šanghaji a kulturní centrum Čung-kuan-cchun v Pekingu,

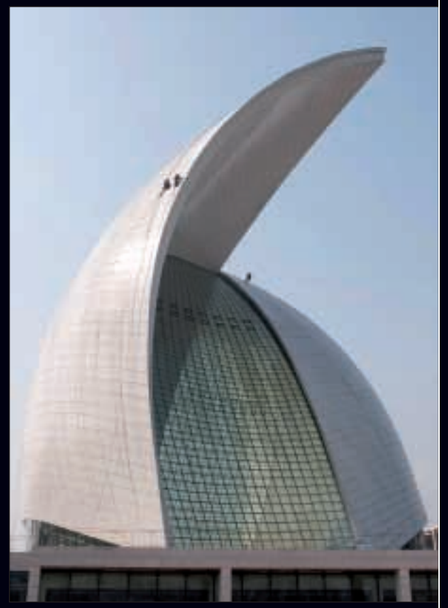

nebo sportovní centrum v Šen-čenu a centrum orientálních sportů v Šanghaji. Dále pak operní domy v Čchung-čchingu a Čching-tao, nebo Čínské národní muzeum v Pekingu a nové nádraží Tchien-čin. V roce 2006 bylo dokončeno Národní kongresové centrum v Hanoji. V roce 2010 pak Hanojské muzeum.

V Jižní Africe postavilo studio v roce 2009 tři stadiony, v Kapském městě, v Durbanu a v Port Elizabeth. Pro mistrovství světa ve fotbale v roce 2014 v Brazílii realizuje gmp stadiony v Brasilii a v Manaus.

Von Gerkan, Marg and Partners prokázali i dovednost v oblasti městského plánování svým

2
1

1 – Archiv Pudong
2 – Maritime Museum

vizionářským návrhem pro Stuttgart 21 pro Deutsche Bahn, HafenCity Hamburg a územním plánem Bukurešti, stejně jako mnoha dalšími urbanistickými projekty v Číně, včetně nového města Lin-kang pro 800 000 obyvatel.

Kromě Německa má gmp rozběhnuté projekty v Číně, Indii, Vietnamu, Brazílii, Itálii, Rusku, Švýcarsku a Litvě.

The architectural practice von Gerkan, Marg and Partners was founded by Meinhard von Gerkan and Volkwin Marg in 1965. Since its inception it has grown to include four additional partners, one partner for China, eleven associate partners and more than 500 employees in ten offices in Germany and abroad. gmp is one of the few practices with a generalist position, which takes responsibility for a project from the design idea and its realization right through to the interior design.

Their architectural interpretation is characterized by the Vitruvian ideals of solidity, longevity and beauty. Based on the understanding, architecture earns the quality of sustainability in the sense of permanence, when not only the climatic conditions and the corresponding use of materials are accounted for, but also when the house, as an envelope for the diversity of human existence, is designed in an obvious manner. Above and beyond these demands, they build in different cultural circles in accordance with certified guidelines and in consultation with the client.

In the past 45 years Meinhard von Gerkan, Volkwin Marg and their partners have planned and constructed buildings in most major German cities. They have designed small scale homes, hotels, museums, theaters and concert halls, office buildings, commercial centers and hospitals as well as research, educational and sports facilities, buildings for transportation, trade and industry buildings and master plans.

gmp became internationally known as a team of airport architects when, in 1975, the Berlin Tegel building with its drive-in airplane terminal for "stacked parking" was established. This innovative design has been further developed to transform the departure and arrival halls at Stuttgart and Hamburg airports.

They are internationally recognized not only for their projects like the New Trade Fair in Leipzig, the Rimini Exhibition Center or the Christ Pavilion for the EXPO 2000, but also for their designs. Key examples are the designs for the reconstruction and roofing of the Olympic Stadium in Berlin or Berlin Central Station, which was completed in 2006.

gmp has succeeded in winning more than 580 prizes in national and international competitions, among them more than 280 first prizes and a large number of awards for exemplary architecture. More than 340 buildings have been constructed by gmp worldwide.

Amongst others in China, the exhibition and congress centers in Nanning and Shenzhen, the Shanghai Pudong museum and the Zhongguancun Cultural Center in Beijing as well as the Universiade Sports Center in Shenzhen and the Shanghai Oriental Sports Center have been built. Further buildings are the opera houses in Chongqing and Qingdao as well as the Chinese National Museum in Beijing and the new Tianjin West Railway Station.

In the year 2006 in Hanoi/Vietnam the National Congress Center was finished. The Hanoi Museum was realized in 2010.

In South Africa three World Cup stadiums, in Cape Town, Durban, and Port Elizabeth were finished in 2009. For the 2014 FIFA World Cup in Brazil gmp realizes the stadiums in Brasília and Manaus.

Von Gerkan, Marg and Partners have demonstrated town-planning competence with their visionary proposals for "Stuttgart 21" for the Deutsche Bahn, HafenCity Hamburg,

3
4

3 – Kunsthalle Manheim
4 – MuK Luebeck

Německo
Germany

and the urban master plan of Bucharest /Romania, as well as many urban projects in China, including the planning of Lingang New City for 800,000 inhabitants.

Aside from Germany gmp is currently involved in projects in China, India, Vietnam, Brazil, Italy, Russia, Switzerland and Latvia, to name but a few.

Vybrané projekty
Selected Projects

Naše filosofie/Our philosophy

Jednoduchost/Simplicity

Hledání nejsrozumitelnějšího řešení pro Váš design. Snaha o to nejlepší z jednoduchosti.
Search for the clearest solution for your design. Strive for the best of simplicity.

Rozmanitost a jednotnost/Variety and uniformity

Vytváření jednotnosti v rozmanitosti. Vytváření rozmanitosti v jednotnosti.
Create uniformity within variety. Create variety within uniformity.

Osobitost/Distinctiveness

Dosažení identity designu ze specifických podmínek lokality a zadání.
Develop an identity of the design from the specific conditions of location and task.

Strukturální řád/Structural order

Jak dodat designu strukturální řád. Uspořádání funkcí jako jasných stavebních forem.
Render a structural order to the design. Organize functions as clear building forms.

Dům umění v Mannheimu – soutěž/Competition for Kunsthalle Mannheim
gmp získává 1. cenu po jednacím řízení/gmp wins first prize after negotiated procedure

Mezinárodní soutěž 2012 – 1. Cena/International competition 2012 – 1st prize
Návrh/Design: Meinhard von Gerkan, Nikolaus Goetze a Volkmar Sievers
Vedoucí projektu/Project Manager: Di Miao
Tým projektantů/Design Team: Uli Rösler, Mira Schmidt, Steffen Lepiorz, Liselotte Knallová, Kai Siebke, Frederik Heisel

Architekti Gerkan, Marg a partneři (gmp) byli oceněni smlouvu na návrh nového Domu umění v Mannheimu. K tomuto rozhodnutí dospěla porota v Mannheimu v pondělí 3. prosince 2012. Když v červenci roku 2012 obdržely tři architektonické kanceláře gmp, Staab Architects a Peter Pütz Architects 1. cenu v uzavřené anonymní soutěži, byly vyzvány, aby své návrhy přehodnotily. Bez ohledu na jednací řízení byla v říjnu uspořádána výstava, na níž se mohla veřejnost se třemi vítěznými projekty seznámit. Návrh Domu umění kanceláře gmp představuje symbolickou identitu z pohledu zevnitř i zvnějšku: základní myšlenkou bylo vytvořit snadno zapamatovatelný prostor vyhovující co do funkce i urbánní kvality. Podobně jako má vnitřní Mannheim strukturu šachovnice, skládá se i design Domu umění z několika krychlí, jejichž pravidelnost je však narušena kompenzujícím rozestavěním ve výšce i šířce a rovněž uspořádáním čtverců uvnitř zástavby. Návštěvníci se setkávají s různě dimenzovanými místnostmi plnými vzruchu a řadou rozmanitých vzdušných prostorů. To umožňuje různé pohledy uvnitř i vně budovy. Díky koncepci žaluziové fasády se design jasně odlišuje svým barevným schématem a materiálem od sousedních staveb. Záměrem bylo zvolit teplou kovovou barvu, která na jedné straně neopakuje rudou regionálního pískovce a na druhé nepůsobí navzdory své

5 | | | | 6 |

5–6 – Národní muzeum Peking/National museum, Beijing

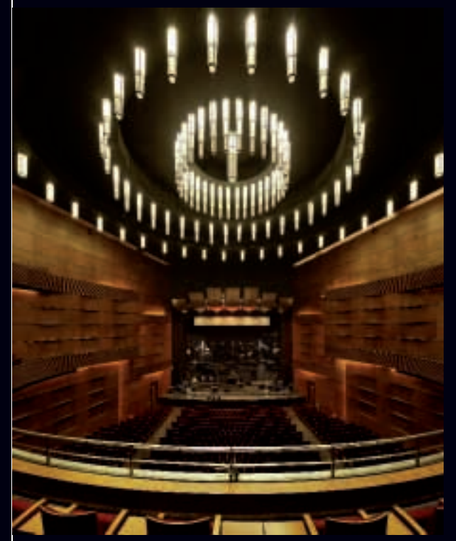

bezčasovosti chladně. Hladká jednobarevná architektura se svou průsvitnou obálkou fasády vyzařuje silnou přítomnost.

Přehodnocený návrh nabízí výrazně zmenšený objem suterénu budovy. Aby se toho dosáhlo, projektanti přesunuli zónu dodávek do přízemí, což umožnilo vypustit z návrhu nakládací rampy a další prostorově náročné cirkulační plochy. Nový podrobný návrh technických služeb budovy ukázal, že je možné vypustit jako nepotřebný i druhý suterén, neboť potřebuje mnohem méně prostoru. Některé ze služeb byly začleněny do střešních ploch, čímž se zkrátila i délka potrubí a kanálů. Během přehodnocování celého návrhu se podařilo přijít ještě s řadou dalších výhodných zlepšení. Všechna opatření umožňují ve svém souhrnu dodržet rozpočet stavby.

The architects von Gerkan, Marg and Partners (gmp) have been awarded the contract to design the new Kunsthalle Mannheim. This was the decision made by the Kunsthalle's jury in Mannheim on Monday 3 December 2012. After three architect's practices were awarded first place in a closed, anonymous competition back in July 2012, these practices were asked to revise their designs. The practices were gmp, Staab Architects and Peter Pütz Architects. Irrespective of the negotiation procedure, an exhibition started in October at which the public were able to familiarize themselves with the three winning entries.

The Kunsthalle design created by gmp portrays a symbolic identity, both on the outside and on the inside: the idea was to create a place that is easily remembered, and which appeals with its functional and urban quality. Analogous to the chess board type layout of Mannheim's inner city, the design is a composition of several cubes, the regularity of which is however broken by an offset arrangement in terms of height and width, and also by the arrangement of squares within the development. Visitors experience different sized rooms full of excitement and with a range of different air spaces. This creates a range of vistas inside and outside of the building. With the concept of a louvered facade, the design clearly distinguishes itself from neighbouring buildings in terms of its colour scheme and materials. The intention was to choose a warm metal colour which on the one hand does not replicate the red of the regional sandstone but, on the other hand, does not appear cold in spite of its timeless feel. The plain architecture, with its translucent facade envelope, radiates a strong presence.

The design, which was revised as part of the negotiation process, features a significantly reduced volume on the basement floor. To achieve this, the designers moved the delivery zone to the ground floor, which made it possible to omit the ramp and other extensive circulation areas. Furthermore, the detailed design of the technical building services revealed that less space was required, resulting in the second sub-floor no longer being necessary. Some of the services have been integrated in and on the roof areas, thus reducing the length of pipelines and ducting. In addition, the architects were able to incorporate improvements in many other areas of the new Kunsthalle Mannheim. In summary, all these measures mean that it will be possible to keep within the budget for the building.

7 | 8 | | | 9

7 – Opera Chong-jing/Oper Chongqing
8–9 – Opera Tianjin/Oper Tianjin

María Susana Landaveri Porturas

María Susana Landaveri Porturas
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Peruánské republiky/Embassy of the Republic of Peru
Muchova 9
160 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 316 210
e-mail: embajada@peru-embajada.cz
www.peru-embajada.cz

Pět tisíc let architektonických a urbanistických památek, od Caralu přes Machu Picchu po moderní Limu a další města v Peru, tvoří pozadí a kontext tvorby dynamické architektky Claudie Uccelliové. Narodila se v roce 1965 a svůj první ateliér měla už roce 1988, kde se věnovala přestavbám, novostavbám, navrhování interiérů i nábytku. V roce 1995 získala titul a dál se věnovala experimentům a práci na různých projektech.

V roce 2009 dokončila jeden ze svých nejambicióznějších a nejzajímavějších projektů: Muzeum Cao v archeologickém komplexu El Brujo, hodinu cesty od města Trujillo na severním pobřeží Peru. Muzeum má dynamický půdorys, který veřejnosti umožňuje jedinečný výhled na vystavené objekty a na mumii Paní z Cao. Jeho okolí zavede návštěvníky do světa obyvatel údolí řeky Chicama a nabídne jim fascinující výlet do každodenního života a kultury těchto lidí, ukáže jim starobylé zvyky a náboženství a nakonec jim poskytne ohromující pohled na záhadnou mumii Paní z Cao. Claudia Uccelliová při práci na tomto projektu využila prvky světla, prostoru a různých struktur na ploše o rozloze 1,5 čtverečních kilometrů a nabídla návštěvníkům moderní prostory, které přinášejí novou zkušenost z vnímání.
Je naším potěšením a ctí, že na letošním festivalu Architecture Week Praha 2013 reprezentuje Peru tato mladá, ale zkušená architektka. Peru se festivalu účastní již několik let a vždy se snaží do Prahy přivézt významného tvůrce z naší vlasti. Doufáme, že letošní prezentace posílí vztahy mezi odborníky a že návštěvníkům výstavy poskytne podrobnější pohled na vývoj architektury a urbanismu v Peru.

Letos máme zvláštní příležitost vyslechnout si odborníka na Peru, který se s námi podělí o své znalosti architektury, urbanismu a archeologie. Doktor Iain Mackay, který vystudoval architekturu a archeologii v Brazílii a ve Skotsku a působí ve Skotsku, na Kypru, v Portugalsku a v Peru, se zúčastní konference pořádané v rámci Architecture Week 2013. Doktor Mackay přednese příspěvek na téma „Andrea Palladio, Inigo Jones, Christopher Wren a incká tvarová gramatika", stručný úvod do konceptu tvarové gramatiky a její aplikaci na neuvěřitelnou architekturu Andrea Palladia spolu se srovnávací a podrobnější analýzou incké architektury a urbanismu, který bude sloužit jako průvodce novými možnostmi výzkumu a obnovy poničených archeologických nalezišť.

A heritage of 5000 years of architecture and urbanism, from Caral to Machu Picchu and then to modern day Lima and other destinations in Peru, give the background and context to the work of this dynamic architect, Claudia Uccelli. Born in 1965, she already had her first architecture studio by 1988 and worked in remodeling, construction, interior design and furniture design. In 1995 she obtained her degree and continued experimenting and working in various projects. In 2009 she finally completed one of her most ambitious and interesting projects: the Museum of Cao at the "El Brujo" Archaeological Complex, an hour from the city of Trujillo, in the desertic northern coast of Peru. The museum has a dynamic plan which offers the public a special view of the objects exhibited and the mummy of the Lady of Cao. Its surroundings have been specially designed to enter the world of inhabitants of the Valley of the Chicama river, providing a fascinating trip through the daily life and culture of these peoples and confronting the viewer with their ancient customs and beliefs up to modern times and finally allowing them an amazing view of this enigmatic discovery: the mummy of the Lady of Cao. Claudia Uccelli has studied and researched her projects and this particular example has permitted her to work among elements of light, space, various constructions in an area of 1.5 square kilometers and it has given her the opportunity to provide the visitor with a modern and new premise which establishes new parameters of sensitive perception and its relationship between the buildings, their interior design and their surroundings.

It is a pleasure and an honor for us to have such an experienced and yet young architect representing Peru at Prague Architecture Week Praha 2013 within the framework of the 7th Annual International Festival of Architecture and Urbanism. Peru has been present at Architecture Week for some years and is always willing to support the efforts to bring to Prague and the Czech Republic significant representation from our country. We expect this presentation to strengthen links between experts and give those who visit the exhibit, a better and more detailed view of developments in architecture and urbanism in Peru.

This year we also have the special opportunity to hear from a specialist on Peru, an academician who will share his knowledge about architecture, urbanism and archaeology. Dr. Iain Mackay, with doctorates in Architecture and Archaeology in Brazil and Scotland, besides studies and fieldwork in Scotland, Cyprus, Portugal, Spain and Peru, will participate in the series of conferences offered in parallel to Architecture Week 2013. It is a rare and very worthy experience to be able to appreciate the level of expertise and dedication that Dr. Mackay has put into his work and particularly, into this conference: "Andrea Palladio, Inigo Jones, Christopher Wren and Inca Shape Grammar". A brief introduction of the concept of Shape Grammar, its application to Andrea Palladio's incredible architecture, followed by a comparative and more detailed analysis of Inca architecture and urbanism will be your guide to new possibilities for research and reconstruction in damaged archaeological sites.

Iain Mackay

Archeologie, tvarové gramatiky a virtuální rekonstrukce

W. Iain Mackay
Neander F. Silva
Laboratório de Projeto de Arquitetura e Fabricação Digital
(Laboratoř architektonického designu a digitální produkce)

O archeologii jako disciplíně je známé, že čerpá z řady na první pohled nesouvisejících námětů a disciplín a využívá jich k rozšíření znalostí a náhledu na minulost. Archeologie může mít zcela parazitickou povahu, čerpat z kterékoli disciplíny, která se jí zdá relevantní a k níž je schopna se připojit.
Archeolog se například může snažit pochopit vztah různých stavů zejména noční oblohy

v souvislosti s antickými stavbami či sestavováním kalendářů (mayského, egyptského, asyrského nebo Britů v době železné atd.
V návaznosti na tuto tradici rozsáhlého vypůjčování z ostatních oborů a snahy využít získaných poznatků v archeologii zkoumá tato studie prvotní stadia algoritmického systému ke klasifikaci skupin souvisejících staveb a jejich částí.
Je to užitečný krok k přípravě integrace počítačového rozhraní, od nějž se očekává, že bude tvořit součást obecného záměru vytváření virtuálních rekonstrukcí částečně či výrazně zničených staveb.
Zásady systému vycházejí z lingvistické teorie (s níž přišel jako první v letech 1950–60 Noam Chomsky, ale zahrnují i výsledky výzkumu matematika Emila Posta), o níž se dále mluví jako o tvarové gramatice. Analogicky k mluveným jazykům sleduje tvarová gramatika stejnou cestu, ale místo se slovy a slovními obraty pracuje se dvěma nebo třemi geometrickými tvary.
Tvarové gramatiky vyvíjeli od raných 70. let do pozdních 80. let počítačoví vědci, architekti a teoretici James Gips a George Stiny, William Mitchell a řada dalších. Skládají se ze systému, který se těm dřívějším tak trochu podobá, ale je založen na geometrických tvarech a Euklidovských transformacích pro modifikaci a generování forem opírajících se o stanovená pravidla (jako odstraňování a přidávání tvarů, jejich rotaci, převod a zmenšování či zvětšování měřítek, zrcadlení atd.). Koncepci tvarových gramatik velmi rychle převzal počítačový design.

Rozsah témat a námětů, kde je možné tyto gramatiky aplikovat, se rovněž rozšiřoval a byl využit např. při popisu megalitických hrobek na Orknejích, Wrenových kostelů v Londýně, domů Addo Ndebeleho, tureckých domů, návrhů Oscara Niemeyera, designu kávovarů a mnoha dalších.
Co mohou tvarové gramatiky archeologům nabídnout?
Jak napovídá studie megalitických hrobek a osídlení na Orknejích, opravdu lze praktickou archeologii a teoretičtější aspekty tvarové gramatiky sloučit. Očekáváme, že – budeme-li postupovat od vývoje řady pravidel generovaných specificky architektonickou tvarovou gramatikou – bude možné sestavit tvarové gramatiky obsahující algoritmy obecné povahy, které bude možné využít k vytváření virtuálních rekonstrukcí archeologických staveb, které byly výrazně pozměněné nebo poničené.

Archaeology, Incas, Shape Grammars and Virtual Reconstruction

W. Iain Mackay
Neander F. Silva
Laboratory of Architectural Design and Digital Fabrication
Faculdade de Arquitetura e Urbanismo, ICC Norte,
Ala A, Subsolo, Sala ASS589/9
Universidade de Brasília, Distrito Federal,
70910-900, Brasil
http://lecomp.fau.unb.br/

Abstract: **This paper explores the application of shape grammars to Inca architecture with a view to establishing a system for virtual reconstruction at partially and substantially damaged archaeological sites.**

Oficina Uccelli Arquitectos

Oficina Uccelli Arquitectos

www.oua.pe

Způsob práce OUA spočívá v neustálém hledání učebního procesu. Znalosti získané během praxe jsou neukončené a neustále se měnící koncepty, které se stávají permanentně analyzovanými a upravovanými procesy. Intuice, Místo, Prostředí, Pre-existence, Geometrie forem, Funkce, Struktura, to jsou proměnné obíhající kolem středu. Tento „střed" je příkré a excentrické ocenění. Proces tvoří tvar a podstatu architektonického projektu v naději, že výsledek bude vždy obsahovat jedinečnost našeho vlastního pohledu.

Claudia Uccelli se narodila v Limě, v Peru, v roce 1965. V roce 1983 nastoupila na Biskupskou katolickou univerzitu, ke studiu literatury a lingvistiky, které později v roce 1984 vyměnila za studium architektury a urbanismu na Univerzitě Ricardo Palmy. V roce 1990 studium ukončila a v roce 1995 získala titul kvalifikovaného architekta.

Během těchto let se účastnila rozmanitých architektonických akcí, individuálních i skupinových výstav a mnoha veřejných i soukromých architektonických soutěží. Zajímá se i o redakční design. O své práci přednášela v Peru i v zahraničí a nadále se věnuje architektonické praxi.
Její práce byla publikována v odborných architektonických magazínech, jak v Peru, tak v cizině.

Mezi její nejvýznamnější projekty patří:

Muzeum Cao (2007–2009): projekt získal Stříbrný šestiúhelník na 14. Bienále peruánské architektury, získal cenu na 7. iberoamerickém bienále architektury a designu a cenu za interiér na 2. iberoamerickém bienále designu.
Mezinárodní letiště Pisco (2009), v současnosti ve výstavbě
Koncept, návrh a provedení pavilonu Peru na Expo Yeosu 2012 v Koreji: „Živoucí oceány a pobřeží".
Konceptuální projekt „YUCUN" na 13. Bienále architektury v Benátkách 2012 (kde se Peru představilo poprvé s 20 ateliéry).

1 | 2 |

1–2 - Muzeum Cao/Cao Museum

The way of work of OUA is the constant search for a learning process. The knowledge acquired through praxis are never finite or static concepts, they are constantly challenged, becoming processes that are permanently analyzed and modified. Intuition, Place, Environment, Pre-existences, the Geometry of Form, Function, Structure, are all variables that gravitate around a center. This "center" is a traverse and excentric appreciation. This process gives shape and substance to the architectonic project, hoping that the result always contains the singularity of an own point of view.

Claudia Uccelli was born in Lima, Peru, in 1965. In 1983 she enters the Pontifical Catholic University of Peru to pursue studies of Literature and Linguistics, and option that she later changes in 1984 to study Architecture and Urbanism at the Ricardo Palma University. In 1990 she graduates in Architecture and in 1995 obtains the title of Architect by Professional Qualified Experience.
During all these years she has participated in diverse Architecture events, individual and collective art exhibitions, and has entered many public and private architectural contests. She also ventures into editorial design. She has given talks about her work in Peru and abroad, and continues with her professional activity with projects of diverse nature.
Her work has been published in specialized architectural media, both in Peru and in other countries.

Among her most emblematic public projects we find:

Cao Museum: (2007–2009): project that wins the Silver Hexagon at the 14th Biennale of Peruvian Architecture, receives a prize as finalist at the 7th Iberoamerican Biennale of Architecture and Urbanism, and receives an interiorism prize at the 2nd Iberoamerican Biennale of Design.
Project International Airport of Pisco (2009), currently under construction.
Concept, Design and Supervision of the Peruvian Pavilion in the Expo Yeosu 2012, Korea: "The living oceans and the coast".
Conceptual project "YUCUN" for the 13th Architecture Biennale of Venice 2012 (where Peru participated for the first time with 20 architectural studios).

3 | 4 |
5 | |

3–5 - Muzeum Cao/Cao Museum

José Júlio Pereira Gomes

José Júlio Pereira Gomes
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Portugalské republiky/Embassy of the Portuguese Republic
Pevnostní 9
160 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
praga@embportugal.cz
www.embportugal.cz

Svou první účast na Architecture Week v Praze vnímá Portugalsko jako možnost představit vývoj své národní architektury a směrů v designu z poslední doby, v první řadě v ní však spatřuje příležitost vybudovat mosty mezi různým estetickým pojetím a odlišnými idejemi ve snaze produkovat architekturu, která bere v úvahu zvláštnosti a výzvy odlišných oblastí a krajin.

Portugalsko je velmi bohaté na architektonické struktury a produkci, neboť v něm vždy existoval zdravý mezikulturní dialog, jak lze vidět na některých velmi nápaditých a inspirujících budovách, které vznikly fúzí evropských, afrických a jihoamerických tvárných jazyků. Z této neustálé interakce s cizími kulturami vycházel velmi různorodý způsob portugalského kulturního výrazu a – jak lze dodat – naprosto jedinečná architektonická identita, jakou lze například pozorovat na „maurských" ulicích v Lisabonu či u některých klášterů a budov postavených v hlavním městě v manuelském stylu.

Kromě tohoto historického dědictví vyšlo Portugalsko z 20. a vstoupilo do 21. století v pozoruhodné pozici, co se celkového vnímání této specifické a velmi pragmatické formy umění týká, a to zejména pro svěží a velmi uznávanou koncepci tzv. „Escola do Porto", jedné ze špičkových architektonických škol na světě a alma mater takových architektů, jakými byli Fernando Távora nebo Eduardo Souto Moura (Pritzkerova cena v roce 2011). Portská škola vychovala také celou novou generaci studentů, kteří se dnes účastní mezinárodních architektonických soutěží.
Jsme potěšeni, že se s vámi můžeme u příležitosti festivalu Architecture Week Praha 2013 podělit o některá díla ateliéru jednoho z nejslavnějších portugalských architektů současnosti Álvara Sizy, který vystudoval architektonickou školu Oporto v Portu, stal se později jejím profesorem, v roce 1992 obdržel Pritzkerovu cenu a na benátském architektonickém Bienále v roce 2012 Zlatého lva za celoživotní dílo.
Portugalské velvyslanectví s velkým potěšením podporuje tuto architektonickou událost a doufá, že tvorba Álvara Sizy, jehož kurátorem je v Praze kolega Carlos Castanheira, přispěje k hlubšímu poznání a porozumění portugalské architektuře v České republice.

The first participation of Portugal at the Architecture Week Praha exhibition arises as an opportunity to present the recent development of national architecture and design tendencies but, most of all, it configures an occasion to establish bridges between different aesthetic conceptions and ideas on how to produce architecture, considering the specificities and challenges of distinct territories and landscapes.

Portugal is quite rich in terms of architectural structures and production as the country always enjoyed a healthy inter-cultural dialogue which can be observed in some very inspired (and inspiring) buildings, resulting from the fusion between European, African and South-American plastic languages. From this permanent interaction with foreign cultures resulted a very eclectic way of cultural expression and, – we might add – a quite unique architectural identity that can be observed, for example, in the Moorish-like streets of Lisbon or in the Manueline style of several monasteries and buildings of Portugal's capital city.

Apart from the historic architectural heritage, Portugal has left the XX century and entered the XXI century with a remarkable position concerning the global perception of this specific and very pragmatic form of art, mainly due to the fresh and well appreciated conceptions of the so called "Escola do Porto", one of the top architecture schools in the world, were architects such as Fernando Távora or Eduardo Souto Moura (Pritzker prize in 2011) had their Alma Mater but also left their personal legacy to the new generations of students who face today the international competition of the architecture field.

On the occasion of Architecture Week Praha 2013 festival, we are pleased to share with you some of the creations of Álvaro Siza's atelier, one of the most famous Portuguese contemporary architects – he himself connected to the Oporto School of Architecture, first as a student, later as a Professor – awarded with the Pritzker Prize in 1992 and the Golden Lion for Lifetime Achievement at the Venice Architecture Biennale in 2012.

It is with pleasure that the Embassy of Portugal supports this event, hoping that the creations of Álvaro Siza, here curated by his colleague Carlos Castanheira, may be the starting point for a greater understanding and knowledge of Portuguese architecture in the Czech Republic.

Joaquim Ramos

Joaquim Ramos
Ředitel/Director

Instituto Camoes Praha
Oettingenský palác
Josefská 6
118 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
info@institutocamoes-praga.cz
www.institutocamoes-praga.cz

O současné portugalské architektuře se v poslední době ve světě mluvilo jako o jedinečném fenoménu, kterému se podařilo udržet vyvážený dialog mezi přírodními podmínkami v zemi jako světlo, geografické podmínky nebo blízkost oceánu na straně jedné a kulturní realitou obyvatelstva na straně druhé, což se zřetelně projevilo zejména po revoluci v roce 1974, kdy došlo k obnovení demokratických poměrů v zemi. Nová politická realita žádala po architektech, aby přicházeli s řešeními vyhovujícími novému uspořádání společnosti, jež potřebovalo přehodnotit ideu veřejných prostorů a struktur a nových urbánních koncepcí.

Portugalská architektura měla možnost použít se ze zkušeností, které získala v letech, kdy se s touto výzvou vyrovnávala, a zanedlouho začala být oceňována i za hranicemi země jako dobře vyvážená a „čistá" architektura, která je schopná vypořádat se s požadavky na věcnou strukturu, ale uchovat si přitom důležité estetické rozměry. Není proto náhodou, že dnešní fakulta architektury univerzity v Portu, která je jednou z nejuznávanějších architektonických škol v Evropě, má své kořeny na fakultě výtvarných umění stejné univerzity.
Během letošního Architecture Week 2013 v Praze máme tu čest přivítat malou charakteristickou ukázku díla jednoho z nejvýznamějších portugalských architektů Álvara Sizy.

The Portuguese contemporary architecture has been mentioned worldwide on the past few years as quite unique, as it manages to produce a balanced dialogue between, on one hand, the natural circumstances of the country such as its light, geographic conditions or the proximity to the ocean, and on the other hand the cultural reality of its populations, with results especially visible after the revolution of 1974 which reestablished democracy in the country. With the new political reality, architects were asked to provide solutions to a new concept of society demanding for a review of the idea of public spaces, public structures and new urban concepts.

Learning from the experience gathered by addressing these challenges, Portuguese architecture had the opportunity to grow and it started to be appreciated abroad as a balanced and very "clean" architecture, able to meet most of the pragmatic structural demands but keeping a very important aesthetical dimension. Thus it is not a coincidence, as it seems, that the present Faculty of Architecture of the University of Porto, one of the most acclaimed schools of architecture in Europe, has roots in the School of Fine Arts of that same university.
In this edition of the Architecture Week we have the honor to welcome a small representative illustration of Álvaro Siza's.

Muzeum mimeze
Mimesis Museum

Muzeum mimeze/Mimesis Museum

Klient/Client: Open Books Publishing Co.
Lokace/Location: Paju Book City, Jižní Korea/South Korea
Návrh/Design Period: 01.2006 / 09.2007
Realizace/Construction Period: 10.2007 /
Architekti/Architects: Álvaro Siza, Carlos Castanheira, Jun Sung Kim
Koordinátor projektu/Project Coordinator: Dalila Gomes
Koordinátor stavby/Construction Coordinator: Young-il Park
Spolupráce/Collaborators: Chungheon Han; João Figueiredo
Konstrukce/Structure: Gayoon ENC; Jungang Constructural Engineering Consultant
Mechanické instalace/Mechanical Installations: Hansan Engineering Co.
Elektřina/Electricity: Jung-Myoung Engeneering Group Co.
Stavitel/Construction Company: Hanool Construction Co.
Zastavěná plocha/Construction area: cca/Approx. 4.000 m²
Model/Model: Álvaro Negrelo
Foto/Photography: Fernando Guerra – FG+SG Fotografia de Arquitectura

Toto muzeum je určené pro sbírku současného umění. Leží v zastavěné části města Paju v Jižní Koreji./This Museum is destined to a particular collection of Contemporary Art. It is located in a growth area of the Paju city, in South Korea.
Plánovaná expozice zabírá jedno podzemní patro, dvě nadzemní podlaží a mezanin.
/The foreseen program occupies one underground floor, two floors and mezzanine.
Podzemní patro – depozitáře a technické zázemí/Underground floor – deposits and technical areas
Přízemí – recepce, krátkodobé výstavy a kavárna/Floor 0 – reception, temporary exhibitions space and cafeteria
Mezanin – administrativní prostory a sklad/Mezzanine – administrative area and store
Horní patro – výstavní prostory/Superior floor – – exhibition area
Vznášející se hmota charakterizovaná zakřivenými plochami z bílého betonu vyrůstá okolo nádvoří na jednom konci otevřeného. Přirozené i umělé osvětlení výstavních prostor je vrchní a nepřímé.

The edifying volume, defined by bend surfaces in white concrete, growths around a yard, open in one of the extremity. The natural and artificial illumination of the exhibition areas it is, in the biggest surface, superior and indirect.

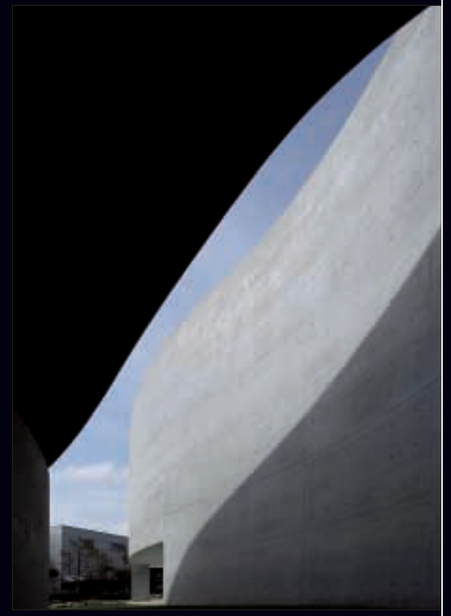

Kočka se stala muzeem.
Kdysi žil jeden čínský císař, který měl velice rád kočky a jednoho dne si povolal nejslavnějšího malíře z celé Říše a požádal jej, aby mu namaloval kočku. Umělci se myšlenka líbila a slíbil, že na ní začne pracovat. Uběhl rok a císař si vzpomněl, že mu malíř stále ještě nedodal obraz kočky. Zavolal si jej: Co je s tou kočkou? Už je téměř hotová, odpověděl umělec. Uplynul další rok a pak další a další. Scéna se pokaždé opakovala. Po sedmi letech došla císaři trpělivost a poslal pro malíře. Co je s tou kočkou? Uběhlo už sedm let. Sliboval jsi mi donekonečna, ale nic jsem neviděl! Malíř vzal list rýžového papíru, kalamář, štětec, jaký se dá sehnat pouze na Východě a... elegantním

1 | | 3
2 | |

1-3 – Muzeum mimeze/Mimesis Museum

a vznešeným gestem namaloval kočku, která nebyla ledajaká kočka, nýbrž ta nejkrásnější kočka, jakou kdy svět viděl. Císař byl nadšený, uchvácený tou nádherou. Neopomněl se umělce optat (což už se dnes nedělá), kolik za takovou krásnou malbu chce. Malíř si řekl o částku, která císaře překvapila. Tolik peněz za obrázek kočky, který jsi namaloval za dvě sekundy před mýma očima? ptal se císař. Ano, Vaše excelence, to je pravda, ale já už kočky maluji sedm let, odpověděl nebohý malíř.

Projekt Muzea mimeze, v současné době ve výstavbě ve městě Paju Book City v Jižní Koreji, je kočka. Klient nemusel na svůj obraz kočky čekat sedm let, ale Álvaro Siza už kočky maluje víc jak sedm let. Korejskou kočku nikdy neviděl, neboť v Koreji nikdy nebyl.

Během jednoho dne jsem mu dal instrukce ohledně místa a přinesl mu malý model, kde byly vidět hranice pozemku a bezprostřední okolí. Jedním jediným gestem vznikl obrázek kočky. Mimeze je kočka. Kočka, stočená do klubíčka a přitom otevřená, protahující se a zívající. To všechno tam je. Stačí se jen pořádně podívat. Zpočátku nedovedli autoři pochopit, jak by se z kresby kočky mohla stát budova. Já jsem za svůj život viděl řadu obrázků koček a vždycky mě znovu uchvátí, nikdy se jich nemůžu nabažit. Chci vidět další a další obrázky koček, jelikož sedm let už několikrát uběhlo.

Po první skice následují v architektuře muka. Prvotní návrh, modely, nákresy, jejich opravy, pochybnosti, nové nákresy, nové modely,

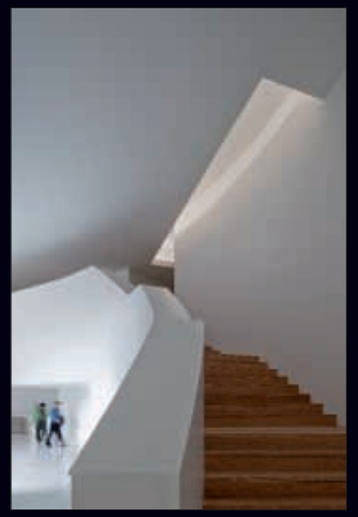

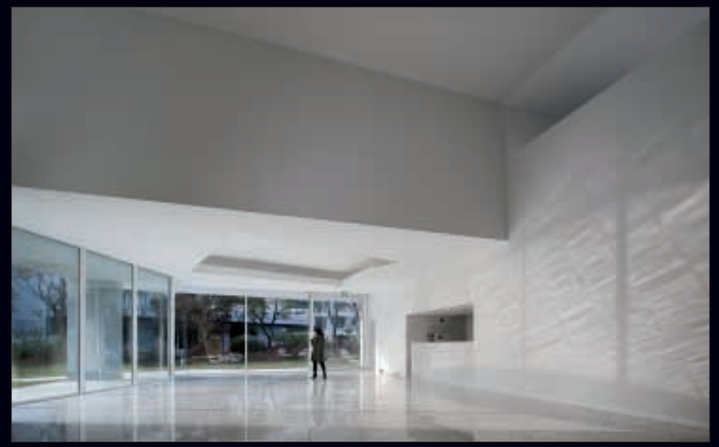

prezentace před klientem, který už viděl i jiné projekty, ale nedokáže skrýt své překvapení nad tímto. Jakmile jej schválí, pokračuje projekt obvyklými kroky, které jsou v Koreji kratší a méně byrokratické.

Instrukce se nezměnily, ale je třeba udělat pár úprav v rámci vývoje. Myslet na materiály, technologie, infrastrukturu, reprezentační zvyklosti, aby tomu každý rozuměl a aby všechno fungovalo, jak má. V suterénu budou archivy, servisní zázemí, možná i část výstavních prostor, jak se v muzeích od Álvara Siza stává pravidlem. V přízemí je prostor pro vstup a zásobování, pro krátkodobé výstavy a pro kavárnu/restauraci s nezbytným zázemím. Administrativní plochy, komunikace pro zaměstnance, místo pro archiv administrativy a toalety pro zaměstnance, to vše je umístěno v mezaninech. Poslední patro je určené pro výstavní prostory.

Světlo a zase světlo, tak pečlivě nastudované. Jak přirozené, tak umělé je nezbytné. Umožňuje vidět a nebýt viděn. Stavěly se další a další modely, do některých se dokonce dalo vstoupit. I 3D obrázky. Tvar zajistí litý beton, světle šedý, v barvě kočky. Uvnitř budou bílé zdi a stropy, bílý mramor, pokud možno z Estremozu, a medová barva dubu. Dřevo na vnitřních rámech a sklo. Vnější okna, to je dřevo, lakovaná ocel a křišťálové sklo.
Stavba se vyvíjí a s ní i my, tak to v Koreji chodí. Je to technicky náročné zadání; měli jsme obavy ohledně kvality dodavatele a subdodavatele. Naši přátelé a partneři jsou plni nadšení a dodávají nám sebedůvěru.
Nakreslit kočku není snadné, zkuste si to! Může to trvat i sedm let! Minimálně!

Květen 2007, C. C.

A cat has become a museum.
There once was a Chinese emperor who liked cats a lot, and one day he called upon the most famous painter in the Empire and asked him to paint him a cat. The artist liked the idea and promised that he would work on it. A year passed and the Emperor remembered that the painter still had not given him the painting of the cat. He called him: What of the cat? It is nearly ready, answered the artist. Another year went by, and another and another.
The scene kept repeating itself. After seven years, the Emperor's patience came to an end and he sent for the painter. What of the cat? Seven years have gone by. You have promised and promised but I still haven't seen one!
The painter grabs a sheet of rice paper, an ink well, one of those brushes like you can only get in the East and... in an elegant and sublime gesture he draws a cat, which was not just a cat but only the most beautiful cat ever seen.
The Emperor was ecstatic, overwhelmed with such beauty. He did not neglect (which is no longer the case nowadays) to ask the artist how much he would charge for such beautiful drawing. The painter asked for a sum which surprised the Emperor. So much money for a drawing that you did in two seconds, in front of me? said the Emperor. Yes Excellency, that is true, but I have been drawing cats for seven years now, replied the poor painter.

4 | | 6
5 | |

4-6 – Muzeum mimeze/Mimesis Museum

Portugalsko
Portugal

The project for the Museum Mimesis, already under construction in the new town of Paju Book City in South Korea, is a cat. The client didn't have to wait for seven years for his drawing of a cat, but Álvaro Siza has been drawing cats

for over seven years now. He has never seen a Korean cat, because he has never been there. In one day I briefed him on the site, and brought along a small site model, showing the boundaries and the immediate context. In one single gesture, a cat was drawn. The Mimesis is a cat. A cat, all curled up and also open, that stretches and yawns. It's all there. All you need to do is look and look again. At first the design team members could not understand how that sketch of a cat could be a building. I have in my days seen many sketches of cats, and am always overwhelmed by them, can't get tired of them. I want to see more cats, more sketches of cats, for several seven years have gone by.

In architecture, after an initial sketch comes the torment. The initial design, models, drawings, corrections to these, doubts, new drawings, new models, a presentation to the client, who had

already seen other projects but could not conceal his surprise at this one. Once approved, we progressed the project on through the usual steps, which in Korea are shorter and less bureaucratic.
The brief has not been altered, but it is necessary to make some adjustments as part of the evolution process. To think of materials, techniques, infra-structure, representational conventions, so that everyone understands, in an attempt to make everything work out. In the basement we will have the archives, the service area, maybe an extension to the exhibition area, as is becoming a habit in museums designed by Álvaro Siza. The ground floor is a space for arrival and distribution, areas for temporary exhibitions and a café/restaurant with all necessary back up. Administration areas, staff circulation, area for the administrative archive and staff toilets are located in the mezzanines. The top floor is for exhibition space.

Light, always light, so carefully studied. Both natural and artificial is seen as essential. Allowing to see without being seen. Models and more models were constructed, some of which you could enter into. Also 3D images. Form will be given by cast concrete, light grey, the colour of a cat. Inside, the white of the walls and ceilings, of the marble, which we hope will be from Estremoz and also the honey colour of Oak. Timber for the internal frames, and glass. As for the external windows, timber, painted steel and crystalline glass.

The building progresses, so do we, as it is in Korea. It is a technically difficult job; we were concerned at the quality of the contractor and sub-contractors involved. Our friends and partners are enthusiastic and reassure us.
To draw a cat is really difficult, try it! It can take seven years! At least!

May 2007, C.C

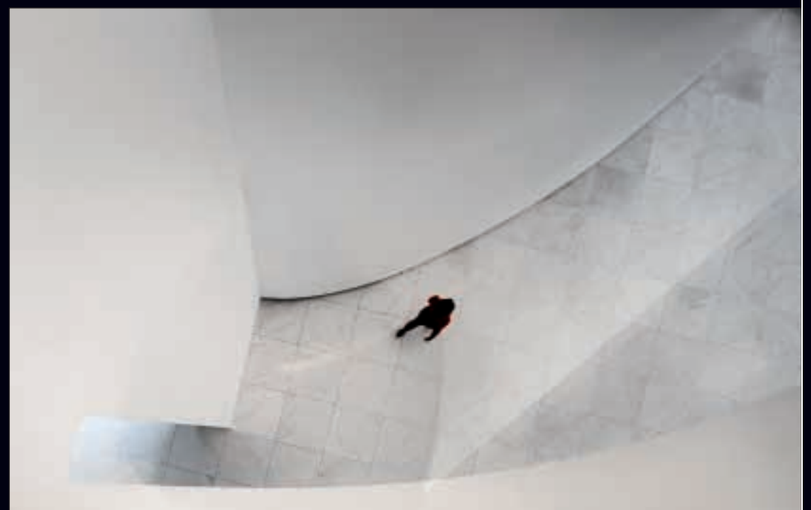

| 7 |
8 | | 9

7–9 – Muzeum mimeze/Mimesis Museum

Natascha Grilj

Mag. Natascha Grilj
ředitelka, kulturní rada Rakouského velvyslanectví
Director, Cultural Counsellor of the Austrian Embassy

Rakouské kulturní fórum/The Austrian Cultural Forum
Jungmannovo náměstí 753/18, Praha 1/Prague 1
tel.: +420 221 181 777
e-mail: info@rkfpraha.cz
www.rkfpraha.cz

Na loňském ročníku festivalu Architecture Week Praha vedoucí architektonické kanceláře pro výstavbu nového vídeňského Hlavního nádraží architekt Albert Wimmer referoval o svém velkém projektu a všichni cestující, kteří projíždějí Vídní vlakem, mohou nyní sledovat, jak tato gigantická stavba pokračuje a těšit se na otevření hlavního nádraží.

Boris Podrecca, náš druhý loňský host, měl v Praze přednášku a zároveň výstavu na Pražském hradě.

Také letos přijedou z Rakouska do Prahy na Architecture Week excelentní avantgardní architekti. Tentokrát z architektonického ateliéru Coop Himmelb(l)au, který ve Vídni roce 1968 založili Wolf D. Prix, Helmut Swiczinsky a Michael Holzer, a který od té doby s velkým úspěchem působí v oblasti architektury, urbanizace, designu a umění po celém světě. Věhlasné stavby v Rakousku, Německu, Číně i v dalších zemích a mnohé ceny a vyznamenání svědčí o úspěších ateliéru. Prezentovat rakouský inovativní a tvůrčí potenciál v zahraničí a otevírat nové cesty vzájemné spolupráce je pro Rakouské kulturní fórum úkolem i potěšením.

Pokud hovoříme o spolupráci v současnosti, neměli bychom opomíjet společné dědictví a tradice a také skutečnost, že toho, co po staletí Rakousko a Česko spojuje, je více než toho, co je rozděluje a platí to rovněž v oblasti architektury. Rakouští a čeští architekti i stavitelé úzce spolupracují odedávna – barokní sochař, ötztalerský rodák, Matthias Bernhard Braun, vytvořil v Praze mnohá umělecká díla, mimo jiné i několik soch na Karlově mostě (sv. Luitgarda, sv. Ivo, sv. Václav a sv. Ludmila). Na druhé straně Čech, Josef Hlávka, jeden z nejvýznamnějších stavitelů z doby výstavby vídeňské ulice Ringstrasse, postavil ve Vídni mnoho činžovních domů, ale také kostel Lazaristenkirche, Akademické gymnázium a Dvorní operu.

Jeden z nejdůležitějších představitelů moderny, Adolf Loos, se narodil v Brně a působil ve střední Evropě, jeho stavby najdeme ve Vídni, v Praze a v Plzni. Výstava o Loosově díle s názvem Učit se bydlet byla letos v létě k vidění v Rakouském kulturním fóru v Praze.

Tradice a avantgarda jsou náměty, které budou stále aktuální. Takže vedle moderní architektury je letos hlavním tématem festivalu činnost UNESCO a význam této organizace pro zachování architektonického kulturního dědictví.

Přejeme festivalu Architecture Week Praha i v letošním roce mnoho úspěchů a nadšených návštěvníků.

While during the last year Albert Wimmer, director of the firm of architects for the expansion of the new Vienna Central Station, gave a talk at the Architecture Week on his grand project, all travellers who pass through Vienna by train can experience the progress of this gigantic project.

Boris Podrecca, our second last year's host, had a lecture in Prague and an exhibition in the castle.

Austria also brings once more excellent, avant-garde architects for Architecture Week in Prague – like the global architectural firm Coop Himmelb(l)au, founded in 1968 by Wolf D. Prix, Helmut Swiczinsky and Michael Holzer in Vienna. It is working with great success in the fields of architecture, urban planning, design and art. Famous Buildings in Austria, Germany, China and other countries as well as many prizes and awards testify to the success of the office. For the Austrian Cultural Forum it is a joy and a concern to present the innovative and creative forces of Austria abroad and to pave the way for cooperation opportunities.

When we speak of today's cooperation, we must not forget common heritage and traditions and the fact that there is much more common ground than separation between Austria and the Czech Republic for centuries – this also goes for the field of architecture. For a long time Austrian and Czech architects and builders have been working together closely – the Ötztal Matthias Bernard Braun created in Prague as Baroque sculptor numerous works of art, including some statues from the Charles Bridge: the Holy Luitgard, the St. Ivo, the St. Wenceslas and St. Ludmila.

On the other hand, the eminent Czech Josef Hlávka, one of the major contractors in Vienna during the "Ringstrassen-era", built especially blocks of flats, but also the church Lazaristenkirche, the school Akademisches Gymnasium and the Court Opera.
One of the most outstanding representatives of modernism was Adolf Loos. He was born in Brno and worked in the central European area – his buildings can be found in Vienna, Prague and Pilsen. An exhibition about the work of Adolf Loos under the title Learn to live took place at the Austrian Cultural Forum Prague during the summer.

Tradition and avant-garde is probably an always current topic. That is the reason why this year – beside modern architecture – the work of the UNESCO and its importance for the conservation of the architectural heritage is an important issue.

We wish the Architecture Week every success and many enthusiastic visitors.

Coop Himmelblau

Ateliér COOP HIMMELB(L)AU

Wolf D. Prix & Partner ZT GmbH
Spengergasse 37
1050 Vídeň/Vienna
Rakousko/Austria
e-mail: office@coop-himmelblau.at
www.coop-himmelblau.at

COOP HIMMELB(L)AU

Ateliér COOP HIMMELB(L)AU založili Wolf D. Prix, Helmut Swiczinsky a Michael Holzer ve Vídni v roce 1968. Věnuje se architektuře, urbanismu, designu a umění. V roce 1988 otevřeli druhou kancelář v Los Angeles. Další projekční kanceláře jsou ve Frankfurtu a v Paříži. COOP HIMMELB(L)AU v současnosti zaměstnávají 150 lidí devatenácti národností.

COOP HIMMELB(L)AU was founded by Wolf D. Prix, Helmut Swiczinsky, and Michael Holzer in Vienna, Austria, in 1968, and is active in architecture, urban planning, design, and art. In 1988, a second studio was opened in Los Angeles, USA. Further project offices are located in Frankfurt, Germany and Paris, France. COOP HIMMELB(L)AU employs currently 150 team members from nineteen nations.

Profil kanceláře/Office Profile

Kancelář vedou Wolf D. Prix, Harald Krieger, Karolin Schmidbaurová, Louise Kieslingová a další partneři, Frank Stepper, Michael Volk, Markus Prossnigg, Helmut Holleis, Andrea Graserová, Luzie Gienckeová a Michael Beckert. Po odchodu Helmuta Swiczinského do důchodu v roce 2006, Wolf D. Prix řídí kancelář jako hlavní návrhář a výkonný ředitel. Harald Krieger byl v roce 2003 jmenován partnerem a v roce 2011 se stal finančním ředitelem. Karolin Schmidbaurová je partnerkou od roku 1996 a je zároveň ředitelkou kanceláře v Los Angeles. V roce 2012 byla Louise Kieslingová jmenována vedoucí interiérového a produktového designu.

The architectural studio is directed by Wolf D. Prix, Harald Krieger, Karolin Schmidbaur, Louise Kiesling and Project Partners. Those are Frank Stepper, Michael Volk, Markus Prossnigg as well as Helmut Holleis, Andrea Graser, Luzie Giencke and Michael Beckert. After the retirement of Helmut Swiczinsky in 2006, Wolf D. Prix is leading the studio as Design Principal and CEO. Harald Krieger was designated Partner of COOP HIMMELB(L)AU in 2003 and became CFO in 2011. Karolin Schmidbaur, Partner of the office since 1996, is Design and Managing Partner as well as the Director of the studio in Los Angeles, California. In 2012 Louise Kiesling was appointed Head of Interior and Product Design.

Projekty (výběr)
Projects (selection)

Mezi nejznámější projekty COOP HIMMELB(L)AU patří: střešní nástavba Falkestraße ve Vídni (1988); územní plán pro město Melun-Sénart ve Francii; Groninger Museum, východní pavilon v Groningenu (1994) v Holandsku; design pro EXPO.02-Forum Arteplage v Bielu, Švýcarsko (2002); víceúčelové centrum UFA Cinema Center v Drážďanech (1998); Akademie výtvarných umění (2005) a BMW Welt (2007) v Mnichově; Akron Art Museum v Ohiu, USA (2007); Central Los Angeles Area High School #9 of Visual and Performing Arts v Los Angeles, USA (2008); Pavilion 21 MINI Opera Space v Mnichově (2010); kostel Martina Luthera v Hainburgu, Rakousko (2011); Busan Cinema Center v Busanu, Jižní Korea (2011); Mezinárodní konferenční centrum Dalian v Číně (2012). COOP HIMMELB(L)AU realizovali řadu klíčových projektů ve Vídni, včetně bytového domu SEG (1998), dále obytný blok SEG Remise (2000); bytový dům Gasometer B (2001); obytnou a kancelářskou budovu na Schlachthausgasse (2005); nebo bytový dům 'Liesing Brewery' (2011).
Mezi nedávnými projekty ze světa najdeme Musée des Confluences v Lyonu, Francie (2014); Dům hudby v Aalborgu, Dánsko (2013); nebo nové sídlo Evropské centrální banky ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo (2014). Další plánované projekty zahrnují Muzeum současného umění & expozice plánování v Šen-čenu, Čína (2015); Ázerbájdžánskou centrální banku v Baku (2014), nebo Albánský otevřený parlament v Tiraně, Albánie.

COOP HIMMELB(L)AU's most well-known projects include: the Rooftop Remodeling Falkestraße in Vienna (1988) ; the master plan for the City of Melun-Sénart in France; the Groninger Museum, East Pavilion in Groningen (1994) in the Netherlands; the design for the EXPO.02-Forum Arteplage in Biel, Switzerland (2002); the multifunctional UFA Cinema Center in Dresden, Germany (1998); the Academy of Fine Arts (2005) and the BMW Welt (2007) in Munich, Germany; the Akron Art Museum in Ohio, USA (2007); the Central Los Angeles Area High School #9 of Visual and Performing Arts in Los Angeles, USA (2008); the Pavilion 21 MINI Opera Space in Munich, Germany (2010); the Martin Luther Church in Hainburg, Austria (2011); the Busan Cinema Center in Busan, South Korea (2011); and the Dalian International Conference Center in China (2012).
COOP HIMMELB(L)AU realized further key projects in Vienna in the past years, including the SEG Apartment Tower (1998), followed by the SEG Apartment Block Remise (2000); the Apartment Building Gasometer B (2001); the Apartment and Office Building, Schlachthausgasse (2005); and the Apartment Building 'Liesing Brewery' (2011).
Among the recent projects that COOP HIMMELB(L)AU is pursuing throughout the world are the Musée des Confluences in Lyon, France (2014); the House of Music in Aalborg, Denmark (2013); and the European Central Bank's new headquarters in Frankfurt am Main, Germany (2014). Additional projects in planning are the Museum of Contemporary Art & Planning Exhibition in Shenzhen, China (2015); the Central Bank of Azerbaijan, Baku Azerbaijan (2014) as well as The Open Parliament of Albania in Tirana, Albania.

Ocenění (výběr)
Honors and awards (selection)

Během uplynulých čtyřiceti let získali COOP HIMMELB(L)AU řadu mezinárodních cen. Mezi nimi: Förderungspreis für Baukunst, Berlín (1982), Cenu města Vídně za architekturu (1988), Erich Schelling Architektur Preis (1992), Progresivní architektura / P. A. Award (1989, 1990, a 1991), Großer Österreichischer Staatspreis (1999) nebo European Steel Design Award (2001). V roce 2005 obdrželo studio American Architecture Award za návrh Akron Art Museum. Dále získali International Architecture Award 2007 za čtyři projekty. V roce 2008 dostali COOP HIMMELB(L)AU Mezinárodní ocenění RIBA za Akron Art Museum. V tom samém roce pak Evropské ocenění RIBA a cenu ze Světového festivalu architektury za projekt BMW Welt. V roce 2010 vyhráli COOP HIMMELB(L)AU na veletrhu MIPIM Architectural Review Future Projects Award v kategorii udržitelnost za svůj projekt Town Town Erdberg.

V roce 2011 získala kancelář Wallpaper* Design Award 2011 (kategorie: Nejlepší staveniště) za projekt mezinárodního konferenčního centra Dalian, mezinárodní cenu Dedalo Minosse za BMW Welt i Red dot award: produktový design (kategorie: Architektura) za Central Los Angeles Area High School #9 of Visual and Performing Arts.

Over the course of the past four decades, COOP HIMMELB(L)AU has received numerous international awards. These include: the Förderungspreis für Baukunst, Berlin (1982), the Award of the City of Vienna for Architecture (1988), the Erich Schelling Architektur Preis (1992), the Progressive Architecture/ P. A. Award (1989, 1990, and 1991), the Großer Österreichischer Staatspreis (1999) as well as the European Steel Design Award (2001). In 2005, for the design of the Akron Art Museum, our studio received the American Architecture Award. Our studio was awarded for the 2007 International Architecture Award for four projects. In 2008 COOP HIMMELB(L)AU received the RIBA International Award for the Akron Art Museum. In the same year the RIBA European Award and the World Architecture Festival Award: Production was given for the project BMW Welt. In 2010, COOP HIMMELB(L)AU won the MIPIM Architectural Review Future Projects Award in the category sustainability for their project Town Town Erdberg. In 2011 the office received the Wallpaper* Design Award 2011 (Category: "Best Building Sites") for the project Dalian International Conference Center, the Dedalo Minosse International Prize for the project BMW Welt as well as the Red dot award: product design (Category: "Architecture") for the Central Los Angeles Area High School #9 of Visual and Performing Arts.

Výstavy (výběr)
Exhibitions (Selection)

Práce COOP HIMMELB(L)AU, označovaná za architekturu budoucnosti, byla a je předmětem mnoha výstav po celém světě. Mezi největší a nejznámější patří samostatné retrospektivy
Construire le Ciel z roku 1992 v Centre Georges Pompidou v Paříži a výstava nazvaná Dekonstruktivistická architektura z roku 1988 v Muzeu moderního umění v New Yorku, pod vedením Philipa Johnsona a Marka Wigleyho. Mezinárodně proslulé instituce jako je Getty Foundation v Los Angeles, Rakouské muzeum užitých umění/současného umění (MAK) ve Vídni a Centre Georges Pompidou v Paříži mají díla COOP HIMMELB(L)AU zařazená ve svých stálých expozicích.
V roce 1996 byli COOP HIMMELB(L)AU vyzváni, aby reprezentovali Rakousko na 6. mezinárodním bienále architektury v Benátkách. Od té doby se ho studio zúčastňuje pravidelně a představuje projekty jako je Musée des Confluences nebo Opera v Kuang-Čou, Čína. Musée des Confluences v Lyonu bylo vystaveno i na výstavě Latentní utopie v Grazu od října 2002 do března 2003. COOP HIMMELB(L)AU byli několikrát představeni v Aedes East Gallery v Berlíně, například

1 | | 2
1 | | 3

1 – BMW Welt, Mnichov, Německo (2001–2007) © Duccio Malagamba/BMW Welt, Munich, Germany (2001–2007)
2 – BMW Welt, Mnichov, Německo (2001–2007) © Marcus Buck/BMW Welt, Munich, Germany (2001–2007) © Marcus Buck
3 – Muzeum Arkon Art, Ohio, USA (2001–2007) © Roland Halbe/Arkon Art Museum, Ohio, USA (2001–2007) © Roland Halbe

Rakousko
Austria

na známých přehlídkách Skyline v roce 1985, Vídeňské trilogii + One Cinema v roce 1998 a na výstavě k soutěži na kongresové a doručovací centrum BMW v roce 2002. V tom samém roce se COOP HIMMELB(L)AU zúčastnili 8. Mezinárodního bienále architektury v Benátkách s projekty BMW Welt a návrhem nového Světového obchodního centra. Na přelomu let 2007/08 proběhla v MAK ve Vídni výstava COOP HIMMELB(L)AU. Beyond the Blue, která v roce 2009 odcestovala do Wexner Center for the Arts v Columbusu v Ohiu. Na 11. Mezinárodním bienále architektury v Benátkách se COOP HIMMELB(L)AU prezentovali se dvěma příspěvky: Astro Balloon 1969 Revisited – Feedback Space v L' Arsenale a Brain City Lab v Padiglione Italia. Tyto dvě instalace byly vystaveny i v roce 2009 na výstavě COOP HIMMELB(L)AU: Future Revisited v NTT InterCommunication Center [ICC] v Tokiu. V roce 2011 proběhla samostatná výstava „Architektura je médium a médium je zpráva" v Centru designu v Busanu, Jižní Korea.

COOP HIMMELB(L)AU také několik výstav sami navrhli. Mezi ty nejznámější patří Paradise Cage: Kiki Smith and Coop Himmelb(l)au, konaná v roce 1996 v Muzeu současného umění v Los Angeles a v roce 2000 Rudi Gernreich: Móda vyjde z módy, pro festival Steirischer Herbst v Grazu, Rakousko, která pak cestovala do Philadelphie. V roce 2012, u příležitosti 70. narozenin Wolfa D. Prixe, uspořádalo Aedes Architecture Forum Berlin výstavu COOP HIMMELB(L)AU: 7+ Wolf D. Prix & Partner Projekty Modely Plány Nákresy Výroky.

Recognized as seminal for the architecture of the future, the works of COOP HIMMELB(L)AU have continually been the subject of international exhibitions. Among the largest and most widely known are the solo retrospectives Construire le Ciel in 1992 at the Centre Georges Pompidou in Paris, France, and the exhibition entitled Deconstructivist Architecture held in 1988 at the Museum of Modern Art, New York, under the curatorship of Philip Johnson and Mark Wigley. Internationally renowned institutions such as the Getty Foundation in Los Angeles, the Austrian Museum of Applied Arts/Contemporary Art (MAK) in Vienna, and the Centre Georges Pompidou in Paris display the works of COOP HIMMELB(L)AU as part of their permanent exhibitions. In 1996, COOP HIMMELB(L)AU was invited to serve as the Austrian representative to the 6th International Architecture Exhibition of La Biennale di Venezia, Italy. Since then, our studio has been a regular participant, presenting several projects such as the Musée des Confluences and the Guangzhou Opera House. The Musée des Confluences in Lyon was additionally shown at the Latent Utopias exhibition in Graz, Austria, from October 2002 to March 2003.

COOP HIMMELB(L)AU has also been presented on several occasions at the Aedes East Gallery in Berlin, for example, at well-known shows such as Skyline in 1985, The Vienna Trilogy + One Cinema in 1998, and the exhibition on the competition for the BMW Event and Delivery Center in 2002. In the same year, COOP HIMMELB(L)AU was also present at the 8th International Architecture Exhibition of La Biennale di Venezia, Italy, with the projects BMW Welt and a design for the new World Trade Center. In 2007/08, the exhibition COOP HIMMELB(L)AU. Beyond the Blue was shown at the MAK in Vienna and traveled in 2009 to the Wexner Center for the Arts, Columbus, Ohio, USA. At the 11th International Architecture Exhibition of La Biennale di Venezia, Italy, COOP HIMMELB(L)AU has been presented with two contributions: Astro Balloon 1969 Revisited – – Feedback Space at L' Arsenale and Brain City Lab at Padiglione Italia. The two installations were also shown in 2009, at the COOP HIMMELB(L)AU: Future Revisited exhibition at NTT InterCommunication Center [ICC] in Tokyo, Japan. In 2011 the solo exhibition "Architecture is the Media and the Media is the Message" was shown at the Design Center in Busan, South Korea.
COOP HIMMELB(L)AU has also designed several exhibitions. Among their best known works are Paradise Cage: Kiki Smith and Coop Himmelb(l)au, shown in 1996 at the Museum of Contemporary Art in Los Angeles, and in 2000 Rudi Gernreich: Fashion will go out of fashion, for the Steirischer Herbst festival in Graz, Austria, which also traveled to Philadelphia, USA. In 2012, on the occasion of Wolf D. Prix's 70th birthday, the Aedes Architecture Forum Berlin devoted the exhibition COOP HIMMELB(L)AU: 7+ Wolf D. Prix & Partner Projects Models Plans Sketches Statements to COOP HIMMELB(L)AU.

4 | |
— — —
| | 5

4 – Mozeum současného umění Shenzen, Čína (2007–2015)/Museum of Contemporary Art Shenzen, China (2007–2015)
© Coop HIMMELB(L)AU
5 – Mezinárodní konferenční centrum, Dalian, Čína (2008–2012)/Dalian International Conference Center, Dalian, China (2008–2012)
© Duccio Malagamba

Daniela Anda Grigore Gitman

Daniela Anda Grigore Gitman
Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Rumunska/Embassy of Romania
Nerudova 5
118 01 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
e-mail: embroprg@mbox.vol.cz
www.rouemb.cz

Je pro mne velkým potěšením podělit se o své myšlenky a názory na 7. ročník mezinárodního festivalu architektury a urbanismu a ráda bych také poděkovala organizátorům za nabídnutí této mimořádné příležitosti. Podle mého názoru Architecture Week Praha představuje jednu z nejvýznamnějších kulturních a odborných akcí, které se konají v Praze. Stalo se již dobrou tradicí, že každoročně shromažďuje velké množství lidí a odborníků z celého světa, kteří jsou spojeni s bohatou oblastí architektury. Jejich stabilní účast a také široká podpora, poskytovaná různými subjekty, odrážejí rostoucí význam této akce pro mezinárodní architektonické prostředí.

Jsem velmi ráda, že i Rumunsko bylo v posledních letech na festivalu reprezentované. Účast nám poskytla vynikající příležitost prezentovat v Praze příslušné aspekty rumunské architektury, které nesou stopy Rumunské originality, ambicí a identity. Být součástí této mimořádné akce je současně významnou příležitostí podpořit jedinečnost a rozmanitost Rumunské kultury, historie a civilizace. Tyto hodnoty specifikují mou zemi a její obyvatele, ale díky nim má Rumunsko také své harmonické místo v bohatém duchovním světě. Navíc je třeba zdůraznit, že byly i významným přínosem pro naše obrovské úsilí o plné připojení k demokratické rodině Západu, což se podařilo v roce 2007, kdy se Rumunsko stalo členem Evropské unie.

Téma 7. ročníku festivalu je velmi inspirující. Klade důraz na přirozené vazby mezi moderní a starší architekturou jako stimuly a možná i zdroje inspirace pro další vývoj v této oblasti. Kromě toho se také vyzdvihuje, že intenzivní a nepřetržitý vývoj v určité oblasti není možný bez důkladného a svědomitého zvážení vlivu minulosti. Z tohoto pohledu současná a budoucí architektura toho hodně dluží neuvěřitelně bohatému a rozmanitému dědictví minulé architektury.

Ráda bych vyjádřila svou hlubokou vděčnost všem, kteří umožnili zorganizování 7. ročníku mezinárodního festivalu architektury a urbanismu. Český Architecture Week Praha a Správa Pražského hradu odvedli skvělou práci tím, že připravili pozoruhodnou událost, která skvěle podtrhuje bohatý kulturní život Prahy. Práce, vášeň a odhodlání lidí, zapojených do tohoto náročného projektu si zaslouží naši plnou úctu a obdiv.

It is a great pleasure to share my thoughts and views on the 7th International Festival of Architecture and Urbanism and I would like to thank the organizers for offering me this particular opportunity. In my opinion, the Architecture Week represents one of the most outstanding cultural and professional events taking place in Prague. It has become a valuable tradition that gathers annually a large number of people and experts around the world, who are linked to the generous area of architecture. Their consistent participation and also the wide support provided by various entities reflect the event's growing relevance for the international architectural environment.

I am very happy that Romania has been represented in the Festival in recent years. The attendance has provided us an excellent framework to present in Prague relevant aspects of the Romanian architecture, which bears the marks of Romanians' originality, aspirations and identity. At the same time, being part of such a special event has equaled to an important opportunity to promote the uniqueness and diversity of Romania's culture, history and civilization. These values particularize my country and its people, but also place them harmoniously in the rich spiritual world. Moreover, it's worth pointing out that they were important assets for our tremendous endeavor to fully rejoin the Western democratic family, a goal accomplished in 2007, when Romania became a member of the European Union.

The theme of the 7th Festival is very inspired. It emphasizes the natural links between the modern architecture and the older one, as incentives and maybe sources of inspiration for further evolutions in the field. In addition, it also underlines that sound and solid development of a certain area is not possible without carefully and thoroughly considering the past. From this point of view, the present and future architecture owes a lot of gratitude to the amazingly rich and diverse heritage of the past one.

I would like to express my deepest appreciation to all those who made possible the organization of the 7th International Festival of Architecture and Urbanism. The Czech Architecture Week and Prague Castle Administration have done a great job by putting together a remarkable event which perfectly adds to Prague's vast cultural life. The work, passion and dedication of the people involved in this challenging project deserve our full respect and admiration.

Dan Duta

Dan Duta
ředitel/director

Rumunský kulturní institut/The Romanian Cultural Institute
Růžová 1416/17
110 00 Praha1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
praga@icr.ro
www.icr.ro/praha/

Význam již tradiční účasti Rumunského kulturního institutu v Praze na mezinárodním festivalu architektury Architecture Week Praha spočívá nejen v prezentaci děl rumunských architektů v České republice a na Slovensku, ale také v kontaktech, které naši hosté mohou získat během této skutečné mezinárodní oslavy architektury.
Za těch několik let se Rumunsko prezentovalo na festivalu s různými projekty, které vždy přilákaly pozornost laické i odborné veřejnosti. Předpokládáme, že stejně tomu bude i letos, kdy Rumunsko představuje: vítězný projekt architekta Paula Cosmina (sekce Domovní architektura na Bienále architektury v Bukurešti v roce 2012 – stavba domu z recyklovaných prefabrikátů, konferenci Dědictví UNESCO v Rumunsku – Jednotnost v rozmanitosti, prezentovanou paní profesorkou a doktorkou architektury Codinou Duşoiu, členkou Unie rumunských architektů, výstavu fotografií, plánů, nákresů a listů Rumunští architekti – tvůrci dědictví (1892–1912) a projekty diplomových prací studentů pátého ročníku Univerzity architektury a urbanismu Iona Mincu v Bukurešti.

Jinými slovy, skutečná podívaná pro všechny zájemce – pro pozvané nebo pro účastníky festivalu, pro návštěvníky, veřejnost i tisk.

The importance of the already traditional participation of the Romanian Cultural Institute in Prague at the International Architecture Festival Architecture Week Prague, lies not only in presenting the works of the Romanian architects in the Czech Republic and Slovakia, but also in the contacts that our guests can establish during this true international celebration of architecture.
Over the years, Romania has been present at the festival with various projects that have always drawn the attention of the general and specialized audience.
We expect the same thing to happen this year, when the Romanian participation proposes: the winning project of architect Paul Cosmin (House Architecture section in the Bucharest Architecture Biennale 2012 – the construction of a house out of recycled prefabricated materials; the Romanian UNESCO Heritage – – Unity in Diversity conference, presented by Mrs. Professor Doctor architect Codina Duşoiu member of the Romanian Architects Union; the photograph exhibition, plans, drawings and data sheets of Romanian Architects Creators of Patrimony (1892–1912) and diploma projects of students in the fifth year of the Ion Mincu Architecture University in Bucharest.

In other words, a true present/show for all those interested – invitees or attendees at the festival, visitors, the general public and the press.

ABRUPTARHITECTURA navrhuje diskurz zaměřený na téma obnovení domácího toposu, nám známého v zastavěném prostředí. Místa „domova" se stávají předmětem výzkumu spíše intuitivního než plánovaného, za účelem znovuobnovení stavebního aktu, jakožto zakládání, zbývání a přetrvávání někde, na konkrétním místě.
Přemýšlíme o architektovi, který si uvědomuje, že je jen zprostředkovatelem mezi člověkem a jeho obydlím. Architektovi, který jen zprostředkovává malou část světa, shrnuje a interpretuje vodítka. Architektovi, který se především obrací k věcem.
Přemýšlíme o architektuře, která neexistuje per se, o uctivé, chápavé, něžné, příběhové, tvárné i umírající architektuře. Která získává smysl ve světě bytí, nikoli ve světě forem. Která je živá. Krotíme architekturu.

ABRUPTARHITECTURA is an architecture studio, based in Bucharest 2007, co-founded by Cristina Constantin (1980) and Cosmin Pavel (1981).
ABRUPTARHITECTURA proposes a discourse centered on the theme of retrieving the domestic topos, the familiar in the built environment.
The places of „home" become subjects of a research rather intuitive than planned, seeking the recuperation of the building act as founding, remaining and persisting somewhere, in a particular place.
We think about an architect aware that he is just an intercessor between man and his dwelling. An architect that just mediates a small part of the world, asked to bring together and interpret clues. An architect that, before anything, turns toward things.
We think about an architecture that does not exist per se, a respectful, understanding, gentle, storytelling, malleable and even dying architecture. Retrieving its sense in world of being, not in a world of forms. Just being alive. Taming architecture.

Ocenění/Award

Užší výběr: Evropská cena Miese van der Rohe 2013, Barcelona, Španělsko/Shortlisted: European Union Prize Mies van der Rohe 2013, Barcelona, Spain
Nominace/Nominated: Bucharest Architecture Annual 2013 – Interior Design, Rumunsko/Romania

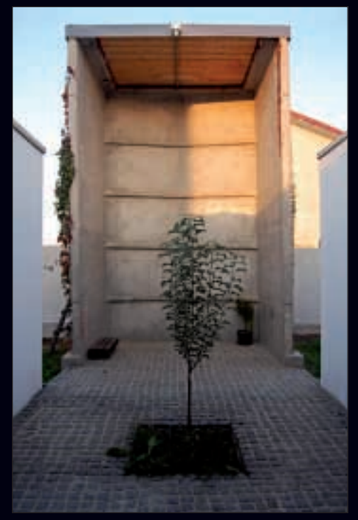

ABRUPTARHITECTURA

ABRUPTARHITECTURA
Architekti/architects: Cristina Constantin, Cosmin Pavel, Mirela Vlăduţă

ABRUPTARHITECTURA je architektonická kancelář založená v Bukurešti v roce 2007 Cristinou Constantin (1980) a Cosminem Pavlem (1981).

První cena: Bienále Bukurešť 2012 – sekce Bydlení, Rumunsko/1st Prize: Bucharest Biennalle 2012 – Dwelling Section, Romania
Nominace/Nominated: Iakov Chernikov Prize 2012, Moskva, Rusko/Moscow, Russia
První cena/1st Prize: Bucharest Architecture Annual 2011 – Rehabilitace, Rumunsko/Rehabilitation, Romania
Zvláštní uznání & Ocenění za kresbu: RIBA Part 2 Silver Medal 2005, diplomový projekt Cosmin Pavel – Archeologické muzeum. Studijní centrum pravěku, Londýn, VB/Commendation & Serjeant Award for Drawing: RIBA Part 2 Silver Medal 2005, Cosmin Pavel diploma project – – Archaeological Museum. Troglodytic study center, London, UK

Realizace/Built Work

2013 Galerie Mizilesque, Mizil, Rumunsko/Mizilesque Gallery, Mizil, Romania
2011–2012 Kostel svatého mučedníka Filofteia a zvonice, Mizil, Rumunsko/Saint Martyr Filofteia Church and Bell Tower, Mizil, Romania
2011–2012 Dům Vasilescu, Cornetu, Rumunsko/Vasilescu House, Cornetu, Romania
2008–2012 Dům z recyklovaných prefabrikovaných garážových jednotek, Bragadiru, Rumunsko/House Made of Recycled Prefab Garage Units, Bragadiru, Romania
2007–2009 Rehabilitace panství Bertola, Chitorani, Rumunsko/Rehabilitation of the Bertola Manison, Chitorani, Romania
2008–2009 Dům Sandu, Mizil, Rumunsko/Sandu House, Mizil, Romania
2007–2009 Kaple svatého Jana Křtitele, Mizil, Rumunsko/Saint John the Baptist Chapel, Mizil, Romania
2007–2008 Dům Burlacu, Mizil, Rumunsko/Burlacu House, Mizil, Romania

Současné projekty Temporary Work

2012 „Svědectví. Fresky z kláštera Arges", Národní muzeum umění, Bukurešť, Rumunsko/"Testimonies. Arges Monastery Frescoes", National Museum of Arts, Bucharest, Romania
2009 „Tváře modernismu", Národní muzeum umění, Bukurešť, Rumunsko/"Faces of Modernism", National Museum of Arts, Bucharest, Romania

Projekty/Projects

2013 Hotel, Ploiesti, Rumunsko/Romania
2011 Přestavba kostela Narození Theotokose, Campina, Rumunsko/The Nativity of the Theotokos Church Remodeling, Campina, Romania
2008 Domov důchodců, Campina, Rumunsko/Senior Retirement Home, Campina, Romania
2008–2009 Kaple rumunské ortodoxní diecéze v Itálii, Řím, Itálie/Chapel for the Romanian Orthodox Diocese of Italy, Rome, Italy

Soutěže/Competition

2011 Archetypy. Soutěž na veřejný městský prostor v Rumunsku – první místo/Archetypes. Competition for public urban space in Romania – – 1st place
2011 Serlachius Museum Gösta. Rozšíření, Mänttä, Finsko – oceněný projekt/Serlachius Museum Gösta. Extension, Mänttä, Finland – – upper class project
2010 Centrální univerzitní knihovna Cluj-Napoca. Rozšíření – čestné uznání/Cluj-Napoca University Central Library. Extension – honorable mention
2009 Gabroveni Inn. Rekonstrukce a rozšíření, Bukurešť, Rumunsko – šesté místo/Gabroveni Inn. Renovation and Extension, Bucharest, România – 6th place
2008 Komunitní centrum Gheţari, Alba, Rumunsko – první místo/Gheţari Community Center, Alba, Romania – 1st place

Akademické působení/Teaching

Pomocný profesor: Design Studio, Ion Mincu Vysoká škola architektury a urbanismu v Bukurešti/Assistant Professor: Design Studio, Ion Mincu University of Architecture and Urbanism in Bucharest (Cristina Constantin & Cosmin Pavel)

1–5 – Dům z recyklovaných prefabrikovaných garážových jednotek, Bragadiru, Rumunsko /House Made of Recycle Prefab Garage Units, Bragadiru, Romania

Codina Duşoiu

Přednáška/Lecture: Codina Dusoiu, Rumunsko/Romania
KDY/WHEN: 2. 10. 2013 v 18.00 hodin/6 pm
KDE/WHERE: Rumunský kulturní institut/The Romanian Cultural Institute
Růžová 1416/17, Praha 1/Prague 1

Codina Duşoiu
(Univerzita architektury a urbanismu Ion Mincu, Bukurešť
Ion Mincu University of Architecture and Urbanism, Bucharest)

Codina Duşoiu je absolventkou Univerzity architektury a urbanismu Ion Mincu, nejprestižnější architektonické instituce v Rumunsku, kde promovala v roce 2000. Absolvovala také magisterská a postgraduální studia v Barceloně (ETSAV, Magistr restaurování památek na UPC) a výzkumné stáže v Benátkách (IUAV). Od roku 2001 vyučuje na IMUAU (v současnosti je docentkou) a v roce 2009 získala doktorát z architektury, přičemž tématem její disertační práce byla Dynamika funkce v duchovním křesťanském prostoru. V roce 2003 si založila vlastní architektonické studio (www.ecd-arhitectura.ro). Získala několik kolektivních a individuálních ocenění a nominací – jako spolupracovník Carderon-Folch Architectes v Barceloně – 2001, na každoročních výstavách architektury v Bukurešti – 2007, 2008, 2010, cenu v soutěži EAAE Prize 2005-2007 (soutěž prací věnovaných vzdělávání v oblasti architektury).
Autorka různých knih a článků publikovaných v Rumunsku i v zahraničí.
Hostující profesorka na školách architektury v Soluni (2008), Buenos Aires (2008), Madridu (2010, 2011, 2012) a Neapoli (2012).
Od roku 2005 členka Úřadu akademických mezinárodních vztahů na IMUAU.
Autorka španělsko-rumunských workshopů o architektuře (ve spolupráci mezi ETSA Madrid a IMUAU Bukurešť, organizovaných od roku 2006).
Vicekomisařka Národního bienále architektury – – Bukurešť 2012. Členka Sdružení pro lidovou architekturu Gonzalo de Cárdenas (Havana, Kuba, od roku 2011) a Associazione Italiana per la Storia Urbana (AISU). Vyznamenání Bene Merenti na IMUAU (2013).

Codina Duşoiu graduated in 2000 from the Ion Mincu University of Architecture and Urbanism, the most prestigious architecture institution in Romania. She also effectuated graduate and post-graduate studies in Barcelona (ETSAV, Master in Restoration of Monuments UPC) and research studies in Venice (IUAV). She is teaching within IMUAU since 2001 (being now an associated professor) and became a doctor in architecture in 2009, with the thesis The Dynamic of Function in the Sacred Christian Space. She founded a personal architecture studio in 2003 (www.ecd-arhitectura.ro). She received several collective and individual prizes and nominations – as collaborator of Carderon-Folch Architectes in Barcelona 2001, in the Annual Exhibitions of Architecture from Bucharest (2007, 2008, 2010), in the EAAE Prize 2005-2007 (competition of essays dedicated to architectural education).
Various books and articles published in Romania and abroad.
Visiting Professor in various architectural schools from Thessalonica (2008), Buenos Aires (2008), Madrid (2010, 2011, 2012), Naples (2012).
Member of the Academic International Relations Office of IMUAU since 2005.
Created the Spanish-Romanian Architecture Workshops (in collaboration between ETSA Madrid and IMUAU Bucharest, functioning since 2006).
Vice-Commissary of the National Architecture Biennale – Bucharest 2012. Member of the Gonzalo de Cárdenas Association for Vernacular Architecture (La Habana, Cuba, since 2011) and of the Associazione Italiana per la Storia Urbana (AISU). Bene Merenti distinction of the IMUAU (2013).

Exhibition ROMANIAN ARCHITECTS CREATORS OF PATRIMONY (1892–2012)

Koordinace/Coordination: prof. dr. arh. Cristina Olga Gociman
Koncepce a realizace výstavy/Concept and realization of the exhibition: dr. arh. Codina Duşoiu, arh. Mihaela Balan (Lazăr)
Grafický koncept/Graphic concept: dr. arh. Andra Panait
Úprava/Editing: architekti/architects: Mihaela Balan (Lazăr), Ştefania Bobaru, Codina Duşoiu, Iulia Fălcuţă, Adelaida Oprea, Andra Panait, Alexandra Stamate, studenti architektury /students in architecture: Raluca Bratu, Alexandra Diaconu, Bianca Diaconu, Alexandra Dinu, Mihaela Dobra, Ana Mohonea, Elena Postu, Ştefan Prigoreanu, Laura Udrescu
Fotografie/Photographs: architekti/architects: Codina Duşoiu, Mihaela Balan (Lazăr), Raluca Diaconescu, studenti architektury/students in architecture: Mihaela Dobra, Claudia Dulgheriu, Ana Mohonea, Mădălina Ion, Alexandra Păun, Alina Stan
Dokumentace a překlady/Documentation and translations: architekti/architects: Codina Duşoiu, Mihaela Balan (Lazăr), Iulia Fălcuţă, Adelaida Oprea, studenti architektury/students in architecture: Raluca Bratu, Alexandra Diaconu, Bianca Diaconu, Alexandra Dinu, Mihaela Dobra, Ana Mohonea, Elena Postu, Laura Udrescu
Zvláštní poděkování za poskytnutí informací a dokumentů/Special thanks for providing information and documents: arh. Romeo Belea, Mirela Duculescu, prof. dr. arh. Nicolae Lascu, UAR

Výstava byla poprvé představena v rámci BNAB 2012 (Národní bienále architektury v Bukurešti) a poté byla průběžně doplňována. Už od začátku zaujala svou pozoruhodnou komplexností a také nabídnutou příležitostí dostat do pozornosti profesionální a morální příklady současných architektů. Série začala Alexandrem Orăscu, prezidentem Společnosti rumunských architektů (založené v roce 1891) a formálně ji ukončil Romeo Belea (který získal cenu Opera Omnia v rámci Národního bienále architektury v Bukurešti v roce 2012). V podstatě však dále pokračuje kvalitní rumunskou architekturou, která byla oceňována i během 10 rumunských bienále architektury od roku 1994 (RETROBAB). Prostřednictvím současných i dobových fotografií, plánů, nákresů a listů je zde představeno více než 100 staveb realizovaných více než 50 architekty z různých období, vyznávajících různé názory a uplatňujících různé styly v průběhu let 1892–2012. Dali jsme si záležet na tom, aby byla široká veřejnost obeznámena i s méně známými architekty, kteří také „utvářeli dědictví": Virginia Andreescu-Haret (první žena – architektka na světě), Spiridon Cegăneanu, Radu Dudescu, Dumitru Ionescu -Berechet, Marcel Locar, George Mandrea, Paul Emil Miclescu, Florea Stănculescu, atd.
Práce na této výstavě v nás rozvinula neobyčejnou vnímavost vůči budovám, které každodenně vídáme a za každou stavbou jsme začali vidět jejího tvůrce – architekta, s jeho portrétem, životem, dílem a dokonce s jeho sny, někdy i nenaplněnými. Vybrat mezi tisíci moderními kvalitními výtvory byl nesmírně obtížný a také časově náročný úkol, kterého cílem bylo obnovit důstojnost rumunské architektury a neustále ji zachovávat, protože bohaté příklady z minulosti dychtivě čekají na to, aby byly odhaleny.

First presented within the BNAB 2012 (the National Architecture Biennale of Bucharest), then continuously completed, the exhibition provoked from the beginning by its outstanding complexity and also by the chance offered to bring professional and moral examples into the attention of the today architects. The series began with Alexandru Orăscu, the president of the Society of Romanian Architects (founded in 1891) and was formally ended with Romeo Belea (who received the Opera Omnia Prize within the National Biennale of Architecture Bucharest 2012). Actually it was not ended but continued with the Romanian quality architecture that was prized during the 10 Romanian Biennales of architecture since 1994 (RETROBAB). More than 100 buildings realized by more than 50 architects from different times, with different beliefs and practicing different styles during 1892–2012 were exposed through actual and historic photographs, plans, drawings and data. We were careful to bring in front of a large public less known architects that also „created patrimony": Virginia Andreescu-Haret (the first woman-architect in the world), Spiridon Cegăneanu, Radu Dudescu, Dumitru Ionescu-Berechet, Marcel Locar, George Mandrea, Paul Emil Miclescu, Florea Stănculescu etc.
Work at this exhibition developed in us a special sensibility towards buildings we see every day and so we began to see the architect behind the construction – with his portrait, life, work and even dreams, sometimes unaccomplished. The choice through thousands of modern quality creations was very difficult and limited by time, the will of restitution of the dignity of Romanian architecture needing to be continued with perseverance because examples of the past are generous and are eagerly waiting to be popularized or put into light.

Rumunsko
Romania

Projekty, které jsou předmětem diplomových prací Fakulty designu Univerzity architektury a urbanismu IMUAU v Bukurešti – krátký přehled/Diploma Projects of the Faculty of Interior Design of IMUAU Bucharest – a Short Survey

Ştefania Bădilă, 5. ročník: Památník 13. pevnosti v Jilavě u Bukurešti/Ştefania Bădilă, 5th year: Memorial of the 13th Fort in Jilava, near Bucharest
Odvážný a emotivně uchopený projekt, v němž se autorka identifikuje se subjektem. Návrh vytvořit památník 13. pevnosti v Jilavě, která byla dřív komunistickým vězením, je vyzrálým a odpovědným gestem zaměřeným na obnovení lidské důstojnosti a výrazem nezbytného pokání k připomenutí obětí represí, k nimž na tomto místě hrůzy docházelo. Architektonický návrh je založen na metafyzickém ospravedlnění a detailním studiu prostorových hodnot vojenské pevnosti zbudované v 19. století a přeměněné komunistickým režimem ve vězení pověstné svým terorem./A courageous project, bringing emotion by the identification of the author with the subject is presented. The proposal for the creation of the Memorial of the 13th Fort in Jilava, a former communist prison, is a mature and responsible gesture aiming to restore human dignity and a necessary humble remember for the victims of a repression which is contained in the field of horror.
The architectural proposal is based on a metaphysical justification and on the detailed study of spatial values of the military fort built in the 19th century, transformed by the communist regime into a prison of terror.

Cătălina Comănariu, 5. ročník: Přeměna opuštěné synagogy v transylvánském Făgăraşu v komunitní centra performativních umění/Cătălina Comănariu, 5th year: Conversion of the abandoned synagogue from Făgăraş, Transylvania in a communitarian center of performance arts

Projekt navrhuje změnit funkci opuštěné synagogy v transylvánském městě Făgăraşu proměnou v experimentální performativní halu. Volbu ospravedlňuje idea setkávání náboženských pocitů a uměleckého vytržení na úrovni mystických emocí. Studie je ve všech technických detailech dobře promyšlená. /The project proposes the re-functioning of the abandoned synagogue from the town of Făgăraş, Transylvania, by its transformation into an experimental performance hall. The meeting between religious feeling and artistic ecstasy, at the level of mystic emotion, justifies the choice of the new function, which is deeply studied in each technical detail.

Ileana Moţoc, 5. ročník: kavárna umění a literatury Monteoru – oživení historického domu/Ileana Moţoc, 5th year: Monteoru Café of Arts and Literature – revival of an historical house

Projekt navrhuje obnovu domu Monteoru z 19. století, zrestaurovaného už dříve národním architektem Ionem Mincu, který stojí uprostřed Bukurešti, a jeho přeměnu na kavárnu, kde by se pěstovaly umění a literatura. Dům byl ještě před nedávnem ústředím rumunského Svazu spisovatelů./The project proposes the restoration of the XIXth century Monteoru house, formerly restored by the national architect Ion Mincu, located in the very centre of Bucharest and its transformation into a Café of Arts and Literature. The house has been since a few time ago the headquarters of The Writer's Union in Romania.

Irina Simion, 5. ročník: centrum studií architektury v opevněném kostele Mosna v okrese Sibiu/Irina Simion, 5th year: Center of studies for traditional architecture in the fortified church of Mosna, Sibiu County

Záměrem projektu je přesvědčivě a s velkým zápalem oživit saský opevněný kostel v centru transylvánského města Moşna (vzdáleného asi 10 km od města Mediaş), kde je citadela ze 14. – 16. století. Z té by se nemělo stát pouhé muzeum, ale i centrum studií lidové architektury na teoretické i na experimentální úrovni, kde by si mohli studenti i zájemci prakticky vyzkoušet tradiční stavební techniky a jež by mohlo sloužit i laboratořím zkoumajícím stavební materiály atd./The project aims to give life, with verve and conviction, to a Saxon fortified church from the very heart of Transylvania (Moşna, located at about 10 km from the town of Mediaş, a citadel from the XIV – XVIth century). The citadel is proposed to be not only a museum but also a centre for the study of vernacular architecture, not only at a theoretical but also at an experimental level, giving to students and interested persons the possibility to practice traditional construction techniques, to benefit of laboratories with construction materials etc.

Nikita Yaveyn

Studio 44

www.studio44.ru

Architektonická kancelář Studio 44 je jednou z největších soukromých architektonických firem v Petrohradě a v Rusku. Tým pracovníků tvoří více než 120 vysoce kvalifikovaných profesionálů z mnoha oborů (architekti, restaurátoři, inženýři, stavbaři). Dvacet specialistů v současnosti vede a koordinuje probíhající projekty a fungují jako hlavní architekti, hlavní konstruktéři a hlavní inženýři.

Společnost má lidské zdroje i kapacitu na zajištění celého koloběhu projektových fází – od plánování konceptu a předběžné návrhy po projektování – a na přípravu kompletního návrhu a související dokumentaci.

Studio 44 má rozsáhlé zkušenosti jako hlavní návrhář a koordinátor dodavatelů. Poskytujeme širokou škálu služeb včetně technické podpory během schvalovacích procesů i stavebního dozoru při výstavbě.

Specializujeme se na navrhování velkých veřejných prostor a víceúčelových center. Portfolio Studia 44 obsahuje například Ladožské nádraží, Atrium Business Center, obchodní centrum Něvský 38 a Linkor, nákupní galerii Grand Palace, hotel Novy Peterhof, nový muzejní komplex Státního muzea Ermitáž, Taneční akademii Borise Eifmana, Palác žáků (Astana, Kazachstán), nebo nádraží v Olympijském parku v Soči.

Studio 44 má mimořádné zkušenosti s opravami, restaurováním a přestavbami historických budov označených jako kulturní památky. Kromě výše zmíněných projektů, studio momentálně pracuje na kampusu Petrohradské státní univerzity v areálu Michajlovské Dači a na Muzeu Mikuláše II v Alexandrovském paláci v Tsarskoje Selo.

Studio 44 je držitelem více než 60 prestižních ocenění včetně Státní ceny za literaturu a umění a nejvýznamnějších národních cen za architekturu; dále získalo cenu Chrystal Dedalus a Cenu Vladimira Tatlina i nejvyšší ocenění v soutěži Architekton a na Mezinárodním festivalu architektury Zodčestvo v Moskvě.

Architectural studio "Studio 44" is one of the largest private architectural firms in St. Petersburg and in Russia.

The studio's team consists of over 120 highly qualified specialists in a variety of fields (architects, restoration experts, structural designers, engineers). Twenty specialists are currently running and coordinating ongoing projects and acting as chief architects, chief structural designers and chief structural engineers.

The company has both the human resources and the capacity to perform the whole cycle of project stages – from concept planning and preliminary designs to drafting – – and to prepare the complete set of design– and budget-related documentation.

"Studio 44" has an extensive experience in acting as general designer and coordinating contractor work. We provide a range of services including technical support during approvals and state inspection of design and budget documentation, as well as architectural supervision of the construction process.

We specialize in designing large public venues and multifunctional centers. The portfolio of "Studio 44" includes such successfully implemented projects as the Ladozhsky Railway Station, Atrium Business Center at Nevsky 25, Nevsky 38 and Linkor business centers, the Grand Palace shopping gallery, the Novy Peterhof hotel, the new museum complex of the State Hermitage Museum in the General Staff Building (Stage 1, 2010), Boris Eifman Dance Academy, Palace of Schoolchildren (Astana, Kazakhstan), and Olympic Park Railway Station in Sochi.

"Studio 44" has unique experience in the reconstruction, restoration and adaptation of historic buildings classified as cultural heritage monuments. In addition to the above mentioned project on the reconstruction of the General Staff Building, Studio 44 is currently working on the out-of-town campus of St. Petersburg State University's Graduate School of Management located on the Mikhailovskaya Dacha estate and the Museum of Nicholas II in the Alexander Palace in Tsarskoe Selo State Museum Preserve. "Studio 44" enjoys a high professional reputation and holds over 60 prestigious awards including the State Prize for Literature and Arts, the top national awards in architecture: the Chrystal Dedalus and the Vladimir Tatlin Prize, as well as the top prizes of Architekton review competition held in St. Petersburg and Zodchestvo International Architectural Festival in Moscow.

Obnova Alexandrova paláce v Carském Selu a jeho přeměna v muzeum/Alexander Palace in Tsarskoe Selo Restoration and Conversion for the Museum Use

Puškin, Petrohrad, Rusko/Pushkin, St. Petersburg, Russia
Návrh/Design: 2010 –
Realizace/Realization: 2012 –
Klient/Client: Státní muzejní rezervace „Carskoje Selo"/State Museum-Preserve „Tsarskoe Selo"

Cílem projektu rekonstrukce Alexandrova paláce je vytvořit stálou výstavu o životě posledního ruského cara a jeho rodiny. Muzeum by mělo pojmout naráz 700–800 návštěvníků. Studio 44 se snažilo nalézt rovnováhu mezi zachováním řádné funkce muzea a jeho služeb a modernizací technických zařízení tohoto kulturního dědictví, a to za minimálního narušení původní stavby. Veškeré služby – šatny, pokladny, kavárny atd. – – jsou proto umístěny v přízemním podlaží. Stálá výstava má být umístěna v ústředních prostorách hlavní enfilády a v místnostech východního křídla – v místech, kde Mikuláš II a carevna Alexandra Fjodorovna převážně pobývali. V západním křídle budou volně přístupné archivy a čítárna pro 100 posluchačů. Bývalé místnosti carevičů budou teď sloužit jako dětské vzdělávací prostory. Autentické představy rodinné atmosféry carské rodiny a domácnosti se dosáhne využitím dochované historické ikonografie, kreseb a vizuální dokumentace.

Project for the Alexander Palace reconstruction aims at creating a permanent exhibition on the life of the last Russian Emperor and his family. The Museum display is programmed to accommodate as many as 700–800 visitors at one time. In the process of design elaboration, Studio 44 was searching for an equilibrium between the need to provide for proper functioning of museum services and, thus, for modernizing the engineering facilities of a cultural heritage list building, and a means to perform that with minimal intrusions to the original structures. That is why all of the services – cloak rooms, ticket desks, cafeterias, etc. – are effectively located in the space of the basement floor. Permanent exhibition display will be hosted in central rooms of the Main Enfilade and the rooms of the eastern wing – it is namely here that Nicholas II and Empress Alexandra Feodorvna used to live. Western wing will contain open stacks archives and a lecture room for 100 listeners. Spaces that ones belonged to the Tsarevichs will now be used as children educational centre rooms. Authentic representation of the Imperial family living atmosphere and household culture will be achieved through the use of the survived historical iconography, drawings, and visual documents.

Státní muzeum Ermitáž v budově Hlavního štábu/State Hermitage Museum in the General Staff Building

Palácové náměstí 6–8, Petrohrad, Rusko /6–8 Palace sq., St. Petersburg, Russia
Projekt/Design: 2002–2008
Realizace/Realisation: 2008–2014
Klient/Client: Petrohradská investiční nadace (FISP)/St. Petersburg Foundation for Investment Projects (FISP)

Budova generálního štábu (postavená v letech 1820–1930 architektem Carlem I. Rossim), jeden ze symbolů ruského impéria a vrcholů ruského empírového stylu, se stane součástí státní Ermitáže a uměleckých sbírek z 19. a 20. století. Složitost projektu je dána nejen přísnými předpisy pro obnovu státních památek, ale i nutností přeměny ministerstva (tj. úřadů/ rezidence) z počátku 19. století v muzeum 21. století.

V průběhu průzkumu a studia archivů a srovnávací analýzy budovy generálního štábu a dalších částí Velké Ermitáže byla stanovena řada zásad a návrhů, jež je třeba zrealizovat bez porušení jednoty původní koncepce I. Rossiho. Nové muzeum tak bude organicky navazovat na Ermitáž a další prostory v Petrohradě:
– principy realizace výstav v enfiládě;
– perspektiva petrohradského baroka;
– struktura visutých zahrad Ermitáže;
– prostorné síně s flexibilním systémem možných proměn výstavního prostoru („Nové sály se střešními okny" – analogicky k „Velkým sálům se střešními okny" v Nové budově Ermitáže).

Všechny tyto ideje a zásady se přenesly do celkové koncepce projektu – Nové velké enfilády. To vyvolalo potřebu alternativních výstavních hal, které byly zbudovány v pravém úhlu k budově generálního štábu, a visuté zahrady, jež nesahají až k podélným zdem budovy.

Podle projektu by měly být visuté zahrady pojaty spíše jako název nebo symbol než zahrady se skutečnými rostlinami. Budou v nich sochy ze sbírek Ermitáže a zóny pro návštěvníky, kde lidé najdou odpočinek a samotu, a zároveň se jim nabídne širší pohled na celý komplex. Lze-li visuté zahrady považovat za určitý luxus, jsou nové sály se střešními okny vyslovenou nutností. Hlavní část stálé exhibice nového muzea bude umístěna ve třech enfiládách po obvodu budovy. Ale ani největší místnosti těchto enfilád nejsou dostatečně velké pro moderní prostorné výstavy ve větším měřítku. Proto zde budou zbudovány tři další haly o výšce 12 metrů a s vrchním osvětlením. Budou vybaveny systémem závěsných zavíracích dveří a nástěnných panelů, které bude možné různě otevírat a zavírat, aby bylo možné výstavy flexibilně obměňovat a případně izolovat či propojovat jednotlivé modely nebo je spojit do jediné enfilády.

Anamorphosis Architects

Anamorphosis Architects

www.anamorphosis-architects.com

Dědictví/Heritage

Pro Anamorphosis není dědictví předmětem estetické rozpravy, ve vztahu k architektuře zastupuje tvarovou/prostorovou logiku. Dědictví je pro architekturu návratem skutečnosti, excesivním porozuměním lokalitě a jejímu morfnímu charakteru.

Architektonické dědictví je cosi jako prostorová paměť v kontrapozici k symbolické paměti. Místo aby opakovala symbolické stereotypy, představuje se sama jako naléhavost/touha po znovuprožití prostoru v jeho plném a kolektivním rozsahu ve velkém i malém měřítku.

Architektonické dědictví není „hledisko". Vytváří subjektivní podmínky nevnímající historii jako sterilní minulost, ale jako stále svěží, inspirující a tvůrčí návrat reality, jež vede k novým návrhům designu. Zahrnuje tak uživatele do reálné zkušenosti a vyzývá je, aby nepohlíželi na architekturu jen z pozice pozorovatele vyjadřujícího uznání, ale sami svou tvorbou a komunitní akcí přijímali nakonec roli designéra vlastního prostoru. Taková aktivace historie v rozměrech specifického prostoru je klidnou silou působící proti vulgárnímu ekonomismu globální, neoliberální – v zásadě excesivně prostorové – architektury naší doby a příslušným doktrínám o „konci historie", „věčné přítomnosti" apod.

Připomeňme, že zavržení prostorovosti a ztráta historického vnímání v architektuře započaly eklektickým symbolismem a postmodernismem a dosahují nyní vrcholu hypersymbolickými virtuálními strategiemi neoliberální globální architektury, jejichž monetární logika zbavuje uživatele jakéhokoli pochopení náznaků a stop a redukuje je na dobře fungující programatické číslice v abstraktních sítích bez historické specifičnosti, jež mají pouze průměrný, uniformní, minimální... virtuální profil vyhovující všem kulturám a obdobím. Architektonické dědictví naopak znovu evokuje historický význam lidské stopy a jejího věčného návratu jako nenahraditelné součásti konkrétního způsobu žití a užití. Poukazuje na obecně sdílené formy a exteriéry v malém i velkém měřítku na rozdíl od místně zcela neurčených, izolovaných a vnucených architektonických objektů stojících mimo veškerá měřítka dnešních „hvězdných" systémů.

Anamorphosis neční v praxi rozdílu mezi „dědictvím" a „současností". Ve svých projektech vždy zahrnuje tvary z „minulosti" ne jako stereotypní motivy, ale jako možné navracející se signifikantní prvky osvobozené od původního symbolického významu, aktualizované a reaktivované do nové morfní syntézy, jejímž cílem je vytvořit silné lokality. To je hlavním principem návrhu Muzea helénského kosmu, kde – po prostorovém výkladu řecké historie a jejích permanentně se navracejících tvarových struktur – pokračuje přehlídka aktivací specifických zakřivených morfních struktur, obecně sdílených ve všech hlavních historických obdobích Řecka (starověký amfiteátr, byzantský chrám a zastřešené obydlí moderní doby), což nakonec vytváří novou architektonickou syntézu. Analogicky je v hlavním plánu Kulturního parku helénského kosmu představena cesta mytologie. Obdobné zásady byly využity u větších projektů jako u návrhu Muzea ropy v Baku, nebo u menších jako u návrhu designu láhve minerálky A. C. Všechny projekty jsou založeny na respektu k oživení „minulých", ale přetrvávajících forem a skutečných stop běžné zkušenosti ve velkém i malém měřítku.

Anamorphosis regards heritage not as an aesthetic discourse, but as a morphic/spatial logic pertaining architecture. Heritage is a kind of return of the real for architecture, an excessive sense of locality and its morphic character. Architectural heritage is a kind of spatial memory, as opposed to symbolic memory. Instead of comemorizing symbolic stereotypes, it introduces itself as an urgency/desire for re-experiencing space in its full and collective extent from large to small scale,

Architectural heritage is not a 'viewpoint'. It rather constitutes a subjective condition introducing history not as a sterile past but as an always fresh, inspirational and creative return of reality urging for new embodiments in design proposals. So it engages users into real experience and challenges them to view architecture not in the context of appreciation but through that of creation and communal action leading them eventually to become designers of their own space. Such an activation of history in the dimension of specific space is a quiet force running against the crude functionalism /economism of the global, neoliberal – basically transpatial – architecture of our time, and the respective doctrines such as the 'end-of-history', 'eternal present' and so on.

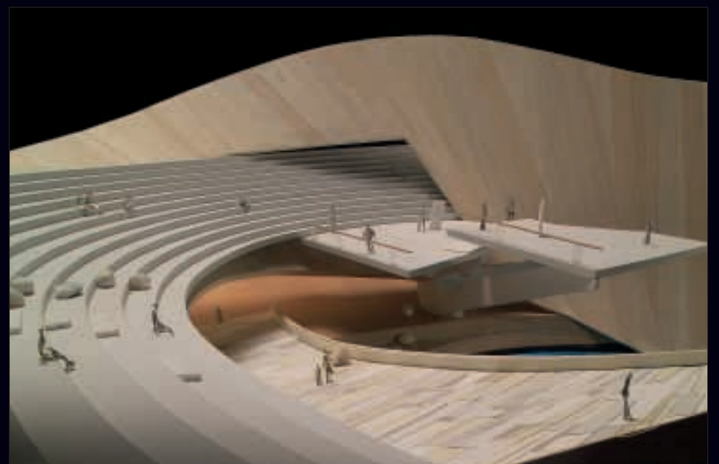

1 – Helénský kosmický kulturní park, výzkumné a výstavní centrum/Hellenic Cosmos Cultural Park, the Research Centre

Nová velká enfiláda je jádrem figurativní a funkčně-prostorové struktury nového muzea a zaujímá dominantní pozici v hierarchii jeho prostor. Přízemí pod ní je pokračováním Palácového náměstí, jež proniká do hlavního vestibulu, který je největším z pěti dvoran a představuje elegantní amfiteátr.

The General Staff Building (1820–1830, architect Carl I. Rossi), one of the symbols of the Russian Empire and one of the peaks of the Russian Empire style, will become part of the State Hermitage, a Museum of 19th and 20th century art. The complexity of this project lies not only in the strict rules on renovations for monuments protected by the state, but also in the problem of adapting a ministry (i.e., office / residential) building constructed at the beginning of the 19th century into a 21st century museum complex.
In the course of surveys and archival research, and the comparative analysis of the General Staff Building and other parts of the Large Hermitage, a number of principles and ideas were developed, which must be realized without breaking the unity of the original Rossi design. This will make the new museum an organic continuation of the Hermitage and other Petersburg spaces:
– Enfilade principle of exhibitions;
– Baroque Petersburg perspective;
– Hermitage trailing gardens structure;
– Spacious halls with a flexible system allowing the transformation of the exhibition space (the "New Skylight Rooms" – by analogy to the "Big Skylight Rooms" of the New Hermitage Building).
All these ideas and principles have concentrated in the overall concept of the project – the New Big Enfilade. This calls for alternating spacious exposition halls which have been built at right angles to the length of the General Staff Building, and trailing gardens which do not reach to the longitudinal walls of the building. According to the project, trailing gardens should be seen as a name and a symbol, rather than as places with real plants. Rather, they are sculpture gardens composed from the Hermitage collections, zones for visitors to find rest and solitude amongst other people, and, at the same time, a chance to get a wider view of the whole complex. If the hanging gardens can be seen as a kind of luxury, the "New Skylight rooms" are a bare necessity. The main part of the new museum permanent exhibition will be placed in three enfilades running around the building's perimeter. But even the largest rooms of these enfilades do not have suitable dimensions for the large-scale temporary exhibitions. For this purpose, there will be three halls with a height of 12 metres and overhead lighting. They are supplied with a system of hinged shutters – doors and wall panels.

Various permutations of opening and closing of folding doors and walls allow the flexible reconfiguration of exhibitions, and also make it possible to isolate each of hall-modules or to unite them all in enfilade again.
The New Big Enfilade is the core of figurative and functional-spatial structure of a new museum; it occupies the dominant position in the hierarchy of its spaces. The ground floor located under it is presented as a continuation of Palace Square itself which permeates though into the main lobby, the largest of five court yards and a smart ladder-amphitheatre bringing a new city forum with the commerce accompanying the museum.

Taneční akademie Borise Eifmana
Boris Eifman Dance Academy

Boľšaja Puškarskaja 14B, Petrohrad, Rusko
/14B Bol'shaya Pushkarskaya Street, St. Petersburg, Russia
Projekt/Project: 2008–2010
Realizace/Realization: 2010–2012
Klient/Client: Petrohradský stavební výbor /St. Petersburg Committee for Construction

Taneční akademie Borise Eifmana obývá historický blok se dvěma existujícími budovami – – bývalé kino (1913, architekt F. Korzuchin) a dřívější soukromý dům (1896, architekt A. Reinberg). Na pozemku vyrostly dvě nové stavby – budova určená výuce a kolej. Rezidenční objekt pojme 135 studentů a lékařské středisko, škola má dvě baletní třídy, středisko tělesného výcviku a úřední část. Mezera mezi oběma stavbami je interpretována jako atrium, kde spolu vedle sebe existují odpočinková zóna a 12 zkušebních sálů. Veškeré prostory akademie propojuje systém schodišť a přechodů. Aby se do akademie dostalo víc světla, jsou zdi odpočinkových prostorů a baletních tříd z poloprůzračného skla. Na rozdíl od lehoučkého interiéru jsou fasády akademie provedeny z tradičních materiálů (cihly, omítka). U polokruhového výklenku u vchodu do přední budovy (dřívějšího kina) je basreliéf v QR-kódu s výroky o tanečním umění. Na pozemku se nachází i vzácný příklad petrohradského soukromého dřevěného domu, který má být restaurován a proměněn v mediální knihovnu a muzeum akademie.

Boris Eifman Dance Academy occupies a historical block with two existing buildings – a former cinema house (1913, architect F. Korzuhin) and a former private house (1896, architect A. Reinberg). Two new volumes appeared on the parcel – teaching and dormitory blocks. The hall of residence accommodates 135 students and a medical centre, the teaching block contains 2 ballet classes, physical training centre and administration.
The gap between the new volumes is interpreted as an atrium, where recreation spaces co-exist with 12 rehearsal halls. A system of stairs and transit links serve to inter-unite all of the Academy spaces. To provide more light inside the Academy the walls of recreation spaces and ballet classes were realized in semitransparent glass.
In contrast to rather weightless interiors, Academy façades was made of traditional materials (brick, plaster). A QR-code bas-relief with locutions about the art of dance added to the entrance exedra of the front building (former cinema house). A rare example of St. Petersburg wooden private housing located within the parcel that will be restored and converted into a media library and Academy museum.

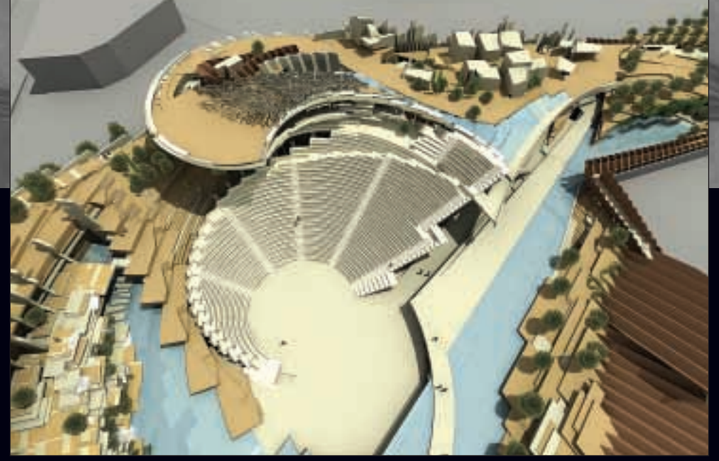

Let us remember that the de-spatialization and de-historicisation of architecture started with the eclectic symbolisms of postmodernism, and now reaches its peak with the hyper--symbolic/virtual strategies of the neoliberal global architecture whose monetary logic disengages users from any sense of trace and space by reducing them to well-functioning programmatic digits in abstract networks, without historic specificity, having only an average, uniformed, minimal.., virtual profile fitting all cultures and ages. As opposed to that, architectural heritage re-introduces the historic significance of the human trace and its eternal return as indispensable part of specific living and use. It highlights commonly shared forms and locations in small and large scale, as opposed to the location-less, isolated and out of scale, imposed architectural objects of today's star-system.

Anamorphosis in their practice make no distinction between 'heritage' and 'the contemporary'. In their projects they always incorporate forms from the 'past' not as stereotypical motifs, but as possible recurring signifiers free from their original symbolic meaning and then updated and reactivated in new morphic syntheses aiming at the creation of strong localities. That is the main design principle of the Museum of Hellenic Cosmos where, after a spatial reading of Greek history and its permanent recurring morphic structures, design proceeded to the activation of specific curved forms commonly shared in all major historic periods of Greece (ancient amphitheater, byzantine dome, and sheltering-cell of modern times) which finally produced a new architectural synthesis. Similarly the path of mythology principled the masterplan of the Cultural Park of the Hellenic Cosmos. Similar principles were employed for the design of large projects like the Baku Oil Museum or small ones like the product-design for the bottle of A.C. mineral water. All projects are based on the respect and re-activation of the 'passed', but persisting, forms and real traces of habitual experience and use, in both large and small scale.

2 – Helénský kosmický kulturní park, výzkumné a výstavní centrum/Hellenic Cosmos Cultural Park, the Research Centre

Helénský kosmický kulturní park (HCCP)/Hellenic Cosmos Cultural Park (HCCP)

Atény, Řecko 2006/Athens, Greece 2006

Mezinárodně známý projekt na rozloze 125.000 m^2 a 45.000 m^2 otevřené krajiny obsahuje výjimečné prvky. Zahrnuje obnovu rozsáhlé zdevastované průmyslové zóny o rozloze 60.000 m^2 ve středu Atén, již proměňuje v kulturní park uprostřed historie a řecké mytologie. Návrh tvoří tři hlavní komplexy určené výchově, kultuře a rekreaci: Muzeum helénského kosmu, Centrum umění a výchovy dětí a Výstavní a výzkumné centrum.

An internationally known project of 125,000 m^2 built space and 45,000 m^2 landscape involving exceptional features. The project involves the re-utilization and metamorphosis of a large dilapidated industrial site of 60,000 m^2 in central Athens, through its conversion into a cultural park centred around Greek history, mythology, and landscape. The design comprises three major built-complexes of educational, cultural and recreational use: The Museum of the Hellenic Cosmos, the Art & Education Centre for Children and the Exhibition & Research Centre.

Muzeum helénského kosmu (v HCCP)/Museum of the Hellenic Cosmos (in HCCP)

2006

Je to muzeum historie – nikoli původních historických exponátů. Principem je prostorově-psychoanalytická koncepce nedostatku – hluboce uloženého v řecké kultuře – ve smyslu kritického přístupu ke „sbírkám" a „nákupům". Nedostatek jakožto výraz ztráty původních předmětů a zároveň jako tvůrčí prostorový proces vedoucí k formulaci nového muzeologického přístupu zahrnujícího výstavu i stavbu v jednom. Prostorovost pojatá psychoanalyticky je chápána jako současný styl historie a zdůrazňuje obojí jako hlavní diachronickou dokumentaci řecké civilizace a hlavní koncepci stavby: prostorový monument oproti symbolickému památníku. Navržený průchozí pruh se sám rozvíjí a prochází stavbou, vytvářeje homeomorfní zakřivená schémata v odlišných prostorových gestech/instalacích: a) amfiteátr představující klasickou antiku, b) chrám představující Byzanci, c) zastřešené obydlí představující moderní dobu (17. stol. – – počátek 20. století) a zakrývající i celý muzeální prostor. Od toho se odvíjejí tři druhy osvětlení:
a) jasné denní světlo, malé ostré stíny,
b) nepřímé uklidňující světlo bez stínů,
c) kinematografické postranní osvětlení s dlouhými stíny.
Povrch pruhu stupňovitě slučuje materiály a stavební techniky – od a) tektonických materiálů, mramoru a kamene, b) sádry až k c) dřevu, sklu a kovovým strukturám.

It is conceived as a museum of history – not original historical exhibits. The design principle is based on the spatio-psychoanalytic concept of lack – deeply routed in Greek culture – – as a critique against the notions of 'collection' and 'acquisition'. Both, as sense of loss of original pieces as well as creative spatial process, lack, led to the formulation of a new museological approach integrating exhibition and building into one. Spatiality, psychoanalytically conceived, is understood as the actual mode of history and highlighted both as the major diachronic documentation of Greek civilization and the main concept of the building: a spatial monument as opposed to a symbolic memorial. The proposed continuous strip is self-evolving across the building, and produces homeomorphic curved schemes in three distinct, spatial gestures/installations: a) the amphitheater introducing Classical Antiquity, b) the dome introducing Byzantium, c) the sheltering-cell introducing Modern Times (17th – early 20th century) also covering the overall museum space. Accordingly, three distinct lighting treatments are proposed: a) bright daylight, small sharp shadows, b) indirect, ambient, no shadows, c) cinematic side-lighting, long shadows. Yet, the strip surface employs a gradient synthesis of materials and construction techniques – varying from: a) tectonic, marble, stone, b) cast material, c) timber, glass and metal structures.

Výzkumné a výstavní centrum (v HCCP)/The Research Centre (in HCCP)

2006

Jde o kompozici divadla pod širým nebem s blokem budovy nepřímo poukazující na nakloněný, ale i strmě se svažující tvar řeckých pahorků, zatímco její konstrukce připomíná kovovou kostru lodní přídě. Na vršku je komplex završen malou vesnicí s dílnami a výstavami ve stylu dávných řeckých městských osídlení. Komplex zahrnuje výstavní prostory, kanceláře, laboratoře virtuální reality, knihovnu, obchody, kavárnu, střešní krajinu a vodní plochy./It is a composition of an open-air theatre with a building block whose volume alludes to the inclined but also steep form of Greek hills, while its structure alludes to the metallic frame of a ship prow. At its top, the complex is completed with a small village accommodating workshops and exhibitions, whose scheme alludes to the proto-urban Greek settlements. The Complex includes exhibitions spaces, offices, virtual-reality laboratories, library, shops, restaurant, café, and roof landscape and waterscape features.

Muzeum ropy – kulturní park Baku/Oil-museum Cultural Park, Baku

Baku, Ázerbajdžán/Azerbaijan (OMCP) 2006
Projekt zahrnuje hlavní plán rozšířeného kulturního parku o rozloze 854.000 m^2 s námětem ropy, a tři hlavní komplexy: 1) Muzeum ropy a sedm tematických parků, 2) kampus ropné akademie, 3) konvenční centrum a hotel. Hlavní koncepcí plánu je kompozice zastavěného prostoru a krajiny inspirovaná tvarem Země a ropou, která svou formou připomíná ústřední motiv ázerbájdžánské kultury, kašmírový vzor boteh./The project involves the masterplan of an expanded Cultural park of 854,000 m^2 thematized around Oil, as well as three major complexes: 1) the Oil Museum and Seven Thematic Parks, 2) the Oil-University Campus, 3) the Convention Centre and Hotel. The general concept of the master plan develops as a composition of built space and landscape inspired by the forms of the Earth and the Oil alluding to the form of boteh central to the Azerbaijani culture.

Muzeum ropy (v OMCP) Oil-museum (in OMCP)

2009

Tvar znázorňuje organický vztah mezi ropou a zemí i vodou a kapky ropy vyvěrající z půdy. Hlavním principem návrhu je vstup do domu ve tvaru výklenku, napodobující silný prvek místního kulturního dědictví. Pro vnější povrch muzea je navržena zvláštní vodní úprava, která slouží přirozenému chlazení a přispívá jako hlavní princip designu k tomu, že budova zdánlivě „vyrůstá z vody"./Its form manifests the organic relationship of Oil to both Earth and Water, and the process of oil-blobs spurting out of the landscape. The half-dome recess entrance, a strong feature of the local heritage, became a major design principle. A special water treatment is proposed for the external surface of the Museum volume, serving as a natural cooling system and a major design principle, thus effecting a built form 'coming out of the water'.

3 – Muzeum helénského kosmu/Museum of the Hellenic Cosmos

Námořní muzeum Řecka Maritime Museum of Greece

Pireus, Řecko/Pireaus, Greece 2004
Jde o obnovu a rozšíření existujícího Námořního muzea, které je nejstarším a největším řeckým námořním muzeem. Do stavby je rovněž zahrnuta nepostradatelná urbánní část Pirea, fragment antických Kononových hradeb, kdysi ochraňujících město. Muzeum je pojato jako moderní hraniční linie, kde starověká zeď provází celým designem. Tvoří rozhraní mezi dvěma lokálními urbánními prostory: vyšší úrovní ulic a nižší úrovní u moře./This is a renovation and extension of the existing Maritime Museum which is the oldest and largest Greek maritime museum, and also indispensable urban part of Pireaus, as fragments of the ancient fortification-walls of Konon, once protecting the city, have been incorporated within the building. The museum is conceived as a contemporary border-line, as the ancient wall becomes an actual design guide. It forms an interface between two local urban spaces: the higher (street) level and the lower (sea side) level.

Budova 7 výstavní centrum Building 7 Exhibition Centre

Atény, Řecko/Athens, Greece, 2007
Zahrnuje transformaci/rozšíření existující průmyslové stavby jakožto tvarový předstupeň nového designu využívajícího převážně hrubé stavební materiály. Balvany, zrezivělé kovové pláty, kamení v drátěných výztuhách, papírové tuby, hrubá dlažba a dřevo vytvářejí tvarovou kompozici, která je současně pomíjivá, nahraditelná i trvalá./It involves the transformation/expansion of an existing industrial building which was considered as a morphic pretext for the new design which mostly employs raw construction-materials. Rocks, rusty metal sheets, wire-framed bundles of stones, paper tubes, raw paving and wood, create a morphic composition simultaneously ephemeral, replaceable and permanent.

Sněhové show: Krajina v přesahu Snow Show: Landscape in Excess

Kemi, Finsko/Finland, 2004
Jde o jedinečnou, mezinárodně uznávanou spolupráci umělců a architektů, experimentujících se sněhovými a ledovými strukturami. Kancelář Anamorphosis vytvořila ve spolupráci s Evou Rothschildovou instalaci poukazující na morfní jazyk sněhu/ledu. Sníh jako zapadaná/přidaná krajina je výstředním projevem přírody, animací přírody samotné, performancí přírodního tvaru provokující kolektivní hru. Archaické divadlo od Anamorphosis oživuje krajinu stejně jako sníh, neboť řecké divadlo bylo v původní podobě organickým rozšířením přirozeného sklonu krajiny a slučovalo v sobě přírodu i vynalézavost, tvarový jazyk kolektivity a performance./The Snow Show was a unique artistic collaboration between artists and architects of international recognition, experimenting with structures of snow and ice. Anamorphosis in collaboration with Eva Rothschild created an installation highlighting the morphic language of snow/ice. Snow as a falling/added landscape is an excess of nature, an animation of nature by itself, a performance of the natural form instigating collective play. Anamorphosis' archaic theatre animates the landscape like snow does, since in its original form theatre appeared as an organic extension of the naturally inclined landscape, a simultaneous sense of nature and artifice, a morphic language of collectiveness and performance.

Smiljana Knez

Smiljana Knez
Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Republiky Slovinsko Praha/Embassy of the Republic of Slovenia in Prague
Pod Hradbami 15, Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 233 081 211
e-mail: vpr@gov.si
www.praga.veleposlanistvo.si

Velice vítám rozhodnutí Architecture Week věnovat letošní mezinárodní festival architektury a urbanismu kulturnímu dědictví, jehož důležitým prvkem je i vilová architektura.

Vily (ve slovníku definované jako rodinné domy se zahradou) jsou jedním z nejoblíbenějších typů bydlení. Vývoj vilové architektury odráží vývoj nejen architektury obecně, ale také vývoj společenského života. Architecture Week Praha 2013 seznamuje českou veřejnost s projektem Foibos „Via Villas" a jsem hrdá na to, že tento projekt poprvé v Praze prezentuje „Slavné vily Slovinska".

Projekt Via Villas byl skvělou příležitostí pro architekty a historiky ve Slovinsku zkoumat bohaté architektonické dědictví ze specifického pohledu. Jejich zjištění jsou založena na předchozích analýzách a průzkumech týkajících se zejména secesní architektury, prováděných Jožem Plečnikem a jeho školou, na výzkumu Jože Bernika v oblasti expresivní a funkcionalistické architektury, a jsou také obohaceny o nové studie, průzkumy a návštěvy na konkrétních místech.

Slovinsko leží na křižovatce rozdílných kulturních dědictví: středomořského, středoevropského a balkánského. Výstava „Slavné vily Slovinska" představuje Palladiovy vily, nacházející se hlavně na pobřeží a v údolí řeky Vipava, a také vily navržené architekty ovlivněnými především středoevropským prostředím. Dalo by se říci, že vily ve Slovinsku tradičně propojovaly středoevropské a italské architektonické dědictví. Vilová architektura je ve Slovinsku stále velmi populární. „Slavné vily Slovinska" proto zahrnují některé mezinárodně uznávané příklady současné vilové architektury. Tyto moderní příklady impozantních rodinných domů potvrzují povědomí o významu tradice, která má také významný vzdělávací rozměr.

Architektura oslovuje různé cílové skupiny svým vlastním panevropským jazykem. Každý národ svou tradicí přispívá do tohoto univerzálního evropského dědictví. Pevně věřím, že výstava „Slavné vily Slovinska" bude rezonovat mezi českou i mezinárodní veřejností a zároveň nabídne něco svěžího a nového.

I welcome the decision of Architecture Week to devote this year's International Festival of Architecture and Urbanism to cultural heritage, with residential architecture as an important element.

One of the most popular dwellings for living has been villa (defined in the dictionary as a family house with a garden). The development of villa architecture mirrors the development not only of architecture in general, but also of social life. Architecture Week 2013 introduces to the Czech public the Foibos project 'Via Villas', and I am proud that the project is presenting the 'Great Villas of Slovenia' in Prague for the first time.

The Via Villas project has been an excellent opportunity for both architects and historians in Slovenia to examine the rich architectural heritage from a specific perspective. Their findings are based on previous analyses and surveys, mainly of Secessionist architecture, Jože Plečnik and his school, and the research of Jože Bernik on expressive and functionalist architecture, and are also enriched by new studies, surveys and site visits.

Slovenia lies at the crossroads of distinct cultural heritages, the Mediterranean, Central European and Balkan. The 'Great Villas of Slovenia' exhibition shows Palladian villas principally found on the coast and in the Vipava valley, as well as villas designed by architects influenced mainly by the central European environment. One could say that villas in Slovenia traditionally bridged the central European and Italian architectural heritages. Villa architecture continues to be very popular in Slovenia. 'Great Villas of Slovenia' thus includes some internationally recognized examples of contemporary villa architecture. These modern examples of noble family houses confirm the awareness of the importance of tradition, which also has a strong educational dimension.

Architecture speaks to different publics in its own, pan-European language. Each nation contributes its tradition to this universal European heritage. I firmly believe that the 'Great Villas of Slovenia' exhibition will resonate among both the Czech and international publics, at the same time offering them something fresh and new.

Slavné vily V4 a Slovinska
Great Villas of V4 and Slovenia

Výstava Slavné vily V4 a Slovinska/Exhibition Great Villas of V4 and Slovenia

Foibos BOOKS, s.r.o.
tel.: +420 274 774 451
www.slavnevily.cz

Tři roky trval rozsáhlý projekt s názvem Via Villas, podpořený Evropskou komisí a programem Culture, na jehož konci stojí ucelený soubor vilové architektury zemí V4 a Slovinska. Po zpracování architektury rodinného bydlení Čech, Moravy a Slezska a Slovenska mezi lety 2004–2011 se agentura FOIBOS rozhodla rozšířit projekt o zbylé země Visegrádské čtyřky a Slovinsko. To se podařilo a po výstavách v Bruselu bude projekt v kratší verzi vystaven i pro české návštěvníky v rámci Architecture Week Praha 2013, v Jiřském klášteře Pražského hradu ve dnech od 23. 9. do 20. 10. 2013.

Roku 2011 začala badatelská práce v Polsku, Maďarsku a Slovinsku, na které se od počátku podíleli největší odborníci na architekturu daných zemí. Výsledkem jejich rozsáhlé autorské činnosti jsou publikace Slavné vily Polska, Slavné vily Maďarska a Slavné vily Slovinska a rovněž stejnojmenné výstavy. Texty v knihách i na výstavních panelech jsou doplněny bohatým obrazovým materiálem, archivními dokumenty a fotografiemi současného stavu objektů. Knihy byly vydány vždy v národním, českém a anglickém jazyce, texty na výstavních panelech jsou zpracovány dvojjazyčně. Povídání o jednotlivých vilách je cílené jak na odbornou, tak laickou veřejnost, a mimo přiblížení samotné architektury pojednává široce o osobnostech architektů, stavebníků, majitelů i o době vzniku vil. Výstavní expozice polských, maďarských a slovinských vil měly již svou premiéru v jednotlivých zemích a v květnu byly také jako jeden celek i s českými a slovenskými vilami v Bruselu.

Na společné výstavě je každá ze zemí Visegrádské čtyřky a Slovinska představena 5 stavbami a jedním modelem, prezentujícími nejvýznamnější vily a rodinné domy od XIX. století po dnešek, které představují jedinečnou část architektonického dědictví.

Three years were necessary to complete the extensive project entitled Via Villas, supported by the European Commission and the Culture Program, and resulting in a comprehensive set of residential architecture for the V4 states and Slovenia. After preparing its survey of the architecture of single-family housing in Bohemia, Moravia and Silesia, as well as Slovakia, between years 2004–2011, the FOIBOS Agency decided to expand the project to the other Visegrád countries and Slovenia. Their aim succeeded and after exhibitions in Brussels, the project will be displayed in a reduced version for Czech visitors as part of Architecture Week 2013 in St. George's Convent at Prague Castle between 23rd of September and 20th of October 2013.

In 2011, research work began in Poland, Hungary and Slovenia, from the beginning involving the foremost experts on architecture of these countries. The result of their extensive creative activities is the series of publications Great Villas of Poland, Hungary and Slovenia, along with the exhibitions of the same name. Complementing the texts in the printed volumes and display panels is a rich selection of pictorial material, archival documents and photographs of the current state of objects. Books were always issued in the national, Czech and English language and the texts on the display panels are stated bilingually. The discussions of the individual villas is targeted at both the professional and the lay public, and in addition to the architectural matters, it extensively discusses the personalities of architects, builders, owners as well as the historical periods of the villas.

The exhibition of Polish, Hungarian and Slovene villas has already opened in each of the relevant countries and in May they were joined to form a complete unit with the Czech and Slovak villas in Brussels.

At a joint exhibition, each of the Visegrád countries and Slovenia presented five buildings and one model, displaying the most important villas and houses from the XIX. century to the present, which are part of a unique architectural heritage.

Slavné vily Čech, Moravy a Slezska/Great Villas of Bohemian, Moravia and Silesia

Publikace a výstavní expozice představuje 120 vil a rodinných domů, vystavěných v letech 1816–2006 v 63 městech a obcích České republiky. Tyto vily a rodinné domy jsou dílem 117 českých i zahraničních autorů.

Vedle vily Tugendhat, zapsané do Seznamu světových památek UNESCO, jsou to díla významných evropských a českých architektů Adolfa Loose, Leopolda Bauera, Huberta Gessneta, Jana Kotěry, Josefa Gočára, Bohuslava Fuchse a mnoha dalších./The publication and the exhibition panels represent 120 villas and family houses built in the years 1816–2006 in 63 towns and municipalities of the Czech Republic. These villas and family houses are the creations of 117 architects from the Czech lands and abroad.
Beside Villa Tugendhat, mentioned on the UNESCO World Heritage list, these buildings include the creations of the outstanding European and Czech architects Adolf Loos, Leopold Bauer, Hubert Gessner, Jan Kotěra, Josef Gočár, Bohuslav Fuchs and many more.

Editoři/Editors:
prof. Ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc., Praha/Prague
prof. PhDr. Pavel Zatloukal, CSc., Olomouc

Slavné vily Slovenska
Great Villas of Slovakia

Publikace a výstavní expozice představuje 65 vil a rodinných domů od ukázky dvou římských vil zejména stavby od XIX. století po současnost ze všech krajů a jejich 28 měst a obcí. Tyto stavby jsou dílem 52 slovenských a zahraničních autorů. Vedle rokokového letohrádku Dardanely v Markušovcích a několika bratislavských paláců – letních sídel ve stylu italských vil jsou to zejména vily a domy slavných architektů jako byli Dušan Jurkovič, Milan Michal Harminc, Gedeon Majdunke, nebo současný Ján Bahna a další.

The publication and the exhibition panels represent 65 villas and family houses; starting from two Roman villas and continuing particularly from the 19th century up to now

Slovinsko
Slovenia

in all the Slovak regions and 28 towns and municipalities. These buildings are the creations of 52 Slovak and foreign authors. Beside Dardanela's Rococo villa in Markušovce and several palaces – summer houses – in Bratislava in the style of Italian Renaissance villas, these are mostly villas and family houses of great architects like Dušan Jurkovič, Milan Michal Harminc, Gedeon Majdunke or the contemporary Ján Bahna and others.

Editor/Editor: prof. Ing. Arch. Matúš Dulla, CSc., Bratislava

Slavné vily Slovinska
Great Villas of Slovenia

Publikace a výstavní expozice představuje 56 vil a rodinných domů, vystavěných v letech 1843–2012 ve 20 městech a obcích Slovinska. Tyto vily a rodinné domy, které jsou dílem bezmála padesáti slovinských i zahraničních autorů, svědčí o bohaté stylové různorodosti. Znamenitým příkladem meziválečné architektury jsou stavby architekta Josipa Plečnika a jeho žáka France Tomažiče. Ze současných autorů si pozornost zaslouží například dvojice Bevk– Perović a architekt Boris Podrecca.

The publication and the exhibition panels represent 57 villas and family houses built between 1843–2012 in 20 towns and municipalities of Slovenia. These villas and family houses, which are creations of nearly 50 Slovenian and foreign authors, testify to the rich stylistic diversity of the area including the Alps, the Pannonian plains and part of the Mediterranean coast.
Among outstanding examples of interwar architecture we can mention buildings of architects Josip Plečnik and his pupil Franc Tomažič. Among contemporary authors e.g. the partnership of Bevk – Perović and the architect Boris Podrecca are worth attention.

Editor/Editor: Dr. Damjan Prelovšek, Lublaň/Ljubljana

Slavné vily Polska/Great Villas of Poland

Publikace a výstava se věnuje 93 vilám a rodinným domům, které byly postaveny od poloviny 16. století až po současnost na území Polska v jeho dnešních hranicích. Vybrané budovy reprezentují 3 základní typy: villa urbana, villa suburbana a villa rustica. Jsou dílem 105 architektů. Mezi tvůrci najdeme taková jména světového věhlasu jako je Karl Friedrich Schinkel, Hans Poelzig, Max Berg, Ludwig Mies van der Rohe, Henry van de Velde, Ernst May ale také méně známé, přesto talentované projektanty, jakými jsou Stanisław Witkiewicz, Adolf Szyszko-Bohusz, Karol Schayer, Bohdan Pniewski, Robert Konieczny a mnoho dalších.

The publication and the exhibition panels represent 93 villas and family houses built from the middle of the 16th century (oldest year 1535) up to the present (year 2011) in Poland as represented by the current state territory. Selected buildings encompass three basic types: villa urbana, villa suburbana and villa rustica. As the creations of 105 architects, their authors include world-famous names like Karl Friedrich Schinkel, Hans Poelzig, Max Berg, Ludwig Mies

van der Rohe, Henry van de Velde, Ernst May as well as less known but talented architects like Stanisław Witkiewicz, Adolf Szyszko-Bohusz, Karol Schayer, Bohdan Pniewski, Robert Konieczny and many others.

Editor: Dr. Ing. arch. Ryszard Nakonieczny, Gliwice

Slavné vily Maďarska
Great Villas of Hungary

Publikace a výstavní expozice představuje 64 vil a rodinných domů, které byly postaveny v letech 1812–2012, zároveň je doplněna ukázkami římských vil a stavbami z období baroka ze všech krajů a jejich 26 měst a obcí. Tyto stavby jsou dílem 53 maďarských a zahraničních autorů. Vedle proslulé vily slavné maďarské herečky Lujzy Blahy z XIX. století, nacházející se ve městě Balatonfüred, a několika budapešťských paláců jsou to zejména vily a domy známých architektů, jako byli Ignác Alpár, Odön Lechner, Imre Makovecz, Farkas Molnár nebo současný István Janáky a další.

The publication and the exhibition panels represent 64 villas and family houses built between 1812 and, 2012, in addition showing several Roman villas and in particular villas of the Baroque period from each of the current Hungarian regions and their 26 towns and municipalities. These buildings are the creations of 53 Hungarian and foreign authors.

Beside the well-known villa of Hungarian actress Lujza Blaha from the 19th century in the town of Balatonfüred and several palaces in Budapest, these buildings include the villas and houses of great architects such as Ignác Alpár, Odön Lechner, Imre Makovecz, Farkas Molnár or contemporary figures such as István Janáky and others.

Editor: prof. Antal Puhl, DLA. HABIL., Budapešť, Debrecín/Budapest, Debrecen
Editor: Prof. Ing. Arch. Antal Puhl

Pro kompletní informace navštivte **hndigital.cz**.

Jedno z mála zařízení, na kterém si Hospodářské noviny nepřečtete.

HN Digital. Revoluční způsob, jak mít své Hospodářské noviny stále s sebou.

Díky **HN Digital** máte aktuální vydání **Hospodářských novin** stále po ruce, ať už jste zrovna kdekoli. Stačí s sebou mít tablet, mobil nebo notebook.

Jak na to?
1. Jděte na **hnapp.cz** nebo naskenujte QR kód.
2. Klikněte na Registrace zde.
3. Vyplňte povinná pole a odešlete formulář.
4. Potvrďte aktivaci na 14 dní zdarma ve své e-mailové schránce.

Čtěte moderně, čtěte HN Digital.

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY
Každý den s náskokem.

Ramiro Villapadierna

Ramiro Villapadierna
Ředitel/Director

Instituto Cervantes v Praze/Instituto Cervantes in Prague
Na Rybníčku 536/6
120 00 Praha 2/Prague 2
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 221 595 211
e-mail: cenpra@cervantes.es
http://praga.cervantes.es/cz

Stavění ve vrstvách/Building in layers

Vzpomeňte si na cenu za nejlepší pavilon na posledním Bienále architektury v Benátkách, oprávněně udělenou architektům Noura Al-Sayeh a Fuad Al-Ansari: jejich proměna bývalých rybářských chatrčí z pobřeží byla důmyslnou směsí kulturního přivlastnění, strukturální recyklace a povědomí o životním prostředí.
Tento počin plně odráží dnešní zájem a trendy v oblasti stavění.
Architektura vždy vstřebávala sociální problémy a představy. Právě v této době rychlých globálních změn je přirozené, že vzniká potřeba projevit zájem i v tomto směru – a neorientovat se pouze na pompéznost a velkolepost.
Zdá se, že inovace jde nyní cestou umírněnosti co do velikosti i nákladů a vytváří prostor pro zapojení sociálních aspektů; například recyklace a modernizace starých opotřebovaných staveb pro nové využití.
Španělští architekti zde opět ukázali své avantgardní myšlení – železniční nádraží nebo plynárny proměněné v divadla, nebo kreativní průmysl umístěný v bývalých továrnách – po desetiletích honby za stavěním všeho nového úplně od píky a hojného předvádění své samolibosti.
Je pochopitelné, že doba úsporných opatření se staví proti nerozumnému totálnímu demolování budov a jejich opětovnému stavění. I když dnes recyklační společnosti jen stěží dosahují zisk, tímto trendem se šetří peníze a také se zachraňuje odpad.
Ukázalo se, že modernizace starých budov je pro architekty také obohacujícím úkolem, protože tady nejde pouze o snížení dopadu, ale je to také zajímavá příležitost, jak uchovat vzpomínky a opět využít prostor pro inovativní designová řešení.
Nic není pro architekturu tak ponižující jako nestálost. Proto je zajištění udržitelnosti nejdůležitějším úkolem pro příští generace.
Modernizováním vybavení budov ve skutečnosti vzdáváme čest trvalosti práce našich předchůdců.
A přitom zajisté můžeme snít o tom, že stejného zacházení s výsledkem naší snahy bude dopřáno i našimi potomky: architekti by měli odpovědně zvážit, jak by jejich stavby mohly být opětovně využity v budoucnu.
Cílem je vytvářet struktury, které mají schopnost vytrvat, zachovat duch starého v novém a odkrýt vrstvy minulosti tak, aby je mohl vidět každý.
Od období renesance se inovace nikdy nevyvíjela tak obrovskou rychlostí a respektování minulosti nikdy tak nelákalo umění jako dnes.
Postmodernistická společnost objevila, že opotřebovanost zlidšťuje, což platí pro dizajn, stejně jako pro architekturu; navrácení věcí zpět k životu přináší jakési uspokojení: trend směrem k prověřené klasice je směsí osobního sebenaplnění a propojení s minulostí.
Zároveň to umožňuje pracovat s daným kontextem, když musíte obnažit původní strukturu a dát jí novostí zářící, energeticky úsporný obal.
Odhaduje se, že modernizací jádra budovy snížíme její náklady o 10 až 20 % a zároveň se odpoutáme od několikatunového vypouštění oxidu uhličitého.
Efektivita je naší novou starostí, protože budoucí generace budou muset pečlivě zvažovat všechny náklady. Modernizování systémů pro odvod dešťové vody, kotle na biomasu a nízkorychlostní vodovodní instalace jsou proto více než pouhou ideologií nebo duchem doby.
Pohrávání si s myšlenkami rozkladu a opětovného použití se stalo trendem i v období po 11. září. Někteří teoretici dokonce odvážně tvrdí, že v této chvíli „je vše o příběhu společnosti“ a „architektonickém manifestu smrti“. Pravdou je, že pokud vám dochází představivost, nové podněty k zamyšlení (a doufejme také k tvorbě) vám poskytnou právě ty staré.

Take the best-pavilion prize, at the last Architecture Biennale in Venice, sensibly awarded to Noura Al-Sayeh and Fuad Al-Ansari: the transformation of former fishermen huts by the coast was a thoughtful mix of cultural appropriation, structural recycling and environmental conscientiousness.
And with it has fully reflected todays preocupations and trends in the building realm.
Architecture has been always metabolising into social worries and fancies. It's all natural then that now there might be a need to show care at a time of fast global changes – and not only pirouettes and grandeur.
It appears that innovation goes now through modesty in the size and bills, and with new spaces for social engagement; i.e. recycling and retrofitting old, ungereable buildings to new use.
Spanish architects have shown here again some avantgarde thinking – with railway stations or gasworks turned into theatres or creative industries housed in a former factories – after decades of racing to all-new-from-scratch bulding and affluent parading of their self-esteem.
Certainly, a climate of austerity goes against a frenzy in razing buildings to the ground and then constructing them again. Even as recycling companies now make a profit out of debris, this trend saves money before and saves the waste too.
Reworking old buildings is shown to bee also a highly rewarding task for architects, because it's not only a matter of reducing impact, but also a challenging opportunity to retain memories and reuse spaces with innovative design solutions.
Nothing is more humiliating for architecture than a lack of durability. Hence nothing feeds more actively endurance in posterity than sustainability.
In fact, retrofitting a building honnors the perdurability of a predecessors work. In doing that, one might certainly might dream of ones work being allowed the same treatment in posterity: Architects should have the responsibility to consider how their buildings might be reused in the future.
The goal is to create structures that have the capacity to endure. To keep the spirit of the old in the new: to expose the layers of history for everyone to see.
Never innovation has run so fast and never the appreciation of the past has tempted so much art since the Renaissance.
The post-post-modern society discovers that wear humanises, so much for design as for architecture; bringing things back to life is a rewarding act: the trend to vintage is a mixture of making personal justice and vesting oneself with a connected history.
And it allows to work with a given context, when you have to strip the original structure and wrap it with an energy-efficient, glazed skin. Reusing a building's core it's estimated to cut the bill in a 10 to 20% ratio, diverting tonnes of carbon dioxide from being emitted.
Efficiency is a new worry, since future cost is sensible with new generations. Hence, upgrading structures to rainwater harvesting, biomass boilers or low-velocity water fittings are, more than simple ideology, a Zeitgeist.
Moreover playing with ideas of decay and reuse is trend in the era post-S11. Some theorist dare even to say that at this moment "it's now all about social narrative... an "architectural manifesto is dead". Truth is that when there's no concept, revisiting your oldies gives food for thought. And hopefully creation.

Fernando Menis

Menis Arquitectos

www.menis.es

Fernando Menis a jeho práce. Obecné a specifické charakteristiky. Intelektuální a environmentální vlivy./The work of Fernando Menis. General and specific characteristics. The intelectual and environmental influences.

Smysl prací Fernanda Menise nelze hodnotit bez souvislosti s různorodými a intenzivními vlivy, kterým byl autor v průběhu období svého formování a prvních let praxe vystaven.
V první řadě považujeme za zásadní bod silný vliv rodiny, a to ve formě jak otcovské postavy, vždy přítomné v jeho pracích – souvisejících s mechanikou, meccanem, dílky a celky, spojených s racionálním využíváním materiálů a recyklace, s opětovným použitím, s jejich jemností a uspořádáním – tak i mateřské postavy, více snivé. Odtud pochází směs, která je vždy přítomná v jeho práci a je tak pozoruhodná při zkoumání pro něj charakteristického soupeření mezi rozumem a citem.

The meaning of Fernando Menis' work cannot be appreciated without relating it with the varied and intense influences to which he was submitted during his formation time and the first years of practice.
In the first place, we consider it a fundamental point to mention the strong presence of a familiar influence, from both the fatherly figure, always present in his work – related with mechanics, meccano, pieces and ensembles, connected with the rational use of materials and recycling, re-using, their care and arrangement – and the motherly figure, more dreaming. From here we find the mix, always present in his work, and outstanding in the study about his enterprise between reason and emotion.

Jeho práce je rozvíjena univerzálním dědictvím, vůči kterému má konkrétní závazky./His work is nurtured by a universal heritage to which he owes concrete debts.

Stejně jako téměř všichni studenty architektury z dynamické školy v Barceloně byl Menis hluboce ovlivněn transcendentálním Le Corbusierem, nesporně hlavní postavou ve vývoji architektury 20. století. Le Corbusier a koncepční dualita, kolem které se točí všechny jeho práce: na jedné straně nutnost splňovat funkční požadavky prostřednictvím empirické formy, na druhé straně impuls používat abstraktní prvky, které okouzlí smysly a rozvíjejí intelekt – ten, který Le Corbusier nazývá „esthetique et architecture de l'ingenieur".
Pro Menise je Le Corbusier základní a zásadní součástí celého jeho vzdělání jakožto architekta a největší vliv má na vývoj, ke kterému byl přilákán, od čisté racionalizace až po výraznost, aniž by ztratil ze zřetele nezbytnou funkčnost.
Mezi jinými uměleckými vlivy, které bychom měli zdůraznit, najdeme také Kandinského, a to kvůli jeho použití geometrie: „Stejně jako Le Corbusier, s nerozpoznatelnou geometrií, ale vždy vyváženou a vyrovnanou", podotýká Menis. Kandinského práce někdy inspiruje formu, symbol a geometrický motiv, který architekt vyvinul. Barevné výbuchy a různorodé prvky v jeho obrazech jsou syntézou, která naznačuje myšlenku transformace pozemského zmatku a nebeského ráje do harmonického celku. Zdá se, že jeho geometrické malby mají za cíl vytvořit symbolický jazyk mezi tvary a barvy, které odrážejí jeho zájem o transcendentálnost.

Podle Ignacia Bosche a jeho Zprávy o parku Cuchillitos de Tristán a vývoji Menise „geometrická uspořádání stop parku jsou přímo ovlivňována stopami Radostného nanebevstoupení Wassila Kandinského z roku 1923".

Vliv Codercha se projevuje ve stimulaci geometrické svobody, podobně jako vliv Kandinského. Počínaje těmito vlivy Menis zapomíná na formální strnulost naučenou ve škole v Barceloně.
Toto opuštění formálního strnulosti lze ještě silněji pozorovat ve vývoji projektu parku Cuchillitos de Tristán ze třetí, čtvrté a poslední fáze.

Vliv Palladia a jeho Olympijského divadla ve Vicenze je přesný, ale jasně viditelný při navrhování přístupů k mnoha jeho architektonickým pracím, jako například ve vstupních částech, které duchovně připravuje pro návštěvníky, přičemž jednou z nich je přístup do kulturního centra El Tanque. Falešné perspektivy, které Palladio vytváří, pocit tlaku, optickou souhru hal a interiérů a zacházení s prostorem dosahující svého imaginární prodloužení lze nalézt v Menisových projektech Kostel Svatého Vykupitele a Tanque.

Je třeba zmínit, že podobným způsobem se v Menisově práci objevuje Pantheon v Římě jako referenční prostor, prostor k zamyšlení a nalezení sebe sama. Prostor pro meditaci. Prostor, který vytváří emoce. Jeho vliv lze pozorovat na vchodech do Kostela Svatého Vykupitele, Tanque, Auditoria v Toruni (Polsko), domu Aurum (Thajsko) a do Centra pro kulturu a kongresy Magma (Adeje, Tenerife), kde optické

hry a mistrovské použití světla a stínu vyvolávají v návštěvnících rozmanité emoce.

Vliv Gaudího je soustředěn kolem Krypty v Güellově kolonii. Pro Gaudího příroda ukazuje ideální formy budov, což lze vidět i v takových Menisových pracích, jako jsou Cuchillitos Park nebo Magma.

Další z vlivů propůjčených z umění pochází z velmi pozoruhodné malby s názvem Ostrov mrtvých.
Obraz inspiruje ideály, fantazie, utopie, jednoduše sny. Někde nenápadné a někde naopak silně viditelné je lze pozorovat v projektu náměstí Plaza de España. Můžeme je také vnímat a „cítit" v klidném vchodu do Tanque.

Like almost all the architecture students from the dynamic School of Barcelona, he was deeply influenced by the transcendental Le Corbusier, an undisputed protagonist in the development of the 20th century architecture. Le Corbusier and the conceptual duality around which all his work gravitates: on one side the necessity to satisfy the functional requirements by means of the empiric form, and on the other side the impulse to use abstract elements to captivate the senses and nurture the intellect, that which Le Corbusier called "esthetique et architecture de l'ingenieur".

For Menis, Le Corbusier is a basic and fundamental part of all his education as an architect, and his biggest influence lays on the evolution to which he was inviting, from the pure rationalization to the expressiveness, without losing sight of the indispensable rendering of functionality.

Among other artistic influences that we should stress, we find Kandinsky because of his use of geometry: "Like Le Corbusier, with a non-recognized geometry but always equilibrated and compensed", points Menis. Kandinsky's work sometimes inspires the form, the sign and the geometric motif that the architect has developed. In his paintings, the color explosions and diverse elements are a synthesis that suggests the idea

of the transformation of the earthly chaos and the heavenly in a harmonic whole. His geometric paintings seem to have the objective of establishing a symbolic language between shapes and colors that project his interest in the transcendental.

According to Ignacio Bosch, in his Report about the Cuchillitos de Tristán Park and the evolution of Menis, "the geometric arrangements of the traces of the park are directly influenced by the traces of Wassil Kandinsky's Joyful Ascencion of 1923."

The influence of Coderch appears in the stimulation of the geometric freedom, similar to Kandinsky's influence. Beginning from these influences Menis begins to forget the formal rigidity learnt in the School of Barcelona.
Such abandonment of the formal rigidity is observed, even stronger, if we look at the evolution of the project of the Cuchillitos de Tristán Park from the 3rd to the 4th and last phases.

The influence of Palladio and his Olympic Theatre of Vicenza is punctual but clearly visible when designing the accesses to many of his architectural works, as in the entrance sequences that he spiritually prepares for the visitors, one of them being the access to the Cultural Space El Tanque. The false perspectives that Palladio creates, the feeling of compression, the optical interplay of the halls and interiors and the treatment of space, achieving its imaginary lengthening, can be found in the Menis projects of the Holy Redeemer Church and the Tanque.

In a similar fashion, we should mention that the Pantheon of Rome appears in Menis' work as a reference space, a space of reflection to find oneself. Space for meditating. A space that generates emotion. Its influence can be observed in the entrances to the Holy Redeemer Church, the Tanque, the Torun Auditorium (Poland), the Aurum House (Taiwan), and in the Centre for Culture and Congresses Magma (Adeje, Tenerife), where the optical plays and the magistral use of light and shadow create diverse emotions for the visitor.

The influence of Gaudí appears centered in his Crypt of the Güell neighborhood. For Gaudí, nature shows the most ideal forms for building, a bet that can be seen in Menis in works such as the Cuchillitos Park or the Magma.
Another of his influences, borrowed from art, comes from a very singular painting called the Island of the dead.
The painting inspires ideals, fantasies, utopias, and in summary, dreams. This can be observed, at times in a quiet way, and at times strongly visible, in the project for the Plaza de España. We can also perceive and "feel" it in the peaceful entrance to the Tanque.

Vliv „ostrova" (ostrovní krajiny)/**The influence of the "insularity"** (island environment)
Sopečná krajina Kanárských ostrovů má na jeho architekturu hluboký vliv. Působivá a mocná krajina, která ho na ostrově obklopuje, je částečně zodpovědná za architekturu, kterou navrhuje a produkuje. Uvažuje-li o novém projektu, první věcí je plasticita. Nevytváří ho jako součet objektů, ale jako globální dílo, které je konfigurováno z formy (je spoluformováno). Myšlenkou projektu je objem; extrakty a formy. Přesně tak vznikla krajina ostrova Tenerife. To ho vždy vede k navrhování nadčasové architektury, která patří určitému místu.

In his architecture, the volcanic landscape of the Canary Islands affects him deeply. The powerful and potent landscape

1 | 2 | 3

1 – Centrum pro kulturu a kongresy Magma, Adeje, Tenerife/Centre for Culture and Congress Magma, Adeje, Tenerife
2 – Kostel Svatého vykupitele/Holy Redeener Church
3 – Auditorium v Toruni/The Torun Auditorium

the surrounds him in the island is partly responsible for the architecture he conceives and produces. When thinking about a new project, the first thing is plasticity. It is not projected as a sum of objects, but as a global work that is configured from the form (is con-formed). He thinks on the projects from the volume; extracts and molds. That is how the landscape of the island of Tenerife was formed. This carries him to always propose an atemporal architecture that belongs to the place.

Filozofie práce/Work philosophy

Filosofií našeho studia je, že každý projekt je jedinečný. Svéráznost místní kultury, kde je projekt umístěn, podmínky životního prostředí, předem existující podmínky, počasí, klienti, budoucí uživatelé atd. nás vedou přistupovat ke každému projektu jiným způsobem. Je to jako rovnice, která má mnoho neznámých, z nichž každá má jinou hodnotu, v závislosti na vlastnostech projektu. Každá z nich má v rovnici významnou roli, ale konečný výsledek musí být v rovnováze.

Architekti berou odpovědnost za každý projekt s cílem zlepšit kvalitu života občanů, optimalizovat vývoj životního prostředí a přemýšlet nad projektem, až se dostanou pod kůži budoucího uživatele, aby ucítili „život" samotné budovy.

Věřím, že architektura, kterou tvoříme, se vyznačuje silným společným smyslem, dosaženým v průběhu mého dlouhého formování jakožto architekta, procítěním mé osobní zkušenosti ze života na ostrově, odkud pocházím, na ostrově, který je typický svou silnou a drsnou krajinou, a také tradicí v používání některých materiálů, jako jsou beton, které dávají budovám určitý výraz. Tímto způsobem jsme vytvořili budovy, které bych nazval „emocionálně-racionálními", které mají v sobě velkou sílu, viditelnou i neviditelnou.

The philosophy of our studio is that every project is unique. The idiosyncrasy of the local culture where the project is located, the conditions of the environment, the pre-existent conditions, the weather, the clients, the future users, etc, make us approach every project in a different way. It is like an equation that involves many factors, each of them with a different value, depending on the characteristics of the project. Every one of them possesses an important factor in the equation, but the final result must be in balance.

Architects have the responsibility to overtake each project with the aim of improving the quality of life of citizens, the optimization of the development of the environment, and thinking on the projects by getting under the skin of the user, and the experience to visit or "live" the building.

The architecture we create, I believe, is characterized by a great common sense, achieved during my long formation as architect, talking with an emotional component obtained from my personal experiences on the island where I come from, an island that owns a strong and rough landscape, and a tradition for the use of certain materials like concrete, that give buildings a certain expression. In such fashion we have buildings that I would call "emotional-rationalists", in which there is a great strength, both visible and invisible.

Auditorium v Pájaře
Auditorium of Pájara

Budova vytvořená hloubením a napodobením okolního prostředí se nachází v lukrativním místě, nad plážemi v jižní části ostrova Fuerteventura. Textury, barvy a povrchové úpravy byly uzpůsobeny k dosažení tohoto cíle, čímž vznikla budova, která se jeví jako skalní prvek, popraskaný a oddělený od terénu.

Přístup do komplexu je vytvořen přirozeným způsobem, a to uvolněním prostoru na svahu, který srovnává strmý sklon a vyzývá návštěvníky ke vstupu na toto vykopané náměstí. Rampa, která obklopuje vykopaný prostor, umožňuje přístup do sálu hlediště a generuje v trajektorii sérii kompresí a dekompresí mezi terénem a vytvořenými masami.
Auditorium je velký scénický prostor v interiéru tří kamenných mas, které se zvedají ze země a které jsou obklopeny vykopaným prostorem v kopci, čímž vytvářejí plynulý vnitřní prostor mezi těmito masami. Je to budova schopná přizpůsobit se různým situacím a událostem, velmi flexibilní a obdařená vyváženou akustikou, vhodnou pro různé akce, naplánovaná s ohledem na energetickou hospodárnost a lehkou údržbu. Struktura a barva projektu přímo reaguje na barvy a prvky prostředí, s použitím betonu s přírodními aditivy tohoto místa.

Světlo se stává hlavním prvkem uvnitř komplexu, který je převážně zenitový a dodává projektu téměř mystický efekt tím, že zachycuje přirozené světelné toky ve vykopaném prostoru.

Located in a privileged place, above the beaches of the southern region of Fuerteventura Island, the building is born through excavation and mimesis with the place. Textures, colors and finishing respond to this goal, giving way to a building that appears as a rocky element, cracked and separated from the terrain.

The access to the complex is produced in a natural way, through the emptying on a slope that flattens the steep inclination and invites the visitors to enter this excavated plaza. A ramp that surrounds the excavation gives access to the hall of the auditorium, generating in the trajectory a series of compressions and decompressions on the visitor, between the terrain and the projected volumnes.

The Auditorium is a great scenic space in the interior of the three stony volumes that rise from the ground and that are embraced by the excavation in the mountain that surrounds them, creating a flowing interior space between the volumes. It is a building capable to adapt to different situations and events, very flexible, and endowed of a balanced acoustic, suitable for a diverse range of events, and planned with energetic and maintenance economy in mind.
The texture and color of the project respond directly to the colors and elements of the zone, using a concrete with the natural additives of the place.

The light becomes a main element inside the complex, being predominantly zenithal, giving the project an almost mystical effect, by acquiring natural light flows in excavated ambient.

4 – Magma Rolanda Holbeho/Magma by Roland Holbe

EMBASSY OF SWEDEN

Annika Jagander
Velvyslankyně/Ambassador

Velvyslanectví Švédska/Embassy of Sweden
Úvoz 13, Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
e-mail: ambassaden.prag@gov.se
www.swedenabroad.com/cs

Tham & Videgård Arkitekter jsou v současnosti bezpochyby „nejžádanější" architekti ve Švédsku. Již téměř 15 let redefinují Bolle Tham a Martin Videgård, fungující v bezpochyby produktivním a intenzivním dialogu a partnerství, švédské tradiční stavby: od prosté červené chalupy po obchodní domy, koncertní sály, muzea umění, letní vily na poloostrově či dům na stromě. A mnohem, mnohem víc.

Mezi projekty ze současnosti patří relokace centra v hornickém městě Kiruna v severním Švédsku, nový obchodní dům v Uppsale a Bergmanovo centrum na ostrově Fårö v Baltském moři, které je výsledkem vyzvané soutěže z roku 2009 (a dědictvím slavného režiséra Ingmara Bergmana).

Aktuální mezinárodní projekty zahrnují studentskou ubytovnu v Odense (Dánsko), návrh fasády pro Královnin pavilon v nemocnici v Bristolu (Anglie) a luxusní byty v Sotogrande a v Barceloně (Španělsko).

Kancelář Tham & Videgård získala celou řadu ocenění a nominací v mezinárodních soutěžích. Jejich experimentální a inovativní projekty přitahují pozornost. Nedílnou součástí architektonické praxe je pro Bolle Thama a Martina Videgårda i výuka a přednášení na architektonických školách ve Švédsku i v zahraničí.

Těším se, že budu moci Tham & Videgård Arkitekter přivítat v Praze!

Tham & Videgård Arkitekter are undoubtedly Sweden's "hottest" architects. For now almost 15 years, Bolle Tham and Martin Videgård, in what must be a very productive and intense dialogue and partnership, have been redefining Swedish traditional buildings: All the way from the simple red cottage, to department stores, concert halls, art museums, summer villas in the archipelago and the occasional tree house. And much, much more.
Recent and ongoing work include the relocation of the City center of the mining town of Kiruna in northern Sweden, a new department store in Uppsala, and the Bergman Center on Fårö island in the Baltic Sea, the result of an invited competition in 2009 (and a legacy of famous director Ingmar Bergman).
Ongoing international projects include student housing in Odense (Denmark), the Queen's Building Facade design at the NHS Hospital in Bristol (UK), and luxury housing in Sotogrande and Barcelona (Spain).
The Tham & Videgård team has been awarded numerous prizes and nominations in open international competitions. Their experimental and innovative projects have attracted special attention. As an integrated part of the architectural practice, Bolle Tham and Martin Videgård also teach and lecture at schools of architecture in Sweden and abroad.
I am looking forward to welcoming Tham & Videgård Arkitekter to Prague!

1 – Muzeum umění v Kalmaru/Kalmar Museum of Art

Kontext a operativní prvky architektury

Jedním z faktorů, který činí architektonickou práci neustále zajímavou a inspirativní, je kontext. Podíváte-li se dostatečně zblízka na souvislosti projektu – jeho fyzické, kulturní a ideologické prostředí –, naleznete nevyčerpatelný zdroj inspirace pro nová řešení každého architektonického programu. Ve skutečnosti lze prohlásit, že o tom, zda bude architektonický projekt v místě své realizace a v daném čase fungovat, rozhoduje v první řadě přístup k tomuto kontextu.
Z toho vyplývá, že aby mohla architektura pevně zakotvit v realitě, měla by být úzce spjatá se svým kontextem. V praxi proto provádíme u každého projektu podrobné šetření s cílem zahrnout do svých návrhů co nejvíc souvislostí. Analýza místa a interpretace funkčního programu může pak vést ve svém výsledku k informované a různorodé architektuře, která je integrální součástí přírody a společnosti.
Podstatou architektury je vytvářet a uspořádávat prostor, což vychází z původní potřeby poskytovat člověku přístřeší – ochranu před podnebím a přírodou. Po několika tisíciletích se architektura vyvinula z primitivního stadia k určité autonomní formě umění zahrnující mnoho kulturních vrstev a představující složitou a proměnlivou kulturu stavění. Nutnost prospěšnosti a přizpůsobení specifickým podmínkám místa generovaly různá řešení pro stejnou potřebu, od eskymáckého iglú po severoamerické teepee. Fyzické podmínky vyplývající ze souvislostí tudíž vytvářely jasný počáteční bod, od nějž se odvíjel proces formování stavby. Paralelně k tomu si každý region vyvíjel vlastní identitu, v níž filozofie, náboženství a právo utvářely lokální rámec života. Z toho vyplývaly odlišné kulturní kontexty, jež spolu s fyzikálními kontexty fakticky představují základ každé architektury.
V diskuzi o architektonické práci se často vracíme k tomu, co nazýváme operativními prvky architektury. Všechna velká architektonická díla – ať už to jsou mayské pyramidy, Corbusierova vila Savoye, Palladiova Villa Rotonda nebo Kunsthaal Rema Koolhaase v Rotterdamu – mají silnou kulturní prezenci a nabízejí odlišné prostorové zkušenosti: jejich rovnováha a přesnost překračují historický styl (antiku, gotiku, renesanci, baroko, modernismus, postmodernismus atd.) – kámen, cihla, kov nebo beton –, ale i prostorové vztahy, světlo, pohyb, proporce, měřítko, poměr hmoty a prázdna a strukturu. Tyto koncepce – operativní prvky – jsou prvořadými nástroji architekta. Jsou to stavební bloky, jež formují aktuální zkušenost, a tomu odpovídá účinek bez ohledu na dobu.
Žijeme v době, kdy se svět díky reálnému či virtuálnímu cestování zmenšuje. Globalizace poskytuje lidem na celém světě společné reference a nabízí architektům nové příležitosti – otevřenější přístup k různým idejím – a výzvy, tedy riziko, že zanedbají kontext a budou opakovat uniformitu postrádající smysl. Nicméně kombinace analýzy fyzického a kulturního kontextu a přesnost ve využití operativních prvků architektury umožňuje stavět odlišné budovy pro určitá konkrétní místa, vytvářet podstatnou a smysluplnou architekturu. K dosažení výsledku, který se opravdu osvědčí a je odlišný, je třeba určitého jasného vidění. V zásadě je třeba oddělit architekturu od stylu – a místo toho začít od vjemu, fyzického účinku a prožívané zkušenosti.
Když začínáme s projektem, hledáme nejprve nejpřímější řešení, ptáme se: jak zní aktuální úkol, co klient potřebuje a požaduje, začínáme od pragmatické perspektivy ve vztahu k vícenásobným kontextům. Takové řešení lze formulovat bez ohledu na architektonickou formu. Až když je vyřešen program, začíná architektonický design, vlastní aktuální architektonická dovednost. Za využití operativních prvků se přistupuje k vývoji vlastní logiky a potenciálu. Intuice a pragmatismus ovlivňuje požadavek po určitém výrazu a architektonické jasnosti, což může nezřídka vést k novým, neočekávaným řešením.
Tehdy se rozhoduje, zda se dobrá myšlenka promění ve výraznou architekturu.

Nejlepší architektura je dostatečně jasná, aby nabízela různé výklady v závislosti na tom, kdo, kdy a kde jste.

Context and the Operative Elements of Architecture

One factor that makes architectural work constantly interesting and inspiring is context. If you look closely enough at a project's context – – its physical, cultural and ideological environment – you will find an inexhaustible source of inspiration for new solutions to any architectural program. In fact, one can argue that it is primarily the approach to context that determines whether an architectural project works – both for its location and for its own time. It follows that architecture should be closely linked to its contexts to be firmly anchored in reality. Originating from our interest in multiple contexts this is an investigation we pursue in our practice and in every project. It has resulted in an approach where the analysis of a site and the interpretation of a functional program can lead to an architecture that is informed, mixed, and integrated with nature and society. Architecture, in its essence, is about creating and organizing space, originally responding to a need to provide man with shelter – – protection from the climate and nature. Then, over thousands of years of history, architecture evolved from something primitive to an art form in its own right that encompasses a number of cultural layers, a complex and varied culture of building. The need for expediency and to adapt to sitespecific conditions has generated different solutions for the same need, from the Eskimo Igloo to the North American Tipi. Hence, the physical contextual conditions have created an obvious starting point for the shaping of buildings. Parallel to this, each region has developed its own identity in which philosophy, religion and law form a framework for life. This has generated distinct cultural contexts that, together with the physical context, today constitute the basis for any architecture.
When looking at architectural work we often return to a discussion of what we call the operative elements of architecture. All great works of architecture – be it the Mayan pyramids, Le Corbusier's Villa Savoye, Andrea Palladio's Villa Rotunda or Rem Koolhaas's Rotterdam Kunsthaal – have strong cultural presence and offer distinct spatial experiences: their balance and precision transcends historical style (Antiquity, Gothic, Renaissance, Baroque, Modernism, Post-Modernism, etc) – stone, brick, steel or concrete – but also spatial relationships, light, movement, proportion, scale, mass/void and structure. These concepts – the operative elements – are the architect's primary tools. They are the building blocks that shape the actual experience, and the effect is consistent, regardless of time.
We live in a time when, through real and virtual travel, the world is getting smaller. Globalization provides people around the world with common references, presenting architects with new opportunities – a more open attitude toward different ideas – and challenges – the risk of neglecting context and of reproducing meaningless uniformity. However, a combination of an analysis of the physical and cultural context, and precision in the use of the operative elements of architecture, enables one to generate site specific and distinct buildings, an architecture that is relevant and meaningful. It requires a certain clarity to achieve something that really works and makes a difference.
Basically, it's about separating architecture from style – and instead starting from perception, physical impact and lived experience.
When we begin a project, we start by searching for the most direct solution to the brief: the actual task, what the client needs and desires, from a pragmatic perspective in relation to its multiple contexts. Such a solution can be formulated without regard to architectural form. It is only when the program is solved that the work on the architectural design, the architect's actual craftsmanship, begins. The building's own logic and potential is developed using the operative elements. Intuition and pragmatism interact with a desire for a certain expressiveness and architectural clarity, which often can generate new, unexpected solutions.

That is when it is determined if a good idea also becomes strong architecture.
The best architecture is clear enough to offer multiple readings depending on who, when, and where you are.

Martin Videgård
Bolle Tham

THAM & VIDEGÅRD ARKITEKTER

Blekingegatan 46, 116 62 Stockholm
Švédsko/Sweden
tel.: +46 (0)8 702 00 46
www.tvark.se

Muzeum umění v Kalmaru
Kalmar Museum of Art

Architekt/Architect:
THAM & VIDEGÅRD ARKITEKTER
Tým/Team: Bolle Tham a Martin Videgård
Lukas Thiel, Tove Belfrage, Erik Wåhlström, Johan Björkholm
Fotografie/Photography: Åke E´son Lindman, Lindman Photography

Muzeum umění v Kalmaru vzešlo z vítězného návrhu v otevřené mezinárodní soutěži z roku 2004 a bylo slavnostně otevřeno 10. května 2008. Leží mezi vzrostlými stromy hlavního parku v renesančním městě Kalmar a je vybudováno na pozůstatku středověkého městského opevnění, v sousedství restaurace z 30. let od švédského modernisty Svena Ivara Linda.

Kalmar je ploché město a muzeum zaujímá novou pozici, která doplňuje horizontální charakter této městské krajiny. Je to nové místo uprostřed velice současného historického kontextu, které představuje nový pohled na dnešní společnost v širším smyslu.

Heslo soutěže bylo Platforma a to je i konceptuální myšlenka tohoto muzea, řada otevřených prostor pro umělecké aktivity. To se odráží i v konstrukci muzea, široké rozpony pro maximální variabilitu na každém podlaží, aby bylo možné měnit a přizpůsobovat nejen světlo, ale i prostor, podle konkrétní potřeby dané expozice.

Nové muzeum je černá, čtyřpatrová krychle obložená rozměrnými dřevěnými panely, které narušují skleněné otvory. Nachází se v ní kalmarská sbírka moderního umění a nabízí i prostory pro krátkodobé výstavy současného umění, video, performance a koncerty.

Svým měřítkem působí téměř domáckým dojmem, přesto muzeum nabízí řadu výstavních možností. Dva hlavní prostory jsou bílá krychle, kde se dá celá jedna strana otevřít do venkovního parku, a podkrovní galerie osvětlená stropními vikýři, které zdvojnásobují její výšku. Kromě toho je zde veřejná umělecká knihovna a otevřená dílna.

Jedním z hlavních architektonických rysů je otevřené schodiště spirálovitě stočené po celé výšce budovy, počínaje novou vstupní halou spojující park a břeh jezera. Je to shora osvětlený prostor se všemi povrchy provedenými z pohledového litého betonu.

Čtyři patra, každé jiné, jsou na sobě naskládána a vytvářejí vertikální stezku do korun stromů poskytující řadu rozdílných prostorových zážitků i výhledy do okolí; na hrad Kalmar, jezero a centrum města.

Budova splňuje vysoké švédské standardy týkající se použití udržitelných, zdravých a obnovitelných materiálů i úsporného klimatického řešení. Základní struktura je z litého betonu, těžké jádro s vnější izolací, které pomáhá udržovat stabilní klima v interiéru; teplotu 21°C ±2 a stálou relativní vlhkost vzduchu 50 %. Velké rozpony jsou tvořené betonovými deskami. Fasádu tvoří namořená černá překližka (600/900/1200 x 900 mm) připevněná ve vrstvách na rám z ořezané pomalu rostoucí borovice. Vnitřní výbavu tvoří pohledový beton, místní vápenec, černě namořené překližkové dveře a panely, bíle namalované zdi a stropy.
T&V navrhli i nábytek; lavičky, zelené stoly, šestiúhelníkové stoly z bílého jasanu a oceli a vybavení knihovny.

The Kalmar Museum of Art is the result of a winning proposal in the open international competition in 2004 and was inaugurated on the 10th of May 2008. Set amongst the high trees in the main park of the renaissance town of Kalmar, it is built on part of the remains of the medieval city wall, next to a restaurant pavilion dating from the 1930s by Swedish modernist Sven Ivar Lind.

Kalmar is a flat town and the museum takes a new stance that complement the horizontal condition of this urban landscape. It's a new place in the midst of a very present historical context that presents new perspectives on contemporary society in a wide sense.

The competition motto was Platform and that is also the conceptual idea of this museum, a series of open platforms for art related activities. It is also how the museum is constructed, large spans for maximum flexibility on each level, so that not only light but also space can be transformed and adjusted to meet the specific needs of each exhibition. The new museum is a black four-level cube clad with large scale wooden panels and punctuated by large glazed openings. It houses the Kalmar collection of Modern Art as well as provide spaces for temporary exhibitions of contemporary art, videos, performances and concerts.
Almost domestic in scale this museum still provides a variety of exhibition conditions.

2 – Muzeum umění v Kalmaru/Kalmar Museum of Art

The two main spaces are the white box where one side can open up completely to bring in the exterior of the park, and the top floor gallery that is lit by shed head light shafts doubling its ceiling height. In addition there is a public art library and open workshops. One of the architectural main features is the open stair spiralling the full height of the building, starting from the new entrance lobby that interconnects between lake-side and park. It is a top lit space with all surfaces finished in exposed in situ cast concrete.

The four floors, each different from the others, are stacked on top of each other and create a vertical walk up into the greenery of the trees with a series of different spacial experiences while offering views of the environs; the Kalmar castle, the lake and the city centre.
The building is designed to comply with high Swedish standards regarding the use of sustainable, sound and renewable materials

as well as energy efficient climate control solutions. The basic construction is in situ cast concrete, a heavy core with external insulation which contribute to the stable interior climate; 21°C ±2 temperature and constant 50% relative air humidity. The big spans are made with post tension concrete slabs. Facades are made of stained black plywood (600/900/1200 x 900 mm), mounted in layers on a framework of saw finished slowly grown pine. Interior finishes are exposed concrete, local lime stone, black stained plywood doors and panels, white painted walls and ceilings.

T&V have also designed furniture pieces; the museum bench, the green bock-tables, the hexagon tables in white ash and steel/carrara, and the library interior.

Muzeum umění Malmö
Moderna museet Malmö

Gasverksgatan 22, Malmö, Švédsko/Sweden

Vycházeli jsme z toho, že nové muzeum umění, jakožto veřejná a kulturní budova, představuje vzácnou příležitost vytvořit nový uzel v rámci města, který naruší městskou rovnováhu a napomůže rozvoji okolí. V Malmö, městě na jihu Švédska, byla příležitost vytvořit nové muzeum umění s neformálním a experimentálním charakterem, umístěné v bývalé budově elektrárny z počátku 20. století, které mělo doplnit hlavní muzeum ve Stockholmu.

Největší výzvou u tohoto projektu (kromě náročné osmnáctiměsíční lhůty na dokončení, od návrhu po slavnostní otevření) byla nutnost přizpůsobit stávající průmyslovou cihlovou

stínohra, kterou vytváří, ji zároveň oživuje. Přízemí je kompletně prosklené, sluneční světlo prochází přes perforovanou fasádu.

Co se týká kontextu, nová přístavba si hraje s měřítkem. Z dálky je pochopitelná pouze ve srovnání se sousedními domy a všechny detaily stavby lze správně číst jen z bezprostřední blízkosti. Odstranění standardního „středního měřítka" zvýrazňuje přítomnost muzea v bezprostředním městském okolí a současně mu dodává status znaku, který má vztah k celému Malmö.

Uvnitř byla budova prostorově zrekonstruována. Dvě nová schodiště umožňují návštěvníkovi pohybovat se ve smyčce mezi turbínovou halou a horními patry expozice. Obě schodiště jsou uzavřená mezi dvěma stěnami, díky čemuž je turbínová hala rozdělená na tři samostatné části: výstavní prostor, dětské studio a samostatnou nakládací místnost (která funguje i jako výstavní prostor).
Tak jako u Muzea umění v Kalmaru, i tady jsme se snažili vytvořit výstavní prostory, které umožní umělcům a kurátorům upravit si podmínky pro každou výstavu zvlášť. Moderna museet Malmö (Muzeum umění Malmö) nabízí několik bílých krychlí; od téměř domáckého rozměru horní galerie po turbínovou halu, která se pyšní jedinečným prostorem o výšce téměř jedenácti metrů.

A starting point was that a new art museum, as a public and cultural building, represents a rare opportunity to create a new node within a city, changing the urban balance and developing the surrounding neighbourhood. In Malmö, a city in the south of Sweden, there was the possibility to create a new art museum with an informal and experimental character, housed within the 1900's industrial building of the former Electricity plant, which would complement the main museum in Stockholm. The greatest challenge posed by the project, (in addition to the demanding eighteen-month time limit from sketch-design to inauguration), was the need to adapt the existing industrial brick building to current climatic and security requirements, in order to comply with the highest international standards for art exhibition spaces. It soon became clear that in reality what was needed was a building within a building, a contemporary addition within the existing shell. This radical reconstruction not only provided a challenge, but also gave the opportunity for something new.

Seen from the exterior, a new extension marks the arrival of the new museum. The extension provides a new entrance and reception space, as well as a cafeteria and new upper gallery. Its perforated orange façade both connects to the existing brick architecture and introduces a contemporary element to the neighbourhood. The perforated surface gives the façade a visual depth, and is animated through the dynamic shadow patterns which it creates. The ground floor is fully glazed so that sunlight is screened through the perforated façade.

In relation to its context, the new addition plays with scale. From a distance it is only intelligible in comparison to the adjacent houses, and only

in close proximity can the building and its details be read in its own right. The elimination of the standard 'middle-scale' strengthens the museum's presence in the immediate urban setting, and at the same time allows the building to appear as a signal, establishing a relationship with Malmö as a whole.

Inside, the building has been reconstructed spatially. Two new staircases allow the visitor to move in a loop between the grand turbine hall and the upper exhibition rooms. The staircases are each enclosed between two walls, and this functions to divide the program of the turbine hall into three separate spaces: an exhibition space, a children's studio and a separate loading area (which also doubles as an exhibition space).

As in Kalmar Art Museum, we have been committed to providing exhibition spaces which allow artists and curators to tailor the conditions to each individual exhibition. Moderna museet Malmö (Malmö Museum of Art) offers a series of white boxes; from the almost domestic scale of the upper gallery, to the Turbine Hall that boasts a unique space of almost eleven meters in height.

Zahájení/Start date: 2008
Dokončení/Completion date: 2009
Otevření/Public opening:
26. 12. 2009/26 December 2009
Rozloha/Project size: 2.650 m²
Výstavní plocha/Exhibition area: 925 m²
Architekti/Architects: Tham & Videgård Arkitekter.

Odpovědní architekti/Responsible Architects: Bolle Tham a Martin Videgård
Projekt/Project Architect: Mia Nygren
Architekti/Architects: Carmen Izquierdo Làzaro (architekt fasády/Façade Architect), Helene Amundsen, Susanna Bremberg, Andreas Helgesson, Eric Engström, Mårten Nettelbladt, Marcus Andrén, Dennis Suppers, Alina Scheutzow, Suzanne Prest, Julia Gudiel Urbano.
Klient/Client: Stadsfastigheter i Malmö
Uživatel/User: Moderna Museet
Dodavatel/Contractor: NCC Construction
Fotograf/Photographer: Åke E:son Lindman

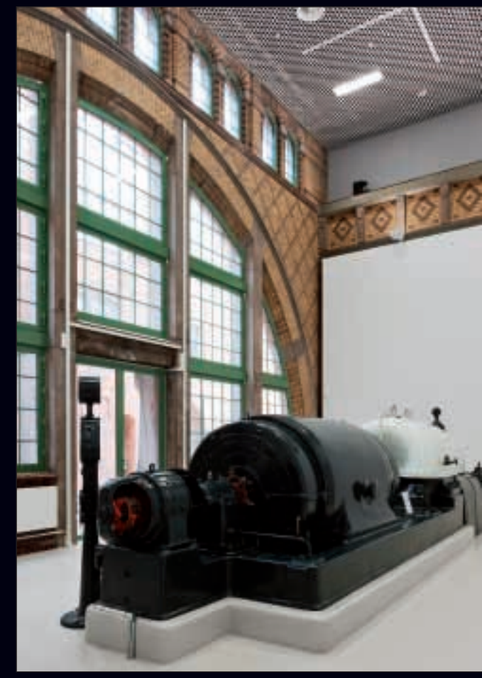

3 – Muzeum umění v Kalmaru/Kalmar Museum of Art

4 – Muzeum umění Malmö/Moderna museet Malmö

5–7 – Muzeum umění Malmö/Moderna museet Malmö

Marianne Gerber Szabo

Marianne Gerber Szabo
Counselor/Deputy Head of Mission

Velvyslanectví Švýcarské konfederace
Pevnostní 588/7
162 01 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
e-mail: Pra.vertretung@eda.admin.ch
www.eda.admin.ch/prag

Jsme velmi rádi, že jako Velvyslanectví Švýcarské konfederace můžeme v rámci letošního mezinárodního festivalu architektury Architecture Week Praha 2013 představit v Jiřském klášteře Pražského hradu českému i zahraničnímu publiku tvorbu švýcarské architektonické kanceláře Diener & Diener, která se účastní výstavy Arch World 2013 prezentací rekonstrukce a dostavby Švýcarského velvyslanectví v Berlíně. Soutěž na novou koncepci a rozšíření velvyslanectví vyhrálo studio v roce 1995, v letech 1995–2000 proběhla realizace tohoto projektu. Jednoduché linie a pravidelné tvary nové přístavby zajímavě korespondují s původní fasádou, přičemž nové vnitřní prostory působí vzdušně a čistě a citlivě doplňují historické části budovy, které zůstaly zachovány. Kancelář Diener & Diener se navíc rozhodla prozkoumat prostor mezi architekturou a jejím vnímáním, proto připravila zajímavou výstavu s názvem Common Pavilions. Fotograf Gabriel Basilico a někteří literární autoři byli vyzváni, aby pohovořili o třiceti národních pavilonech v benátských Giardini, kde se tradičně konají přehlídky architektury a umění.

Na rozdíl od obvyklé prezentace architektů, je na této výstavě diskuse formována vyzvanými autory, kritiky a odborníky. Kromě jiných národních pavilonů je zde prezentován Švýcarský pavilon, postavený v roce 1952 podle návrhu architekta Bruna Giacomettiho. Esej k tomuto pavilonu napsal Marcel Meili a nazval ji Světlo zahrady, což vhodně dokumentuje subtilnost Giacomettiho architektonického návrhu.

Domnívám se, že švýcarská architektura má co říci k letošnímu tématu festivalu a věřím, že prezentace studia Diener & Diener bude přínosem také z hlediska netradičního vnímání architektury jako uměleckého díla.

We are very pleased that as the Embassy of the Swiss Confederation, at this year's International Festival of Architecture Week Prague 2013 in the Convent of St. George at the Prague Castle, we can present to Czech and foreign visitors the works of Swiss architecture of the studio Diener & Diener, participating in the exhibition Arch World 2013 by presenting the reconstruction and completion of the Swiss Embassy in Berlin. The studio won the competition for a concept and completion of the Embassy in 1995, and the realization of this project was running between 1995 and 2000. Simple lines and regular shapes of the new extension interestingly correspond with the original facade, wherein the new interior makes an airy and clean impression and it sensitively complements historical parts of the building that have been preserved. The studio Diener & Diener also decided to explore the space between architecture and its perception, and has therefore prepared an interesting exhibition called Common Pavilions. The photographer Gabriele Basilico and several literary authors were asked to talk about thirty national pavilions in the Venetian Giardini, where exhibitions of architecture and art are held traditionally. Unlike the usual presentation of architects, at this exhibition a discussion is formed by invited authors, critics and experts. Among other national pavilions there is presented the Swiss pavilion, built in 1952 by the architect Bruno Giacometti.

An essay on this pavilion was written by Marcel Meili and he called it Light of the Garden, which title suitably documentates a subtlety of Giacometti's architectural design.

I believe the Swiss architecture has something to say to this year's theme of the festival, and I also believe that the presentation of the studio Diener & Diener will be of benefit in terms of a non-traditional perception of architecture as a work of art.

1 – Švýcarská ambasáda v Berlíně/Swiss Embassy, Berlin

Roger Diener

Diener & Diener Architekten

Henric Petri-Strasse 22
CH-4010 Basel
e-mail: buero.basel@dienerdiener.ch
www.dienerdiener.ch

Kancelář byla založená v roce 1942 v Basileji a její druhá generace funguje od roku 1980. Společnost původně zaměřená na rezidenční projekty systematicky rozvíjí urbanistické projekty i projekty renovace a dostavby historických budov. Zdroje pro tyto návrhy nachází při pozorování evropského města v celé jeho rozmanitosti a kontinuitě. V uplynulých 15 letech navrhli Diener & Diener řadu projektů veřejného charakteru vzniklých ve spolupráci s umělci – například švýcarskou ambasádu v Berlíně a sídlo firmy Novartis v Basileji s Helmutem Federlem.

Mezi nejnovější projekty patří rekonstrukce východního křídla Přírodovědného muzea na Humboldtově univerzitě v Berlíně a Mémorial da la Shoad v Paříži.

Od roku 1980 řídí basilejskou kancelář i pobočku v Berlíně Roger Diener, od roku 2011 spolu s Terese Erngaardovou, Andreasem Rüedim a Michaelem Rothem. Ocenění: 2002 – Grande Médaille d'Or d'Architecture, Académie d'Architecture, Paříž; 2009 – Prix Meret Oppenheim; 2011 – Heinrich Tessenow Medal; 2011 – Cena za architekturu DAM, Německo. Roger Diener je profesorem architektury a designu na Švýcarském federálním technologickém institutu v Curychu (ETHZ) a členem Berlínského památkového úřadu.

Established in Basel in 1942, the second generation of Diener & Diener has been active since 1980. Originally focusing on residential projects, the firm also systematically develops urban-planning projects as well as projects for the renovation and extension of historic buildings. The source of such designs is founded in an observation of the European city in all its diversity and continuity. In the last 15 years, Diener & Diener designed several projects of public nature developed in a consistent co-operation with artists – for instance the Swiss Embassy in Berlin and Novartis Headquarters in Basel with Helmut Federle. The most recent projects include the reconstruction of the east wing of the Museum of Natural History at Humboldt University, Berlin, and the Mémorial de la Shoah in Drancy, Paris.
Since 1980, the Basel office, along with its subsidiary in Berlin, has been run by Roger Diener, since 2011, together with Terese Erngaard, Andreas Rüedi, and Michael Roth. Awards: 2002 – Grande Médaille d'Or d'Architecture, Académie d'Architecture, Paris; 2009 – Prix Meret Oppenheim; 2011 – – Heinrich Tessenow Medal; 2011 – DAM Prize for Architecture in Germany. Roger Diener is Professor of Architecture and Design at the Swiss Federal Institute of Technology in Zurich (ETHZ) and a Member of the Berlin Monument Authority.

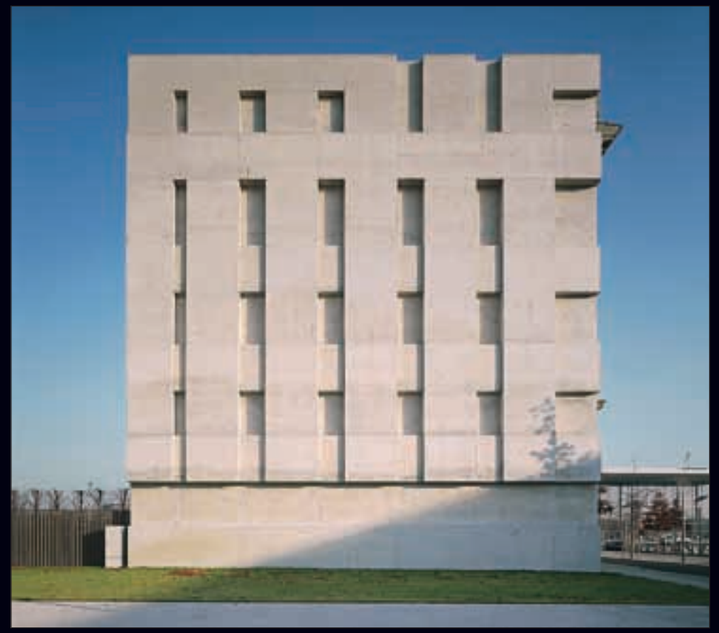

Švýcarská ambasáda v Berlíně
Swiss Embassy, Berlin

1995–2000
Soutěž/Competition: 1. místo/1st prize
Klient/Client: Eidgenössische Finanzverwaltung, Bundesamt für Bauten und Logistik
Konstrukce/Structural Engineer: Walther Mory Maier
Strojní inženýring/Mechanical Engineer: Waldhauser Haustechnik
Zahradní architektura/Garden Design: Kienast Vogt + Partner
Betonová fasáda/Concrete Facade Consultant: Jean-Pierre Aury
Reliéf, západní zeď/Relief, West Wall: Helmut Federle
Interiér/Interior Design: Peter Suter
Umění & Architektura/'Kunst am Bau' (Art & Architecture): Pipilotti Rist

Na první pohled nemůže být kontrast mezi neoklasicistním palácem na Fürst

2 – Švýcarská ambasáda v Berlíně/Swiss Embassy, Berlin

Bismarck-Strasse, ve kterém sídlila švýcarská ambasáda od roku 1920, a přístavbou z let 1995–2000 na jeho východní straně větší. Tyto dvě části ve vzájemné protiváze tvoří nový celek. Zásahy na obou stranách paláce odkazují k minulosti, kdy byl součástí městského bloku. V reakci na soutěžní zadání, ve kterém švýcarská vláda hledala nápady, jak znovu využít a rozšířit svoji bývalou ambasádu v Berlíně, se Diener & Diener inspirovali u dostavby radnice v Göteborgu z roku 1936 od Gunnara Asplunda, kde asymetrie a lehkost nové fasády vytváří dojem pohybu směřujícího od existující budovy. Ve svém projektu však Diener & Diener směřují vizuální rotaci k fasádě. Těžkopádná hmota přístavby je odlehčená rozměrným otvorem jak z boku, tak v půdorysu. Tak vznikl nový vchod, který funguje jako ústřední bod rotace a zároveň vytváří dojem pohostinnosti. Při navrhování této mezery se architekti odvolávají na typické otvory v průčelí domu pro Tristana Tzaru z roku 1926 v Paříži od Adolfa Loose.

Hmoty a materiály vypovídají o rozdílné době, kdy byly postaveny, a zároveň mluví k sobě navzájem: rozdíl mezi starým a novým nevytváří odstup. Místo toho podněcuje řadu prostorových dialogů: mezi vnitřkem a vnějškem, mezi plností a prázdnotou, mezi otevřeným a zavřeným. Čekárna a recepce kancléřství v novém přízemí je oddělená od přijímacích prostor velvyslance.

Ve druhém patře, nad novým vstupním prostorem, je mezi rezidencí a kancléřstvím umístěná terasa. Kanceláře a konferenční místnosti v nové budově nabízejí dostatek prostoru pro osm oddělení kancléřství. Otvor nad terasou ve třetím patře slouží jako světlík pro kanceláře v horních patrech.
I materiály zprostředkovávají dialog mezi starým a novým: svrchní vápenec z Oberdorlaeru, částečně použitý i na staré fasádě, byl přidán do podlahové krytiny v novém křídle. Vnější beton z přístavby, jemně obarvený originální směsí barevných písků z Thuringie, má ladit s přírodním kamenem na starší fasádě.

Reliéf na západní straně, který vytvořil umělec Helmut Federle jako nedílnou součást soutěžního návrhu, byl odlitý přímo na místě z hrubého průmyslového betonu.

At first glance, the contrast between the Neo-Classical palais on Fürst Bismarck-Strasse, in which the Swiss Embassy has resided since 1920, and the 1995–2000 extension on its east side, could not seem greater. Yet these two building parts are weighed against each other to form a new whole. The interventions on both sides of the palace are references to the past, when it was part of an urban block.

In response to the competition brief, in which the Swiss government called for ideas to reuse and expand their former embassy in Berlin, Diener & Diener looked, as a reference, to Gunnar Asplund's 1936 extension to Göteborg's municipal building, where the asymmetry and lightness of the new facade create a movement away from the existing building. In Diener & Diener's project, however, the visual rotation is directed towards the palace's facade. The heavy volume of the addition is lightened by a large opening in both the elevation and plan. This forms a new entrance that, as well as acting as a focal point for the rotary motion, creates a sense of hospitality. While designing this void, the architects referred to the characteristic wall openings in the front of Adolf Loos's 1926 house for Tristan Tzara in Paris.

The volumes and the materials speak of the difference in the time at which they were constructed, and they speak to each other: the difference between the old and the new does not create distance. Instead, it triggers a series of spatial dialogues: between inside and outside, between solid and void, between open and closed. The waiting room and the reception to the chancellery on the new ground floor are separated from the ambassador's reception areas.
On the second floor, above the new large entrance opening, a top-lit terrace sits between the residence and the new chancellery. Offices and meeting rooms in the new volume offer ample working spaces for the chancellery's eight departments. The void above the terrace on the third floor serves as a light-well for the offices on the top floors.

The materials also activate an exchange between old and new: Oberdorlaer shell limestone, already contained in parts of the existing facade, was added into the flooring of the new wing. Subtly tinted with a unique mixture of coloured sands from Thuringia, the exterior concrete of the extension was designed to match the natural stone of the existing facade.

The relief on the west wall was conceived by the artist Helmut Federle, as an integral part of the competition entry, and was cast on site in rough industrial concrete.

Common Pavilions

Instalace pro 13. Bienále architektury v Benátkách 2012 od Diener & Diener s fotografiemi Gabriela Basilico.
Tato sbírka podcastů obsahuje eseje 33 autorů o 29 národních pavilonech a knihkupectví v benátském Giardini, kde se koná Bienále umění i Bienále architektury.
Tyto eseje, psané architekty, historiky umění a architektury, umělci a filozofy, rozebírají identitu architektury a jejího vnímání v tomto unikátním veřejném prostoru. Eseje, jakožto dobové dokumenty, jsou psány v duchu tradice historických „instrukcí" o potěše z umění, jako je například Cicerone: Umělecký průvodce po Itálii Jacoba Burckhardta, prvně vydaný v roce 1855 v Basileji.
Při poslechu těchto esejů uslyší posluchač čistě umělecko-historický popis architektury i pohled na dané stavby různýma očima. Současně pisatelé ukazují, jak se architektura v očích diváka stává nevyčerpatelně bohatým zážitkem. Autoři buď nastiňují předpoklady a koncepty, které jsou základem formy pavilonů a rozvíjejí volnou historii myšlenek; rozebírají, jak byly pavilony během doby zařizovány; nebo hovoří o svém osobním vztahu k architektuře.
Když posluchač slyší texty v mluvené formě, zatímco prochází pavilony přímo na místě, dostane se mu bezprostředního zážitku a analýzy architektury – jinými slovy, dostane se do srdce architektury jako „společného základu".
Eseje, původně napsané v daných národních jazycích, byly přeložené do angličtiny a namluvené herci a moderátory. Tištěné verze esejů jsou dostupné na webové stránce a tudíž přístupné co nejširšímu publiku.
Spolu s esejemi jsou vystaveny fotografie pavilonů od italského fotografa Gabriela Basilica. Kurátorem fotografií je Adele Re Rebaudengo.

An installation for the 13th Architecture Biennale in Venice 2012, by Diener & Diener with photography by Gabriele Basilico.
This podcast collection includes essays by 33 authors on the 29 national pavilions as well as the Bookshop in the "Giardini" of Venice, the setting for both the Art Biennale and the Architecture Biennale.
These essays, written by architects, historians of art and architecture, artists, and philosophers, discuss the identity of the architecture and its perception in this unique public space. These essays, as contemporary documents, are in the tradition of historical "instructions" on art enjoyment, for example Jacob Burckhardt's The cicerone: Art guide to painting in Italy, first published in Basel in 1855.
Hearing these essays, the listener gets a purely art-historical description of architecture as well as a perspective on these buildings from a different set of eyes. Correspondingly, the writers demonstrate, in an exemplary manner, how, in the eyes of the viewer the architecture becomes an inexhaustibly rich experience.

The authors either outline the premises and concepts that underpin the pavilions' form to develop a loose history of ideas; discuss the ways the pavilions have been outfitted over time; or else talk about their own personal engagement with the architecture.

Listening to the author's text in spoken form while visiting the pavilions on location, the visitor is brought into an immediate experience and analysis of architecture–that is to say, into the heart of architecture as a "Common Ground."
Written in the respective national languages of the pavilions, the essays have been translated for the podcast into English and recorded by actors and presenters. Printed versions of the essays are included on the website and made available to as wide an audience as possible.
Exhibited along with the essays are photographs of the pavilions by the Italian photographer Gabriele Basilico. The images were curated by Adele Re Rebaudengo.

3 | | |
— — —
| | 4

3–4 – Švýcarská ambasáda v Berlíně/Swiss Embassy, Berlin

5 | | 6
— — —
| | 7

5–7 – Common Pavilions, Benátky/Venice

Cihad Erginay

Cihad Erginay
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Turecké republiky/Embassy of the Republic of Turkey
Na Ořechovce 69
162 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
e-mail: embassy.prague@mfa.gov.tr

Projdete-li se ulicemi v Turecku, budete překvapeni škálou mistrovských staveb: nádhernými paláci, impozantními mešitami, okouzlujícími fo;ntánami, neokázalými dřevěnými domy a vzrušujícími moderními budovami. Turecko, je skutečnou pokladnicí pro milovníky architektury.
Tureckou architekturu můžeme vysledovat až k předchůdcům Osmanů Seldžukům. To byla muslimská turecko-perská společnost, která se kolem roku 1000 přesunula z Centrální Asie do východní Anatólie. Přinesla s sebou i vlastní architektonické zvyklosti, což byla směs perské architektury a byzantských tradic. Výsledkem byla praktická a dekorativní architektura s propracovanou, barevnou geometrickou ornamentikou. Architektonickým příspěvkem Seldžuků byly nové typy staveb, zejména karavanseráje.
Po zániku Seldžucké říše nastal rozkvět Osmanského impéria. Jeho umění absorbovalo islámské styly a byzantské křesťanské tradice a vytvořilo si vlastní styl. Klasický osmanský styl se zrodil ještě v době před dobytím Istanbulu v roce 1453 ve městech Bursa a Edirne (Orinopol). Osmani dokázali slučovat estetické hodnoty s technickou vyrovnaností a překvapili a dobyli svět stavbou velkých domů a skvostných budov. Beyazitova, Fatihova a Sultanahmetova mešita a proslulý palác Topkapi jsou jen některé z příkladů nových staveb.
Mluvíme-li o klasické osmanské turecké architektuře, musíme připomenout jméno Mimar Sinan. Sinan byl architektem nejen Sulejmána Nádherného, ale i Selima II a Murada III. Stál na počátku nové architektonické školy, vedle toho ovšem postavil i stovky mistrovských děl. Zformoval tvář Turecka a ovlivnil řadu dalších architektů v jiných zemích. Ones je srovnáván se dvěma nejvlivnějšími italskými architekty Michelangelem a Andreou Palladiem. Sinan postavil některé z nejlepších staveb světa, Sulejmanovu mešitu v Istanbulu či mešitu Selimiye v Edirne. Jeho díla jsou dodnes obdivována v Turecku a na Balkáně.
Po zániku Osmanské říše a založení Turecké republiky v roce 1923 změnila turecká architektura tvář. V prvních letech ještě podléhala vlivu osmanské architektury, a to především během Prvního národního architektonického hnutí. Ale po roce 1930 se začala odklánět od tradičního stylu, což způsobil i vliv zahraničních architektů, kteří byli pozváni, aby v zemi pracovali.

Vývoj architektury byl podobně jako jinde vázán na proměňující se požadavky politiky a ekonomiky. Po liberalizaci ekonomiky a posunu směrem k exportnímu růstu v 80. letech začala i nová éra turecké architektury. Architektonická scéna se začala vyvíjet vzhledem k prudkému růstu ekonomiky země na přelomu milénia. Onešní originální a inovativní architektonická scéna je plná života.
Jsem rád, že jeden z nejvýznačnějších architektů Turecka a spoluzakladatel kanceláře Emre Arolat Architects, pan Emre Arolat se zúčastní Architecture Week Praha 2013 a představí na něm své dílo, jež je výsledkem jeho obrovské tvůrčí kapacity a vizionářských představ. Turecké velvyslanectví je velmi poctěno tím, že jeho novou budovu v Praze navrhl právě tento prominentní architekt.
Zvu vás, abyste se dílu tohoto pozoruhodného tureckého architekta obdivovali.

Strolling through the streets of Turkey you will marvel at the range of architectural masterpieces: exquisite palaces, impressive mosques, alluring fountains, colloquial wooden houses and exciting modern buildings.
Turkey is certainly a real treasure trove for lovers of architecture. Some even go as far as to call the country an "open-air museum" of the world's greatest architectural styles.
Turkish architecture can be traced back to the Seljuks, the predecessors of the Ottomans. The Seljuks, a Muslim Turkish-Persianate society, which, by the turn of the year 1000, had made their way from Central Asia to Eastern Anatolia. They also brought along their own architectural traditions which was a blend of the great styles of Persian architecture and Byzantine traditions. The result was an architecture that was practical and beautiful, decorated with elaborate, colorful geometric ornamentation. The Seljuks, contributed to architecture by inventing new types of structures most notably the caravansaries.
With the demise of the Seljuk Empire, the Ottoman Empire flourished. Ottoman art absorbed both Turkish Islamic styles and Byzantine Christian traditions and came to develop a style of its own. Actually it was in Bursa and Edirne, which were Ottoman capitals before Istanbul was conquered in 1453, where the architectural style recognized as Classical Ottoman was born. The Ottomans, in fact, were great in combining aesthetic values with technical balance, and thus they took the world by storm with the construction of great domes and magnificent buildings. Beyazit, Fatih and Mahmutpasa Mosques and the world-famous Topkapi Palace are only some of the few structures.
Talking about classical Ottoman Turkish architecture, there is one name that has to be mentioned, Mimar Sinan. The architect of Suleiman the Magnificent, as well as Selim II, and Murad III, Sinan did not just start a new school of architecture, but also built hundreds of masterpieces. He shaped the face of Turkey as well as influenced many architects in other countries. Today, Sinan is widely compared to Michelangelo and Andrea Palladio, two of the most influential Italian architects.
He sculptured some of the world's finest buildings, like Suleymaniye Mosque in Istanbul or Selimiye Mosque in Edirne. His master pieces can still be admired in Turkey and the Balkans.
With the demise of the Ottoman Empire and with the foundation of the Republic of Turkey in 1923, Turkish architecture changed face. In the first years of the republic, Turkish architecture was influenced by Ottoman architecture, in particular during the First National Architectural Movement. However, from the 1930s, architectural styles started to differ from traditional architecture, also as a result of an increasing number of foreign architects being invited to work in the country.
The development of architecture in Turkey, like in any other country, has been tied to the shifting demands of politics and economics. With the liberalization of the economy and the shift towards export-led growth in the 80's a new era begun in Turkish architecture. This was followed by a rapidly evolving architectural scene as a consequence of the country's high economic growth at the turn of the millennium. Today, the architectural scene is vibrant, original and innovative.
I am very pleased that one of the prominent architects of Turkey Mr. Emre Arolat, the co-founder of Emre Arolat Architects, will be participating in Architecture Week Prague 2013 and will be presenting his work, the product of his huge creative capacity and visionary projection. We as the Turkish Embassy are very privileged that this prominent architect has designed our new Embassy building in Prague.
I invite you to admire the work of this notable Turkish architect.

Emre Arolat Architects

Emre Arolat Architects

www.emrearolat.com

Ateliér Emre Arolat Architects založili v květnu roku 2004 v Istanbulu Emre Arolat a Gonca Paşolar v návaznosti na praxi Emre Arolata u Arolat Architects, kde v roce 1987 začínal jako společník. Kancelář Arolat Architects byla založena v roce 1961 a její členové získávali profesní zkušenosti v architektonických soutěžích a při realizaci významných bytových, rekreačních i administrativních staveb a sportovních zařízení. Praxe pokračuje v navrhování stejných typů staveb pod názvem EAA-Emre Arolat Architects s přispěním dalších partnerů, k nimž patří Neşet Arolat, Şaziment Arolat, Sezer Bahtiyar a další, v kanceláři sídlící v Istanbulu.

Cítíme, že proces navrhování získává na půvabu, který je otevřený postupnému prohlubování jedinečností subjektu, jenž jej podmiňuje a prostřednictvím fantazie. V tuto chvíli lze tvrdit, že fenomén, který je podle nás důležitý a který by se v procesu měl umístit vedle uvědomění, je „svědomí". „Svědomí" nutí mnohovrstvou a dvojsečnou hru, jež zabírá oblast mezi hmotou a intelektem, aby zapadla do rámce vášně, intuice, znalostí a plození. V okamžiku, kdy se objeví, začne podmiňovat práci a díky tomu jsou potenciály, vzniklé na základě faktu, že na jednom díle je možné pracovat věčně, naráz opuštěny, ovšem v pravý čas a umírněně. Svědomí dělá z práce projekt, zatímco nám připomíná přítomnost neúplnosti a dvojsečnosti a marnost pátrání po zralosti.

Emre Arolat Architects was founded in May 2004 by Emre Arolat and Gonca Paşolar in Istanbul, as the continuation of Emre Arolat's architectural practices which he started at Arolat Architects as an associate designer in 1987. Arolat Architects was founded in 1961 and the group has drawn significant professional experience from regular contributions to architectural competitions and executed significant housing, tourism facilities, leisure centers, administrative buildings and sports grounds projects.
The practice is being continued with the same range of projects in EAA-Emre Arolat Architects with the contributions of other partners, Neşet Arolat, Şaziment Arolat, Sezer Bahtiyar and a professional architectural staff in its office in Istanbul.

We feel that the design process acquires an appeal that is open to a gradual deepening through the individualities of the subject who conditions it and through the fantasy it will rediscover in itself. At this point it can be claimed that the phenomenon we consider important and which we expect will take its place in the process alongside awareness is "consciousness". "Consciousness" forces the multilayered and two-edged game, which occupies the zone between matter and the intellect, to fit somewhere within the framework of passion, intuition, knowledge and breeding. The moment it is introduced, it begins to condition the work and thanks to it the potentials created by the fact that it is possible to continue to work on the piece forever are abandoned at one go but just at the right time and in moderation. Consciousness turns the work into a project while reminding us of the presence of incompleteness and two-edgedness and the futility of the quest for maturity.

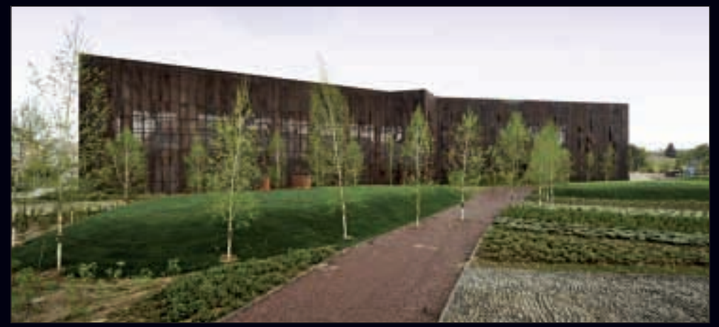

Vize/Vision

Zásadní rozhodnutí v procesu navrhování architektury v EAA zahrnují interpretaci „kontextu" v jeho nejširším smyslu. V tomto případě každý kontext vyžaduje jiný přístup, což vede k praxi, kde platí konceptuální a poziční důslednost místo přesné vizuální shody. Použití materiálů určuje kategorický přístup závislý na jejich vizuálních a taktilních vlastnostech, nikoli stanovení jednoho konkrétního materiálu. Usilujeme proto o flexibilní architektonické vyjádření na základě konkrétního konceptuálního základu.

In the architectural design process at EAA, main decisions consider interpretation of the 'context' in its widest sense. In this case, each context anticipates different approaches and this leads to an architectural practice where a conceptual and positional consistency is valid, rather than specific visual correspondences. The material use is determined by a categorical approach, depending on its visual and tactile nature, rather than designation of an inevitable specific material. Consequently, a flexible architectural expression is pursued on the basis of a definite conceptual ground.

Kulturní centrum Bergama

V dnešní Bergamě existují vedle sebe dvě různé podoby města. Jedna z nich je starověká obec Pergamon, která je vystavena v Berlínském muzeu včetně Pergamského chrámu. Akropole, jež byla centrem vlády Pergamského království v době mezi 3. – 1. stol. př. n. l., představuje fyzický projev městské kultury na základech dávné civilizace. Na místech, kde se prolínají náboženské, administrativní, kulturní a komerční funkce, stojí jedna vedle druhé budovy a v prolukách mezi nimi existují rozlehlé veřejné

1 – Kulturní centrum Bergama/Bergama Cultural Center

prostory. Rozměry antického divadla, působící dokonce i dnes velmi rozlehlým dojmem, dávají tušit, jak kdysi vypadal společenský a kulturní život města. Antický Pergamon vyvolává stále obdiv svou výraznou výstavbou a monumentálností. Bergama samotná má při pohledu z akropole víceméně venkovskou strukturu. Několik typických podlažních staveb, jaké v Turecku jinak vidíme jen zřídka, se postupně mění v bytovky. Jediné, co její obraz striktně vymezuje, je třída Cumhuriyet s několika veřejnými budovami. Do ní a do paralelní Kaymakam Kemal Bey se soustřeďují obchodní aktivity města. Na konci třídy je lesík a stadion. S výjimkou zmíněných objektů působí jinak všechno venkovským dojmem. Kromě dvou starých kin, malého divadla a knihovny tu není nic, co by mělo bližší vztah ke kulturnímu životu města.
Může být mezi akropolí a Bergamou navozen nějaký vztah? Tato otázka, stále naivnější, čím častěji ji opakujeme, čeká na popis místa, jež by mělo být domovem bergamského kulturního života a neváhalo se nechat ovlivňovat pamětí, jíž toto místo oplývá, než aby vytvářelo cosi jako zkrat mezi dvěma různými kulturami. Oblast patřící ke kulturnímu centru, které se má k městu přistavět, se táhne přes park, jejž obyvatelé Pergamonu často využívají.
Na obchody rozprostřené podél třídy Cumhuriyet navazují nepravidelně položené krámky zasahující do cest pro pěší. Tyto obchůdky obíhající tři okrajové zóny v oblasti jako by si svým lidským měřítkem a bezprostředností existence připamatovávaly minulost města. Zachovat existující obchodní ruch a nevytlačit obchodníky je zdá se triangulačním bodem celého projektu. Že kultura bude lákavá a trvale udržitelná ve chvíli, kdy bude vycházet vstříc mechanismu spotřeby, a její přitažlivost pomine, pokud převládne sofistikované řešení, anebo se její hloubka ztratí tam, kde bude dominovat spotřeba, je domněnka zasluhující značné pozornosti.
Komerční jednotky podél Cumhuriyetu o krok ustoupily, aby se zachoval podélný průmět třídy a vznikl prostor pro stinnou arkádu. Ta vytváří vnitřní prostor podobný nádvoří tím, že oblast obklopuje ze tří stran. Obchody sem vnášejí život. Do vzniklého prostoru se soustřeďují kulturní aktivity jako knihovny, kina a divadla. Vystupují z arkády a jsou patrné i z ulice. Prezentují své funkce silnými geometriemi a ve vzniklých prolukách odhalují otevřené prostory přístupné veřejnému využití.
Park naproti přes ulici je široce využívaný veřejností. Oproti okolnímu terénu leží o něco výš a spojuje ho s ním zelený most, jenž klesá nejprve na úroveň kina pod širým nebem, kavárny a odpočinkové zóny, a pak ke zmíněnému nádvoří. Arkáda situovaná pod mostem spojuje obě třídy a je zároveň chráněnou cestu pro pěší. Průchod mezi oběma hlavními objemy, jejž tvoří zdi vymezující parkoviště, představuje alternativní průchozí spojnici obou tříd. Je zároveň využíván jako informační a komunikační stěna a dlouhý výstavní panel. Kavárny a místa k sezení jsou odpočinkovými zónami na nádvoří s kinem, ale zároveň vícefunkčním prostorem obohacujícím každodenní život města. Díky všem těmto vlastnostem přesahuje bergamské Kulturní

centrum image centra, jež nedokáže navázat kontakt s občany, a samo se stává jeho občanem.

Bergama Cultural Center

Today, two different images exist together in Bergama. One of them is the ancient city of Pergamum that is exhibited in the Berlin Museum including the Pergamum temple. The acropolis that have been the capitol for Pergamum Kingdom which has ruled between B.C 3-1 centuries, presents the physical appearance of a city culture built upon a rooted civilization. In this settlement that religious, administrative, cultural and commercial functions intertwine, buildings are articulated by coming side by side to each other and the voids in between make up the rich public areas. The scale of the ancient theater which is considered bulky even to this day, gives an idea about the social and cultural life in the city. The ancient city evoke admiration even to this day with its strong building gramer

2 | | 3

2, 3 – Kulturní centrum Bergama/Bergama Cultural Center

and its monumental posture. The Pergamum that is seen looking downward the Acropolis is consists of only a pastoral texture. The few storey typical formation that can be rarely seen in other towns of Turkey, started yielding itself to apartments. The only thing that delineates the city image in Pergamum is the Cumhuriyet Avenue which holds a few public buildings. The commercial activity in the city concentrates on that avenue and the one that is paralel to it; Kaymakam Kemal Bey Avenue. At the end of the avenue is a small forest and a stadium. Except these everything else seems a appearance of the pastoral existence. Apart from the old two cinemas, small theater and a library, there is nothing related to the cultural life in the town.
Can some sort of a relationship form between the Acropolis and Pergamum? The question that becomes more naive when repeated, waits for the description of a place that will host Pergamum's cultural life without hesitating to be affected by the memory that the ground holds rather than creating a short circuit between two different cultures. The area that belong to the cultural center that is going to be built to the town, is across a park that the people of Pergamum use often. The commerce that takes place along the Cumhuriyet Avenue continues with the rambling stores that intrude the pedestrian walkways. These stores that continue along the three edges of this area, seem to have made an impression on the memory of the city with their human scale and uninhibited existence. To sustain the commercial life that exists here and at the same time to not displace

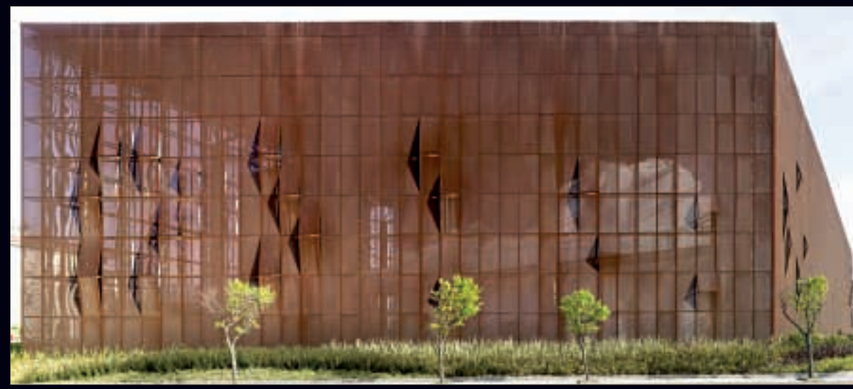

the tradesman appears to be a triangulation point. The surmise that the culture will be enticing and sustainable from the moment it meets the consumption mechanism and that the allure will be lost at the point where the sophistication becomes too dominant or the depth will be lost where the consumption becomes too dominant, is not disregarded and payed much attention to.
The commercial units along the Cumhuriyet Avenue recede a step back to keep the elevation alignment alongside the avenue and create a shaded arcade. This arcade creates an interior space that seems like a courtyard by surrounding the area from three sides. The stores which work both ways bring life into the courtyard. These three masses placed in the courtyard generate the spaces concentrated with cultural activities like the library, cinemas and theater. These masses which rise from the arcade and become visible from the avenue, represent their functions with their strong geometries and reveal rich spaces open for public use in the voids generated between each other.
The park across the road is a widely used public space. This park that sits higher than the ground level of the city is connected to the city with the green bridge that descends first to the level of the open air cinema, cafe and lounge spaces and then into the courtyard. The arcade that is formed beneath the bridge, connects the two avenues in the ground elevations by creating a protected walkway. The passage between the main masses which is formed by the walls that restricts the parking lot, creates an alternative transition that connects the two avenues as well as being used as an information-communication wall and an exhibition road. The cafes and the sitting areas in the courtyard by being lounge spaces for the cinema and the multi-purpose room,carry the potential to enrich the daily life of Pergamum. With all of these qualities, Pergamum Cultural center, breaks the image of the 'cultural center' that fails to form a relationship to the citizens, and makes itself a citizen of Pergamum.

| 4 |
5 | |

4, 5 – Kulturní centrum Bergama/Bergama Cultural Center

Philippe Suinen

Philippe Suinen
Administrateur général
Wallonie-Bruxelles International

Zastoupení Valonsko-Brusel/Representation of Wallonia-Brussels
Myslíkova 31, 110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 934 574
e-mail: bureau@walbru.cz
www.wbi.be

Ve Valonsko-bruselské federaci má architektura velký potenciál, architekti používají nejrůznější postupy, v nichž se spojuje technická vynalézavost a kreativita s vysoce vyvinutým smyslem pro začlenění do daného prostředí. Těmito vlastnostmi se vyznačují jak malé zastavěné plochy, tak i větší prostory.
Ve Valonsku a v Bruselu, na území pro architekturu výjimečně příznivém, rostou kanceláře, obchodní plochy, technologické parky, centra výzkumu a vývoje, nádraží, mosty, letiště... a pochopitelně divadla, obytné domy, sportovní areály, školy a jesle. Některé z těchto četných staveb přinesly svým tvůrcům prestižní ocenění. Například kancelář MDW Architecture získala za své práce letos v květnu v Paříži cenu za udržitelnou architekturu, Global Award for Sustainable Architecture. Nebo kancelář Juliena De Smedta (ve spolupráci s CEBRA, SeARCH a Louisem Paillardem) dostala v březnu cenu na MIPIM (Mezinárodní veletrh nemovitostí a investičních příležitostí) za nejlepší projekt rezidenčního bydlení, kterým byly byty Iceberg v Aarhusu (Dánsko).
Kromě architektů, kteří mají již své místo v belgickém architektonickém prostředí, se v posledním desetiletí začíná ve Valonsku a v Bruselu objevovat velice bohatá a nová architektonická produkce a nové kanceláře mladých architektů.

Wallonie-Bruxelles Architectures (WBA)

Architekti Valonska a Bruselu mají talent a jsou kreativní. Pro jejich podporu na mezinárodním poli byla v roce 2010 založena agentura Wallonie-Bruxelles Architectures (WBA), která vděčí za svůj vznik dvěma organizacím, Wallonie-Bruxelles International (WBI) a ministerstvu Valonsko-bruselské federace.
WBA úzce spolupracuje s belgickými regionálními agenturami zahraničního obchodu: s Valonskou agenturou pro vývoz a zahraniční investice (AWEX) a Bruxelles Invest&Export.
Posláním WBA je propagovat a prosazovat v zahraničí know-how bruselských a valonských architektů a poskytovat jim podporu při jejich exportních krocích.
Někteří belgičtí architekti staví také v zahraničí, například Julien De Smedt (JDS Architects), který postavil mimo jiné New Holmenkollen Ski Jump v Oslu, Samym & Partners, autoři polární stanice princezny Alžběty, Dethier Architectures vyprojektovali Belvédère pro Bundesgartenschau 2011 v Koblenzi. Vzhledem ke své odbornosti jsou naši architekti často přizváni dalšími architekty ke spolupráci. Tak tomu bylo v případě architektonické kanceláře Greisch, jež se podílela na stavbě nejvyššího dálničního mostu Viaduc de Millau, nebo kanceláře Ney & Partners, která postavila řadu mostů a realizovala skleněné zastřešení nádvoří námořního muzea v Amsterdamu.
Letos se WBA účastní výstavy ve Svatojiřském klášteře na Pražském hradě, která představí práci Pierra Hebbelincka.
Pierre Hebbelinck a jeho společník Pierre de Witt jsou autory rekonstrukce divadla Théâtre de l'Emulation, přejmenovaného na Théâtre de Liège, Lutyšské divadlo, které bude mít od 1. října 2013 své sídlo v prestižní budově historické společnosti pro umění, vědu a literaturu Société Libre d'Émulation, symbolu kulturního dědictví města Lutychu. Divadlo, které je v historickém centru města, se vyznačuje novou dynamikou a zlepšuje tak své působení na místní, celostátní i euroregionální úrovni a zároveň i na mezinárodní kulturní šachovnici.
Pierre Hebbelinck je také autorem Muzea současného umění (MAC's) v lokalitě Grand Hornu, na místě bývalých dolů z 19. století.

Architecture has a great potential in the Wallonia-Brussels Federation, architects use various approaches combining technical invention and creativity with highly developed sense for integration in the given environment. These qualities are found both in small, developed areas and larger spaces.
In Wallonia and Brussels, a territory especially convenient for architecture, there are growing offices, commercial spaces, technology parks, research and development centers, stations, bridges, airports... and of course theatres, residential houses, sport areas, schools, and nurseries. Some of these numerous buildings have brought their authors prestigious awards. For example, MDW Architecture received for its work the Global Award for Sustainable Architecture in Paris this May. Or the office of Julien De Smedt (in cooperation with CEBRA, SeARCH and Louis Paillard) received an award at MIPIM (International Real Estate and Investment Opportunities Trade Fair) for the best residential housing project Iceberg in Aarhus (Denmark).
Besides architects well established on the Belgian architectonic scene, there has been a rich and new architectonic production and new young offices emerging in the past decade in Wallonia and Brussels.

Wallonie-Bruxelles Architectures (WBA)

Architects from Wallonia and Brussels are talented and creative. To support them on the international field, Wallonie-Bruxelles Architectures (WBA) agency was established in 2010 with the help of two organizations, Wallonie-Bruxelles International (WBI) and the Ministry of Wallonia-Brussels Federation.
WBA closely cooperates with Belgian regional agencies of foreign trade: Wallonia agency for export and international investments (AWEX) and Bruxelles Invest & Export.
WBA`s mission is to promote the know-how of Brussels and Wallonia architects abroad and to provide them with support when exporting. Some Belgian architects build abroad, for example Julien De Smedt (JDS Architects), who designed New Holmenkollen Ski Jump in Oslo, Samym & Partners, authors of Polar Station of Princess Elisabeth, Dethier Architectures who designed Belvédère for Bundesgartenschau 2011 in Koblenz. Due to their expertise, our architects are often being invited to cooperate with other architects. That was the case of architectonic studio Greisch that participated in the construction of the highest highway bridge Viaduc de Millau, or Ney & Partners studio that built several bridges and a glassed roof over the patio of Maritime Museum in Amsterdam.
This year, WBA will be participating in the exhibition in the Convent of St. George at the Prague Castle, presenting the work of Pierre Hebbelinck.
Pierre Hebbelinck and his partner Pierre de Witt are signed under the reconstruction of the Théâtre de l'Emulation, renamed to Théâtre de Liège, from October 1, 2013 seated in the prestigious building of historic society for art, science and literature Société Libre d'Emulation, a symbol of cultural heritage of the city of Liège. Located in the historical heart of the city, the theater is characterized by new dynamic and it improves its impression on local, national as well as European level and international cultural field. Pierre Hebbelinck is also author of the Museum of Contemporary Art (MAC's) in Grand Horn, location of former mines from the 19th century.

Pierre Hebbelinck

Přednáška Architektura v procesu stavby/Lecture Architecture in the process of building

KDY/WHEN: 15. 10. 2013, 20.00 hodin/8 pm
KDE/WHERE: Ballingův sál, Národní technická knihovna/Balling Hall, National Technical Library
PŘEDNÁŠEJÍCÍ/LECTURER: Pierre Hebbelinck, Valonsko-Brusel/Wallonia-Brussels
ORGANIZÁTOR/ORGANIZER: Zastoupení Valonsko-Brusel/Representation of Wallonia-Brussels
JAZYK/LANGUAGE: francouzština, simultánní tlumočení do češtiny
French with simultaneous interpretation into Czech

Pierre Hebbelinck

je belgický architekt a nakladatel. V Lutychu založil architektonický ateliér, kde dnes pracuje společně s Pierrem de Wittem. Kromě své práce architekta se věnuje intenzivní přednáškové činnosti. Přednáší o architektuře a nakladatelské práci v Belgii, ve Francii, ve východní Evropě nebo v Číně. V rámci svého působení na poli kulturní diplomacie pracuje v Latinské Americe (Peru a Chile) na strategii kulturního a politického rozvoje architektury. V roce 1996 zastupoval Belgii na 6. mezinárodní výstavě architektury v Benátkách. V roce 2004 založil nakladatelství Fourre-Tout, které vydalo již dvacítku titulů, k nimž patří edice Architexto (2006/2010) nebo reedice časopisu Equerre (2013). Ta dokládá jeho úsilí prosazovat uvědomování si procesů vytvářejících architektonickou kvalitu.
www.pierrehebbelinck.net/fourretout/

Mezi jeho realizované projekty patří Muzeum současného umění (Mac's) v bývalém objektu uhelných dolů v Grand Hornu, Maison des Citoyens (Občanský dům) v Bruselu a divadlo Théatre du Manège ve městě Mons. V současné době se staví v Lutychu jeho nové divadlo a budou zahájeny práce na stavbě muzea válečné historie a Muzea současného umění v Maubege ve Francii. Četné projekty pro soukromé zadavatele jsou pro něj projekční a realizační laboratoří.

Pierre Hebbelinck is Belgian architect and publisher. He has founded an architectonic studio in Liège where he works together with Pierre de Witt. Besides his profession of architect he also lectures about architecture and publishing in Belgium, France, Eastern Europe, or China. As part of his activities in cultural diplomacy he works in Latin America (Peru and Chile) on the strategy of cultural and political development of architecture. In 1996 he represented Belgium at the 6th International Biennale of Architecture in Venice. In 2004 he founded publishing house Fourre-Tout that has already published twenty titles, including Architexto edition (2006/2010) or re-edition of Equerre magazine (2013). That illustrates his recognition of processes creating architectonic quality.

Pierre Hebbelinck`s work include Museum of Contemporary Art (Mac`s) in the former coal mine in Grand Horn, Maison des Citoyens (Civic House) in Brussels and Théatre du Manège in Mons. His new theater is now being built in Liège and construction works are about to begin on the Museum of War History and Museum of Contemporary Art in Maubege, France. Numerous projects for private clients are his projection and realization laboratory.

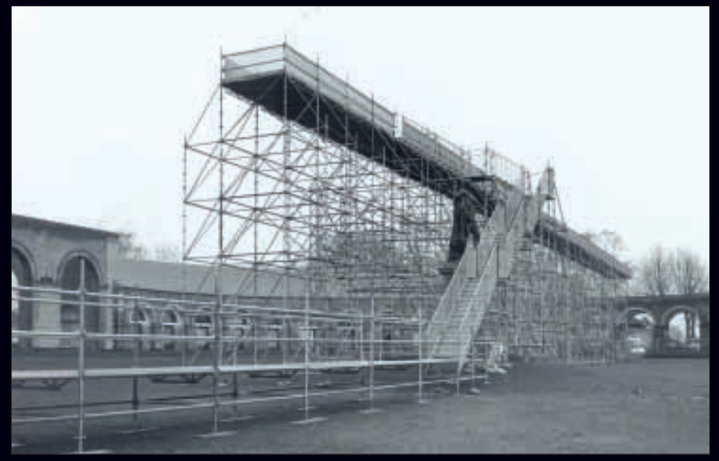

1 | 2

1 – Dům pro A. Dejardina, Queue-du-Bois, Belgie /House for A. Dejardin, Queue-du-Bois, Belgium
© Dejardin

2 – Muzeum současného umění – průběh stavby muzea, Grand Hornu, Belgie/Museum of Contemporary Art – progress of construction, Grand Hornu, Belgium
© Philippe De Gobert

Architektura v procesu stavby
Architecture in the process of construction

„Jak drobný experiment, tak i velkolepé představení mohou být kvalitní, mít smysl. Důležité je, že se snaží zajmout pravdu a život. Zajetí rychle zabíjí. Nic také není uzavřeno. Metody se musí neustále měnit."
Peter Brook

Valonsko–Brusel
Wallonia–Brussels

Před časem jsme se začali zabývat vývojem architektonické praxe v Evropě v důsledku různých tlaků, kterým je architektura vystavena (ekonomických, politických, normativních, spekulativních). Setkali jsme se s architekty od Helsinek až po Granadu a diskutovali jsme s nimi. Nejsilnější tlak je ve skutečnosti vyvíjen na otázky formy. Všeobecným rozšířením soutěží se většina témat, nebo dokonce všechna, soustředila na otázku reprezentace. Neoliberální společnost 80. let přenesla své spekulativní chování na celou architektonickou produkci. Proto si myslíme, že jiné místo reprezentace architektury, tedy stavba, staveniště, by mohlo být jakýmsi místem vzdoru, výsostným místem pozorování a postupů, které podrobují celou architekturu zásadním otázkám. Příspěvek, který chceme přednést v Praze (v místě, kde Bohumil Hrabal pracoval na své stavbě, jejímž materiálem byl jazyk a psaní), se chce zaměřit na otázky související s pojmem stavby. K tomu několik přípravných poznámek:

Je stavba divadlem?
Je stavba hudbou?
Uvádí stavba do pohybu symboly?
Je stavba politikum?
Je stavba obrazem ekonomiky?
Je stavba poetická?
Je stavba uměleckým dílem?
Dokáže stavba spojovat?
Je stavba v historii architektury konstantou?
Řídí se stavba stejně ve světě nebo v Evropě?
Řídí se všechny naše stavby stejně?
Je stavba výrazem času?

Je stavba místem, kde dochází k předávání?
Je stavba místem, kde se experimentuje, tvoří?
Vypráví stavba příběh?
Ve svém příspěvku se pokusíme tyto otázky upřesnit s odkazem na postupy, které používáme jak v oblasti architektonické produkce, tak ve vydavatelské práci.

"A small experiment as well as spectacular show can be of high quality and have sense.
The important thing is they are trying to capture truth and life. Captivity kills quickly. Nothing is closed. Methods need to change constantly."
Peter Brook

Recently, we have started to study the evolution of architectonic practice in Europe as a result of various pressures affecting architecture (economic, political, normative, speculative).
We have met architects from Helsinki to Granada and discussed with them. The strongest pressure is in fact put on the question of form. General expansion of competitions made most of the themes, or even all of them, focus on the question of representation. Neoliberal society of the 1980`s delegated its speculative behavior on the whole architectonic production. Therefore we think that other place of architectural representation, i.e. construction, construction site, could be a place of resistance, a sovereign place of observation and procedures that put the whole architecture through fundamental questions. The lecture we would like to present in Prague (the place where Bohumil Hrabal worked on his construction made of language and writing) will focus on the questions concerning the notion of construction. Several remarks to that:

Is construction a theater?
Is construction music?
Does construction set in motion symbols?
Is construction a policy?
Is construction an image of economy?
Is construction poetic?
Is construction an artwork?
Can construction unite?
Is construction a constant in the history of architecture?
Is construction managed equally in Europe and in the world?
Are all our constructions managed equally?
Is construction an expression of time?
Is construction a place of transmission?
Is construction a place of experiment, creation?
Does construction tell a story?

We will try to specify these question with relation to practice we use both in the architecture and in publishing.

3 | | 4
— — —
| 5 |

3 – Dům pro A. Dejardina, Queue-du-Bois, Belgie /House for A. Dejardin, Queue-du-Bois, Belgium © Pierre Liebaert
4 – Depozitář uměleckých děl, Mons, Belgie/Depository of artworks, Mons, Belgium © Pierre Liebaert
5 – Depozitář uměleckých děl, Mons, Belgie/Depository of artworks, Mons, Belgium © Géraldine Bosly

Maketa domu Tona a Liesbeth Schaapových/Model of Ton and Liesbeth Schaap house

Cesta z Grumelange do Martelange, Belgicko-lucemburská hranice/A road from Grumelange to Martelange, Belgian-Luxembourg border

Liesbeth Vogelesang a Ton Schaap nám svěřili projekt domu v lokalitě La Côte v Martelange. Jde o velký pozemek vytvářející krajinný celek na břehu řeky Sauer. Terén se prudce svažuje až k řece. Investor si přeje jednoduchou, kompaktní architekturu, která bude zabírat malou část pozemku a respektovat krajinné hodnoty a specifickou topografii.
Hmota umístěná na nejvyšším bodě pozemku je koncipovaná jako tesaný objekt. Vysekaný, tvarovaný materiál je v surovém stavu a navazuje na své bezprostřední okolí.
Stavba je niterně spjatá s industriální minulostí kraje, kde se těžila břidlice, a chce zdůraznit dávné místní archetypy.

Liesbeth Vogelesang and Ton Schaap entrusted us with the project of their house in La Côte region in Martelange. It`s a large allotment at the Sauer River forming a landscape unit. The terrain steeply descends towards the river. The investor wishes for a simple, compact architecture that will occupy a small part of the plot and respect natural values and specific topography.
The volume, located in the highest point of the allotment, is conceived as sculptured object. Cut, formed material is in a raw state and connected to its immediate surroundings. The building is entirely connected with the industrial past of the region, where slate has been extracted, and wants to emphasize old local archetypes.

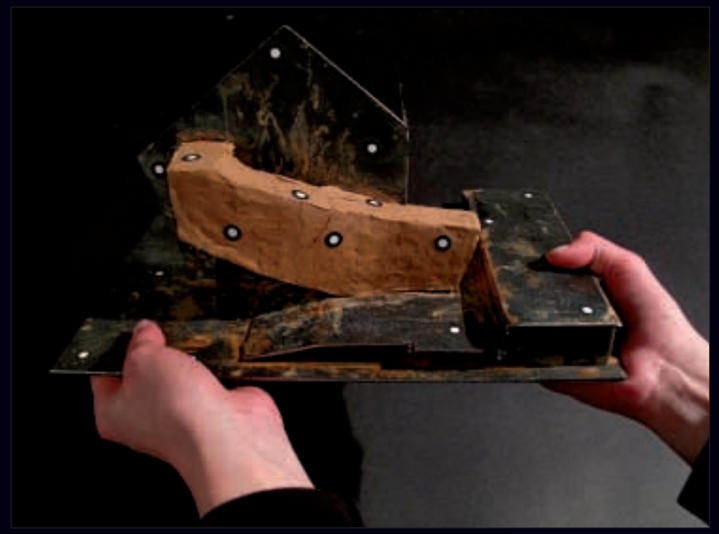

— | — | 7
6 | |

6, 7 – Dům pro A. Dejardina, Queue-du-Bois, Belgie /House for A. Dejardin, Queue-du-Bois, Belgium © Pierre Liebaert

Steve Oxley

Steve Oxley
Ředitel/Director

British Council
Bredovský dvůr, Politických vězňů 13
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 221 991 160
e-mail: info.praha@britishcouncil.cz
www.britishcouncil.org/czechrepublic

Je mi velkým potěšením, že můžu napsat toto úvodní slovo k Architecture Week Praha 2013. Spojení architektonického dědictví a současné architektury související s kulturou poskytuje bohatý zdroj materiálů pro diskusi a argumentaci, což bude podle mého přesvědčení velmi podnětné pro budoucnost. Výměna názorů a spolupráce mezi britskými a českými architekty a designéry má za sebou úspěšnou novodobou historii a já očekávám, že tato partnerství se budou rozvíjet i prostřednictvím akcí jako je tato.

Velká Británie a Česká republika se v oblasti urbanismu potýká s podobnými problémy. Významné architektonické památky z různých období a stylů v minulosti musí koexistovat s moderním městem. Nikdo nechce přijít o dědictví minulosti, ale uživatelé a návštěvníci budov vyžadují, aby v nich našli prostory, které splňují jejich očekávání jakožto moderních obyvatel města.

Toto téma není nikde tak důležité, jako právě v rozvoji architektury související s kulturou, kde návštěvník obvykle očekává, že budova bude reprezentovat jistou ideu a bude vyjadřovat umělecké poslání svým vlastním způsobem. Zároveň však vyžadují efektivnost, snadný přístup, zajištění parkování a podobné nezbytnosti samozřejmé u moderních budov. Dobrou zprávou je, že nyní máme mnoho skvělých příkladů z celého světa, v nichž architekti byli schopni propojit formu a funkčnost, skloubit staré a nové a vytvořit podnětný celek. Jsem si jist, že budete mít možnost prozkoumat mnoho takových příkladů prostřednictvím modelů a výstav prezentovaných v programu festivalu.

I v Praze najdeme ukázky architektury, jako je například Meet Factory, kde starší průmyslové budovy byly přizpůsobeny novým kulturním účelům. Jsou zde také budovy, ve kterých byl skutečně moderní design dobře sladěn se starším základem – jako příklad mi na mysl přichází Tančící dům. V Londýně jsou paralelními příklady transformace staré elektrárny v Bankside na Tate Modern Gallery a vytvoření Velké dvorany (the Great Court) v rámci Britského muzea.

Jménem celé Britské rady bych chtěl poděkovat organizátorům za jejich tvrdou práci během roku, díky které je Architecture Week Praha tak úspěšný, a také vyjádřit obdiv nad množstvím nabízených lákavých aktivit. Doufám, že akce festivalu poskytnou podnětné fórum pro nové vědomosti, diskuse a rozšíření kontaktů, a nakonec také k lepším projektů, ze kterých budeme mít užitek my všichni.

It gives me great pleasure to provide this introduction to Architecture Week Prague 2013. The juxtaposition of Architectural Heritage and Contemporary Cultural Architecture provide a rich source of materials for debate and contrast which I am sure will lead to some stimulating exchanges over the coming days. The exchange of ideas and cooperation between British and Czech architects and designers has a successful recent history and I expect these partnerships will develop through events such as this.

The UK and the Czech Republic face similar challenges when looking at their urban landscapes. Important architectural examples from various periods and styles in the past need to coexist with the modern city. Nobody wants to lose the heritage of the past but building users and visitors expect to find spaces which meet their expectations as a modern city dweller.

Nowhere is this more important as in the development of cultural architecture where the visitor typically expects the building to represent an idea and make an artistic statement in its own right. However, at the same time they expect the efficiency, ease of access, parking provision and so on related to a modern building. The good news is that we now have many great examples from around the world where architects have been able to marry the form and functionality, to blend old and new to create a stimulating whole. I am sure that you will be able to study many examples through the models and exhibitions presented in the programme.

Prague has examples such as the Meet Factory where older industrial buildings have been adapted to new cultural purposes. There are also examples where truly modern design has blended well with older stock, the dancing house springs to mind. In London parallel examples include the transformation of the old power station at Bankside in to the Tate Modern Gallery and the creation of the Great Court within the British Museum.

On behalf of everyone at the British Council I would like to thank the organisers for all their hard work during the year to make Architecture Week Prague a success and to congratulate them on the exciting range of activities on offer. I hope the events of the Week will provide a stimulating forum for learning, debate and the development of contacts, eventually leading to better projects which benefit us all.

Foster + Partners

Norman Foster
Foster + Partners

www.fosterandpartners.com

Lenbachhaus

Mnichov, Německo, 2002–2013/Munich, Germany, 2002–2013
Klient/Client: Město Mnichov, Odbor kultury a Odbor výstavby/City of Munich, Cultural Department and Building Department
Architekt/Architect: Foster + Partners
Tým autorů/Design Team: Norman Foster, Spencer de Grey, David Nelson, Stefan Behling, Christian Hallmann, Ulrich Hamann, Klaus Heldwein, Florian Boxberg, Leonhard Weil, Judith Kernt, Henriette Hahnloser, Eike Danz, Diana Krumbein, Simon Weismaier, Christopher Von Der Howen, Inge Tummers, Jörg Grabfelder, Katrin Hass, Tillmann Lenz
Krajinářské úpravy/Landscaping: Burger Landschaftsarchitekten
Osvětlení/Lighting Design: Ingenieurbüro Bamberger
Plocha pozemku/Site Area: cca/Approx. 4.000 m^2
Plocha (hrubá)/Area (Gross): 12.328 m^2
Náklady/Cost: 59 milionů eur

Historické budovy muzea byly pečlivě opraveny a výstavní prostory rozšířeny novým křídlem, které poskytuje ideální prostředí pro zhlédnutí velkolepé sbírky Modrý jezdec. Vedle radikálního vylepšení ekologického provozu budovy, přinesla přestavba i nový vstup a společenské prostory, jako je restaurace, terasa, vzdělávací zázemí a dramatické atrium, kde se staré setkává s novým.

Muzeum Lenbachhaus, postavené v roce 1891 jako ateliér a vila pro umělce Franze von Lenbacha, bylo během uplynulého století postupně rozšiřováno. Budovy však vyžadovaly obnovu a muzeu scházelo zázemí pro 280 000 návštěvníků ročně. Přeformulováním komunikací v rámci místa proměnil projekt složitou řadu prostorů z různých dob v jednotné, jasně čitelné muzeum, které je přístupné a otevřené všem.

V rámci odstraňování přebytečných historických nánosů byla stržena přístavba z roku 1972, aby se odhalila zeď původní vily, citlivě restaurovaná v okrovém odstínu. Různé historické prvky jsou sjednoceny podél ulice Richarda Wagnera novým pavilonem, v němž se nacházejí dvě patra výstavních prostor. Nová budova je zamýšlená jako „šperkovnice" pro poklady galerie – – je obložená kovovými trubkami ze slitiny mědi a hliníku, jejich barva a tvar mají doplnit bohatý okrový odstín vily a texturních fasád.

Uvnitř nové budovy je v několika intimních galeriích vystavená mezinárodně proslulá sbírka Modrý jezdec představující expresionistickou malbu z počátku 20. století, s odkazem na domácí rozměr jejího původního umístění ve vile Lenbach. Jelikož řada vystavených děl vznikala v plenéru, do horních pater galerie je úmyslně přivedeno nepřímé denní světlo vytvářející optimální prostředí pro obrazy. Vedle restaurace vznikl nový vchod, přístupný přes nové náměstí z východní strany muzea – – tento krok znovu oživil zahradu ve dvoře a z pěšího průchodu udělal klidné místo pro návštěvníky. Restaurace je otevřená i mimo otevírací dobu muzea a poskytuje sezení venku, což oživuje okolní ulici a přitahuje další návštěvníky.

Novým společenským srdcem budovy je atrium s vrchním osvětlením, kde se nachází pokladna a informace, přístup k dočasným expozicím v přízemí a velkolepé zavěšené schodiště vedoucí do vyšších pater galerie. Jasně oddělujíc staré v rámci nového, jeho působivá hmota pohlcuje okrový exteriér původní vily

1 | 2 | 3

1–3 – Muzeum Lenbachhaus, Mnichov, Německo/Museum Lenbachhaus, Munich, Germany

a je navržená tak, aby pojmula i velkorozměrná umělecká díla. Muzeum pověřilo umělce Olafura Eliassona, aby pro něj vytvořil specifický objekt nazvaný Wirbelwerk. Ve dne omývá stěny sluneční světlo přicházející dlouhým, úzkým oknem na úrovni střechy a horizontální žaluzie vrhají do prostoru měňavé vzory světla a stínu.

Kromě opravy struktury stávající budovy bylo jedním z hlavních cílů projektu radikální zlepšení ekologického provozu muzea. Byl použit systém vytápění a chlazení na bázi vody umístěný v podlaze – díky tomu, že spotřebuje o poznání méně energie než vytápění vzduchem, jedná se v galerijním kontextu o inovativní krok. Dále se tu zachycuje a recykluje dešťová voda a osvětlení nahradily nízkoenergetické systémy.

Lord Foster:

„Hlavním problémem bylo zachovat stejnou výstavní plochu a současně vytvořit nové komunikace a prostory pro návštěvníky.

Vzhledem ke způsobu, jakým se vyvíjely jednotlivé části muzea, nenajdeme v něm žádný typický prostor – každý kout je jedinečný a vyžadoval individuální pozornost a rozdílný přístup. Byl to fascinující proces. Dalším důležitým aspektem našeho návrhu je vytvoření nových možností, kde lze vystavovat umělecká díla mimo tradiční hranice galerie, jako je například atrium. Tento prostor rozvíjí myšlenku „městského místa" – je to společenské a veřejné srdce muzea a spojovací bod s okolním městem."

The Museum's historic buildings have been carefully restored and the exhibition spaces augmented by a spectacular new wing, which provides an ideal environment for viewing the magnificent 'Blue Rider' collection. As well as radically improving the buildings' environmental performance, the remodelling has created a new entrance and social spaces, including a restaurant, terrace, education facilities and a dramatic full-height atrium, where the old is articulated within the new.

Built in 1891 as a studio and villa for the artist Franz von Lenbach, the Lenbachhaus Museum has been gradually extended over the last century. However, its buildings were in need of renewal and the museum lacked the facilities to cater to a growing audience of 280,000 people a year. Redefining circulation throughout the site, the project has transformed a complex sequence of spaces of different periods into a unified, legible museum that is accessible and open to all.

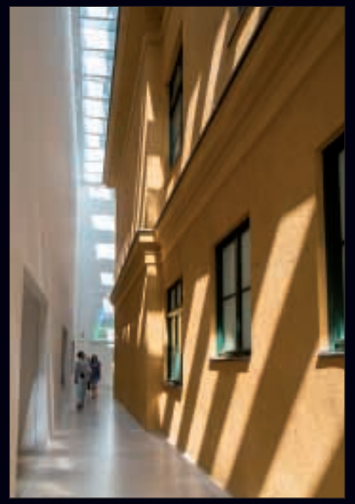

Peeling away the unnecessary historical accretions, a 1972 extension has been removed to reveal the wall of the original villa, which has been sympathetically restored in ochre render. The different historical elements are then unified along Richard-Wagner Street by a new gallery pavilion, containing two levels of exhibition space. The new building is intended as a 'jewel box' for the treasures of the gallery – it is clad in metal tubes of an alloy of copper and aluminium, their colour and form designed to complement the villa's rich ochre hue and textured facades.

4 | | 6
5 | |

4–6 – Muzeum Lenbachhaus, Mnichov, Německo/Museum Lenbachhaus, Munich, Germany

Inside the new building, a sequence of intimate galleries display the Museum's internationally renowned 'Blue Rider' collection of early twentieth-century Expressionist paintings, echoing the domestic scale of their original setting in the villa Lenbach. As many of the works of art were painted in 'plein-air', indirect natural light has been deliberately drawn into the upper level galleries to create the optimum environment for their display.

A new entrance has been created adjacent to the restaurant, accessed via a new landscaped piazza to the east of the museum – – this move reclaims the courtyard garden, turning it from a pedestrian thoroughfare into a tranquil space for visitors. The restaurant is open outside of the Museum's opening hours and its seating continues outside, helping to enliven the surrounding streets and attracting new visitors into the galleries.

The new social heart of the building is a dramatic top-lit atrium, with ticket and information desks, access to a new temporary exhibition space on the ground floor and a grand, cantilevered stair to the upper level galleries. Clearly articulating the old within the new, its impressive volume incorporates the ochre exterior wall of the original villa and is scaled to accommodate large-scale works of art. The Museum commissioned the artist Olafur Eliasson for a site specific work titled Wirbelwerk. During the day sunlight washes the white walls via a long, slender opening at roof level and horizontal louvres cast changing patterns of light and shade within the space.

As well as repairing the fabric of the existing buildings, one of the main aims of the project has been to radically improve the museum's environmental performance. A water-based heating and cooling system within the floors has been implemented – using significantly less energy than an air based heating, this represents an innovative step in a gallery context. Rainwater is also collected and recycled and lighting has been replaced and upgraded with low-energy systems.

Lord Foster:

"Our main challenge has been to maintain the same amount of exhibition area, within the museum's footprint, while creating new circulation and visitor spaces. Given the way that the different parts of the museum had evolved, there was no such thing as a typical space – – every corner is unique and required individual attention and different design decisions. This has been a fascinating process. Another important aspect of our design has been creating new opportunities for works of art to be exhibited outside the traditional confines of the gallery, such as in the atrium. This space develops the idea of the 'urban room' – – it is the museum's public and social heart, and point of connection with the wider city."

7 | | 8
9

7–9 – Muzeum Lenbachhaus, Mnichov, Německo/Museum Lenbachhaus, Munich, Germany

Hernández León

Víctor Julián Hernández León
Velvyslanec/Ambassador

Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela v České republice
Embassy of the Bolivarian Republic of Venezuela in the Czech Republic
Sněmovní 9, 118 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 257 534 256
e-mail: embaven@grbox.cz
www.embajada-venezuela.cz

Pro velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela je účast na mezinárodním festivalu architektury a urbanismu Architecture Week Praha 2013 velkou ctí, neboť i přes svou krátkou historii si tato přehlídka, díky vysoké odborné úrovni a skvělé organizaci, získala jméno a mezinárodní uznání. Téma letošního 7. ročníku „Architektonické dědictví a současná architektura" je velice aktuální i v naší zemi. Než se budeme blíže věnovat venezuelskému projektu, měli bychom zde zmínit a připomenout velké osobnosti venezuelské moderní architektury, jež se zrodila na počátku 20. století v dílech architektů Alejandra Chatainga, Carlose Guinanda Sandoze, Cipriana Domíngueze, Tomáse Josého Sanabrii a Carlose Raúla Villanuevy, autora Univerzitního města v Caracasu, vytvořeného v letech 1943–1956 (univerzitní kampus je na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO).

Na letošním ročníku zastupuje Venezuelu skupina mladých architektů, inženýrů a designérů ze Studia ADJKM a jejich návrh nové budovy Complejo Internacional de Acción Social por la Música Simón Bolívar. Projekt velkého významu pro společenský a kulturní život země bude sloužit tisícům studentů, pedagogů a profesionálních hudebníků ze světově proslulé Venezuelské národní sítě symfonických orchestrů dětí a mládeže pod vedením maestra José Antonia Abreu, organizace známé též pod zkratkou „El Sistema", stejně jako široké kulturní veřejnosti. Umělci i návštěvníci se budou moci těšit z překrásných prostor navržených s ohledem na maximální komfort. Jak říkají sami tvůrci návrhu, členové Studia ADJKM, „myšlenkou projektu je vytvořit městský prostor jako společenskou spojnici v nabitém kulturním programu".

Projekt Mezinárodního hudebního komplexu Simón Bolívar získal první místo v soutěži vypsané Corporación Andina de Fomento a Hudební nadací Simóna Bolívara s cílem podpořit kulturní rozvoj a sociální integraci. Návrh je součástí architektonického a kulturního rozvoje podporovaného Bolívarovskou vládou s cílem přiblížit kulturní dění široké veřejnosti a podpořit rovnost příležitostí pro všechny občany země. Příkladem jsou již realizované a plně funkční projekty jako Villa del Cine, nová budova Galerie národního umění či Muzeum architektury, mezi jinými. Tato významná díla dala impuls k rozvoji umění a kultury, jako nástrojů k morální a duchovní realizaci slavného venezuelského národa, stejně jako k udržitelnému rozvoji společnosti v harmonii, spravedlnosti a míru.

Participation in the International Festival of Architecture and Urbanism Architecture Week Prague 2013 is a great honor for the Embassy of the Bolivarian Republic of Venezuela, because despite its short history, this exhibition has acquired a good reputation and an international recognition thanks to its high professional level and great organization. This year's theme of the 7th festival, "Architectural Heritage and Contemporary Architecture", is very topical in our country. Before we get closer to the Venezuelan project, we should mention here and remind of great personalities of the Venezuelan modern architecture, born in the early 20th century in the works of architects like Alejandro Chataing, Carlos Guinand Sandoz, Ciprian Domínguez, José Tomás Sanabria and Carlos Raúl Villanueva, author of the University City in Caracas, built between 1943–1956 (the university campus is on the List of UNESCO World Heritage Sites).

On this year's festival, Venezuela is represented by a group of young architects, engineers and designers from the Studio ADJKM, and their design of a new building - Complejo Internacional de Acción Social por la Música Simón Bolívar. The project of great importance for social and cultural life of the country will serve to thousands of students, teachers and professional musicians from the world famous National Network of Youth and Children's Orchestras of Venezuela led by Maestro José Antonio Abreu, which organization is also known to a wide cultural public by the acronym "El Sistema". Artists and visitors will have a chance to enjoy beautiful spaces designed for a maximum comfort. Members of the Studio ADJKM, who are creators of this design, say that "the idea of the project is to create an urban space as a social connection in a tight cultural program". The project of the International Music Complex of Simón Bolívar won the first prize in the competition organized by Corporación Andina de Fomento and the Music Foundation of Simón Bolívar aimed at promoting cultural development and social integration. The design is a part of the architectural and cultural development supported by the Bolivarian government to bring cultural events to a wide public and to promote equality of opportunities for all citizens of the country. The examples include i.a. the already realized and fully functional projects such as Villa del Cine, a new building of the National Gallery of Art, or the Museum of Architecture. These important works stimulated development of arts and culture as a tool for moral and spiritual realization of the famous Venezuelan nation, as well as the sustainable development of the society in harmony, justice and peace.

adjkm
colectivo de arquitectos

adjkm/colectivo de arquitectos

Calle Cocorote, Qta. Anduriña
Urb. San Román, Caracas
Venezuela
tel.: +58 212 935 60 13
e-mail: info@adjkm.com
www.adjkm.com

Vedoucí/Principals:

Alejandro Méndez, Daniel Otero, Khristian Ceballos, Mawari Núñez

adjkm je tým architektů založený v roce 2010. Skupina působí v Caracasu. Vytvoření týmu bylo výsledkem účasti skupiny architektů na soutěži Simon Bolivar International Complex for Social Action through Music (CIASMSB), ve které jejich návrh vyhrál první místo. Úspěch v této soutěži je povzbudil k tomu, aby se účastnili různých architektonických soutěží, například Kulturní centrum Simóna Díaze v Petare, rekonstrukce Galeria Venezia a Ferme des Bordes v Paříži, přičemž v některých z nich jim byla udělena čestná uznání.
Kolektivní práce je založena na interakci různých činností, jako jsou výzkum, komunikace, experimentování a synergie s ostatními obory v rámci architektonického projektu. Tento přístup jim umožňuje lokálně i globálně reagovat na širokou škálu problémů současnosti.
adjkm v současné době pracuje na několika projektech a soutěžích, a to jak na národní, tak i na mezinárodní úrovni.

adjkm is an architecture collective founded in 2010. The group operates in Caracas.
The creation of the collective is the result of the group's participation at the Simon Bolivar International Complex for Social Action through Music (CIASMSB) competition, in which their proposal won the first place. The outcome of this competition encouraged them to participate in different architectural competitions as the Simón Díaz Cultural Center in Petare, the Galeria Venezia renovation and the Ferme des Bordes in Paris, in which they were awarded honourable mentions in some of them.
The collective's work is based on the interaction of different activities such as research, communication, experimentation and synergy with other disciplines within the architectural project. This approach allows them to respond locally and globally to a wide variety of contemporary issues.

adjkm currently works in several projects and competitions both at a national and international level.

můj dům

ČASOPIS ROKU 2010

Tradiční časopis o bydlení v rodinných domech seznamuje každý měsíc zájemce o bydlení v domě s nejlepšími individuálními i typovými novostavbami a důmyslnými rekonstrukcemi. Časopis se nevyhýbá progresivním stavebním technologiím a moderním interiérovým realizacím. Téma zahrady považujeme za stejně důležité jako stavbu domu, a proto spolupracujeme s nejlepšími odborníky z oblasti zahradní architektury. Můj dům je pořadatelem prestižní ankety Dům roku.

Vydává vydavatelství **Business Media CZ, s. r. o.**, Nádražní 32, 150 00 Praha 5,
předplatné je možné objednat na telefonu 840 306 090 nebo e-mailem predplatne@predplatne.cz

SVĚTLO

Časopis pro světlo a osvětlování

... architekturní a scénické osvětlení,
světelné zdroje a svítidla,
osvětlení vnitřních prostor,
světelnětechnická zařízení
...

www.svetlo.info

Zdeněk Bakala

Zdeněk Bakala
– podnikatel a filantrop

Zdeněk Bakala je český podnikatel, investor a filantrop. Věnuje se řadě obchodních činností na několika kontinentech. V roce 2007 založil Nadaci Zdeňka Bakaly, která prostřednictvím programu SCHOLARSHIP finančně podporuje talentované české studenty různých oborů ve studiu na prestižních zahraničních univerzitách. Od roku 2010 bylo v rámci programu SCHOLARSHIP vybráno již více než 70 nadějných studentů mířících na světové univerzity. Cílem programu SCHOLARSHIP je podpořit uchazeče ve studiích na takových univerzitách, které jim z pohledu jejich vlastních akademických potřeb poskytnou ten nejlepší prostor pro další osobní a akademický růst. Velká část finanční pomoci směřuje také středoškolským studentům.

Fondation Zdenek et Michaela Bakala mimo jiné podporuje Knihovnu Václava Havla, instituci sloužící jako středisko dokumentace a studia moderních dějin České republiky, s důrazem na propagaci myšlenek a díla bývalého českého prezidenta Václava Havla. Zdeněk Bakala je také partnerem střediska DOX – Centra současného umění – a iniciátorem vzniku středoevropské pobočky neziskové organizace Aspen Institute.

Zdeněk Bakala zahájil svou podnikatelskou kariéru v roce 1989 v investiční bance Drexel Burnham Lambert v New Yorku. V roce 1994 založil společnost Patria Finance, první soukromou investiční bankovní skupinu v České republice. V roce 2004 byl jedním ze zakladatelů skupiny Bakala Crossroads – BXR (dříve RPG). Zdeněk Bakala rovněž aktivně působí v médiích jako vlastník českého vydavatelství Economia.

Generální partner přednášek českých a zahraničních architektů

Vision park Karlín – kancelářský projekt 22. století

Jedním z unikátních architektonických projektů, jehož investorem je podnikatel Zdeněk Bakala, je VISION PARK KARLÍN.

Spojením historie a moderní architektury, kombinací administrativních i společenských funkcí v Pernerově ulici, v samém srdci pražského Karlína, vzniká unikátní komplex nabízející nejen high-tech kancelářské prostory s menšími obchodními jednotkami a inspirativní relaxační zónou, ale také multifunkční kongresový a společenský sál. Celý projekt je koncipován tak, aby respektoval okolní zástavbu i historickou lokalitu a v harmonii s okolním prostředím obohatil jedinečnou atmosféru Karlína.

Autory projektu jsou pražský ateliér AED project společně se slavným španělským architektem Ricardem Bofillem. Stavbaři již dokončili první fázi celého projektu, kterou byla přestavba historického průmyslového areálu bývalé Kotlárny, ve kterém sídlí vydavatelství Economia. Budova na první pohled zaujme industriální architekturou z počátku 20. století s velkoryse pojatými okny. V přízemí budovy, které respektuje původní industriální linie, vznikl velkorysý prostor tvořený velkou středovou a dvěma postranními loděmi, galerie vybudovaná po obou stranách hlavní lodě a nad vstupním prostorem nabízí prostory pro kanceláře společnosti Economia.

„Vision Park Karlín je jedinečná industriální budova. Má práce spočívala ve zvýraznění jedinečnosti tohoto působivého prostoru a citlivé přeměně jeho původního industriálního využití v moderní sídlo vydavatelství Economie. Projekt nového funkčního využití budovy úspěšně vyzdvihuje krásu karlínského industriálního historického odkazu," říká Ricardo Bofill, architekt projektu Vision Park Karlín, který se spolu se svými spolupracovníky podílel například na projektech sídla společnosti Shiseido v Tokiu, budovy firmy Donnelley v Chicagu, letiště v Barceloně a dalších unikátních staveb.

Dokončením druhé fáze projektu na jaře 2014 se zrodí moderní multifunkční areál se dvěma budovami a půvabným „náměstím", tzv. plazou – klidovou zónou tvořenou zastřešeným nádvořím mezi oběma budovami. Záměrem bylo vytvořit abstraktní, téměř čtvercovou fasádu, která zapadne do lokality a lépe tak splyne s původní zástavbou.

První fáze výstavby komplexu VISION PARK KARLÍN byla dokončena před koncem roku 2012 a vznikla rekonstrukcí historického objektu, který téměř sto let sloužil jako výrobna parních kotlů. Budova na první pohled zaujme industriální architekturou z počátku 20. století s velkoryse pojatými okny. Cílem jedinečné rekonstrukce pod vedením světoznámého architekta Ricarda Bofilla bylo zachovat charakteristickou historickou atmosféru budovy a zároveň využít její potenciál k vytvoření moderních prostor. V přízemí budovy, které respektuje původní industriální linie, vznikl velkorysý prostor tvořený velkou středovou a dvěma postranními loděmi s celkem 3 000 m² kancelářských ploch. Galerie vybudovaná po obou stranách hlavní lodě a nad vstupním prostorem nabízí dalších 1 440 m² pro kanceláře společnosti Economia.

Juraj Šaštinský

Ing. Juraj Šaštinský
Commercial Director

LORDSHIP a.s.
V Jámě 1
110 00 Praha 1
Česká republika
tel.: +420 257 530 071
e-mail: action@lordship.eu
www.lordship.eu

Proč jste se rozhodli zúčastnit festivalu Architecture Week? V čem vidíte jeho hlavní přínos?

Mezinárodní festival architektury a urbanismu Architecture Week pokládáme za fórum architektonického světa, které přináší nové nápady a inspiraci. Přitahuje pozornost svým obsahem, účastní se ho uznávaní a zkušení odborníci, kteří prezentují zajímavé projekty a nové pohledy na vývoj světové i české architektury. Program festivalu má co říci nejen odborníkům ze sektoru, ale i laické veřejnosti, studentům a fanouškům moderní architektury.

Letošní ročník je zaměřen na historické památky a kulturní stavby. V minulých dobách se jednalo vesměs o prestižní budovy, panovníci a představitelé měst na nich nešetřili. Věnují jim i dnešní investoři zvláštní pozornost, jiný přístup než u běžné obchodní či občanské výstavby?

Rekonstrukce historických a památkově chráněných objektů patří mezi naše výrazné domény. Tyto typy projektů vyžadují osobitý přístup, protože je třeba zachovat jejich genius loci, který již po desetiletí prezentují, a zároveň zajistit uživatelský komfort pro jejich obyvatele. Vypořádat se s architektonickými a technickými specifiky starých budov je vždy náročné. Projektanti musejí brát v úvahu mnohem více aspektů než při výstavbě běžných obchodních či občanských budov, které jsou pro moderní technologie již předem připravené.

Zabýváte se rekonstrukcemi budov v historickém centru Prahy, v památkově chráněné zóně. Co vás vedlo k tomuto zaměření?

Pro tým našich odborníků je charakteristická schopnost vystihnout na realitním trhu ty nejlepší příležitosti ještě před vytvořením reálné koncepce. Jak nám potvrdily naše zkušenosti z posledních let, orientace na historické budovy byla jednou z nich. Finální podoba budov zrekonstruovaných společností LORDSHIP je vždy atraktivní a působivá. Můžeme se o tom přesvědčit při pohledu na naše realizace – – například hotel fusion, administrativní budovy Jungmannova Plaza a Palác ARA a obchodně-administrativní projekt Na Příkopě 14, v historickém centru Prahy.

Jak se díváte na moderní prosklené fasády v ulicích v centru, v blízkosti staletých paláců a kostelů? Patří sem?

Urbanistické celky, jakými jsou městské čtvrti a ulice, se během staletí stále vyvíjejí, ovlivňují je společenské, ekonomické i demografické požadavky. I v historických centrech měst se nacházejí budovy, které z různých důvodů není možné nebo efektivní zachovat. V takových případech se přistupuje k asanaci objektu. Na jeho místě vznikne nový projekt, který reaguje na moderní standardy funkčnosti, energetické efektivnosti a dispozičních řešení. Dnes již samozřejmě architekti nenavrhnou koncept v barokním nebo klasicistickém slohu, i moderní fasáda však může citlivě doplňovat starší budovy a vytvářet s nimi harmonický městský blok.

Co zajímavého jste realizovali v Praze v posledním období?

Jsme velmi hrdí na náš projekt, hotel Fusion, otevřený loni v dubnu, a administrativně obchodní centrum Na Příkopě 14 v Praze, jehož dokončení je plánované na poslední čtvrtek roku 2013. Designový hotel Fusion vznikl přestavbou

1 | | |
— | — | —
| | 2

1 – Hotel fusion, Praha
2 – 360° Lounge Bar v hotelu fusion, Praha

historické budovy banky na moderní koncept nejen v oblasti hoteliérství, ale i gastronomie. Budova byla navržena Josefem Gočárem a architektonický návrh využívá prvky kubismu. Je zajímavou kombinací hotelu a hostelové části a také svými třemi outlety – restaurací Epopey, polévkovým „fast foodem" Soup in the City a barem 360° bar & lounge s unikátním otáčejícím se barovým pultem. Původní funkcí budovy na nejvýznamnější nákupní třídě v Praze, Na Příkopě, bylo také sídlo banky. Stavba s celkovou plochou 24 tisíc m^2 dosáhla statut zelené budovy, je zaregistrována v certifikačním systému LEED, ve kterém jí náleží stupeň gold. Po dokončení ji budou využívat prestižní nájemci jako kancelářské a obchodní prostory.

Historické budovy při rekonstrukci často mění svou funkční náplň, což vyžaduje úpravy dispozice. Jaké máte v tomto směru zkušenosti s památkáři? Je obtížné prosadit zde například obchody či jiné komerční prostory?

Bez otevřeného dialogu se zástupci městských a památkářských institucí i zúčastněných občanských sdružení není možné realizovat úspěšný projekt rekonstrukce historické budovy. Členové našeho týmu pozorně naslouchají všem zúčastněným stranám a výsledkem je kompromis, řešení, které uspokojí všechny.

Jak se daří skloubit historickou architekturu s moderními technologiemi, zejména v oblasti úspor energie? (A jak se vám to podařilo v budově Na Příkopě?)

V dnešní době jsou na trhu k dispozici moderní stavební technologie a materiály, s nimiž je možné vyřešit nepříznivý technický stav historických budov. Po rekonstrukci běžně dosahují energetickou třídu C a často i třídu B, která představuje nízkoenergetický standard. Administrativní budova Na Příkopě představuje nejen energeticky efektivní, ale taky trvale udržitelný objekt. Tento status je známý také pod lidovým termínem „zelená budova". Stavba získala certifikát LEED Gold díky několika opatřením. Jedním z nich bylo výrazné snížení spotřeby vody v jednotlivých nájemních celcích – – na splachování WC a pisoárů se používá zachycená dešťová voda a ve standardu budovy jsou úsporné výtokové armatury. Nezbytná byla rovněž nižší spotřeba elektrické energie, kterou jsme dosáhli použitím úsporných osvětlovacích zdrojů a vyšší účinností technologických zařízení. Obali jsme na optimální využívání místních zdrojů energie, vody i materiálů a minimalizaci jejich dopadu na životní prostředí. Budova nabízí zdravější a kvalitnější vnitřní prostředí. Jsou v ní použity vhodné materiály redukující emise nebezpečných látek jako např. formaldehydy

při vlastním provozu budovy, čímž její uživatele chrání před zhoubným vlivem těchto látek na lidské zdraví. K uživatelskému komfortu přispívají též šatny se sprchami pro zaměstnance – – cyklisty a stojany na kola.

3 | | 5
— | — | —
4 | | 6

3–4 – Na Příkopě 14, Praha
5 – Jungmannova Plaza, Praha
6 – Palác ARA, Praha

Juraj Jančina

Ing. arch. Juraj Jančina

AKJ s. r. o.
Vysoká 26
811 06 Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 (0) 257 203 010
e-mail: info@jancina.sk
www.jancina.sk

Akým spôsobom vnímate historickú architektúru, z akých prvkov vo svojej práci vychádzate?

„ARCHITECTURE IS LIFE"... (časť citátu od pána Franka LLoyda Wrighta) je výrok, s ktorým plne súhlasím.

Človek k svojmu správnemu prežitiu potrebuje okrem prírody aj umelé životné prostredie (a to je architektúra), ktoré mu okrem toho formuje jeho život, či si to uvedomuje alebo nie. Každý umelý zásah do prírody je súčasťou architektúry, a je ZODPOVEDNOSŤOU architektov ju tvoriť tak, aby trvalo vytvárala optimálne prostredie pre život, aj preto je to živý a trvalý proces. Hodnotné a v čase funkčné prostredie môže pretrvať stáročia, tak vzniká historická architektúra .

Mojím cieľom je tvoriť architektúru, ktorá má parametre „živého prostredia pre ľudí", a to nielen v čase vzniku, ale pre viaceré generácie.
Vstupovaním do existujúceho prostredia alebo existujúcej historickej architektúry je POTREBNÉ si uvedomiť tri rôzne spôsoby tvorivého prístupu. Poviem to zrozumiteľnejšie na konkrétnych príkladoch:

Prístup č. 1: **„Návrat v čase"** – do DETAILU prevzaté KONKRÉTNE historické obdobie, ktoré bolo pre samotnú historickú architektúru historicky najhodnotnejšie a najcharakteristickejšie a maximálne možné funkčné prispôsobenie súčasným potrebám – – rekonštrukcia objektov na Michalskej ulici (viď obrázok).

Prístup č. 2: **„Tvarovo prispôsobená súčasnosť"** – proporcionálne prispôsobenie existujúcemu prostrediu a architektúre avšak moderným členením, tvarom a materiálmi – – rekonštrukcia, nadstavba a dostavba – hotel Mercure Bratislava (viď obrázok).

Prístup č. 3: **„Kontrast"** – do existujúceho historického prostredia moderná architektúra v citlivom kontraste – Malý trh (viď obrázok).

Každý projekt si vyžaduje podrobné preštudovanie prostredia a historickej architektúry a na základe konkrétnych údajov tvorivý a odvážny prístup – šablóna alebo prístup „radšej to nechajme tak ako to je" nie je ten správny!

Ako vnímate modernú architektúru v kontexte s historickou (v čom vidíte pozitíva, resp. negatíva)?

Architektúra je živý a nekončiaci proces, v súčasnosti moderná architektúra bude „zajtra" historickou, dôležité je trvalé vytváranie nádhernej „skladačky" esteticky hodnotných a funkčných architektonických prvkov-stavieb, ktoré spoločne s prírodou tvoria optimálne životné prostredie pre ľudí.
Preto sme zvolili motto tímu Jančina architekti – – „Tvoríme priestor pre Váš krajší život..." .
Pretože či je to dom, chodník, cesta, námestie alebo park, to VŠETKO dohromady je architektúra – priestor pre život ľudí, a my architekti sme za jeho estetickú a FUNKČNÚ podobu zodpovední!

A v čom vidím pozitíva a negatíva?
V minulosti bolo umenie v architektúre samozrejmosťou, príroda a jej estetické dotvorenie taktiež, detail a jeho UMELECKÉ a remeselne dokonalé spracovanie povinnosťou... To je zopár pozitív historickej architektúry, ktoré v súčasnosti vidíme skôr ojedinele.
Pri našich projektoch je presadenie estetického a detailného spracovania našou vnútornou potrebou, trpezlivo komunikovanou s našimi partnermi, objednávateľmi, je to našou ZODPOVEDNOSŤOU, keďže objednávateľ sa v čase tvorby často po niekoľkých rokoch na projekte vymení, ale architektúra tu zostava pre ľudí!

How do you see historical architecture? What elements do you use in your work?

„Architecture is life" (part of a quote of Mr. Frank Lloyd Wright) is a statement with which I fully agree.

Man needs for his existence not only nature but also artificial environment (and that is also architecture), which forms his life whether he is aware of it or not. Every man-made impact to the nature is a part of architecture and it is a responsibility of architect to create it so it can form an optimal environment for life and therefore it is a permanent and vital process.
Valuable and functional environment can last for centuries. That how an historical architecture arises.

My aim is to create an architecture which has signs of "vital environment for people" and not only in time of its creation but also for more generations.

In the process of intervention to existing environment or existing historical architecture it is necessary to consider 3 different ways of creative approach.
I can explain it by following examples:

Approach no.1: **"Back in time"** – in detail respected particular historical period which was most valuable and most characteristic for historical architecture and its functional adaptation for current needs – reconstruction of building at Michalská street (see the picture).

Approach no. 2: **"Shape adapted present"** – – proportional adaptation to existing environment and architecture but in modern division, form and material – reconstruction, superconstruction and completion – Hotel Mercure Bratislava (see the picture).

1 | 2 | 3

1 – Hotel Mercure, Bratislava
2 – Malý trh, Bratislava
3 – Michalská ulica, Bratislava/Michalská Street, Bratislava

Approach no. 3: **"Contrast"** – modern architecture in existing historical environment in sensitive contrast – Malý trh (see the picture). Each project requires detailed study of environment and historical architecture and on the basis of particular data creative and courageous approach – the approach "we better leave it as it is" is wrong!

How do you see modern architecture in context with historical architecture (what do you consider as advantage or disadvantage?)
Architecture is vital and never-ending process. Today modern architecture will tomorrow be historical. Very important is creation of beautiful "puzzle" of aesthetically valuable and functional architectural elements – – buildings, which together with nature create optimal environment for people.
That is why we chose our motto – We create space for you better living.

Because whether it is house, pavement, road, square or park, it altogether means architecture – space for people and we architects are responsible for its aesthetical and functional form.

Where do I see advantages and disadvantages? In the past the art in architecture was a matter of course as well as nature and its aesthetical supplementation, also detail and its artistic and perfect processing. These are a few of advantages of historical architecture which we nowadays see only rarely.

In our project aesthetical and detailed processing is our internal need which we patiently communicate with our partners and investors. It is our responsibility as in the process of creation and after few year investors may change but architecture remains here for the people!

Marie Passburg

Marie Passburg
ředitelka

Skanska Property CR
Olivova 4, Praha 1
www.skanskaproperty.cz

Čím vás jako developera nejvíce láká Praha a co naopak považujete v Praze při své činnosti za nejobtížnější?

Praha je zavedeným a relativně stabilním trhem, jak pro nájemce, tak pro investory. Na rozdíl od skandinávských zemí je pro developera daleko obtížnější získat zajímavý pozemek a potřebná povolení pro zahájení výstavby. Zajistit územní rozhodnutí a stavební povolení trvá roky.

Vnímáte výstavbu v blízkosti historického centra, památkově chráněných zón, jako určité omezení, „nutné zlo", nebo to chápete spíše jako výzvu?

Určitě je to výzva. Vždy se snažíme o to, aby náš projekt reflektoval a vytvářel okolí. Pokud se projekt správně uchopí, přinese lokalitě další rozvoj a zatraktivní ji. Historické centrum a památkové zóny vnímáme jako tvář Prahy a chceme, aby naše projekty byly její součástí.

Patří podle vás do historických lokalit moderní budovy – betonové konstrukce, prosklené fasády atd.?

Rozhodně ano. Každá historická doba používá vlastní architektonické výrazové prostředky a stavět nové budovy v historizujícím slohu městu nic nepřináší. Samozřejmě něco jiného jsou rekonstrukce a opravy památkových domů.

Líbí se vám v Praze nějaké moderní budovy? Co vás na nich zaujalo?

Zajímavý je například Tančící dům od Franka Gehryho a Vlada Milunice. Vnější forma domu je velmi originální a možná i světově jedinečná. Z nejnovějších budov mě zaujala nápaditou přestavbou kancelářská budova Qubix na Praze 4. Main Point Karlín je mi blízký šetrným přístupem k životnímu prostředí a odvahou k inovativním řešením.Velmi se mi také líbí náš projekt City Green Court na Pankráci z architektonické dílny Richarda Meiera, ve kterém se nenásilně snoubí funkce s jednoduchostí, detailem a krásou.

Jakým způsobem vybíráte architekty?

Při architektonické soutěži hodnotíme efektivitu a atraktivitu návrhu, dále ekonomickou proveditelnost a šetrný přístup k životnímu prostředí. Všímáme si také přístupu a způsobu práce architektonických studií a zapojení jejich členů do procesu projektování. Očekáváme otevřenost našim podnětům, umění naslouchat a hledání variantních řešení. Nezbytné je souznění s naším týmem, a to už poznáme při prezentaci návrhů.

Na jakých projektech nyní pracujete a čím jsou zajímavé?

V červnu jsme zahájili stavbu projektu Riverview na Smíchově, která je již naším druhým projektem od architektonického studia Tengbom Stockholm. Budova je složená ze dvou bloků spojených atriem. Vnější forma je odlehčená lodžiemi a terasami s výhledem na řeku a Vyšehrad. Velký důraz klademe na dostatek denního osvětlení a vysokou kvalitu vnitřního prostředí. Určitou strohost funkce skandinávské architektury vyvažuje hravé pojetí recepce a organické řešení parku před budovou.
V Karlíně připravujeme projekt Corso Court. Společně s architektonickým studiem Ricarda Bofilla jsme hledali nejvhodnější řešení formy a funkce s důrazem na atraktivitu a souznění s atmosférou Karlína. Věříme, že se nám podařilo připravit zajímavý koncept, který představíme na Architecture Week. Unikátním prvkem projektu je jeho zahrada a řešení atria.

Najdou v Praze uplatnění další kancelářské komplexy? Co bude výhodou vašich nových projektů v tomto konkurenčním prostředí?

Ano najdou. Jedním z hlavních kritérií zůstává lokalita, respektive dostupnost a vybavenost bezprostředního okolí.
Nicméně vnímáme stále větší důraz na kvalitu. Budovy postavené před deseti lety jsou vybaveny technologiemi, které již nefungují dobře, jsou drahé na provoz a většině nájemců již nevyhovují. Také se změnil pohled nájemců na uspořádání kanceláře a reprezentativní řešení společných prostor.

Při návrhu našich projektů klademe důraz na efektivitu a flexibilitu prostor a vytvoření stimulujícího a kvalitního vnitřního prostředí. Uživatelé hodnotí kvalitu prostoru hlavně zevnitř. I my cítíme velkou změnu poté, co jsme se v listopadu loňského roku přestěhovali do nové budovy. Příjemné prostředí a nápaditě navržená kancelář zvyšuje efektivitu práce a má vliv na spokojenost zaměstnanců.

1 | | 2 | | 3

1-3 – Riverview, Smíchov

Petr Durdík

Ing. arch. Petr Durdík
Předseda

Asociace pro urbanismus a územní plánování
Perucká 11a, 120 00 Praha 2
Česká republika
tel.: +420 604 507 398
e-mail: auup@volny.cz
www.urbanismus.cz

Téma současného festivalu Architecture Week je spjato s architektonickým dědictvím. Jakou to má souvislost s urbanismem a územním plánováním?

Architektura a urbanismus jsou spojené nádoby. Vývoj stavby sídel byl vždy doprovázen proměnou architektonických slohů, jež doplňovaly urbanistickou koncepci a kompozici, která byla dána současnými společenskými podmínkami. Jestliže pomineme počáteční rostlé struktury, setkáváme se již od antiky s jasnými názory na uspořádání měst. Objevují se i první požadavky na formování a zakládání veřejných prostranství, která jsou vždy spojována s umísťováním významných staveb. Názory na koncepci a kompozici se v průběhu času neustále proměňovaly a ve struktuře sídel nám zanechaly nesmazatelné stopy urbanistického myšlení jednotlivých dějinných období. Jestliže dnes naše sídla rozvíjíme, navazujeme tak na kontinuální proces, založený dávno v minulosti a je naší povinností z těchto historických daností vycházet, respektovat je a dotvářet soudobými prostředky tak, abychom zohlednili současné urbanistické trendy a zároveň uchovali hodnoty, které nám zanechali naši předchůdci.

Jaké urbanistické počiny z minulosti byste na území naší republiky zmínil?

Ortivá většina našich měst byla založena v období lokace ve 13. století. Města měla vymezené náměstí jako tržiště, uliční síť a hradební okruh. Na tomto půdoryse se vlastně vyvíjela až do 19. století. Výjimečným založením a asi největším urbanistickým počinem středověku je vytyčení Nového města pražského

za vlády Karla IV., zřejmě Matyášem z Arasu. Tento jedinečný a nadčasový počin přinesl Praze nejen primát co do velikosti náměstí (Karlovo náměstí – dříve Dobytčí trh mělo rozlohu 8 ha) a nebývale širokých ulic, které prakticky vyhovují i dnešním požadavkům, ale i výrazné kompoziční a koncepční myšlenky z hlediska uspořádání veřejných prostorů tří svébytných okrsků, ze kterých se Nové město skládalo. Každé období nějakým způsobem více či méně ovlivnilo založenou kompozici, ať už jde o strukturu uliční sítě, nebo zdůraznění dominant. Dvacáté století přineslo významné počiny funkcionalistického období. Zde je možné zmínit plán rozvoje Hradce Králové, nebo Zlína. Poválečné období bylo charakterizováno výstavbou sídlišť, která jsou dnes zatracována zejména pro svou stavební produkci. Z hlediska urbanistického založení však mají mnohdy domyšlenou koncepci, realizace ale následně pokulhávala, zejména v doplnění občanskou vybaveností a kultivaci parteru a navržených parků. Velkou slabinou je absence pracovních příležitostí, která se negativně propsala do velkých nároků na dopravní obslužnost území.

Jak současná architektonická a urbanistická generace nakládá při rozvoji území s hodnotami, které naši předkové vytvořili?

Povinnost chránit architektonické a urbanistické hodnoty vyplývá ze zákona. Samozřejmě pokud je nějaká stavba nebo soubor vyhlášen kulturní památkou, jsou nástroje pro jeho ochranu jednoznačné. V mnoha případech se však jedná o stavby nebo celky, které svou hodnotu bezesporu mají, nebyly však památkami vyhlášeny a atak na jejich likvidaci je enormní. Mnohdy dochází k zásahu do stavební struktury, která má hodnotu ve svém celku, ne v jednotlivých stavbách. Občas jsme paradoxně svědky situace, kdy identitu území ochraňuje spíše kulturní veřejnost formou různých peticí, než státní správa, které tato pravomoc přísluší. Naše sídla rozhodně nejsou skanzenem minulosti a ani k nim nelze podobným způsobem přistupovat. Je třeba rozvíjet osídlení dynamickým způsobem. Ale říkáme-li dynamickým, je třeba tuto dynamiku chápat také jako kulturní. Je velice obtížné hledat kompromisy, které na jednu stranu umožní ekonomické přínosy území, na straně druhé ale zachovají jeho charakter a hodnoty. Je třeba si uvědomit, že zásahy do struktury sídel jsou nevratné a ovlivní naše prostředí na mnoho let dopředu.

Na začátku jste zmínil veřejná prostranství. Jak to s urbanismem souvisí?

Veřejná prostranství jsou integrální součástí každého sídla. Jestliže se vrátíme úplně na začátek populace, vlastně jsme přišli do prostředí veřejného prostoru. Tento veřejný prostor jsme si začali postupně přivlastňovat a modifikovat. V okamžiku formování vlastnických vztahů se tento veřejný prostor začal zmenšovat a různá společenská zřízení určovala, kolik veřejné plochy bude v rámci sídel vymezeno. S postupem doby se těmto plochám začalo říkat veřejná prostranství. Jejich forma a množství se stalo přímo úměrné kultuře a stupni demokracie společnosti. Součástí těchto prostorů jsou samozřejmě jejich vymezující hranice. A protože se pohybujeme v sídlech, jedná se většinou o architektonická průčelí budov, které je obklopují. Veřejné prostranství je dnes definováno pouze v zákoně o obcích. Chybí definice z hlediska urbanistické koncepce a územního plánování. Tady je určitý dluh tvůrce stavebního zákona, který pouze přejal definici ze zákona o obcích, bez hlubší provázanosti do územně plánovací praxe struktury ploch s rozdílným způsobem využití, založené vyhláškou 501/2006 Sb.

Jestliže je nějaký deficit v zákoně, co se s tím dá dělat, snaží se Asociace pro urbanismus a územní plánování do tohoto procesu nějak zasáhnout?

Asociace pro urbanismus a územní plánování je sdružení odborníků v daném oboru. Samozřejmě si mnoho problémů s územně plánovací praxí uvědomuje a snaží se hledat řešení, nebo alespoň náměty, jak se s podobnými situacemi vypořádat. Každý rok pořádá dvě odborné konference k aktuálním problémům v oboru, na kterých na konkrétních příkladech analyzuje současnou situaci a pojmenovává okruhy k řešení, které pak detailněji rozpracovává na pravidelných workshopech. Problematika veřejného prostoru a veřejných prostranství bude na pořadu jednání na příští konferenci, 21. – 22. listopadu tohoto roku ve Znojmě. Konference je otevřena všem zájemcům z řad odborné veřejnosti, pořizovatelů, projektantů, zástupcům samospráv i státní správy na všech úrovních.

Děkujeme za rozhovor.

1 – Uherské Hradiště, první etapa
2 – Park Rochus – revitalizace bývalého vojenského cvičiště v Uherském Hradišti
3 – Malé náměstí v Železném Brodě
4 – Jaroměřsko

Jan Fibiger

Ing. arch. Jan Fibiger, CSc/Jan Fibiger, M. Archit., PhD.
President SIA ČR Rady výstavby
a předseda správní rady Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství
President of the SIA CR Building Council
and Chairman of the Architecture and Building Foundation

Stavba roku 2013

Kam se posunulo naše stavitelské umění, jak umíme používat nové konstrukce, jak působí nová architektura, jaká je kvalita řemeslných prací? Je stavebník spokojen se stavbou, kterou si pořídil? To jsou otázky, které již 21 let každoročně zkoumá přehlídková soutěž Stavba roku. V posuzovaných stavbách je možno sledovat nejen hlediska technická, ale i hlediska ekonomická a sociální, důraz na interiér, nebo naopak na exteriér a na tvorbu veřejného prostoru, který stavby obklopuje. Každoročně jsou k dispozici nové příklady řešení různých dispozičních typů a názorů na jejich funkční uspořádání. Galerie staveb je vždy znova doplněna o příklady regenerace a rekonstrukce staveb historických a o různé názory v přístupu k tomuto problému.

Stavba roku každoročně mapuje vzorek cca 50 staveb, letos jich bylo přesně 54. Posuzované stavby jsou jednotně dokumentovány a doklady o nich archivovány. Proces hodnocení má propracovanou metodu multikriteriálního hodnocení. Odborná porota provádí jejich „terénní průzkum", navštíví všechny stavby z druhého kola posuzování. Specializovaní partneři hodnotí posuzovaný vzorek staveb z různých dílčích uživatelských hledisek a 16 nominovaných staveb je pro vzájemné srovnání předloženo k vyjádření i široké veřejnosti na stránkách www.stavbaroku.cz. Nadační program Stavba roku tak představuje nejkompletnější funkční systém více jak dvacetiletého zkoumání vývoje a dokumentování moderního českého stavitelství a architektury.

Výsledky hodnocení i archivována dokumentace jsou za celé období existence soutěže veřejně přístupné na uvedených webových stránkách, kde mohou sloužit jako zdroj inspirace pro stavebníky i projektanty i jako reference na realizátory staveb. Každoroční výsledky jsou presentovány v odborném tisku, na vybraných webech a Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství je představuje formou putovní výstavy na různých akcích v ČR i v zahraničí.

Vypisovatelé soutěže, mezi které se letos prvně připojila i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, si velmi váží práce všech zúčastněných týmů, které stojí za vznikem posuzovaných staveb. V soutěži se postupně začínají presentovat i české stavby v zahraničí, zrovna tak jako letos poprvé je u staveb vyznačeno energetické hodnocení budov. Stavba roku již tradičně představuje vyvrcholení Dnů architektury a stavitelství organizovaných sdružením SIA ČR – Rada výstavby. Letošní generální partner soutěže festival Architecture Week spolu s Nadací ABF vyhlásil nově ocenění teprve připravované stavbě cenou: Architektonický projekt roku 2013

Construction of the Year 2013

Where has our architectural art shifted to, how can we exploit recently available structural elements, what impression does the new architecture convey, what is the standard of current craftsmanship? Can the builder be satisfied with the dwelling he acquired? These are the questions the Construction of the Year Show has invariably been looking into on an annual basis for the past 21 years. The project under review can be assessed not merely in technical terms, but also from the economic and social point of view, its emphasis on the interior or exterior for that matter, the way the public space that surrounds the structure, is articulated. Every year there are new examples of solutions to various layouts, new views on their functional organization patterns. Every year our gallery is replenished with further examples of heritage buildings refurbishments and renovations and different views on the approach to this problem.

The Construction of the Year Show typically surveys an annual sample of about 50 structures, 54 this year to be accurate. The entries to the Competition are uniformly documented and all the pertaining documentation is archived. The evaluation process employs a sophisticated method of multi-criteria evaluation. The professional Jury make their "field research", visiting all structures that hit the second round shortlist. Specialized partners evaluate the sample of buildings under review from various particular user perspectives and 15 nominated projects are presented for comment by the general public on www.stavbaroku.cz website. The ABF-run Construction of the Year program constitutes the most comprehensive working system of more than twenty-year efforts to explore and document the development of the modern Czech architecture and building.

The Competition Results along with the pertaining documentation of the entire period of holding the Competition are archived and accessible to the public on the website, thus serving as a source of inspiration for designers and builders as also as a welcome reference on building teams. Annual results are presented in professional journals and on selected websites. Moreover, the Architecture and Building Foundation provides additional publicity to award-winning entries in the form of traveling exhibitions on the side-lines of various events held both in the Czech Republic and abroad.

The Organizers of the Competition along with the Czech Chamber of Authorized Engineers and Technicians in Construction joining their ranks for the very first time this year, highly appreciate the work of all participating teams behind the creation of assessed buildings. The Competition is starting to also cover the Czech constructions abroad, just like the energy performance labels occur on the reviewed buildings for the first time, too. The Construction of the Year has traditionally been the culmination of the Days of Architecture and Civil Engineering organized by the SIA Czech Republic Association – The Council for Construction, the general partner of this year's Competition being the Architecture Week Festival, which has brought in welcome international comparisons.

MULTIFUNKČNÍ AULA GONG – rekonverze plynojemu v NKP Dolní Vítkovice, Ostrava
TITUL STAVBA ROKU 2013

SC BREDA & WEINSTEIN, Opava
TITUL STAVBA ROKU 2013

Proton Therapy Center Praha, Praha
TITUL STAVBA ROKU 2013

Silnice I/42 Brno, VMO Dobrovského B, Brno
TITUL STAVBA ROKU 2013, CENA ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

LIPA RESORT – APARTHOTEL LIPA, Krásná Lípa
TITUL STAVBA ROKU 2013

Spolkový dům, Kutná Hora
CENA POROTY

City Green Court, Praha
CENA MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR ZA EKOLOGICKOU STAVBU

Rekonstrukce a rozvoj Základní umělecké školy Jihlava
CENA PŘEDSEDY SENÁTU PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, CENA ČASOPISU STAVITEL SPOLEČNOSTI ECONOMIA A.S.

Vzdělávací a poradenské centrum Otevřená zahrada, Brno
CENA NADACE PRO ROZVOJ ARCHITEKTURY A STAVITELSTVÍ, CENA MINISTRA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR ZA ENERGETICKOU ÚSPORNOST A EFEKTIVNOST STAVBY

Bytový dům Procházkova 3, Praha
CENA ARCHITECTURE WEEK ZA NEJLEPŠÍ ARCHITEKTONICKOU REALIZACI

Lávka přes Orlici u zimního stadionu v Hradci Králové
CENA STÁTNÍHO FONDU DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY

AULA KI, Solna, Švédsko
STAVBA ROKU 2013 V ZAHRANIČÍ

OBCHODNÍ CENTRUM „BRAVO CITY", Tambov, Ruská federace
STAVBA ROKU 2013 V ZAHRANIČÍ

ART Rezidence Střížkov, Praha
CENA SVAZU PODNIKATELŮ VE STAVEBNICTVÍ V ČR, CENA STÁTNÍHO FONDU ROZVOJE BYDLENÍ

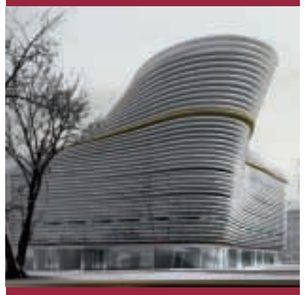

LINE, Vítězné náměstí, Praha
CENA MEZINÁRODNÍHO FESTIVALU ARCHITEKTURY A URBANISMU ARCHITECTURE WEEK PRAHA

SIA ČR – Rada výstavby uvádí v rámci Dnů stavitelství a architektury soutěž

STAVBA ROKU 2013

Vypisovatelé: NADACE PRO ROZVOJ ARCHITEKTURY A STAVITELSTVÍ, MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, SVAZ PODNIKATELŮ VE STAVEBNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE, ČESKÁ KOMORA AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

BLAHOPŘEJEME OCENĚNÝM A TĚŠÍME SE NA SPOLUPRÁCI SE SVÝMI PARTNERY I NA NOVÉ STAVBY V ROCE 2014.

Soutěž je vypsána pod záštitou: předsedy Senátu Parlamentu České republiky, primátora hlavního města Prahy, ministra životního prostředí, ministra pro místní rozvoj, ministra dopravy, ministra kultury, Státního fondu dopravní infrastruktury, Státního fondu rozvoje bydlení, Státního fondu životního prostředí České republiky

Stavba roku je součástí Dnů stavitelství a architektury, organizovaných SIA.

DNY STAVITELSTVÍ A ARCHITEKTURY 2013

sia

Generální partner Stavby roku:

architectureweek Praha 2013

Partneři Dnů stavitelství a architektury:

baumit.com

LAFARGE

Liapor

Hlavní mediální partner: STAVITEL

Mediální partneři:

ARCHITEKT · ASB · ČESKÉSTAVBY.CZ · PRAHA Český rozhlas 2

DEVELOPMENT NEWS · DŮM & ZAHRADA · fasády · KONSTRUKCE

DNES bydlení · PANEL PLUS · Pěkné bydlení · PROJECT & PROPERTY

pvs · Realizace staveb · regionalnitelevize.cz · silnice mosty

Sky paper · časopis stavebnictví · Stavební fórum · střechy fasády izolace

Cena mezinárodního festivalu Architecture Week 2013

Cena za nejlepší architektonický projek roku 2013

Line,
Vítězné náměstí,
Praha

STAVBA ROKU 2013

ARCHI TECTURE WEEK©

Plecharna DESIGN FACTORY | Pavel Stanek DESIGN

www.plecharna.cz
plecharnafactory@seznam.cz – 604 246 360

DEVELOPER PROJECTS
CORPORATE DESIGN

FIVE! SMÍCHOV OFFICES

OFFICE ISLANDS

architectureweek

BONDY CENTRUM

Slovanský Dům

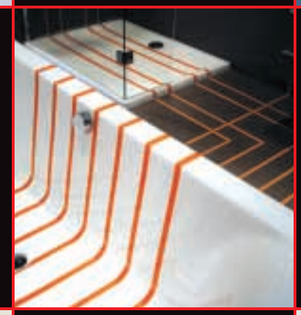

Red Group
REAL ESTATE DEVELOPERS

E-GATE

DATART

SEZNAM.CZ

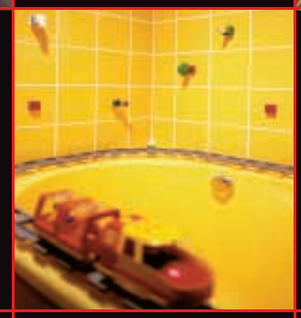

REALITY

KAPLICKY CENTRE

The Originals 2014
by Jan Kaplický

VYDÁVÁ PRESCO GROUP a. s. VE SPOLUPRÁCI S NADAČNÍM FONDEM KAPLICKY CENTRE
PUBLISHED BY PRESCO GROUP A.S. IN COLLABORATION WITH THE KAPLICKY CENTRE FOUNDATION

Kaplicky Centre je nadační fond založený v roce 2008 v Praze. Naším cílem je uchovat odkaz
The Kaplicky Centre is a non-profit Charitable Fund established in Prague in 2008. Our goal is to keep
Jana Kaplického a jeho vizi pro budoucí generace, stejně jako značku Future Systems.
alive Jan Kaplicky's legacy as his vision for future generations as well as the Future Systems brand.
Část výnosu z každého prodaného kusu kalendáře bude použita na podporu vznikajícího
Proceeds from the sale of every calendar will be used to support the development
studijního a dokumentačního centra rodiny Kaplických.
of the Kaplický Family Study and Documentation Centre.

ČLENOVÉ DOZORČÍ RADY / IT IS ADMINISTERED BY A GOVERNING BOARD OF MEMBERS:
Prof. Ing. Arch. Eva Jiřičná, Doc. Ivo Mathé, MgA. Eliška Kaplický Fuchsová

KAPLICKY CENTRE, Čs. Armády 405/8, Prague 6, 160 00, Czech Republic
e-mail: office@kaplickycentre.org / www.kaplickycentre.org
Bank details: Raiffeisenbank A/C Number: 5102405001 / SWIFT: RZBCCZPP / IBAN: CZ1555000000005102405001

Limitovaná edice unikátního kalendáře mapuje vzrušující cestu architektovy vize
v čase a prostoru od skicy až k realizaci. Reprodukce originálních skic Jana Kaplického
na transparentním pauzovacím papíře překrývající snímky realizovaných projektů
vytvářejí dojem jako bychom se architektovi dívali přes rameno.
Limited Edition of the unique calendar illustrates exciting journey in the architect's vision
in time and space from sketch to realization. Reproduction of original Jan Kaplicky's sketches
on transparent tracing paper superimposed images of completed projects creates
the impression as if we look over an architect's shoulder.

PRESCOGROUP publishing

PRESCO GROUP, a.s. / MÁCHOVA 21 / 120 00 PRAGUE 2 CZECH REPUBLIC
INFO@PRESCOGROUP.CZ, WWW.PG.CZ

Photo © Richard Davies, 2013 (All photos except Enzo Ferrari Museum) / Isifa Images, Venturelli, WireImage, 2013 (Enzo Ferrari Museum)
Sketches © Jan Kaplický 1937 – 2009 / Courtesy of Kaplicky Centre Foundation Fund, Prague / Future Systems, Jan Kaplicky / Design: Alan Záruba, 2013

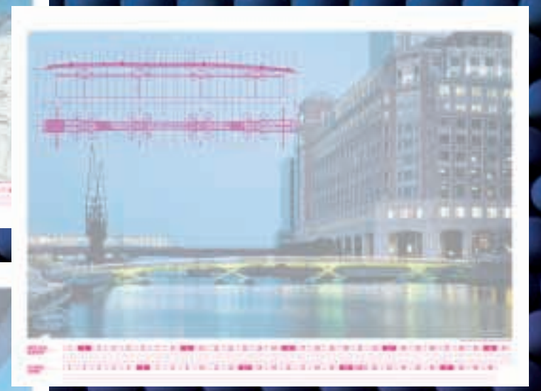

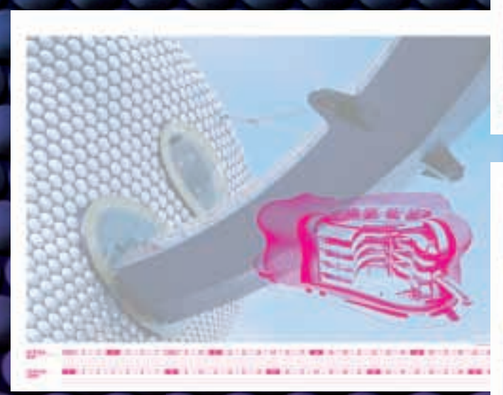

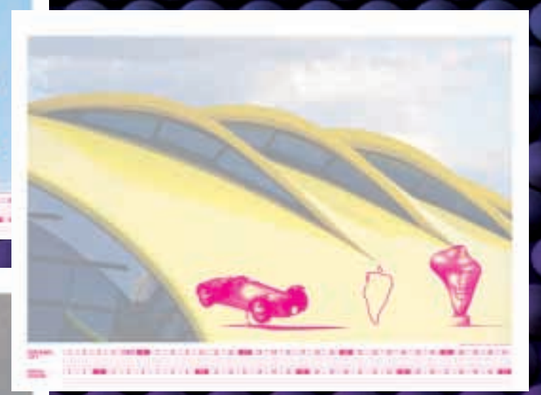

(Formát: 64 x 48 cm)

AI – DESIGN s.r.o.

Anenské náměstí 2
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic

tel.: +420 226 200 820
e-mail: mail@aidesign.cz
www.aidesign.cz

AI • DESIGN

Pražský ateliér AI – DESIGN, vedený Petrem Vágnerem a Evou Jiřičnou působí od roku 1999. Je profilován týmem talentovaných architektů a designérů s bohatou zahraniční zkušeností. Zabýváme se architekturou, interiéry i designem – výhradně od návrhu až po jeho realizaci. Ručíme za současný a kreativní přístup k řešení vašeho zadání. Důraz klademe na světlo a barvu, jasný výraz a dokonalou funkčnost. Našim cílem je spokojený investor a jednoduchý, elegantní a vysoce atraktivní produkt. Úzce spolupracujeme s londýnskou kanceláří Eva Jiřičná Architects (www.ejal.com) a realizační firmou DESIGNIUM (www.designium.cz).

The AI – DESIGN architect office was founded in 1999. The profile of the office shaped by a team of talented professionals and designers with rich experience in the field of architecture and design in this country and abroad. Since the very beginning, the team has been led by the architects Petr Vágner and Eva Jiřičná.
We are engaged in architecture and interiors, as well as design and we approach all assignments in the round – from briefing to implementation. We guarantee a contemporary and creative approach to each and every assignment. In all our projects we put stress on light and colours in architecture, clear expression and perfect function. Our goal is to reach simple, elegant and highly attractive solutions always striving to meet and exceed client´s expectations. We work closely with the London office of Eva Jiricna Architects (www.ejal.com) and DESIGNIUM (www.designium.cz).

1 – Univerzitní centrum Zlín/University Center, Zlín

Architectural Consulting, s.r.o.

Karlova 19
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
tel.: +420 224 228 770
e-mail: archit.cons@volny.cz
www.archc.cz

Via Garibaldi 22, Parma

Itálie/Italy

Společnost Architectural Consulting od roku 1990 působí na trhu realit a v oblasti architektury. Architectural Consulting si díky svému více jak dvacetiletému působení a neutuchající píli vydobyla přední postavení na českém realitním trhu. Již od svého počátku vystupuje společnost jakožto přímý vlastník veškerých nemovitostí. Spolehlivost, odborný a vysoce profesní přístup ke každému klientovi, maximální nasazení a zaujetí pro danou věc jsou zárukou vysoké úrovně poskytovaných služeb. Společnost nabízí komplexní a ucelený systém služeb: nákup a prodej nemovitostí, pronájem, finanční poradenství, oceňování nemovitostí, jejich správu, reklamní a jiné propagační akce, projekční a architektonické práce.

The Architectural Consulting has been active in real estates and architecture since 1990. Thanks to its twenty-year experience and endless diligence, the Architectural Consulting has gained a prime position on the Czech real estate market. Since its foundation, the company has been acting as a direct owner of all real estates. Reliability, highly professional approach, maximum dedication and passion, these are the guarantees of top-level services. The company offers a complex system of services: acquisition and sale of real estates, rental, financial consultancy, pricing, maintenance, promotion, projection and architectural work.

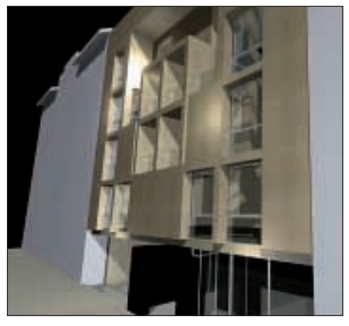

1 – Holečkova ulice/Holečkova Street

Architektonický ateliér Radana Hubičky, s.r.o.
Radan Hubicka Architectural Studio

Wenzigova 1860/17
120 00 Praha 2/Prague 2
Česká republika/Czech Republic
www.radanhubicka.com
www.viteznenamesti.cz

Architektonický ateliér Radana Hubičky (AARH) se zaměřuje na všechny oblasti architektonického a urbanistického navrhování a to ve všech projekčních stupních – od studie až po prováděcí projekt včetně autorských dozorů. Nejznámější je v oblasti navrhování obytných budov a luxusních privátních rezidencí. V této oblasti má největší řadu realizací. V roce 2005 AARH vyhrál vyzvanou soutěž na výstavbu areálu CITY EPOQUE v pražské čtvrti Pankrác. AARH spolupracuje s nejvýznamnějšími developerskými a investičními společnostmi a největšími stavebními firmami v republice, dále pro české Ministerstvo kultury a Ministerstvo zahraničních věcí. Na AARH se rovněž obrací bohatá česká privátní klientela, které imponují velkorysá řešení a nebývale velká pozornost k detailu a materiálovému pojetí. AARH je znám jako ateliér s komplexním přístupem k řešení architektonických úkolů. Do svých projektů aplikuje inovativní projekční postupy s výrazným zaměřením na detail a jeho dokonalé provedení. Za své dílo obdržel Radan Hubička mnoho ocenění, včetně nominace na evropskou cenu Miese van der Rohe (2007)./Radan Hubicka Architectural Studio (AARH) focuses on all areas of architectural and urban planning in all design stages, from conceptual studies up to project execution, including design supervision. The studio is especially renowned for its designs of residential buildings and luxury private residences. In 2005 AARH won a competition to build the CITY EPOQUE complex in Prague. AARH collaborates with the most significant developers and investment companies as well as the biggest construction firms in the CR. In addition, AARH works for the Czech Ministry of Culture and the Ministry of Foreign Affairs. The private, wealthy Czech clientele toward whom we are targeted is impressed by the ability of the studio to design generous spatial concepts, having unique details and material conception. AARH is well-known for its complex and synergic approach to architectural design, incorporating innovative planning methods and high-end technologies, with an emphasis on detail and perfect craftsmanship. Radan Hubička has received many awards, including a nomination for the Mies van der Rohe Prize in 2007.

1 – CITY EPOQUE, Pankrác, Praha/Prague

ATELIÉR CASUA

Běžecká 2407
169 00 Praha 6/Prague 6
Česká republika/Czech Republic
Tel.: +420 274 810 745–7
e-mail: kontakt@casua.cz
www.casua.cz

ATELIÉR CASUA byl založen v roce 1991 stavebním inženýrem Alešem Poděbradem a architektem Olegem Hamanem. Vytváří projekty obytných staveb a rezidenčních komplexů, administrativních budov, objektů pro sport a rekreaci, dopravních staveb, průmyslových staveb, konverze průmyslových čtvrtí. Mezi realizacemi nechybí rekonstrukce objektů, které jsou zapsány na seznamu nemovitých kulturních památek. Působí i v oblasti urbanismu a územního plánování a také zpracovává odborné studie a analýzy. Ateliér se zabývá i návrhy interiérů a působením výtvarných děl v architektonickém prostoru. Od roku 2007 je členem evropské architektonické sítě Equator European Architects a v roce 2009 se stal zakládajícím členem České rady pro šetrné budovy.

The atelier CASUA was founded in 1991 by Ales Podebrad, a civil engineer, and by the architect Oleg Haman. CASUA generates projects of residential buildings, apartment's complexes, offices, sport and leisure facilities, transport facilities, factories and also conversions of industrial districts – – brownfields. This list does not only include new buildings. Among those projects are also refurbishments of buildings which belong to cultural heritage. CASUA is present in the field of urbanism, territorial planning and treats also specialized analysis. The Atelier is also engaged in interior design and in the effect of artworks in public spaces. Casua has been a member of Equator European Architects since January 2007 and since 2009 is a founding member of Czech Green Building Council.

1 – Pankrác park
2 – ZUGDIDY Public Service Hall

AKJ s. r. o.

Vysoká 26
811 06 Bratislava
Slovenská republika/Slovak Republic
tel.: +421 (0) 257 203 010
e-mail: info@jancina.sk
www.jancina.sk

„Tvoríme priestor pre Váš krajší život."

Jančina architekti

Architektonický ateliér Jančina architekti vznikol v roku 1992, kedy sa jeho zakladateľ Ing. arch. Juraj Jančina rozhodol realizovať svoj sen – vytvárať pre ľudí funkčné a estetické prostredie, v ktorom sa budú cítiť šťastne, pohodlne a do ktorého budú mať potrebu sa neustále vracať. Architektonický ateliér, pozostávajúci z tímu profesionálov a odborníkov, má za sebou vyše milióna metrov štvorcových postavených plôch, ktoré sú denne užívané ľuďmi. Tento ateliér preslávili najmä veľké projekty ako sú Aupark Bratislava, Košice, Žilina či Piešťany, ale aj Apollo Business Center I. a II., Hotel Mercure, Malý trh, Ústredie Poštovej banky a mnohé iné.

Jančina Architects

Architectural atelier Jančina Architects was established in 1992 when its founder Ing. arch. Juraj Jančina decided to realize his dream – to create an aesthetical and functional environment for people in which they could feel happy, comfortable and where they want to come back repeatedly. Architectural atelier consisting of professionals and experts has designed more than million square meters of built areas which are daily used by people. This team is famous mainly for great projects such as Aupark Bratislava, Košice, Žilina or Piešťany, as well as Apollo Business Center I and II, Hotel Mercure, Malý Trh (Small Market), Headquarter of Poštová banka and many more.

1 – Malý trh, Bratislava/Small Market, Bratislava

MANGHI CZECH REPUBLIC s.r.o.

Pařížská 68/9
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
Tel.: +420 224 256 210
e-mail: info@manghi.cz
www.manghi.cz

Společnost Manghi Czech působí na českém trhu od roku 1993 jako realitní developer, který se zaměřuje zejména na projekty z oblasti bydlení, hotelnictví a volného času. Naším zájmem je přinášet na český trh skutečně novátorské a zároveň trvale udržitelné projekty.
Od konkurence se lišíme osobním přístupem a dlouhodobým vztahem ke svým zákazníkům, obchodním partnerům i místním komunitám. Naše expertíza zahrnuje celé množství oblastí a aktivit, které jsou spojené s činností realitního developera: od dokonalé znalosti trhu, přes projektové a finanční řízení, až ke správě majetku a důkladné know-how ze stavebnictví.

Company Manghi Czech has been operating in the Czech market since 1993. As a professional real estate developer focusing on residential, hospitality and leisure properties, aim to introduce innovative and sustainable real estate products to the Czech market.
What makes us different from our competition is our personal approach and long-term commitment to our customers, communities and business partners. Our area of expertise encompasses a broad range of activities related to real estate development, beginning with our in-depth market knowledge and reaching to project, financial and asset management skills, as well as a thorough know-how of the construction business.

1 – Statenice
2 – Peg

Bogle Architects Limited – Ian Bogle

Revoluční 1502/30
110 00 Praha 1/Prague 1
Česká republika/Czech Republic
www.boglearchitects.com

Společnost Bogle Architects Limited byla založena v roce 2012 Ianem Boglem jako člen skupiny Bogle Design Group Limited. Naši kancelář tvoří skupina vysoce kreativních jednotlivců, kteří se vyznačují společnou touhou navrhovat a realizovat progresivní, nápaditou a inovativní architekturu. Naše studia v Praze a Londýně společně s kanceláří v Hong Kongu posilují naší celosvětovou působnost a podílí se na široké škále prestižních projektů. Různorodostí a kompatibilitou se snažíme jednoduchým designovým řešením vyřešit složitost jakéhokoliv projektu. V naší praxi vycházíme z jasné myšlenky, širokého zapojení ve společném procesu navrhování a silného vedení k realizaci společného cíle.

Bogle Architects Limited was founded in 2012 by Ian Bogle as a member of the Bogle Design Group Limited. The Practice is driven by a highly creative group of individuals sharing a common desire to design and build progressive, imaginative and innovative architecture. Operating out of studios in London and Prague with an office in Hong Kong we are engaged, across the globe, on a wide range of prestigious projects. Through our diversity and compatibility we strive for simple design solutions to resolve the complexity of any project.
The practice's belief is routed in having clarity of thought, wide engagement of a collaborative design process and strong leadership towards the realisation of a common goal.

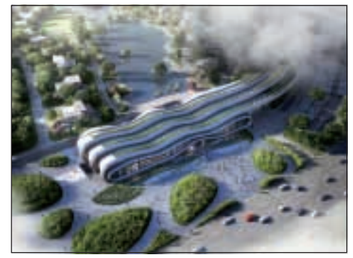

1 – Gounzaou

Josef Pleskot

CO/WHAT: Přednáška/Lecture Dolní oblast Vítkovice
KDY/WHEN: 8. 10. 2013 ve 20.00 hodin/at 8 pm
KDE/WHERE: Národní technická knihovna/National Technical Library
PŘEDNÁŠEJÍCÍ/SPEAKER: Josef Pleskot, Česká republika/Czech Republic

Rozsáhlé území podél levého břehu Ostravice při staré osadě Vítkovice směrem do centra Ostravy bylo až do roku 1828 rozděleno na pole a louky, které byly protkány množstvím cest vedoucích souběžně s tokem řeky. Bylo to území běžně veřejnosti přístupné.

V roce 1828 byla v Dolních Vítkovicích založena tzv. Rudolfova huť a od tohoto okamžiku začal v celém území bujet těžký průmysl, který se sílící průmyslovou revolucí neustále zvyšoval své požadavky na plochy až do té míry, že celá obrovská, dříve běžně přístupná, příměstská krajina se stala zcela nepřístupnou. Území o ploše několika čtverečních kilometrů se zčista jasna nepozorovaně ocitlo za ploty průmyslových komplexů s názvy Koksovna Karolina, Žofínská huť, Důl Hlubina, Vysoké pece v Dolní oblasti...

Aniž by si to Ostrava stačila uvědomit, ztratila během několika generací území s obrovským městským rozvojovým potenciálem.
Závody těžkého průmyslu byly v devadesátých letech dvacátého století postupně uzavřeny. Dnes se snažíme toto území otevřít, navrátit jej městu a zabudovat do něho příležitosti pro bohatý veřejný život. Oživujeme staré stavby, stavíme nové, budujeme cesty, vytváříme veřejná prostranství, zakládáme parky a sázíme stromořadí.

The extensive area along the left bank of Ostravice River near the old settlement of Vítkovice had been divided into fields and meadows up to 1828, intertwined with a number of roads leading side by side with the stream. It was commonly accessible for the public.

In 1828, so called Rudolf Steelworks was founded in Dolní Vítkovice and since that moment heavy industry has started to thrive in the area, demanding more and more space up to the degree when the whole enormous, formerly freely accessible suburban landscape became completely inaccessible. The territory covering a few square kilometers has suddenly and unnoticed found itself behind the fences of industrial complexes such as Coking Plant Karolina, Žofín Steelworks, Hlubina Mine, Blast furnaces in Dolní oblast...

Without the city of Ostrava even noticing it, it has lost a territory with a huge urban development potential over several generations.

The heavy industry factories were gradually being closed during the 1990's. Today, we are trying to open this area, bring it back to the city and incorporate opportunities for a rich public life. We are reviving old buildings, we build new ones, we make roads, create public spaces, set up parks, and plant tree alleys.

(Josef Pleskot)

Josef Pleskot se narodil 3. prosince 1952 v Písku. V roce 1979 absolvoval fakultu architektury Českého vysokého učení technického v Praze, kde ještě tři roky působil jako asistent. Poté pracoval až do roku 1990 v Krajském projektovém ústavu v Praze. Roku 1991 založil AP - ATELIER.
K jeho nejznámějším dílům patří radnice v Benešově, vila ve Vraném nad Vltavou, přírodní stezka v Jelením příkopě a průchod valem Prašného mostu v areálu Pražského hradu (v roce 2003 získal ocenění Brick Award, udělované nejlepší cihlové stavbě v Evropě), kancelářská budova Palmovka-Park v Praze-Libni, úprava nábřeží řeky Loučné, obytné domy a rekonstrukce zámeckého pivovaru v Litomyšli. Historik a kritik architektury Rostislav Švácha zařadil do knihy Česká architektura a její přísnost pět Pleskotových z celkových padesáti. K posledním uskutečněným stavbám patří areál ČSOB v Praze-Radlicích, budova vinařství Sonberk nebo obytný dům Vápencová 1 v Praze Podolí. Nyní mimo jiné pracuje na projektu konverze Vítkovických železáren. První dokončenou stavbou tohoto rozsáhlého projektu je proměna obřího plynojemu v multifunkční aulu Gong. Josef Pleskot je držitelem řady Grand Prix a dalších prestižních cen.

Josef Pleskot was born on December 3, 1952 in Písek. In 1979 he graduated from the Faculty of Architecture at the Czech Technical University in Prague where he subsequently worked as an assistant for three years. After that, he worked in the Regional projection institute in Prague until 1990. In 1991, he founded A P - ATELIER.
His famous works include a town hall in Benešov, villa in Vrané nad Vltavou, outdoor path in Jelení příkop and a tunnel under Prašný most, both at the Prague Castle (for which he got the Brick Award in 2003), office building Palmovka-Park in Prague-Libeň, adaptation of riverbanks, residential houses and reconstruction of castle brewery in Litomyšl. Among his recent realizations is the ČSOB Building in Prague-Radlice, Sonberk vineyard facility, or residential house Vápencová 1 in Prague-Podolí. Besides other projects, he is now working on the conversion of the Vítkovice Ironworks. The first finished building of this vast project is the transformation of a giant gasholder into a multi-purpose auditorium Gong. Josef Pleskot is a holder of many Grand Prix and other prestigious prizes.

1 – Bytový dům Procházkova 3, Praha/Apartment house, Procházkova 3, Prague, foto:/photo: Tomáš Soukup

alberta
The first name in Italian sofas

CESARE interier, s.r.o.

Dukelských hrdinů 47
170 00 Praha 7
tel./fax.: 296 326 148
e-mail: info@cesare.cz

www.cesare.cz

pohovka BELLAVITA

M&T

www.kliky-mt.cz

česká klika se světovým oceněním

reddot design award
winner 2013

M&T

www.kliky-mt.cz

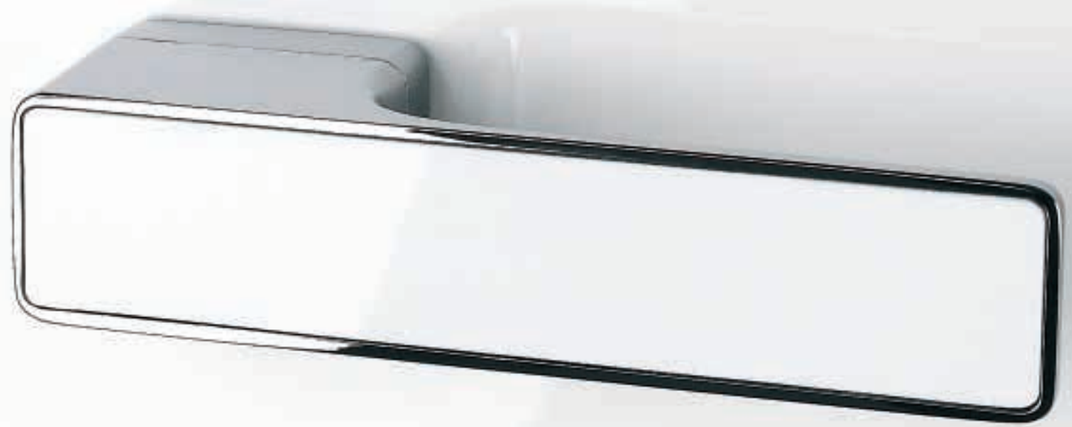

česká klika se světovým oceněním

reddot design award
winner 2013

Galerie Uffizi, detail, Florencie, Itálie/Uffizi Gallery, Florence, Italy

Publikace Architecture Week 2013 vydává společnost Czech Architecture Week, s.r.o.
Editor: Helga Hrabincová
Redakce: Radomíra Sedláková, Petr Ivanov, Helga Hrabincová, Jitka Pálková, Maciej Ruczaj
Překlady: Tereza Fendrychová, Dáša Mamudo, Radovan Charvát
Logo & design © Czech Architecture Week s.r.o.
Grafické zpracování a předtisková příprava: SIGIT, spol. s r. o.
Foto na titulní straně: Vladislavský sál, Pražský hrad

Změna programu vyhrazena.
Úroveň reprodukcí je dána kvalitou tiskových podkladů dodaných jednotlivými subjekty, které jsou v katalogu zastoupeny.
Všechna práva vyhrazena. Žádná část tohoto katalogu nesmí být reprodukována, kopírovaná a elektronicky šířena bez písemného souhlasu autorů.

Architecture Week Praha 2013
Architecture Week Prague 2013

Úvodníky/Editorials **4**
Odbor památkové péče/Heritage Conservation Department 4
WHC UNESCO/WHC UNESCO 6
AKČR/Association of Regions of the Czech Republic 8
Jihočeský kraj/South Bohemian Region 9
Moravskoslezský kraj/Moravian-Silesian Region 10
Kraj Vysočina/Vysočina Region 11
Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
/Ministry of Culture of the Slovak Republic 12
Ministerstvo kultury a národního dědictví Polské republiky
/Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland 13
Organizátor Architecture Week Praha 2013
/Organizer of Architecture Week Prague 2013 14
Doc. Ing. arch Radomíra Sedláková, CSc. 15
Města/Cities
Národní památkový ústav/National Heritage Institute 18
Památky světového dědictví v ČR. Proměny za posledních 20 let
/World Heritage Monuments in the CR. Changes in the last 20 years 19
Svazek obcí České dědictví UNESCO
/UNESCO Czech Heritage Association of Municipalities 20
Sloh se nepíše, na sloh se kouká.
/Style is not to be written/Style is to be looked at 21
Česká republika/Czech Republic 22
Praha/City of Prague 22
České Budějovice/City of České Budějovice 35
Český Krumlov/City of Český Krumlov 40
Holašovice 44
Kroměříž/City of Kroměříž 47
Kutná Hora/City of Kutná Hora 50
Lednice/City of Lednice 53
Valtice/City of Valtice 56
Litomyšl/City of Litomyšl 59
Olomouc/City of Olomouc 62
Pardubice/City of Pardubice 68
Písek/City of Písek 73
Praha 1/City of Prague 1 80
Praha 3/City of Prague 3 83
Praha 6/City of Prague 6 86
Praha haptická/Haptic Prague 90
Přerov/City of Přerov 92
Tábor/City of Tábor 97
Telč/City of Telč 102
Třebíč/City of Třebíč 105
Znojmo/City of Znojmo 108
Žďár nad Sázavou/City of Žďár nad Sázavou 113
Brno/City of Brno 116
Ostrava/City of Ostrava 120
Plzeň/City of Plzeň 130
Hravý architekt/Playful Architect 136
Czech Tourism 142
Polsko/Poland 144
Varšava/City of Warsaw 146
Gdańsk/City of Gdańsk 154
Gdyně/City of Gdynia 159
Katovice/City of Katowice 164
Krakov/City of Krakow 166
Vratislav/City of Wroclaw 168
Výstava Slavné vily Polska/Exhibition Famous Villas of Poland 174
Výstava Architektura a kultura/Exhibition Architecture and Culture 176
Modernistická Varšava/Modernist Warsaw 178
Slovensko/Slovakia 180
Drevená sakrálna architektúra na Slovensku
/Wooden Sacral Architecture in Slovakia 184
Architektonické dedičstvo a súčasná architektúra
/Architectural Heritage and Contemporary Architecture 188
Skalica/City of Skalica 190
Žilina/City of Žilina 195
Výstava Michal Milan Harminc, staviteľ a architekt
/Michal Milan Harminc - Builder and Architect 200
Výstava Od Hefeleho po Jurkoviča
/Exhibition From Hefele to Jurković 201
Státy/Countries **202**
Argentina/Argentina 202
Arménie/Armenia 206
Brazílie/Brazil 210
Bulharsko/Bulgaria 217
Čína/China 223
Dánsko/Denmark 226
Estonsko/Estonia 235
Finsko/Finland 238
Chilská republika/Republic of Chile 242
Chorvatsko/Croatia 246
Itálie/Italy 250
Irsko/Ireland 259
Izrael/Izrael 262
Litva/Lithuania 266
Lotyšsko/Latvia 270
Maroko/Morocco 278
Mexiko/Mexico 282
Německo/Germany 288
Peru/Republic of Peru 292
Portugalsko/Portugal 296
Rakousko/Austria 302
Rumunsko/Romania 306
Rusko/Russia 310
Řecko/Greece 313
Slovinsko/Slovenia 316
Španělsko/Spain 321
Švédsko/Sweden 325
Švýcarsko/Switzerland 330
Turecko/Turkey 334
Valonsko-Brusel/Wallonia-Brussels 338
Velká Británie/Great Britain 342
Venezuela/Venezuela 346
Rozhovory/Interview **350**
Zdeněk Bakala 350
Ing. Juraj Šaštinský, LORDSHIP 352
Ing. arch. Juraj Jančina, AKJ 354
Marie Passburg, Skanska Property CR 356
Ing. arch. Petr Durdík,
Asociace pro urbanismus a územní plánování 358
Ing. arch. Jan Fibiger, CSc.
Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství 360
Výstavy/Exhibitions **368**
AI - DESIGN 368
Architectural Consulting 368
Architektonický ateliér Radana Hubičky 369
ATELIÉR CASUA 370
AKJ 370
MANGHI CZECH REPUBLIC 371
Bogle Architects Limited - Ian Bogle 371
Josef Pleskot 372
Obsah/Contents **377**
Základní informace a poděkování/Basic information and thanks **378**
Fotografie z výstav/Photos from exhibitions **380**

Architecture Week Praha 2013

Téma: architektonické dědictví a současná architektura
Termín konání: 23. 9. – 20. 10. 2013
Místo konání: Jiřský klášter, Pražský hrad
Národní technická knihovna
Charakteristika: mezinárodní festival architektury a urbanismu
Ročník: 7.

Organizátoři: Správa Pražského hradu, Czech Architecture Week

Partneři Správy Pražského hradu: ČEPS, Landrover

Záštity: Prezident České republiky, Miloš Zeman, WHC UNESCO, Asociace krajů ČR, Ministerstvo zahraničních věcí ČR, České dědictví UNESCO, Národní památkový ústav ČR, Pamiatkový úrad SR, Primátor hlavního města Prahy, Ministerstvo kultury Slovenské republiky, Ministerstvo kultury České republiky, Ministerstvo kultury a národního dědictví Polské republiky, Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Velvyslanectví Slovenské republiky, Svaz měst a obcí ČR, Česká komora architektů, Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, Městská část Praha 1, Městská část Praha 2, Městská část Praha 3, Městská část Praha 6, SARP
Oficiální hotel festivalu: Park Inn Praha

Partneři Architecture Week 2013: ČSA, ČD, Czech Tourism, Dopravní podnik hl. m. Prahy, Jansa, Mokrý, Otevřel & partneři, M2C, Artechnic-Schréder, In form Slovakia

Seznam zúčastněných měst: Brno (ČR, UNESCO), Břeclav (ČR), České Budějovice (ČR), Český Krumlov (ČR, UNESCO), Gdaňsk (PL), Gdynia (PL), Holašovice (ČR, UNESCO), Katovice (PL), Krakov (PL), Kroměříž (ČR, UNESCO), Kutná Hora (ČR, UNESCO), Lednice (ČR, UNESCO), Litomyšl (ČR, UNESCO), Olomouc (ČR, UNESCO), Pardubice (ČR), Písek (ČR), Praha (ČR, UNESCO), MČ Praha 1 (ČR, UNESCO), MČ Praha 3 (ČR), MČ Praha 6 (ČR), Přerov (ČR), Skalica (SK), Tábor (ČR), Telč (ČR, UNESCO), Třebíč (ČR, UNESCO), Valtice (ČR, UNESCO), Varšava (PL), Vratislav (PL), Znojmo (ČR), Žďár nad Sázavou (ČR, UNESCO), Žilina (SK)

Seznam zúčastněných velvyslanectví: Velvyslanectví Argentinské republiky, Velvyslanectví Arménské republiky, Velvyslanectví Bolívarovské republiky Venezuela, Velvyslanectví Brazilské federativní republiky, Velvyslanectví Dánského království, Estonské velvyslanectví v Praze, Velvyslanectví Finska v Praze, Velvyslanectví Chilské republiky, Velvyslanectví Chorvatské republiky, Velvyslanectví Italské republiky, Velvyslanectví Litevské republiky, Velvyslanectví Lotyšské republiky, Velvyslanectví Marockého království, Velvyslanectví Polské republiky, Portugalské velvyslanectví v ČR, Velvyslanectví Republiky Peru, Velvyslanectví Rumunska v ČR, Velvyslanectví Řecké republiky, Velvyslanectví Slovenské republiky, Velvyslanectví Republiky Slovinsko v Praze, Velvyslanectví Spojených států Mexických, Velvyslanectví Státu Izrael, Velvyslanectví Španělského království, Velvyslanectví Švédska, Velvyslanectví Švýcarské konfederace, Velvyslanectví Turecké republiky, Zastoupení Valonsko-Brusel

Seznam zúčastněných kulturních institutů: British Council, Bulharský kulturní institut, Instituto Camoes, Instituto Cervantes Praha, Polský institut v Praze, Rakouské kulturní fórum, Rumunský kulturní institut

Partneři odborné konference Ochrana hmotného kulturního dědictví v rámci EU: Siemens, Artechnic-Schréder, MC – Bauchemie, Eleutheria Foundation

Záštity projektu Hravý architekt: Ivana Zemanová, Česká komora architektů

Partneři projektu Hravý architekt: Správa Pražského hradu, ČD, Jindřišská věž, Czech Tourism

Produktoví partneři projektu Hravý architekt: LEGO, Horalky, Pribináček, Centropen, Conkline

Zúčastněné základní školy: ZŠ Kneslova (Brno), ZŠ Dukelská (České Budějovice), ZŠ Za Nádražím (Český Krumlov), ZŠ Habrmanova (Hradec Králové), ZŠ Dukelských hrdinů (Karlovy Vary), ZUŠ (Kroměříž), ZŠ Jana Palacha (Kutná Hora), ZŠ Husova (Liberec), ZŠ U Školek (Litomyšl), ZŠ a MŠ Demlova (Olomouc), Středisko volného času Ostrava – Zábřeh (Ostrava), ZŠ Benešovo náměstí (Pardubice), ZŠ Jana Husa a MŠ (Písek), 25. ZŠ Chválenická (Plzeň), ZŠ Hornoměcholupská (Praha), ZŠ Velká Dlážka (Přerov), ZŠ Helsinská (Tábor), ZŠ Hradecká (Telč), ZUŠ (Třebíč), ZŠ JUDr. Josefa Mareše (Znojmo)

Hlavní mediální partner: Architekt – časopis roku

Mediální partneři: Ekonom, Hospodářské noviny, Magazín In, Magazín Víkend, MF reklama, Můj dům, Project&Property, Railreklam, Stavba, Světlo

Internetoví partneři: archiweb.cz, CityBee, czechtourism.cz, ihned.cz, kudyznudy.cz, pragueeventscalendar.cz, propamatky.cz, stavbaweb.cz, svetlo.info

Partneři italské architektury: Italsko-česká obchodní komora, Eleutheria Foundation

Partner španělské architektury: Canaria travel

Architecture Week Praha 2013

Theme: Architectural heritage and contemporary architecture
Date: Sept 23 – Oct 20, 2013
Place: Convent of St. George, Prague Castle
National Technical Library
Characteristic: International festival of architecture and urbanism
Year: 7th

Organizers: Prague Castle Administration
Czech Architecture Week

Partners of Prague Castle Administration: ČEPS, Landrover

Patronage: Miloš Zeman, President of the CR, WHC UNESCO, Association of Regions of CR, Ministry of Foreign Affairs of the Czech Republic, Czech Heritage UNESCO, National Heritage Institute of CR, Heritage Institute of SR, Lord Mayor of the City of Prague, Ministry of Culture of SR, Ministry of Culture of CR, Ministry of Culture and National Heritage of the Republic of Poland, Ministry of Environment of CR, Ministry of Education of CR, Ministry of Foreign Affairs of CR, Embassy of Slovakia, Union of Cities and Municipalities of CR, Czech Chamber of Architects , Association for Urbanism and Territorial Planning of CR, districts of Prague 1, Prague 2, Prague 3, Prague 6, SARP

Official hotel of the festival: Park Inn Praha

Partners of Architecture Week 2013: ČSA, ČD, Czech Tourism, The Prague Public Transport Company Jansa, Mokrý, Otevřel & partneři, M2C, Artechnic-Schréder, In form Slovakia

Participating cities: Brno (CR, UNESCO), Břeclav (CR), České Budějovice (CR), Český Krumlov (CR, UNESCO), Gdaňsk (PL), Gdynia (PL), Holašovice (CR, UNESCO), Katowice (PL), Krakov (PL), Kroměříž (CR, UNESCO), Kutná Hora (CR, UNESCO), Lednice (CR, UNESCO), Litomyšl (CR, UNESCO), Olomouc (CR, UNESCO), Pardubice (CR), Písek (CR), Prague (CR, UNESCO), Prague 1 (CR, UNESCO), Prague 3 (CR), Prague 6 (CR), Přerov (CR), Skalica (SK), Tábor (CR), Telč (CR, UNESCO), Třebíč (CR, UNESCO), Valtice (CR, UNESCO), Warsaw (PL), Wroclaw (PL), Znojmo (CR), Žďár nad Sázavou (CR, UNESCO), Žilina (SK)

Participating embassies: Embassy of Argentina, Embassy of Armenia, Embassy of Brazil, Embassy of Chile, Embassy of Croatia, Royal Danish Embassy, Embassy of Estonia, Embassy of Finland, Embassy of Greece, Embassy of Israel, Embassy of Italy, Embassy of Lithuania, Embassy of Latvia, Embassy of Mexico, Embassy of Morocco, Embassy of Peru, Embassy of Poland, Embassy of Portugal, Embassy of Romania, Embassy of Slovakia, Embassy of Slovenia, Embassy of Spain, Embassy of Sweden, Embassy of Switzerland, Embassy of Turkey, Embassy of Venezuela, Representation Wallonia-Brussels
Participating cultural institutes: British Council, Bulgarian Cultural Institute, Instituto Camoes, Instituto Cervantes Prague, Polish Institute in Prague, The Austrian Cultural Forum, Romanian Cultural Institute
Partners of the conference Preservation of Cultural Heritage within the EU: Siemens, Artechnic-Schréder, MC - Bauchemie, Eleutheria Foundation

Patronage of the project Playful Architect: Ivana Zemanová, Czech Chamber of Architects

Partners of Playful Architect: Prague Castle Administration, ČD, Jindřišská Tower, Czech Tourism

Product partners of Playful Architect: LEGO, Horalky, Pribináček, Centropen, Conkline

Participating elementary schools: ZŠ Kneslova (Brno), ZŠ Dukelská (České Budějovice), ZŠ Za Nádražím (Český Krumlov), ZŠ Habrmanova (Hradec Králové), ZŠ Dukelských hrdinů (Karlovy Vary), ZUŠ (Kroměříž), ZŠ Jana Palacha (Kutná Hora), ZŠ Husova (Liberec), ZŠ U Školek (Litomyšl), ZŠ a MŠ Demlova (Olomouc), Středisko volného času Ostrava – Zábřeh (Ostrava), ZŠ Benešovo náměstí (Pardubice), ZŠ Jana Husa a MŠ (Písek), 25. ZŠ Chválenická (Plzeň), ZŠ Hornoměcholupská (Praha), ZŠ Velká Dlážka (Přerov), ZŠ Helsinská (Tábor), ZŠ Hradecká (Telč), ZUŠ (Třebíč), ZŠ JUDr. Josefa Mareše (Znojmo)

Main media partner: Architekt – magazine of the Year

Media partners: Ekonom, Hospodářské noviny, Magazín In, Magazín Víkend, MF reklama, Můj dům, Project&Property, Railreklam, Stavba, Světlo

Online partners: archiweb.cz, CityBee, czechtourism.cz, ihned.cz, kudyznudy.cz, pragueeventscalendar.cz, propamatky.cz, stavbaweb.cz, svetlo.info

Partners of Italian Architecture: Italian-Czech Business Chamber, Eleutheria Foundation

Partner of Spanish Architecture: Canaria travel

Brožíkova síň Staroměstské radnice
Brožík Hall of Old Town Hall
3. 10. 2013, Praha/Prague

Španělský sál/Spanish hall
1. 10. 2013, Praha/Prague

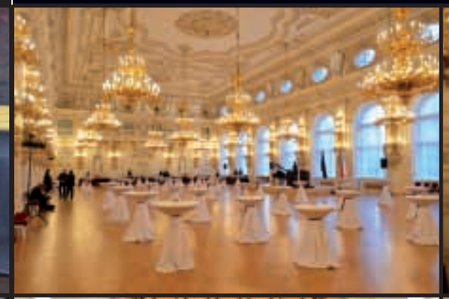

Hravý architekt/Playfull architect
Klášter sv. Jiří, Pražský hrad
Convent of St. George, Prague Castle, Prague

Přednášky/Lectures
Generální partner: Zdeněk Bakala
20. 9. – 20.10. 2013, Praha/Prague

Výstava v Klášteře sv. Jiří na Pražském hradě
Exhibition in Convent of St. George, Prague Castle

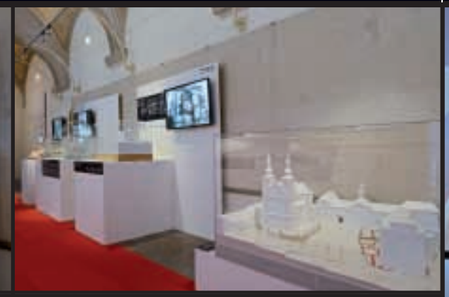

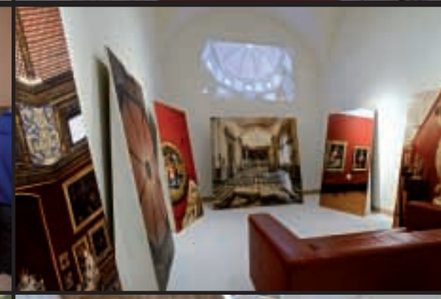

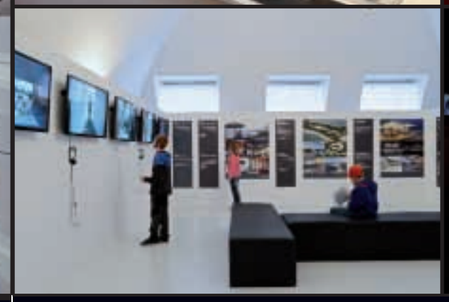

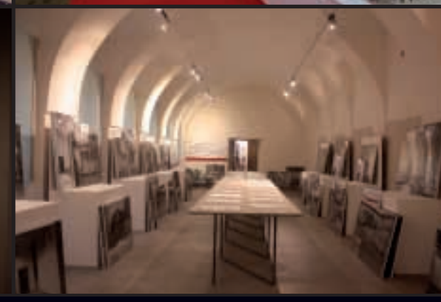

Stavba roku 2013, Nadace ABF, Senát ČR /Building of the Years 2013

Dny měst v Praze 2013

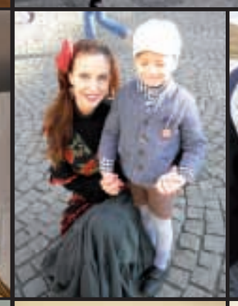

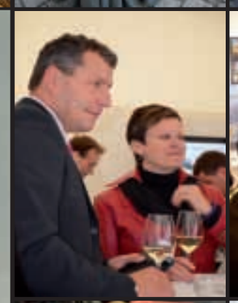

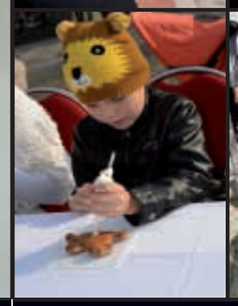

Expozice AW - Jiřský klášter, Pražský hrad
/Exposure AW - St. George's Monastery, Prague Castle
23. 9. - 20. 10. 2013, Praha/Prague

AW Party - Španělský sál, Pražský hrad
/AW Party - Spanish Hall, Prague Castle
1. 10. 2013, Praha/Prague

HOMEPORT
BIKESHARINGSOLUTIONS

Homeport Bikesharing Solutions nabízí městům a firmám systém automatických půjčoven kol fungujících 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a 365 dní v roce.

Solárně napájené stanice s minimalistickým stavebnicovým designem jsou vkusným a nerušivým prvkem městské zástavby a umožňují ekologický, zdravý, levný a rychlý způsob dopravy v moderních městech.

"Starostové všech světových měst, se kterými jsem mluvil, mi potvrdili, že je to ta nejpopulárnější věc, kterou kdy udělali."

Michael Bloomberg

starosta New Yorku

info@homeport.cz

www.homeport.cz

Polytradece

Autorizovaný distributor materiálu HI-MACS
v České republice, Slovenské republice a v Maďarsku.
www.polytradece.cz

HI-MACS

A·M·O·S

Zpracovatel materiálu HI-MACS, člen skupiny Quality Club.
www.amosdesign.cz

